Prof. univ. dr. docent I. TODOR

MIC ATLAS DE PLANTE

DIN FLORA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

EDITURA DIDACTICĂ ŞI PEDAGOGICĂ
Bucureşti — 1968

C U P R I N S

Introducere 5

Modul de folosire a Atlasului 7

I. Scurtă descriere a vegetației patriei 13

II. Scurtă descriere a organelor plantelor 23

III. Familii de plante cu reprezentanți frecvenți și mult răspîndiți în flora țării noastre 35

IV. Plante din flora Republicii Socialiste România 41

A. Plante de pajiști și stîncării alpine 41

B. Plante din păduri 69

C. Plante de pajiști moderat umede pînă la mlăștinoase 123

D. Plante de pajiști uscate, stepice, coaste și stîncării însorite 156

E. Plante de sărături 185

F. Plante de nisipuri 192

G. Plante din ape (acvatice) 201

H. Plante ruderale și din semănături 213

V. Plante cultivate ilustrate 243

VI. Încadrarea sistematică a familiilor și genurilor cuprinse în Atlas 245

VII. Indice de denumiri populare 249

VIII. Indice alfabetic al denumirilor științifice ale familiilor și speciilor 261

Bibliografie 278

I N T R O D U C E R E

Cunoașterea florilor a constituit întotdeauna o dorință și o preocupare plăcută a acelora ce iubesc natura. Identificarea plantelor din natură a izvorît și dintr-o necesitate practică, multe din ele fiind utile omului. Prezentul Atlas, *prin planșele colorate și textul însoțitor, are drept scop ușurarea recunoașterii acestor plante.*

Lucrarea se adresează în primul rînd elevilor și le folosește să cunoască lumea plantelor care cresc pe teritoriul patriei noastre. Atlasul va constitui pentru ei o îndeletnicire plăcută în identificarea celor mai frecvente ferigi și plante cu flori din păduri, pajiști, sărături, lacuri etc. Prin faptul că am scos în evidență plantele medicinale, prezenta lucrare va fi utilă și pentru cei care se ocupă cu aceste plante. Atlasul mai poate fi folosit în general de toți oamenii muncii care studiază plantele, iubesc turismul, natura, florile.

Pentru a veni mai mult în ajutorul elevilor, în ceea ce privește răspîndirea plantelor, se dă la început o scurtă descriere a vegetației pe zone naturale, urmată de o scurtă descriere a principalelor organe ale plantelor, pentru cunoașterea terminologiei folosite. Se prezintă în continuare familii cu reprezentanți mai frecvenți în țara noastră.

Enumerarea plantelor se face pe formațiuni vegetale și criterii ecologice, începînd cu pajiștile și stîncăriile alpine și trecînd apoi la păduri și la pajiștile moderat umede, apătoase sau uscate, stepice.

Se prezintă apoi plantele acvatice, din sărături, de pe nisipuri cît și cele ruderale. Prezentarea acestor categorii nu se face riguros pe zone și subzone de vegetație, întrucît multe specii au un cadru larg de răspîndire altitudinală, găsindu-se în diferite tipuri de păduri, fînețe etc.

Atît la enumerarea plantelor cît și la ilustrare s-a ținut seamă mai mult de criterii didactice, de prezența sau absența florii, dacă sînt ferigi, gimnosperme, plante lemnoase cu amenți. Gramineele și rogozurile (ciperaceele) au fost enumerate separat. O grupă aparte o constituie plantele cu flori în general mici și cu învelișul floral simplu sau cele cu învelișul floral redus, de culoare verzuie, gălbuie-roșiatică sau brună. Plantele cu învelișul floral diferențiat în caliciu și corolă sau cu perigon evident sînt prezentate separat, ținînd seama de culoarea petalelor (rar și a caliciului), dacă sînt albe, roșii, roze, purpurii, liliachii, violete sau albastre. În fiecare grup, plantele cu învelișul floral unit și grupat în calatidii sînt trecute la urmă. Aceeași ordine s-a urmat și la alcătuirea planșelor.

Identificarea plantelor este mult ușurată întrucît majoritatea speciilor enumerate sînt ilustrate (806 specii). Planșele sînt originale și sînt executate după material viu. La executarea planșelor ne-am străduit să dăm amănunte de floare, fructe, semințe etc.

La enumerarea plantelor cu flori se arată timpul de înflorire sau, la ferigi, cînd se formează sporangiile pe parcursul unei perioade de vegetație. Se indică și familiile la care aparțin. Pentru privirea de ansamblu a speciilor se face și încadrarea sistematică.

Pe lîngă denumirea științifică a plantelor s-a dat și denumirea populară. Nu însă toate plantele de la noi au denumiri populare.

Descrierile plantelor sînt de regulă scurte; numai pentru speciile care nu sînt ilustrate s-au dat descrieri mai ample. În cazul speciilor care se pot găsi în mai multe formațiuni vegetale, descrierea se dă la formațiunea unde planta se află mai larg răspîndită, la care se face trimitere ori de cîte ori planta respectivă se mai menționează.

MODUL DE FOLOSIRE A ATLASULUI

Felul cum este alcătuit atlasul, cuprinzînd text cu descrierea plantelor şi planşe, poate fi folosit la identificare fiecare separat sau împreună. Aceste două părţi sînt strîns legate între ele, prin trimiterile la speciile ilustrate şi invers. Cum s-a arătat în introducere, enumerarea plantelor este, în general, la fel, atît în text cît şi în planşe, cu deosebirea că în planşe prezentarea grupată se face pe întreg ansamblul plantelor şi nu pe formaţiuni, ca în text.

Determinarea cu ajutorul textului. Pentru o orientare mai uşoară în identificarea plantelor, făcîndu-se trimiteri la pagini, s-a alcătuit un tabel-cheie (pg. 8—9). În acest tabel, pe coloana verticală din stînga, s-au trecut formaţiunile vegetale (vegetaţia alpină, păduri, pajişti etc.). Coloanele următoare cuprind grupele de plante începînd cu ferigile şi terminînd cu plantele cu flori albastre. La grupele de plante cu flori evidente este menţionat dacă petalele sînt libere, unite sau dacă florile sînt grupate într-o inflorescenţă calatidiu.

Să presupunem că ne găsim la o baltă, lac, Delta Dunării. Între alte plante găsim una cu frunze întregi, care are flori mari, simetrie radiară şi petalele unite, galbene. Căutăm în tabel, pe verticala formaţiunilor, vegetaţia de apă. Ea se află pe orizontala G. Mergem pe această orizontală pînă la coloana care ne indică plantele cu flori galbene (coloana 8). Aici plantele cu flori galbene se subîmpart în 3 grupe: cu petale libere, unite şi flori grupate în calatidiu.

Analiza plantei găsite de noi ne arată că are petalele unite. Ea se va găsi descrisă la pagina indicată la intersecţia coloanei orizontale cu cea verticală, la pag. 210. În text la pag. 210 se găsesc descrise două specii cu flori galbene şi petalele unite, una cu simetrie radiară şi frunze întregi, şi alta cu simetrie zigomorfă şi frunze sectate. Planta noastră se încadrează în descrierea speciei de plutică — *Nymphoides peltata*. Pentru o şi mai mare certitudine, căutăm şi planşa unde se face trimiterea; în cazul nostru planşa 108 fig. 2.

TABEL–

pentru trimiterea la paginile de text c[...]

GRUPELE DE PLANTE SISTEMATICE ŞI PE CULORI / Formaţiunea vegetală	1 Ferigi	2 Gimnosperme	3 Amentiflore lemnoase	4 Graminee	5 Rogozuri	6 Plante cu flori mici [5])	7 Plante cu flori albe [6]) petale libere	petale unite	calatidiu
A. Plante de pajisti şi stîncării alpine	41–42	42	42–43	43–45	45	45–46	46–50	50	50–51
B. Plante din păduri [1])	69–72	72–73	73–77	77–78	78–79	80–84	85–93	93–95	95–96
C. Plante de pajişti moderat umede pînă la mlăştinoase [2])	123	123	124	124–127	127–129	129–131	131–134	135–136	136–137
D. Plante de pajişti uscate, stepice, coaste şi stîncării însorite	156			156–159	159–160	160–161	161–165	165–166	166
E. Plante de sărături				185–186	186	186–188	188	189	189
F. Plante de nisipuri		192	192	192–193	193–194	194–195	195–196	196	197
G. Plante din ape (acvatice) [4])	201		202	202	203–204	204–206	207–208	209	
H. Plante ruderale şi din semănături				213–215		215–219	219–222	223–225	225

[1]) Inclusiv poieni, stîncării umbrite, zăvoaie şi din lungul pîraielor de munte.

[2]) Pajişti moderat umede pînă la mlăştinoase din regiunea de cîmpie pînă în cea subalpină

[3]) Pajişti uscate stepice, coaste şi stîncării însorite din regiunea de cîmpie pînă în cea subalpină

[4]) Plante din lungul pîraielor de munte, sînt tratate la capitolul: Plante din păduri.

CHEIE
grupele de plante și formațiuni vegetale

8			9			10			11		
Plante cu flori galbene			Plante cu flori roșii [7])			Plante cu flori liliachii, violete [8])			Plante cu flori albastre [9])		
petale libere	petale unite	calatidiu	petale libere	petale unite	calatidiu	petale libere	petale unite	calatidiu	petale libere	petale unite	calatidiu
51—54	54—55	55—57	57—59	59—61	61—62	62—63	64	64	65	65—68	68
97—101	101—104	104—106	106—111	111—114	114—115	115—117	117—119		119—120	120—122	122
137—141	141—142	142—144	144—148	148—150	149—150	150—151	151—153		153—154	154—155	
166—172	172—173	174—176	177—178	178—180	180	180—181	181—182	182	182—183	183—184	184
189		190	190	191			191	191	190		191
197—198	198	198—199	199	199		200		200	200		
209—210	210		210—211	211—212			212			212	
226—230	230—231	231—233	233—235	235—237	237—239	239—240	240	240	241	241—242	242

[5]) Plante cu flori mici, înveliș floral simplu, bruniu, alburiu, verzui, gălbui, roșiatic sau grupate în conuri mici, calatidii mici spinoase, fără înveliș floral.
[6]) Uneori rozee.
[7]) Sau roze, purpurii (uneori cu nuanțe liliachii sau violacee, rar albe).
[8]) Uneori cu nuanțe de roz sau albăstrii.
[9]) Uneori ușor violacee sau liliachii.

Determinarea cu ajutorul planşelor. Dăm mai jos grupele de plante cu indicarea planşelor unde se găsesc ilustrate:

	Pl.
— Aspecte din vegetaţia Republicii Socialiste România	1—5
— Ferigi	6—11
— Gimnosperme	12—13
— Amentiflore lemnoase	14—18
— Graminee	19—34
— Rogozuri	35—39
— Plante cu flori mici, cu înveliş floral simplu, bruniu, verzui, alburiu, gălbui, roşietic sau grupate în calatidii mici spinoase sau în conuri mici sau fără înveliş floral	40—52
Plante cu flori albe:	
— petale libere	53—73
— petale unite	73—80
— inflorescenţa calatidiu	81—83
Plante cu flori galbene:	
— petale libere	84—106
— petale unite	107—111
— inflorescenţa calatidiu	112—126
Plante cu flori roze, roşii, purpurii:	
— petale libere	127—140
— petale unite	140—148
— inflorescenţa calatidiu	149—153
Plante cu flori liliachii, violete:	
— petale libere	154—159
— petale unite	159—163
— inflorescenţa calatidiu	163
Plante cu flori albastre:	
— petale libere	164—167
— petale unite	167—173
— inflorescenţa calatidiu	174—175

La grupele de plante cu flori evidente, ca şi la partea de text, sînt trecute în planşe, la început, cele care au petalele libere, în continuare cele cu petalele unite şi la urmă speciile care au florile întrunite în calatidiu.

Avînd aceste date orientative, credem că folosirea atlasului este uşoară. Dacă bunăoară se găseşte o plantă cu flori galbene (de exemplu untişorul — *Ficaria verna*) se va căuta la planşele cu această culoare. Ea se găseşte pe planşa 87.

Pentru o şi mai uşoară orientare pe teren, în identificarea plantelor, s-a trecut la fiecare specie, la planşe, formaţiunile vegetale unde se găsesc (în iniţiale-simboluri, explicate la legendă).

Legenda prescurtărilor

a = păşuni şi stîncării alpine
ac = acvatice
f = pajişti mlăştinoase pînă la uscate din regiunea de cîmpie pînă în cea montană
fc = pajişti mlăştinoase pînă la uscate din regiunea de cîmpie
fd = pajişti mlăştinoase pînă la uscate din regiunea de dealuri
fm = pajişti mlăştinoase pînă la uscate din regiunea de munte
fcd = pajişti mlăştinoase pînă la uscate din regiunea de cîmpie şi deal
fdm = pajişti mlăştinoase pînă la uscate din regiunea de dealuri şi munte
ft = turbării
fu = pajişti moderat umede pînă la mlăştinoase din regiunea de cîmpie pînă în cea montană
fuc = pajişti moderat umede pînă la mlăştinoase din regiunea de cîmpie
fud = pajişti moderat umede pînă la mlăştinoase din regiunea de deal
fum = pajişti moderat umede pînă la mlăştinoase din regiunea de munte
fucd = pajişti moderat umede pînă la mlăştinoase din regiunea de cîmpie şi dealuri
fudm = pajişti moderat umede pînă la mlăştinoase din regiunea de dealuri şi munte
fus = pajişti uscate din regiunea de cîmpie pînă în cea montană
fusc = pajişti uscate din regiunea de cîmpie
fusd = pajişti uscate din regiunea de dealuri
fusm = pajişti uscate din regiunea de munte
fuscd = pajişti uscate din regiunea de cîmpie şi dealuri
fusdm = pajişti uscate din regiunea de dealuri şi munte
h = sărături
hm = sărături maritime
n = nisipuri
nm = nisipuri maritime
p = păduri din regiunea de cîmpie, dealuri şi munte
pc = păduri din regiunea de cîmpie
pd = păduri din regiunea de dealuri
pm = păduri din regiunea de munte
pcd = păduri din regiunea de cîmpie şi dealuri
pdm = păduri din regiunea de dealuri şi munte
pp = pîraie şi văi de munte
t = tufărişe
r = ruderale
rm = ruderale montane
s = semănături
rs = ruderale şi semănături

fam. = familia
fig. = figura
pg. = pagina
Pl; pl. = planşa
v. = vezi
— = înaintea cifrelor indică mărimea maximă de creştere a plantei sau a unui component

I. SCURTĂ DESCRIERE A VEGETAȚIEI PATRIEI

O cercetare făcută prin fînețe, păduri, pășuni alpine, pe lîngă lacuri sau chiar prin terenuri cultivate, ne arată cît de variată și frumoasă este lumea plantelor din patria noastră. De pe litoralul Mării Negre pînă pe cele mai înalte piscuri ale țării, aproape la tot pasul, întîlnim alte și alte plante care de care mai interesante ca înfățișare, alcătuire și culoare a florilor. Observarea naturii în anotimpuri diferite ne mai destăinuie faptul că unele plante se grăbesc să înflorească primăvara încă la topirea zăpezii, altele ceva mai tîrziu. Cele mai multe plante înfloresc la sfîrșitul primăverii și începutul verii, și mult mai puține înfloresc toamna. Iureșul înfloritului începe mai devreme la cîmpie și uneori cu luni de zile mai tîrziu pe crestele munților, iar coastele însorite din cîmpie se împodobesc mai de timpuriu cu flori, decît cele umbrite sau de pe malul apelor din apropiere.

Marea diversitate a lumii plantelor din țara noastră se datorește poziției geografice, situată la întîlnirea climatului continental din Europa răsăriteană cu cel al Europei centrale și cel sudic mediteranean, cît și marilor variații de relief și de altitudine, care influențează clima.

Condițiile climatice și de sol, variabile în funcție de altitudine, determină o zonare și o etajare a vegetației pe verticală, care corespunde în general la trei zone de vegetație: zona alpină, zona pădurilor și zona de stepă.

Zona alpină

Crestele şi plaiurile cele mai înalte din Carpaţii noştri, situate deasupra pădurilor, începînd de la altitudini de 1 500 — 1 700 m, sînt ocupate de o vegetaţie alpină (pl. 1), reprezentată prin ierburi de regulă scunde, tufărişuri de jnepeni sau ienuperi, tufărişuri scunde de afini, smirdar sau sălcii pitice, iar pe alocuri de o vegetaţie asemănătoare celei din tundrele regiunilor nordice. Aspectul şi alcătuirea vegetaţiei alpine este determinată de condiţii climatice proprii acestor regiuni înalte şi caracterizate prin temperaturi joase, luminozitate mare, vînturi puternice, ploi multe, pătură groasă de zăpadă care acoperă pămîntul 5 — 7 luni din an şi — ca urmare — perioadă scurtă de vegetaţie, uneori abia de 2 — 4 luni. Dar şi solurile sînt mai adesea vitrege pentru dezvoltarea plantelor, ele fiind obişnuit acide şi sărace în substanţe nutritive. Aceste condiţii vitrege de trai determină adaptări interesante la plante, care de obicei sînt scunde şi uneori întinse pe pămînt sau cresc în pîlcuri pitice adeseori foarte dese, de forma unor perniţe.

Trecerea de la zona pădurilor (forestieră) spre zona alpină se face mai adesea prin intermediul unor rarişti de molid, cu arbori scunzi, din ce în ce mai pipernici şi mai rari, alcătuind aşa-numitele *rarişti de limită* peste care se întinde «golul» de munte, cu păşuni întinse, care formează zona alpină (pl. 2).

Vegetaţia lemnoasă din zona alpină este reprezentată în partea ei de jos (subzona alpină inferioară) prin tufărişuri tîrîtoare şi uneori dese, de jneapăn sau de ienupăr, cît şi prin tufărişuri scunde de smirdar *(Rhododendron kotschyi)*, iar pe crestele cele mai înalte, doar prin unele specii de sălcii pitice.

Jneapănul *(Pinus montana)*, arbust din grupul coniferelor, cu frunzele în formă de ace, în permanenţă verzi, îşi întinde trunchiul şi ramurile lui aproape de suprafaţa pămîntului în toate direcţiile, mai adesea împletite, ridicîndu-şi în sus numai vîrfurile ramurilor pe care primăvara apar smoculeţele galbene ale florilor bărbăteşti. Ienupărul-pitic *(Juniperus sibirica)* alcătuieşte de asemenea pîlcuri întinse.

Unele coaste de munte sînt acoperite pe suprafeţe mari cu tufele lemnoase scunde de smirdar care în timpul înfloritului desfată ochiul prin frumuseţea florilor sale roşii. Tufărişuri pitice mai formează apoi afinul, merişorul-de-munte şi sălciile-pitice.

Dar vegetaţia care domină în golurile de munte este cea ierboasă. Ea formează întinsele păşuni alpine, unde pasc nenumărate turme de oi şi cirezi de vite în timpul verii şi care alcătuiesc una din bogăţiile ţării noastre. În aceste pajişti predomină gramineele ca păruşca *(Festuca supina)*, ţăpoşica *(Nardus stricta)*

sau *Agrostis rupestris* etc. Brînele şi coastele abrupte ale munţilor formate din roci calcaroase sînt ocupate obişnuit cu pajişti de coada-iepurelui *(Sesleria)*, care înfloreşte printre primele plante. Pe aceste coaste, verdele monoton al ierburilor este împestriţat de florile variat colorate ale diferitelor plante care înfloresc începînd din primăvară pînă în toamnă.

În zona alpină printre primele plante ce înfloresc primăvara de timpuriu încă în timpul topirii zăpezii se numără brînduşa-de-munte *(Crocus heuffelianus)*, sisineii-de-munte *(Pulsatilla alba)*, ochiu-găinei *(Primula minima)*, degetărele *(Soldanella montana* şi *S. pusilla)* şi altele.

O dată cu venirea verii, înfloresc majoritatea plantelor alpine care ne încîntă ochiul cu formele şi culorile lor variate. Albastrul-azuriu sau violetul ni-l arată diferitele specii de ghinţură sau genţiane *(Gentiana tenella, G. nivalis* ş.a.), clopoţele *(Campanula alpina* ş.a.), micşunea-de-munte *(Viola alpina)* ş.a. Dintre plantele cu flori roşii sau purpurii sînt remarcabile: garofiţele-de-munte *(Dianthus gelidus, D. tenuifolius)*, dulcişorul *(Hedysarum hedysaroides)*, smirdarul *(Rhododendron kotschyi)*, vîrtejul-pămîntului *(Pedicularis verticillata)*, iarba-roşioară *(Silene acaulis)* ş.a.

Zona pădurilor (forestieră)

Pădurile ocupă suprafeţe considerabile în ţara noastră. Ele se întind din regiunile de cîmpie pînă în munţi, la înălţimi variabile (1 500—1 800 m). În lungul cursurilor de apă, în Delta Dunării se află pădurile de luncă şi zăvoaiele, dezvoltarea lor fiind determinată de umiditatea ridicată a solului.

Pădurea este o formaţiune vegetală de o importanţă deosebită pentru economia noastră socialistă, furnizînd lemn valoros de construcţie, mobilă, instrumente muzicale, materie primă pentru fabricarea celulozei şi hîrtiei, lemn de foc etc. Ea are în acelaşi timp o importantă influenţă asupra climatului, contribuie la reglementarea regimului de apă şi prezintă o deosebită valoare estetică, peisagistă. La adăpostul pădurii trăiesc o mulţime de plante ierboase; de asemenea, multe animale mici şi mari, în mare parte importante pentru economia vînătorească.

Formele de relief, paralel cu modificările climei pe verticală, determină o zonare a diferitelor specii de arbori care alcătuiesc pădurile. Astfel, zona pădurilor se împarte în cîteva subzone, denumite în parte după speciile dominante: subzona molidişurilor, subzona fagului, subzona gorunului, subzona stejarului

şi subzona cerului şi a gîrniţei. Pădurile de luncă (zăvoaiele) formează tipuri deosebite de pădure, legate de umiditatea mare a solului (cursurile de rîuri, fluvii etc.) şi se numesc păduri azonale.

S u b z o n a m o l i d i ş u r i l o r. Se întinde ca un brîu pe munţii noştri între circa 1 100 şi 1 500 m în nord şi 1 400 şi 1 700 (1 800) m în sudul Carpaţilor Româneşti, mărginindu-se în sus cu zona alpină. Pădurile sînt formate aici din molid *(Picea excelsa)*, alcătuind aşa-numitele molidişuri. Către zona alpină, acestea se întrepătrund adesea — după cum s-a arătat — cu tufărişuri de jneapăn şi ienupăr.

Partea superioară a subzonei molidişurilor, în care coboară obişnuit şi plante proprii zonei alpine, se numeşte regiunea subalpină; restul subzonei se încadrează în regiunea montană superioară (care cuprinde şi pădurile de amestec de fag cu brad sau cu molid).

Pădurile de molid sînt uneori presărate şi cu alte specii lemnoase ca laricele *(Larix decidua)*, paltinul-de-munte *(Acer pseudoplatanus)*, mesteacănul *(Betula verrucosa)*, socul-roşu *(Sambucus racemosa)* ş.a.

Monotonia pădurilor de molid este înviorată, cu deosebire în luminişuri, de delicatele flori ale măcrişului-iepurelui *(Oxalis acetosella)*, degetărelelor *(Soldanella montana)*, părăluţelor-de-munte *(Pirola uniflora)*, clopoţeilor *(Campanula abietina)*, apoi de cununiţă *(Spiraea ulmifolia)*, afin *(Vaccinium myrtillus)*, precum şi de numeroase ferigi.

S u b z o n a f a g u l u i. Cuprinde pădurile alcătuite din fag (adesea dominant), brad şi alte specii şi se caracterizează prin lipsa gorunului. Această subzonă se întinde începînd din regiunea dealurilor pînă la altitudini în general de 1 300—1 400 m, corespunzătoare limitei superioare de vegetaţie a fagului.

Spre limita superioară a subzonei, fagul se amestecă cu bradul sau cu molidul, formînd pădurile de amestec din regiunea montană superioară, iar la altitudini mai mici (regiunea montană inferioară), fagul formează păduri curate sau se creează amestecuri cu carpenul *(Carpinus betulus)*.

Fagul este un arbore măreţ, care formează păduri întinse în regiunile de dealuri şi munte (făgete). Frunzişul lui apare mai tîrziu în primăvară, ceea ce permite pătrunderea luminii la sol şi înflorirea a o mulţime de arbuşti şi plante ierboase, încă de la începutul primăverii. Astfel, pădurea se trezeşte la viaţă o dată cu înflorirea alunului care îşi scutură mîţişoarele cu polen, formate încă din anul trecut. Cam în acelaşi timp apare un gingaş vestitor al primăverii — ghiocelul *(Galanthus nivalis)* care îşi scoate floarea adesea chiar din ultimele petice de zăpadă, întrezărind venirea primăverii şi apariţia altor şi altor plante

o dată cu încălzirea timpului. Pe alocuri apar și alți ghiocei cu florile mai mari, numiți ghiocei bogați *(Leucojum vernum)*. Mai răsare apoi floarea-Paștilor coada-cocoșului, leurda, găinușii, toate cu flori albe, gălbenița, păștița cu flori galbene, grațioasele viorele, colțișorul, urzica-moartă, măseaua-ciutei, mierea-ursului, cu flori roșii-purpurii sau violete. Înfloresc și viorelele albastre *(Scilla bifolia)*, pochivnicul cu flori roșii-purpurii. Delicate și interesante sînt florile de diferite orhidee, ca: papucul-doamnei, poroinicul-alb ș.a. La adăpostul frunzișului uscat, la baza trunchiului de fag, abia crescută din pămînt, se găsește o plantă parazită — muma-pădurii. Apariția frunzișului de fag și a altor specii lemnoase găsește cele mai multe plante cu rezerve de substanțe nutritive deja adunate pentru anul viitor, pe unele chiar fructificate. Dar înfloritul nu se oprește aici, ci continuă la alte plante ierboase mai adaptate la umbra pădurii, unele mai mult spre poienile și pîraiele de munte, unde pătrunde mai multă lumină. Astfel înflorește vinarița, cu flori albe, slăbănogul, cu flori galbene, năpraznicul, cu flori roșii, roze sau purpurii, lumînărica-pămîntului, omagul veninos cu flori violet-albastre ș.a.

Din cuprinsul pădurilor de fag nu lipsesc nici gramineele, ca: păiușul-de-munte, trestioara, rogozul-păros ș.a., apoi ferigile care îmbogătesc vegetația ierboasă. Se dezvoltă uneori foarte luxuriant, feriga numită spinarea-lupului *(Athyrium filix-femina)*, feriga *(Dryopteris filix-mas)*, năvalnicul *(Phyllitis scolopendrium)*, struțușorii *(Selaginella helvetica)*. Prin rariștile pădurilor de fag mai cresc pedicuța și cornișorul *(Lycopodium annotinum* și *L. clavatum)*. Mai apar apoi unele ciuperci cu pălărie diferit colorate, bureți galbeni *(Cantharellus cibarius)*, pălăria-șarpelui *(Amanita muscaria)* ș.a., diferite muscinee, licheni, ca mătreața-brazilor *(Usnea barbata)* ș.a. atît pe sol cît și pe trunchiul copacilor.

S u b z o n a g o r u n u l u i. Cuprinde pădurile în care adesea domină gorunul *(Quercus sessiliflora)* și în care lipsește stejarul *(Quercus robur)*. Ea ocupă cea mai mare parte din regiunea dealurilor, cuprinzînd mai ales pădurile de gorun (gorunete), de gorun cu fag, de gorun cu carpen sau și cu alte specii.

S u b z o n a s t e j a r u l u i. Cuprinde pădurile formate din stejar *(Quercus robur)* sau din acesta împreună cu alte specii, ca, de exemplu, carpenul, teiul, frasinul, arțarul ș.a. și se caracterizează prin lipsa gorunului.

S u b z o n a c e r u l u i ș i a g î r n i ț e i. Se întinde în regiunea de cîmpie și coline, mai ales în Oltenia, sud-vestul Dobrogei și vestul țării și cuprinde păduri formate din cer *(Quercus cerris)* sau gîrniță *(Quercus frainetto)* sau de amestec între aceste specii.

Înspre limita stepei, în părţile de sud şi est ale ţării, se află păduri formate din stejar-brumăriu *(Quercus pedunculiflora)* sau de stejar-pufos *(Quercus pubescens)*, alcătuind aşa-numitele păduri de silvostepă, în componenţa cărora intră şi o serie de specii din stepă.

În componenţa pădurilor din subzonele gorunului, a stejarului, a cerului şi a gîrniţei intră numeroşi arbori şi arbuşti, în parte întîlniţi şi în pădurile de fag, precum şi o mulţime de plante ierboase, muscinee şi licheni. Astfel carpenul, ulmul-de-munte, frasinul, teiul, păducelul *(Crataegus monogyna)*, sîngerul *(Cornus sanguinea)*, cornul *(Cornus mas)*, care înfloreşte primăvara printre primele specii lemnoase ş.a.

Ca şi în pădurile de fag, primăvara de timpuriu, cu mult înainte de apariţia frunzişului, înfloresc ghioceii, brînduşa-galbenă *(Crocus moesiacus)*, brebeneii, viorelele, apoi mai tîrziu gălbeniţa *(Galeobdolon luteum)*, nu-mă-uita *(Myosotis silvatica)*, năprasnicul, vinariţa, orăştica *(Lathyrus niger)*, colţişorul ş.a. Întîlnim apoi diferite ierburi şi rogozuri ca mărgica *(Melica uniflora)*, meişorul *(Milium effusum)*, golomăţul *(Dactylis glomerata)*, obsiga *(Brachypodium silvaticum)*, rogozul-păros *(Carex pilosa)* ş.a. Nu lipsesc muscineele, ferigile şi ciupercile.

P ă d u r i l e d e l u n c ă. Marginea pîraielor şi a rîurilor, începînd de la cîmpie pînă la munte, este ocupată de fîşii de diferite lăţimi de păduri de luncă sau zăvoaie. Acestea sînt bine dezvoltate şi ocupă suprafeţe întinse, îndeosebi în regiunile de baltă şi în Delta Dunării (pl. 4).

În general, pădurile de luncă sînt alcătuite din specii cu lemnul moale cum sînt sălciile *(Salix alba, S. fragilis* ş.a.*)*, plopii *(Populus alba, P. nigra)* şi aninii *(Alnus glutinosa, A. incana)*. Pe suprafeţe mai ridicate, în componenţa pădurilor de luncă intră specii de frasini şi de stejari ca stejarul-brumăriu.

În regiunea de cîmpie şi dealuri, zăvoaiele sînt formate din plopi, sălcii sau anin-negru, iar în lungul rîurilor de munte se găseşte adesea numai aninul-alb.

În componenţa pădurilor de luncă intră şi unii arbuşti, cum sînt sîngerul, lemnul-cîinesc, dîrmozul, călinul, apoi lianele, curpenul-de-pădure *(Clematis vitalba)*, hameiul *(Humulus lupulus)*, murul-de-mirişte *(Rubus caesius)* ş.a.

Z o n a d e s t e p ă

În România stepa se întinde în partea de sud-est a ţării, cuprinzînd Bărăganul, Dobrogea centrală şi sudică şi o parte din Moldova de sud. În această

zonă, clima se caracterizează prin uscăciune (cantităţi mici de ploaie), temperatură medie anuală ridicată (10—11°), cu arşiţă mare în timpul verii şi cu geruri şi vînturi puternice iarna.

Vegetaţia stepei este mai ales ierboasă, presărată cu puţine plante lemnoase arbustive, alcătuite din porumbar *(Prunus spinosa)*, migdal-pitic *(Amygdalus nana)* ş.a. Dintre ierburi predomină firuţa-bulboasă *(Poa bulbosa)*, specii de păiuş *(Festuca pseudovina, F. valesiaca, F. sulcata)*, pirul-gros *(Cynodon dactylon)*, năgara *(Stipa capillata)*, coliliile *(Stipa joannis, S. lessingiana)*, bărboasa *(Andropogon ischaemum)* ş.a. Venirea toamnei este marcată de dezvoltarea pelinitei *(Artemisia austriaca)* care imprimă pajiştii o culoare surie-alburie ş.a.

Dar, în general, pe tot cuprinsul stepei întîlnim numai suprafeţe mici cu vegetaţie naturală, restul este desţelenit şi ocupat de terenuri agricole sau de izlazuri.

Pajiştile din zona pădurilor. Aceste pajişti ocupă suprafeţe considerabile (17 % din teritoriul ţării), începînd din regiunea de cîmpie pînă în cea alpină, pe coastele colinelor, dealurilor, munţilor cît şi în lungul văilor şi luncilor, pe tot cuprinsul zonei de păduri (pl. 4).

Componenţa pajiştilor este foarte variată, fiind determinată de altitudine, umezeala solului şi de expoziţie. Unele plante cresc în pajiştile uscate, şi altele, în cele umede sau apătoase. Astfel, în pajiştile uscate se află multe plante care se regăsesc şi în vegetaţia de stepă, ca: pirul-gros, colilia, năgara, bărboasa, sadina, ruscuţa-primăvăratecă, iarba-osului, inul-galben ş.a. În pajiştile umede sau apătoase întîlnim: coada-vulpii, păiuşul-de-livezi, golomăţul, iarba-cîmpului, rogozul-mare, rogozul-galben, pipirigul, floarea-cucului, dentiţa, trifoiul-corcit, floarea-de-leac ş.a.

Multe plante cresc numai în regiuni de cîmpie şi dealuri, ca, de exemplu, pirul-gros şi năgara; altele, cum sînt păiuşul-roşu, ţăpoşica sau păiuşul *(Agrostis tenuis)*, le găsim numai în regiunile de dealuri şi munte. În partea superioară a zonei pădurilor, iarba dominantă este păruşca *(Festuca supina)*, apoi piciorul-cocoşului-de-munte *(Ranunculus montanus)* ş.a. Dacă urmărim mai de aproape alcătuirea unei fîneţe în cursul unui an, ne dăm seama cît de multe plante cresc în acelaşi loc şi cum se perindă ele la înflorit în diferite anotimpuri, începînd din primăvară timpuriu pînă toamna tîrziu. Primele care îşi arată tulpiniţele sînt păioasele printre care ceva mai tîrziu înfloresc dediţeii, ruscuţa-primăvăratecă, flămînzica ş.a., scoţînd la iveală delicatele flori violete, galbene sau albe. O dată cu încălzirea timpului, la sfîrşit de aprilie şi în luna mai, apar

o mulţime de ierburi, rogozuri şi alte plante cu flori, în toate culorile şi diferit alcătuite (pl. 4).

În regiunea de cîmpie şi coline, cele mai multe plante sînt înflorite în luna mai şi începutul lui iunie. În regiunile de munte, toiul înfloritului este în iunie şi începutul lui iulie.

O dată cu venirea anotimpului mai răcoros, plantele sînt deja fructificate şi numai puţine mai înfloresc, ca, de exemplu, trîmbiţa-ciobanului sau brîndușa-de-toamnă, ultima formîndu-şi fructele abia în anul următor.

Turbăriile. Turbăriile numite şi tinoave sau molhaşuri, iar cele din regiunile inferioare bahne, reprezintă o formaţiune mlăştinoasă în cea mai mare parte alcătuită din muşchi (adeseori specii de *Sphagnum*) şi din alte plante caracteristice, adaptate la umiditate ridicată.

Turbăriile ocupă suprafeţe relativ mici şi se găsesc răspîndite mai ales în regiunile de munte, dar uneori chiar şi la cîmpie. Cele mai frumoase şi mai tipice se găsesc în subzona molidişurilor din Munţii Apuseni, Carpaţii răsăriteni şi sudici. În regiunile joase, turbării se găsesc în bazinele din interiorul şi exteriorul lanţului Carpaţilor, astfel în cel de la Gheorghieni, Ciuc, poalele Harghitei, Făgăraş, apoi în lunca Jiului, la Craiova etc.

Turbăriile din regiunile mai înalte sînt formate pe substrat sărac în substanţe nutritive şi au o formă bombată, datorită felului de creştere a muşchiului sfagnum; cele din regiunile joase sînt însă mai bogate în elemente nutritive şi sînt aproape lipsite de muşchiul sfagnum.

Turbăriile din regiunile de munte sînt adeseori împestriţate de căpşoarele albe de bumbăcariţă *(Eriophorum vaginatum)*, făcînd evidentă prezenţa turbăriei încă de la distanţă. Pe perniţele de sfagnum şi între ele cresc: afinul, merişorul, iarba-neagră, răchiţelele, ruginarea *(Andromeda polifolia)*, apoi pe alocuri, roua-cerului, plantă carnivoră, aprigă duşmană a micilor insecte, apoi un rogoz mic sărac în flori *(Carex pauciflora)*. Tot în aceste mlaştini mai creşte pe alocuri pinul.

În bahnele din regiunile de dealuri şi de cîmpie se întîlnesc specii de coada-calului, specii de bumbăcăriţă *(Eriophorum latifolium)*, feriga-de-baltă *(Dryopteris thelypteris)* ş.a.

Turba care se extrage din tinoave are întrebuinţare industrială şi medicinală.

Vegetaţia de sărături. Prezenţa sărăturilor cu vegetaţia ei caracteristică se face observată încă de la distanţe mari, îndeosebi vara. Solul sărăturilor este bogat

în diferite săruri ca SO_4Ca, ClNa, care în perioada de uscăciune din vară se precipită și se depun mai adesea la suprafață sub forma unei pojghițe albe.

Sărăturile la noi ocupă suprafețe reduse. Ele se găsesc răspîndite aproape pe tot cuprinsul țării, ca bunăoară în vestul țării, în Transilvania, unde sînt legate de masivele de sare, la Turda, Cojocna, Ocna-Sibiului etc., apoi în estul Munteniei (Valea-Călmățuiului etc.), în Moldova și pe litoralul Mării Negre.

Vegetația sărăturilor (numită halofilă) este monotonă și puțin atrăgătoare. În locuri mai uscate întîlnim brîncuța *(Salicornia herbacea)*, ghirinul *(Suaeda maritima)*, ambele cu tulpini și frunze cărnoase, sica *(Statice gmelini)*, ce înflorește vara tîrziu și spre toamnă, apoi graminea bălănica *(Puccinellia distans)*, ghimparița *(Crypsis aculeata)* ș.a. În sărăturile de pe litoralul Mării Negre crește abundent *Bassia hirsuta*, apoi varza-de-mare *(Crambe maritima)* ș.a. În jurul lacurilor sărate crește *Triglochin maritimum*, o specie de steliță de locuri sărate *(Aster tripolium)* ș.a.

În locuri apătoase, mai puțin sărate, crește rogozul *(Bolboschoenus maritimus)* sau chiar trestia.

Vegetația acvatică. Vegetația acvatică se dezvoltă în și la marginea apelor (lacuri, bălți, rîuri), unele plante fiind înrădăcinate chiar pe fundul acestor ape. Ea este deosebit de bine dezvoltată în Delta Dunării (pl. 5).

Pe marginea lacurilor și bălților cresc multe rogozuri mari *(Carex riparia, C. acutiformis, C. hudsonii, C. distans* ș.a.*)*, stînjenei galbeni, cucuta-de-apă ș.a., iar în bălțile cu adîncime pînă la 1—1,5 m, se află adesea un brîu de trestie, papură, mană-de-apă *(Glyceria aquatica)* și pipirig mare *(Schoenoplectus lacustris)*. În tovărășia trestișului și a păpurișului mai cresc: stînjeneii-galbeni, limbarița, săgeata-apei, buzduganul-de-apă ș.a. Fixate de fundul apelor stătătoare, uneori la adîncimi mai mari se mai dezvoltă foarfeca-bălții, ciuma-apelor și penița *(Myriophyllum spicatum* și *M. verticillatum)*, apoi nufărul-alb cu frunzele întinse, plutitoare și flori mari albe cu petale numeroase, nufărul-galben, asemănător cu cel alb, plutica cu flori galbene și cornacii cu flori albe ș.a. Pe suprafața apelor întîlnim unele plante la început fixate de fund apoi plutitoare, ca otrățelul-de-apă, lintița, iarba-broaștelor ș.a. Plantele amintite și altele mai mici, microscopice, cum sînt diferite alge, alcătuiesc un desiș și un mediu de trai pentru animalele de apă, mici și mari.

P l a u r u l. O formațiune vegetală plutitoare, caracteristică apelor, în special din Delta Dunării, este plaurul, numit și plavie. Acesta este format de întrețeserea rizomilor și rădăcinilor stufului și a papurei, la care se adaugă resturi de alte plante. Pe plaur pot crește diferite plante de apă sau chiar tufe de sălcii și plopi.

Vegetaţia de nisipuri, prundişuri, dune continentale şi maritime. În părţile vestice, sudice şi sud-estice ale ţării, ca în Moldova de sud, Dobrogea, în lungul litoralului Mării Negre şi a multor rîuri se găsesc suprafeţe întinse de nisipuri uneori mobile sub formă de dune, acoperite cu o vegetaţie caracteristică care contribuie la fixarea nisipurilor. Astfel sînt pirul-gros, rogozul *(Carex ligerica)*, perişorul-de-nisipuri *(Elymus giganteus)*, *Aeluropus littoralis* (numai în Dobrogea) ş.a.

Pentru fixarea nisipurilor continentale se cultivă obişnuit salcîmul. Dintre plantele ce cresc pe nisipuri, mai amintim obsiga *(Bromus tectorum)*, iarba-scăioasă *(Tragus racemosus)*, ciucuşoara, *Medicago marina*, colţii-babei, *Centaurea arenaria*.

Pe dunele Mării Negre mai cresc: cîrcelul *(Ephedra distachya)*, varza-de-mare *(Crambe maritima)*, *Cakile maritima*, iar pe nisipurile şi prundişurile din lungul rîurilor se află cătina-mică *(Myricaria germanica)*, specii de plopi, sălcii etc.

Vegetaţia ruderală şi din semănături. Prin vegetaţia ruderală şi din semănături înţelegem vegetaţia alcătuită din buruieni care se găsesc în apropierea aşezămintelor omeneşti, în locuri umblate de animale, şanţuri, pe lîngă stîni, ziduri etc., cît şi din terenurile cultivate. Această vegetaţie este mult influenţată sau chiar determinată de om şi animale.

Plantele care alcătuiesc vegetaţia ruderală sînt în cea mai mare parte anuale.

Aspectul vegetaţiei ruderale variază foarte mult din primăvară pînă în toamnă. Primăvara de timpuriu înfloresc rocoina, traista-ciobanului, urda-vacii ş.a. cu flori albe, spălăcioasa, trei-fraţi-pătaţi ş.a. cu flori galbene, apoi pliscul-cocorului, şopîrliţa ş.a. cu flori roşii, violete sau albastre. Mai tîrziu în vară, pe izlazuri, margini de drumuri etc. sînt bătătoare la ochi speciile de laptele-cîinelui, romaniţa-puturoasă, scăieţii, scaiul-dracului ş.a. În semănături se întîlneşte muştarul-sălbatic, pălămida, uneori neghina sau macul roşu ş.a.

II. SCURTĂ DESCRIERE A ORGANELOR PLANTELOR

Pentru o mai uşoară orientare şi recunoaştere a ferigilor şi a plantelor cu flori, după text sau după planşe, se dă în cele ce urmează o scurtă caracterizare a părţilor plantelor.

Rădăcina

Rădăcina este partea plantei care obişnuit se află în pămînt. Ea are rolul de a fixa planta în sol şi de a face absorbţia substanţelor nutritive.

Rădăcinile după forma lor pot fi: p i v o t a n t e — rădăcina principală fiind cea mai dezvoltată (pl. 72, fig. 4), sau f i b r o a s e — cînd rădăcina se prezintă sub forma unui mănunchi de fibre aproximativ toate la fel de groase (pl. 32, fig. 1). Uneori rădăcinile laterale sînt la fel de dezvoltate ca cea principală; în acest caz rădăcina se numeşte r ă m u r o a s ă.

Rădăcinile se mai pot forma şi pe tulpină şi atunci se numesc a d v e n t i v e, astfel la fragă, căpşuni, floare-de-leac (pl. 88, fig. 3), sau se pot forma chiar pe frunze.

Rădăcinile, adaptîndu-se şi la alte funcţiuni decît cea de fixare şi absorbţie, pot lua diferite forme (rădăcini metamorfozate), astfel ele se pot îngroşa şi depozita substanţe de rezervă, ca, de exemplu, la morcov (pl. 72, fig. 4*b*) (rădăcini

tuberizate). Alte rădăcini servesc la fixarea plantei pe suport, ca, de exemplu, la iederă (pl. 52, fig. 4) (rădăcini fixatoare) sau fixează planta pe alte plante de la care extrag substanțele hrănitoare gata elaborate (plante parazite), de exemplu la torțel (pl. 76, fig. 5) (rădăcini haustoriale).

Tulpina

Tulpina este organul plantei care poartă frunzele și florile. Prin tulpină se asigură transportul de substanțe nutritive de la rădăcină la frunză și, invers.

Punctele de pe tulpină sau de pe ramificațiile acesteia unde sînt fixate frunzele se numesc *noduri*, iar porțiunea dintre două noduri se numește internod. Ramurile, frunzele și florile se dezvoltă din muguri, care se află la baza frunzelor.

Mugurii pot fi așezați la vîrful tulpinii (muguri terminali) sau lateral (muguri laterali sau axilari). Uneori mugurii se pot forma și pe rădăcini sau chiar pe frunze (muguri adventivi).

Tulpina poate crește prin vîrful său încontinuu (pl. 93), ramurile formîndu-se din mugurii laterali (ramificare monopodială), de exemplu la molid, brad, sau creșterea se face prin ramurile laterale, mugurele terminal fiind un mugure floral (ramificare simpodială), de exemplu la tei (pl. 105, fig. 2).

După mediul în care se dezvoltă, tulpinile sînt aeriene, subpămîntene sau acvatice.

Tulpinile aeriene sînt cele mai variate, datorită influenței factorilor de mediu. Ele pot fi ierboase sau lemnoase. Tulpinile ierboase se deosebesc după lungimea internodiilor. Tulpina alungită, goală înăuntru și cu nodurile distanțate se numește pai, de exemplu la grîu, timoftică (pl. 23, fig. 2) și la aproape toate gramineele. La graminee obișnuit pornesc mai multe tulpini de la bază, alcătuind mai adesea o tufă deasă. În acest caz se spune că baza tulpinii este cespitoasă (pl. 32, fig. 1). Tulpina cu frunzele dispuse la bază și cu ultimul internod alungit, care poartă în vîrf floarea sau florile, se numește scap (tulpină scapiformă), de exemplu la păpădie (pl. 121, fig. 4). Unele tulpini verzi au frunzele reduse aproape complet, găsindu-se numai la bază. Aceste tulpini se numesc juncoide, de exemplu la pipiriguț (pl. 35, fig. 6).

Tulpinile în creșterea lor pot avea o poziție verticală (tulpini erecte), pot fi culcate și apoi drepte (ascendente) sau numai culcate — tîrîtoare (plagiotrope) (pl. 99, fig. 5). La unele plante, tulpina în creșterea ei spre lumină

se prinde de diferite suporturi prin cîrcei, de exemplu la orăşniţă (pl. 137, fig. 4), alteori se învîrteşte în jurul suportului, ca, de exemplu, la volbură (pl. 75, fig. 2), cuscută.

De la baza unor tulpini ierboase, de exemplu la fragă (pl. 65, fig. 1), se formează ramificaţii alungite mai adesea înrădăcinate la noduri, numite s t o l o n i s u p r a p ă m î n t e n i.

T u l p i n i l e l e m n o a s e. Se pot prezenta sub formă de arbori sau sub formă de tufe (arbuşti de diferite mărimi), de cîteva zeci de centimetri sau de cîţiva metri.

T u l p i n i s u b p ă m î n t e n e. Adaptarea unor tulpini la condiţii deosebite de climă şi sol a atras anumite modificări — m e t a m o r f o z e. Astfel de tulpini metamorfozate subpămîntene sînt rizomii, tuberculii şi bulbii.

R i z o m i i seamănă mai adesea cu rădăcina, putînd fi de diferite grosimi şi forme (pl. 85, fig. 3; pl. 86, fig. 2; pl. 130, fig. 1). Rizomii prezintă internodii de diferite lungimi şi la noduri poartă muguri şi frunze reduse la solzi. La noduri se mai formează rădăcini adventive. La prima vedere, rizomul se confundă cu o rădăcină. Obişnuit, rizomii subţiri se numesc s t o l o n i s u b p ă m î n t e n i (pl. 21, fig. 1).

T u b e r c u l i i reprezintă mai adesea îngroşările unor stoloni sau chiar baza tulpinii aeriene (pl. 87, fig. 4). În aceşti tuberculi (ca, de exemplu, la cartofi) se depozitează diferite substanţe de rezervă necesare plantei.

B u l b i i sînt de asemenea tulpini subpămîntene care poartă numeroase frunze modificate numite tunici, care se acoperă în diferite feluri unele pe altele (pl. 55, fig. 1; pl. 127, fig. 3). Obişnuit, frunzele exterioare sînt uscate, diferit colorate, iar cele interioare cărnoase şi pline cu substanţe de rezervă. Pe tulpina scurtă, la baza frunzelor, se formează mugurii, care vor înmulţi planta pe cale vegetativă (b u l b i d e î n l o c u i r e — pl. 54, fig. 1).

B u l b o t u b e r c u l i i. La unele plante, cum este brînduşa-galbenă sau brînduşa de toamnă, baza tulpinii este tuberizată, iar la exterior este acoperită de cîteva frunze modificate. Aceste formaţiuni se numesc b u l b o-t u b e r c u l i (pl. 127, fig. 4).

T u l p i n i a c v a t i c e. Plantele de apă au tulpina ierboasă cu structura internă mult modificată, deoarece la acestea se dezvoltă mult ţesutul de aerisire. Aceste tulpini pot sta complet în apă sau numai în parte (pl. 42, fig. 4—6).

D u r a t a v i e ț i i p l a n t e l o r. Durata de viață a unei plante depinde mai adesea de tulpini. Astfel se deosebesc plante care trăiesc un singur an (anuale), care trăiesc doi ani (bienale). Alte plante, atît ierboase cît şi lemnoase, trăiesc mai mulți ani (perene).

F r u n z a

Frunza este un organ important în nutriția, transpirația şi respirația plantelor. Frunzele sînt aşezate pe tulpină sau pe ramuri, la noduri şi au un rol deosebit în caracterizarea speciilor. Ele sînt, obişnuit, verzi şi de diferite mărimi.

O frunză completă este alcătuită din t e a c ă, p e ț i o l sau codiță şi l i m b, l a m i n ă sau foaie.

T e a c a frunzei reprezintă extremitatea inferioară a pețiolului prin care acesta se prinde pe tulpină. Ea este uneori bine dezvoltată (pl. 72, fig. 3), alteori înconjură internodul, fiind despicată la graminee sau întreagă ca la rogozuri.

P e ț i o l u l sau codița frunzelor este de diferite lungimi şi poate fi cilindric, turtit sau canaliculat.

Frunzele lipsite de pețiol se numesc s e s i l e. Prinderea frunzelor sesile de tulpină poate fi de mai multe feluri: a m p l e x i c a u l ă (pl. 62, fig. 2), p e r f o l i a t ă (pl. 95, fig. 6), c o n a t ă (pl. 132, fig. 1) etc.

L i m b u l, lamina sau foaia este partea lățită a frunzei.

Limbul este străbătut de numeroase nervuri care reprezintă țesutul conducător din frunze prin care circulă atît apa cu sărurile minerale cît şi seva elaborată. Unele frunze au o nervură principală mai dezvoltată, în prelungirea pețiolului, din care se ramifică nervurile secundare. Această dispoziție a nervurilor se numeşte n e r v a ț i u n e p e n a t ă (pl. 18). La alte frunze de la baza laminei, unde se prinde pețiolul, pornesc mai multe nervuri principale, aşezate asemănător degetelor mîinii. Această nervațiune se numeşte n e r v a ț i u n e p a l m a t ă sau d i g i t a t ă (pl. 50, fig. 1).

Uneori frunzele au nervurile paralele între ele şi cu marginea laminei (pl. 19), iar la unele plante se mai întîlnesc nervuri arcuate, paralele cu marginea limbului (pl. 78, fig. 2).

Fața laminei dinspre tulpină se numeşte fața superioară, iar cea opusă se numeşte inferioară.

Limbul se prezintă foarte variat ca formă: rotund (pl. 150, fig. 3), eliptic (pl. 15, fig. 1), ovat (pl. 108, fig. 4), lanceolat (pl. 14, fig. 2), ensiform (pl. 85, fig. 3), cordat (pl. 105, fig. 2), romboidal (pl. 18, fig. 5), reniform (pl. 134, fig. 1), triunghiular (pl. 131, fig. 6), sagitat (pl. 53, fig. 4), cuneat (pl. 64, fig. 3), liniar (pl. 19, fig. 1), acicular (pl. 13, fig. 2 c), filiform (pl. 32, fig. 4) etc. Frunzele cu marginea inegal sectată, cu sectațiunile neajungînd pînă la nervura principală și cu vîrfurile obișnuit îndreptate în jos se numesc runcinate (pl. 121, fig. 4).

În caracterizarea frunzelor, la identificarea speciilor, pe lîngă forma frunzei se iau în considerare baza, vîrful și marginea limbului.

Baza laminei poate fi rotunjită (pl. 18, fig. 3), cordată (pl. 159, fig. 6), hastată (pl. 103, fig. 2), sagitată (pl. 48, fig. 5) sau decurentă pe pețiol (pl. 116, fig. 1), iar vîrful poate fi ascuțit (pl. 18, fig. 4), rotunjit (pl. 15, fig. 4), știrbit (pl. 18, fig. 2), spinos (pl. 152, fig. 2) etc. În ceea ce privește marginea, aceasta poate fi întreagă (pl. 59, fig. 1) sau variat crestată. După forma micilor crestături, marginea poate fi serată (pl. 112, fig. 1), dințată (pl. 117, fig. 1) sau crenată (pl. 145, fig. 2). Dacă aceste crestături sînt mai adînci, limbul devine lobat (pînă la 1/4 din jumătatea limbului — pl. 77, fig. 1; pl. 50, fig. 1), fidat (pînă la 1/2 din jumătatea limbului — pl. 123, fig. 2), partit(pînă la 3/4 din jumătatea limbului — pl. 118, fig. 2; pl. 87, fig. 3) și sectat (pînă la nervura mediană — pl. 8, fig. 2; pl. 99, fig. 1). După cum sectațiunile sînt dispuse penat (de o parte și de alta a nervurii principale) sau în formă de degete, frunzele sînt penat sectate sau palmat sectate.

Frunze compuse. Frunzele care au limbul împărțit în mai multe foliole prinse de nervura principală cu o mică codiță (pețiolul) se numesc compuse. În cazul limbului penat compus, cînd numărul foliolelor este nepereche, frunza este imparipenat compusă (pl. 74, fig. 2), iar dacă numărul lor este cu soț (foliola terminală fiind redusă sau transformată în cîrcel), frunza este paripenat compusă (pl. 157, fig. 3). Dacă toate foliolele se prind în vîrful pețiolului, frunza este palmat compusă. Frunzele compuse pot fi simplu penat (sau palmat) compuse (pl. 166, fig. 2; pl. 66, fig. 2), de două ori (pl. 9, fig. 2), de trei ori (pl. 133, fig. 1), de patru ori penat compuse etc. Ultimele sectațiuni ale frunzelor se mai numesc și lacinii (pl. 73, fig. 1).

Alte caractere de care se ține seamă în definirea frunzelor sînt culoarea, consistența și părozitatea. De cele mai multe ori, fața superioară este de culoare

mai închisă decît cea inferioară. Frunzele lipsite total de peri se numesc glabre. La cele păroase, perii, simpli sau ramificaţi, pot fi rari sau acoperă complet frunza. Părozitatea comportă o anumită terminologie care este valabilă pentru frunză, tulpină cît şi pentru părţile componente ale florii. Dacă perii sînt rari, lungi, îndoiţi se numesc p i l o ş i (pl. 41, fig. 1, 3); h i r s u ţ i sînt perii lungi, patenţi, adică perpendiculari pe suprafaţa frunzei (pl. 60, fig. 2); perii lungi, rigizi, înţepători se numesc h i s p i z i (pl. 169, fig. 2); s e t o ş i sînt perii rigizi relativ groşi, uşor ascuţiţi (pl. 124, fig. 4); v i l o ş i sînt perii lungi, dar moi, mai mult sau mai puţin patenţi (pl. 109, fig. 3). Dacă perii sînt moi, scurţi, abia vizibili cu ochiul liber se numesc p u b e s c e n ţ i (pl. 17, fig. 4); t o m e n t o a s ă este frunza care este acoperită cu peri scurţi, moi, foarte îngrămădiţi, alcătuind o reţea deasă (pl. 16, fig. 1). Perii care au vîrful umflat şi la atingere sînt obişnuit lipicioşi se numesc g l a n d u l o ş i (pl. 66, fig. 1).

C o t i l e d o a n e l e sînt primele frunze ale plantei care se formează chiar în embrion. Ele sînt în număr variabil: 1 la monocotiledonee, 2 la dicotiledonee şi 1—15 la gimnosperme.

C a t a f i l e l e sînt frunzele mult reduse, de forma solzilor, obişnuit de culoare brunie. Se găsesc pe tulpinele subpămîntene sau la exteriorul mugurilor, îndeplinind un rol protector (pl. 16, fig.4).

H i p s o f i l e l e. Sînt frunzele ce se găsesc în regiunea florilor sau inflorescenţelor, de exemplu la compozite (pl. 113, fig. 1). Cele mai comune hipsofile sînt bracteele, adică frunzele la baza cărora se formează florile (pl. 110, fig. 3).

A n e x e l e f r u n z e l o r. Adeseori la baza peţiolului se găsesc două frunzişoare de forme şi mărimi diferite, numite s t i p e l e (pl. 105, fig. 3). Uneori stipelele sînt concrescute şi membranoase. Această formaţiune se numeşte o h r e e (pl. 48, fig. 4 *a*).

La multe graminee şi rogozuri, între teacă şi limb se găseşte o formaţiune adesea membranoasă, variată ca formă, numită l i g u l ă (pl. 30, fig. 1 *a*). La baza laminei, la unele graminee se găsesc două prelungiri care se numesc u r e c h i u ş e (pl. 19, fig. 2).

Aşezarea frunzelor. Pe tulpină sau pe ramuri, frunzele se prind la noduri cîte una şi atunci se numeşte aşezare a l t e r n ă (pl. 55, fig. 3), cîte două — aşezare o p u s ă (pl. 109, fig. 4), cîte trei (pl. 13, fig. 3) sau mai multe (pl. 79, fig. 3) — aşezare în v e r t i c i l. Dispunerea frunzelor la baza tulpinii se numeşte rozulară (în rozetă — pl. 107, fig. 1, 2).

F r u n z e m o d i f i c a t e. La unele plante, anumite frunze sînt modificate (metamorfozate), îndeplinind altă funcțiune decît cea de asimilație. Astfel, frunzele se pot transforma în cîrcei, servind la agățare, de exemplu la linteapratului (pl. 103, fig. 1), sau se pot transforma total sau parțial în spini, de exemplu la dracilă (pl. 91, fig. 2) sau scai. Frunzele se mai pot modifica în mici capcane, de exemplu la otrățelul-de-apă (pl. 111, fig. 3) sau în organ de absorbția apei, de exemplu la peștișoară (pl. 9, fig. 4).

F l o a r e a

Floarea este organul înmulțirii sexuate a plantelor cu sămînță.

O floare se prinde obișnuit de tulpină sau ramuri printr-o codiță numită pedicel. Acesta se continuă cu axul floral sau receptaculul, pe care se înșiră componentele florale. Florile fără pedicel se numesc sesile. Ele se dezvoltă de obicei la subțioara unei bractei.

Învelișul floral se numește p e r i a n t. Frunzișoarele de la exterior, obișnuit verzi, se numesc sepale și alcătuiesc împreună caliciul, iar cele interne, colorate, sînt petalele și formează corola. Învelișul floral nediferențiat în caliciu și corolă se numește înveliș floral simplu, p e r i g o n, de exemplu la ghioceibogați (pl. 55, fig. 1). Florile fără înveliș floral se numesc golașe (pl. 52, fig. 5 *a*).

Caliciul poate avea sepalele libere — d i a l i s e p a l e (pl. 96, fig. 4*a*), sau unite între ele — s i n s e p a l e (pl. 168). Caliciul unit are forme și mărimi diferite. El poate fi de forma unui urcior — u r c e o l a t (pl. 109, fig. 3), clopoțel — c a m p a n u l a t (pl. 163, fig. 2), în formă de tub — t u b u l o s (pl. 132, fig. 1), umflat — v e z i c u l o s (pl. 57, fig. 4*a*). La unele plante în afara caliciului se mai găsesc niște frunzișoare, alcătuind un caliciu exterior numit c a l i c u l (pl. 104, fig. 4).

Uneori sepalele se reduc la niște țepi (pl. 36, fig. 4*a*) sau se transformă în peri (pl. 113, fig.2*a*).

Caliciul poate avea o simetrie radiară, sau actinomorfă, cînd poate fi împărțit în mai multe părți egale, sau o simetrie zigomorfă, cînd poate fi împărțit numai în două părți egale (pl. 170, fig. 3*b*—*d*).

C o r o l a poate avea și ea petalele libere între ele — *dialipetale* sau unite între ele — s i m p e t a l e (pl. 168). Se deosebesc mai multe feluri de corole simpetale: t u b u l o a s ă (pl. 115, fig. 3*b*), c a m p a n u l a t ă (pl. 173), l i g u l a t ă (în partea de jos tubuloasă, iar restul în forma unui limb — pl. 121,

fig. 4 *a*), infundibuliformă (în formă de pîlnie — pl. 75, fig. 2 *a*), urceolată (pl. 141, fig. 2), bilabiată (cu petalele unite pe o anumită porţiune, iar în partea superioară formînd două buze — pl. 145, fig. 4 *a*), papilionată (cu petalele neegale, amintind un fluture — pl. 137, fig. 3 *a*). Părţile rămase neunite la caliciu se numesc dinţi (dacă sînt mici) sau lacinii; la fel la corolă (pl. 137, fig. 3; pl. 108, fig. 3). Corola poate avea simetrie radiară (pl. 169, fig. 4 *b*) sau zigomorfă (pl. 129, fig. 1 *a*). Culoarea corolei variază mult, putînd fi albă, roşie, liliachie, violetă, albastră, galbenă sau de culori intermediare. Această însuşire are un rol important în biologia florii, la polenizarea prin insecte.

Staminele alcătuiesc în totalitatea lor androceul. Ele reprezintă partea bărbătească a florii (pl. 16, fig. 2 *b*).

O stamină este formată dintr-un filament şi o anteră. În anteră se află obişnuit patru saci polenici în care se formează foarte numeroşi grăunciori de polen. Prin filament, stamina se prinde de receptacul sau corolă. Staminele se înşiră pe receptacul după o linie în spirală (spirociclic), ca, de exemplu, la speciile de *Ranunculus* sau pe unul sau mai multe cercuri.

Pistilul. Într-o floare se poate afla unul sau mai multe pistile. Un pistil (pl. 56, fig. 1 *a*) este alcătuit din una sau mai multe carpele (carpelele sînt frunze modificate). Totalitatea carpelelor dintr-o floare se numeşte gineceu. La carpele se observă o nervură mediană şi linia de unire a marginilor. Gineceul format din mai multe carpele libere se numeşte apocarp (pl. 86. fig. 2 *a*); cînd carpelele sînt unite se numeşte sincarp.

Pistilul are o parte mai umflată numită ovar, care se continuă cu stilul şi stigmatul. Ultima parte, stigmatul, reprezintă vîrful pistilului şi este diferit ca formă, obişnuit uşor lăţit sau sferic, servind la prinderea grăuncioarelor de polen. În ovar se găsesc ovulele (pl. 104, fig. 4 *a*) din care, după fecundare, se vor forma seminţele.

Tipuri de flori. Obişnuit, într-o floare se găsesc atît staminele cît şi pistilul sau pistilele. Aceste flori se numesc bisexuate sau hermafrodite (pl. 56, fig. 2 *b*). La unele plante, din flori lipseşte fie pistilul, fie staminele, florile fiind unisexuate. Florile unisexuate pot fi pe aceeaşi plantă — plante monoice, de exemplu fagul, alunul (pl. 18, fig. 1) sau pe două plante diferite — plante dioice, de exemplu la urzica-mare, salcie (pl. 14, fig. 2 *c*—*d*). Pe unele plante, cum este morcovul, frasinul (pl. 52. fig. 5*a*—*c*) se află atît flori hermafrodite cît şi unisexuate—plante poligame.

În alcătuirea florilor, dacă caliciul sau corola sînt alcătuite din cîte 3, 4 sau 5 sepale, respectiv petale, se spune că sînt pe tipul 3, 4 sau 5, adică trimere etc. (pl. 127, fig. 1 *a*; pl. 93, fig. 1 *a*; pl. 169, fig. 4 *b*). Părțile componente (sepalele, petalele, staminele, pistilul sau pistilele) pot fi așezate pe axa florală în spirală (spirociclic) sau fiecare pe un cerc. În ultimul caz avem o dispunere ciclică. Sînt flori cu componentele pe un singur cerc (la florile unisexuate și fără înveliș floral — monociclice — pl. 14, fig. 1 *c* și 1 *d*), pe 2 cercuri (diciclice — pl. 47, fig. 1 *a*), pe 3 cercuri (triciclice — pl. 71, fig. 1 *a*), pe 4 cercuri (tetraciclice — pl. 72, fig. 1 *a*), pe 5 cercuri (pentaciclice — pl. 127, fig. 1), pe 6 cercuri (hexaciclice — pl. 138, fig. 5).

Pozițiile ovarului. După locul de inserție a învelișurilor florale și staminelor față de ovar se deosebesc 3 cazuri de poziție a ovarului:

— dacă ovarul se află deasupra prinderii învelișurilor florale și staminelor, acesta este superior (pl. 134, fig. 3 *a*);

— dacă receptaculul este scobit încît ovarul este sub locul de inserție a învelișurilor florale, acesta este inferior (pl. 81, fig. 4 *b*);

— iar în al treilea caz, prinderea învelișurilor florale se face într-o poziție intermediară —ovar semiinferior.

Inflorescențe. Majoritatea plantelor au pe tulpină flori numeroase și mai rar solitare (pl. 55, fig. 2). Florile de pe o tulpină alcătuiesc împreună inflorescențe. Inflorescențele sînt foarte variate, totuși ele se pot împărți în două categorii: racemoase și cimoase.

Inflorescențe racemoase. În acest caz, tulpina se termină cu un mugure vegetativ, alungindu-se încontinuu, iar florile sînt prinse lateral, înflorirea avînd loc de la bază spre vîrf.

Inflorescențele racemoase sînt: spicul, racemul, corimbul, umbela, capitulul și calatidiul.

Spicul are florile sesile (pl. 78, fig. 2). Din această categorie face parte și inflorescența de la rodul-pămîntului care are axul inflorescenței îngroșat și pe el se prind florile. Toată această inflorescență este apărată de o bractee, numită spată (pl. 45, fig. 1). Tot un fel de spice sînt amenții sau mîțișoarele de la mesteacăn, alun (pl. 18, fig. 1).

La *racem*, spre deosebire de spic, florile au pediceli și aceștia sînt la fel de lungi (pl. 94, 95).

Corimbul se caracterizează prin aceea că pedicelii florali sînt inegali ca lungime, cei de la bază fiind mai lungi, astfel încît florile ajung toate aproape la acelaşi nivel (pl. 64, fig. 5).

Umbela este inflorescenţa la care florile sînt purtate de pediceli florali egali sau, aproape egali de lungi care pleacă din acelaşi loc (pl. 103, fig. 4). Frunzişoarele de la baza pedicelilor alcătuiesc un i n v o l u c r u.

Capitulul este de formă aproape sferică şi are florile foarte scurt pedicelate (pl. 136, fig. 3).

Calatidiul sau antodiul se caracterizează prin axul inflorescenţei lăţit, de forme diferite, pe care se prind florile sesile. La marginea calatidiului se găsesc frunzişoare de forme diferite, numite *foliole involucrale*, alcătuind, la fel, un involucru (pl. 121, fig. 4).

Inflorescenţele prezentate mai sus sînt i n f l o r e s c e n ţ e r a c e m o a s e s i m p l e. La multe plante, inflorescenţele simple sînt purtate pe ramificaţii care pornesc de pe axa principală. Aceste ramificaţii se numesc i n f l o r e s c e n ţ e r a c e m o a s e c o m p u s e. Astfel se deosebesc: s p i c c o m p u s (pl. 19, fig. 1), r a c e m c o m p u s (pl. 62, fig. 5), c o r i m b c o m p u s (pl. 67, fig. 5), u m b e l ă c o m p u s ă (pl. 73, fig. 2), c a l a t i d i u c o m p u s (pl. 1[illegible], fig. 6).

I n f l o r e s c e n ţ e c i m o a s e. La acest fel de inflorescenţe, axa principală se termină cu o floare, deci ea nu se mai alungeşte prin mugurele terminal. Florile se formează din muguri laterali, iar înflorirea are loc de la vîrf spre bază, şi de la centru spre exterior. Florile se pot forma într-o singură parte — i n f l o r e s c e n ţ ă c i m o a s ă u n i p a r ă (monocaziu) (pl. 76, fig. 4), în două direcţii — c i m ă b i p a r ă (dicaziu) (pl. 57, fig. 4), sau în mai multe direcţii p l e i o c a z i u (pl. 50, fig. 2).

Sînt şi inflorescenţe care reprezintă combinaţii între diferite tipuri de inflorescenţe, între racem şi spic, între corimb şi calatidiu (pl. 82, fig. 2) etc. Astfel, la inflorescenţa numită p a n i c u l, caracteristică pentru multe ierburi (pl. 32), spiculeţele (simple) (pl. 30, fig. 4 *a*) sînt purtate de ramificaţii ale tulpinii care pleacă una sau mai multe de la un nod. La speciile genului *Euphorbia* (pl. 50, fig. 2, 3), pleiocaziul se combină cu inflorescenţa c i a ţ i u, care reprezintă o grupare de mai multe flori bărbăteşti, fără înveliş, cu o singură floare femeiască. Ele sînt cuprinse într-o cupă alcătuită din 5 frunzişoare unite.

Fructul

Peretele ovarului transformat în fruct se numeşte **pericarp**. La pericarp se deosebeşte o parte externă — **epicarp**, partea mijlocie — **mezocarpul** şi partea internă — **endocarpul**. Aceste trei părţi se pot dezvolta diferit. Mezocarpul mai adesea dă caracterul fructului, el putînd fi cărnos sau uscat. Uneori la alcătuirea fructului mai ia parte şi receptaculul sau chiar învelişul floral.

Se deosebesc mai multe feluri de fructe:

Fructe capsule. Sînt fructe uscate ce se deschid în diferite feluri la maturitatea seminţelor.

Capsula provine dintr-un ovar format din două sau mai multe carpele. Ea se deschide pe linia de unire sau în lungul nervurii mediane, **capsulă valvicidă** (pl. 127, fig. 4 *b*), numai la vîrf, **capsulă denticulată** (pl. 131, fig. 5 *a*), prin desfacerea părţii superioare sub formă de căpăcel, **pixidă** (pl. 109, fig. 3 *a*) sau prin orificii în partea superioară, sau inferioară, **capsulă poricidă** (pl. 134, fig. 2 *a*).

Silicva. Acest fruct (caracteristic pentru toate cruciferele) este format din două carpele care prezintă în interior un perete despărţitor pe care sînt prinse seminţele (pl. 96, fig. 4 *b*). Silicva se desface obişnuit în lung pe patru linii.

Cînd silicva este aproximativ de cel mult două ori mai lungă decît lată se numeşte **siliculă** (pl. 95).

Păstaia provine dintr-un ovar format dintr-o singură carpelă (pl. 69, fig. 5 *a*) şi se desface în lung pe două linii (linia de unire şi nervura mediană). Unele păstăi se desfac în bucăţi de-a curmezişul fructului (pl. 137, fig. 1 *a*).

Folicula provine tot dintr-un ovar monocarpelar şi se deschide în lung, numai pe linia de unire (pl. 164, fig. 5). Mai multe folicule, provenite din aceeaşi floare, alcătuiesc o **polifoliculă** (pl. 86, fig. 4 *a*).

Fructele nuci şi nucule. Acestea sînt fructe uscate care nu se deschid la maturitatea seminţelor şi care conţin o singură sămînţă.

Nuca propriu-zisă are pericarpul tare, lignificat, de exemplu la stejar (popular numită ghindă) (pl. 17), fag (popular numit jir) (pl. 16, fig. 4 *c*), alun (pl. 18, fig. 1). Aceste fructe prezintă parţial în jurul lor o formaţiune tare numită cupă (pl. 17).

Nucile de dimensiuni mai mici se numesc *nucule* sau *nucuşoare*. Cînd se formează mai multe nucule în aceeaşi floare, ele alcătuiesc o **polinuculă** (pl. 88).

Achena (caracterizează familia compozite) provine dintr-un ovar inferior şi are sămînţa neconcrescută cu pereţii fructului (pl. 121, fig. 4 *b*).

Cariopsa are sămînţa concrescută cu fructul şi este caracteristică pentru ierburi (familia graminee) (pl. 19, fig. 1 *b*).

Dicariopsa provine dintr-un ovar bicarpelar ce se desface obişnuit în două fructe parţiale (semifructe, mericarpii) (pl. 72, fig. 3 *a*).

Samara. Este fructul cu pericarpul lăţit sub forma unei aripi ce serveşte la răspîndire (pl. 46, fig. 2 *c*). *Disamara* (pl. 70, fig. 2 *b*) se poate desface în două părţi.

F r u c t e c ă r n o a s e. La aceste fructe pericarpul este total sau numai parţial cărnos şi în el se depozitează diferite substanţe de rezervă, ca zahărul, acizii etc.

Baca este fructul care are mezocarpul cărnos (pl. 55, fig. 4 *a*).
O bacă specială este m e l o n i d a provenită dintr-un ovar inferior cu epicarpul mai adesea lignificat (pl. 111, fig. 4).

Drupa are mezocarpul cărnos, iar endocarpul lignificat, alcătuind sîmburele care închide sămînţa (pl. 68, fig. 5 *b*). Cînd în aceeaşi floare se formează mai multe drupe, avem o p o l i d r u p ă (pl. 66, fig. 2).

Poama ce se întîlneşte la măr, păr (pl. 67, fig. 1—4) are receptaculul bine dezvoltat, cărnos şi închide în mijloc fructul propriu-zis, reprezentat prin folicule (polifoliculă). Fructe asemănătoare se află la fragă, căpşune (pl. 65, fig. 1—3 *c*) unde numeroasele fructe (nucule) sînt prinse în masa cărnoasă a receptaculului (polinuculă).

S ă m î n ţ a

Sămînţa se dezvoltă din ovul după fecundare.
Pe unele seminţe se disting anumite formaţiuni (de exemplu pe cele de la leguminoase) ca pete alburii circulare sau alungite numite h i l (pl. 69, fig. 3 *c*), sau un cioculeţ care reprezintă umflătura unde se află, în sămînţă, mica rădăcină. La altele se află anumite formaţiuni cărnoase numite a r i l (pl. 12, fig. 1) sau a r i l o d (pl. 52, fig. 1 c, 2 *a*), iar pe coaja unor seminţe se dezvoltă peri care ajută la răspîndire, de exemplu, la salcie, zburătoare etc.

III. FAMILII DE PLANTE CU REPREZENTANŢI FRECVENŢI ŞI MULT RĂSPÎNDIŢI ÎN FLORA ŢĂRII NOASTRE

Familia Polypodiaceae. Familia aceasta cuprinde o parte din ferigile terestre de la noi din ţară. Tulpina este subterană, sub formă de rizom, de pe care pleacă frunze mai adesea sectate (pl. 6, 7, 8). Pe dosul acestor frunze se formează grupe de sporangii (sori) dispuse pe dosul sau pe marginea sectaţiunilor frunzelor. În sporangii se formează sporii.

Sporii prin germinare dau o frunzuliţă verde, numită protal. Pe protal se formează organele cu celule sexuale (anterozoizi şi oosfere) din a căror unire rezultă oul (zigotul), care dă apoi prin diviziune un embrion care se dezvoltă în planta adultă.

Familia Pinaceae. Cuprinde plante numai lemnoase, cu frunze de forma acelor şi de cele mai multe ori persistente mai mulţi ani, dînd un aspect pururea verde.

Florile unisexuate sînt grupate în conuri (pl. 12, fig. 2, 3, 4 şi pl. 13, fig. 1, 2); cele femele sînt formate din solzi-carpele (ovarul nu este format) care se acoperă des unii pe alţii, la baza lor găsindu-se ovulele descoperite, care se vor dezvolta în seminţe. Florile mascule, formate din stamine, se grupează în conuleţe mai mici. Polenizarea se face cu ajutorul vîntului.

Familia Gramineae (ierburile). Reprezentanţii acestei familii se recunosc uşor prin faptul că florile sînt fără înveliş floral şi au frunze filiforme sau liniare (pl. 19—34). Rădăcina este fasciculată.

Tulpina este un pai, care poartă în vîrf florile grupate în spiculeţe. Spiculeţele la rîndul lor se grupează în spice sau panicule. Un spiculeţ este format dintr-o floare sau mai multe. La baza spiculeţului se găsesc obişnuit 2 frunzişoare modificate (g l u m e). Florile se prind pe axa spiculeţului.

La baza florii se află 2 frunzişoare (p a l e e), cea de jos adeseori avînd o prelungire ţepoasă, numită a r i s t ă. Stamine mai adesea sînt 3. Ovarul superior este 2—3 carpelar. Fructul este o cariopsă. Familia este foarte importantă din punct de vedere alimentar şi furajer.

Familia Cyperaceae (rogozuri). Cuprinde plante ierboase cu flori hermafrodite sau unisexuate, grupate în spice sau panicule. Învelişurile florale adesea lipsesc sau sînt reprezentate prin peri sau ţepi (pl. 36, fig. 2 *a*). Stamine sînt 2—3. Pistilul superior are stilul bi- sau trifurcat.

Fructul este nuculă, care la unele genuri *(Carex)* este îmbrăcat de o bractee complet închisă, asemănătoare unui sac numit u t r i c u l ă (pl. 37—39). Frunzele sînt mai adesea liniare şi au teaca întreagă. Cele mai multe ciperacee cresc în locuri umede.

Familia Liliaceae. Plante ierboase, în pămînt cu bulbi (pl. 54, 55), rizomi sau tuberculi. Florile mai adesea au învelişul floral colorat uniform (perigon), format din 6 frunzişoare aşezate pe 2 cercuri. Staminele tot 6 sînt dispuse, la fel, pe 2 cercuri.

Ovarul superior este format din 3 carpele unite. Fructul este bacă sau capsulă. Familia cuprinde multe plante utile şi ornamentale.

Familia Salicaceae. Cuprinde numai plante lemnoase cunoscute sub denumirea de răchite sau sălcii *(Salix)* şi plopi *(Populus)*. Florile sînt unisexuate (pl. 14, 15 şi 16, fig. 1—3), formate pe indivizi de plante diferite (dioice). Ele se grupează în amenţi şi sînt lipsite de înveliş floral, fiind dispuse la subsuoara unor solzi (bractee).

Stamine în floare sînt 2 sau numeroase. Ovarul este format din 2 carpele unite. Polenizarea se face prin vînt. Fructul este o capsulă. Seminţele sînt prevăzute cu un smoc de peri albi ce ajută la răspîndirea lor. Sălciile şi plopii cresc îndeosebi la marginea apelor, în zăvoaie.

Familia Betulaceae. Familia cuprinde numai plante lemnoase cu frunze căzătoare, comune în pădurile noastre (pl. 17—18). Florile unisexuate sînt grupate mai adesea în amenţi. Învelişul floral lipseşte sau este redus la nişte solzi. Amenţii masculi sînt caduci.

Polenizarea se face prin vînt. Florile femele sînt cîte 2 sau 3, grupate împreună, dar tot în amenţi. Fructul este o nucă, nuculă, mai rar samară. Uneori în jurul fructului se formează un fel de cupă, provenită din concreşterea unor bractee.

Familia Fagaceae. Plante din cadrul acestei familii (stejarii şi fagul) alcătuiesc masive întinse în ţara noastră. Caracteristic acestor plante este formarea unui înveliş tare (cupă) în jurul fructelor (pl. 16, fig. 4c; pl. 17). Florile unisexuate sînt grupate tot amentiform şi au înveliş floral simplu. Fructul este o nucă, numită popular la fag — jir, iar la stejar — ghindă.

Familia Caryophyllaceae. Cele mai multe plante sînt ierboase şi au frunzele mai adesea dispuse opus sau verticilat (pl. 56, fig. 1—6; pl. 130, fig. 3—4; pl. 131—132). Florile sînt formate din 4—5 sepale (uneori unite), 4—5 petale, 5—10 stamine. Ovarul are poziţie superioară şi e format din 2—5 carpele unite. Fructele sînt capsule sau bace.

Familia Ranunculaceae. Plante mai adesea ierboase, cu flori hermafrodite şi cu simetrie radiară, mai rar zigomorfă (pl. 86—90; 165). Componentele florale numeroase sînt mai adesea dispuse în formă de spirală, şi mai rar caliciul şi corola sînt dispuse pe cîte un cerc, iar staminele şi pistilele (acestea libere) pe o spirală. Fructele sînt folicule sau nucule.

Familia Cruciferae. Numele familiei se referă la aşezarea celor 4 petale libere, dispuse în cruce, faţă în faţă cîte două (pl. 60—63; 93—97; 155). Caliciul este

format tot din 4 sepale. Staminele sînt în număr de 6, dispuse pe 2 cercuri, 2 mai scurte, externe şi 4 mai lungi, interne. Ovarul este format din 2 carpele unite, dar împărţit în două printr-un perete separator. Fructul este o silicvă.

Familia Papaveraceae. Familie cu alcătuire florală variabilă (pl. 92, fig. 2–4; pl. 134, fig. 2; pl. 154, fig. 1, 2, 4). Caliciul este format din 2 sepale cu cădere timpurie. Corola, obişnuit, este formată din 4 petale. Staminele sînt în număr variabil sau reduse la 2. Ovarul este alcătuit din carpele variabile ca număr (2–20). Fructul – capsule sau nucuşoare.

Familia Saxifragaceae. Cuprinde plante lemnoase şi ierboase. Florile sînt hermafrodite, mai rar unisexuate. Învelişul floral este dublu sau simplu, format din cîte 4–5 foliole. Staminele sînt în număr de 4 sau 5, sau dublu, aşezate pe 2 cercuri. Gineceul este alcătuit din 2–5 carpele. Ovarul superior sau inferior este uneori concrescut cu receptaculul. Fructul este o bacă, capsulă sau foliculă (pl. 64, fig. 2–4; pl. 98, fig. 2–4).

Familia Rosaceae. Rosaceele prezintă o mare variabilitate în ceea ce priveşte alcătuirea lor. Ele sînt plante lemnoase şi ierboase. Învelişurile florale sînt formate din cîte 4 sau 5 componente (pl. 64, fig. 5–6; pl. 65–68; 99–100; 134, fig. 4; pl. 135). Petalele sînt libere. Staminele sînt mai adesea numeroase şi dispuse pe mai multe cercuri, rar puţine (5–1). Gineceul este format dintr-un număr de asemenea variabil de carpele, mai adesea prinse pe receptaculul mult dezvoltat, în formă de cupă sau bombat. Pistilele sînt libere sau concrescute cu receptaculul care devine uneori cărnos, comestibil. Fructele sînt folicule, nucule, drupe.

Familia Leguminosae. Această familie se caracterizează prin fruct care este o păstaie sau legumă. Rădăcina prezintă pe ea umflături de forme diferite, numite nodozităţi. Floarea este mai adesea zigomorfă (pl. 69, 101–103, 136–137, 156, fig. 2–4, pl. 157).

Caliciul este format din 5 sepale unite; corola de asemenea din 5 petale, dintre care una mai mare (stindard), două laterale (aripioare) şi două unite de forma unei luntriţe (carenă). Androceul este format din 10 stamine, obişnuit 9 unite şi una liberă, iar pistilul dintr-o singură carpelă.

Familia Umbelliferae. Numele familiei se referă la forma inflorescenţei care este mai adesea o umbelă compusă (pl. 71, fig. 1—3; pl. 72—73, fig. 1—2; pl. 140, fig. 3—5).

Componentele florii sînt grupate pe 4 cercuri. Sepalele în număr de 5 sînt mici şi obişnuit foarte mult reduse; petalele, la fel, sînt mici. Staminele sînt în număr de 5. Ovarul este format din 2 carpele unite şi are poziţie inferioară. Fructul este o dicariopsă.

Familia Primulaceae. La această familie, caliciul este alcătuit mai adesea din 5 sepale unite, iar corola din 5 petale de asemenea unite (pl. 74, fig. 4—5; pl. 107; 142, fig. 1—5; 167, fig. 5). Staminele în număr de 5 sînt concrescute cu corola. Ovarul superior este format din 5 carpele unite. Fructul este o capsulă.

Familia Labiatae. Familie unitară, cu tulpina mai adesea 4 muchiată, cu frunzele aşezate opus şi cu flori zigomorfe mai adesea dispuse în verticile (pl. 76, fig. 1—3; pl. 77, fig. 1—3; pl. 143, fig. 3—4; pl. 144—146; pl. 160, fig. 1—5; pl. 162, fig. 1—2). Floarea este formată din 5 sepale unite, iar cele 5 petale, de asemenea unite, formează în partea lor superioară 2 buze — una superioară (din 2 petale) şi alta inferioară (din 3 petale — cea din mijloc mai dezvoltată).

Polenizarea se face prin insecte. Staminele sînt, obişnuit, 4 (2 mai scurte şi 2 mai lungi). Ovarul superior este format din 2 carpele. Fructul este format din 4 nucule.

Familia Solanaceae. Familie deosebit de importantă din punct de vedere agricol. Floarea este formată din 5 sepale unite, 5 petale unite, 5 stamine concrescute cu corola şi un ovar format din 2—3 carpele. Fructele sînt bace sau capsule (pl. 75, fig: 3—5 pl. 160, fig. 6).

Familia Scrophulariaceae. La cele mai multe plante din această familie, floarea este zigomorfă (pl. 109, fig. 1—2; pl. 110; 147, fig. 1—3; 148, fig. 2—3). Sepalele şi petalele în număr de 5 sînt unite. Staminele concrescute cu corola sînt 4 sau 5 (rar 2). Ovarul este format din 2 carpele unite. Fructul este capsulă, adesea cu seminţe numeroase.

Familia Compositae. Caracterul distinctiv al acestei familii este gruparea florilor într-o inflorescență numită calatidiu (sau antodiu) pl. 81—83; 112—126, 163, fig. 4—5; pl. 174, fig. 5; pl. 175). Florile sesile au 5 petale, dar variate ca formă. Caliciul este uneori redus, transformat în țepi sau formează o cunună de peri (papus). Corola este tubuloasă, cu simetrie radiară, uneori mult despicată în două, partea despicată avînd forma unei buze, floarea devenind astfel zigomorfă. Uneori una dintre buze este formată numai din 3 petale. Corola mai poate avea forma unei pîlnii, cu petale inegale. Staminele în număr de 5 sînt unite prin anterele lor, alcătuind un tub prin care trece stilul în dezvoltarea lui. Ovarul inferior este format din 2 carpele unite. Fructul este achenă. Familie foarte bogată în specii.

IV. PLANTE DIN FLORA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

A. PLANTE DE PAJIŞTI ŞI STÎNCĂRII ALPINE

I. Ferigi, gimnosperme, *amentiflore lemnoase, graminee, rogozuri sau plante cu flori mici galbene-verzui*

a. *Ferigi*

Limba-cucului — *Botrychium lunaria* (pl. 10, fig. 2). Ferigă scundă cu rizom. Frunze din două segmente, unul fertil, cu sporangii, şi altul steril, verde, penat-sectat. Sporangiile se formează din iunie pînă în septembrie. În păşuni din regiunea montană pînă în zona alpină (fam. *Ophioglossaceae).*

Ferigută-de-stîncă — *Cystopteris fragilis* (pl. 6, fig. 1). Sporangiile se formează din mai pînă în septembrie. În crăpăturile stîncilor, sub stînci, mai frecventă în păduri (v. pg. 69)

Ruginiţă — *Asplenium ruta-muraria* (pl. 6, fig. 2). Tufişoare mici cu frunze bipenat sectate. Sporangiile se formează din martie pînă în octombrie. Din regiunea montană pînă în zona alpină, pe stînci, de preferinţă calcaroase (fam. *Polypodiaceae).*

Brădişor — *Lycopodium selago* (pl. 10, fig. 3). Diferenţierea sporangilor se face din iulie pînă în octombrie (v. pg. 71).

Struţuşori — *Selaginella selaginoides.* Plantă asemănătoare cu un muşchi, cu tulpina (4—15 cm) tîrîtoare şi ramuri ridicate, cele fertile mai lungi. Frunze lanceolate, aşezate în spirală. Sporangiile (micro-şi macrosporangii) aşezate

în spice la baza unor frunze la fel ca la S. *helvetica* (pl. 10, fig. 6). Sporangiile se diferenţiază din iulie pînă în august. În păşuni, din regiunea subalpină şi zona alpină (fam. *Selaginellaceae*).

b. *Gimnosperme*

Jneapăn, jep — *Pinus montana* ssp. *mughus* (pl. 13, fig. 1). Arbust care în unii munţi alcătuieşte tufărişuri întinse în zona alpină. Frunzele sînt ca nişte ace, iar conurile mici (2—5 cm lungi). Înfloreşte în mai—iunie (fam. *Pinaceae*).

Zîmbru — *Pinus cembra*. Arbore pînă la 25 m, cu coroana stufoasă. Frunzele aciculare în mănunchiuri de cîte 5. Înfloreşte în mai—iunie. Sporadic prin căldările glaciare ale munţilor înalţi, adesea prin jnepenişuri (fam. *Pinaceae*).

Molid, brad-roşu — *Picea excelsa* (pl. 12, fig. 2). În zona alpină numai rar şi pipernicit (v. pg. 72).

Larice, zadă — *Larix decidua* (pl. 12, fig. 3). Sporadic şi adesea pipernicit în zona alpină (v. pg. 72).

Ienupăr-pitic — *Juniperus sibirica*. Arbust scund, cu ramuri culcate. Frunze (ace) de 5—8 mm lungime, liniar lanceolate, cîte 3, în verticile foarte apropiate. Pseudobacele ovoide sau sferice (7—10 mm), verzi apoi negre-albăstrui. Înfloreşte din mai pînă în august. Comun în regiunea subalpină, din zona alpină, în tot lungul Munţilor Carpaţi şi Apuseni, formînd obişnuit tufărişuri dese, în special pe versanţii sudici (fam. *Cupressaceae*).

c. *Amentiflore lemnoase*

Salcie-pitică — *Salix herbacea* (pl. 15, fig. 4). Specie pitică cu tulpina la bază tîrîtoare. Frunze evident peţiolate. Amenţii globuloşi. Înfloreşte în iulie—august. În păşuni, brîne, pe creste, bolovănişuri în zona alpină (fam. *Salicaceae*).

Salcie-pitică — *Salix reticulata* (pl. 15, fig. 3). Tufă lemnoasă pitică (— 20 cm). Frunze pe dos albicioase, foarte scurt peţiolate. Amenţii cilindrici. Înfloreşte în iulie—august. Împreună cu precedenta (fam. *Salicaceae*).

Salcie-pitică — *Salix jacquinii*. Plantă lemnoasă scundă (—40 cm), culcată, foarte ramificată. Frunze eliptice invers-ovate sau lanceolate, pe ambele fețe de un verde viu, cu pețioli scurți. Amenții cilindrici, pe ramuri laterale, asemănători cu cei din planșa 15. Bracteele de la baza florilor purpurii. Stamine 2. Ovar scurt pedicelat, roșietic. Fructe capsule păroase. Înflorește în iunie—iulie. Pe brîne și stîncării umede (fam. *Salicaceae*).

Anin-de-munte — *Alnus viridis*. Arbust ce urcă din regiunea montană pînă în zona alpină pe versanții uneori abrupți ai văilor. În regiunile înalte înflorește în mai—iunie (v. pg. 76).

d. *Graminee* (fam. *Gramineae*)

Țăpoșică — *Nardus stricta* (pl. 20, fig. 2). Formează tufișoare dese ce se desprind foarte ușor de pe sol. Frunzele sînt filiforme, țepoase. Inflorescența, spic cu spiculețe (fără glume), dispuse într-o singură parte a spicului. Înflorește din mai pînă în august. Foarte răspîndită în pajiștile alpine, apoi pe cele montane, uneori pe suprafețe întinse. Plantă foarte slab furajeră.

Vițelar — *Anthoxanthum odoratum* (pl. 22, fig. 5). Graminee tufoasă, odorantă (conține cumarină). Urcă din regiunea de cîmpie. Înflorește de la sfîrșitul lui mai. În pășuni (v. pg. 124).

Timofticǎ-de-munte — *Phleum alpinum* ssp. *commutatum* (pl. 23, fig. 3). Spiculețe uniflore mici, alcătuind un panicul spiciform verde sau violaceu. Înflorește din iunie pînă în august. În pășunile subalpine și alpine.

Coada-vulpii — *Alopecurus laguriformis*. Foarte asemănătoare cu *A. pratensis* (pl. 23, fig. 4), dar are paniculul spiciform mai scurt și mai păros. Înflorește în iulie—august. Prin pășunile alpine.

Iarba-stîncilor — *Agrostis rupestris* (pl. 25, fig. 3). Plantă scundă ce formează tufe. Paniculul violaceu-negricios cu spiculețe uniflore, scurt aristate. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Comună în pășunile alpine mai adesea cu *Festuca supina*.

Trisetum alpestre. Asemănătoare cu *T. flavescens* (pl. 28, fig. 3), dar este mai scundă (10—30 cm) și cu ramurile paniculei netede, mai sărace în spiculețe, obișnuit de culoare violacee. Înflorește în iulie—august. De preferință pe stînci calcaroase și brîne.

Ovăscior — *Avenastrum versicolor* (pl. 27, fig. 3). Plantă scundă (10—40 cm), cu panicul contras, scurt, spiculețe brune-gălbui, de culoarea bronzului, ușor violacee, aristate. Înflorește în iulie—august. În pășuni și brîne.

Mălaiul-cucului — *Sesleria coerulans* (pl. 23, fig. 5). Stoloniferă, formează tufe laxe. Paniculul spiciform, ovoidal. Frunze de 1—3 mm. Înflorește în iunie—iulie. În brîne, stînci înierbate, în zona alpină.

Coada-iepurelui — *Sesleria rigida* var. *haynaldiana*. Plantă cespitoasă, cu frunze filiforme, nebrăzdate, groase de circa 1 mm, cu marginile îndoite. Spicul paniculiform, ovoidal, compact, cenușiu-albăstrui. Spiculețele cu paleea inferioară cu 3 dinți. Înflorește din aprilie pînă în iulie. Coaste abrupte și brîne, pe substrat calcaros, începînd din regiunea montană.

Oreochloa disticha. Plantă scundă, cu frunze liniare, panicul spiciform ovat și cu spiculețe violacee dispuse pe două rînduri. Înflorește în iunie—iulie. În pășuni alpine, brîne stîncoase.

Hirușor — *Poa annua* (pl. 30, fig. 2). Iarbă scundă cu spiculețe fără ariste. Înflorește din aprilie pînă la căderea zăpezii. Urcă de la cîmpie pînă în zona alpină, la marginea drumurilor, potecilor, în jurul stîncilor (v. pg. 214).

Firuța-șopîrlelor — *Poa alpina* (pl. 30, fig. 4). Graminee relativ mică (3—50 cm), cu frunze late, verzi (3—5 mm). Inflorescența panicul cu spiculețe lat-ovate (uneori transformate în bulbili). Înflorește în iulie—august. Frecventă în pășuni și locuri stîncoase.

Firuță — *Poa media*. Plantă scundă, lung stoloniferă, cu frunzele bazale filiforme și cele tulpinale mai late (2—4 mm). Paniculul contras, cu spiculețe ovat lanceolate, nearistate. Înflorește din iunie pînă în august. În pășuni alpine.

Păiuș — *Festuca glauca*. Alcătuiește tufe dese de culoare albăstruie. Frunze groase (0,8—1 mm), rigide, tari. Panicula scurtă (9—10 cm), îndesuită. Spiculețe aristate (5—8 mm lungi). Înflorește din mai pînă în iulie. Pe brîne, în pășuni.

Păiuș-roșu — *Festuca rubra* (pl. 32, fig. 4). Specie mai înaltă, des cespitoasă sau cu stoloni scurți; teaca frunzelor bazale roșietică se desface în numeroase fibre. Inflorescența panicul cu spiculețe aristate. Urcă din regiunea montană,

unde este gramineea principală a pajiştilor. Înfloreşte în iunie—iulie. Este bună furajeră.

Păruşcă — *Festuca supina* (pl. 32, fig. 2). Gramineea cea mai frecventă în zona alpină a Munţilor Carpaţi. Este des cespitoasă, scundă, cu frunze filiforme rigide. Panicul scurt, cu spiculeţe violacee aristate, Înfloreşte în iunie — iulie.

e. *Rogozuri (fam. Cyperaceae)*

Coarnă — *Carex curvula* (pl. 37, fig. 3) Rogozul păşunilor alpine. Frunze setiforme (1—2 mm late), rigide. Spicul terminal ovoidal sau alungit. Stigmate 3. Înfloreşte în iunie — iulie.

Rogoz — *Carec atrata*. Plantă cespitoasă, frecventă prin păşuni, pe brîne şi în locuri stîncoase. Spice ovoidale (2—4) sau ovoidal alungite mai mult sau mai puţin pedunculate, pendule, purpurii-negricioase. Înfloreşte din iunie pînă în august

Rogoz-verde — *Carex sempervirens* (pl. 38, fig. 4). Plantă cespitoasă, cu frunze mai late (1—5 mm), vîrful tulpinii îndoit cu spiculeţe pedunculate. Înfloreşte din iunie pînă în august. În păşuni, brîne stîncoase.

f. *Plante cu flori mici, cu înveliş floral simplu, bruniu sau galben-verzui*

Rugină-de-stîncă — *Juncus trifidus* (pl.40, fig. 6). Plantă cu stoloni şi frunze canaliculate, cele bazale fără lamină. Învelişul floral redus, brun-castaniu. Înfloreşte în iulie — august. În păşuni, brîne şi stînci (fam. *Juncaceae*).

Rugină — *Juncus triglumis* (pl. 40, fig. 7). Plantă scundă (6—15 cm) cu 3 flori grupate terminal; foliolele perigonului castaniu-închis. Înfloreşte în iulie — august. Locuri mlăştinoase în jurul iezerelor, izvoarelor (fam. *Juncaceae*).

Mălaiul-cucului — *Luzula spicata* (pl. 41, fig. 4). Spicele mai mult sau mai puţin pendule. Tulpina foliată. Frunze 1—3 mm late, uşor sulcate. Înfloreşte în iunie — iulie. În locuri stîncoase, înierbate (fam. *Juncaceae*).

Creţişoare — *Alchemilla vulgaris* (pl. 50, fig. 1). Rozacee cu rizom bruniu, cu numerose rădăcini. Tulpini relativ scunde. Frunze palmat lobate, glabre sau păroase, pe margini dinţate. Florile cu caliciu dublu, galben-verzui, fără petale, grupate în inflorescenţe paniculiforme. Pedicelii şi caliciul aproape glabri. Înfloreşte din mai pînă în septembrie. Comună în zona alpină, coboară pînă în zona pădurilor (fam. *Rosaceae*).

O b s e r v a ţ i e. În zona alpină, în păşuni, mai creşte A. *hybrida*, care are pedicelii florali şi calicul dens păroşi.

2. *Plante cu flori albe*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere*

Steregoaie — *Veratrum album* (pl. 54, hg. 4). Plantă înaltă (— 200 cm), fin păroasă, cu tubercul. Tulpina cu frunze ovate. Inflorescenţa mare, paniculiformă, cu flori mari, uneori verzui. Înfloreşte din iunie pînă în august. În jurul stînelor; urcă din regiunea de cîmpie. Plantă toxică; rădăcinile şi tuberculul se folosesc în scopuri medicinale (fam. *Liliaceae*).

Crinişor-de-stîncă — *Lloydia serotina* (pl. 54, fig. 6). Plantă scundă (7—20 cm.), cu frunze liniare. Flori albe, uneori roşietice. Înfloreşte din iunie pînă în august. Păşuni alpine, brîne stîncoase (fam. *Liliaceae*).

Barba-ungurului, garofiţă-albă-de-stînci — *Dianthus spiculifolius.* Plantă tufoasă, cu rădăcina multiplicată şi cu tulpini numeroase, terminate cu 1, rar 2 flori. Frunze numeroase, bazale şi pe tulpină, liniar-ascuţite, opuse, concrescute la bază, pe margini scabre. Caliciul unit, tubulos (asemănător ca cele din pl. 132, fig. 1—6). Petale 5, albe, rar roze, mari (1—2 cm), cu partea îngustată lungă, pe o treime sau pînă la jumătate lacinate. Înfloreşte din iunie pînă în august. Pe stînci calcaroase din regiunea montană pînă în zona alpină (fam. *Caryophyllaceae*).

Struna-cocoşului — *Creastium fontanum.* Foarte asemănătoare cu C. *caespitosum* (pl. 56, fig. 4), dar are perii de pe tulpină şi frunze mai lungi (lungi

peste 1 mm), petalele mai lungi decît caliciul şi fructul capsulă de 12—16 mm. Înfloreşte din iunie pînă în august. Prin păşuni şi printre stînci (fam. *Caryophyllaceae*).

Lîna-caprelor — *Cerastium lanatum*. Plantă mică (12—15 cm) de forma unor mici tufe, cu numeroase tulpini şi lăstari sterili. Tulpinile cu 1—3 flori, des lînos păroase (cel puţin cele de jos), eliptice sau invers ovate, cu vîrful rotunjit. Petale ştirbite la vîrf, circa de 2 ori mai lungi decît sepalele. Fructul capsulă se deschide prin 10 dinţi. Înfloreşte din iunie pînă în august. Frecventă prin păşunile alpine (fam. *Caryophyllaceae*).

Mierluţă — *Minuartia verna*. Plantă scundă (5—15 cm), formînd tufişoare dese. Frunze opuse, liniar ascuţite, fără stipele. Flori pe tipul 5, mici (circa 4—4,5mm), grupate în dicazii sărace în flori. Capsula se deschide prin 3 valve. Înfloreşte din mai pînă în august. Locuri stîncoase, ierboase, uscate, din regiunea montană pînă în zona alpină (fam. *Caryophyllaceae*).

Guşa-porumbelului — *Silene alpina*. Foarte asemănătoare cu *S. vulgaris* (pl. 57, fig. 4), dar este mai scundă (10—30 cm), cespitoasă, cu 1—5 (7) flori grupate în dicazii. Frunze ovate sau ovat alungite, mai rar lanceolate. Înfloreşte în iulie—august. În zona alpină şi regiunea subalpină pe grohotişuri calcaroase (fam. *Caryophyllaceae*).

Studeniţă — *Arenaria biflora*. Tulpina culcată (—20 cm), ramificată, cu două rînduri de peri, des foliată. Frunze opuse, ovat alungite sau invers ovate, cu vîrful rotunjit. Flori pe tipul 5, cîte una sau două pe ramuri laterale. Sepale ovate (4 mm lungi), cu petale ceva mai lungi. Fructul capsulă ovată se deschide prin 6 dinţi. Înfloreşte din iunie pînă în august. Locuri stîncoase umede, în jurul iezerelor din zona alpină (fam. *Caryophyllaceae*).

Sisinei-de-munte — *Pulsatilla alba* (pl. 58, fig. 5). Are un rizom gros, tulpina (6—40 cm) dreaptă, lungă, moale păroasă, împreună cu frunzele. Înfloreşte din mai pînă în august. Frecventă prin pajişti şi în locuri stîncoase (fam. *Ranunculaceae*).

Oiţe — *Anemone narcissiflora*. Plantă cu rizom scurt şi tulpină dreaptă (10—70 cm), cu peri lungi lînoşi ca şi frunzele. Frunzele bazale lung peţiolate, palmate şi 3—5 sectate, ca formă mai mult sau mai puţin circulare, la bază larg-

cordate; laciniile lanceolate. Florile (1—8) mari, albe, uneori pe dos roşietice, asemănătoare cu cele de la *Anemone nemorosa* (pl. 58, fig. 2), grupate umbeliform, la bază cu 3 foliole sectate Fructe nucule (5—6 mm), ovate, turtite, cu rostru scurt. Înfloreşte din mai pînă în august. Frecventă în păşuni şi pe brîne alpine şi subalpine sau montane superioare (fam. *Ranunculaceae*).

Piciorul-cocoşului — *Ranunculus crenatus* (pl. 59, fig. 5). Plantă mică (5—24 cm) cu rizom. Fructul polinuculă. Înfloreşte din iunie pînă în august. În zona alpină în jurul peticelor de zăpadă, apoi în locuri ierboase, nisipoase sau pietroase (fam. *Ranunculaceae*).

Punguliţă — *Thlaspi dacicum*. Plantă scundă (5—35 cm), cu rizom scurt, vertical. Tulpina uniform foliată, la bază cu o rozetă de frunze, eliptice sau invers ovate, îngustate în peţiol, rotunjite la vîrf. Frunzele tulpinale eliptice, sesile, sagitate, amplexicaule. Inflorescenţa un racem scurt aproape umbeliform. Flori mici. Fructe silicule (7—9 mm) mai lungi decît pedicelul alungit, cuneate, invers ovate, aripate, la vîrf ştirbite. Stilul nu depăşeşte ştirbitura. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Pe coaste, brîne ierboase (fam. *Cruciferae*).

Nocilă — *Hutchinsia brevicaulis* (pl. 62, fig. 4). Plantă mică (5—12 cm), ramificată. Fructe silicule. Înfloreşte din mai pînă în iulie. În crăpăturile stîncilor şi pe grohotişuri, în zona alpină (fam. *Cruciferae*).

Gîscariţă-de-munte — *Arabis alpina* (pl. 60, fig. 1). Plantă alburiu păroasă, simplă, rar ramificată (5—45 cm), la bază cu numeroşi stoloni, terminaţi în rozete de frunze. Înfloreşte din martie pînă în august. Pe stînci umede, în jurul pîraielor, începînd cu regiunea montană pînă în zona alpină, mai frecventă în regiunile mai înalte (fam. *Cruciferae*).

Ochii-şoricelului — *Saxifraga stellaris*. Plantă cu lăstari ramificaţi, cu frunzele dispuse aparent rozetiform. Tulpinile florifere (10—30 cm) simplu sau paniculat ramificate. Frunzele invers ovate sau spatulat cuneate, îngustate în peţioli foarte scurţi, obişnuit pe margini şi la vîrf inegal serat dinţate, asemănătoare cu cele de la *S. cuneifolia* (pl. 64, fig. 3). Inflorescenţa paniculiformă. Flori mărişoare (6—8 mm în diametru), albe, pe tipul 5. Fruct capsulă ovoidală. Înfloreşte în iulie-august. Comună în locuri umede, pe lîngă pîraie, izvoare (fam. *Saxifragaceae*).

Iarba-surzilor — *Saxifraga aizoon* (pl. 64, fig. 2). Plantă des tufoasă cu ramificații bazale scurte, terminate în rozete des foliate. Tulpinile florale drepte (4—30 cm). Specie foarte variabilă. Frunzele bazale pe margini cu numeroase gropițe astupate de secrețiuni de calcar. Înflorește în iulie—august. Comună în locuri stîncoase și pietroase (fam. *Saxifragaceae*).

Ochii-șoricelului — *Saxifraga cymosa*. Plantă scundă (5—15 cm), tufoasă, glandulos păroasă, cu frunzele dispuse rozular. Tulpini mici (5—15 cm), erecte, cu florile la vîrf grupate simplu corimbiform. Frunze mai lungi și des glandulos păroase, lat invers ovate, spre vîrf 3—7 palmat lobate sau fidate, cu lobii obtuzi. Flori pe tipul 5, cu caliciul glandulos păros. Petale mari (1—1,5 cm) de 2—3 ori mai lungi decît caliciul. Capsule ovate. Înflorește în iunie și iulie. Pe stînci, în crăpături umede (fam. *Saxifragaceae*).

Saxifragă-mirositoare — *Saxifraga moschata*. Plantă tot scundă (2—12 cm), tufoasă. Frunzele rozetelor alungit spatulat cuneate, la vîrf 3—5 fidate; lobii liniari. Florile, grupate racemiform sau paniculiform, cu pedicelii lungi, sînt pe tipul 5. Petale (5—6 mm) roșcate, purpurascente, gălbui, albicioase sau albe. Fruct capsulă ovoidal rotundă. Înflorește iulie—august. În locuri stîncoase, grohotișuri, în zona alpină (fam. *Saxifragaceae*).

Ochii-șoricelului — *Saxifraga heucherifolia*. Plantă cu rizom, erectă (15—40 cm), împreună cu frunzele mai adesea glabră, cel mult în partea superioară slab glandulos păroasă. Frunzele bazale lung pețiolate, rotund reniforme, pe margine serate (dar nelobate), cele tulpinale scurt pețiolate. Florile grupate în raceme corimbiforme. Petale mari (9—12 mm), albe, des purpuriu punctate, de 2—3 ori mai lungi decît caliciul. Fructe capsule ovat alungite. Înflorește în iulie—august. Frecventă în lungul pîraielor, în locuri pietroase (fam. *Saxifragaceae*).

O b s e r v a ț i e. Asemănătoare cu precedenta și în aceleași locuri se află *S. rotundifolia* care are tulpina în partea inferioară și frunzele evident hirsut păroase. Petale (6—9 mm lungi), de 2—3 ori mai lungi decît caliciul.

Argințică — *Dryas octopetala* (pl. 66, fig. 4). Specie lemnoasă pitică, culcată la pămînt, puternic ramificată. Flori mari (2—4 cm în diametru). Petale 8, rar mai multe. Fructele polinucule cu stilul mult alungit, alb, des, lung, păros. Înflorește din iunie pînă în august. Pe stîncării, grohotișuri, mai ales calcaroase, formînd uneori pîlcuri întinse (fam. *Rosaceae*).

Smeoaică — *Laserpitium krapfii*. Plantă foarte variabilă ca înălțime, cu rizom subțire, cilindric. Tulpina erectă (10—120 cm), glabră. Frunze 1—3 penat-sectate. Foliolele terminale ovate. Umbele de mărime mijlocie. Flori cu petale albe, alb-verzui, roze, rar roșii. Fructe dicariopse, eliptice (5—8 cm), galbene-brunii sau purpurii, lat aripate. Înflorește în iulie—august. Frecventă în pajiști, pe stîncării, la margini de păduri, în regiunea subalpină (exemplare mari) și zona alpină (exemplare mici) (fam. *Umbelliferae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Lăptișor — *Androsace chamaejasme* (pl. 74, fig. 4). Plantă scundă (3—15 cm) cu peri lungi, pîsloși, la bază cu rozete de frunze. Flori mici, puține, grupate umbeliform. Înflorește în iunie—iulie. Prin pajiști în zona alpină pe substrat calcaros, în Munții Rodnei, Bîrsei și Bucegi (fam. *Primulaceae*).

O b s e r v a ț i e. Asemănătoare cu precedenta, dar foarte păroasă este *Androsace villosa*.

Foaie-grasă — *Pinguicula alpina* (pl. 78, fig. 1). Plantă scundă (5—15 cm), carnivoră, cu frunze rozulare, galbene-verzui, cu peri glandulosi. Înflorește în mai—iunie. Pe pajiști, stînci umede, izvoare, tinoave (fam. *Lentibulariaceae*).

Sînziene-de-munte — *Galium anisophyllum*. Plantă scundă (5—15 cm), tufoasă, variabilă ca înfățișare, cu tulpini erecte sau culcate. Frunze invers lanceolate, uninerve, dispuse în verticile, ascuțite, înguste (1—2 mm). Florile grupate în corimbe paniculate, cu corolă scurt tubuloasă pe tipul 4, albe, rar gălbui. Înflorește în iulie—august. Frecventă pe stîncării, bolovănișuri, în pajiști pietroase (fam. *Rubiaceae*).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Parpian, siminic — *Antennaria dioica* (pl. 149, fig. 2) (v. pg. 61 la flori roșii).

Romaniță-de-munte — *Anthemis carpatica* (pl. 83, fig. 4). Specie scundă (10—30 cm), cu tulpina foliată, terminată într-un singur calatidiu mare

(3—4,5 cm în diametru). Foliolele involucrale cu marginea lată, neagră sau brună. Înflorește în iulie și august. Locuri stîncoase și ierboase în zona alpină.

Coada-șoricelului-de-munte — *Achillea schurii* (pl. 82, fig. 1). Plantă scundă (10—15 cm), verde, obișnuit glabră. Frunze 1—2 penat-sectate, cu lacinii înguste (0,5—1 mm late). Tulpina terminată mai adesea cu un calatidiu mare (2—3 cm). Înflorește în iulie—august. Locuri stîncoase umede.

3. *Plante cu flori galbene*

a. *Corola cu petalele libere*

Piciorul-cocoșului — *Ranunculus nemorosus* (pl. 90, fig. 3). În regiunea subalpină, mai frecventă în cea montană (v. pg. 98).

Piciorul-cocoșului-de-munte — *Ranunculus montanus* (pl. 89, fig. 1). Plantă cu rizom scurt, înaltă de 1—40 cm. Tulpinile obișnuit neramificate. Înflorește din iunie pînă în august. Frecventă în pășunile alpine, găsindu-se și în cele montane superioare (fam. *Ranunculaceae*).

Piciorul-cocoșului — *Ranunculus oreophilus*. Plantă relativ mică (8—48 cm), foarte asemănătoare cu *R. montanus* (pl. 89, fig. 1). Are receptaculul păros, iar frunzele bazale palmate, trisectate pînă la bază, cu segmente lat-ovate ce se ating sau se acoperă cu marginile. Înflorește din mai pînă în septembrie. În locuri stîncoase, ierboase, mai ales pe substrat calcaros; coboară și în regiunea subalpină (fam. *Ranunculaceae*).

Mac-galben-de-munte — *Papaver pyrenaicum* ssp. *corona sancti stephani* (pl. 92, fig. 4). Plantă scundă (10—30 cm), tufoasă, cu frunzele penat-sectate dispuse bazal. Tulpinile terminate cu o singură floare. Fructul capsulă. Înflorește în iulie—august. Pe grohotișuri calcaroase în Munții Carpați (fam. *Papaveraceae*).

Ochelariţă — *Biscutella levigata* (pl. 95, fig. 7). Plantă mai scundă, urcă din regiunea montană. Fructul siliculă în formă de ochelari. Înfloreşte în iulie—august. Coaste stîncoase, pe soluri calcaroase (v. pg. 168).

Flămînzică-de-stîncă — *Draba lasiocarpa* (pl. 94, fig. 2). Plantă scundă, tufoasă (4—30 cm). Frunzele grupate în rozetă bazală. Fructul siliculă. Înfloreşte din mai pînă în iunie; din aprilie, în regiunile mai joase. Pe stînci calcaroase (fam. *Cruciferae*).

Ciucuşoară — *Alyssum repens* (pl. 95, fig. 5). Alcătuieşte obişnuit tufe, cu tulpini culcate, numai cu vîrful orientat în sus. Frunzele ovate alungite. Florile galbene-aurii, grupate în raceme. Fructele silicule (5—6 mm). Înfloreşte în iunie—iulie. În locuri pietroase şi pe grohotişuri (fam. *Cruciferae*).

Iarbă-grasă — *Sedum alpestre*. Foarte asemănătoare cu *S. acre* (pl. 98, fig. 2). Plantă scundă (2—8 cm), lax cespitoasă, glabră, cu numeroase tulpini fertile şi sterile, la început culcate apoi ascendente. Frunze alterne, cărnoase, alungit invers ovate pînă la liniare. Flori pe tulpini puţine. Sepale şi petale 5, ultimele palid galbene. Înfloreşte în iulie şi august. Locuri stîncoase în zona alpină (fam. *Crassulaceae*).

Ochii-şoricelului — *Saxifraga aizoides* (pl. 98, fig. 5). Plantă tufoasă (3—30 cm) cu numeroase tulpini foliate, aproximativ de la mijloc ramificate. Înfloreşte în iulie—august. Locuri stîncoase şi ierboase, umede (fam. *Saxifragaceae*).

Saxifragă-galbenă — *Saxifraga luteo-viridis* (pl. 98, fig. 4). Plantă mică (—15 cm), des cespitoasă, cu lăstari sterili terminaţi în rozete de frunze. Tulpinile florifere des foliate, la vîrf ramificate. Petale galbene-verzui. Înfloreşte în iulie—august. Pe stînci calcaroase (fam. *Saxifragaceae*).

Saxifragă-pitică — *Saxifraga bryoides*. Plantă mică, alcătuind tufişoare dese, formate din lăstari sterili şi floriferi alungiţi, terminaţi în cîte o floare. Frunze mici, grupate rozetiform, alungit lanceolate, pe margine lung păroase. Florile cu 5 petale gălbui-alburii, 2—3 mai lungi decît sepalele. Înfloreşte în iulie—august. Locuri stîncoase în regiunea alpină (fam. *Saxifragaceae*).

Cinci-degete — *Potentilla crantzii* (pl. 99, fig. 3). Plantă cu tulpinile aproape drepte (10—20 cm), păroasă, cu peri patenţi. Frunzele bazale palmat sectate,

lung peţiolate, cu 5 foliole. Petale aurii, cel puţin de două ori mai lungi decît sepalele. Înfloreşte în iulie—august. În păşuni, printre stînci (fam. *Rosaceae*).

Cinci-degete — *Potentilla aurea*. Asemănătoare cu precedenta prin frunzele tot cu 5 foliole; dintele terminal din vîrful foliolelor este însă mai mic decît cei laterali. Tulpina cu flori puţine. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Prin păşuni, pe brîne (fam. *Rosaceae*).

Sclipeţi-de-munte — *Potentilla ternata* (pl. 99, fig. 4). Plantă mică (3—15 cm), alipit păroasă, cu frunze trifoliolate. Fructul polinuculă. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Frecventă prin păşuni (fam. *Rosaceae*).

Mărţişor — *Geum montanum* (pl. 100, fig. 1). Rizom puternic. Tulpini drepte (3—40 cm). Frunzele bazale peţiolate, penat-sectate, cu foliola terminală mare. Flori solitare mari, galbene, uşor portocalii. Fructe nucule cu stilul lung şi păros. Înfloreşte în mai—iunie, uneori şi în septembrie. Prin păşuni, frecventă (fam. *Rosaceae*).

Cerenţel-de-munte — *Geum reptans*. Asemănătoare cu precedenta, dar are stoloni lungi, iar frunzele penat-sectate nu au foliola terminală mai mare decît celelalte. Înfloreşte în iulie—august. Numai în zona alpină, prin crăpături de stînci, pe grohotişuri şi aluviuni umede (fam. *Rosaceae*).

Trifoi-galben — *Trifolium badium*. Specie cu tulpini numeroase, drepte sau culcate (10—35 cm), ramificate, foliate. Frunzele inferioare peţiolate, trifoliolate, galbene-verzui, la bază cu stipele ovat lanceolate, ascuţite. Florile papilionate, zigomorfe, grupate în capitul globulos ovat. Corola galbenă-aurie, după înflorire castanie-brună. Înfloreşte în iulie—august. Locuri ierboase şi pietroase (fam. *Leguminosae*).

Vătămătoare — *Anthyllis vulneraria* ssp. *alpestris*. Reprezintă forma de regiuni înalte subalpine şi alpine a speciei (pl. 103, fig. 3). Plantă scundă (—20 cm) cu frunze bazale numeroase, viu verzi, obişnuit numai cu foliola terminală dezvoltată. Capitule mari. Corola galbenă, adesea roşiatică. Înfloreşte în iunie—iulie (fam. *Leguminosae*).

Ghizdei — *Lotus corniculatus* (pl. 103, fig. 4). Plantă bună furajeră, răspîndită începînd încă din regiunea de cîmpie (v. pg. 140).

Luntricică-galbenă — *Oxytropis campestris*. Foarte asemănătoare cu O. *sericea* (pl. 166, fig. 3), dar are florile galben spălăcite, iar perii de pe frunze și de pe tulpina scapiformă sînt alipiți. Înflorește din iunie pînă în august. În pășuni, pe bolovănișuri calcaroase (fam. *Leguminosae*).

Pojarniță-de-munte — *Hypericum alpigenum*. Ușor de recunoscut după frunzele obișnuit ovat eliptice sau eliptice, sesile, semiamplexicaule, pe margine cu un șir de puncte negre, în rest punctiform străvezii (avînd pungi secretoare). Tulpina dreaptă (15—40 cm), foliată, terminal purtînd florile umbeliform. Florile (asemănătoare cu cele de la *H. perforatum*, pl. 105, fig. 1) au sepalele evident fimbriate. Înflorește în iulie—august. Frecventă prin pajiști și tufărișuri (fam. *Hypericaceae*).

Mălăoaie — *Helianthemum alpestre*. Semiarbust pitic (3—12 cm) cu numeroși lăstari sterili și floriferi, foliați. Frunzele nestipelate, verzi pe ambele fețe, netomentoase, mai mult sau mai puțin păroase, eliptice, lanceolate sau invers lanceolate, foarte scurt pețiolate. Flori (2—6) asemănătoare cu cele din pl. 105, fig. 3, grupate în raceme. Petale 5 (de 7—10 mm lungi), aproximativ de două ori mai lungi decît sepalele. Fructul capsulă. Înflorește în iunie—iulie. Frecventă în pășuni pietroase, pe brîne (fam. *Cistaceae*).

Viorele-galbene — *Viola biflora* (pl. 106, fig. 1). Plantă gracilă (2—20 cm). Frunze reniforme. Flori pintenate. Înflorește din mai pînă în august. Stînci umede, marginea pîraielor (fam. *Violaceae*).

Bupleurum diversifolium. Foarte asemănătoare cu *B. falcatum* (pl. 106, fig. 4). Frunzele bazale lungi, cu lamina mai lungă decît pețiolul, alungit liniare sau alungit spatulate, cele tulpinale evident mai mici, la bază lățite și amplexicaule. Florile grupate în umbele compuse. Fructe dicariopse mici (circa 4 mm) aproape cilindrice, îngust aripate pe coaste. Înflorește în iulie—august. În pășuni și pe brîne (fam. *Umbelliferae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Țîța-vacii — *Primula intricata*. Asemănătoare cu ciuboțica cucului (pl. 107, fig. 3). Plantă relativ mică (15—20 cm) cu rizom, adesea mărunt păroasă. Frunze rozulare, înguste, alungit invers ovate sau alungit eliptice, treptat decurente pe pețiol, cu marginea ușor ondulată, încrețită și ușor răsfrîntă. Caliciu scurt,

cilindric, tubulos. Corola galbenă-sulfurie, la uscare verzuie, cu tubul de lungimea caliciului sau mai scurt. Înflorește în iunie—iulie. Prin pajiști de la circa 1 900 m în sus (fam. *Primulaceae*).

Ghințură-galbenă — *Gentiana lutea* (pl. 108, fig. 3). Plantă robustă (40—140 cm), glabră, cu rizom scurt și cu frunze opuse, lat eliptice sau alungite. Flori mari, cu petale unite, dispuse spre vîrful tulpinii, în cime corimbiforme, compacte, la baza frunzelor. Înflorește în iulie—august. Prin pășuni alpine. Plantă medicinală; se folosesc rizomul și rădăcinile. Este o specie ocrotită ca monument al naturii (fam. *Gentianaceae*).

Ghințură-pătată — *Gentiana punctata*. Plantă mai mică (20—60 cm) decît precedenta, cu tulpina simplă ce pornește dintr-un rizom gros, cilindric. Frunzele bazale scurt pețiolate, cele tulpinale opuse, ovate, la bază concrescute într-un tub scurt. Flori sesile, dispuse capituliform la vîrful tulpinii și la baza frunzelor superioare. Corola mare, unită, 5—8 fidată, campanulată, galbenă, des punctată purpuriu. Înflorește în iulie—august. În zona alpină, prin locuri pietroase, ierboase, tufărișuri. Plantă medicinală (fam. *Gentianaceae*).

Ghințurică — *Gentiana frigida*. Plantă scundă (2—15 cm), cu frunze lanceolate sau ovat lanceolate. Flori 1—5, terminale, sesile, mari (2—3,5 cm), cu corola campanulată (v. pl. 168), la bază îngustată, gălbuie-alburie, punctată. Înflorește în iulie—august. În pajiști pietroase (fam. *Gentianaceae*).

Darie — *Pedicularis oederii* (pl. 110, fig. 4). Plantă mică (3—20 cm), cu rădăcinile napiform îngroșate. Tulpina simplă, scurtă, aproape de la bază cu flori scurt pedicelate. Frunze penat partite sau sectate. Înflorește din iunie pînă în august. În pajiști pietroase (fam. *Scrophulariaceae*).

Drăgaică — *Galium vernum* (v. pg. 103).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. Compositae)

Splinuță — *Solidago alpestris*. Asemănătoare cu *S. virgaaurea* (pl. 112, fig. 1), însă evident mai scundă, cu calatidii puține și mai mari, uneori dispuse racemiform. Înflorește în iulie—august. Prin pășuni, pe brîne.

Floare-de-colţi — *Leontopodium alpinum* (pl. 112, fig. 6). Plantă alb lînos păroasă, cu florile grupate în calatidii parţiale, acestea înconjurate cu foliole bracteiforme. Înfloreşte în iulie—august. Pe brîne abrupte, stînci calcaroase, uneori şi în regiunea montană superioară. Plantă ocrotită ca monument al naturii.

Pelin-alb-de-munte — *Artemisia petrosa* ssp. *carpatica* (pl. 115, fig. 4). Plantă scundă (10—25 cm), des alb-argintiu păroaşă, alcătuind tufişoare dese. Calatidiile mici, dispuse în raceme simple, pendule. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie prin crăpăturile stîncilor, pe brîne stîncoase. Răspîndită în Carpaţii Orientali şi Meridionali; lipseşte în Munţii Apuseni.

Cujdă, gălbinele-de-munte — *Doronicum carpaticum* (pl. 116, fig. 2). Plantă relativ mică (20—40 cm), neramificată, terminată obişnuit cu un singur calatidiu. Frunzele lat ovate şi adînc cordate, peţiolate, dispuse mai mult spre bază. Înfloreşte din iunie pînă în august. Pe stîncării umede, în lungul pîraielor umbrite, uneori şi în regiunea subalpină.

Senecio papposus. Plantă foarte variabilă, cu frunze întregi, pe dos surii-păiănjinii, lînos păroase, ovate sau alungit lanceolate, îngustate în peţiol. Tulpina (—50 cm), foliată cu calatidiile dispuse mai mult sau mai puţin umbeliform. Florile ligulate, cele de la marginea calatidiului galbene, galbene-portocalii sau portocalii-purpurii. Fructe achene glabre. Înfloreşte din iunie pînă în august. Pe stîncării, brîne, uneori şi în regiunea subalpină.

Cruciuliţă — *Senecio rupester* (pl. 117, fig. 3). Locuri pietroase, stîncoase (v. pg. 104).

Cruciuliţă-de-munte — *Senecio carpaticus*. Plantă scundă (5—20 cm), cu tulpina ascendentă, mai adesea terminată într-un singur calatidiu mare cu florile marginale (radiare), galbene-portocalii. Frunzele bazale dublu penat-sectate, cele tulpinale simplu penate. Înfloreşte în iulie—august. În păşuni alpine.

Spălăcioasă — *Senecio nemorensis* (pl. 117, fig. 1). Plantă înaltă (40—200 cm) cu frunze întregi. Înfloreşte în iulie—august. Ajunge pînă în tufărişurile de jnepeni din zona alpină (v. pg. 105).

Senecio glaberrimus. Plantă glabră, tufoasă. Tulpinile foliate, obişnuit cu un calatidiu, rar 2—3 (4—8 cm în diametru). Petale portocalii sau galbene. Frunze peţiolate, pieloase, ovate, dinţate. Înfloreşte în iulie—august. Pe stîncării, lipseşte din Munţii Apuseni.

Anghinarea-oilor — *Hypochoeris uniflora* (pl. 120, fig. 2). Plantă uneori înaltă (15—50 cm), cu tulpina terminată într-un singur calatidiu. Înflorește în iulie—august. Prin pășuni alpine, pe brîne.

Capul-călugărului — *Leontodon autumnalis* var. *pratensis*. Este o varietate din pășunile alpine a speciei tipice (pl. 121, fig. 1). Foliolele involucrale brune-negricioase și păroase. Înflorește în iulie—august.

Capul-călugărului — *Leontodon rilaënsis* (pl. 121, fig. 3). Plantă gracilă (5—15 cm) cu rizom și cu tulpina terminată într-un calatidiu cu toate florile ligulate, aurii. Involucrul des, negru păros. Tulpina, sub calatidiu, îngroșată. Înflorește din iulie pînă în septembrie. În pășunile din Carpații Sudici.

Păpădie — *Taraxacum nigricans*. Foarte asemănătoare cu *T. officinale* (pl. 121, fig. 4) însă mai mică, cu frunzele mai puțin sectate și cu foliolele involucrale negricioase. Înflorește în iunie—iulie. Prin pășuni.

Vulturică-de-stînci — *Hieracium villosum* (pl. 125, fig. 1). Plantă cu tulpina erectă (15—40 cm), în întregime alungit alburiu păroasă. Frunzele întregi, cele bazale invers alungit ovate, cele tulpinale sesile, ovate, amplexicaule. Tulpina cu 1—4 calatidii. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Stîncării calcaroase.

Vulturică — *Hieracium alpinum*. Plantă scundă (—30 cm), îndesuit vilos păroasă, cu tulpini fără frunze sau cu frunze puține, mai adesea cu un singur calatidiu mare. Frunzele bazale invers ovate sau spatulate, cele tulpinale aproape liniare. Înflorește în iulie—august. Comună prin pășuni.

4. *Plante cu flori roșii, roze, purpurii (uneori cu nuanțe violacee)*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere*

Sîngele-voinicului — *Nigritella rubra* (pl. 128, fig. 3). Orhidee cu miros de vanilie, cu inflorescența foarte îndesuită. Perigonul purpuriu. Înflorește din mai pînă în august. Sporadică prin pășuni, pe brîne (fam. *Orchidaceae*).

Iarbă-roşioară — *Silene acaulis* (pl. 131, fig. 1). Plantă glabră, de forma unei perniţe scunde (10—20 cm), compacte, cu numeroşi lăstari sterili. Florile obişnuit solitare, uneori abia ieşite dintre frunzele aciculare, opuse. Petale rozee sau roşii. Înfloreşte în iunie—iulie. Pe stînci şi grohotişuri (fam. *Caryophyllaceae*).

Miliţea — *Silene dinarica* (pl. 131, fig. 2). Plantă scundă, în formă de perniţe, cu tulpini de circa 5—8 cm, purtînd obişnuit cîte o floare rozee. Înfloreşte în iulie şi august. În Carpaţii de sud, pe brîne, stînci, grohotişuri (fam. *Caryophyllaceae*).

Garofiţă-pitică — *Dianthus gelidus* (pl. 132, fig. 4). Plantă scundă de forma unei tufe cu tulpini numeroase. Frunze opuse, liniare, unite la bază. Caliciu unit, tubulos. Petale mari. Înfloreşte în iulie—august. În păşuni alpine (fam. *Caryophyllaceae*).

Garofiţa-Pietrei Craiului — *Dianthus callizonus* (pl. 132, fig. 3). Plantă tufoasă, glabră. Tulpini (10—20 cm) cu o singură floare mare, rar cu 2—3. Frunze liniar lanceolate. Petale mari (1—2 cm lungime), cu lamina triunghiular invers ovată, roşii, uşor violacee sau purpurii, la bază alburiu sau întunecat pătate. Înfloreşte în iulie—august. Numai pe stîncăriile Muntelui Piatra Craiului (plantă endemică) (fam. *Caryophyllaceae*).

Garofiţă-de-munte — *Dianthus tenuifolius* (pl. 132, fig. 2). Formează tufe cu numeroase tulpini (—30 cm). Florile grupate în inflorescenţe compacte. Petale roşii. Înfloreşte din iunie pînă în august. Pe locuri stîncoase (fam. *Caryophyllaceae*).

Rujă — *Sedum roseum*. Plantă tufoasă cu rizom gros, cărnos, cu miros puternic de trandafir. Tulpini drepte (10—35 cm), îndesuit foliate, cărnoase. Frunzele tulpinale inferioare opuse, sesile, invers alungit ovate, cele superioare alterne, îndesuite, îngust ovate sau lanceolate, cuneate la bază; toate frunzele dinţate în jumătatea superioară. Inflorescenţa corimb terminal des. Flori dioice, rar hermafrodite, pe tipul 4. Sepale purpurii. Petale liniare, roşietice sau gălbui, rar lipsesc. Stamine 8. Fructul format din 4 folicule (polifoliculă). Înfloreşte în iulie—august. Frecventă pe stîncării şi grohotişuri. Lipseşte în Munţii Apuseni (fam. *Crassulaceae*).

Saxifragă-roşie — *Saxifraga oppositifolia*. Plantă scundă, tufoasă, obişnuit laxă, cu tulpini numeroase, puternic ramificate. Tulpinile florifere (—5 cm)

cu o singură floare, pe tipul 5. Frunze mici (2,5—4 mm) invers alungit ovate, ascuţite la vîrf, spre vîrf răsfrînte şi prevăzute cu 1, rar 3 sau 5 gropiţe. Sepalele pe margini ciliate. Petalele (6—12 mm) roze. Fructe capsule ovoide, cu două cornițe. Înflorește din mai pînă în iulie. Frecventă prin locuri stîncoase (fam. *Saxifragaceae*).

Dulcişor — *Hedysarum hedysaroides* (pl. 137, fig. 1). Plantă cu înrădăcinare adîncă şi cu rizom gros, cu scvame brune. Tulpina erectă (10—15 cm), cu 1—2 inflorescențe racemoase. Flori roşii, uşor violacee. Înfloreşte în iulie—august. În locuri ierboase şi stîncoase pe substrat calcaros (fam. *Leguminosae*).

Sparcetă-de-munte — *Onobrychis transsilvanica*. Foarte asemănătoare cu *O.viciifolia* (pl. 137, fig. 3), dar este mai scundă (10—30 cm), dreaptă, cu internodii scurte. Frunze penat compuse, cu 5—7 perechi de foliole. Florile grupate în racem scurt pe un peduncul lung. Flori vii rozee. Fructul păstaie mică (6 mm), cu ghimpi foarte scurţi. Înfloreşte din iunie pînă în august. Pe coaste stîncoase, brîne (fam. *Leguminosae*).

Pufuliţă-de-munte — *Epilobium alpinum* (pl. 139, fig. 2). Plantă scundă (2—20 cm). Petale roşii-purpurii. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă prin locuri umede, la marginea pîraielor, lîngă izvoare, zăcători de zăpadă (fam. *Onagraceae*).

Brioală, brie — *Ligusticum mutellina* (pl. 140, fig. 5). Plantă glabră, cu rizom puternic. Tulpina erectă (5—50 cm). Petale rozee sau purpurii, rar albe. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă în pajiştile alpine (fam. *Umbelliferae*).

Mărarul-ursului — *Ligusticum mutellinoides*. Asemănătoare cu brioala, dar obişnuit mai scundă (3—20 cm). Tulpina terminată într-o singură umbelă care are la bază foliole involucrale numeroase şi adesea spre vîrf sectate. Fructe dicariopse lat-elipsoidale (3—5 mm lungi) cu coastele aripate. Înfloreşte în iulie—august. Mai rară în păşuni alpine şi pe stîncării înierbate (fam. *Umbelliferae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Smirdar — *Rhododendron kotschyi* (pl. 140, fig. 6). Arbust (—50 cm) cu ramuri lungi, ramificate. Ramurile tinere, frunzele, inclusiv caliciul şi fructele

acoperite cu glande solzoase ruginii. Flori mari, aşezate umbeliform. Corola în formă de pîlnie, roşie-purpurie, rozee, rar aproape albă. Fruct capsulă. Înfloreşte din iunie pînă în august. Adesea formează tufărişuri întinse în locuri stîncoase şi ierboase din zona alpină (pl. 1), dînd coastelor de munte un colorit frumos, roşu (fam. *Ericaceae*).

Afin — *Vaccinium myrtillus* (pl. 141, fig. 2) (v.pg. 111).

Merişor-de-munte — *Vaccinium vitis-idaea* (pl. 141, fig. 3) (v.pg. 111).

Afin — *Vaccinium uliginosum* (pl. 141, fig. 4). Tufă lemnoasă, scundă, adesea cu ramurile culcate. Frunze căzătoare, pe dos albăstrui-verzi. Flori roze sau albe. Fructul bacă zemoasă, neagră-albăstruie. Înfloreşte în mai—iunie. Pe brîne, în pajişti, tinoave (fam. *Ericaceae*).

Loiseleuria procumbens (pl. 141, fig. 6). Arbust pitic, tîrîtor, foarte ramificat. Frunze mici, opuse, pieloase, tari. Flori mici, rozee. Fruct capsulă. Înfloreşte în iunie—iulie. Alcătuieşte covoare întinse în locuri pietroase, bătute de vînturi, în zona alpină (fam. *Ericaceae*).

Anghelină — *Primula halleri* (pl. 142, fig. 3). Plantă cu rizom şi tulpină (10—30 cm) scapiformă, cu frunze bazale pe dos alb făinoase. Flori cu caliciu cilindric şi corola roşie-închis sau violet-deschis, cu gîtul lung. Înfloreşte în iunie—iulie. În pajişti însorite, pe substrat calcaros, în zona alpină, mai rar în regiunea subalpină (fam. *Primulaceae*).

Ochiu-găinei — *Primula minima* (pl. 142, fig. 2). Plantă gracilă cu rizom gros, ramificat şi tulpini mici (0,2—3 cm), terminate în flori roşii-deschise, rar alburii. Frunze lucitoare, aproape sesile, cuneate sau invers triunghiulare, la vîrf retezate şi dinţate. Înfloreşte din iunie pînă în august. În pajişti, prin locuri stîncoase (fam. *Primulaceae*).

Ciuboţica-ursului — *Cortusa matthioli* (pl. 142, fig. 4). Frecventă în regiunea montană şi subalpină, mai rară în zona alpină, prin crăpăturile umede ale stîncilor (v.pg. 112).

Armeria — *Armeria alpina* (pl. 142, fig. 6). Plantă cu tulpina (5—60 cm) scapiformă şi cu florile grupate terminal, capituliform. Frunze liniare, lungi, dispuse în rozetă. Corola roşie sau uneori violacee. Înfloreşte în iulie—august. Prin pajişti pietroase, pe brîne (fam. *Plumbaginaceae*).

Vîrtejul-pămîntului — *Pedicularis verticillata* (pl. 148, fig. 3). Plantă scundă (4—20 cm), puțin păroasă, cu florile dispuse mai mult sau mai puțin capituliform la vîrful tulpinii. Frunze penat-fidate, dispuse bazilar și verticilat, cîte 3 pe tulpină. Corola roșie. Înflorește din iunie pînă în august. Frecventă prin pajiști (fam. *Scrophulariaceae*).

Cimbrișor — *Thymus alpestris*. Asemănător cu *T. pulegioides ssp. montanus* (pl. 146, fig. 3). Plantă cu tulpina culcată, terminată cu frunze. Ramurile erecte, subțiri, cu patru muchii păroase. Frunzele superioare ovate, cele de jos ovat eliptice, cu nervuri proeminente, dar neconfluente la margine. Florile roșii grupate în capitule mici. Înflorește din iunie pînă în august. Prin pajiști (fam. *Labiatae*).

Sînziene-de-munte — *Asperula capitata* (pl. 148, fig. 4). Plantă scundă (—30 cm), tufoasă. Tulpini numeroase, cu frunze liniare, dispuse cîte 4—6 în verticil. Florile grupate în umbele, capituliform. Corola palid rozee, violaceedeschis sau albă. Înflorește din iunie pînă în august. Pe stînci calcaroase (fam. *Rubiaceae*).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Bunghișor-de-munte — *Erigeron alpinus* (pl. 149, fig. 4). Plantă relativ mică (2—10 cm), păroasă, cu tulpina terminată obișnuit cu un singur calatidiu, rar cu cîteva. Frunzele bazale alungiteliptice, spatulate, la vîrf ușor ascuțite. Florile marginale roșii-rozee. Înflorește din iunie pînă în august. Prin pajiști stîncoase.

Parpian — *Antennaria dioica* (pl. 149, fig. 2). Plantă relativ scundă (6—20 (35) cm), cu stoloni, alb tomentoasă. Calatidiile grupate terminal, corimbiform. Florile marginale, rozee sau albe. Fructul achenă cu papus lung. Înflorește din mai pînă în iulie. În pășuni, pînă în regiunea montană.

Rotunjioară — *Homogyne alpina* (pl. 150, fig. 3). Plantă cu rizom puternic, aproape orizontal, mai adesea cu stoloni foliați. Tulpina erectă (10—40 cm), mai adesea simplă, terminată într-un calatidiu cilindric. Frunze lung pețiolate rotunzit-reniforme, nelobate, dispuse bazal. Flori tubuloase, roșii. Înflorește în iunie—iulie. Pe pășuni umede și pe sub jnepenișuri.

Scăiete — *Carduus transsilvanicus* (pl. 151, fig. 4). Tulpina la vîrf cu un singur calatidiu pînă aproape de vîrf, îmbrăcată în frunze penat-sectate, alungit eliptice, decurente pe tulpină sub formă de creste înguste, spinoase. Înflorește în iulie—august. Prin pajiști în locuri stîncoase, brîne.

Centaurea nervosa. Tulpina (10—40 cm) mai adesea terminată cu un singur calatidiu mare. Frunzele îngust lanceolate, sinuat dințate sau sectate, îmbracă complet tulpina; cele inferioare pețiolate, cele superioare sesile, amplexicaule. Foliole involucrale asemănătoare cu cele din pl. 153, fig. 4 *a*, 4 *b*, brunii (15—20 mm lungime), continuate cu apendiculi gălbui, penat fimbriați, îndoiți în afară. Flori roșii spre violacee. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Frecventă în pajiștile alpine și subalpine.

Mături — *Centaurea kotschyana* (pl. 153, fig. 1). Plantă robustă (—150 cm) cu tulpina obișnuit terminată într-un singur calatidiu mare. Frunzele bazale obișnuit întregi, rar sectate. Flori purpurii întunecat, plăcut mirositoare. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Locuri stîncoase, pietroase, coaste parțial înierbate.

Rușuliță — *Hieracium aurantiacum*. Plantă erectă (10—40 cm) la bază cu stoloni, acoperită — inclusiv calatidiile — cu peri negri, lungi, rigizi. Frunzele situate spre bază, intens verzi, subțiri, setos păroase, alungit ligulate sau lanceolate. Calatidiile grupate terminal, uneori aproape adunate, cu florile marginale purpurii sau portocalii și cele interne galbene. Înflorește din iunie pînă în august. În pajiști, pînă în regiunea montană.

5. *Plante cu flori violete (uneori cu nuanțe de roșu sau albastru)*

a. *Corola cu petale libere**

Brîndușă-de-munte — *Crocus heuffelianus*. O dată cu topirea zăpezii apare o floare mare (5—6 cm) de forma unei pîlnii de culoare violetă, rar aproape albă (avînd învelișul unit). Floarea este purtată de o tulpiniță scurtă cu 2—3 frunze

* cu excepția brîndușei-de-munte.

liniare. În pămînt are un bulbotubercul. Înflorește în aprilie—mai. Prin pășuni și poieni, urcă din zona pădurilor (fam. *Iridaceae*).

Omag — *Aconitum tauricum*. Plantă glabră, cu rizom îngroșat și tulpina dreaptă, rigidă (10—70 cm), îndesuit foliată. Frunze pețiolate, mai mult sau mai puțin circulare, palmat sectate; cele 3—5 sectațiuni diferit sectate. Florile grupate terminal (asemănător cu pl. 87, fig. 4), zigomorfe, violet-închis, cu foliola perigonală superioară de forma unui coif emisferic mai scurt decît lat. Fructe folicule. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Locuri stîncoase, ierboase, în jurul stînelor. Plantă toxică. Rizomul napiform se folosește în scopuri medicinale (fam. *Ranunculaceae*).

Omag — *Aconitum hosteanum*. Plantă de mărime mijlocie (25—60 cm) cu tulpina obișnuit neramificată și inflorescența îndesuit racemiformă. Frunze pețiolate aproape circulare, profund palmat sectate, cu segmentele diferit sectate. Flori purpurii-violacee, zigomorfe, cu una dintre foliolele perigonului transformată într-un coif de forma unui sac alungit, la mijloc ușor îngustat (asemănător cu cel din pl. 165, fig. 5). Înflorește în iulie—august. În pășuni, brîne (fam. *Ranunculaceae*).

Astragalus alpinus. Plantă cu frunze imparipenat compuse și flori papilionate grupate în raceme scurte, lung pedunculate, mai lungi decît frunzele. Caliciu unit. Corola spălăcit violacee. Înflorește în iulie—august. Pe brîne și stîncării (fam. *Leguminosae*).

Luntricică-mătăsoasă — *Oxytropis sericea* (pl. 166, fig. 3). Plantă alipit sau zbîrlit alb păroasă, cu rădăcină pivotantă lungă și rizom scurt, foarte ramificat la suprafața pămîntului. Frunze penat-sectate. Florile grupate capituliform, cu corola violetă-roșie, violetă sau albastră. Înflorește în iunie—iulie. Prin pajiști uscate pe stîncării, bolovănișuri (fam. *Leguminosae*).

Unghia-păsării — *Viola declinata* (pl. 159, fig. 1). Plantă tufoasă cu rizom subțire și numeroși stoloni aerieni. Tulpini ascendente (15—30 cm) ramificate. Flori violacee, uneori albastre-violacee. Înflorește în iunie—iulie. Prin pajiști sau în rariști de păduri, pînă în regiunea montană (fam. *Violaceae*).

Micșunea-de-munte — *Viola alpina* (pl. 159, fig. 3). Plantă scundă (—7 cm), glabră, cu flori mari, întunecat violacee sau albastre. Înflorește în iulie—august. Prin crăpături, pe stînci și pajiști pietroase pe substrat calcaros (fam. *Violaceae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Degetăruţ-pitic — *Soldanella pusilla* (pl. 159, fig. 7). Plantă gracilă, scundă (2—9 cm) cu corola tubulos campanulată, violacee, uşor roşcată, rar albă. Înfloreşte din mai pînă în iulie. La marginea zăpezilor, în locuri umede (fam. *Primulaceae*).

Degetărele — *Soldanella montana* (pl. 159, fig. 6). Obişnuit mai robustă decît specia precedentă (3—25 cm). Scapul cu 2 sau mai multe flori. Pedicelii florali şi peţiolii frunzelor scurt glandulos pubescenţi. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Locuri stîncoase, brîne, marginea pădurilor, din etajul montan superior pînă în zona alpină (fam *Primulaceae*).

Limba-cucului — *Gentiana bulgarica*. Plantă scundă (4—11 cm). Tulpina ramificată de la bază. Frunze lanceolate, sesile, opuse. Flori scurt pedicelate, adunate în vîrful ramurilor. Caliciu şi corola în număr de 5. Caliciul campanulat, cu laciniile unite, mai lungi decît tubul. Corola campanulată, violacee-gălbuie la bază. Înfloreşte în august—septembrie. Prin pajişti (fam. *Gentianaceae*).

Bursucă — *Bartschia alpina*. Plantă scundă (5—25 cm), semiparazită, cu rizom scurt şi tulpini obişnuit ascendente, neramificate, foliate, glandulos păroase. Frunze ovate, sesile, opuse. Florile (4—6) zigomorfe, grupate terminal. Caliciu tubulos campanulat, glandulos. Corola tubuloasă, bilabiată, glanduloasă, violet-închis. Fructul capsulă elipsoidală (9—11 mm), păroasă, negricioasă. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă pe coaste stîncoase şi ierboase (fam. *Scrophulariaceae*).

Muşcatu-dracului — *Scabiosa lucida* (pl. 162, fig. 3). Plantă la baza tulpinii cu rozete de frunze sterile. Tulpina (8—60 cm) erectă, obişnuit ramificată. Capitule mari, cu flori violacee, cele exterioare mai mari. Înfloreşte în iulie—august. Prin păşuni şi locuri stîncoase înierbate (fam. *Dipsacaceae*).

Clopoţei — *Campanula abietina* (pl. 163, fig. 2). Prin pajişti, mai frecventă în regiunile joase (v. pg. 119).

c. *Inflorescenţa calatidiu* (fam. *Compositae*)

Ochiu-boului-de-munte — *Aster alpinus*. Tulpina scapiformă, păroasă, terminată cu un calatidiu mare (4—6 cm lat), (asemănătoare cu cele de la *A. amellus*,

pl. 175, fig. 3), cu florile marginale ligulate, violacee, uneori albăstrui. Frunzele dispuse aproape rozular, alungit spatulate sau alungit invers ovate, păroase. Înflorește în iunie—iulie, rar din mai. Pe stîncile calcaroase din zona alpină și regiunea subalpină.

6. *Plante cu flori albastre (uneori cu nuanțe violacee)*

a. *Corola cu petalele libere*

Luntricică-mătăsoasă — *Oxytropis sericea* (pl. 166, fig. 3) (v. pg. 63, la flori violete).

In-de-munte — *Linum extraaxilare*. Foarte asemănătoare cu *L. austriacum* (pl. 167, fig. 1), dar are pedicelii florali după înflorire drepți. Formează tufe cu tulpini (30—50 cm) subțiri, des foliate. Frunze liniar lanceolate, ascuțite. Flori mari, azurii. Fructe capsule. Înflorește în iunie—iulie. Prin pășuni, pe brîne, pe substrat calcaros (fam. *Linaceae*).

Micșunea-de-munte — *Viola alpina* (pl .159, fig. 3) (v. pg. 63, la flori violete).

b. *Corola cu petalele unite*

Amăreală — *Polygala amara*. Asemănătoare cu *P. vulgaris* (pl. 167, fig. 3) la alcătuirea florii. Plantă scundă (5—20 cm) de forma unei tufe cu frunzele bazale dispuse în rozetă, mai mari decît cele tulpinale, eliptice pînă la invers ovate, spre bază îngustate. Florile cu petalele concrescute, grupate în racem îndesuit, albastre, uneori violacee. Înflorește din mai pînă în iulie. Prin pășuni. Plantă medicinală; se folosește întreaga plantă (fam. *Polygalaceae*).

Cupe — *Gentiana excisa* (pl. 168, fig. 3). Plantă scundă (5—15 cm). Tulpina cu o singură floare mare, întunecat albastră, azurie. Înflorește în iunie—iulie.

Sporadică prin pajişti, uneori pînă în fînețele montane superioare (fam. *Gentianaceae*).

Ghințură-de-primăvară — *Gentiana verna* (pl. 168, fig. 2). Plantă gracilă, cu frunze bazale, dispuse rozular, şi frunze tulpinale. Tulpina mai adesea cu o singură floare mare, intens albastră, azurie. Înfloreşte din mai pînă în august. Prin păşuni alpine, umede (fam. *Gentianaceae*).

Ențură — *Gentiana tenella* (pl. 168, fig. 5). Specie (2—18 cm) gracilă, glabră, ramificată de la bază. Frunzele bazale lanceolate sau ovat lanceolate, cele tulpinale opuse. Flori mici, cu sepale şi petale din cîte 4 componente, unite. Corola albastră-cerulee, rar alburie. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Prin pajişti, pe pietrişuri (fam. *Gentianaceae*).

Ochincele-mici — *Gentiana nivalis*. Tulpina scundă (1—15 (30) cm), foarte subțire, obişnuit ramificată. Floare cu 5 petale mici. Caliciu cilindric. Corola hipocrateriformă (8—12 mm în diametru), albastră-azurie, rar albă sau violetă. Înfloreşte în iulie—august. Prin păşuni alpine şi subalpine, pe substrat calcaros (fam. *Gentianaceae*).

Cimbru-mare-de-munte — *Calamintha alpina* (pl. 160, fig. 4). Plantă tufoasă, relativ scundă (6—40 cm) cu numeroase tulpini foliate. Florile grupate aproximativ de la mijlocul tulpinii în sus, în verticile, la baza frunzelor. Corola bilabiată, albastră-violetă sau violetă, cu nuanțe albăstrui, rar roză sau albă. Înfloreşte în iulie—august. În locuri pietroase, stîncoase, pînă în regiunea montană (fam. *Labiatae*).

Ochiul-şarpelui — *Eritrichium nanum* (pl. 169, fig. 5). Plantă pitică, de forma unei pernițe, cu numeroşi lăstari sterili, în întregime acoperită de peri moi, lungi, alburii şi mătăsoşi. Tulpinile florifere foliate, la vîrf cu flori mici, plăcut mirositoare, albastre-azurii. Înfloreşte în iunie—iulie. Pe bolovănişuri şi stîncării însorite, calcaroase (fam. *Boraginaceae*).

Nu-mă-uita-de-munte — *Myosotis alpestris*. Foarte asemănătoare cu *M. silvatica* (pl. 169, fig. 4) prin inflorescența îndesuită şi relativ scurtă şi pedicelii florilor aproximativ de lungimea caliciului sau mai scurți. Lamina frunzelor lăstarilor sterili mai scurtă decît pețiolul. Plantă păroasă de forma unei tufe

cu tulpini (5—30 cm) numeroase şi frunze mai înguste de 1 cm. Corola albastră, rar roză. Înfloreşte din mai pînă în iulie. În păşuni, stîncării, bolovănişuri (fam. *Boraginaceae*).

Silur — *Euphrasia salisburgensis*. Specie scundă (3—30 cm), simplă sau ramificată, păroasă. Frunze liniar lanceolate (3—5 ori mai lungi decît late), pe margini distanţat dinţate. Florile (6—8 mm) dispuse la baza frunzelor, bilabiate; buza de jos albastră, cea superioară alburie, cu o pată galbenă. Înfloreşte în iulie — august. Prin stîncării, pînă în regiunea montană (fam. *Scrophulariaceae*).

Şopîrliţă-de-munte — *Veronica alpina* (pl. 172, fig. 6). Plantă scundă (5—15 cm), cu tulpina simplă sau ramificată de la bază, foliată. Frunze eliptice, sesile, opuse. Flori mici, grupate terminal. Corola formată din 5 (aparent 4) petale unite, scurt concrescute la bază, albastre, albastre-violacee, rar albe. Înfloreşte din iunie pînă în august. Pe pajişti pietroase (fam. *Scrophulariaceae*).

Şopîrliţă — *Veronica aphylla*. Plantă scundă (1—3 cm). Frunzele aparent bazale, rozetiforme (internodiile fiind foarte scurte), invers ovate, eliptice, la vîrf uşor crenate. Flori puţine (1—5) grupate într-un racem axilar, lung pedunculat. Flori albastre-azurii, violacee sau trandafirii. Caliciu din 4 sepale unite la bază. Fruct capsulă. Înfloreşte în iunie—iulie. Prin păşuni şi locuri stîncoase. Lipseşte în Munţii Apuseni (fam. *Scrophulariaceae*).

Şopîrliţă — *Veronica baumgartenii*. Plantă scundă (3—10 cm) cu rizom subţire şi tulpini foliate. Frunzele glabre, opuse, cele inferioare rotunjite sau invers ovate, cele superioare ovate sau ovat eliptice, ascuţite, pe margini dinţate, cele mai de sus liniare. Florile dispuse aproape terminal, obişnuit în două raceme laterale la baza frunzelor. Corola mărişoară, albastră, de două ori mai lungă decît caliciul. Fructul capsulă. Înfloreşte în iulie—august. Prin locuri stîncoase. Lipseşte în Munţii Apuseni (fam. *Scrophulariaceae*).

Foaie-grasă — *Pinguicula vulgaris* (pl. 172, fig. 7). Specie carnivoră, scundă, cu tulpini scapiforme, uniflore. Florile albastre-violacee. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Pajişti umede, tinoave, în regiunea subalpină şi alpină (fam. *Lentibulariaceae*).

Bănică — *Phyteuma orbiculare* var. *austriacum* (pl. 174, fig. 2). Varietatea de regiuni mai înalte a speciei tipice. Plantă mai scundă, cu frunzele bazale lung peţiolate, îngust eliptice sau lanceolate. Flori albastre, uşor violacee. Înfloreşte în iulie—august (fam. *Campanulaceae*).

Cărbuni — *Phyteuma nanum* (pl. 174, fig. 3). Plantă gracilă (2—15 cm), uneori tufoasă, cu rizom gros. Frunze liniar cuneate aproximativ de lungimea tulpinilor care poartă terminal florile grupate capituliform. Florile albastre-violacee, rar violacee. Înfloreşte în iulie—august. În păşuni pietroase (fam. *Campanulaceae*).

Clopoţele — *Campanula alpina*. Plantă scundă (5—15 cm), tufoasă, lung păroasă, cu frunze înguste, alungit invers lanceolate, treptat îngustate în peţiol. Florile pendule, grupate în racem lax, campanulate, mari (2—3 cm) cu lacinii lung păroase. Înfloreşte în iulie—august. Prin păşuni stîncoase (fam. *Campanulaceae*).

Clopoţei-pitici-de-stînci — *Campanula cochleariifolia* (pl. 173, fig. 4). Plantă scundă (3—10 cm), tufoasă, cu tulpini numeroase şi cu corola mare, tubulos campanulată, albastră-azurie. Frunzele bazale lat ovate, peţiolate, cele tulpinale sesile şi lanceolate. Înfloreşte din iunie pînă în august. Prin crăpăturile stîncilor calcaroase (fam. *Campanulaceae*).

Clopoţei — *Campanula polymorpha* (pl. 173, fig. 5). Plantă relativ mică ((5) 10—20 (50) cm), cu flori puţine, mari, lat campanulate. Laciniile caliciului de lungimea corolei sau mai scurte. Înfloreşte în iulie—august. În pajişti, în locuri pietroase (fam. *Campanulaceae*).

Clopoţei — *Campanula napuligera* (pl. 173, fig. 2). Tulpina dreaptă (10—50 cm), cu numeroase frunze lanceolate, sesile. Florile albastre-violacee, aşezate în vîrful tulpinii, cu corola de forma unui clopot (circa 2 cm). Înfloreşte în iulie—august. Frecventă prin păşuni pînă în regiunea montană (fam. *Campanulaceae*).

c. *Inflorescenţa calatidiu* (fam. *Compositae*)

Albăstrele-de-munte — *Centaurea triumfetti* (pl. 174, fig. 5). Tulpina erectă cu frunze tomentos păroase. Înfloreşte în iunie—iulie. Sporadică pe brîne.

B. PLANTE DIN PĂDURI*

1. *Ferigi, gimnosperme, amentiflore lemnoase, graminee, rogozuri sau plante cu flori mici, brune, verzui, alburii, roșietice, gălbui, cu sau fără înveliș floral*

a. *Ferigi*

Ferigută-de-stîncă — *Cystopteris fragilis* (pl. 6, fig. 1). Plantă cu rizom scurt și frunze 2—3 penat-sectate, grupate în tufișoare. Sporangiile se formează din iunie pînă în septembrie. În regiunea montană superioară și subalpină, în păduri și văi umbroase, prin crăpături de stînci (fam. *Polypodiaceae*).

Spata-dracului — *Struthiopteris filicastrum*. Ferigă mai adesea robustă (30—150 cm) cu rizom scurt, cu două feluri de frunze, cele asimilatoare mari, verzi, simplu penat-sectate, cu segmentele penat-fidate sau partite, cele producătoare de sporangii mai mici și brune. Sporangiile se formează din iulie pînă în septembrie. În regiunea montană în lungul pîraielor (fam. *Polypodiaceae*).

Ferigă — *Dryopteris filix-mas* (pl. 9, fig. 2). Rizom gros, lung (—25 cm), acoperit cu pețiolii frunzelor din anii precedenți. Frunze mari (—140 cm). Sporangiile se formează în august—septembrie. Comună în pădurile montane și subalpine, rar în cele de dealuri. Plantă medicinală; se folosește rizomul (fam. *Polypodiaceae*).

Ferigă — *Dryopteris spinulosa*. Rizom scurt (5—8 cm). Frunze mari (—70 cm lungi), cu pețiolul aproximativ de lungimea limbului. Limbul 2—3 penat-sectat. Sori mici, reniformi. Sporangiile se formează în iulie—august. Sporadică prin păduri, în locuri umbroase, în regiunea montană și subalpină (fam. *Polypodiaceae*).

* inclusiv poieni, stîncării umbrite, zăvoaie și din lungul pîraielor de munte.

Ferigă — *Phegopteris polypodioides* (pl. 6, fig. 5). Rizom lung şi subţire. Frunze de mărime mijlocie (15—50 cm). Sporangiile se diferenţiază în iulie—august. Frecventă în regiunea montană şi subalpină, prin păduri (fam. *Polypodiaceae*).

Ferigă — *Phegopteris dryopteris* (pl. 7, fig. 1). Rizom lung şi subţire. Frunzele verzi, lat triunghiulare, 2—3 penat-sectate. Sporangiile se formează în iulie—august. Comună prin păduri montane şi subalpine (fam. *Polypodiaceae*).

O b s e r v a ţ i e. Foarte asemănătoare este *Ph. robertiana*, care are însă peri glanduloşi mici. Pe grohotişuri de calcare.

Creasta-cocoşului — *Polystichum lobatum* (pl. 7, fig. 3). Rizom gros şi frunze pieloase, mari (40—100 cm). Sporangiile se formează din iulie pînă în septembrie. Frecventă în păduri şi pe coaste stîncoase în regiunea montană superioară şi subalpină (fam. *Polypodiaceae*).

Şarpe — *Polystichum lonchitis*. Asemănătoare cu precedenta, însă cu frunze mai mici (15—45 cm) îngust alungit-lanceolate, verzi şi peste iarnă. Sporangiile se formează în august—septembrie. Frecventă în regiunea montană superioară şi subalpină (fam. *Polypodiaceae*).

Scăriţa-muntelui — *Blechnum spicant* (pl. 8, fig. 2). Atît frunzele asimilatoare cît şi cele fertile simplu penat-sectate, asemănător unei scăriţe (numirea populară). Sporangiile se formează din iunie pînă în septembrie. Prin locuri umede, turbării umbroase, în regiunea montană (fam. *Polypodiaceae*).

Năvalnic, limba-cerbului — *Phyllitis scolopendrium* (pl. 8, fig. 3). Ferigă cu frunza întreagă. Sporangiile se formează din iulie pînă în septembrie. În regiunea montană, prin păduri, pe stîncării umbrite (fam. *Polypodiaceae*).

Straşnic — *Asplenium trichomanes* (pl. 6, fig. 3). Frunze simplu penat-sectate, grupate în tufe scunde, crescute dintr-un rizom gros. Axa şi peţiolul frunzei castanii-închise. Sporangiile se formează din mai pînă în august. Pe stînci, în regiunea montană şi subalpină (fam. *Polypodiaceae*).

Feriguţă — *Asplenium viride*. În aceleaşi locuri şi asemănător cu precedenta. Are însă peţiolul şi axa frunzei verzi. Sporangiile se formează din iunie pînă în septembrie. Se ridică uneori pînă în zona alpină (fam. *Polypodiaceae*).

Ferigută — *Asplenium septentrionale* (pl. 6, fig. 4). Segmentele frunzelor îngust liniare. Sporangiile se formează din iunie pînă în octombrie. În regiunea montană, în crăpături de stînci silicioase (fam. *Polypodiaceae*).

Spinarea-lupului — *Athyrium filix-femina* (pl. 9, fig. 1). Ferigă cu rizom scurt (10 cm), brun-negricios, cu frunze uneori lungi pînă la 150 cm, 2—3 penat-sectate. Sporangiile se formează din iunie pînă în septembrie. Comună prin pădurile montane şi subalpine (fam. *Polypodiaceae*).

Ferigă-de-cîmp — *Pteridium aquilinum* (pl. 7, fig. 2). Rizom gros, lung. Frunze mari (40—200 cm lungi), ovat-triunghiulare, 2—3 penat-sectate. Sporangiile se formează din iulie pînă în septembrie. Frecventă prin tufărişuri şi fîneţe, în regiunea de dealuri şi montană inferioară (fam. *Polypodiaceae*).

Feriguţă, iarbă-dulce — *Polypodium vulgare* (pl. 8, fig. 1). Rizom subţire, dulce la gust. Frunze simplu penat-sectate, relativ mici (10—30 cm). Formează sporangii din august pînă în septembrie. Stînci umbrite în păduri, în regiunea montană şi subalpină (fam. *Polypodiaceae*).

Ruşinea-ursului — *Equisetum silvaticum* (pl. 11, fig. 3). Tulpină foarte ramificată, cu ramuri subţiri. Sporangiile se formează în mai—iunie. Prin locuri umede, mlaştini, în regiunea montană (fam. *Equisetaceae*).

Părul-porcului, coada-calului — *Equisetum maximum*. Asemănătoare cu *E. arvense* (pl. 11, fig. 2), dar este mult mai robustă, cu tulpini groase. Are două feluri de tulpini care apar succesiv: una fertilă brună, cu spic terminal şi alta verde, asimilatoare, ramificată. Sporangiile se formează în aprilie—mai. Prin locuri umede, marginea apelor, pe coaste rîpoase în regiunea de cîmpie, de dealuri şi montană (fam. *Equisetaceae*).

Pipirig-de-munte — *Equisetum hiemale* (pl. 11, fig. 1). Robustă, înaltă (1 m), neramificată, de forma unor nuiele. Sporangiile se formează din mai pînă în august. Rămîne verde şi peste iarnă. În păduri din regiunea de cîmpie pînă în cea montană (fam. *Equisetaceae*).

Brădişor — *Lycopodium selago* (pl. 10, fig. 3). Tulpini lemnoase, scunde, dicotomic ramificate, cu frunze foarte dese, liniar-lanceolate. Sporangiile se formează din iulie pînă în septembrie. Prin păduri montane şi subalpine, pe stîncării şi în locuri înierbate (fam. *Lycopodiaceae*).

Cornişor — *Lycopodium annotinum* (pl. 10, fig. 4). Tulpina tîrîtoare, lungă, cu ramuri erecte. Spicele sporifere fără peduncul. Sporangiile se formează în august—septembrie. În regiunea montană şi subalpină prin păduri, în locuri stîncoase (fam. *Lycopodiaceae*).

Pedicuţă — *Lycopodium clavatum* (pl. 10, fig. 5). Tulpina lungă (50—100 cm), cu ramuri erecte. Spicele sporifere 2—3, cu pedunculul lung. Sporangiile se formează din iulie pînă în septembrie. Prin păduri, în regiunea montană şi subalpină. Plantă medicinală; se folosesc sporii (fam. *Lycopodiaceae*).

Struţuşori — *Selaginella helvetica* (pl. 10, fig. 6). Ferigă mică (4—12 cm), ramificată dicotomic, cu frunze mici dispuse pe două rînduri. Sporangiile se formează din iulie pînă în septembrie. În regiunea montană superioară şi subalpină pe sol şi pe stînci (fam. *Selaginellaceae*).

b. *Gimnosperme*

Tisă — *Taxus baccata* (pl. 12, fig. 1). Arbore sau arbust, dioic. Frunze aciculare turtite. Sămînţa îmbrăcată în aril roşu, cărnos. Sporadic în păduri de fag şi de brad, uneori pe stîncării. Înfloreşte din februarie pînă în aprilie. Se cultivă mult în parcuri. Lemnul, foarte preţios, este folosit pentru sculptură şi tîmplărie. Toată planta este toxică, afară de aril (fam. *Taxaceae*).

Molid, brad-roşu — *Picea excelsa* (pl. 12, fig. 2). Arbore cu port piramidal şi tulpina aproape cilindrică. Frunze aciculare. Conurile femeieşti căzătoare. Alcătuieşte masive păduroase (formînd aproape exclusiv subzona molidişurilor). Înfloreşte din aprilie pînă în iunie. Se cultivă în plantaţii forestiere. Are lemn foarte valoros de cherestea, cu multiple utilizări. În scopuri medicinale se foloseşte uleiul (fam. *Pinaceae*).

Brad — *Abies alba* (pl. 12, fig. 4). Arbore cu port piramidal şi cu ramurile aşezate în unghi drept. Frunze aciculare, turtite. Conuri necăzătoare; solzii lor se desprind şi cad împreună cu seminţele. Înfloreşte în mai—iunie. Formează păduri curate, mai adesea însă în amestec cu fagul sau cu fagul şi molidul, în regiunea montană. Lemnul se foloseşte ca material de cherestea (fam. *Pinaceae*).

Larice — *Larix decidua* (pl. 12, fig. 3). Arbore cu numeroase frunze (30—40), aciculare, grupate pe o ramură scurtă. Conuri mici. Înfloreşte în mai—iunie,

În regiunea montană superioară şi subalpină din munţii: Ceahlău, Ciucaş, Bucegi, Lotrului, Apuseni (fam. *Pinaceae*).

Pin — *Pinus silvestris* (pl. 13, fig. 2). Arbore cu scoarţa roşie şi conuri relativ mari. Înfloreşte în mai—iunie. În regiunea montană şi subalpină, uneori pe stînci sau în turbării (fam. *Pinaceae*).

Zîmbru — *Pinus cembra*. Sporadic în regiunea subalpină a munţilor înalţi (v. pg. 42).

Ienupăr — *Juniperus communis* (pl. 13, fig. 3). Arbust cu cîte 3 frunze aciculare în verticil (lungi de 10—15 mm). Seminţele grupate în formaţiuni baciforme vineţii (pseudobace). Înfloreşte în aprilie—mai. Răspîndit din regiunea colinară pînă în cea subalpină, izolat sau în pîlcuri. Plantă medicinală; se folosesc bacele (fam. *Cupressaceae*).

c. *Amentiflore lemnoase*

Plop-alb — *Populus alba* (pl. 16, fig. 1). Arbore de talie mare cu frunze pe dos alb tomentoase. Înfloreşte în martie—aprilie. Răspîndit în lungul rîurilor, lacurilor mai mari, în Deltă, uneori în pîlcuri. Lemnul este moale şi se lucrează uşor (fam. *Salicaceae*).

Plop-de-munte — *Populus tremula* (pl. 16, fig. 3). Arbore cu frunze aproape circulare. Înfloreşte în martie—aprilie. Răspîndit sporadic în păduri şi tufărişuri, în regiunea de dealuri şi munte (fam. *Salicaceae*).

Plop-negru, plută — *Populus nigra* (pl. 16, fig. 2). Arbore tot de talie mare (în tinereţe cu scoarţa alburie), cu frunze lucioase, deltoide. Înfloreşte în martie—aprilie. Răspîndit în zăvoaie, lunci, poieni umede, în regiunea de cîmpie şi coline. Este cultivat uneori în lungul şoselelor. În medicină se folosesc mugurii. (În parcuri şi în lungul şoselelor se cultivă o varietate de formă piramidal-fusiformă: var. *italica*) (fam. *Salicaceae*).

Observaţie. Prin zăvoaie şi lunci creşte *Populus canescens*, arbore înalt, hibrid între *P. alba* şi *P. tremula*. Are frunze foarte variate, uneori asemănătoare cînd cu un părinte cînd cu altul (fam. *Salicaceae*).

Salcie, răchită-albă — *Salix alba* (pl. 14, fig. 1). Arbore cu frunze lanceolate, pe dos alburiu păroase. Amenţii cu flori galbene, cele mascule cu două stamine. Înfloreşte în martie—aprilie. Foarte comună în regiunea de cîmpie şi de dealuri, pe malul apelor, în lunci, zăvoaie. Are lemn uşor, moale, folosit pentru chibrituri şi împletituri. În medicină se foloseşte coaja (fam. *Salicaceae*).

Salcie — *Salix triandra*. Arbore cu frunze ovat lanceolate. Amenţii galbeni. Floarea masculă cu trei stamine. Înfloreşte în aprilie—mai. Frecventă în aceleaşi locuri cu precedenta (fam. *Salicaceae*).

Răchită, salcie-fragedă — *Salix fragilis* (pl. 14, fig. 2). Arbore înalt (—20 m). Ramurile se rup uşor de la inserţie (fragile). Frunze lanceolate pînă la ovat lanceolate. Amenţii galbeni; stamine două. Înfloreşte în aprilie—mai. Aceeaşi răspîndire ca răchita-albă (fam. *Salicaceae*).

Salcie — *Salix pentandra*. Arbust cu frunze ovat eliptice pînă la lanceolate. Amenţii galbeni, cilindrici. Stamine 5—8. Înfloreşte în mai—iunie. Sporadică pe malul apelor, în zăvoaie, mlaştini, turbării, pînă în regiunea subalpină (fam. *Salicaceae*).

Răchită-roşie — *Salix purpurea* (pl. 14, fig. 4). Arbore pitic sau tufă cu ramuri subţiri şi flexibile, adesea roşii-purpurii sau gălbui. Frunze mai adesea invers lanceolate. Amenţii mici, surii. Stamine 2, unite, la început purpurii (numele). Înfloreşte în martie—aprilie. Comună în lungul rîurilor, pîraielor, în locuri umede şi pietroase din regiunea de cîmpie pînă în cea subalpină. Plantă medicinală; se foloseşte coaja (fam. *Salicaceae*).

Zălog — *Salix cinerea* (pl. 15, fig. 2). Arbust cu lujeri cenuşii şi frunze ovat lanceolate pînă la invers eliptice, pe dos pronunţat tomentoase, cu nervuri evidente. Amenţi mari, sur-păroşi. Înfloreşte în martie—aprilie. Frecventă din regiunea de cîmpie pînă în cea montană, în lungul pîraielor şi mlaştinilor, la margini de pădure (fam. *Salicaceae*).

Salcie-căprească, jovă — *Salix caprea* (pl. 15, fig. 1). Arbore cu frunze lat eliptice, pe dos sur tomentoase. Amenţii suriu-brunii, elipsoidali sau cilindrici. Înfloreşte în martie—aprilie. Frecventă prin tăieturi de păduri, poieni, la marginea pîraielor, în regiunea colinară şi montană (fam. *Salicaceae*).

Mlaje — *Salix viminalis* (pl. 14, fig. 3). Arbust (—8 m) cu ramuri lungi, erecte. Frunze liniar lanceolate pînă la lat lanceolate, pe margine neregulat ondulate, uşor răsfrînte, pe dos albe-cenuşii. Amenţi cilindrici, bruni-gălbui. Stamine 2. Înfloreşte în martie—aprilie. Sporadică în regiunea de cîmpie şi de coline pînă în etajul montan inferior, pe malul rîurilor, adesea împreună cu *S. purpurea* (fam. *Salicaceae*).

Carpen — *Carpinus betulus* (pl. 18, fig. 4). Arbore de talie mare, cu scoarţa netedă. Frunzele ovat eliptice. Amenţi surii-roşietici. Fructele — nucule — sînt însoţite de bracteole trilobate. Înfloreşte în aprilie—mai. În păduri, de la cîmpie pînă în regiunea montană, alcătuieşte cărpinişe curate sau se amestecă cu stejarul sau fagul (fam. *Betulaceae*).

Cărpiniţă — *Carpinus orientalis*. Mai adesea sub formă de tufe. Seamănă cu carpenul, dar are frunze mai mici, iar bracteolele fructelor sînt nelobate. Înfloreşte în aprilie—mai. Formează tufărişuri sau creşte în amestec cu specii de stejar în partea de S-E şi S a ţării, în regiunea de cîmpie şi de dealuri (fam. *Betulaceae*).

Alun — *Corylus avellana* (pl. 18, fig. 1). Arbust. Frunzele invers ovate, la vîrf lobate şi dur dinţate. Amenţii masculi cilindrici sînt formaţi în anul precedent. Fructele nuci (alune) sînt însoţite de o cupă. Înfloreşte în februarie şi martie. Sămînţa se foloseşte în alimentaţie. Formează tufărişuri la marginea pădurilor sau în pădurile rărite, uneori în păşuni, în regiunea de cîmpie, de dealuri şi montană (fam. *Betulaceae*).

Mesteacăn — *Betula verrucosa* (pl. 18, fig. 5). Arbore cu scoarţă netedă, albicioasă şi ramurile pendule. Frunze rombice sau triunghiular ovate. Amenţii florali cilindrici. Fructul samară. Înfloreşte în aprilie—mai. Prin păduri rărite, tăieturi, tufărişuri, din regiunea de dealuri pînă în cea subalpină, uneori în pajişti. Se cultivă în parcuri. Plantă medicinală; se recoltează frunzele tinere şi mugurii (fam. *Betulaceae*).

Anin-negru — *Alnus glutinosa* (pl. 18, fig. 2). Arbore cu frunze lat invers ovate, uşor lobate, la vîrf ştirbite, în tinereţe cleioase. Amenţii masculi lungi, cilindrici, cei femeli scurţi, ovoidali. Bracteolele care însoţesc florile se lignifică şi rămîn peste iarnă. Înfloreşte în februarie—martie. Specie frecventă în zăvoaie împreună cu specii de plop şi sălcii, în lungul rîurilor, văilor etc., din regiunea de cîmpie pînă în etajul montan inferior (fam. *Betulaceae*).

Anin-alb — *Alnus incana* (pl. 18, fig. 3). Arbore cu frunze ovate sau eliptice, la vîrf uşor ascuţite, pe dos surii. În alcătuirea inflorescenţei şi florii este asemănător cu aninul-negru. Înfloreşte din februarie pînă în aprilie. Frecvent în zăvoaiele din lungul rîurilor în regiunea montană (fam. *Betulaceae*).

Anin-de-munte — *Alnus viridis*. Arbust scund (1—4 m), cu tulpina arcuit dreaptă sau tîrîtoare. Scoarţa netedă. Frunze lat ovate, pe dos glabre sau păroase pe nervuri. Amenţii masculi cilindrici. Amenţii femeli se formează primăvara, asemănător cu cei de la aninul-negru (pl. 18, fig. 2), dar mai mici. Înfloreşte în aprilie şi mai în regiunile montane mijlocii. Formează tufărişuri, uneori, întinse în regiunea montană superioară şi subalpină, uneori pînă deasupra limitei pădurilor, în lungul văilor umbrite sau chiar pe coaste abrupte (fam. *Betulaceae*).

Fag — *Fagus silvatica* (pl. 16, fig. 4). Arbore impunător cu scoarţa netedă, cenuşie-albicioasă. Fructul nucă, îmbrăcat într-o cupă ţepoasă (jir). Înfloreşte în mai. Formează păduri întinse în regiunea de dealuri înalte şi montană. Lemnul se foloseşte ca lemn de foc şi de cherestea (fam. *Fagaceae*).

Gorun — *Quercus sessiliflora* (pl. 17, fig. 3). Arbore înalt (—40 m). Peţiolii frunzelor lungi (12—25 mm). Florile femeieşti 1—5, dispuse sesil sau aproape. Înfloreşte în mai. Formează păduri curate (gorunete) sau în amestec cu fagul, carpenul şi alte specii, în regiunea de dealuri. Lemnul este preţios, folosit în dogărit, traverse de cale ferată, parchete, mobile etc. (fam. *Fagaceae*).

Stejar, stejar pedunculat — *Quercus robur* (pl. 17, fig. 1). Arbore înalt (—50 m). Peţiolii frunzelor scurţi (4—8 cm). Flori femeieşti cîte 2—5 pe pedunculi lungi. Înfloreşte în mai. Formează păduri, mai adesea în amestec cu alte specii, în regiunea de cîmpie şi de coline. În scopuri medicinale se folosesc ramurile tinere (fam. *Fagaceae*).

Cer — *Quercus cerris* (pl. 17, fig. 2). Arbore (—30 m). Înfloreşte în mai Alcătuieşte păduri curate (cerete) sau se amestecă cu alte specii foioase în regiunea de cîmpie şi de dealuri, pe soluri compacte (fam. *Fagaceae*).

Gîrniţa — *Quercus frainetto*. Arbore impunător (—40 m), cu scoarţa solzoasă. Frunzele mari, îngrămădite în rozete la vîrful ramurilor, lat eliptice pînă la invers eliptice, scurt peţiolate, penat fidate pînă la penat partite. Florile femele sesile sau aproape sesile. Cupa ghindei cu solzi liniar-lanceolaţi, dispuşi lax.

Fructul nucă (ghindă) ovoid-elipsoidală alungită. Înflorește în mai. Formează arborete curate sau de amestec cu cerul, pe soluri compacte în regiunea de cîmpie și de dealuri (fam. *Fagaceae*).

Stejar-pufos, tufă-rîioasă — *Quercus pubescens* (pl. 17, fig. 4). Arbore de talie mai mică (—15 m) sau arbust. Frunze mai mult sau mai puțin tomentoase, pubescente. Cupe și ghinde mici. Înflorește în mai. Răspîndit în V și S țării, mai rar în Transilvania. Formează păduri rare și tufărișuri în regiunea de cîmpie și coline (fam. *Fagaceae*).

d. *Graminee* (fam. *Gramineae*)

Sadină — *Chrysopogon gryllus* (pl. 22, fig. 1). Plantă înaltă (50—100 cm), cu panicul lax, brun-liliachiu, la baza spiculețelor bisexuate cu un smoc de peri brunii. Paleea cu o aristă lungă (3—5 cm). Înflorește în iunie—iulie. În regiunea de cîmpie, prin poieni, locuri nisipoase la limita pădurii cu stepa, pe coaste însorite.

Oryzopsis virescens (pl. 26, fig. 2). Tulpina înaltă cu panicul lax. Spiculețe uniflore, lung aristate. Înflorește în mai—iunie. Prin păduri în munții Mehedinți și Apuseni.

Meișor — *Milium effusum* (pl. 26, fig. 1). Panicul lax, cu spiculețe uniflore nearistate. Înflorește în mai—iunie. Păduri ușor umede.

Trestioară — *Calamagrostis arundinacea* (pl. 27, fig. 4). Formează tufe înalte (60—120 cm). Spicul îngust, lanceolat, galben-violet. Spiculețe uniflore. Înflorește în iulie—august. În regiunea montană, prin păduri.

Tîrsă-mică — *Deschampsia flexuosa* (pl. 27, fig. 1). Formează tufe. Frunze subțiri.Ramurile paniculei șerpuitoare. Spiculețe mici, cu două flori aristate. Înflorește din iunie pînă în august. Prin păduri, tăieturi de păduri, pajiști, în regiunea montană și subalpină.

Mărgică — *Melica nutans* (pl. 33, fig. 5). Rizom tîrîtor. Spiculețe roșietice cu două flori complete, grupate într-un panicul aplecat. Înflorește în mai—iunie. Prin păduri de foioase și văi umbroase.

Mărgică — *Melica uniflora*. Asemănătoare cu *M. nutans*. Are paniculul drept, în spiculeţ numai cu o floare completă, iar frunzele cu o ligulă evidentă. Înfloreşte în mai—iunie. Frecventă în păduri de foioase.

Firuţă — *Poa chaixii*. Graminee înaltă (50—150 cm), formează tufe, uneori cu stoloni. Frunze lungi, late, liniare, îngustate brusc într-un vîrf de forma unei glugi. Panicul mare, piramidal (—25 cm), lax, cu spiculeţe ovat-lanceolate, mărişoare (8—9 mm lungi), cu 4—8 flori, uneori violete. Înfloreşte în iulie—august. În regiunea montană şi subalpină, în păduri umbroase, pe sol bogat în humus.

Firuţă, iarbă-deasă — *Poa nemoralis*. Plantă cu frunze subţiri. Panicul mai mult sau mai puţin adunat, cu spiculeţe mici (2—4 mm), nearistate, cu 1—5 flori asemănătoare cu cele de la hiruşor (pl. 30, fig. 2*a*). Înfloreşte în iunie—iulie. Foarte comună în păduri şi pe stîncării, pînă în regiunea subalpină.

Păiuş-de-munte — *Festuca drymeia* (pl. 32, fig. 5). Plantă robustă, înaltă, cu stoloni lungi. Înfloreşte din iunie pînă în august. Prin păduri umede în regiunea montană.

Festuca silvatica. Asemănătoare şi în aceleaşi locuri cu *F. drymeia*, dar fără stoloni. Înfloreşte din iunie pînă în august.

Obsigă — *Brachypodium silvaticum* (pl. 22, fig. 4). Formează tufe. Spiculeţele sînt lungi, multiflore, aristate. Înfloreşte din iunie pînă în august. Comună în păduri şi tufărişuri.

Orz-de-pădure — *Elymus europaeus*. Plantă înaltă, tufoasă. Spicul lung, avînd la fiecare nod cîte 3 spiculeţe uniflore, lung aristate. Înfloreşte în iulie—august. În păduri din regiunea montană.

e. *Rogozuri* (fam. *Cyperaceae*)

Rogoz — *Carex contigua* (pl. 37, fig. 6). Florile (apoi utriculele) grupate în spic terminal mai mult sau mai puţin compact. Utricula de 4,5—5,5 mm lungă. Înfloreşte în mai—iunie. Prin păduri şi fîneţe.

Rogoz — *Carex divulsa.* Foarte asemănătoare cu precedenta, dar are spicul lax, distanțat întrerupt. Utricula de 3,5—4,5 mm lungă. Înflorește în mai—iunie. Prin păduri în locuri umbroase.

Rogoz — *Carex remota* (pl. 37, fig. 5). Plantă gălbuie-verzuie, cu spicele mult îndepărtate între ele. Înflorește în iunie—iulie. Prin păduri, în jurul izvoarelor.

Rogoz-de-munte — *Carex montana.* Plantă scundă, cespitoasă. Frunze înguste, aproximativ de lungimea tulpinii, cu tecile bazale roșietice. Spicele femele scurte, dispuse la baza spicului mascul terminal. Gluma florilor mascule mai mult sau mai puțin rotunjită la vîrf. Utricula uneori aproape eliptică, trimuchiată, hirsut păroasă. Înflorește în aprilie—mai. Frecvent în păduri, fînețe, în regiunea de dealuri și de munte.

Rogoz — *Carex pendula.* Plantă înaltă (—1 m), cu rizom, foliată și în partea superioară. Frunze late. Are două feluri de spice, cele mascule terminale, cele femele spre vîrful tulpinii. Spicele mari, cilindrice, cele femele (circa 10 cm), curbate în jos. Utricula mică (2—2,5 mm). Înflorește în mai—iunie. În regiunea montană, sporadic în păduri umbroase, în jurul izvoarelor.

Rogoz-păros — *Carex pilosa* (pl. 38, fig. 5). Plantă cu stoloni. Frunzele sînt lungi, liniare, pe margine și pe nervuri păroase. Înflorește în aprilie—mai. Frecvent în păduri de foioase, ușor umede.

Rogoz-digitat — *Carex digitata* (pl. 38, fig. 2). Plantă cu stoloni. Frunze adesea mai lungi decît tulpina, cu tecile la bază intens roșu-purpurii. Spiculețele femele laxe, cele bazale îndepărtate. Înflorește în martie—aprilie. Comun în păduri, pînă în regiunea montană.

Șovarul — *Carex silvatica* (pl. 38, fig. 1). Formează tufe. Spiculețele femele pendule. Utricula de 4,5—6 mm lungă. Înflorește în mai—iunie. Comună în păduri și tăieturi de pădure, din regiunea de cîmpie pînă în cea montană.

Rogoz — *Carex michelii* (pl. 39, fig. 2). Plantă cu stoloni și frunze nepăroase. Spice femele pedunculate, scurte, cu flori îndesuite. Înflorește din aprilie pînă în iunie. Comună în păduri de foioase și tufărișuri, în regiunea de cîmpie.

f. *Plante cu flori mici, cu înveliş floral bruniu, verde, alburiu, gălbui, roşiatic sau fără înveliş floral, uneori grupate în conuri mici*

Horşti — *Luzula pilosa* (pl. 41, fig. 1). Plantă cespitoasă cu frunzele liniare, pe margini lung păros-ciliate. Inflorescenţa laxă, cu pedunculii penduli la maturitate. Înveliş floral bruniu, cu foliole de forma solzilor. Înfloreşte în aprilie—mai. Sporadică prin păduri şi poieni; lipseşte în Dobrogea (fam. *Juncaceae*).

Mălaiul-cucului — *Luzula albida* (pl. 41, fig. 2). Formează tufe asemănătoare rogozurilor. Perigonul mic, alb, roz sau brun. Înfloreşte în mai—iunie. Comună în păduri, din regiunea de dealuri pînă în cea subalpină (fam. *Juncaceae*).

Scredei — *Luzula silvatica* (pl. 41, fig. 3). Plantă mai robustă decît precedenta, formînd tufe dese, cu frunze mai late (circa 1 cm). Înfloreşte din aprilie pînă în iunie. Prin păduri, tăieturi de pădure, din regiunea montană şi subalpină (fam. *Juncaceae*).

Rodu-pămîntului — *Arum maculatum* (pl. 45, fig. 1). Plantă cu tubercul. Frunze bazale hastat sagitate. Inflorescenţa un spic cu axa mult îngroşată, cărnoasă (spadix), înconjurată de o frunză răsucită în cornet (spată). Fructele bace roşii. Înfloreşte din mai pînă în iulie. În păduri umbroase în regiunea de cîmpie (fam. *Araceae*).

Dalac — *Paris quadrifolia* (pl. 46, fig. 3). Plantă cu rizom şi cu cîte 4 componente în floare. Înfloreşte în mai—iunie. Comună în păduri umbroase, pînă în regiunea montană (fam. *Liliaceae*).

Stupiniţă — *Platanthera bifolia*. Orhidee cu 2 tuberculi în pămînt. Tulpina cu două frunze lanceolate pînă la ovat lanceolate. Florile cu perigonul verde-gălbui, grupate în raceme alungite, sînt zigomorfe, cu pinten lung şi filiform. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Frecventă în păduri, îndeosebi de foioase (fam. *Orchidaceae*).

Trînji — *Neottia nidus avis*. Orhidee saprofită prin păduri montane, palid brunie, cu rizom gros, cu foarte numeroase rădăcini îngroşate şi încîlcite. Tulpina cu frunzele reduse la solzi. Flori zigomorfe, dispuse în racem lax. Înfloreşte din aprilie pînă în iunie (fam. *Orchidaceae*).

Ulm-de-cîmp — *Ulmus foliacea* (pl. 46, fig. 2). Arbore cu scoarța negricioasă. Frunze asimetrice, eliptice sau invers ovate, pe dos glabre. Flori mici, cu înveliș verde-roșiatic. Fructe samare, cu sămînța așezată mai sus de mijlocul aripii. Înflorește în martie—aprilie. Frecvent în păduri de amestec, la marginea pădurilor, în tufărișuri, în regiunea de cîmpie și de dealuri. Se cultivă mult în parcuri, pe străzi, pe lîngă case (fam. *Ulmaceae*).

Ulm-de-munte — *Ulmus montana*. Foarte asemănător cu ulmul-de-cîmp. Are frunze variabile, lat eliptice pînă la invers ovate, pe dos mai mult sau mai puțin aspre. Fructul cu sămînța așezată central. Înflorește în martie—aprilie. Frecvent în pădurile din regiunea de dealuri și montană, în făgete și făgete cu molid sau brad (fam. *Ulmaceae*).

Hamei — *Humulus lupulus* (pl. 46, fig. 1). Plantă dioică, cu tulpina volubilă, ajungînd la 3—5 m înălțime. Florile femele grupate în conuri ovoide. Înflorește în iulie—august. Frecventă în zăvoaie, lunci, tufărișuri, în lungul cursurilor de apă, la marginea pădurilor, pe garduri pînă în regiunea montană (circa 1 000 m altitudine). Se cultivă pentru conurile sale întrebuințate la fabricarea berii cît și în scopuri medicinale (fam. *Cannabinaceae*).

Paracherniță — *Parietaria officinalis*. Plantă cu rizom. Tulpina dreaptă, mai adesea neramificată. Frunze pețiolate, obișnuit ovate, eliptice, cu lamina îngustată spre cele două capete și cu marginea întreagă. Florile mici, verzi, grupate în glomerule la baza frunzelor. Fructe nucule mici (2—2,5 mm). Înflorește din iunie pînă în septembrie. Zăvoaie, margini de pădure, uneori ruderală, pînă în regiunea montană (fam. *Urticaceae*).

Vîsc — *Viscum album* (pl. 46, fig. 4). Plantă lemnoasă sub formă de tufișoare mici, verzi și iarna. Fructe baciforme, alburii. Înflorește în martie—aprilie. Semiparazită pe diverși arbori prin păduri, parcuri sau pomi fructiferi. În scopuri medicinale se folosesc ramurile și frunzele (fam. *Loranthaceae*).

Vîsc-de-stejar — *Loranthus europaeus*. Tot tufișoare, asemănătoare cu vîscul dar cu frunzele căzătoare. Fructele baciforme, galbene. Înflorește din aprilie pînă în mai. Semiparazită, cu preferință pe specii de stejar (fam. *Loranthaceae*).

Rutişor — *Thalictrum aquilegifolium*. Plantă înaltă (—130 cm), glabră, cu frunze mari, 2—3 ternat-sectate. Foliolele frunzelor lat rotund invers ovate. Florile grupate corimbiform. Perigonul mic (4—4,5 mm lungime), verzui, rar alb. Stamine numeroase, cu filamentul lăţit. Fructele polinucule mici (10—18 mm lungi), aripate. Înfloreşte din mai pînă în august. Comună la marginea pădurilor, prin tufărişuri, fîneţe, pînă în regiunea subalpină (fam. *Ranunculaceae*).

Spînz — *Helleborus purpurascens* (pl. 49, fig. 6). Plantă cu rizom. Tulpina floriferă apare înaintea frunzelor care sînt mari şi palmat sectate. Sepalele mari, verzi, uneori roşietice. Petalele reduse la cornete nectarifere. Fructele polifolicule. Înfloreşte în martie—aprilie. Comună în păduri şi fîneţe de munte. Plantă toxică. În medicină se folosesc rădăcinile şi rizomul (fam. *Ranunculaceae*).

Iarbă-de-urechi — *Sedum maximum*. Plantă asemănătoare cu *S. fabaria* (pl. 134, fig. 3) la gruparea şi alcătuirea florilor, precum şi la fructe. Rizom napiform gros. Tulpină erectă (20—70 cm). Frunzele sesile, cărnoase, glabre, cele superioare opuse, invers ovate. Flori alburii, galbene-verzui, obişnuit cu 5 sepale şi 5 petale. Fructe polifolicule. Înfloreşte în august—septembrie. În păduri de foioase, tufărişuri, pe bolovănişuri, din regiunea de cîmpie pînă în cea montană superioară (fam. *Crassulaceae*).

Agriş — *Ribes grossularia*. Arbust cu tulpina prevăzută cu spini 1—3 furcaţi. Frunze păroase, semicirculare, lobate şi serate, la bază uşor cordate. Flori mici, cîte 1—3 la baza frunzelor, verzui sau roşcate. Caliciu campanulat, păros. Fructul bacă globuloasă sau ovoidă, setos-păroasă. Înfloreşte în aprilie—mai. Sporadică în păduri şi tufărişuri în regiunea montană şi subalpină. Se cultivă şi în numeroase soiuri (fam. *Saxifragaceae*).

Brei — *Mercurialis perennis* (pl. 50, fig. 4). Plantă stoloniferă, dioică, cu frunze ovat-lanceolate. Florile mascule sînt grupate în spice verzi, laxe, cele femele cîte 1—2 la baza frunzelor. Învelişul floral, perigon verde. Înfloreşte în aprilie—mai. Frecventă prin păduri, locuri umbroase, bogate în humus, uneori pe grohotiş calcaros; răspîndită aproape de la cîmpie pînă în regiunea subalpină (fam. *Euphorbiaceae*).

Alior — *Euphorbia amygdaloides* (pl. 51, fig. 1). Plantă cu rizom gros, lemnos, ramificat. Se prezintă sub formă de tufă, cu tulpini sterile. Frunzele la baza tulpinilor dispuse mai mult sau mai puțin în formă de rozetă, uneori de culoare roșcată, persistînd peste iarnă, invers ovate, îngustate în pețiol. Inflorescența pleiocaziu combinat cu ciații. Înflorește în aprilie—mai. Comună prin păduri și tufărișuri pînă în regiunea subalpină (fam. *Euphorbiaceae*).

Scumpie — *Continus coggygria* (pl. 51, fig. 4). Arbust înalt pînă la 5 m. Flori mici, grupate paniculiform, verzui-gălbui sau verzi-albicioase. Înflorește în mai. În sudul țării (Transilvania rară) în rariști și la margini de pădure, pe coaste însorite, uneori formează tufărișuri (fam. *Anacardiaceae*).

Salbă-rîioasă, lemn-rîios — *Evonymus verrucosa* (pl. 52, fig. 2). Arbust înalt de 1—3 m. Ramurile acoperite cu numeroase verucozități (buburuze) brune. Flori brunii, grupate în dicazii. Capsula roșie-cărămizie. Semințe negre, îmbrăcate în aril portocaliu. Înflorește în aprilie—mai. Comună prin păduri, tufărișuri, în regiunea de cîmpie și de dealuri, rar la munte. Rădăcina conține gutapercă cu întrebuințări industriale (fam. *Celastraceae*).

Salbă-moale, voniceriu — *Evonymus europaea* (pl. 52, fig. 1). Arbust înalt pînă la 6 m. Ramurile tinere cu 4 muchii aripate, de plută. Flori verzi-gălbui. Capsula cu 4 lobi. Semințe albicioase cu aril portocaliu. Înflorește în mai—iunie. Împreună cu precedenta (fam. *Celastraceae*).

Paltin-de-cîmp — *Acer platanoides*. Arbore înalt (—25 m) cu coroana ovoidă sau rotundă. Scoarța netedă cenușie. Frunze subțiri mijlociu de mari, palmat lobate pînă la fidate, cu adînciturile rotunjite și lobii lung ascuțiți. Inflorescența corimbiformă, la bază cu solzii gălbui ai mugurelui. Florile galbene-verzui apar înaintea frunzelor (asemănătoare la alcătuire cu cele de gladiș (pl. 70, fig. 2). Fructe disamare, cu aripile în unghi obtuz. Conține suc lăptos (latex). Înflorește în martie—aprilie. Sporadic prin păduri de foioase, în regiunea de cîmpie, de dealuri și montană, pe soluri fertile. Se cultivă în lungul străzilor (fam. *Aceraceae*).

Paltin-de-munte — *Acer pseudoplatanus*. Arbore înalt (—40 m) cu coroana globuloasă și scoarță cenușie, brună, care se desface în plăci. Frunze 3—5 adînc palmat lobate, separate de adîncituri ascuțite. Inflorescența racemiformă, laxă,

pendulă. Flori verzi-gălbui. Fructe disamare lung pendule, cu aripile în unghi drept. Înflorește din aprilie pînă în iunie. Frecvent în păduri din regiunea montană și subalpină (fam. *Aceraceae*).

Verigariu, spinul-cerbului — *Rhamnus cathartica* (pl. 51, fig. 2). Arbust spinos, înalt pînă la 6 m. Flori mici, numeroase, galbene-verzui, dispuse la baza frunzelor. Fructe drupacee, sferice, la început verzi, apoi negre, rar galbene. Înflorește în aprilie—mai. Frecventă prin păduri, tufărișuri, pe soluri compacte, pietroase, în regiunea de cîmpie și dealuri. Plantă medicinală; se folosesc fructele (fam. *Rhamnaceae*).

Crușin, pațachină — *Rhamnus frangula* (pl. 51, fig. 3). Arbust, rar arbore, înalt pînă la 6 m, nespinos. Flori mici, albe-verzui, așezate (cîte 2—3) la baza frunzelor. Fructe drupacee, sferice, verzi, apoi roșii, negre-violete sau purpurii. Înflorește în mai—iunie. Frecventă prin păduri, zăvoaie, pe malul apelor, în mlaștini, în regiunea de cîmpie și de dealuri. Plantă medicinală; se folosește scoarța (fam. *Rhamnaceae*).

Iederă — *Hedera helix* (pl. 52, fig. 4). Arbust tîrîtor sau agățător, cu frunze întregi ovate (pe ramurile cu flori) și lobate (pe ramurile sterile), verzi și peste iarnă. Înflorește în august—septembrie. Comună prin păduri, pe stînci, pe ziduri, pînă în regiunea subalpină. Se cultivă în parcuri, cimitire (fam. *Araliaceae*).

Frasin — *Fraxinus excelsior* (pl. 52, fig. 5). Arbore înalt (—40 m), impunător, cu frunze mari, penat-sectate. Flori fără înveliș floral (golașe, poligame). Stamine roșii-purpurii. Fructe samare. Înflorește în aprilie—mai, înainte de înfrunzire. Frecvent prin păduri, lunci, zăvoaie, în regiunea de cîmpie și de dealuri mai rar montană. Cultivat în parcuri. În scopuri medicinale se folosesc frunzele (fam. *Oleaceae*).

Frăguță, frăguliță — *Adoxa moschatellina*. Plantă scundă (pînă la 12 cm), cu rizom alb. Frunze glabre, cele bazale biternate. Flori mici, galbene-verzui (periant cu cîte 4—5 componente; sepale și petale, unite) grupate în capitule mici terminale. Fruct drupă. Înflorește în martie—aprilie. Sporadică în păduri, tufărișuri, locuri umede, umbrite, de la cîmpie pînă în regiunea alpină (fam. *Adoxaceae*).

2. *Plante cu flori albe (uneori rozee)*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere* *

Leurdă — *Allium ursinum* (pl. 54, fig. 5). Plantă cu bulb îngust, din care pleacă două frunze mari, lung pețiolate, ovat lanceolate. Florile grupate în umbele. Înflorește în aprilie—mai. În păduri de foioase, pînă în regiunea montană (fam. *Liliaceae*).

Sparanghel-sălbatic — *Asparagus tenuifolius*. Plantă ierboasă, ramificată, cu frunze reduse la solzi și ramurile (aparent frunze) lungi, filiforme, moi, dispuse în verticile. Flori cîte una la fiecare verticil, asemănătoare cu cele de la *A. officinalis* (pl. 56, fig. 7). Fructele bace roșii. Înflorește în mai—iunie. În pădurile din regiunea de cîmpie din sudul țării (fam. *Liliaceae*).

Ghimpe — *Ruscus aculeatus* (pl. 54, fig. 3). Plantă lemnoasă, mică (—70 cm), cu ramurile lățite, de formă ovată, verzi (filocladii), asemănătoare frunzelor. Frunze reduse. Flori mici, grupate (5—6) pe ramurile lățite. Fructe bace roșii. Înflorește în martie—aprilie. Prin păduri, tufărișuri, sporadic, mai frecvent în sudul țării; lipsește în nord. Plantă ocrotită ca monument al naturii (fam. *Liliaceae*).

Lăcrămiță — *Majanthemum bifolium*. Plantă mică (5—22 cm). Tulpina cu două frunze cordat-ovate sau cordat-triunghiulare. Florile cu foliolele perigonale unite, dispuse în racem. Înflorește în mai—iunie. Sporadică în păduri umbroase din etajul montan (fam. *Liliaceae*).

Coada-cocoșului — *Polygonatum latifolium* (pl. 55, fig. 3). Are rizom gros, din loc în loc cu cicatrice scufundate. Frunzele pe dos scurt păroase. Perigonul unit. Înflorește în mai—iunie. Comună prin păduri (fam. *Liliaceae*).

Pecetea-lui-Solomon, coada-cocoșului — *Polygonatum officinale*. Foarte asemănătoare cu *P. latifolium*, însă cu tulpina muchiată, frunzele glabre și sesile.

* cu excepția lăcrămiței, cozii cocoșului, pecetei lui Solomon, lăcrimioarei, ghioceilor bogați.

Înflorește în mai—iunie. Comună în păduri, în locuri mai uscate. Plantă medicinală (fam. *Liliaceae*).

Lăcrimioare — *Convallaria majalis* (pl. 55, fig. 4). Plantă stoloniferă cu două frunze mari, pețiolate. Florile cu învelișul unit, alb curat, de forma unor urcioare, foarte plăcut mirositoare. Fructul — bacă roșie. Înflorește din aprilie pînă în iunie. Comună în păduri de foioase, uneori cultivată. Plantă toxică, medicinală; se folosesc părțile aeriene, rar stolonii (fam. *Liliaceae*).

Ghiocei — *Galanthus nivalis* (pl. 55, fig. 2). Plantă cu bulb. Tulpina cu două frunze și o singură floare, pendulă. Înflorește începînd din luna februarie, la topitul zăpezii (« vestitorul primăverii »). Frecventă în păduri de foioase, pînă aproape de zona alpină (fam. *Amaryllidaceae*).

Ghiocei-bogați — *Leucojum vernum* (pl. 55, fig. 1). Plantă cu bulb. Frunze late. Tulpina cu o singură floare mare, rar două. Fructe globuloase. Înflorește din martie pînă în mai. Păduri, locuri umbroase, în lungul pîraielor (fam. *Amaryllidaceae*).

Goodyera repens (pl. 56, fig. 8). Orhidee cu rizom lung, ramificat. Frunzele bazale pețiolate, ovate, cu nervațiune reticulată. Înflorește în iulie—august. Sporadică prin păduri, îndeosebi de rășinoase, în regiunea montană (fam. *Orchidaceae*).

Pleșcaiță — *Stellaria aquatica* (pl. 56 fig. 1). Plantă la bază cu stoloni tîrîtori. Frunze moi, opuse, cordat rotunjit ovate, scurt pețiolate. Florile lung pedicelate, grupate în dicazii rare. Sepale și petale cîte 5. Petale (10—15 mm) despicate aproape pînă la bază. Stile 5, rar 4. Înflorește din iunie pînă în august. Prin tufărișuri, zăvoaie umede, în lungul pîraielor și rîurilor (fam. *Caryophyllaceae*).

Iarbă-moale — *Stellaria holostea* (pl. 56, fig. 3). Frunze sesile, opuse, alungit lanceolate. Florile grupate în dicazii laxe. Fruct capsulă. Înflorește în aprilie—mai. Frecventă în păduri de foioase, tufărișuri, pînă în regiunea montană (fam. *Caryophyllaceae*).

Steluță — *Stellaria nemorum*. Asemănătoare cu *S. holostea* (pl. 56, fig. 3), dar cu frunzele ovate, cele inferioare pețiolate, cele superioare sesile. De la baza tulpinii se formează stolonii albi, solzoși sau foliați. Înflorește din mai pînă în

iulie. Comună prin păduri, locuri umbroase, umede, sub stînci umede, în regiunea montană și subalpină (fam. *Caryophyllaceae*).

Pleșcaiță — *Cucubalus baccifer* (pl. 57, fig. 2). Plantă cu rizom. Tulpina subțire (60—150 cm). Frunzele sînt opuse, ovate, scurt pețiolate. Caliciu unit. Corola alb-verzuie cu petalele adînc știrbite. Fructul este bacă de culoare neagră. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Răspîndită în zăvoaie, tufărișuri umede, lîngă garduri (fam. *Caryophyllaceae*).

Merinană — *Moehringia trinervia* (pl. 57, fig. 3). Plantă scundă, tufoasă. Frunze opuse, ovate, lanceolate 3—5 nerve. Fruct capsulă. Înflorește din mai pînă în iulie. Foarte comună prin păduri, tufărișuri, locuri umede, umbrite, pînă în regiunea subalpină (fam. *Caryophyllaceae*).

Merinană — *Moehringia muscosa*. Plantă de forma unei tufe scunde (—20 cm), cu tulpini numeroase, ramificate (asemănătoare cu *Heliosperma quadrifidum* (pl. 56, fig. 6). Frunze opuse, liniar-filiforme (0,5—1 mm late), lungi, moi. Flori solitare, pedicelate. Sepale și petale cîte 4. Înflorește din mai pînă în iulie. În regiunea montană și subalpină, în locuri umbroase, umede, stîncoase, lîngă pîraie (fam. *Caryophyllaceae*).

Heliosperma quadrifidum (pl. 56, fig. 6). Plantă tufoasă, laxă, cu frunze liniare, opuse. Caliciu campanulat. Înflorește din iunie pînă în august. În lungul pîraielor, pe grohotișuri umede, în regiunea montană superioară și subalpină (fam. *Caryophyllaceae*).

Găinuși — *Isopyrum thalictroides* (pl. 58, fig. 1). Plantă glabră, cu rizom tîrîtor și cu frunze 1—2 (3) ternat sectate, cu lobii rotunjiți. Flori mărișoare. Fructe folicule. Înflorește în aprilie—mai. În păduri de foioase și tufărișuri, mai ales în regiunea montană (fam. *Ranunculaceae*).

Floarea-Paștilor — *Anemone nemorosa* (pl. 58, fig. 2). Plantă cu rizom tîrîtor și tulpina cu 3 frunze mari bracteiforme, pețiolate, terminată cu o floare cu perigon alb, ușor roz la exterior. Fructe polinucule scurt păroase. Înflorește în martie—aprilie. Comună în păduri, tufărișuri, uneori în livezi, pînă în regiunea montană (fam. *Ranunculaceae*).

O b s e r v a ț i e. Asemănătoare și în aceleași locuri crește oița — *A. silvestris*, cu flori mai mari și nucule alb lînos păroase.

Luminoasă — *Clematis recta* (pl. 58, fig. 3). Plantă înaltă (—1,5 m), cu frunze opuse, imparipenat-compuse. Înflorește în iunie—iulie. În regiunea de dealuri, la marginea pădurilor, prin poieni, tufărișuri, zăvoaie (fam. *Ranunculaceae*).

Curpen-de-pădure, viță-albă — *Clematis vitalba* (pl. 58, fig. 4). Plantă lemnoasă volubilă (prinderea de suporți făcîndu-se cu pețiolii frunzelor). Înflorește din iunie pînă în august. Comună prin păduri, tufărișuri, zăvoaie, pe garduri, în regiunea de cîmpie și de dealuri (fam. *Ranunculaceae*).

Piciorul-cocoșului — *Ranunculus platanifolius* (pl. 59, fig. 6). Tulpină variabilă ca statură (10—130 cm), dreaptă, ramificată. Înflorește în iunie—iulie. Sporadică în regiunea montană și subalpină prin păduri, în locuri umede și uneori stîncoase (fam. *Ranunculaceae*).

Usturoiță — *Alliaria officinalis* (pl. 60, fig. 3). Plantă înaltă, cu frunze tulpinale triunghiular ovate. Florile grupate în racem. Are miros de usturoi. Înflorește în aprilie—mai. Tufărișuri umbroase (fam. *Cruciferae*).

Stupitu-cucului — *Cardamine amara* (pl. 63, fig. 5). Plantă cu rizom tîrîtor și frunze simplu penat sectate. Flori albe, uneori rozee. Înflorește în aprilie—mai. Păduri umede, în jurul izvoarelor, în lungul pîraielor, îndeosebi în regiunea montană (fam. *Cruciferae*).

Rîjnică — *Cardamine impatiens* (pl. 63, fig. 4). Tulpina dreaptă, înaltă (25—60 cm), glabră cu tulpina goală în interior (fistuloasă). Înflorește în mai—iunie. Frecventă prin păduri, zăvoaie, tufărișuri, în regiunea de cîmpie și montană (fam. *Cruciferae*).

Frigurele — *Cardaminopsis arenosa*. Plantă acoperită cu peri simpli și trifurcați, cu tulpina (5—88 cm), ușor flexuoasă, mai adesea foarte bogat ramificată, uneori chiar de la bază. Frunzele se dispun atît la bază cît și pe tulpină; cele de la bază sînt lirat sectate, cu lobul terminal mai mare, cele tulpinale obișnuit penat fidate. Florile albe sau albe-liliachii sînt grupate umbeliform, în raceme dese, ulterior se alungesc mult. Fructele silicve lungi, scurt pedicelate, filiforme, orientate în toate direcțiile. Înflorește în iunie—iulie. Pe stîncării și bolovănișuri, în regiunea montană și subalpină (fam. *Cruciferae*).

Iarba-surzilor — *Saxifraga cuneifolia* (pl. 64, fig. 3). Plantă cu stoloni subțiri, terminați cu rozete de frunze uneori etajate, cuneiforme, pieloase. Înflorește din iunie pînă în august. În pădurile din regiunea montană și subalpină, pe stînci umede (fam. *Saxifragaceae*).

Cununiță — *Spiraea ulmifolia* (pl. 64, fig. 5). Arbust înalt pînă la 2 m. Florile grupate în corimbe. Fructul polifoliculă. Înflorește în iunie—iulie. În regiunea montană și subalpină, la margini de păduri, pe stîncării și în tufărișuri (fam. *Rosaceae*).

Crețușcă — *Filipendula ulmaria* (pl. 65, fig. 4). Plantă înaltă (1—1,5 m) cu inflorescență laxă. Fructele nucușoare răsucite. Înflorește din iunie pînă în august. În lungul pîraielor și în fînețe apătoase, îndeosebi în regiunea montană. Plantă medicinală; se folosesc frunzele și florile (fam. *Rosaceae*).

Barba-popii — *Aruncus silvestris*. Plantă uneori subfrutescentă, înaltă (50—200 cm). Frunze mari, lungi pînă la 1 m, pețiolate, 2—3 penat-compuse. Florile (unisexuate) mici, dispuse în raceme paniculiforme. Fructe folicule (1—1,5 mm lungi). Înflorește în iulie—august. În etajul montan, prin păduri, pe stîncării, în lungul văilor și pîraielor (fam. *Rosaceae*).

Bîrcoace — *Cotoneaster integerrima* (pl. 64, fig. 6). Arbust de circa 1—2 m, cu ramurile culcate. Frunze variate, lat ovate, lat eliptice, uneori invers ovate. Flori cu sepale roșii-brunii și petalele albe-roșietice. Fructe poame mici, roșii. Înflorește în mai—iunie. Tufărișuri în locuri stîncoase, pînă în regiunea subalpină (fam. *Rosaceae*).

Păr-pădureț — *Pirus piraster* (pl. 67, fig. 1). Arbore uneori înalt (—20 m), cu scoarța solzoasă și frunze obișnuit ovate sau rotunde, glabre. Flori mari, grupate în corimb. Fructe poame mici « piriforme » (« pere pădurețe ») astringente. Înflorește în aprilie—mai. Răspîndit ici-colo prin păduri de foioase, pe coline și coaste însorite, în regiunea de cîmpie și de dealuri (fam. *Rosaceae*).

Măr-pădureț — *Malus silvestris* (pl. 67, fig. 3). Arbore înalt (—15 m), cu scoarța solzoasă. Frunze lat ovate, eliptice sau subrotunde. Flori mari, grupate în raceme umbelate, albe, ușor rozee. Fructe poame, mai mult sau mai puțin sferice, mici (« mere pădurețe »). Înflorește în aprilie—mai. Răspîndit pînă în regiunea montană, prin păduri, coline (fam. *Rosaceae*).

Scoruş-de-munte — *Sorbus aucuparia* (pl. 67, fig. 6). Arbore (—18 m) cu coroana rotundă. Frunze imparipenat compuse. Flori grupate în corimbe compuse. Fructe baciforme, roşii. Înfloreşte în mai—iunie. Frecventă prin păduri, tăieturi de pădure şi turbării, în regiunea montană şi subalpină. Plantă medicinală; se folosesc fructele (fam. *Rosaceae*).

Observaţie. Sporadic prin pădurile din regiunile de dealuri şi montane mai creşte sorbul — *S. aria*, care are frunze întregi, lat sau alungit eliptice pînă la ovate sau subrotunde, pe dos alb tomentoase. Fructele sînt portocalii. Înfloreşte în mai—iunie.

Păducel, gherghinar — *Crataegus monogyna* (pl. 67, fig. 5). Arbust cu ramuri scurte, transformate în spini. Frunze în general ovate, sectate cel puţin pînă la jumătatea laminei. Florile cu un stil, grupate în corimbe. Fructe roşii, drupacee. Înfloreşte în aprilie—mai. Frecvent prin păduri, poieni, tufărişuri, din regiunea de cîmpie pînă în cea montană. Plantă medicinală; se utilizează frunzele, florile şi fructele (fam *Rosaceae*).

Păducel, mărăcine — *Crataegus oxyacantha*. Asemănător cu precedentul, însă cu frunzele sectate cel mult pînă la aproape de jumătatea jumătăţii laminei. Florile cu două stile. Înfloreşte în aprilie—mai. Păduri rărite, tufărişuri, coaste însorite. Plantă medicinală; se utilizează frunzele, florile şi fructele (fam. *Rosaceae*)

Păducel — *Crataegus pentagyna*. Seamănă cu *C. monogyna* (pl. 67, fig. 5), însă frunzele sînt păroase, iar pedicelii şi caliciul des alburiu păroşi. Pistilul cu 5 stile. Fructe roşii. Înfloreşte în mai—iunie. În părţile sudice ale ţării prin păduri, tufărişuri, pe coaste însorite (fam. *Rosaceae*).

Zmeur — *Rubus idaeus* (pl. 66, fig. 3). Tufă cu tulpini numeroase înalte (1—2,5 m), arcuate spre vîrf, cu ghimpi spre bază. Frunze penat compuse (3—7 foliole), pe dos albe sau surii. Fructul polidrupă, necopt alb-suriu, copt roşu. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Comună prin păduri, luminişuri, tăieturi de pădure (adeseori în masă) în regiunea dealurilor, montană şi subalpină. Fructele se folosesc în alimentaţie şi în medicină (fam. *Rosaceae*).

Mur-păros — *Rubus hirtus* (pl. 66, fig. 1). Tufă cu ramurile tîrîtoare, păroase, cu peri glandulari roşii. Frunze mai adesea trifoliate, verzi şi peste iarnă. Fruct polidrupă albastră-vineţie. Înfloreşte în iulie—august. Comună în regiunea montană şi subalpină, prin păduri umbroase (fam. *Rosaceae*).

Mur-de-miriște – *Rubus caesius* (pl. 66, fig. 2). Tufă lemnoasă cu lăstari culcați cu ghimpi. Fructul polidrupă albastră-vineție. Înflorește din mai pînă în septembrie. Comună prin zăvoaie, la marginea apelor, prin arături, în regiunea de cîmpie și de dealuri (fam. *Rosaceae*).

Fragi-de-pădure – *Fragaria vesca* (pl. 65, fig. 1). Plantă cu rizom, relativ scundă (5–30 cm) alipit păroasă, cu stoloni supra tereștri. Frunzele trifoliate, dispuse în rozetă. Fruct fals mai mult sau mai puțin ovat conic, cu receptacul cărnos, zemos, zaharat, cu numeroase nucule, cu sepale nealipite. Înflorește din aprilie pînă în iunie. Foarte comună prin păduri, tufărișuri, locuri pietroase, din regiunea de dealuri pînă în cea subalpină. Se consumă receptaculul cărnos. În scopuri medicinale se folosește în plus rizomul (fam. *Rosaceae*).

Scrîntitoare-albă – *Potentilla alba*. Plantă scundă, tufoasă, la bază alipit păroasă. Frunze palmat sectate, cu 5 foliole eliptice. Inflorescența cu flori puține. La exteriorul caliciului se află un calicul (caliciu exterior) din 5 foliole. Înflorește în mai–iulie. Prin păduri, tufărișuri, poieni, pajiști, în locuri uscate, în regiunea de cîmpie și de dealuri (fam. *Rosaceae*).

Porumbar – *Prunus spinosa* (pl. 68, fig. 1). Arbust (1–5 m) foarte ramificat, spinos. Frunze eliptice pînă la alungit invers ovate. Fructe drupe mici, globuloase, albastre-negricioase, astringente. Înflorește în martie–aprilie. Foarte comun la marginea pădurilor, în poieni, pe coaste însorite, stîncării, în pajiști ruderalizate, de la cîmpie pînă în regiunea de dealuri. Plantă medicinală; se folosesc florile (fam. *Rosaceae*).

Mălin – *Padus racemosa* (pl. 68, fig. 3). Arbore scund sau de înălțime mijlocie (3–15 m). Frunze invers ovate sau eliptice. Florile grupate în raceme. Înflorește în aprilie–mai. Fructe drupe mici, negre. Sporadic prin păduri, tufărișuri, zăvoaie, mai ales în regiunea de dealuri. Se cultivă în parcuri (fam. *Rosaceae*).

Vișin-turcesc – *Padus mahaleb* (pl. 68, fig. 2). Arbore puternic ramificat, de înălțime mijlocie (–10 m). Frunze lat ovate sau rotund ovate. Flori grupate corimbiform. Fructe drupe mici, negre, rotund ovate, amărui, comestibile. Înflorește în aprilie–mai. Sporadic prin păduri, tufărișuri, pe coaste însorite și pe stîncării din regiunea de cîmpie pînă în cea montană, în părțile de sud ale țării (fam. *Rosaceae*).

Cireş — *Cerasus avium* (pl. 68, fig. 5). Arbore înalt (—20 m), cu scoarţa netedă. Frunze alungit ovate pînă la alungit invers ovate. Fructe globuloase, roşii sau negricioase, dulci amare. Sporadic prin păduri, tufărişuri, pe coaste însorite, din regiunea de cîmpie pînă în cea montană. Înfloreşte în aprilie—mai Se cultivă în numeroase soiuri pentru fructe (fam. *Rosaceae*).

O b s e r v a ţ i e. Asemănător cu cireşul, dar cultivat, este vişinul—*C. vulgaris* (pl. 68, fig. 4), —care are însă fructele roşu închis, roze sau negre. Înfloreşte în aprilie—mai.

Clocotiş — *Staphylea pinnata* (pl. 70, fig. 2). Arbust înalt (—5 m). Frunze mari, opuse, imparipenat compuse. Flori albe, la exterior uşor roşietice, grupate în panicule laxe. Fruct capsulă umflată, uneori sferică. Înfloreşte în mai—iunie. Sporadic din regiunea de cîmpie pînă în cea de dealuri, prin păduri şi tufărişuri. Se cultivă şi prin parcuri (fam. *Staphyleaceae*).

Gladiş, arţar-tătăresc — *Acer tataricum* (pl. 70, fig. 2). Arbore sau arbust de înălţime mijlocie (—10 m) cu lujerii anuali bruni-roşcaţi sau roşii-brunii. Frunze ovate. Fructe disamare, adeseori roşietice. Înfloreşte în mai. Frecvent prin păduri şi tufărişuri, în regiunea de cîmpie şi de dealuri (fam. *Aceraceae*).

Nalbă-mare—*Althaea officinalis* (pl. 70, fig. 3 (v. pg. 109, la flori roşii).

Tilişcă — *Circaea lutetiana* (pl. 139, fig. 5) (v. pg. 110, la flori roşii).

Sănişoară — *Sanicula europaea* (pl. 71, fig. 1). Plantă cu rizom scurt şi cu frunze lung peţiolate, dispuse în rozetă. Florile poligame, grupate în umbele capituliforme. Fruct ovoid, dicariopsă (4—5 mm), prevăzut cu ghimpi moi. Înfloreşte în mai—iunie. Comună prin păduri, mai ales în cele montane, în locuri umede (fam. *Umbelliferae*).

Haşmaciucă — *Anthriscus silvestris*. Tulpina uneori înaltă (30—210 cm), ramificată, fistuloasă, puternic muchiată. Frunze mari, triunghiulare, 2—3 penatsectate, cu teci bine dezvoltate. Umbele numeroase, cu flori mici. Fructe dicariopse alungit lanceolate pînă la liniar lanceolate (5—7 mm lungi), lucitoare, necostate, verzi-brunii, negricioase. Înfloreşte în iulie—august. Comună prin păduri umede, în lungul văilor, sau prin pajişti pînă în etajul montan (fam. *Umbelliferae*).

Piciorul-caprei — *Aegopodium podagraria*. Tulpina muchiată, adesea ramificată. Frunzele tulpinale inferioare lat triunghiulare, dublu ternat sectate, cu

foliole mari, mai mult sau mai puțin ovate (circa 6 cm lungi). Umbele cu ramuri numeroase şi cu flori mici în umbelule. Fructe dicariopse ovoidale, mici (circa 3 mm), costate. Înfloreşte în mai—iunie. Comună în păduri şi fînețe umede (fam. *Umbelliferae*).

Angelică-de-pădure — *Angelica silvestris*. Plantă cu rizom gros. Tulpina înaltă (uneori peste 2 m), ramificată. Frunze 2—3 penat-sectate, cu teaca umflată. Umbele compuse, numeroase, mai adesea mari, semiglobuloase, cu radii şi flori numeroase. Petale albe-roşietice, uneori roze. Fructe dicariopse lungi (4—5(8) mm) şi turtite, cu coastele aripate. Înfloreşte în iulie—august. Comună în lungul pîraielor, rîurilor, în fînețe, lunci, păduri, de la cîmpie pînă în regiunea subalpină (fam. *Umbelliferae*).

Talpa-ursului — *Heracleum palmatum*. Tulpina robustă (—2 m), erectă, puternic muchiată, foliată, păroasă. Frunze mari, cele bazale lungi pînă la 50 cm, întregi, palmat fidate sau partite. Frunzele tulpinale sesile cu baza umflată. Umbele foarte mari; umbelule cu flori numeroase. Petale albe-gălbui, inegale, cele de la marginea umbelelor mai mari, asemănătoare cu cele de la *H. sphondylium* (pl. 73, fig. 2). Fructe dicariopse turtite. Înfloreşte în iunie—iulie. În regiunea montană superioară şi subalpină, în văi adînci, lîngă pîraie (fam. *Umbelliferae*).

Sînger — *Cornus sanguinea* (pl. 71, fig. 4). Arbust de 3—4 m cu frunze eliptice sau ovate şi cu flori grupate corimbiform. Fructele drupe globuloase, negre-albăstrui. Înfloreşte în iunie. Foarte frecvent în regiunea de cîmpie şi dealuri, în păduri, tufărişuri, lunci, zăvoaie (fam. *Cornaceae*).

b. *Corola cu petalele unite**

Părăluță-de-munte — *Pirola uniflora* (pl. 73, fig. 3). Plantă scundă (4—15 cm) cu frunze sempervirescente. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Frecventă prin păduri umbroase, mai ales de conifere, în regiunea montană şi subalpină (fam. *Pirolaceae*).

Perişor — *Pirola secunda* (pl. 73, fig. 5). Plantă cu tulpina ascendentă, la bază lignificată, scundă (10—30 cm). Frunze sempervirescente. Flori uneori gălbui. Înfloreşte în iunie—iulie. În regiunea de dealuri şi de munte, prin păduri (fam. *Pirolaceae*).

* cu excepția perişorului şi brăbănoiului care le au aparent unite.

Brăbănoi — *Pirola rotundifolia* (pl. 73, fig. 4). Plantă scundă (6—40 cm), cu frunze sempervirescente. Înflorește în iunie—iulie. Sporadică prin păduri umede și umbroase, în locuri bogate în humus, în regiunea montană și subalpină (fam. *Pirolaceae*).

Mojdrean — *Fraxinus ornus* (pl. 74, fig. 2). Arbore sau arbust cu frunze penat-compuse. Flori grupate în inflorescențe paniculiforme, mari. Înflorește în aprilie—mai. Fructe samare. Sporadic prin păduri, tufărișuri, pe coaste însorite, mai ales pe soluri calcaroase, în regiunea de cîmpie și dealuri, în sudul țării și Banat (fam. *Oleaceae*).

Lemn-cîinesc — *Ligustrum vulgare* (pl. 74, fig. 1). Arbust (1—5 m) foarte ramificat. Înflorește în iunie—iulie. Comun în păduri și tufărișuri, în regiunea de cîmpie și de dealuri. Adesea se cultivă (fam. *Oleaceae*).

Iarba-fiarelor — *Cynanchum vincetoxicum* (pl. 74, fig. 6). Tulpina dreaptă (30—200 cm), ramificată. Flori mici, albe, uneori gălbui, cu petale unite, dispuse în corimbe laterale. Înflorește din mai pînă în august. Frecventă în regiunea de cîmpie, dealuri și munte prin păduri, zăvoaie, locuri stîncoase (fam. *Asclepiadaceae*).

Cupa-vacii — *Calystegia sepium* (pl. 75, fig. 1). Plantă urcătoare. Corola în formă de pîlnie. Înflorește din mai pînă în august. În zăvoaie, lunci, în lungul cursurilor de apă, la marginea pădurilor, în regiunea de cîmpie și de dealuri (*fam. Convolvulaceae*).

Cupa-vacii-de-pădure — *Calystegia silvatica*. Asemănătoare cu precedenta, dar are corola aproape campanulată, mai mare (6—8 cm în diametru), cu marginea neciliată. Înflorește din mai pînă în august. În zăvoaie și tufărișuri, pînă în regiunea montană (fam. *Convolvulaceae*).

Păpălău — *Physalis alkekengii* (pl. 75, fig. 4). Tulpina dreaptă (25—60 (100) cm). Frunze pețiolate, ovate. Flori mari alburii murdar sau albe-verzui. Caliciu roșu aprins, la maturitatea fructelor, care sînt bace roșii-portocalii, se mărește și devine umflat. Înflorește din iulie pînă în august. Comună prin tufărișuri, rariști de păduri, zăvoaie, de la cîmpie pînă la regiunea de dealuri (fam. *Solanaceae*).

Vinariţă — *Asperula odorata* (pl. 79, fig. 1). Plantă cu rizom lung, ramificat. Tulpina mică (15—25 cm), glabră ca toată planta. Frunze dispuse în verticil, cîte 6 pînă la 8—9. Înfloreşte în mai—iunie. În regiunea de cîmpie şi montană, în păduri, îndeosebi în făgete, pe soluri afînate. Plantă medicinală; se folosesc părţile aeriene (fam. *Rubiaceae*).

Asperula taurina. Asemănătoare cu vinariţa, însă e lung păroasă, cu 4 frunze în verticil şi cu inflorescenţa capituliformă. Corola lungă. Fructe glabre. Înfloreşte în mai—iunie. În pădurile din sudul şi vestul ţării (fam. *Rubiaceae*).

Cucută-de-pădure — *Galium schultesii* (pl. 79, fig. 4). Tulpina (30—100 cm) mult ramificată în partea superioară, pronunţat 4-muchiată. Înfloreşte în iulie—august. Comună în păduri, îndeosebi de foioase, pînă în regiunea montană (fam. *Rubiaceae*).

Sînziene-albe, drăgaică — *Galium mollugo* (pl. 79, fig. 3). (v. pg. 136).

Soc — *Sambucus nigra* (pl. 80, fig. 2). Arbust, uneori arboraş (4—10 m), cu miros caracteristic. Inflorescenţe mari, lat umbeliforme, plane (12—20 cm în diametru). Flori albe, uneori albe-gălbui. Fructe-bace negre. Înfloreşte în iunie—iulie. Comună în păduri, lunci, tufărişuri, pînă în regiunea subalpină. Plantă medicinală; se folosesc florile, fructele şi scoarţa (fam. *Caprifoliaceae*).

Călin — *Viburnum opulus* (pl. 80, fig. 3). Arbust (2—5 m), cu florile grupate umbeliform, cele marginale sterile şi evident mai mari (late de 15—25 mm). Fructe drupe roşii. Înfloreşte în mai—iunie. Frecventă prin păduri, tufărişuri, pînă în regiunea montană. Se cultivă în parcuri (f. *roseum* « bulgăre de zăpadă »). Plantă medicinală; se foloseşte coaja (fam. *Caprifoliaceae*).

Dîrmoz — *Viburnum lantana* (pl. 80, fig. 4). Arbust (1—5 m), cu frunze întregi, ovate, pîslos păroase. Fructele drupe, la început roşii, apoi negre. Înfloreşte în mai—iunie. Frecvent în păduri, tufărişuri, pînă în etajul montan (fam. *Caprifoliaceae*).

c. *Inflorescenţa calatidiu* (fam. *Compositae*)

Stenactis annua. Plantă obişnuit ramificată, înaltă (—100 cm) cu calatidiile dispuse corimbiform; pedunculii celor laterale mai lungi. Calatidii de

mărime mijlocie (1,5—2 cm în diametru), albe, cu flori marginale ligulate. Frunzele inferioare ovat eliptice, lung pețiolate, cele superioare lanceolate. Înflorește din iunie pînă în octombrie. Păduri umede, zăvoaie, tufărișuri, fînețe umede.

Coada șoricelului — *Achillea millefolium* (pl. 82, fig. 2). Plantă cu miros caracteristic și gust amar. Prezintă stoloni scurți și tulpini drepte (—70 cm). Calatidii mici, grupate corimbiform. Înflorește din iunie pînă în august. Foarte comună în păduri rărite și pajiști pînă în regiunea subalpină. Plantă medicinală; se folosește inflorescența sau toată partea aeriană.

Coada șoricelului — *Achillea distans*. Asemănătoare cu precedenta, dar mai robustă și cu rachisul frunzelor dințat aripat între sectațiuni. Calatidiile ovoidale, uneori cu florile marginale roșietice. Înflorește în iunie—iulie. În regiunile păduroase montane.

Năpraznic — *Chrysanthemum corymbosum* (pl. 83, fig. 2). Frunze tulpinale sesile, sectate. Calatidii grupate corimbiform. Înflorește în iulie—august. Frecventă prin păduri și tufărișuri pînă în regiunea subalpină.

Cucuruz — *Petasites albus* (pl. 82, fig. 5). Plantă cu rizom subțire care emite prin aprilie, înaintea frunzelor, o tulpină gălbuie, la vîrf cu calatidii grupate racemiform. Frunzele sînt mari (—150 cm lungime), pețiolate, aproape circulare, adînc reniforme, pe dos tomentoase. Înflorește în aprilie—mai. Frecventă pe malul pîraielor din regiunea montană și subalpină.

Captalan — *Petasites kablikianus*. Asemănătoare cu precedenta, dar are frunzele pe dos glabrescente. Înflorește în aprilie—mai. În aceleași locuri.

Tătarnică — *Echinops commutatus* (pl. 81, fig. 3). Plantă înaltă (80—120 cm), suriu păroasă, dar fără peri glandulari. Frunzele sesile sînt diferit sectate. Florile grupate în calatidii sferice, mari (de 4—5 cm în diametru). Înflorește în iulie—august. Răspîndită prin tufișuri, margini de pădure, pe malul rîurilor, din regiunea de cîmpie pînă în cea montană.

3. *Plante cu flori galbene*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere**

Laptele-pasărei — *Gagea silvatica* (pl. 84, fig. 1). Plantă cu bulb, cu o frunză bazală mare, lată (1—1,5 cm). Florile grupate mai mult sau mai puțin umbeliform. Cele 6 foliole perigonale la exterior aproape verzi, în interior galbene. Înflorește în aprilie—mai. Comună în păduri și tufărișuri, pînă în regiunea montană (fam. *Liliaceae*).

Brîndușă-galbenă — *Crocus moesiacus* (pl. 85, fig. 1). Plantă cu bulbotubercul. Perigonul cu tepalele unite, auriu. Frunzele liniare apar o dată cu florile. Înflorește în aprilie—mai. Prin pădurile și poienile din sudul țării, în regiunea de cîmpie și dealuri (fam. *Iridaceae*).

Papucul-doamnei — *Cypripedium calceolus*. Orhidee cu rizom orizontal. Tulpina (15—70 cm) foliată, cu frunze sesile, eliptice sau ovate, terminată cu 1—2 flori mari, zigomorfe, cu o foliolă a perigonului (label) de forma unei cupe, galbenă și celelalte purpurii-brune, mai mari. Fruct capsulă. Înflorește în mai—iunie. Sporadică în păduri umbroase (fam. *Orchidaceae*).

Bulbuci — *Trollius europaeus* (pl. 86, fig. 3). Plantă erectă, glabră, simplă sau slab ramificată. Frunzele palmat sectate. Flori mari (4—5 cm în diametru), globuloase. Foliolele periantului 5—15, galbene, rar verzui. Fructele, folicule numeroase. Înflorește din mai pînă în iulie. Prin poieni de pădure, livezi, tufișuri în regiunea montană și subalpină (fam. *Ranunculaceae*).

Omeag — *Aconitum vulparia* (pl. 87, fig. 3). Plantă robustă (—150 cm) cu frunze mari, palmate, pețiolate, circulare, reniforme, sectate. Florile păroase, grupate în raceme îndesuite, galbene, cu foliola perigonală superioară transformată în coif cilindric, sugrumat ușor la mijloc. Înflorește în iunie—iulie. La marginea pădurilor, în locuri umbrite, în etajul montan (fam. *Ranunculaceae*).

Păștiță — *Anemone ranunculoides* (pl. 86, fig. 2). Plantă mică, cu stoloni subțiri. Tulpina cu 3 frunze bracteiforme, sesile, terminată cu o floare care are cele 5 foliole perigonale galbene aurii. Înflorește în martie—aprilie. Frecventă prin păduri, tufărișuri, poieni, pînă în regiunea montană (fam. *Ranunculaceae*).

*** cu excepția brîndușei-galbene.**

Untişor, grîuşor — *Ficaria verna* (pl. 87, fig. 1). Plantă glabră, mică, ramificată. Fibrele radicale tuberizate. Frunze întregi, lucitoare, uneori cu tuberule (« grîuşoare ») la baza frunzelor. Petale 8—12, mari, galbene, lucitoare. Înfloreşte în martie—aprilie. Comună în păduri. Frunzele se consumă ca salată (fam. *Ranunculaceae*).

Piciorul-cocoşului — *Ranunculus nemorosus* (pl. 90, fig. 3). Plantă cu rizom gros, scurt. Tulpina (15—100 cm) puternic ramificată, evident păroasă. Înfloreşte în iunie—iulie. Frecventă prin păduri, poieni, în locuri ierboase şi stîncoase, din regiunea montană pînă în cea subalpină (fam. *Ranunculaceae*).

Piciorul-cocoşului — *Ranunculus cassubicus* (pl. 87, fig. 2). Plantă robustă, înaltă (—60 cm). Frunzele bazale lung peţiolate, rotunde, adînc cordate, cele tulpinale sesile, alungit eliptice. Flori mari. Nucule păroase. Înfloreşte în martie—aprilie. Frecventă în păduri, tufărişuri, zăvoaie umede (fam. *Ranunculaceae*).

Piciorul-cocoşului — *Ranunculus carpaticus* (pl. 89, fig. 2). Rizom gros, cărnos, lung, alb. Tulpina şi frunzele alipit scurt păroase. Flori mari. Înfloreşte în mai—iunie. Frecventă în pădurile montane şi subalpine (fam. *Ranunculaceae*).

Piciorul-cocoşului — *Ranunculus lanuginosus*. Plantă cu rizom gros, scurt şi tulpina erectă (30—80 cm), împreună cu frunzele patent sau scurt recurbat, păroase. Frunzele mari, palmate, 5-fidate, cele bazale lung peţiolate. Flori mari. Nuculele cu vîrful recurbat. În regiunea de dealuri şi montană, în păduri şi tufărişuri umede, lîngă pîraie (fam. *Ranunculaceae*).

Dracilă, drăgină — *Berberis vulgaris* (pl. 91, fig. 2). Arbust (—3 m), cu frunze întregi sau uneori transformate în spini 3-furcaţi. Înfloreşte în mai—iunie. Sporadică în regiunea de cîmpie şi de dealuri în tufărişuri şi zăvoaie. Plantă medicinală; se folosesc rădăcinile şi scoarţa (fam. *Berberidaceae*).

Gîscariţă — *Arabis turrita* (pl. 96, fig. 2). Tulpina (40—70 cm) cu frunze seşile, eliptice sau lanceolate. Flori galbene deschise. Silicve lungi (8—12 cm), turtite. Înfloreşte în aprilie—mai. În tufărişuri, locuri calcaroase, pînă în regiunea montană (fam. *Cruciferae*).

Turicel — *Turritis glabra*. Plantă zveltă, înaltă (60—120 cm), glabră, obişnuit neramificată, des foliată pînă la flori. Frunzele tulpinale întregi, sesile, amplexicaule, lanceolate. Flori cu 4 petale şi 4 sepale. Inflorescenţa racem des, cu flori erecte. Silicve lungi de circa 7 mm, gălbui, uşor bombate, evident nervate.

Înflorește din mai pînă în iulie. În regiunea de cîmpie și montană, frecventă prin păduri, tufărișuri, tăieturi de păduri, locuri stîncoase (fam. *Cruciferae*).

Splină — *Chrysosplenium alternifolium* (pl. 98, fig. 6). Plantă scundă (5—20 cm) cu frunzele bazale reniforme, lung pețiolate. Înflorește în aprilie—mai. Comună în locuri umbroase, în lungul pîraielor montane și subalpine (fam. *Saxifragaceae*).

Sclipeți — *Potentilla erecta* (pl. 100, fig. 3). Plantă scundă glabră, cu baza tulpinii foarte îngroșată, aproape tuberoasă, lemnoasă. Tulpini numeroase, subțiri. Frunzele tulpinale trifoliate. Florile cu 4 petale. Înflorește din mai pînă în septembrie. Din regiunea colinelor pînă în cea subalpină, prin păduri rărite, poieni, locuri turboase, tinoave. Plantă medicinală; se folosește baza tulpinii îngroșate (fam. *Rosaceae*).

Buruiană-de-cinci-degete — *Potentilla recta* (pl. 99, fig. 1). Plantă înaltă (—80 cm), rigidă, erectă, păroasă. Înflorește din iunie pînă în august. Comună la margini de păduri, în tufărișuri, poieni, locuri pietroase, din regiunea de cîmpie pînă în cea montană (fam. *Rosaceae*).

Cerențel — *Geum urbanum* (pl. 100, fig. 2). Specie cu rizom gros, de înălțime mijlocie (25—60 cm), păroasă. Înflorește în iunie—iulie. Foarte frecventă prin păduri rărite, tufărișuri, uneori ruderală, pînă în regiunea montană. Plantă medicinală; se folosesc rădăcinile și rizomul (fam. *Rosaceae*).

Turiță-mare — *Agrimonia eupatoria*. Plantă cu rizom scurt. Tulpina neramificată (30—100 cm), cu frunzele evident moi, păroase. Frunze mari, întrerupt penat-sectate (foliole mari alternează cu foliole mici). Florile grupate în racem spiciform, lung. Axa florii (receptaculul) de forma unei cupe mici, foarte păroasă, muchiată, la vîrf cu ghimpi încîrligați. Petale 5, mici, gălbui. Înflorește din iunie pînă în august. Comună prin păduri, tufărișuri, pajiști, uneori ruderală pînă în regiunea montană. Plantă medicinală, se folosește partea aeriană (fam. *Rosaceae*).

Drobiță-mare — *Genista tinctoria* ssp. *elata*. Foarte asemănătoare cu ssp. tipică (pl. 101, fig. 4), dar are tulpina mai înaltă uneori peste 1 m. Înflorește în iunie- iulie. Comună la margini și tăieturi de păduri, prin poieni, pînă în regiunea montană (fam. *Leguminosae*).

Unghia-găii — *Astragalus glycyphyllus*. Tulpina culcată, flexuoasă, muchiată, mai mult sau mai puțin păroasă. Frunze imparipenat compuse, cu foliole ovate, la bază cu stipele. Flori zigomorfe, cu caliciu glabru și petale galbene-verzui, grupate în raceme compacte, ovate. Fructe păstăi liniare, umflate, încovoiate în sus, glabre. Înflorește în iunie—iulie. Comună prin păduri și tufărișuri, pînă în regiunea montană (fam. *Leguminosae*).

Orăștică — *Lathyrus hallersteinii*. Foarte asemănătoare cu lintea pratului (pl. 103, fig. 1), dar cu inflorescența mai săracă în flori. Foliolele frunzelor îngust-lanceolate și stipelele mai mari decît foliolele. Înflorește în mai—iunie. Sporadică prin păduri și tufărișuri, pînă în regiunea montană (fam. *Leguminosae*).

Slăbănog — *Impatiens noli-tangere* (pl. 104, fig. 2). Plantă complet glabră, cu tulpina erectă (40—120 cm). Florile așezate pendul la adăpostul frunzelor. Înflorește în iulie—august. Comună prin păduri, în locuri umede și umbroase, în regiunea montană și subalpină (fam. *Balsaminaceae*).

Tei-alb — *Tilia tomentosa* (pl. 105, fig. 2). Arbore (—30 m) cu coroana deasă și frunzele pe dos albe sau cenușii tomentoase. În regiunea de cîmpie și dealuri, uneori în pîlcuri, îndeosebi în părțile S și E ale țării. Înflorește din iunie pînă în august. Frecvent cultivat în parcuri și în lungul străzilor (fam. *Tiliaceae*).

Tei-pădureț, tei pucios — *Tilia cordata*. Asemănător cu teiul-alb, dar cu frunzele pe dos albăstrui-verzi, netomentoase, la unghiurile nervurilor cu peri brunii sau ruginii. Florile cu petalele gălbui. Înflorește în iunie—iulie. Prin păduri, mai ales în regiunea de dealuri. Plantă medicinală; se folosesc florile (fam. *Tiliaceae*).

Pojarniță — *Hypericum hirsutum*. Plantă cu rizom lemnos, asemănătoare cu *H. perforatum* (pl. 105, fig. 1), dar cu tulpina hirsut păroasă, mai puțin ramificată și sepalele pe margini glandulos păroase. Înflorește din iunie pînă în august. Prin tufărișuri, la margini și în tăieturi de pădure, pînă în regiunea subalpină (fam. *Hypericaceae*).

Pojarniță — *Hypericum maculatum*. Foarte asemănătoare cu *H. perforatum* (pl. 105, fig. 1), însă cu tulpina 4-muchiată și sepalele ovate sau invers ovate și vîrful obtuz. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Comună în regiunea de dealuri și montană, în păduri, tufărișuri, fînețe (fam. *Hypericaceae*).

Viorele-galbene — *Viola biflora* (pl. 106, fig. 1). Plantă scundă. Înflorește din iunie pînă în august. În regiunea montană superioară și cea subalpină, prin păduri, pe stînci umede, la marginea pîraielor, de preferință pe substrat calcaros (v. pg. 54).

Corn — *Cornus mas* (pl. 106, fig. 5). Arbore sau arbust ce înflorește primăvara timpuriu, în martie sau aprilie, înainte de înfrunzire. Frunze eliptice. Fructele, drupe roșii, se coc în septembrie. Frecvent în păduri și tufărișuri, în regiunea de cîmpie și dealuri. Lemnul are întrebuințări în industria țesătoriei (fam. *Cornaceae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Ciuboțica-cucului — *Primula officinalis* (pl. 107, fig. 3). Plantă cu rizom viguros și frunzele dispuse numai în rozetă la baza tulpinii. Florile grupate umbeliform, cu sepale și petale unite, ultimele galbene-portocalii. Fruct capsulă. Înflorește din aprilie pînă în iunie. Păduri rărite, tufărișuri, luminișuri, pajiști, livezi, în regiunea de dealuri și montană. Plantă medicinală; se folosesc rădăcinile și rizomul (fam. *Primulaceae*).

Țîța-vacii — *Primula elatior*. Asemănătoare cu ciuboțica-cucului (pl. 107, fig. 3). Rizom puternic. Tulpina scapiformă, cu florile grupate umbeliform. Frunzele pe dos cenușii-verzui, dispuse în rozetă, ovate sau invers ovate, la bază îngustate într-un pețiol adesea lat aripat. Caliciu cilindric, strîmt, la gură verde, în rest palid gălbui. Corola sulfurie, cu tubul mai lung decît caliciul, la gît fără pete galbene. Fructul capsulă. Înflorește din martie pînă în iunie. Comună prin păduri rărite, luminișuri, tufărișuri, pajiști, din regiunea de dealuri și montană pînă în cea subalpină (fam. *Primulaceae*).

Griciorei — *Primula acaulis* (pl. 107, fig. 1). Plantă scundă, păroasă. Tulpina foarte scurtă; florile pornesc din rozeta de frunze. Corola sulfurie-galbenă. Înflorește în aprilie—mai. Păduri rărite, luminișuri, tufărișuri, livezi, fînețe, pînă în regiunea montană (fam. *Primulaceae*).

Urechea-ursului — *Primula auricula* ssp. *serratifolia* (pl. 107, fig. 2). Plantă scundă (5—25 cm), în întregime făinoasă, cu peri glanduloși. Frunzele rotund ovate sau alungit lanceolate, la vîrf rotunjite groase și cărnoase, pe margini

adînc acut dințate. Înflorește din martie pînă în mai. În Munții Vîlcanului și Mehedinților, pe stînci calcaroase, în rariștile de pădure din regiunea montană și subalpină (fam. *Primulaceae*).

Dreţe, gălbăjoară — *Lysimachia nummularia* (pl. 107, fig. 5). Tulpina culcată, cu frunze opuse, aproape rotunde. Flori solitare la baza frunzelor. Înflorește din mai pînă în iulie. Comună prin lunci, păduri, fînețe umede (fam. *Primulaceae*).

Gălbăjoară — *Lysimachia vulgaris* (pl. 107, fig. 4). Tulpina (—150 cm) erectă, ramificată. Frunzele lanceolate, opuse sau cîte 3—4 în verticil. Florile cu 5 petale unite, dispuse paniculiform în raceme. Fructe capsule. Înflorește din iunie pînă în august. Frecventă pînă în regiunea de dealuri, prin păduri de anin, tufărișuri, la margini de păduri, în locuri umede, pe malul apelor (fam. *Primulaceae*).

Tătăneasă — *Symphytum tuberosum*. Plantă păroasă cu rizom gros, cărnos, mai mult sau mai puțin orizontal, cu îngroșări și nodozități. Tulpina (12) 20—50 (60) cm, cu frunze spre bază spatulate, cele tulpinale ovate, eliptice, îngustate într-un pețiol aripat. Inflorescența terminală, scorpioidă. Caliciul păros, unit, campanulat, la vîrf cu cinci diviziuni. Corola mai mult sau mai puțin tubuloasă, galbenă-deschis (asemănătoare cu cea de la *S. officinale*—pl. 161, fig. 4). Înflorește din aprilie pînă în iunie. Frecventă prin păduri pînă în regiunea subalpină (fam. *Boraginaceae*).

Gălbeniță — *Galeobdolon luteum* (pl. 109, fig. 4). Plantă cu rizom scurt, oblic, continuat cu tulpina aeriană, înaltă de 30—60 cm. Flori bilabiate. Frunzele verzi tot timpul anului. Înflorește în mai—iunie. Frecventă prin păduri și tufărișuri, pînă în regiunea subalpină (fam. *Labiatae*).

Cinsteț — *Salvia glutinosa* (pl. 108, fig. 1). Plantă păroasă, cleioasă, înaltă pînă la 120 cm, cu frunze opuse, sagitate. Flori cu corola bilabiată. Înflorește din iunie pînă în august. Comună, îndeosebi în regiunea montană, prin păduri umbroase (fam. *Labiatae*).

Zeabră — *Galeopsis speciosa* (pl. 108, fig. 4). Tulpina ramificată, cu peri setiformi. Frunze opuse, ovate, setos păroase. Corola bilabiată, galbenă-deschis,

cu lobul mijlociu al buzei inferioare obişnuit liliachiu. Înfloreşte în iulie—august. În tăieturi de păduri şi în lungul pîraielor, în regiunea montană (fam. *Labiatae*).

Degetar-galben — *Digitalis grandiflora* (pl. 110, fig. 3). Plantă robustă (50—100 cm), neramificată, des foliată. Corola palid gălbuie, oblic campanulată (3,5—4 cm lungă), larg deschisă. Fruct capsulă, ovoid, păros. Înfloreşte în iunie—iulie. Frecventă în păduri, rarişti, tăieturi de păduri şi poieni, din regiunea dealurilor pînă în cea subalpină (fam. *Scrophulariaceae*).

Sor-cu-frate — *Melampyrum bihariense* (pl. 110, fig. 5). Specie semiparazită, cu tulpina erectă (20—50 cm), obişnuit ramificată. Frunzele lanceolate sau ovat lanceolate. Frunzele bracteiforme de la baza florilor superioare violacee-azurii, cordat ovate, sesile, puternic dinţate. Caliciu tubulos. Corola galbenă-aurie (18—24 mm). Fruct capsulă. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Comună la margini şi în tăieturi de pădure, prin tufărişuri, în regiunea dealurilor şi montană inferioară (fam. *Scrophulariaceae*).

Ciormoiag — *Melampyrum silvaticum*. Tulpina relativ scundă (10—40 cm), erectă, simplă sau ramificată, cu frunze opuse, lanceolate sau liniar lanceolate. Florile scurt pedicelate, dispuse la baza frunzelor. Corola zigomorfă, bilabiată, galbenă-aurie (8—10 mm lungime). Buza superioară puternic bombată, păroasă la margine, cea inferioară plană, galbenă şi pătată purpuriu. Fructul capsulă. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă în păduri montane (îndeosebi de răşinoase), pînă în regiunea subalpină (fam. *Scrophulariaceae*).

Drăgaică — *Galium vernum*. Tulpină scundă (5—30 cm), simplă sau ramificată, 4-muchiată, glabră sau păroasă. Frunze cîte 4 în verticile, ovate sau eliptice. Florile grupate în cime la baza frunzelor, mici, galbene-verzui (pentru alcătuire vezi pl. 111, fig. 1 şi 2). Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Frecventă prin păduri şi locuri ierboase, de la cîmpie pînă în zona alpină (fam. *Rubiaceae*).

Soc-roşu — *Sambucus racemosa*. Arbust asemănător cu socul (pl. 80, fig. 2), cu frunzele penat-sectate. Florile mici, galbene-verzui, grupate în panicule ovoidale sau conice, ce apar înaintea înfrunzirii sau în acelaşi timp cu frunzele. Fructele bace globuloase, roşii. Înfloreşte în aprilie—mai. Prin păduri, în regiunea montană şi subalpină (fam. *Caprifoliaceae*).

SANATORIUL T. B. C. 13163 BIBLIOTECA

Caprifoi — *Lonicera xylosteum*. Arbust cu frunze opuse, ovate, păroase. Flori dispuse în perechi, pe un peduncul comun, lung (15—20 mm), cu ovarele libere sau ușor concrescute. Corola lungă, cu petale concrescute, bilabiate, galbenă-deschis. Fructe bace libere sau puțin concrescute. Înflorește în mai—iunie. Frecventă prin păduri, tufărișuri, în regiunea montană și subalpină (fam. *Caprifoliaceae*).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Splinuță — *Solidago virgaaurea* (pl. 112, fig. 1). Tulpina de înălțime foarte variabilă (20—100 cm), obișnuit ramificată, cu calatidii dispuse în racem paniculiform. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Frecventă pînă în regiunea subalpină, în păduri, tăieturi de păduri, tufărișuri, pe stîncării. Plantă medicinală; se folosește partea aeriană.

Iarbă-mare — *Inula salicina* (pl. 113, fig. 5). Tulpina glabră (25—80 cm), erectă, simplă sau puțin ramificată. Frunze glabre, intens verzi, lucitoare, pergamentoase. Calatidii mari. Înflorește în iulie—august. Marginea pădurilor, tufărișuri însorite, fînețe, de la cîmpie pînă în regiunea montană.

Lăptucul-oii — *Telekia speciosa* (pl. 114, fig. 1). Plantă robustă (90—200 cm) cu frunze și calatidii mari. Înflorește din iunie pînă în august. În regiunea montană superioară, în locuri umbroase, umede, la margini de păduri, în lungul pîraielor.

Iarba-ciutei — *Doronicum austriacum* (pl. 116, fig. 3). Plantă robustă, mai adesea de 130—150 cm, cu frunzele tulpinale (panduriforme), decurente spre bază, apoi din nou lățite și amplexicaule. Înflorește din iunie pînă în august. Răspîndită în regiunea montană și subalpină în lungul văilor umbroase, stîncoase.

Cruciuliță — *Senecio rupester* (pl. 117, fig. 3). Plantă scundă ramificată cu numeroase calatidii. Din regiunea montană pînă în zona alpină, pe bolovănișuri.

Rujină — *Senecio jacobaea* (pl. 117, fig. 2). Tulpina dreaptă (30—90 cm), înaltă, ramificată în partea superioară. Frunze penat-sectate. Calatidii grupate

mai mult sau mai puţin corimbiform. Înfloreşte de la sfîrşitul lui iunie pînă în august. Frecventă în tufărişuri şi la margini de păduri în regiunea de cîmpie şi de dealuri, mai rar în cea montană.

Spălăcioasă — *Senecio nemorensis* (pl. 117, fig. 1). Plantă robustă (40—200 cm), cu tulpina acoperită cu frunze lanceolate. Calatidiile dispuse corimbiform. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Frecventă prin păduri, rarişti, tăieturi de păduri, în regiunea montană şi subalpină.

Castravan — *Cirsium erisithales* (pl. 118, fig. 2). Plantă uneori foarte înaltă (30—250 cm) cu rizom cilindric gros şi tulpina obişnuit cu puţine ramuri (acestea cu calatidii) cu vîrful îndoit. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă în regiunea montană şi subalpină prin păduri, pe coaste umede.

Nilocea — *Cirsium oleraceum* (pl. 118, fig. 3). Tulpina erectă (50—150 cm). Frunzele bazale lanceolate, întregi sau penatsectate cele superioare întregi. Calatidii mari (2,5—4 cm), la bază înconjurate cu frunze (bractee) gălbui, obişnuit lat ovate. Înfloreşte în iulie—august. În regiunea montană, în lungul pîraielor şi locuri apătoase.

Zgrăbunţică — *Lapsana communis* (pl. 121, fig. 5). Tulpina ramificată, dreaptă (15—125 cm), cu calatidiile mici grupate mai mult sau mai puţin corimbiform. Comună prin păduri şi tufărişuri pînă în regiunea montană.

Aposeris foetida (pl. 119, fig. 5). Tulpina scapiformă, terminată cu un calatidiu. Frunze runcinat penat fidate, dispuse rozular. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă în păduri, în regiunea montană.

Lăptuci — *Mycelis muralis* (pl. 123, fig. 1). Plantă glabră, cu rizom scurt şi tulpina dreaptă (25—190 cm). Calatidii cilindrice, mici. Înfloreşte în iunie-iulie. Frecventă în păduri umbroase, îndeosebi în regiunea montană şi subalpină, uneori ruderală în regiunile mai joase, pe ziduri vechi.

Tîlhărea — *Lactuca chaixii*. Tulpină înaltă (50—200 cm), erectă, cu frunze întregi, ovate, la bază îngustate într-o bază sagitată, amplexicaule. Calatidii de 12—15 mm lungi, grupate corimbiform. Înfloreşte în iulie—august. Sporadică prin păduri şi tufărişuri, în regiunea de cîmpie şi de dealuri.

O b s e r v a ţ i e. Asemănătoare cu specia precedentă şi în aceleaşi locuri este *L. quercina*, care are însă frunzele sagitate la bază, cele inferioare lirat runcinate, cele superioare penat-sectate. Înfloreşte, la fel, în iulie—august.

Gălbenuşi-de-mlaştină — *Crepis paludosa* (pl. 124, fig. 2). Tulpină de înălţime mijlocie (30—40 cm), în partea superioară ramificată corimbiform. Înfloreşte în mai—iunie. În păduri, în lungul pîraielor şi locuri mlăştinoase, turboase, în regiunea montană superioară şi subalpină.

Vulturică — *Hieracium lachenalii* (pl. 126, fig. 4). Plantă păroasă mai adesea cu frunze bazale şi tulpinale. Calatidiile sînt grupate în corimbe laxe, cu foliole involucrale glanduloase. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Comună prin păduri în regiunea montană.

Vulturică — *Hieracium transsilvanicum* (pl. 126, fig. 2). Frunzele bazale des lînos şi adesea roşietice păroase, îndeosebi peţiolii. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Comună prin păduri în regiunea montană şi subalpină.

Vulturică — *Hieracium murorum*. Asemănătoare cu *H. lachenalii*, însă frunzele sînt dispuse numai la baza tulpinii. Frunzele peţiolate, ovate, cu marginea sinuos dinţată spre bază. Înfloreşte din mai pînă în august. Comună prin păduri în regiunea montană.

Iarba-vulturului — *Hieracium umbellatum* (pl. 126, fig. 1). Plantă înaltă (—90 cm), cu tulpina uniform şi des foliată şi cu frunze sesile, lanceolate, la bază rotunjite. Calatidii cilindrice, glabre, dispuse uneori umbeliform. Înfloreşte din iulie pînă în octombrie. Comună din regiunea de dealuri pînă în cea montană, prin păduri rărite, tufărişuri, fîneţe, uneori lîngă drumuri.

4. *Plante cu flori roşii, roze, purpurii (uneori uşor violacee sau liliachii, rar albe)*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere* *

Crin-de-pădure — *Lilium martagon* (pl. 127, fig. 3). Plantă cu bulb, înaltă (30—100 cm), cu flori mari, roze sau roşii, sau purpurii, pătate. Înfloreşte în iunie—iulie. Prin păduri, în regiunea montană (fam. *Liliaceae*).

* cu excepţia pochivnicului.

Măseaua-ciutei — *Erythronium dens-canis* (pl. 127, fig. 1). Plantă cu bulb. Tulpina cu o singură floare roşietică, violacee, rar albă. Înfloreşte începînd din februarie pînă în martie. Frecventă în păduri, pînă în regiunea montană (fam. *Liliaceae*).

Poroinic — *Orchis maculatus*. Orhidee cu cei doi tuberculi cărnoşi sectaţi digitiform. Tulpina (15—65 cm) cu 6—10 frunze, cele tulpinale inferioare lanceolate, mai late spre vîrf, pătate brun. Florile roşii sau roze, pătate purpuriu, zigomorfe, pintenate, cu ovarul lung şi răsucit, asemănător cu cei de la O. *paluster* (pl. 129, fig. 2). Înfloreşte în iunie—iulie. În păduri rărite, în jurul izvoarelor, fîneţe umede din regiunea montană (fam. *Orchidaceae*).

Loroglossum hircinum. Orhidee cu tuberculii globuloşi şi cu tulpina înaltă (—90 cm), foliată. Frunzele sesile, ovate sau lanceolate. Inflorescenţa lungă, laxă. Florile mari, zigomorfe, bilabiate; foliola superioară alcătuieşte un fel de cască roşietică-verzuie, iar lobul mijlociu al labelului (buzei inferioare) este lung pînă la 5 cm, la vîrf, bifurcat. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Sporadică în regiunea de cîmpie şi de dealuri, în sudul ţării, în păduri rărite sau la margini de păduri (fam. *Orchidaceae*).

Mlăştiniţă-purpurie — *Epipactis atropurpurea* (pl. 129, fig. 4). Plantă cu stoloni şi flori purpurii, cu miros de vanilie. Înfloreşte în iunie—iulie. Sporadică în păduri pînă în regiunea subalpină (fam. *Orchidaceae*).

Pochivnic — *Asarum europaeum* (pl. 134, fig. 1). Plantă scundă, cu rizom tîrîtor. Frunze reniforme, verzi tot timpul anului. Flori purpurii. Fruct capsulă. Înfloreşte din martie pînă în mai. Comună prin păduri de foioase pînă în regiunea montană. Plantă toxică, medicinală; se foloseşte rizomul (fam. *Aristolochiaceae*).

Curcubeu — *Lychnis coronaria* (pl. 131, fig. 3). Plantă alb lînos tomentoasă. cu tulpina erectă (30—100 cm), repetat bifurcat ramificată. Flori mari, purpurii. Înfloreşte din mai pînă în iulie. În păduri, de la cîmpie pînă în regiunea dealurilor (fam. *Caryophyllaceae*).

Opaiţă-roşie — *Melandryum rubrum* (pl. 130, fig. 3). Plantă dioică mai mult sau mai puţin moale şi zbîrlit păroasă. Tulpina (60—100 cm) adesea ramificată în partea superioară. Florile grupate în dicazii sărace în flori. Petalele de un roşu-închis. Înfloreşte din mai pînă în septembrie. În tăieturi de pădure, la margini de păduri şi în fîneţe din regiunea montană (fam. *Scrophulariaceae*).

Garofiță — *Dianthus armeria* (pl. 132, fig. 6). Plantă cu tulpina erectă (30—80 cm), rigidă, aspru păroasă. Petale cu lamina mică, roşie. Înfloreşte din iunie pînă în august. Păduri rărite şi tufărişuri, de la cîmpie pînă în regiunea montană inferioară (fam. *Caryophyllaceae*).

Brebenel — *Corydalis solida* (pl. 154, fig. 2). Plantă scundă, cu tubercul. Bracteole digitat-sectate. Flori violete-roşietice. Înfloreşte din martie pînă în mai. Prin păduri, dumbrăvi, pînă în regiunea montană (fam. *Papaveraceae*).

Brebenel — *Corydalis cava*. Plantă cu tubercul adesea gol. Frunze sectate. Flori zigomorfe, violete-roşii, purpurii sau albe-gălbui. Înfloreşte din martie pînă în mai. Frecventă în păduri, pînă în regiunea montană (fam. *Papaveraceae*).

Brebenel — *Corydalis cava* ssp. *marschalliana* (pl. 154, fig. 1). Tubercul compact. Frunze sectate cu foliola mijlocie lat eliptică sau ovată. Flori violete-purpurii sau albe-gălbui. Înfloreşte din martie pînă în mai. Împreună cu precedenta, în sudul ţării (fam. *Papaveraceae*).

Iarbă-de-şoaldină — *Sedum fabaria* (pl. 134, fig. 3). Plantă cărnoasă, fără peri, dreaptă (30—60 cm). Frunze alterne, lanceolate, scurt peţiolate. Florile grupate într-un corimb des. Petale 5, purpurii. Fructe folicule roşii. Înfloreşte din iunie pînă în august. Prin păduri în regiunea montană (fam. *Crassulaceae*).

Şapte-degete — *Comarum palustre* (pl. 135, fig. 2). Plantă cu rizom lung. Tulpina variabilă ca înălţime (20—100 cm). Frunze imparipenat compuse cu 5—7 foliole pe dos tomentoase. Inflorescenţa este un racem lax. Caliciul format din 5 sepale, la fel caliculul. Petalele tot în număr de 5 sînt de culoare bruniu-purpurie. Fructele sînt nucule numeroase. Înfloreşte în iunie—iulie. Răspîndit în livezi mlăştinoase, turbării, în regiunea montană şi subalpină (fam. *Rosaceae*).

Călţunul-doamnei — *Geum rivale* (pl. 135, fig. 5). Plantă la bază lignificată (semifrutescentă), cu rizom gros, cu mai multe tulpini aeriene (15—70 cm), la vîrf roşcate, cu flori nutante. Petale murdar roşcate, rar palid gălbui. Înfloreşte din martie pînă în iulie. Frecventă în regiunea montană şi în cea subalpină, prin păduri umede, lîngă izvoare, pîraie, zăvoaie, turbării (fam. *Rosaceae*).

Măceş — *Rosa canina* (pl. 135, fig. 3). Arbust de forma unei tufe cu numeroase tulpini lungi (2—3 m), îndoite în afară şi cu ghimpi. Flori mari, cu petale

rozee, roşii-închis sau aproape albe şi cu sepale sectate. Fructele nucule sînt închise în receptaculul roşu (pseudobace). Înfloreşte în mai—iunie. Comună în păduri de foioase (stejar, fag), mai rar de răşinoase, la margini şi în rărituri de pădure, pe coaste, lîngă garduri, în pajişti, pînă în regiunea montană. Plantă medicinală ca şi următoarea; se folosesc pseudobacele (fam. *Rosaceae*).

Trandafir-de-pădure — *Rosa pendulina* (pl. 135, fig. 4). Arbust (0,7—3 m) cu tulpini mai adesea pendule, de obicei fără ghimpi în partea superioară. Sepale întregi, nedivizate. Petale mari purpurii sau roz-închis. Înfloreşte din mai pînă în august. Frecventă prin păduri, pe stîncării, grohotişuri şi în chei, în regiunea montană superioară şi subalpină (fam. *Rosaceae*).

Trifoi — *Trifolium medium* (pl. 136, fig. 5). Rădăcina pivotantă, cu stoloni subpămînteni. Tulpina flexuoasă (în zigzag). Stipele lungi, lanceolate, la bază, concrescute cu peţiolii frunzei trifoliate. Inflorescenţa un capitul. Corola carmin-roşie. Înfloreşte în iunie—iulie. Frecventă prin păduri, tufărişuri, pînă în regiunea subalpină (fam. *Leguminosae*).

Pălăria-cucului — *Geranium phaeum* (pl. 138, fig. 1). Rizom gros, oblic. Tulpina erectă (30—50 cm), în partea de sus ramificată, des moale păroasă. Petale purpurii, roşu-violete sau violacee. Înfloreşte în iunie—iulie. Comună prin luminişuri de pădure, locuri mai mult sau mai puţin umede, de la cîmpie pînă în regiunea montană superioară (fam. *Geraniaceae*).

Năpraznic, închegătoare — *Geranium robertianum* (pl. 138, fig. 2). Plantă cu miros neplăcut, pătrunzător, roşiatică, vilos glanduloasă, ramificată. Flori roşii-roze, rar aproape albe. Înfloreşte din mai pînă în septembrie. Foarte comună prin păduri, de la cîmpie pînă în regiunea subalpină, îndeosebi în făgete şi molidişuri (fam. *Rosaceae*).

Măcrişul-iepurelui — *Oxalis acetosella*. Plantă scundă, cu rizom tîrîtor. Frunze trifoliate, lung peţiolate, bazale. Tulpina mică (pînă la 15 cm), scapiformă, unifloră. Floarea cu 5 sepale şi 5 petale mari, libere, purpurii-liliachii, rar albe sau albăstrui. Fructul capsulă, obişnuit ovată. Înfloreşte în aprilie—mai. Comună prin păduri umbroase din regiunea montană şi subalpină (fam. *Oxalidaceae*).

Nalbă-mare — *Althaea officinalis* (pl. 70, fig. 3). Plantă gros catifelat verzui păroasă. Tulpina erectă (50—100 (200) cm), obişnuit puţin ramificată. Florile relativ mari, scurt pedicelate, grupate în racem, axilare. Petale albe, rozee. Staminele

concrescute într-un mănunchi. Înflorește în iulie—august. Comună de la cîmpie pînă în regiunea montană inferioară, prin fînețe umede, nisipoase, mlăștinoase, tufărișuri din lunci și zăvoaie, pe soluri ușor sărate, uneori ruderală. Plantă medicinală; se utilizează rădăcinile (fam. *Malvaceae*).

Tulichină — *Daphne mezereum* (pl. 140, fig. 1). Plantă lemnoasă scundă, la care florile apar înaintea frunzelor. Florile roze. Frunzele lanceolate sînt așezate la vîrful lăstarilor. Fructele bace roșii. Înflorește din iunie pînă în august. Păduri, în regiunea montană și subalpină. Plantă toxică (fam. *Thymelaeaceae*).

Pufuliță — *Epilobium montanum* (pl. 139, fig. 1). Plantă cu rizom scurt și stoloni subțiri, subterani. Tulpina dreaptă (10—100 cm) cilindrică. Flori roșii-roze. Înflorește din iunie pînă în august. Comună prin păduri, în regiunea de dealuri și montană (fam. *Onagraceae*).

Pufuliță-păroasă — *Epilobium hirsutum* (pl. 139, fig. 3). Plantă înaltă (—2 m), ramificată, hirsut păroasă. Frunze sesile alungite, lanceolate, amplexicaule. Flori mari cu petale roșii-purpurii (1—2 cm lungi). Fructul capsulă lungă, de forma unei silicve. Semințe mici cu un smoc de peri. Înflorește în iunie—iulie. Marginea apelor, locuri mlăștinoase, trestișuri, pe lîngă izvoare și pîraie (fam. *Onagraceae*).

Pufuliță — *Epilobium adnatum*. Plantă mai mult sau mai puțin glabră, cu rizom scurt. Tulpina înaltă, ramificată, cu creste sub formă de linii longitudinale. Frunzele, cel puțin cele mijlocii, scurt decurente pe tulpină. Flori mici de 4—6 mm în lungime. Petale roșii sau rozee, cu puțin mai lungi decît caliciul. Stigmat în formă de măciucă. Capsula lungă (—8 cm) scurt alipit păroasă. Înflorește în iunie—iulie. Comună în lungul pîraielor, lacurilor, bălților, în locuri mlăștinoase (fam. *Onagraceae*).

Răscoage, sburătoare — *Chamaenerion angustifolium* (pl. 139, fig. 4). Rizom lung, cu stoloni subpămînteni. Tulpina erectă (50—200 cm). Flori mari, ușor zigomorfe, roșii-purpurii. Înflorește din iulie pînă în august. Comună prin păduri rărite, foarte abundentă prin tăieturi de pădure, uneori în lungul pîraielor sau în locuri ruderale, pe ziduri, din regiunea de dealuri pînă în cea subalpină. Plantă meliferă (fam. *Onagraceae*).

Tilișcă — *Circaea lutetiana* (pl. 139, fig. 5). Plantă stoloniferă, cu tulpina uneori ramificată în partea de sus. Flori mici, rozee sau aproape albe. Înflorește

în iulie—august. Frecventă prin păduri umbroase, îndeosebi în regiunea montană (fam. *Onagraceae*).

Ştevie-de-munte — *Astrantia major* (pl. 140, fig. 4). Plantă cu rizom oblic. Tulpina erectă (30—100 cm), puţin ramificată. Flori poligame, rozee. La baza umbelulelor se află numeroase foliole roze-verzui, dispuse în forma unei stele. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Frecventă la marginea pădurilor, în poieni şi fîneţe, în regiunea montană şi subalpină, pe soluri calcaroase (fam. *Umbelliferae*).

Asmăţui-sălbatic — *Chaerophyllum cicutaria* (pl. 140, fig. 3). Tulpina obişnuit ascendentă, groasă, glabră sau păroasă. Petale roze-purpurii, rar aproape albe. Fructe dicariopse. Înfloreşte din iunie pînă în august. Frecventă prin păduri, în locuri apătoase, margini de pîraie în regiunea montană şi subalpină (fam. *Umbelliferae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Afin — *Vaccinium myrtillus* (pl. 141, fig. 2). Arbust (—50 cm), foarte ramificat, cu tulpina muchiată. Flori palid rozee. Fructe bace albastre-vineţii. Înfloreşte în mai—iunie. Foarte comună în regiunea montană şi subalpină, uneori şi în zona alpină, adesea formînd pîlcuri dese şi întinse prin păduri (mai ales în molidişuri), tăieturi de pădure şi uneori în păşuni. Plantă alimentară şi medicinală; se folosesc fructele (afinele) proaspete sau prelucrate, precum şi frunzele (fam. *Ericaceae*).

Merişor-de-munte, coacăză-de-munte — *Vaccinium vitis-idaea* (pl. 141, fig. 3). Arbust (5—30 cm) cu tulpina cilindrică şi frunze verzi peste iarnă, groase, pieloase. Flori palid roze, uneori aproape albe. Fructe bace roşii. Înfloreşte în mai—iunie. Frecventă prin păduri (molidişuri), pajişti şi tinoave, din regiunea montană superioară pînă în zona alpină. Plantă cu multiple utilizări: meliferă, alimentară (fructele) şi medicinală (frunzele) (fam. *Ericaceae*).

Coacăză — *Bruckenthalia spiculifolia* (pl. 141, fig. 1). Arbust pitic (—25 cm). Florile mici (2 mm), roz-violacee. Înfloreşte în iunie—iulie. În regiunea montană şi subalpină (mai rar în zona alpină) în păduri rărite, tufărişuri şi păşuni (fam. *Ericaceae*).

Mărtăloagă, iarbă-neagră — *Calluna vulgaris* (pl. 141, fig. 7). Arbust pitic (20—100 cm). Frunze liniar lanceolate, aşezate pe 4 rînduri. Flori mici (2—4 mm), roz-violacee. Înfloreşte în august—septembrie. Frecventă în regiunea montană şi subalpină, în păduri, tinoave, păşuni, pe soluri acide (fam. *Ericaceae*).

Ciuboţica-ursului — *Cortusa matthioli* (pl. 142, fig. 4). Plantă păroasă cu tulpina scapiformă şi frunzele dispuse rozular. Flori roşii, roze. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Frecventă în regiunea montană şi subalpină, prin păduri, văi umbroase, umede, crăpături de stînci umede (fam. *Primulaceae*).

Fierea-pămîntului — *Centaurium umbellatum* (pl. 143, fig. 2). Tulpina erectă (10—50 cm), glabră, obişnuit neramificată. Flori roşii, rar albe. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă în păduri, poieni, pajişti, pînă în regiunea montană. Plantă medicinală; se foloseşte planta înflorită (fam. *Gentianaceae*).

Mierea-ursului — *Pulmonaria montana* ssp. *molissima* (pl. 161, fig. 1). Specie cu rizom gros. Frunzele bazale mari, îngustate în peţiol, des catifelat păroase. Flori la început roşii, apoi albastru-violacee. Înfloreşte din martie pînă în mai. Frecventă în păduri mai uscate, pînă în regiunea montană (fam. *Boraginaceae*).

Cuscrişor, mierea-ursului — *Pulmonaria officinalis*. În aceleaşi locuri şi asemănătoare cu specia precedentă, dar are frunzele bazale cordate. Înfloreşte din martie pînă în mai (fam. *Boraginaceae*).

Dumbravnic — *Melittis melissophyllum* (pl. 144, fig. 4). Plantă păroasă, cu rizom scurt şi tulpina dreaptă (20—80 cm), patruunghiulară. Frunze opuse, ovate, peţiolate. Corola bilabiată, tubuloasă, purpurie, roză, rar albă. Înfloreşte în mai—iunie. Frecventă în păduri, în regiunea de dealuri şi montană inferioară (fam. *Labiatae*).

Solovîrfiţă — *Phlomis tuberosa* (pl. 144, fig. 3). Plantă robustă (50—150 cm), glabră, uneori ramificată în partea de sus. Flori grupate în verticile capituliforme mari, la baza frunzelor. Flori bilabiate roze sau purpurii, cu corola păroasă. Înfloreşte în iunie—iulie. Frecventă prin păduri rărite, tufărişuri, fîneţe, de la cîmpie pînă în etajul montan inferior (fam. *Labiatae*).

Galeopsis pubescens (pl. 146, fig. 4). Plantă foarte ramificată, cu tulpina alipit pubescentă, sub noduri umflată. Frunzele sînt opuse, ovate, peţiolate. Florile mari (2—3 cm) sînt dispuse în verticile sesile la baza frunzelor. Tubul

corolei bilabiate, mult mai lung decît caliciul, este roz, la bază gălbui. Fructele sînt nucule. Înflorește în iulie—august. În regiunea montană, margini și tăieturi de păduri, tufărișuri (fam. *Labiatae*).

Urzică-moartă — *Lamium maculatum* (pl. 144, fig. 1). Plantă cu rizom. Flori bilabiate roșii-purpurii. Înflorește din aprilie pînă în septembrie. Frecventă în păduri, tufărișuri, pînă în regiunea montană (fam. *Labiatae*).

Bălbișă — *Stachys sylvatica* (pl. 145, fig. 2). Tulpina dreaptă (30—125 cm), împreună cu frunzele evident păroase. Corola roșie-purpurie. Înflorește în iulie—august. Frecventă în păduri și tufărișuri, pînă în regiunea subalpină (fam. *Labiatae*).

Crețișor, cuișoriță — *Betonica officinalis* (pl. 145, fig. 3). Flori purpurii, cu petalele la exterior păroase. Tulpina dreaptă (30—100 cm). Frunzele dispuse mai mult rozular. Înflorește în iulie—august. Comună prin păduri rărite, tufărișuri, fînețe, pînă în regiunea montană (fam. *Labiatae*).

Apărătoare — *Calamintha vulgaris* (pl. 146, fig. 5). Plantă păroasă, simplă sau ramificată (25—60 cm), obișnuit cu ramuri scurte la baza frunzelor. Frunze ovate. Florile grupate cîte 10—20 în inflorescențe globuloase în verticile. Corola (12—15 mm) purpuriu-violacee, fin păroasă. Fructe nucule. Înflorește din iulie pînă în octombrie. Comună prin păduri și tufărișuri, pînă în regiunea subalpină (fam. *Labiatae*).

Sovîrf — *Origanum vulgare* (pl. 146, fig. 2). Plantă cu miros aromatic, cu stoloni subpămînteni. Tulpina dreaptă (30—80 cm), ramificată, colorată în brun-roșcat. Corola purpurie. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Păduri rărite, tufărișuri, poieni, pînă în regiunea subalpină. Plantă medicinală; se folosește partea aeriană (fam. *Labiatae*).

Mătrăgună, cireașa-lupului, doamna-codrului — *Atropa belladonna* (pl. 147, fig. 4). Rizom gros, ramificat. Tulpina dreaptă (0,5—2 m), ramificată. Flori mari cu corola campanulată, brun-purpurie sau brun-violetă. Înflorește din iunie pînă în august. În regiunea montană prin păduri umbroase, tăieturi de pădure, pe soluri bogate în humus. Plantă toxică și medicinală foarte valoroasă; se folosesc: rădăcina, rizomul și frunzele (fam. *Solanaceae*).

Buberic — *Scrophularia nodosa* (pl. 147, fig. 1). Plantă înaltă (40—125 cm), glabră, cu rizom orizontal, noduros. Corola urceolată, brună-roșie, spre bază

verzuie. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Comună în păduri, tăieturi de pădure, pajiști umbroase, pe soluri afînate, aluviuni, marginea văilor, pînă în regiunea montană (fam. *Scrophulariaceae*).

Brînca-porcului — *Scrophularia scopolii*. Asemănătoare cu specia precedentă, dar are frunzele și tulpina glandulos pubescentă. Înflorește în iunie—iulie. În aceleași locuri ca și *S. nodosa*.

Muma-pădurii — *Lathraea squamaria* (pl. 148, fig. 1). Parazită pe rădăcinile de arbori, îndeosebi de fag, abia vizibilă din sol și frunziș. Rizomul și tulpina albe, cărnoase. Florile roșii-purpurii. Înflorește din martie pînă în mai. În păduri, pînă în regiunea montană (fam. *Orobanchaceae*).

Odolean-de-munte — *Valeriana montana*. Asemănătoare la structura florală cu *V. officinalis* (pl. 148, fig. 7). Plantă cu rizom și tulpina dreaptă (20—50 cm). Frunze întregi, variate, cele inferioare rotund spatulate, cele mijlocii ovate. Flori rozee, violacee pînă la albe, grupate umbeliform. Înflorește din iunie pînă în august. În păduri, tufărișuri, pe bolovănișuri, stîncării, în chei, în regiunea montană superioară și subalpină, mai rar în zona alpină (fam. *Valerianaceae*).

Odolean — *Valeriana tripteris*. Asemănătoare la structura florală cu *V. officinalis* (pl. 148, fig. 7). Plantă cu rizom lung și tulpina erectă (10—60 cm), glabră ca și frunzele. Frunzele de la bază întregi, cele mijlocii și superioare obișnuit 2—4 sectate. Flori roze pînă la albe, grupate umbeliform. În păduri, în locuri umbroase, pe stîncării umbrite, în regiunea montană superioară și subalpină (fam. *Valerianaceae*).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Cînepa-codrului — *Eupatorium cannabinum* (pl. 149, fig. 1). Plantă robustă, înaltă (50—150 cm). Flori roșii, rar aproape albe, grupate în calatidii mici. Înflorește începînd din iulie pînă în septembrie. În păduri umede, zăvoaie, locuri umede în lungul văilor, pînă în regiunea montană.

Ciucurași — *Adenostyles kerneri* (pl. 149, fig. 5). Plantă cu rizom gros, tulpină înaltă (60—200 cm) și frunze mari. Calatidii mici cilindrice, grupate umbeliform. Înflorește în iunie—iulie. Prin păduri, tufărișuri, în lungul pîraielor și în jurul izvoarelor, în regiunea montană superioară și subalpină.

Rotunjioară — *Homogyne alpina* (pl. 150, fig. 3). Tulpina obişnuit cu un singur calatidiu terminal cu flori tubuloase roşii. Înfloreşte în iunie—iulie. În pădurile din regiunea montană, uneori prin pajişti pînă în zona alpină (v. pg. 61).

Spin — *Carduus personata* (pl. 151, fig. 2). Plantă înaltă (50—200 cm), ramificată, cu creste longitudinale spinoase. Frunze lat ovate, decurente pe tulpină, pe margine spinoase, pe dos alb păroase. Calatidii glomerate. Corola purpuriu întunecat. Înfloreşte în iulie—august. În păduri, în lungul pîraielor şi locuri umede, în regiunea montană şi cea subalpină.

Scai-de-ape — *Cirsium rivulare* (pl. 152, fig. 4). Tulpina (30—120 cm) neramificată, acoperită cu frunze aproximativ pînă la mijloc. Calatidii puţine, grupate terminal. Flori purpurii. Înfloreşte în iulie—august. În păduri, fîneţe umede, mlaştini, în regiunea montană.

Captalan — *Petasites officinalis* (pl. 149, fig. 3). Plantă cu rizom gros. Florile roşii-purpurii, grupate în calatidii ce apar înaintea frunzelor. Frunze mari, aproape circulare. Înfloreşte în martie—aprilie. Frecventă în lungul pîraielor umbrite din regiunea montană.

Salata-iepurelui — *Prenanthes purpurea*. Tulpina dreaptă (30—200 cm), glabră, foliată, ramificată în partea superioară. Frunze subţiri, amplexicaule, cordate, lanceolate, cele tulpinale penat-lobate sau sinuat dinţate. Calatidii mici, cilindrice, grupate în panicule laxe. Flori purpurii, purpurii-violacee, rar albe. Înfloreşte în iulie—august. În pădurile umbroase montane şi subalpine.

5. *Plante cu flori liliachii sau violete (uneori cu nuanţe roze sau albăstrui)*

a. *Corola cu petalele libere*

Omag veninos — *Aconitum toxicum* (pl. 165, fig. 5) (v. pg. 120 la flori albastre).

Brebenel — *Corydalis solida* (pl. 154, fig. 2) (v. pg. 108 la flori roşii).

Brebenel — *Corydalis cava* (v. pg. 108 la flori roşii).

Brebenel — *Corydalis cava* ssp. *marschalliana* (pl. 154, fig. 1) (v. pg. 108 la flori roşii).

Colţişor — *Dentaria bulbifera* (pl. 155, fig. 3). Plantă cu rizom cilindric alb. Frunze penat-sectate, dispuse altern, la bază cu bulbili. Frecventă în păduri, pînă în regiunea montană (fam. *Cruciferae*).

Creasta-cocoşului — *Dentaria glandulosa* (pl. 155, fig. 4). Rizom noduros, alb. Frunzele, în număr de 3, sînt trifoliate, dispuse verticilat. Flori liliachii, purpurii. Înfloreşte din aprilie pînă în iunie. În pădurile din regiunea montană şi subalpină (fam. *Cruciferae*).

Lopăţea — *Lunaria rediviva* (pl. 155, fig. 2). Plantă cu tulpina erectă (30—140 cm), împreună cu frunzele păroasă. Petale mari. Fructele silicve, turtite, mari, eliptice (40—60 mm lungi) cu septumul despărţitor alb, lucitor, foarte caracteristic. Înfloreşte în mai—iunie. În regiunea montană şi subalpină, prin păduri, tufărişuri, chei, pe coaste stîncoase (fam. *Cruciferae*).

Nopticoasă — *Hesperis matronalis*. Plantă înaltă (50—100 cm), cu tulpina şi frunzele păroase. Frunzele sesile, amplexicaule, ovate, la bază rotunjite, cu marginea dur dinţată. Inflorescenţa un racem alungit. Flori pedicelate, cu cele 4 petale lungi (18—20 mm), violete, rar albe. Silicva mai mult sau mai puţin cilindrică, subţire, glabră, lungă (6—10 cm), gîtuită între seminţe. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Păduri rărite, margini de pădure, tufărişuri, poieni, pînă în regiunea montană (fam. *Cruciferae*).

Măzăriche — *Vicia sepium* (pl. 166, fig. 4). Specie agăţătoare prin ultimele foliole ale frunzelor penat-compuse, transformate în cîrcei. Flori mari (12—15 mm), murdar brunii-violacee-albăstrui cu vinişoare purpurii, grupate cîte 2—5 la baza frunzelor superioare. Fructele păstăi lungi (2—2,5 cm). Înfloreşte din aprilie pînă în iunie. Comună în regiunea montană prin păduri, tufărişuri, mai rar în locuri ruderale (fam. *Leguminosae*).

Pupezele — *Lathyrus vernus* (pl. 156, fig. 2). Plantă cu rizom. Frunze penat sectate. Flori la început purpurii-violacee, apoi albăstrii. Înfloreşte în aprilie—mai. Comună prin păduri, tufărişuri, pînă în regiunea montană (fam. *Leguminosae*).

Orăştică — *Lathyrus venetus* (pl. 157, fig. 2). Plantă cu rizom noduros şi tulpina erectă (20—40 cm). Flori violacee, liliachii, uneori purpuriu palide

albăstrii. Înflorește în mai—iunie. Frecventă prin pădurile din regiunea de cîmpie pînă în cea montană (fam. *Leguminosae*).

Orăștică — *Lathyrus niger* (pl. 157, fig. 1). Plantă obișnuit ramificată, înaltă (30—80 cm), la uscare se înnegrește. Corola violetă, purpurie. Înflorește în iunie—iulie. În păduri de la cîmpie pînă în regiunea montană (fam. *Leguminosae*).

Tămîioară, viorea — *Viola odorata* (pl. 159, fig. 2). Plantă scundă, cu stoloni lungi. Frunze pețiolate, lat ovate, adînc cordate, păroase. Flori zigomorfe, pintenate, violacee, rar albe. Înflorește în martie—aprilie. Foarte comună în păduri rărite, la margini de păduri, în tufărișuri. Se cultivă pentru mirosul florilor. În scopuri medicinale se utilizează rădăcinile și rizomul (fam. *Violaceae*).

Colțunii-popii — *Viola silvestris* (pl. 159, fig. 4). Rizom lung. Tulpini aeriene și frunze glabre, lat-ovate, adînc cordate. Flori violacee. Înflorește în aprilie—mai. Comună prin păduri (fam. *Violaceae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Busuioc-de-cîmp — *Prunella vulgaris* (pl. 160, fig. 5). Plantă cu rizom. Tulpina relativ mică (8—50 cm), cu frunze opuse. Flori bilabiate. Înflorește din iunie pînă în august. Comună prin păduri la margini de cărări, în tufărișuri, poieni, pajiști, pe malul apelor, de la cîmpie pînă în regiunea subalpină (fam. *Labiatae*).

Lăsnicior — *Solanum dulcamara* (pl. 160, fig. 6). Plantă la bază lignificată și ramificată, cu tulpina 30—150 (200—300) cm agățătoare sau culcată. Frunze pețiolate, obișnuit ovat lanceolate. Florile violete grupate în inflorescențe cimoase (cu 25 (30) flori). Fructele bace roșii, rar gălbui. Înflorește în iunie—iulie. Comună de la cîmpie pînă în regiunea montană, prin zăvoaie, tufărișuri umede și umbroase, marginea apelor, tăieturi de pădure, pe lîngă garduri. Plantă toxică (fam. *Solanaceae*).

Iarba-șarpelui — *Veronica urticifolia*. Plantă cu rizom și tulpină erectă (10—70 cm), asemănătoare cu *V. chamaedrys* (pl. 172, fig. 1), însă cu tulpina

de jur împrejur păroasă. Frunze mari, sesile, lat ovate. Flori mici, cu petale (4—7 mm lungi) palid violacee sau uşor roz-albăstrii. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Frecventă prin păduri, în văi umede, pe stîncării umbrite, în regiunea montană superioară şi subalpină (fam. *Scrophulariaceae*).

Ventrilică, strătorică — *Veronica officinalis*. Tulpină păroasă, culcată, des foliată, cu ramuri ascendente florifere. Flori grupate în raceme dese, palid violacee, uneori alburii. Fruct capsulă mai lungă decît caliciul. Înfloreşte în iunie—iulie. Frecventă în păduri, tufărişuri, mai ales în regiunea montană şi subalpină. Plantă medicinală; se folosesc rădăcinile şi rizomul (fam. *Scrophulariaceae*).

Varga-ciobanului, scăiuş-de-pădure, scaiul-voinicului — *Dipsacus silvester* (pl. 162, fig. 5). Tulpina (50—200 cm) muchiată şi spinoasă. Frunze opuse, dar neunite la bază. Florile liliachii, rar albe, grupate în capitule mari, spinoase. Înfloreşte în iulie—august. Comună pînă în regiunea montană inferioară, prin păduri, zăvoaie, pe malul bălţilor, mlaştinilor, uneori ruderală (fam. *Dipsacaceae*).

Muşcatu-dracului — *Knautia arvensis* (pl. 162, fig. 4). Plantă păroasă, cu rizom şi tulpina dreaptă (30—150 cm), adesea ramificată. Frunze mai adesea sectate, rar întregi. Florile liliachii, rar rozee sau albe, grupate în capitule. Înfloreşte din mai pînă în septembrie. În tufărişuri, la margini de păduri, pajişti (v. pg. 152) (fam. *Dipsacaceae*).

Muşcatu-dracului — *Knautia dipsacifolia*. Asemănătoare cu specia precedentă, însă evident hirsut păroasă, rar glabră. Frunze mari, sesile, lat eliptice, decurente (aparent peţiolul aripat). Flori grupate capituliform, liliachii-roşii, uneori albăstrii. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. În păduri în regiunea montană (fam. *Dipsacaceae*).

Ciucure — *Campanula glomerata* (pl. 163, fig. 1). Plantă glabră sau păroasă, neramificată (15—70 cm). Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Frecventă în păduri, tufărişuri, fîneţe, pînă în regiunea subalpină (fam. *Campanulaceae*).

Clopoţei — *Campanula rapunculoides* (pl. 163, fig. 3). Plantă cu rizom şi tulpină neramificată (20—100 cm). Florile dispuse racemiform. Corola mare,

campanulată, violacee. Înflorește în iulie—august. Comună prin păduri și tufărișuri, pînă în regiunea subalpină (fam. *Campanulaceae*).

Clopotul-caprei — *Campanula trachelium*. Plantă uneori robustă (30-100 cm), dreaptă, setos păroasă. Florile mari (3—5 cm), campanulate, cu sepalele și petalele păroase, grupate în panicul foliat. Frunzele bazale lung pețiolate, cordat ovate, triunghiulare, cele superioare sesile. Înflorește în iulie—august. Comună în păduri și tufărișuri, pînă în regiunea montană (fam. *Campanulaceae*).

Clopoței — *Campanula abietina* (pl. 163, fig. 2). Plantă înaltă pînă la 60 cm, la bază cu lăstari sterili. Flori mari. Înflorește din iunie pînă în august. Foarte comună la margini de păduri și în pajiști, din regiunea montană superioară pînă în zona alpină (fam. *Campanulaceae*).

Cădelniță — *Campanula carpatica* (pl. 173, fig. 3) (v. pg. 122 la flori albastre).

6. *Plante cu flori albastre (uneori ușor violacee sau liliachii)*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere*

Viorele — *Scilla bifolia* (pl. 164, fig. 1). Plantă cu bulb și două frunze. Florile albastre-azurii. Înflorește în martie—aprilie. Foarte comună în păduri și tufărișuri (fam. *Liliaceae*).

Stînjenel-mic-de-munte — *Iris ruthenica*. Plantă scundă (10—15 cm), cu rizom (3—4 mm gros) și cu frunzele bazale lungi și înguste (ensiforme). Tulpinile la vîrf cu o singură floare mare (5—6 cm lungă) cu 6 foliole: trei exterioare mai late, de un albastru-violaceu și trei interioare, mai înguste, de un albastru-violet, întunecat. Înflorește din mai pînă în iulie. Prin tufărișuri, la margini de păduri, prin locuri ierboase, din zona alpină și regiunea subalpină, uneori coboară și în regiunea de dealuri (Moldova și Transilvania) (fam. *Iridaceae*).

Omag veninos — *Aconitum toxicum* (pl. 165, fig. 5). Tulpină înaltă (—2 m), des foliată, foarte ramificată. Înfloreşte din iulie pînă în august. Sporadică prin păduri şi tufărişuri în regiunea montană şi subalpină. Plantă toxică (fam. *Ranunculaceae*).

Omag — *Aconitum paniculatum*. Asemănătoare cu precedenta, tot înaltă (60—150 cm), cu inflorescenţa bogat ramificată, scurt păroasă. Coiful florii mai mult sau mai puţin emisferic, deschis. Bracteole lanceolate şi nu ovate. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. În aceleaşi locuri cu precedenta (fam. *Ranunculaceae*).

Popîlnic-iepuresc, trei-răi — *Hepatica nobilis* (pl. 165, fig. 3). Plantă scundă, păroasă. Frunzele trilobate, verzi tot timpul anului. Înfloreşte în martie—aprilie. În pădurile din regiunea montană şi subalpină; lipseşte în Dobrogea (fam. *Ranunculaceae*).

Crucea-voinicului — *Hepatica transsilvanica* (pl. 165, fig. 4). Plantă tot scundă, cu frunzele trilobate cu fiecare lob adînc crenat. Înfloreşte în martie—aprilie. În pădurile umbroase montane şi subalpine (fam. *Ranunculaceae*).

Curpen-de-munte — *Atragene alpina* (pl. 165, fig. 2). Plantă volubilă, lungă de 1—2 m. Flori albastre, albastre violacee. Înfloreşte în iunie—iulie. În regiunea montană superioară şi subalpină, pe stînci umbrite (fam *Ranunculaceae*).

Măzăriche — *Vicia sepium* (pl. 166, fig. 4) (v. pg. 116 la flori violete).

Greghetin — *Geranium pratense* (pl. 166, fig. 1). Plantă cu rizom gros şi lung, adesea sub formă de tufă (30—80 cm) cu tulpini ramificate. Frunze 7-palmat sectate. Petale albastre azurii, rar liliachii sau albe. Fructul alungit, de forma unui cioc. Înfloreşte în iunie—iulie. Comună în regiunea de dealuri şi montană inferioară, rară în cîmpie, la marginea pădurilor, prin poieni, livezi, fîneţe (fam. *Geraniaceae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Lumînărica-pămîntului — *Gentiana asclepiadea* (pl. 168, fig. 4). Flori mari (35—53 mm lungi), albastre-azurii, dispuse cîte 1—3 la baza frunzelor superioare. Corola campanulată îngustată spre bază. Tulpina simplă, erectă

(20—100 cm), glabră, cu frunze opuse, ovat lanceolate. Înflorește în august—septembrie. Margini de pădure, pajiști umbrite, din regiunea de dealuri pînă în cea subalpină (fam. *Gentianaceae*).

Saschiu — *Vinca minor* (pl. 167, fig. 6). Tulpina culcată, parțial lemnoasă. Frunze pururea verzi. Înflorește în aprilie—mai. Pînă în regiunea montană inferioară, prin păduri și tufărișuri. Plantă medicinală; se folosesc părțile aeriene (fam. *Apocynaceae*).

Mierea-ursului — *Pulmonaria montana* ssp. *molissima* (pl. 161, fig. 1) (v. pg. 112 la flori roșii).

Cuscrișor — *Pulmonaria officinalis* (v. pg. 112 la flori roșii).

Nu-mă-uita — *Myosotis silvatica* (pl. 169, fig. 4). Plantă scurt păroasă. Tulpina (20—40 (50) cm) erectă, ramificată. Florile albastre-azurii (5—8 mm în diametru), grupate în inflorescență laxă. Înflorește în mai—iunie. În regiunea montană, în păduri umbroase, tufărișuri, poieni (fam. *Boraginaceae*).

Mărgelușe — *Lithospermum purpureo-coeruleum* (pl. 170, fig. 4). Plantă scurt aspru păroasă, cu rizom ramificat pe care se formează primăvara tulpini florifere erecte (30—70 cm), iar mai tîrziu tulpini lungi stolonifere mai adesea culcate. Florile la început roșietice, apoi albastre-azurii. Înflorește în mai—iunie. Prin păduri, în regiunea de cîmpie și de dealuri (fam. *Boraginaceae*)

Vineriță, vinețică — *Ajuga reptans*. Asemănătoare cu sulimanul (pl. 170, fig. 1), are însă stoloni lungi și este aproape glabră. Înflorește în mai—iunie. Frecventă la margini de pădure și în fînețe montane (fam. *Labiatae*).

Rotungioară, silnic — *Glecoma hederacea* (pl. 170, fig. 2). Plantă slab păroasă. Tulpina culcată, cu ramificații florifere ascendente sau erecte. Corola bilabiată, albastră-violacee. Înflorește în aprilie—mai. Frecventă în păduri, tufărișuri, locuri umbrite și umede, fînețe, pînă în regiunea subalpină (fam. *Labiatae*).

Silnic — *Glecoma hirsuta*. Asemănătoare cu precedenta, dar este acoperită cu peri lungi. Dinții caliciului îngust-lung-aristați. Înflorește în aprilie—mai. Frecventă în păduri și tufărișuri, în regiunea de cîmpie (fam. *Labiatae*).

Stejărel — *Veronica chamaedrys* (pl. 172, fig. 1). Uşor de recunoscut după perii dispuşi pe două rînduri pe tulpină. Înfloreşte din aprilie pînă în iunie. Comună în regiunea subalpină, în păduri rărite, tufărişuri, fînețe mai uscate (fam. *Scrophulariaceae*).

Şopîrliță — *Veronica montana*. Plantă păroasă cu rizom subțire, tulpini subțiri, ramificate, culcate, spre vîrf ridicate şi cu frunze ovate, opuse. Flori alburii-albăstrii sau palid violacee, puține, dispuse la baza frunzelor (ca alcătuire asemănătoare cu cele din pl. 172). Înfloreşte în mai—iunie. Sporadică prin păduri în locuri umbroase şi umede, în regiunea montană şi subalpină (fam. *Scrophulariaceae*).

Clopoței — *Campanula persicifolia* (pl. 173, fig. 1). Plantă cu rizom oblic, înaltă pînă la 1 m. Frunze îngust lanceolate pînă la liniar lanceolate, glabre, sesile, întregi. Flori mari (lungi de 2,5—5 cm), puține, dipuse în racem. Caliciul cu partea unită scurtă şi cu lacinii lungi. Corola albastră-violacee, larg campanulată. Înfloreşte din iunie pînă în august. Frecventă în păduri şi fînețe din regiunea de cîmpie pînă în cea subalpină (fam. *Campanulaceae*).

Cădelniță — *Campanula carpatica* (pl. 173, fig. 3). Plantă sub formă de tufe. Corola mare, albastră-violacee sau violacee. Înfloreşte din iunie pînă în august. Pe stîncării umbrite în etajul montan superior şi subalpin (fam. *Campanulaceae*).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Steliță-vînătă — *Aster amellus* (pl. 175, fig. 3). Plantă cu calatidiile mari, dispuse corimbiform. Corola albastră-violacee sau albăstruie. Tulpina şi frunzele aspru păroase. Înfloreşte în august—septembrie. Margini de păduri, tufărişuri, locuri stîncoase.

Mlecin, — *Cicerbita alpina*. Tulpina înaltă (50—200 cm), ramificată corimbiform în partea superioară, des glandulos păroasă. Frunze, sesile, amplextcaule, penat lobate, cu adînciturile largi şi lobul terminal mare. Florile ligulate, albastre. Înfloreşte în iulie—august. În păduri şi tufărişuri umbroase montane şi subalpine.

C. PLANTE DE PAJIŞTI MODERAT UMEDE PÎNĂ LA MLĂŞTINOASE *

1. *Ferigi, gimnosperme, amentiflore lemnoase, graminee, rogozuri sau plante cu înveliş floral brun*

a. *Ferigi*

Ferigă-de-cîmp — *Pteridium aquilinum* (pl. 7, fig. 2) (v. pg. 71).

Limba-şarpelui — *Ophioglossum vulgatum* (pl. 10, fig. 1). Plantă cu rizom. Frunza din două părţi; partea asimilatoare ovată, din mijlocul ei pornind partea fertilă, cilindrică, terminată cu un spic cu sporangii care se formează în iunie—iulie. Din regiunea de cîmpie pînă în cea montană, în pajişti umede (fam. *Ophioglossaceae*).

Barba-ursului — *Equisetum arvense* (pl. 11, fig. 2). Are două feluri de tulpini: una brună, ramificată, fertilă, ce se formează în aprilie—mai şi alta ramificată, asimilatoare, verde. Lunci umede, marginea apelor, pe rîpi şi terenuri apătoase. Plantă medicinală; se folosesc tulpinile verzi, sterile (fam. *Equisetaceae*).

Barba-ursului-de-bahne — *Equisetum palustre* (pl. 11, fig. 4). Tulpina terminată cu un spic, care se formează din iunie pînă în septembrie, la noduri cu ramuri puţine. Frecventă în fîneţe umede, apătoase, bahne, pe marginea apelor (fam. *Equisetaceae*).

Pedicuţă — *Lycopodium clavatum* (pl. 10, fig. 5) (v. pg. 72).

b. *Gimnosperme*

Ienupăr — *Juniperus communis* (pl. 13, fig. 3). Arbust cu frunze aciculare (v. pg. 73).

* din regiunea de cîmpie pînă în cea subalpină.

c. *Amentiflore lemnoase*

Zălog — *Salix cinerea* (pl. 15, fig. 2). Arbust (v. pg. 74).

Alun — *Corylus avellana* (pl. 18, fig. 1). Arbust (v. pg. 75).

Mesteacăn — *Betula verrucosa* (pl. 18, fig. 5). Arbore sau arbust (v. pg. 75).

d. *Graminee* (fam. *Gramineae*)

Viţelar — *Anthoxanthum odoratum* (pl. 22, fig. 5). Graminee tufoasă, gălbuie. Spiculeţe uniflore, grupate în panicul spiciform, mai mult sau mai puţin ovoidal. Glume 4, cele interne păroase. Are miros puternic de cumarină. Înfloreşte în mai—iunie. Frecventă în fîneţe; urcă pînă în păşunile alpine.

Timoftică — *Phleum pratense* (pl. 23, fig. 2). Alcătuieşte o tufă laxă. Tulpină înaltă (20—150 cm), uneori la bază bulbiform îngroşată. Spiculeţe mici, uniflore, grupate într-un panicul cilindric care la îndoire nu se lobează. Înfloreşte din iunie pînă în august. În fîneţe pînă în regiunea montană. Este bună furajeră.

Timoftică — *Phleum boehmeri*. Foarte asemănătoare cu precedenta, dar paniculul la îndoire se lobează. Înfloreşte în iunie—iulie. Comună pînă în regiunea montană, prin fîneţe, păşuni.

Coada-vulpii — *Alopecurus pratensis* (pl. 23, fig. 4). Graminee scurt stoloniferă, cu spiculeţe uniflore, aristate, grupate într-o inflorescenţă cilindrică, păroasă (panicul spiciform). Înfloreşte în mai—iunie. În fîneţe umede, pînă în regiunea montană. Bună furajeră.

Păiuş — *Agrostis tenuis* (pl. 25, fig. 2). Plantă tufoasă, cu spiculeţe mici (2 mm), uniflore, violacee. Panicul lax. Înfloreşte în iulie—august. În regiunea de dealuri şi montană, în fîneţe mai uscăţive (v. pg. 157).

Iarba-cîmpului — *Agrostis stolonifera* (pl. 25, fig. 1). Plantă stoloniferă, cu spiculeţe mici, verzi sau violacee, uniflore, grupate în panicul lax, după înflorire mai mult sau mai puţin contras. Înfloreşte în iunie—iulie. Comună în

fînețe umede, în lunci, în lungul rîurilor, din regiunea de cîmpie pînă în cea montană superioară. Bună furajeră.

Flocoșică — *Holcus lanatus* (pl. 26, fig. 3). Plantă cespitoasă, scurt moale păroasă, cu inflorescența panicul, obișnuit violaceu. Spiculețe mici, biflore. Arista îndoită, întrece cu puțin lungimea paleii. Înflorește în iulie—august. În fînețe, în lungul luncilor, al drumurilor.

Tîrsă — *Deschampsia caespitosa* (pl. 27, fig. 2). Specie robustă des cespitoasă, cu panicul mare, extins și spiculețe mici (2—4 mm), violacee sau gălbui. Arista pornește din spatele paleii inferioare. Înflorește în iunie—iulie. Fînețe, lunci umede, pînă în zona alpină. Bună furajeră.

Ovăs-auriu — *Trisetum flavescens* (pl. 28, fig. 3). Plantă cespitoasă, de mărime mijlocie (30—60 cm). Inflorescența panicul lax, gălbui, rar violaceu. Înflorește din iunie pînă în august. Prin fînețe, pînă în regiunea montană superioară. Bună furajeră.

Ovăscior — *Avenastrum pubescens* (pl. 28, fig. 5). Plantă înaltă (—100 cm), tufoasă. Panicul cu spiculețe mari, aristate, cu 2—3 (4) flori violacee. Înflorește în iunie—iulie. În fînețe pînă în regiunea subalpină.

Ovăscior — *Arrhenatherum elatius* (pl. 28, fig. 4). Plantă tot înaltă (50—180 cm), cu inflorescența panicul și spiculețe mari (7—8 mm) biflore. Înflorește în iunie—iulie. În fînețe, pînă în regiunea montană. Bună furajeră.

Stuf, stuh, trestie — *Phragmites communis* (pl. 29, fig. 2) (v. pg. 202). Plantă de apă; datorită rizomului pătrunde în fînețele din lunci, unde formează mai adesea numai lăstarii sterili.

Iarbă-albastră — *Molinia coerulea* (pl. 25, fig. 6). Graminee robustă, la bază cu 2—3 noduri îngroșate. Inflorescența panicul erect cu ramurile alipite, împreună cu spiculețele albastru închis. Spiculețe mici (3—4 mm). Înflorește din iunie pînă în septembrie. Răspîndită în regiunea de cîmpie și dealuri în locuri umede turboase.

Sieglingia decumbens (pl. 33, fig. 3). Plantă cespitoasă de înălțime mijlocie (20—60 cm), cu panicul și cu spiculețele puține, nearistate. Înflorește în iunie—iulie. Fînețe umede și uscate pînă în regiunea montană.

Tremurătoare — *Briza media* (pl. 30, fig. 7). Plantă perenă, uşor de recunoscut după spiculeţele ovat cordate mai mult sau mai puţin violacee, multiflore (4—10) grupate în panicule laxe. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Comună prin fîneţe, obişnuit uscate, pînă în regiunea montană. Bună furajeră.

Golomăţ — *Dactylis glomerata* (pl. 29, fig. 4). Panicul alcătuit din spiculeţe strîns aglomerate. Plantă cespitoasă de înălţimi diferite (10—120 cm). Înfloreşte în iunie—iulie. Foarte comună prin fîneţe, livezi, păduri rărite, în şanţuri, la marginea drumurilor, pînă în regiunea montană. Foarte bună furajeră.

Peptănariţă — *Cynosurus cristatus* (pl. 24, fig. 4). Plantă cespitoasă, mijlociu de înaltă (20—60 cm). Panicul liniar. Spiculeţe fertile, cu 2—3 flori nearistate, acoperite de spiculeţe sterile alcătuite numai din palee dispuse pectinat. Înfloreşte în iunie—iulie. Foarte frecventă prin fîneţe pînă aproape de regiunea subalpină. Bună furajeră.

Firuţă-de-livezi — *Poa pratensis* (pl. 30, fig. 1). Formează stoloni scurţi, subpămînteni, alcătuind o tufă laxă. Ligula scurtă (1—2 mm). Panicul înainte de înflorire adunat, apoi extins, verde sau uneori violaceu. Spiculeţe mici (5—6 mm), ovoidale, nearistate. Înfloreşte în mai—iunie. Foarte comună prin fîneţe, păşuni, pînă în regiunea subalpină. Excelentă plantă pentru păşunat.

Şuvar-de-munte — *Poa trivialis*. Asemănătoare cu firuţa de livezi, însă cu frunzele, tulpina sub panicul şi ramurile paniculului scabre (aspre la pipăit). Ligula mare (circa 5 mm) membranoasă, alburie, alungit ascuţită. Spiculeţe mici (4 mm), alcătuind panicul lax. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Fîneţe, păşuni umede, apătoase, pînă în regiunea montană.

Păiuş-de-livezi — *Festuca pratensis* (pl. 32, fig. 3). Plantă cespitoasă, mai adesea înaltă (30—120 cm), cu frunze lungi şi late (3—5 mm). Panicul îngust. Spiculeţe lungi (9—11 mm), cu flori numeroase (5—13). Înfloreşte în iunie—iulie. Comună pînă în regiunea montană, prin fîneţe şi păşuni umede. Foarte bună furajeră.

Păiuş-de-livezi — *Festuca arundinacea*. Foarte asemănătoare cu precedenta, dar mai robustă (—150 cm) cu spiculeţe tot lungi (8—12 mm), cu 4—5 (7) flori. Înfloreşte în iunie—iulie. Frecventă pînă în regiunea montană, în fîneţe apătoase, la margini de rîuri. Bună furajeră.

Păiuş-roşu — *Festuca rubra* (pl. 32, fig. 4). Denumirea se referă la culoarea roşie-brunie a tecilor desfăcute în fibre subţiri de la baza tulpinilor şi lăstarilor. Plantă îndesuit sau lax cespitoasă, erectă (20—100 cm), cu frunzele bazale şi tulpinale îngust liniare (0,5—1 mm late). Paniculul cu ramurile erecte. Spiculeţele aristate. Înfloreşte din iunie pînă în august. Foarte comună şi aproape dominantă în fîneţele din regiunea montană şi subalpină; se află şi în zona alpină (v. pg. 44). Bună furajeră.

Zîzanie — *Lolium perenne* (pl. 20, fig. 4). Inflorescenţa spic compus, cu spiculeţe nearistate, aşezate cu muchia. Alcătuieşte tufe laxe (30—70 cm înălţime). Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Frecventă în păşuni şi fîneţe. Foarte bună furajeră. Se foloseşte şi ca plantă de gazon.

Obsigă — *Bromus commutatus* (pl. 34, fig. 4). Paniculul lax, cu spiculeţe mari. Aristele sînt egale sau la florile inferioare ceva mai scurte, pornesc la circa 0,5—1 mm de vîrful paleii. Înfloreşte în mai—iunie. Comună prin fîneţe mai umede.

Ţăpoşică — *Nardus stricta* (pl. 20, fig. 2) (v. pg. 43).

Pir — *Agropyron repens* (pl. 21, fig. 1). Plantă stoloniferă cu tulpinile aeriene erecte (20—150 cm). Inflorescenţa spic compus, cu spiculeţele mai adesea nearistate, dispuse cu latul. Comună prin lunci, livezi, semănături. Stolonii se folosesc în scopuri medicinale.

e. *Rogozuri* (fam. *Cyperaceae*)

Căprişor-oacheş — *Cyperus fuscus* (pl. 35, fig. 2). Alcătuieşte tufe mici. Spiculeţe liniare, negre-brunii, dispuse glomerat terminal. Înfloreşte în iulie—august. Locuri apătoase, mlăştinoase.

Bumbăcariţă — *Eriophorum latifolium* (pl. 36, fig. 1). Plantă cu rizom. Spicele ovoidale, slab lînos păroase, cu înveliş floral transformat în peri, purtate terminal de tulpini foliate. Înfloreşte în mai—iunie. Din regiunea de cîmpie pînă în cea subalpină, prin fîneţe mlăştinoase şi turbării.

Bumbăcariță — *Eriophorum vaginatum* (pl. 36, fig. 2). Tulpina cu un singur spic sferic, alb lînos. Înflorește din mai pînă în iulie. În tinoavele din regiunea montană și subalpină.

Cipirig — *Holoschoenus vulgaris* (pl. 35, fig. 4). Plantă tufoasă, cu rizom scurt. Spiculețe (1-3) sferice, aparent situate lateral pe tulpina foliată. Înflorește în mai—iunie. Fînețe umede, nisipoase, în sudul țării, în regiunea de cîmpie.

Pipiriguț — *Heleocharis palustris* (pl. 35, fig. 6). Plantă cu rizom subpămîntean, lung tîrîtor. Tulpinile (8—40 (60) cm) verzi, cilindrice, cu frunze reduse la bază, terminate în inflorescențe compacte, brune-roșcate, ovoidal alungite. Înflorește din iunie pînă în august. Comună în regiunea montană prin locuri mlăștinoase, fînețe umede, apătoase, șanțuri.

Rogoz-de-mlaștină — *Carex pauciflora* (pl. 37, fig. 1). Plantă scundă. Spicul cu flori puține (3—7), gălbui. Utricula cu un rostru lung. Înflorește în iunie—ulie. În tinoavele din regiunea montană și subalpină.

Rogoz — *Carex vulpina*. Alcătuiește tufe gălbui. Tulpini (30—80 (100) cm), 3-muchiate, foliate (4—8 mm late) terminate într-o inflorescență alcătuită din spiculețe (5—10) adesea grupate în panicul îngust, la baza lor cu frunze bracteiforme; spiculețele mascule grupate în partea de sus. Utricula (4—5 mm) triunghiular ovată. Înflorește din mai pînă în iunie. Comună pînă în regiunea montană, în fînețe umede din jurul apelor.

Rogoz — *Carex canescens* (pl. 37, fig. 4). Plantă cespitoasă. Tulpina (20—50 (60) cm) cu spiculețe de aceeași formă, alcătuite din flori mascule și femele. Utricula alburiu-verde (2—2,5 mm). Înflorește din mai pînă în iulie. Fînețe mlăștinoase și tinoave în regiunea montană și subalpină.

Rogoz — *Carex goodenowii*. Plantă lax cespitoasă, stoloniferă, cu tulpini evident trimuchiate, ascendente, cu un (2) spic mascul terminal și 2—4 spice femele cilindrice, erecte, sesile. Stigmate 2. Frunze (1—3 mm late) rigide, verzi. Urculă rotunjită (2—2,5mm) la bază. Glume brune, cu nervura mediană verde. Înflorește în mai—iunie. Frecventă prin fînețele umede, mlăștinoase, montane.

Rostogol — *Carex caryophyllea* (pl. 38, fig. 3). Rogoz scund, cu rizom și frunze mai scurte decît tulpina. Florile unisexuate grupate în spice separate. Înflorește în martie—aprilie. Pajiști, în regiunea de cîmpie și de dealuri.

Rogoz — *Carex distans* (pl. 39, fig. 1). Alcătuieşte tufe dese. Tulpina cu 2—3 spice femele pedunculate, distanţate, cilindrice şi cu un spic mascul terminal. Înfloreşte în mai—iunie. Foarte comună în fîneţe umede, uneori uşor sărate, în regiunea de cîmpie şi de dealuri.

Pir-roşu — *Carex hirta* (pl. 39, fig. 5). Plantă stoloniferă. Frunze (2—6 mm late) păroase. Utricula roşiatică şi uneori lung păroasă. Înfloreşte în mai—iunie. Fîneţe umede, pe malul apelor, în şanţuri, locuri nisipoase, mîloase.

Rogoz-galben — *Carex flava* (pl. 39, fig. 4). Rogoz scund (2—30 (72) cm), tufos. Spiculeţe femele ovoidale sau sferice, cel mascul terminal, scurt pedicelat. Utricula (4—6 mm) cu vîrful oblic. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Fîneţe mlăştinoase pînă în regiunea subalpină.

Rogoz-mare — *Carex riparia* (pl. 39, fig. 3). Rogoz de talie mare (v. pg. 203 la plantele de apă). Fîneţe apătoase, la marginea apelor.

Rogoz-mare — *Carex acutiformis* (v. pg. 203 la plantele de apă).

Popîndici — *Carex hudsonii* (v. pg. 204 la plantele de apă). Fîneţe mlăştinoase în regiunea de cîmpie şi dealuri.

f. *Plante cu flori mici, cu înveliş floral simplu, bruniu, alburiu, gălbui sau roşiatic*

Rugină — *Juncus articulatus* (pl. 40, fig. 1). Plantă tufoasă, cu frunze cilindrice, noduroase la pipăit. Florile brunii, grupate glomerulat în inflorescenţă laxă. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă în regiunea montană, în fîneţe umede, apătoase, mlăştinoase (fam. *Juncaceae*).

Rugină — *Juncus compressus* (pl. 40, fig. 2). Plantă cu rizom tîrîtor, purtînd tulpini comprimate, mai mult sau mai puţin distanţate, foliate la bază. Înveliş floral de forma solzilor, brun-roşiatic. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Frecventă pînă în regiunea montană prin fîneţe umede, semănături, de preferinţă pe terenuri argiloase (fam. *Juncaceae*).

Rugină — *Juncus effusus* (pl. 40, fig. 3). Alcătuieşte tufe dese, din tulpini verzi, subţiri, fin brăzdate, pornind dintr-un rizom cu internodii scurte. Măduva

din tulpină, continuă. Florile grupate în inflorescențe cimoase laterale. Înflorește în iunie—iulie. Foarte comună pînă în regiunea subalpină, prin fînețe umede, locuri mlăștinoase, șanțuri cu apă (fam. *Juncaceae*).

Rugină — *Juncus glaucus*. Foarte asemănătoare cu precedenta, însă cu tulpini surii-verzui, la bază brune-castanii, cu măduva întreruptă, compartimentată. Stamine 3. Înflorește din iunie pînă în august. În aceleași locuri ca *J. effusus*, de preferință pe terenuri argiloase (fam. *Juncaceae*).

Mălaiul-cucului — *Luzula campestris* (pl. 41, fig. 5). Formează tulpini mici, de înălțimi foarte variabile (4—60 cm), uneori cu stoloni scurți (ssp. *multiflora* în regiunile mai înalte). Florile sînt grupate în spice mai mult sau mai puțin capituliforme. Învelișul floral brun, cu componentele de forma solzilor. Înflorește din martie pînă în mai. Frecventă pînă aproape de zona alpină (fam. *Juncaceae*)

Măciulie — *Thesium ramosum*. Specie semiparazită, verde-gălbuie, de forma unei tufe (10—30 cm), ramificată chiar de la suprafața pămîntului. Frunze alterne, liniare sau liniar-lanceolate. Tulpinile, începînd din jumătatea superioară, poartă florile grupate în raceme uneori compuse. Flori mici, bisexuate, scurt pedicelate (5—10 mm) la bază umflate, elipsoidale, la vîrf cu un perigon din 4 foliole verzi, fiecare la bază cu cîte 3 bractee, una fiind mai lungă. Foliolele perigonului îndoite în interior. Înflorește în iunie—iulie. În regiunea de cîmpie și de dealuri, prin fînețe (fam. *Santalaceae*).

Măcriș — *Rumex acetosa* (pl. 47, fig. 3). Plantă dioică, glabră cu tulpina (40—100 cm) striată, foliată. Frunze la gust acre, pețiolate, alungit lanceolate, la bază sagitate. Foliolele perigonale roșiatice. Înflorește în mai—iunie. Frecventă pînă în regiunea subalpină, prin fînețe umede, în lunci (fam. *Polygonaceae*).

Măcriș-mărunt — *Rumex acetosella*. Plantă dioică, scundă (8—16 (40) cm), adesea tufoasă, cu tulpini obișnuit ramificate în partea superioară. Frunze foarte variate, cele inferioare pețiolate, hastate, alungit lanceolate, filiforme sau la bază filiform sectate. Flori mici, grupate în verticile, cu foliole perigonale interne (1—1,5 mm lungi) întregi, eliptice sau ovat rotunjite. Înflorește din mai pînă în iulie. Fînețe, semănături, șanțuri, pînă în regiunea montană (fam. *Polygonaceae*).

Dragavei — *Rumex crispus* (pl. 47, fig. 4). Plantă poligamă cu rizom gros și tulpina (50—100 cm) erectă, ramificată, foliată. Frunze alungit lanceolate,

peţiolate, pe margini ondulate. Laciniile interne (3—5 mm lungi), lat ovat cordate sau rotunde, întregi sau uşor crenate, cu granule mici, rotunde. Înfloreşte din iunie pînă în august. Prin pajişti umede, uneori în locuri ruderale, pînă în regiunea subalpină (fam. *Polygonaceae*).

Rutişor — *Thalictrum minus*. Specie foarte polimorfă, cu tulpina erectă (30—120 (150) cm), ramificată. Frunze peţiolate, 2—3 penat-sectate, lat triunghiulare. Foliolele pieloase, variabile, obişnuit lat ovate sau rotunde, la vîrf cu 2—3 lobi, pe dos cu nervaţiune evidentă. Florile mici, pedicelate, mai mult sau mai puţin pendule, grupate într-o inflorescenţă paniculiformă. Foliolele perigonale (4) ovate, verzi-gălbui. Stamine numeroase (10—15). Fruct nuculă aripată. Înfloreşte din mai pînă în august. Prin fîneţe, uneori uscate, locuri stîncoase, tufărişuri, pînă în regiunea subalpină (fam. *Ranunculaceae*).

Creţişoare — *Alchemilla vulgaris* (pl. 50, fig. 1). Plantă scundă cu frunze palmat lobate, pe margini dinţate. Înfloreşte din mai pînă în septembrie. Prin păşuni, fîneţe, poieni, din regiunea montană pînă în zona alpină (v. pg. 46) (fam. *Rosaceae*).

Laptele-cîinelui — *Euphorbia palustris*. Plantă robustă, cu tulpina groasă, în interior goală, ramificată în partea superioară. Ramurile nu poartă inflorescenţe, sînt sterile şi depăşesc inflorescenţa. Frunze alterne, lanceolate. Inflorescenţa pleiocaziu (cu aspect de umbelă), cu ramificaţii numeroase şi cu ciaţii (asemănător cu cei din pl. 50, fig. 2 şi 3). Fructul capsulă glabră, acoperită cu mici ridicături. Înfloreşte în mai—iunie. În regiunile de cîmpie, în locuri mlăştinoase, fîneţe umede, apătoase (fam. *Euphorbiaceae*).

2. *Plante cu flori albe*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere*

Steregoaie — *Veratrum album* (pl. 54, fig. 4) (v. pg. 46).

Băluşcă — *Ornithogalum umbellatum* (pl. 54, fig. 2). Plantă cu bulb. Florile grupate umbeliform. Înfloreşte în aprilie—mai. Fîneţe grase, tufărişuri, în regiunea de cîmpie şi de dealuri (v. pg. 161).

Ghiocei — *Galanthus nivalis* (pl. 55, fig. 2). Plantă cu bulb ce înflorește uneori în februarie. În fînețe, însă mai frecvent în păduri, pînă în zona alpină (v. pg. 86).

Pleșcaiță — *Stellaria aquatica* (pl. 56, fig. 1) (v. pg. 86).

Steluță — *Stellaria graminea*. Plantă glabră, cu tulpini (—50 cm) simple sau ramificate, alcătuind o tufă. Frunze opuse, liniare sau liniar lanceolate, spre bază puțin ciliate. Florile lung pedicelate, mărișoare (circa 10—12 mm în diametru) pe tipul 5, grupate în dicazii laxe. Sepale eliptic lanceolate. Petale despicate ceva mai jos de mijloc, de lungimea caliciului sau ceva mai lungi. Fructul capsulă. Înflorește din mai pînă în iulie. Prin fînețe, livezi, uneori semănături, pînă în regiunea montană. Plantă toxică (fam. *Caryophyllaceae*).

Struna-cocoșului — *Cerastium caespitosum* (pl. 56, fig. 4). Plantă scundă (—30 (60) cm), ramificată de la bază, păroasă. Frunze eliptice, opuse. Inflorescența dicaziu. Fructul capsulă se deschide la vîrf prin dinți. Înflorește din martie pînă în septembrie. Frecventă prin fînețe, locuri cultivate, locuri ruderale, pînă în zona alpină (fam. *Caryophyllaceae*).

Gușa-porumbelului — *Silene vulgaris* (pl. 57, fig. 4). Plantă tufoasă, obișnuit glabră, de înălțimi variabile (30—100 cm). Frunze ovate sau eliptic lanceolate. Inflorescența un dicaziu evident. Caliciu unit, ovat, umflat, membranos, alb-gălbui. Petale evident mai lungi decît caliciu. Înflorește în iulie-august. Foarte comună pînă în zona alpină, prin livezi, fînețe, pe coaste însorite, uneori prin semănături (fam. *Caryophyllaceae*).

Lipicioasă — *Silene italica* var. *nemoralis*. Plantă scurt păroasă, avînd internodiile superioare cu inele cleioase. Frunzele inferioare lat ovate spatulate, cele superioare lanceolate sau liniar lanceolate. Florile grupate în dicaziu, lung pedunculate, dispuse opus la baza frunzelor, spre partea terminală a tulpinii. Caliciu (15—25 mm) tubulos, alungit, campanulat, păros și glandulos. Corola din 5 petale bifide. Fructul capsulă, cu codiță de aceeași lungime. Înflorește în iunie—iulie. Poieni, fînețe, stîncării înierbate (fam. *Caryophyllaceae*).

Opaiță — *Melandryum album* (pl. 57, fig. 1). Plantă dioică, dens și scurt păroasă, cu tulpini (45—120 cm) erecte și ramificate. Frunze invers ovate. Flori grupate în dicazii. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Frecventă în

regiunile mai joase, prin fînețe uneori umede, tufărișuri, locuri ruderale (fam. *Caryophyllaceae*).

Gîscariță — *Arabis hirsuta* (pl. 60, fig. 2). Plantă păroasă, obișnuit tufoasă, cu tulpini adesea ramificate și des foliate. Inflorescența racem dens. Pedicelii și silicvele alipite de axă. Înflorește din mai pînă în iulie. Lunci, fînețe, locuri stîncoase, pînă în regiunea subalpină (fam. *Cruciferae*).

Roua-cerului — *Drosera rotundifolia* (pl. 64, fig. 1). Plantă gracilă, carnivoră, cu tulpina simplă, erectă și frunzele cu lamina rotunjită, roșiatică. Înflorește în iulie—august. În regiunea de dealuri și montană, în turbării cu mușchiul *Sphagnum* (fam. *Droseraceae*).

Șopîrliță-albă — *Parnassia palustris* (pl. 64, fig. 4). Plantă cu rizom, glabră, mică (3—45 cm) neramificată. Tulpina cu o singură floare mare. Înflorește în iulie—august. Comună prin fînețe și pe coaste ierboase umede, mlăștinoase, pînă în zona alpină (fam. *Saxifragaceae*).

Scrîntitoare-albă — *Potentilla alba* (v. pg. 91).

Trifoi-alb-tîrîtor — *Trifolium repens* (pl. 69, fig. 4). Plantă foarte bună furajeră, scundă, cu tulpina culcată și cu înrădăcinare la noduri. Frunze trifoliate, cu pețiolii erecți. Florile albe sau gălbui-rozee, grupate în capitule laxe pe peduncul erect. Înflorește din mai pînă în octombrie. Răspîndită foarte mult pînă în zona alpină prin păduri și fînețe mai mult sau mai puțin umede, uscate și la marginea drumurilor (fam. *Leguminosae*).

Trifoi-de-munte — *Trifolium montanum*. Plantă alipit păroasă, obișnuit tufoasă, cu rădăcina adesea ușor lignificată, cu mai multe capete și cu tot atîtea rozete de frunze. Tulpini obișnuit erecte (15—70 cm) și neramificate. Frunze trifoliate, cu foliole eliptice sau lanceolate. Florile albe, grupate pe pediceli scurți, în capitule mai mult sau mai puțin sferice, lung pedunculate, mai frecvent cîte 2. Înflorește din mai pînă în august. Frecventă pînă în zona alpină, prin pajiști. Lipsește în Dobrogea (fam. *Leguminosae*).

Nalbă-mare — *Althaea officinalis* (pl. 70, fig. 3). Fînețe apătoase, mai frecvent în tufărișurile din zăvoaie (v. pg. 109).

Ineață — *Linum catharticum*. Plantă scundă (7—15 (20—30) cm), firavă cu tulpina subțire și frunze lanceolate, opuse. Florile grupate în dicazii foarte regulate, repetat bifurcate. Petale în număr de 5 (4—5 mm) albe, la bază galbene. Fruct capsulă sferică. Înflorește din iunie pînă în august. Comună prin pajiști, pînă în regiunea subalpină (fam. *Linaceae*).

Chimen — *Carum carvi* (pl. 71, fig. 3). Tulpină (—100 cm) ramificată mai mult în partea superioară. Frunze 2—3 penat sectate, cele inferioare pețiolate, cele superioare sesile. Flori mici, grupate în umbele compuse, cu ramuri inegale. Fructe dicariopse alungit elipsoidale, turtite lateral. Înflorește din mai pînă în iulie. Comună prin fînețe și la margini de păduri, pînă în regiunea subalpină. Furajele cu chimen sînt consumate cu plăcere de animale. Fructele au întrebuințare condimentară și medicinală (fam. *Umbelliferae*).

Pătrunjel-de-cîmp — *Pimpinella saxifraga*. Plantă de mărime mijlocie (15—60 cm), scurt mărunt păroasă, neplăcut mirositoare. Tulpina cilindrică, striată, ramificată mai mult în partea superioară. Frunzele bazale penat sectate (3—5 perechi de foliole). Florile mici grupate în umbele compuse. Fructe ovoidale (2—2,5 mm), aproape fără coaste. Înflorește din iunie pînă în august. Comună pînă în regiunea subalpină, prin fînețe umede, pășuni, tufărișuri. Plantă medicinală; se folosește rădăcina (fam. *Umbelliferae*).

Joian — *Oenanthe silaifolia*. Plantă glabră, obișnuit verzuie albăstruie, cu unele rădăcini fasciculate, napiform îngroșate. Tulpina erectă (30 - 80 (100) cm), ramificată. Frunze 2—3 penat-sectate, cu foliolele terminale liniare sau liniar lanceolate. Inflorescența umbelă compusă. Flori mici cu caliciu dentiform. Fructul dicariopsă, scurt cilindric (2—3 (4) mm), bruniu-gălbui. Înflorește din mai pînă în iulie. În fînețe, lunci umede, apătoase (fam. *Umbelliferae*).

Morcov — *Daucus carota* (pl. 72, fig. 4) (v. pg. 164).

Brînca-ursului, crucea-pămîntului — *Heracleum sphondylium* (pl. 73, fig. 2). Plantă robustă (—200 cm), aspru păroasă, cu tulpina ramificată. Frunze variate, de la aproape întregi pînă la penat sectate. Umbele obișnuit mari. Petalele albe, verzui, gălbui, rar rozee. Fructe elipsoidale (6—11 m), foarte turtite. Înflorește din iunie pînă în octombrie. Frecventă pînă în zona alpină, prin fînețe, tufărișuri și pe brîne (fam. *Umbelliferae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Torțel — *Cuscuta epithymum* (pl. 76, fig. 5). Plantă parazită, cu tulpina subțire, răsucită pe planta gazdă (volubilă), galbenă, roșiatică, verzuie sau albicioasă. Frunzele reduse. Florile sesile sau scurt pedicelate, grupate în glomerule, alb-rozee sau palid liliachii. Fructul capsulă, cu semințe mici. Înflorește din iunie pînă în octombrie. Prin fînețe, parazitînd diferite plante (fam. *Cuscutaceae*).

O b s e r v a ț i e. Asemănătoare cu specia precedentă și parazitînd diferite specii de plante, mai frecvente în fînețe (dar și în locuri ruderale și pe plantele cultivate), cu florile variind de la alb la roșu, sînt: C. *trifolii*, C. *europaea*, cu stigmate (2) filiforme, și C. *campestris* cu stigmate (2) măciucate.

Cervană, piciorul-lupului — *Lycopus europaeus* (pl. 77, fig. 1). Tulpina evident muchiată (20—120 cm), ramificată. La bază, din rizomul scurt, se formează stoloni lungi, tîrîtori. Înflorește în iulie—august. Comună în fînețe apătoase, pe marginea apelor, în șanțuri (fam. *Labiatae*).

Poalele sf. Mării — *Nepeta pannonica*. Tulpina mai adesea înaltă (15—120 cm), glabră sau slab păroasă, patru muchiată, în partea superioară ușor liliachie. Frunze opuse, scurt pețiolate, lanceolate, cu bază mai mult sau mai puțin cordată și cu marginea crenată. Florile bilabiate, grupate verticilat într-o inflorescență paniculiformă. Dinții caliciului cel mult de lungimea tubului. Corola albă sau ușor liliachie. Fructele tetranucule. Înflorește în iulie—august. Comună prin fînețe (fam. *Labiatae*).

Salvie — *Salvia austriaca* (pl. 76, fig. 2). Plantă păroasă, cu frunzele dispuse mai mult la bază, rozetiform. Tulpina erectă (30—80 cm), adesea ramificată în partea superioară. Corola bilabiată, albă-gălbuie. Înflorește de la sfîrșitul lui aprilie pînă în iunie. Comună în regiunea de cîmpie și de dealuri, în pajiști, tufărișuri, poieni mai uscate, rar la marginea drumurilor (fam. *Labiatae*).

Veninariță, milostivă — *Gratiola officinalis* (pl. 77, fig. 4). Plantă glabră, la bază cu rizom repent. Tulpina (20—80 cm) simplă sau puțin ramificată, erectă sau ascendentă, cu frunze opuse, dese. Flori albe sau rozee. Înflorește în iulie—august. În regiunea de cîmpie, în fînețe umede, mlăștinoase, la marginea apelor (fam. *Scrophulariaceae*).

Pătlagină-moale — *Plantago media* (pl. 78, fig. 3). Frunze eliptice, surii păroase, dispuse rozetiform. Tulpina scap ((10) 20—50 cm), cu florile dispuse într-un spic alungit, cilindric. Filamentele staminelor lungi, violete. Fructul capsulă. Înflorește din mai pînă în septembrie. Comună în regiunea montană, prin fînețe, adesea aride și locuri ruderale. Plantă medicinală; se folosesc frunzele (fam. *Plantaginaceae*).

Pătlagină — *Plantago altissima*. Plantă mai robustă, cu frunze rozetiforme mari (—30 cm), alungit lanceolate, lung atenuate în pețiol. Tulpina scapiformă (30—100 cm) cu flori (v. pl. 78) sesile, grupate într-un spic scurt, cilindric sau ovoidal. Caliciu unit, din 3 sepale. Înflorește în mai—iunie. Prin pajiști umede, lunci (fam. *Plantaginaceae*).

Pătlagină-îngustă — *Plantago lanceolata* (pl. 78, fig. 4) (v. pg. 166).

Sînziene-albe — *Galium mollugo* (pl. 79, fig. 3). Plantă tufoasă cu tulpini adesea numeroase, ascendente. Frunze uninerve, cîte 7—8 în verticil. Florile grupate în panicule mari. Înflorește din mai pînă în octombrie. Frecventă pînă în regiunea montană prin fînețe, tufărișuri, margini de păduri (fam. *Rubiaceae*).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Bănuței — *Bellis perennis* (pl. 82, fig. 3). Plantă scundă (—15 cm) cu frunze bazale spatulate sau alungit ovate. Tulpina terminată cu un calatidiu (1,5—3 cm lat). Florile ligulate marginale, albe, uneori roșietice. Înflorește din februarie pînă în octombrie. Foarte comună prin pajiști, pînă în regiunile alpine, uneori în masă. Se cultivă ca plantă ornamentală.

Coada-șoricelului — *Achillea millefolium* (pl. 82, fig. 2) (v. pg. 96).

Margaretă, ochiu-boului, aurată — *Chrysanthemum leucanthemum* (pl. 83, fig. 1). Tulpina erectă, cu calatidii mari. Florile marginale albe, cele interioare galbene. Înflorește din iunie pînă în august. Foarte frecventă prin fînețe și la margini de păduri, îndeosebi în regiunea montană.

Năpraznic — *Chrysanthemum corymbosum* (pl. 83, fig. 2) (v. pg. 96).

Turtă, ciurul-zînelor — *Carlina acaulis* (pl. 83, fig. 3). Plantă cu frunze mai mult sau mai puțin rozulare, sectate și spinoase, glabre. Tulpina foarte scurtă. Calatidiu mare (6—10 cm lat). Foliolele involucrale rigide, albe. Înflorește din iulie pînă în septembrie. În pășuni relativ uscate din regiunea montană pînă în zona alpină.

3. *Plante cu flori galbene*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere*

Ceapa-ciorii — *Gagea pratensis*. Plantă scundă (6—20 cm) cu 3 bulbi și cu o singură frunză, liniară, lungă (1—5 mm lată). Flori (1—5) (asemănătoare cu cele din pl. 84, fig. 1—3), glabre, grupate mai mult sau mai puțin umbeliform, la bază cu 2—3 frunze bracteiforme. Cele 6 frunze perigonale liniar lanceolate. Înflorește în martie—aprilie. Fînețe, uneori în semănături și tufărișuri (fam. *Liliaceae*).

Orchis sambucinus (pl. 85, fig. 4). Tubercul la vîrf 2—4 lobat. Tulpina foliată, goală la interior. Flori uneori roșietice. Înflorește din aprilie pînă în iunie. În fînețe umede, apătoase din regiunea montană (fam. *Orchidaceae*).

Calcea-calului — *Caltha laeta* (pl. 86, fig. 4). Plantă viguroasă, ramificată (în regiunile mai înalte aproape simplă), glabră. Frunze reniforme, cele inferioare pețiolate. Flori actinomorfe, mari, cu stamine numeroase. Fructe folicule. Înflorește din aprilie pînă în iunie. Frecventă în fînețe mlăștinoase, prin bălți, la marginea pîraielor, pînă în zona alpină. Plantă toxică (fam. *Ranunculaceae*).

Bulbuci — *Trollius europaeus* (pl. 86, fig. 3) (v. pg. 97).

Omeag-galben — *Aconitum anthora* (pl. 87, fig. 4). Plantă cu baza tulpinii napiform tuberizată. Tulpina ușor ramificată. Frunzele palmat-sectate, cu folio-

lele liniare. Florile zigomorfe, gălbui, păroase, grupate racemiform. Coiful florii emisferic, terminat cu un cioc. Fructul polifoliculă păroasă. Înflorește în august—septembrie. În regiunea montană și subalpină, pe brîne stîncoase și în pajiști; coboară uneori pînă în regiunea de cîmpie, în tufărișuri și tăieturi de pădure (Transilvania) (fam. *Ranunculaceae*).

Floare-de-leac — *Ranunculus repens* (pl. 88, fig. 3). Tulpina (20—50 cm) erectă sau ascendentă, la bază adesea cu stoloni culcați cu înrădăcinare la noduri. Frunzele, îndeosebi cele bazale, lung pețiolate, trifidate, cu segmentele pețiolulate. Înflorește din mai pînă în august. Foarte comună prin pajiști umede, livezi, șanțuri, la marginea apelor, în locuri mlăștinoase, păduri, pînă în regiunea subalpină (fam. *Ranunculaceae*).

Floare-broștească — *Ranunculus acer* (pl. 88, fig. 1). Plantă cu rizom scurt și tulpina erectă (20—100 cm), ramificată mai mult în partea superioară. Frunzele bazale lung pețiolate, palmat 3—7 sectate. Segmentele uneori aproape 3-fidate, cu laciniile uneori îngust lanceolate. Flori cu petale galbene aurii. Înflorește din mai pînă în septembrie. Foarte comună în fînețe umede, șanțuri, pînă în regiunea subalpină (fam. *Ranunculaceae*).

Gălbenele — *Ranunculus polyanthemos* (pl. 89, fig. 4). Plantă evident vilos patent alburiu sau gălbui păroasă, erectă, ramificată. Frunze bazale pețiolate, palmat 3—5 sectate sau fidate. Segmentele adînc 3-partite, cu lacinii mai mult sau mai puțin lanceolate. Petale galbene-aurii. Nucule cu rostru scurt, ascuțit. Înflorește din mai pînă în iulie. Comună prin fînețe, la marginea pădurilor, tufărișuri, pînă în regiunea montană (fam. *Ranunculaceae*).

Piciorul-cocoșului — *Ranunculus steveni*. Asemănător cu *R. acer*, dar mai robustă, cu rizom lung, orizontal. Frunzele bazale adînc 3—7 palmat-sectate. Segmente late, 2—3 fidate, cu lacinii late. Flori mari (20—30 mm în diametru). Nucule cu rostru foarte scurt. Înflorește din mai pînă în august. Frecventă prin livezi, fînețe umede, poieni, margini de păduri, pînă în regiunea montană superioară (fam. *Ranunculaceae*).

Bărbușoară, crușățea — *Barbaraea vulgaris* (pl. 92, fig. 1). Tulpină erectă (30—90 cm), ramificată. Frunze pețiolate lirate, cele tulpinale superioare sesile, auriculate, lobate sau fidate. Fructe silicve lungi (15—30 mm). Înflorește din aprilie pînă în iunie. Prin fînețe în lungul rîurilor, livezi, uneori ruderală (fam. *Cruciferae*).

Gălbenea — *Rorippa austriaca* (pl. 94, fig. 4) (v. pg. 228).

Gălbenea — *Rorippa silvestris* (pl. 94, fig. 3). (v. pg. 228).

Lubiţ — *Camelina microcarpa* (pl. 95, fig. 1). Tulpina simplă sau ramificată (25—70 cm). Frunze lanceolate, la bază sagitate, semiamplexicaule. Petale palid galbene. Fructele silicule, mai adesea piriforme. Înfloreşte în iunie—iulie. Frecventă prin fîneţe, pîrloage, semănături (fam. *Cruciferae*).

Brăbin — *Bunias orientalis* (pl. 97, fig. 1). Plantă cu gust pipărat, mai adesea robustă (30—120 cm), ramificată, de obicei glabră, cu glande rotunde, sesile. Înfloreşte din mai pînă în august. Frecventă mai mult în regiunea montană, prin fîneţe, lîngă drumuri, uneori ca buruiană în semănături (fam. *Cruciferae*).

Cinci-degete — *Potentilla reptans* (pl. 99, fig. 5). Tulpina tîrîtoare. Frunze palmate, 5 foliolate. Flori mari. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Foarte comună prin fîneţe umede şi la margini de drumuri (fam. *Rosaceae*).

Drobiţă — *Genista tinctoria* ssp. *eutinctoria* (pl. 101, fig. 4). Tulpină scundă (10—30 cm), tufoasă, spre bază lemnoasă, cu frunze întregi, eliptice. Înfloreşte din mai pînă în septembrie. Prin fîneţe pînă în regiunea montană (fam. *Leguminosae*).

Trifoiaş — *Trifolium campestre* (pl. 102, fig. 3). Plantă obişnuit scundă (5—30, rar 50 cm) şi ramificată. Frunze trifoliate, cu foliola mijlocie cu o codiţă (peţiolul) mai lungă decît cele laterale. Capitule dese, multiflore, globuloase sau ovate. Corola deschis galbenă-brună; vexil în formă de lingură. Înfloreşte în mai—iunie. Prin pajişti, de la cîmpie pînă în regiunea montană (fam. *Leguminosae*).

Observaţie. Asemănătoare şi în fîneţe umede se află *T. dubium*, care are capitule laxe cu flori puţine (2—15 (25)), cu vexilul neted şi lung. Înfloreşte în iunie—iulie.

Trifoi-galben — *Trifolium strepens* (pl. 102, fig. 4). Plantă variabilă ca statură, uneori înaltă pînă la 1 m, simplă sau ramificată. Frunze trifoliate, cu foliola din mijloc fără peţiolulul evident. Capitul mai mult sau mai puţin globulos, cu flori galbene, după înflorire brune. Înfloreşte din iunie pînă în august. În fîneţe şi poieni, pînă în regiunea montană (fam. *Leguminosae*).

Ghizdei — *Lotus corniculatus* (pl. 103, fig. 4). Plantă cu frunzele trifoliate, cu stipele cordate şi cu florile papilionate, grupate umbeliform. Flori galbene, uneori roşietice. Fructele păstăi cilindrice. Înfloreşte din mai pînă în septembrie. Pajişti umede şi uscate, tufărişuri, pînă în zona alpină (fam. *Leguminosae*).

Vătămătoare — *Anthyllis vulneraria* (pl. 103, fig. 3). Tulpină (5—60 cm) obişnuit erectă, simplă sau ramificată, alipit sau patent păroasă. Frunze penat-sectate, cu foliola terminală mai mare; la frunzele bazale, foliolele laterale uneori lipsesc. Inflorescenţa capituliformă. Caliciul obişnuit păros. Corola galbenă, albă-gălbuie sau roşcată-galbenă. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Comună prin păşuni, fîneţe, pe stînci calcaroase pînă în zona alpină (v. pg. 53) (fam. *Leguminosae*).

Măzăriche — *Vicia grandiflora*. Tulpina ascendentă (25—60 cm). Frunze penat compuse, la bază cu stipele, cu foliole eliptice, cele terminale transformate în cîrcei. Flori papilionate, mari, obişnuit dispuse cîte două (rar 1—4) la baza frunzelor. Caliciu unit, tubulos. Corola palid gălbuie, cu vexilul uneori violaceu. Înfloreşte în mai—iunie. Prin poieni şi pajişti, uneori prin semănături, pînă în regiunea montană (fam. *Leguminosae*).

Orăştică — *Lathyrus aphaca* (pl. 103, fig. 2) (v. pg. 229).

Lintea-pratului — *Lathyrus pratensis* (pl. 103, fig. 1). Plantă agăţătoare prin foliolele transformate ale frunzelor. Flori papilionate, grupate în racem. Înfloreşte în iunie—iulie. Frecventă prin fîneţe şi tufărişuri, pînă în regiunea subalpină (fam. *Leguminosae*).

Pojarniţă — *Hypericum perforatum* (pl. 105, fig. 1). Tulpina ramificată, în partea inferioară lignificată, cu frunze ovate, eliptice sau liniare. Flori galbene-aurii, cu stamine numeroase. Înfloreşte din iunie pînă în august. Comună pînă în regiunea montană prin fîneţe, tufărişuri, la margini de păduri, adesea ruderală. Plantă medicinală; se folosesc ramurile superioare cu flori (fam. *Hypericaceae*).

Păstîrnac — *Pastinaca sativa*. Este dintre foarte puţinele umbelifere cu flori galbene. Plantă înaltă (80—150 cm) cu miros caracteristic, cu tulpina ramificată şi puternic costată. Frunze mari, penat sectate. Flori grupate în umbele compuse, mici. Fructe lat elipsoidale, turtite (6—7 mm). Înfloreşte în iulie—august.

Comună pînă în regiunea montană inferioară, prin fînețe, pășuni, uneori prin semănături, ruderală. Se cultivă pentru rădăcinile sale îngroșate, folosite în alimentație (fam. *Umbelliferae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Ciuboțica-cucului — *Primula officinalis* (pl. 107, fig. 3) (v. pg. 101).

Griciorei — *Primula acaulis* (pl. 107, fig. 1) (v. pg. 101).

Țîța-vacii — *Primula elatior* (v. pg. 101).

Gălbăjoară — *Lysimachia vulgaris* (pl. 107, fig. 6) (v. pg. 102).

Lumînărică — *Verbascum blattaria* (pl. 109, fig. 2). Plantă glabră, cu tulpina foliată. Florile mari, grupate într-un racem lung. Înflorește din mai pînă în iulie. Comună pînă în regiunea de dealuri, prin fînețe, pășuni, tufărișuri, la margini de păduri, sau în locuri ruderale (fam. *Scrophulariaceae*).

Clocotici, sunătoare — *Rhinanthus glaber*. Plantă semiparazită, cu tulpina erectă (—60 cm), obișnuit ramificată, glabră și cu striațiuni negre. Frunze tulpinale ovat lanceolate pînă la liniare, crenat dințate. Inflorescența spic îndesuit, la baza florilor cu bractei mari, lat triunghiulare. Caliciu glabru, pe margine scurt păros. Corola tubuloasă (20 cm), ușor curbată și închisă. Dinții labiului (2 mm) superior violacei, de două ori mai lungi decît lați. Fructul capsulă brună, sunînd la atingere, la coacerea semințelor. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Relativ frecventă, uneori abundentă prin fînețe pînă în regiunea subalpină; lipsește în Dobrogea. Depreciază valoarea furajelor (fam. *Scrophulariaceae*).

Clocotici, sunătoare — *Rhinanthus minor*. Se deosebește de *Rh. glaber* prin tubul corolei (1,5 cm) mai mult sau mai puțin deschis și prin dinții lobului superior, mici, rotunjiți, cel mult tot atît de lungi cît lățimea lor. Înflorește în mai—iunie. Comună prin fînețe, pînă în regiunea subalpină (fam. *Scrophulariaceae*).

Smîntînică — *Galium cruciata* (pl. 111, fig. 2). Plantă păroasă cu flori mici, galbene, dispuse la baza frunzelor. Frunze eliptice, cîte 4 în verticil. Înflorește în aprilie—mai. Fînețe, tufărișuri, rar la marginea drumurilor (fam. *Rubiaceae*).

Sînziene-galbene — *Galium verum* (pl. 111, fig. 1). Tulpini (30—100 cm) erecte sau ascendente cu frunze liniare dispuse cîte 8—12 în verticile. Florile galbene-aurii, odorante, grupate paniculiform. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Comună pînă în regiunea montană în fînețe și tufărișuri (fam. *Rubiaceae*).

Sipică — *Scabiosa ochroleuca* (v. pg. 173).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Iarbă-mare, lacrimile Elenei — *Inula helenium* (pl. 113, fig. 1). Plantă robustă, erectă, cu calatidii foarte mari (6—7 cm în diametru). Înflorește din iunie pînă în august. Sporadică prin fînețe umede în regiunea de dealuri și montană inferioară. Plantă medicinală; se folosesc rădăcinile și rizomul.

Șovîrvariță — *Inula britannica* (pl. 113, fig. 2). Plantă de statură mijlocie (20—60 cm), cu calatidii mari (2—4 cm). Înflorește din iunie pînă în august. Frecventă pînă în regiunea montană inferioară, prin fînețe umede.

Tătăiș — *Pulicaria dysenterica* (pl. 112, fig. 3). Tulpina (20—30 cm) ramificată numai spre vîrf. Frunze adînc cordate, amplexicaule. Calatidii la margine cu flori mari ligulate. Înflorește în iulie—august. Sporadică în fînețe și lunci mlăștinoase.

Dentiță — *Bidens tripartitus* (pl. 123, fig. 5). Plantă obișnuit ramificată. Frunze 3—5 lobate. Calatidii erecte, mărișoare (15—25 mm). Florile exterioare (radiante) lipsesc. Înflorește în iulie—august. Pajiști mlăștinoase în lungul apelor.

Arnică, carul-zînelor — *Arnica montana* (pl. 114, fig. 3). Frumoasă compozită de fînețe montane. Tulpina (20—70 cm) cu 1—2 calatidii mari (4—8 cm în diametru). Înflorește din mai pînă în iulie. În pajiști în regiunea montană și subalpină. Plantă medicinală; se folosesc florile.

Spălăcioasă — *Senecio doria* (pl. 116, fig. 1). Plantă înaltă, glabră, cu frunze bazale mari (circa 10 cm late și 20—40 cm lungi). Înflorește în iulie—august. Frecventă îndeosebi în regiunea de dealuri și montană inferioară, prin fînețe umede și la margini de păduri.

Ruen-negru — *Hypochoeris maculata* (pl. 120, fig. 3). Tulpina cu 1—5 calatidii mari (2—4 cm în diametru). Frunzele bazale eliptice sau alungit invers ovate, sesile, obișnuit pătate violet. Înflorește în iunie—iulie. Comună pînă în regiunea subalpină, în fînețe.

Buruiană-porcească — *Hypochoeris radicata* (pl. 120, fig. 1). Tulpina scapiformă, ramificată, cu calatidii mari (1,5—3 cm lungi). Frunzele invers lanceolate sau invers ovate, dințate sau runcinate. Înflorește din iunie pînă în august. Comună pînă în regiunea subalpină, prin fînețe și pășuni.

Capul-călugărului — *Leontodon autumnalis* (pl. 121, fig. 1). Tulpina scapiformă obișnuit cu mai multe calatidii. Frunze întregi sau diferit penat sectate. Înflorește din iunie pînă în octombrie. Comună în fînețe și pășuni, pînă în zona alpină.

Potcapul-călugărului — *Leontodon hispidus* (pl. 121, fig. 2). Tulpina scapiformă cu un singur calatidiu. Frunze des pubescente, alungite, sinuat dințate sau lobate, rar sectate. Înflorește din iunie pînă în octombrie. Comună în fînețe, pășuni, la margini de drumuri pînă în regiunea montană.

Țîța-caprei — *Tragopogon orientalis* (pl. 119, fig. 1). Plantă cu suc lăptos (latex), erectă (30—70 cm), simplă sau uneori ramificată. Frunze liniare, lanceolate, sesile, amplexicaule. Florile din calatidiu ligulate, galbene, ușor portocalii. Înflorește din mai pînă în iulie. Frecventă prin lunci și fînețe.

Salsifi — *Scorzonera hispanica* (pl. 122, fig. 3). Specie robustă, erectă (40—100 cm), ramificată, rar simplă, bogat foliată. Fînețe, tufărișuri, coline ierboase, pînă în regiunea montană.

Păpădie — *Taraxacum officinale* (pl. 121, fig. 4). Plantă scundă cu o rozetă de frunze și cu tulpina scapiformă, terminată într-un calatidiu mare (2—2,5 cm). Frunzele runcinat-penatifide. Foliolele involucrale lanceolate, recurbate, verzi.

Toate florile ligulate galbene-aurii. Înflorește din aprilie pînă în octombrie. Foarte comună prin pajiști și ruderală la marginea drumurilor, pînă în regiunea subalpină.

Păpădie-de-mlaștini — *Taraxacum palustre*. Asemănătoare cu specia precedentă. Frunze liniare sau îngust-lanceolate, aproape întregi. Foliolele involucrale exterioare ale calatidiului, alipite, ovate, pe margine cu o dungă alburie. Florile palid galbene. Înflorește din mai pînă în august. Prin fînețe mlăștinoase, în regiunile inferioare.

Susai — *Sonchus arvensis* (pl. 123, fig. 2) (v. pg. 232).

Barba-lupului — *Crepis biennis* (pl. 124, fig. 3). Plantă mai adesea robustă, la bază setos păroasă (30—150 cm), ramificată în partea superioară. Înflorește din mai pînă în august. Comună în fînețe, pînă în regiunea montană, uneori în semănături.

Opintic — *Hieracium auricula* (pl. 125, fig. 3). Plantă mică (5—25 cm), cu tulpina scapiformă, la bază cu lăstari foliați. Calatidii mici (1—5). Înflorește din mai pînă în octombrie. Pajiști în regiunea montană și subalpină.

Vulturică — *Hieracium hoppeanum* (pl. 125 fig. 2). Tulpina scapiformă, la bază cu stoloni și în vîrful acestora cu frunze mari. Înflorește din mai pînă în august. În regiunea de dealuri și montană, în fînețe.

4. *Plante cu flori roșii, roze, purpurii (uneori ușor liliachii sau violacee)*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere* *

Brîndușă-de-toamnă — *Colchicum autumnale* (pl. 127, fig. 4). Plantă cu bulbo-tubercul. În august (rar primăvara) apar florile mari (—20 cm), roșii, ușor liliachii, iar în primăvară apare tulpina scurtă, cu fructe la început verzi,

* cu excepția brîndușei-de-toamnă.

apoi brune şi cu frunze late. Înfloreşte pînă în septembrie. Comună prin pajiştile din regiunea montană. Plantă toxică. În scopuri medicinale se folosesc seminţele şi bulbotuberculul (fam. *Liliaceae*).

Pur — *Allium rotundum* (pl. 128, fig. 1). Bulbul cu numeroşi bulbili de înlocuire. Florile roze sau roşu purpuriu. Frunze liniare de 4—10 mm. Înfloreşte din iunie pînă în august. Prin livezi şi semănături (fam. *Liliaceae*).

Bibilică — *Fritillaria meleagris* (pl. 127, fig. 2). Plantă cu bulb. Tulpină erectă, foliată (frunze liniare), terminată cu 1 rar 2—3 flori mari (3—5 cm), roşii sau violete, pătate în forma tablei de şah. Înfloreşte în martie—aprilie. Sporadică prin fîneţe umede. Plantă ocrotită ca monument al naturii (fam. *Liliaceae*).

Săbiuţă — *Gladiolus imbricatus* (pl. 128, fig. 2). Plantă cu bulbotubercul. Frunze enziforme. Flori purpurii. Înfloreşte în mai—iunie. Sporadică prin fîneţe mai umede, pînă în regiunea montană superioară (fam. *Iridaceae*).

Untul-vacii — *Orchis morio* (pl. 129, fig. 1). Plantă relativ scundă (8—40 (70) cm), în pămînt cu două îngroşări tuberculiforme mai mult sau mai puţin sferice. Tulpina foliată. Florile grupate într-un racem uneori relativ dens, zigomorfe pintenate, purpurii întunecate, roze sau liliachii, rar albe. Înfloreşte în aprilie—mai. În fîneţe, poieni, pînă în regiunea montană (fam. *Orchidaceae*).

Poroinic — *Orchis paluster* (pl. 129, fig. 2). Plantă cu tuberculi uneori sferici alungiţi. Tulpina (30—50 (60) cm), foliată şi cu inflorescenţa spiciformă, laxă. Flori mari, purpurii, roze sau roşii, violete, violete-purpurii, foarte rar albe. Înfloreşte în iunie—iulie. În regiunea de cîmpie şi de dealuri, în fîneţe umede, mlăştinoase (fam. *Orchidaceae*).

Bujor — *Anacamptis pyramidalis* (pl. 129, fig. 3). Plantă cu florile grupate la vîrful tulpinii într-o inflorescenţă compactă, piramidală. Tuberculii de la baza tulpinii întregi mai mult sau mai puţin sferici. Tulpina foliată (25—50 (60) cm). Înfloreşte în iunie—iulie. Sporadică prin pajişti, în regiunea de dealuri şi montană (fam. *Orchidaceae*).

Ură — *Gymnadenia conopea* (pl. 129, fig. 5). Plantă cu tubercul lăţit, palmat sectat pînă la mijloc. Tulpina relativ robustă (10) (25—60 cm), foliată. Inflorescenţa spic alungit, aproape cilindric, lax. Flori roşii, roze-purpurii sau violete,

rar albe, cu pintenul de două ori mai lung decît ovarul răsucit. Înflorește din mai pînă în august. Frecventă din regiunea dealurilor pînă în cea subalpină, prin pajiști, de preferință pe substrat calcaros (fam. *Orchidaceae*).

Răculeț — *Polygonum bistorta* (pl. 130, fig. 1). Plantă cu rizom răsucit în formă de S, cu tulpina simplă, erectă (—100 cm) și cu frunzele bazale pețiolate, cele superioare sesile. Inflorescența spiciformă, cilindrică. Învelișul floral perigon roșu, roz. Înflorește în iunie—iulie. Pajiști umede din regiunea montană pînă în zona alpină (fam. *Polygonaceae*).

Lipicioasă — *Viscaria vulgaris* (pl. 130, fig. 4). Plantă obișnuit tufoasă, cu tulpini erecte (30—100 cm), roșietice, lipicioase în lungul internodiilor în jumătatea superioară. Frunze opuse. Florile cu caliciu unit, roșiatic și corola roșie-purpurie, dispuse în panicule laxe, terminale, aparent verticilate. Înflorește în mai—iunie. Frecventă pînă în regiunea montană prin livezi, fînețe pe coaste ierboase, la margini de păduri (fam. *Caryophyllaceae*).

Floarea-cucului — *Lychnis flos-cuculi* (pl. 131, fig. 4). Plantă cu lăstari sterili. Tulpina erectă (30—90 cm), mai adesea roșiatică, cu frunze opuse. Inflorescența dicaziu lax. Caliciu unit, tubulos campanulat. Corola cu petale roze, rar aproape albe, filiform laciniate. Înflorește din mai pînă în august. Comună pînă în regiunea montană, prin fînețe, livezi umede, apătoase (fam. *Caryophyllaceae*).

Garofițe — *Dianthus carthusianorum* (pl. 132, fig. 1). Plantă tufoasă, laxă, cu tulpini fertile și lăstari sterili. Tulpinile ascendente, apoi erecte (30—40 (100) cm), cu frunze plane, liniare, sesile, opuse. Florile grupate în glomerule capituliforme. Caliciu cilindric, unit. Corola purpurie, roșie-închisă, dințată. Înflorește din iunie pînă în august. Comună pînă în regiunea subalpină prin pajiști relativ uscate (fam. *Caryophyllaceae*).

Stupitul-cucului — *Cardamine pratensis* (pl. 155, fig. 5). Rizom gros și scurt. Tulpina erectă (10—60 cm), glabră, obișnuit neramificată. Frunzele începînd cu cele ale rozetei, simplu penat compuse. Florile (5—10 mm lungi), violete, liliachii, roze, rar albe. Înflorește din aprilie pînă în iulie. Frecventă prin livezi umede, la marginea rîurilor, în tufărișuri, locuri mlăștinoase, pînă în zona alpină (fam. *Cruciferae*).

Sorbestrea — *Sanguisorba officinalis* (pl. 134, fig. 4). Rizom gros. Tulpina (30—90 cm), ramificată în partea superioară, erectă. Frunze penat sectate. Florile grupate în capitule sau inflorescențe cilindrice, compacte. Caliciul format din 4 sepale, roșu-purpuriu, uneori bruniu. Corola lipsă. Fructe nucule. Înflorește din iunie pînă în august. Frecventă pînă în regiunea montană, prin fînețe umede și la marginea tufărișurilor (fam. *Rosaceae*).

Osu-iepurelui — *Ononis hircina*. Foarte asemănătoare cu O. *spinosa* (pl. 136, fig. 1), dar adesea lipsită de spini sau dacă îi are, sînt moi. Planta este în întregime păroasă și evident glanduloasă. Înflorește în iunie—august. Frecventă pînă în regiunea montană, prin fînețe și pășuni (fam. *Leguminosae*).

Trifoi-roșu — *Trifolium pratense* (pl. 136, fig. 3). Formează tufe cu tulpini ascendent erecte. Frunze trifoliate, pețiolate, cu pețiolul la bază concrescut cu stipelele. Florile roșii, ușor violacee sau alburii, grupate în capitule mari, ovoidale. Înflorește din mai pînă în octombrie. Foarte comună în pajiști, pînă în zona alpină (var. *nivale* cu flori albe-roșietice). Plantă furajeră excelentă. Se cultivă (fam. *Leguminosae*).

Trifoi-corcit — *Trifolium hybridum* (pl. 136, fig. 4). Tulpina flexuoasă, glabră, cu frunze trifoliate, lung pețiolate și cu stipele. Capitulele sferice, roze sau alb-roze, lung pedunculate, mai lungi decît frunzele bracteante. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Prin fînețe și pășuni mai mult sau mai puțin umede, lunci, pîrloage, pînă în regiunea subalpină. Foarte bună plantă furajeră (fam. *Leguminosae*).

Trifoi-frăguț — *Trifolium fragiferum* (pl. 136, fig. 2). Tulpina lungă, culcată, tîrîtoare, rar erectă, cu rădăcini la noduri. Frunze trifoliate, lung pețiolate, erecte. Capitule sferice lung pedunculate. Florile palid roșii sau roșii, cu caliciu umflat (capitulul ia forma unui fruct de fragă). Înflorește din iunie pînă în septembrie. Comună prin fînețe, pășuni umede, nisipoase, pe malul rîurilor; mai frecventă în regiunea de cîmpie și de dealuri (fam. *Leguminosae*).

Trifoi — *Trifolium alpestre*. Plantă păroasă. Capitule 1—2, sesile, cu flori întunecat purpurii, la bază cu frunze. Frunzele trifoliate, scurt pețiolate, la bază cu stipele ovat-lanceolate. Înflorește din iunie pînă în august. Frecventă prin pajiști pînă în regiunea subalpină (fam. *Leguminosae*).

Coronişte — *Coronilla varia* (pl. 137, fig. 2). Plantă obişnuit tufoasă şi robustă, cu tulpini erecte (30—120 mm) sau culcate, fistuloase. Frunze imparipenat sectate. Florile grupate umbeliform, lax, pe pedunculi lungi, la baza frunzelor. Petale roze, rar violacee. Înfloreşte din iunie pînă în august. Comună în regiunea montană superioară prin fîneţe, livezi, tufărişuri, la margini de păduri (fam. *Leguminosae*).

Sparcetă — *Onobrychis viciifolia* (pl. 137, fig. 3). Tulpina arcuit erectă sau erectă (30—70 cm), păroasă. Frunze imparipenat sectate. Florile roşii-carmin, grupate în racem dens, apoi lax. Fruct păstaie scurtă (6—8 mm) cu ghimpi. Înfloreşte din iunie pînă în august. Frecventă prin fîneţe, pînă în regiunea montană superioară (fam. *Leguminosae*).

Răchitan — *Lythrum salicaria* (pl. 138, fig. 5) (v. pg. 211).

b. *Corola cu petalele unite*

Răchiţele — *Oxycoccos quadripetalus* (pl. 141, fig. 5). Arbust pitic, tîrîtor, cu tulpini subţiri, filiforme. Frunze ovat eliptice, pieloase. Corolă roz carmin. Înfloreşte în iunie—iulie. Tinoave în regiunea montană (fam. *Ericaceae*).

Coacăză — *Bruckenthalia spiculifolia* (pl. 141, fig. 1) (v. pg. 111).

Mărtăloagă — *Calluna vulgaris* (pl. 141, fig. 7). Arbust pitic. (v. pg. 112).

Frigurică — *Centaurium pulchellum* (pl. 143, fig. 1). Plantă mică (1) 15—20 (50) cm, mai adesea sub formă de tufişoare, fiind ramificată de la bază. Florile grupate în dicazii laxe. Fructul capsulă cilindrică. Înfloreşte din iunie pînă în octombrie. Mai mult în regiunea de cîmpie, prin fîneţe, păşuni, tufărişuri umede, uneori în sărături (fam. *Gentianaceae*).

Fierea-pămîntului — *Centaurium umbellatum* (pl. 143, fig. 2). (v. pg. 112).

Torţel — *Cuscuta epithymum* (pl. 76, fig. 5). Plantă parazită, volubilă (v. pg. 135).

Tătăneasă — *Symphytum officinale* (pl. 161, fig. 4). Plantă aspru păroasă, cu rizom negricios şi tulpina (10—120 cm) ramificată. Frunzele rugoase, eliptic sau ovat lanceolate, decurente pe tulpină; cele bazale peţiolate. Florile roşii-

violacee sau palid roze, grupate în inflorescență scorpioidă (cimă unipară). Înflorește din mai pînă în august. Comună prin lunci, fînețe umede, locuri mlăștinoase, zăvoaie. Plantă medicinală; se folosesc rădăcinile (fam. *Boraginaceae*).

Capul-șarpelui — *Echium rubrum* (pl. 143, fig. 5). Tulpina (30—90 cm), erectă, rigidă, aspră, neramificată, acoperită cu peri lungi, rigizi, albi. Inflorescența cilindrică. Florile roșu-închis, rar albe. Înflorește în iunie—iulie. Comună prin livezi, fînețe, tufărișuri (fam. *Boraginaceae*).

Darie — *Pedicularis palustris* (pl. 148, fig. 2). Plantă semiparazită cu tulpina erectă (5) 10—50 cm), ramificată, foliată. Frunze penat sectate. Florile mari, bilabiate, așezate într-o inflorescență terminală, laxă. Corola roșie. Înflorește din mai pînă în iulie. Fînețe umede, mlăștinoase (fam. *Scrophulariaceae*).

Iarba-dintelui, dințură — *Odontites serotina* (pl. 147, fig. 2). Plantă relativ mică (10—30 (70) cm), ramificată, cu peri scurți. Flori roșii, rar albe. Pășuni, fînețe, locuri sărate, uneori în locuri cultivate. (fam. *Scrophulariaceae*).

Solovîrfiță — *Phlomis tuberosa* (pl. 144, fig. 3) (v. pg. 112).

Crețișor — *Betonica officinalis* (pl. 145, fig. 3) (v. pg. 113).

Cimbrișor-de-munte — *Thymus pulegioides* ssp. *montanus* (pl. 146, fig. 3). Tufă scundă. Tulpina culcată, ramificată spre vîrf, ascendentă, pe cele 4 muchii păroasă. Frunze ovate, pe dos glandulos punctate. Flori bilabiate, grupate într-o inflorescență capituliformă, uneori alungită. Înflorește în iulie—august. Comună în pajiști, în regiunea montană și subalpină (fam. *Labiatae*).

Izma-broaștei — *Mentha aquatica* (pl. 162, fig. 1) (v. pg. 212).

Jaleș-de-mlaștină — *Stachys palustris* (pl. 145, fig. 1). Tulpina înaltă (120 cm) evident patru muchiată, cu frunze opuse, lanceolate, sesile. Corola purpuriu-violacee. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Fînețe umede, marginea rîurilor, pîraielor și a lacurilor (fam. *Labiatae*).

Odolean, valeriană — *Valeriana officinalis* (pl. 148, fig. 7). Plantă cu rizom scurt. Tulpina (25—200 cm) erectă, mai adesea simplă. Flori roșii-liliachii pînă la albe. Înflorește din mai pînă în iulie. Comună în fînețe umede, la margini de păduri, în lunci, zăvoaie. Plantă medicinală, se folosește rizomul și rădăcina (fam. *Valerianaceae*).

Varga-ciobanului — *Dipsacus silvester* (pl. 162, fig. 5) (v. pg. 118).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Cirsium canum (pl. 152, fig. 1). Plantă înaltă (1—50 cm), cu rădăcini laterale îngroșate fusiform. Frunze mari, alungite lanceolate, pe margini sinuat dințate, cele inferioare decurente. Calatidii mari (25—50 mm). Înflorește din iunie pînă în august. Comună în fînețe umede, mlăștinoase.

Gălbinare — *Serratula tinctoria* (pl. 150, fig. 4). Plantă obișnuit înaltă (10—100 cm), cu frunze mai adesea întregi, rar penat partite. Calatidiile dispuse corimbiform. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Fînețe și livezi umede, tufărișuri.

Mături — *Centaurea austriaca* (pl. 153, fig. 4). Plantă cu frunze întregi, aspre. Tulpina ramificată aproape corimbiform. Apendiculii foliolelor lungi de 4—5 mm, penați și negri. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Comună îndeosebi prin fînețele montane.

Mături — *Centaurea nigrescens* (pl. 153, fig. 3). Plantă glabră aspră la pipăit, ramificată, cu frunze întregi, lanceolate. Calatidii ovate (13 mm lungi și 9 mm late). Apendiculii foliolelor îngust triunghiulari. Înflorește din iunie pînă în august. Frecventă prin fînețe, îndeosebi în regiunea deluroasă și montană.

Luceafăr — *Scorzonera rosea*. Plantă cu frunze liniare. Tulpina scapiformă cu un singur calatidiu. Înflorește din iunie pînă în august. Frecventă prin pășunile și fînețele din regiunea montană pînă în zona alpină.

5. *Plante cu flori violete sau liliachii (uneori cu nuanțe roze sau albastre)*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere* *

Brîndușă-de-munte — *Crocus heuffelianus* (v. pg. 62).

* cu excepția brîndușei-de-munte.

Bibilică — *Fritillaria meleagris* (pl. 127, fig. 2) (v. pg. 145 la flori roşii).

Cardaminopsis halleri ssp. *ovirensis* (pl. 156, fig. 1). Plantă scundă (3—20 cm) obişnuit neramificată, la bază cu stoloni subţiri. Frunzele bazale şi tulpinale ovate, rotunde sau lanceolate pe margini distanţat dinţate. Înfloreşte din iunie pînă în august. Pajişti, poieni, tufărişuri, stîncării umede, din regiunea montană pînă în zona alpină (fam. *Cruciferae*).

Lucernă — *Medicago sativa* (pl. 158, fig. 1). Plantă furajeră cultivată, dar frecvent sălbăticită prin fîneţe. Alcătuieşte tufe cu tulpini erecte (30—90 cm). Frunze trifoliate. Florile violacee-albastre sau albastru-violacee. Fructele păstăi răsucite, cu 1—3 spire. Înfloreşte din mai pînă în octombrie (fam. *Leguminosae*).

Ciumărea, scrîntitoare — *Galega officinalis* (pl. 166, fig. 2). Creşte obişnuit sub formă de tufe, fiind mult ramificată. Frunzele simplu penat compuse. Florile grupate în raceme, liliachii sau albastre-liliachii, rar albe. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă prin livezi, păşuni umede, şanţuri, trestişuri (fam. *Leguminosae*).

Lemn-dulce — *Glycyrrhiza echinata* (pl. 158, fig. 2). Rizom lemnos. Tulpina înaltă de 1—1,5 m, uneori slab ramificată. Frunze penat-sectate. Flori mici, zigomorfe, liliachii, grupate în raceme globuloase. Păstăile scurte, alungit ovate, acoperite cu sete lungi. Înfloreşte în iunie—iulie. Livezi umede, marginea rîurilor (fam. *Leguminosae*).

Măzăriche — *Vicia cracca* (pl. 166, fig. 5) (v. pg. 153 la flori albastre).

b. *Corola cu petalele unite*

Amăreală — *Polygala comosa*. Foarte asemănătoare cu *P. vulgaris* (pl. 167, fig. 3), are însă florile liliachii-roşietice, rar albe sau albastre, iar bracteele mai lungi decît florile în boboc. Se prezintă în forma unei tufe (7—10 cm) cu numeroase tulpini, acoperite cu frunze sesile şi obişnuit lanceolate. Înfloreşte din mai pînă în august. Comună în regiunea de dealuri şi montană, prin fîneţe, pe coaste nisipoase şi uneori aride (fam. *Polygalaceae*).

Ghințură — *Gentiana praecox*. Plantă relativ mică (10—40 cm), obișnuit ramificată în partea superioară. Frunze opuse, ovate. Flori cu simetrie radiară și înveliș floral unit. Caliciul cu lacinii aproximativ de lungimea tubului. Corolă hipocrateriformă (18—25 mm), intens violetă. Înflorește din august pînă în octombrie. Pajiști în regiunea montană și subalpină (fam. *Gentianaceae*).

Busuioc-de-cîmp — *Prunella vulgaris* (pl. 160, fig. 5) (v. pg. 117).

Salvie-de-cîmp— *Salvia pratensis* (pl. 160, fig. 2). Plantă cu flori mari, violete întunecat, albăstrui sau albastre-violete, rar rozee sau albe. Tulpina (30—80 cm) erectă, obișnuit ramificată în partea superioară. Frunzele dispuse aproape rozular. Înflorește din mai pînă în iulie. Comună prin fînețe și pășuni, adesea relativ uscate, tufărișuri, la margini de pădure (fam. *Labiatae*).

Coada-mielului — *Verbascum phoeniceum* (pl. 161, fig. 2). Tulpina erectă (30—100 cm), uneori ramificată. Frunzele dispuse rozular. Flori mari, ușor zigomorfe. Înflorește din mai pînă în iulie. Comună pînă în regiunea montană, în fînețe, la margini de păduri, în tufărișuri, uneori în locuri ruderale (fam. *Scrophulariaceae*).

Silur — *Euphrasia stricta*. Plantă relativ scundă (5—40 (75) cm), adesea ramificată, erectă. Frunzele inferioare opuse, cuneate, celelalte și bracteele sesile; alterne, ovate, pe margine cu dinți (3—5) ascuțiți și scurt țepoși. Florile aproape sesile, grupate terminal. Corola bilabiată, palid violacee, rar albastră sau albicioasă, la exterior păroasă. Fructul capsulă. Înflorește din iunie pînă în august. Comună pînă în regiunea subalpină, prin pajiști (fam. *Scrophulariaceae*).

Mușcatu-dracului — *Knautia arvensis* (pl. 162, fig. 4). Plantă păroasă, foarte variabilă, cu frunze întregi sau diferit sectate. Tulpina erectă (30—150 cm), simplă sau ramificată. Florile grupate capituliform, liliachii sau albe. Înflorește din mai pînă în septembrie. Comună pînă în regiunea montană, prin pășuni, fînețe, tufărișuri (fam. *Dipsacaceae*).

Ciucure — *Campanula glomerata* (pl. 163, fig. 1). Florile intens violacee (v. pg. 118).

Clopoței — *Campanula abietina* (pl. 163, fig. 2). Flori violacee-liliachii (v. pg. 119).

6. *Plante cu flori albastre (uneori cu nuanțe violacee)*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere* *

Viorele — *Scilla bifolia* (pl. 164, fig. 1) (v. pg. 119).

Ceapa-ciorii — *Muscari comosum* (pl. 164, fig. 3). Plantă cu bulb, cu frunze liniare, late (1—2,5 cm). Florile grupate în racem, cele sterile cu pedicelii mult mai lungi decît învelișul floral (perigon). Înflorește în mai—iunie. Prin fînețe și semănături pînă în regiunea montană (fam. *Liliaceae*).

Căldărușă — *Aquilegia vulgaris* (pl. 164, fig. 4). Plante cu frunze mari, 2—3 trifoliat sectate. Flori mari, cu cele cinci petale alungite și pintenate, albastre sau violacee-albastre. Înflorește din mai pînă în iulie. Fructe polifolicule. Pășuni și brîne în regiunea montană superioară și cea subalpină (fam. *Ranunculaceae*).

Clocoței — *Clematis integrifolia* (pl. 165, fig. 1). Rizom noduros. Tulpină (15—17 cm) erectă, cu frunze sesile, opuse, ovate, terminate obișnuit cu o singură floare mare, albastră-violacee sau violacee întunecată. Înflorește în mai—iunie. Frecventă prin fînețe și tufărișuri în regiunea de cîmpie și dealuri (fam. *Ranunculaceae*)

Măzăriche — *Vicia cracca* (pl. 166, fig. 5). Plantă agățătoare. Frunze penat-sectate, cu foliolele terminale transformate în cîrcei. Florile papilionate, albăstrui sau violaceu-albăstrui, grupate în raceme. Înflorește din iunie pînă în august. Comună prin pajiști și tufărișuri pînă în regiunea montană (fam. *Leguminosae*).

Greghetin — *Geranium pratense* (pl. 166, fig. 1) (v. pg. 120).

* cu excepția cepei-ciorii și amărelii.

Amăreală — *Polygala vulgaris* (pl. 167, fig. 3). Plantă scundă (7—35 cm), tufoasă, alcătuită din tulpini numeroase, cu florile grupate racemiform. Flori albastre. Nervurile sepalelor anastomozate. Înflorește din mai pînă în august. Comună pînă în regiunea montană prin fînețe și tufărișuri (fam. *Polygalaceae*).

Spin-vînăt — *Eryngium planum*. Umbeliferă cu tulpina (50—60 (100) cm), alburie-albăstruie, ramificată în partea superioară. Florile albastre, grupate capituliform, la bază cu frunze (involucru) liniare, pe margini lung dințate. Frunze întregi, tari, rigide, serat dințate. Fructe dicariopse (5—6 mm) cu scvame de forma spinilor. Înflorește în iulie—august. Frecventă mai mult în regiuni mai joase, în fînețe, pășuni, tufărișuri, mai rar la margini de drumuri. Plantă medicinală; se folosesc părțile aeriene (fam. *Umbelliferae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Cupe — *Gentiana excisa* (pl. 168, fig. 3) (v. pg. 65).

Ochincele — *Gentiana utriculosa* (pl. 168, fig. 6). Plantă mică (10—20 (31) cm), cu tulpina muchiată și ramificată. Caliciul unit, umflat, cu muchiile aripate. Corola întunecat albastră-azurie, rar albă. Înflorește din mai pînă în august. Sporadică prin pajiștile montane și subalpine, pe soluri calcaroase (fam. *Gentianaceae*).

Trîmbița-ciobanului — *Gentiana ciliata* (pl. 168, fig. 1). Plantă mică (7—25 (30) cm), obișnuit neramificată. Frunze opuse, liniare. Flori mari. Corola hipocrateriformă, albastră-azurie, cu părțile (laciniile) libere, fimbriate. Înflorește din august pînă în octombrie. Din regiunea de dealuri pînă în cea subalpină, prin pajiști și la margini de păduri (fam. *Gentianaceae*).

Nu-mă-uita — *Myosotis palustris*. Mult asemănătoare cu *M. silvatica* (pl. 169, fig. 4) (v. pg. 212).

Rotungioară — *Glecoma hederacea* (pl. 170, fig. 2) (v. pg. 121).

Suliman — *Ajuga genevensis* (pl. 170, fig. 1). Plantă păroasă, dreaptă (10—40 cm). Frunze ovate. Flori mari (14—18 mm) dispuse în verticile sesile la baza frunzelor bracteiforme. Corola păroasă, albastră, rar roză sau albă, este bilabiată cu buza superioară aproape redusă. Fructul tetranuculă. Înflorește din mai pînă în iulie. Răspîndită în fînețe, tufărișe (fam. *Labiatae*).

Vinerița — *Ajuga reptans*. Asemănătoare cu *A. genevensis* (pl. 170, fig. 1), dar are stoloni (v. pg. 121).

Scutellaria hastifolia (pl. 170, fig. 3). Plantă cu rizom subțire și tulpina (10—40 cm) simplă sau ramificată. Frunze opuse, scurt pețiolate, hastate. Flori mari (20—26 mm), albastre, albastre-violacee. Înflorește din iunie pînă în august. Prin pajiști umede, mlăștinoase, în lunci, în jurul apelor stătătoare, rar la margini de păduri, în regiunea de cîmpie și de dealuri (fam. *Labiatae*).

Observație. Asemănătoare și aproximativ în aceleași locuri cu precedenta crește mirgăul — *S. galericulata*, care are însă frunzele rotunjite la bază și pe margini crenate.

Șopîrliță — *Veronica teucrium* (pl. 172, fig. 4). Plantă hirsut păroasă, cu vîrful tulpinii terminat cu frunze. Ramurile florifere pornesc cîte două subterminal. Flori mari, intens cerulee. Înflorește din mai pînă în iulie. În regiunea de cîmpie și de dealuri, prin fînețe, pășuni, livezi, tufărișuri, poieni (fam. *Scrophulariaceae*).

Ruin — *Succisa pratensis* (pl. 174, fig. 1). Plantă obișnuit glabră. Tulpina (30—100 cm) simplă sau ramificată în partea superioară. Frunze opuse mai mult sau mai puțin pieloase, la bază concrescute. Florile albastre-violacee, grupate în capitule solitare, uneori aproape globuloase. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Fînețe și tufărișuri umede, în regiunea montană (fam. *Dipsacaceae*).

Clopoței — *Campanula persicifolia* (pl. 173, fig. 1) (v. pg. 122).

Adenophora liliifolia (pl. 174, fig. 4). Plantă cu tulpina dreaptă, ramificată și frunze întregi. Corola mare (10—20 cm) campanulată, palid albastră. Înflorește în iulie—august. Sporadică prin fînețe spre marginea pădurilor, din regiunea de dealuri și montană (fam. *Campanulaceae*).

D. PLANTE DE PAJIŞTI USCATE, STEPICE, COASTE ŞI STÎNCĂRII ÎNSORITE *

1. *Ferigi, graminee, rogozuri sau plante cu flori mici verzui, brunii, gălbui, alburii sau roşietice*

a. *Ferigi*

Ferigă-de-cîmp — *Pteridium aquilinum* (pl. 7, fig. 2) (v. pg. 71).

Pedicuţă — *Lycopodium clavatum* (pl. 10, fig. 5) (v. pg. 72).

b. *Graminee* (fam. *Gramineae*)

Bărboasă, fîşcă — *Andropogon ischaemum* (pl. 21, fig. 5). Plantă cu frunze păroase. Spiculeţe suriu păroase, cîte două, grupate în spice liniare (2—10) dispuse digitiform, la fel păroase. Spiculeţul de jos bisexuat şi cu aristă lungă. Înfloreşte din iulie pînă în octombrie. Foarte comună pe coaste însorite, în pajişti uscate, pe nisipuri, ocupînd suprafeţe întinse. Este slab furajeră.

Sadină — *Chrysopogon gryllus* (pl. 22, fig. 1) (v. pg. 77).

Năgară — *Stipa capillata* (pl. 26, fig. 4). Caracteristic pentru această specie este arista spiculeţelor lungă (8—20 cm), obişnuit glabră, în partea inferioară răsucită. Paniculul la bază închis în teaca frunzei superioare. Înfloreşte în mai—iunie. Pe coline însorite, uscate şi în pajişti stepice.

Colilie — *Stipa joannis* (pl. 26, fig. 5). Uşor de recunoscut după porţiunea de aristă lungă, păroasă, de forma unei pene. Paleea exterioară (15—18 (20) mm) concrescută cu fructul prezintă dungi longitudinale de peri. Frunze filiforme,

* din regiunea de cîmpie pînă în cea subalpină.

cu marginile îndoite. Înflorește în mai—iunie. În regiunea de cîmpie și de dealuri, pe coaste însorite și nisipuri.

Colilie — *Stipa lessingiana* (pl. 26, fig. 6). Asemănătoare cu precedenta, însă cu paleea (ce îmbracă fructul) mai scurtă (8—10 mm) și păroasă uniform de jur împrejur, la vîrf spre aristă cu un inel păros. Înflorește în mai—iunie. În regiunea de cîmpie și de dealuri, pe coaste și în fînețe însorite.

Timoftică — *Phleum boehmeri*. Foarte asemănătoare cu *Ph. pratense* (pl. 23, fig. 2) (v. pg. 124).

Păiuș — *Agrostis tenuis* (pl. 25, fig. 2). Plantă tufoasă, cu ramurile paniculei și după înflorire desfăcute. Spiculețe mici (circa 2 mm), uniflore, obișnuit violacee, nearistate (sau foarte rar aristate). Înflorește în iunie—iulie. Comună pînă în regiunea montană superioară, prin fînețe și poieni.

Flocoșică — *Holcus lanatus* (pl. 26, fig. 3) (v. pg. 125).

Sieglingia decumbens (pl. 33, fig. 3) (v. pg. 125).

Koeleria gracilis (pl. 24, fig. 5). Plantă cespitoasă cu frunze sure, păroase, înguste, cu marginile obișnuit îndoite în interior. Inflorescența panicul îngust cu spiculețe mici (circa 6 mm) în timpul înfloritului alburie. Înflorește în iunie—iulie. În regiunea de dealuri, pe coaste însorite și în fînețe uscate.

Mărgică — *Melica ciliata* (pl. 33, fig. 4). Plantă cespitoasă. Inflorescența un panicul îndesuit, spiciform, cilindric, unilateral, alb sau suriu-gălbui. Spiculețe cu flori puține. Marginea paleii inferioare lung păroasă. Înflorește din aprilie pînă în iunie. Pe coaste însorite, calcaroase.

Tremurătoare — *Briza media* (pl. 30, fig. 7) (v. pg. 126).

Sclerochloa dura (pl. 30, fig. 5). Plantă scundă (2—20 cm) tufoasă, rigidă. Tulpina și lăstarii mai mult sau mai puțin alipiți de pămînt, comprimați împreună cu tecile frunzelor. Panicul îndesuit. Glumele și paleele ușor rotunjite. Înflorește din mai pînă în iulie. În regiunea de cîmpie prin pășuni uscate, la margini de drumuri, pe cărări bătătorite.

Firuță-de-livezi — *Poa pratensis* (pl. 30, fig. 1) (v. pg. 126).

Firuță-bulboasă — *Poa bulbosa* (pl. 30, fig. 3). Baza tulpinii şi a lăstarilor îngroşate bulbiform. Florile paniculei se transformă adesea în plantule mici (varietatea *vivipara*). Înfloreşte din aprilie pînă în iunie. În regiunea de cîmpie, prin fînețe, păşuni, pe coaste însorite, uneori foarte abundentă.

Păiuş — *Festuca sulcata* (pl. 32, fig. 1). Plantă des cespitoasă cu frunze numeroase filiforme, obişnuit țepoase (0,7—0,8 mm grosime). Panicul lax, cu ramurile relativ scurte. Spiculețe (4—7 flori) lungi de 10—12 cm, aristate. Înfloreşte din iunie pînă în august. Mai frecventă în regiunea de cîmpie prin pajişti uscate, urcă însă pînă în regiunea montană.

Păiuş — *Festuca pseudovina*. Asemănătoare cu precedenta, însă mai scundă, cu frunzele groase numai de 0,3—0,5 mm şi spiculețele mai mici (5—6 mm) adesea violacee. Înfloreşte din mai pînă în iulie. În regiunea de cîmpie şi dealuri, în pajişti uscate.

Păiuş — *Festuca valesiaca*. Mult asemănătoare cu *F. sulcata* însă cu teaca, lamina şi nodurile albăstrui ceroase. Frunzele filiforme (0,4—0,5 mm lățime). Spiculețele de 5,5—6 mm lungi. Înfloreşte în mai—iunie. În regiunea de cîmpie şi dealuri, în pajişti uscate.

Obsigă-nearistată — *Bromus inermis* (pl. 34, fig. 5). Plantă stoloniferă mai adesea înaltă (30—140 cm), cu frunze late (3—15 mm). Inflorescența panicul cu spiculețe (—27 mm lungi) îndesuite. Înfloreşte în iunie—iulie. Frecventă pe coaste înierbate şi la marginea drumurilor.

Obsigă — *Bromus mollis* (pl. 34, fig. 1). Plantă păroasă. Panicul cu ramurile îndreptate în sus. Spiculețe ovat lanceolate cu pedunculi scurți. Înfloreşte din mai pînă în octombrie. Pajişti uscate, margini de drumuri.

Obsigă — *Bromus squarrosus* (pl. 34, fig. 3). Inflorescența panicul cu ramurile nu mai lungi de 5 cm. Spiculețe puține (1—3), mari, ovoidal lanceolate adesea păroase. Aristele florilor de la vîrful spiculețului îndoite spre exterior. Înfloreşte în iunie—iulie. În regiunea de cîmpie mai rar de dealuri, în pajişti, pe coaste însorite, mai mult în sudul țării.

Obsigă — *Bromus japonicus*. Foarte asemănătoare cu *B. commutatus* (pl. 34, fig. 4), dar cu aristele florilor de la baza spiculețului evident mai scurte, obişnuit

îndoite în jos, rar îndreptate înainte. Panicul foarte lax, cu ramurile de jos ajungînd pînă la 10—15 cm. Înflorește în mai—iunie. Frecventă în locuri ierboase, însorite, pe coaste aride, stepice.

Țăpoșică — *Nardus stricta* (pl. 20, fig. 2) (v. pg. 43).

Pir-cristat — *Agropyron cristatum* (pl. 21, fig. 2). Tulpini numeroase, alcătuind o tufă. Spiculețele foarte apropiate unele de altele, dispuse cu latul, alcătuind un spic de forma unui pieptene. Frunze înguste, adesea ușor răsucite. Înflorește în iunie—iulie. Mai mult în sudul țării, pe coaste însorite, la marginea drumurilor, în pîrloage.

Pir — *Agropyron intermedium*. Mult asemănătoare cu *A. repens* (pl. 21, fig. 1), dar fără rizom. Una din marginile tecii frunzei cu perii fini. Paleele spiculețelor cu vîrful neascuțit, retezat. Înflorește în iunie—iulie. Coaste însorite, fînețe uscate, nisipoase.

Haynaldia villosa (pl. 21, fig. 3). Plantă robustă, obișnuit cu tulpini numeroase. Spic îndesuit, liniar alungit. Glumele spiculețelor cu perii dispuși fasciculat. Înflorește din aprilie pînă în iunie. Pe coaste însorite, la margini de drumuri etc. în sudul țării.

Ciucure — *Aegilops cylindrica* (pl. 20, fig. 3). Spic alungit îngust, cilindric. Aristele spiculețelor superioare mai lungi (—7 cm) decît la cele de la bază. Înflorește din mai pînă în iulie. Comună în regiunea de cîmpie, în sudul țării, în pajiști uscate, stepice.

c. *Rogozuri* (fam. *Cyperaceae*)

Rostogol — *Carex caryophyllea* (pl. 38, fig. 3) (v. pg. 128).

Rogoz-scund — *Carex humilis*. Alcătuiește tufe dese, inelare sau în formă de potcoavă. Tulpini dese, mai scurte decît frunzele. Spicul femel cu 2—4 flori. Bracteele de la baza florilor, alb membranoase pînă la roșii-purpurii. Staminele galbene apar din martie; în floare și în aprilie. Pe coaste însorite pînă în regiunea montană, de preferință pe substrat calcaros.

Rogojel — *Carex praecox* (pl. 37, fig. 2). Planta scundă, cu stoloni lungi. Spicele eliptic lanceolate, grupate terminal. Înflorește din aprilie pînă în iunie. Frecventă pînă în regiunea de dealuri, prin fînețe uscate, poieni, la margini de drumuri.

Rogoz-de-munte — *Carex montana*. Specie scundă, cespitoasă (v. pg. 79).

d. *Plante cu flori mici verzui, brunii, gălbui, alburii sau roșietice*

Mălaiul-cucului — *Luzula campestris* (pl. 41, fig. 5) (v. pg. 130)

Măciulie — *Thesium ramosum* (v. pg. 130).

Măcriș-mărunt — *Rumex acetosella* (v. pg. 130).

Kochia prostrata — Plantă păroasă, adesea roșiatică. Tulpina mai adesea culcată, la bază lignificată, cu ramuri numeroase. Frunze liniare, aproape filiforme. Florile mici, grupate cîte 3—5 în glomerule terminale și laterale, la bază cu frunze mici (bracteante) ce descresc spre vîrf. Învelișul floral perigon verde sau roșietic. Înflorește din iulie pînă în septembrie. În jumătatea sudică a țării, în locuri uscate, stepice, pe coaste însorite (fam. *Chenopodiaceae*).

Rutișor — *Thalictrum minus* (v. pg. 131).

Cătină-de-rîu — *Hippophaë rhamnoides*. Arbust (—6 m) dioic cu ramuri spinoase. Frunze liniar lanceolate, cenușii pînă la roșcate. Ramurile acoperite cu solzi ruginii. Flori mici, brune-gălbui (apar în martie înaintea frunzelor). Fructul drupă falsă, portocaliu. Înflorește din martie pînă în mai. De la malul mării pînă în regiunea montană, în jumătatea sudică a țării, pe coaste pietroase, stînci, nisipuri, prundișuri, de-a lungul rîurilor. Plantă medicinală; se folosesc fructele (fam. *Elaeagnaceae*).

Alior — *Euphorbia cyparissias* (pl. 50, fig. 2). Plantă cu rizom puternic. Frunze liniare. Inflorescența un pleiocaziu. Exemplarele de primăvară sînt simple, neramificate. Are suc lăptos. Înflorește din aprilie pînă în iunie. Comună pînă în regiunea subalpină, pe coaste însorite, la margini de drumuri (fam. *Euphorbiaceae*).

Laptele-cîinelui — *Euphorbia stepposa*. Plantă glabră, cu rizom gros din care pornesc mai multe tulpini (20—60 cm) alcătuind o tufă. Frunze sesile,

lanceolate, ovate sau invers ovate. Inflorescenţa pleiocaziu umbeliform cu 7—13 ramuri (asemănătoare cu cele de la pl. 50 fig. 2—3). Pe marginea caliciului (fals) se află 4 glande nectarifere pe jumătate romboidale. Fructul capsulă glabră sau păroasă. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă în sudul ţării, în păşuni stepice şi locuri pietroase (fam. *Euphorbiaceae*).

Laptele-cucului — *Euphorbia seguieriana*. Plantă tufoasă (—60 cm) cu rizom gros. Frunze liniare sau liniar lanceolate. Inflorescenţa pleiocaziu cu ramuri numeroase. Fructul capsulă glabră. Înfloreşte din iulie pînă în octombrie. Frecventă prin stepe, păşuni uscate, nisipoase; lipseşte în jumătatea nordică a ţării (fam. *Euphorbiaceae*).

2. *Plante cu flori albe*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere*

Liliuţă — *Anthericum ramosum* (pl. 55, fig. 5). Tulpina puternic ramificată, cu frunze uneori mai late de 1 cm. Fructul capsulă globuloasă. Înfloreşte în iunie—iulie. În regiune de cîmpie şi de dealuri, în pajişti însorite (fam. *Liliaceae*).

Băluşcă — *Ornithogalum umbellatum* (pl. 54, fig. 2). Plantă cu bulb, cu florile grupate corimbiform. Pajişti uscate, în regiunea de cîmpie şi de dealuri (fam. *Liliaceae*).

Ornithogalum gussonei. Asemănătoare cu O. *umbellatum* (pl. 54, fig. 2), însă cu frunzele mai înguste (1—3 mm) şi lipsite de nervura mediană albă. Florile (2—10 (12)) sînt grupate corimbiform. Înfloreşte în aprilie—mai. Frecventă pînă în regiunea de dealuri, pe coaste, în pajişti uscate (fam. *Liliaceae*).

Sparanghel — *Asparagus officinalis* (pl. 56, fig. 7). Plantă cu rizom. Tulpina ramificată, cu frunzele reduse la solzi. Ramurile filiforme, verzi, asimilatoare, dispuse în verticile. Fructele bace roşii. Înfloreşte în iunie—iulie. Coaste însorite, tufărişuri, fîneţe. Plantă alimentară cultivată; se consumă lăstarii tineri (fam. *Liliaceae*).

Guşa-porumbelului — *Silene otites*. Tulpina dreaptă (20—80 cm) foarte scurt păroasă sau glabră. Frunzele opuse, cele bazale şi tulpinale inferioare lanceolate sau eliptice, cele superioare lanceolate. Florile mici, grupate în dicazii dese, purtate pe ramificaţii laterale. Caliciu unit (4—6 mm). Corola din 5 petale libere. Fructul capsulă aproape subrotundă. Înfloreşte din mai pînă în iulie. În regiunea de cîmpie şi de dealuri prin fîneţe şi păşuni uscate, stepice (fam. *Caryophyllaceae*).

Opaiţă — *Melandryum album* (pl. 57, fig. 1) (v. pg. 132).

Cornuţ — *Cerastium pumillum*. Asemănătoare cu *C. caespitosum* (pl. 56, fig. 4), însă mai scundă, formînd tufişoare mici; nu are lăstari sterili. Plantă glanduloasă, lipicioasă, cu frunzele opuse, mai mult sau mai puţin eliptice. Florile grupate în dicazii. Petalele aproximativ de lungimea caliciului. Fructul capsulă. Înfloreşte din aprilie pînă în iunie. Pajişti uscate, pîrloage (fam. *Caryophyllaceae*).

Paronychia cephalotes. Plantă scundă, tufoasă cu tulpini numeroase, frunze opuse şi stipele concrescute, albe membranoase. Florile grupate în capitule, înconjurate de bractee albe, membranoase. Înfloreşte în mai—iunie. În regiunea de dealuri şi montană pe coaste pietroase însorite, calcaroase (fam. *Caryophyllaceae*).

Luminoasă — *Clematis recta* (pl. 58, fig. 3) (v. pg. 88).

Mac-de-cîmp — *Papaver dubium*. Asemănător cu macul roşu (formele cu petale mici — pl. 134, fig. 2) însă cu fructul alungit. Specia tipică are petalele roşu aprins. Înfloreşte în mai—iunie. Coaste însorite, margini de drumuri (fam. *Papaveraceae*).

Flămînzică — *Draba verna* (pl. 61, fig. 1). Plantă gracilă (2—15 (25) cm) cu frunzele bazale dispuse în rozetă. Fructul silicvă, obişnuit eliptică. Înfloreşte din martie şi trăieşte 1—3 luni. Pajişti şi coaste uscate, locuri ruderale (fam. *Cruciferae*).

Urda-vacii — *Lepidium draba* (pl. 63, fig. 2) (v. pg. 220).

Gîscariţă — *Arabis hirsuta* (pl. 60, fig. 2) (v. pg. 133).

Frigurele — *Cardaminopsis arenosa* (v. pg. 88).

Punguliță — *Thlaspi kovatsii*. Foarte asemănătoare cu *T. perfoliatum* (pl. 62, fig. 1) însă cu frunzele bazale întregi, lung pețiolate, prezente și la formarea fructelor. Stilul mai lung decît știrbitura siliculei aripate. Înflorește în mai—iunie. În regiunea montană și subalpină, în fînețe și pășuni uscate, pe coaste stîncoase (fam. *Cruciferae*).

Fragi-de-cîmp — *Fragaria viridis* (pl. 65, fig. 2). Plantă cu tulpină scundă, vilos păroasă, care adesea nu se ridică peste frunzele trifoliate, păroase. Stolonii scurți sau lipsesc. Înflorește în aprilie—iunie. Pajiști uscate, coline însorite (fam. *Rosaceae*).

Aglică — *Filipendula hexapetala* (pl. 65, fig. 5). Plantă cu tulpina erectă (30—80 cm). Frunzele întrerupt penat sectate. Florile grupate terminal, umbeliform. Petale (5—9 mm) albe, gălbui sau roz palide. Pistile (9—12 cm) libere. Fructe folicule nerăsucite. Înflorește în mai—iunie. Comună pînă în regiunea de dealuri, prin fînețe mai uscate, stepe, coaste însorite, luminișuri de păduri (fam. *Rosaceae*).

Bîrcoace — *Cotoneaster integerrima* (pl. 64, fig. 6). Arbust pitic (v. pg. 89).

Păducel — *Crataegus monogyna* (pl. 67, fig. 5). Arbust spinos (v. pg. 90).

Păducel — *Crataegus oxyacantha*. Arbust spinos (v. pg. 90).

Porumbar — *Prunus spinosa* (pl. 68, fig. 1). Foarte comun pînă în regiunea montană inferioară, în tufărișuri și pajiști însorite (v. pg. 91).

Vișin-turcesc — *Padus mahaleb* (pl. 68, fig. 2). Arbore scund (v. pg. 91).

Sulițică — *Dorycnium herbaceum*. Leguminoasă perenă cu frunze sesile, digitate, cu 5—7 foliole. Flori mici papilionate, grupate corimbiform. Înflorește din iunie pînă în august. Frecventă în regiunea de dealuri, pe coaste însorite, rîpe, tufărișuri, pe substrat calcaros (fam. *Leguminosae*).

Trifoi-de-munte — *Trifolium montanum* (v. pg. 133).

Scaiul-dracului — *Eryngium campestre*. Plantă rigidă, glabră, ramificată, cu aspect alburiu. Frunze rigide, 2—3 penat sectate, cu foliolele țepoase,

decurente pe rachisul frunzei. Florile mici, grupate în umbele capituliforme, la bază cu foliole involucrale lungi, lanceolate, țepoase. Înflorește în iulie—august. Comună prin pășuni și fînețe uscate, pe coaste însorite, în lungul drumurilor (fam. *Umbelliferae*).

Chimen — *Carum carvi* L. (pl. 71, fig. 3) (v. pg. 134).

Orlaya grandiflora. Umbeliferă cu tulpina (10—80 cm) glabră, erectă, adesea ramificată. Frunze ovate, păroase, 3—4 penat-sectate, cu foliolele terminale liniare. Inflorescența umbelă compusă (5—12 ramificații). Petale 5, foarte inegale, cele de la marginea umbelei evident mai mari. Fructe dicariopse ovoidale (6—8 mm lungi), acoperite cu peri setiformi. Înflorește din mai pînă în iulie. Sporadică în regiunea de cîmpie și de dealuri prin fînețe uscate, luminișuri de pădure, rar în semănături, în sudul țării (fam. *Umbelliferae*).

Cosicel — *Seseli annuum*. Tulpina (10—100 cm) mai adesea simplă, ramificată în partea superioară, terminată cu o umbelă relativ mică. Involucelul este alcătuit din foliole lanceolate, numeroase. Flori mici, albe, rar roșietice. Fructe ovoidale (1,5—2,5 mm) ușor turtite dorsiventral, îngust costate. Frunze suriu, scurt păroase, ovate, distanțat 2—3 penat sectate, cele bazale lung pețiolate, cele superioare sesile. Foliolele terminale, liniare. Înflorește în iulie—august. Frecventă în pajiști însorite, uneori semisărate, la margini de păduri etc. (fam. *Umbelliferae*).

Seseli varium. Plantă în întregime glabră și verde. Tulpina (30—120 cm) ramificată obișnuit de la bază, spre vîrf aproape fără frunze. Frunzele pețiolate cu contur triunghiular, 2—4 penat sectate. Pețiolii frunzelor inferioare în secțiune, pe fața superioară plane sau de forma unui jgheab. Foliolele terminale lungi (5—15 mm) liniare. Umbele de mărime mijlocie cu flori mici. Involucrul din foliole numeroase. Fructul alungit elipsoidal (2,5—3,5 mm), cu coaste evident alburii. Înflorește din iunie pînă în august. Frecventă pe coaste însorite, în pajiști uscate, pe dune nisipoase (fam. *Umbelliferae*).

Morcov — *Daucus carota* (pl. 72, fig. 4). Rădăcina pivotantă lignificată (numai la soiurile cultivate, cărnoasă și de culoare roșie-portocalie). Tulpina (50—80 (200) cm) obișnuit ramificată. Frunzele 2—4 penat sectate. Umbela cu flori numeroase. Fructele (2,5—4 mm) dicariopse elipsoidale sau ovoidale cu ghimpi lungi. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Foarte comună prin fînețe, pe coaste însorite, în poieni, de la cîmpie pînă în regiunea montană (fam. *Umbelliferae*).

Smeoaie — *Libanotis montana*. Plantă obişnuit robustă (—120 cm, rar numai de cîţiva cm) păroasă. Tulpina erectă, rigidă, adînc muchiat brăzdată. Frunze peţiolate, ovate sau alungite, 1—3 penat sectate. Umbele mijlocii sau mari. Involucrul şi involucelele din foliole numeroase. Flori mici, albe, uneori roşietice. Fructe dicariopse ovoidale sau elipsoidale (3—4 mm), turtite din faţă, păroase şi costate. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Din regiunea de dealuri pînă în cea subalpină, pe coaste înierbate sau stîncoase, la margini de păduri (fam. *Umbelliferae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Torţel — *Cuscuta epithymum* (pl. 76, fig. 5). Plantă parazită (v. pg. 135).

Observaţie. Alte specii de cuscuta care parazitează plantele din pajişti sînt: *C. trifolii*, *C. europaea*, *C. campestris* (v. pg. 135).

Busuioc-sălbatic — *Prunella laciniata*. La port şi gruparea florilor asemănătoare cu *P. vulgaris* (pl. 160, fig. 5), dar cu florile albe sau albe-gălbui. Frunzele cel puţin cele superioare penat fidate pînă la penat sectate. Întreaga plantă aspru des păroasă. Înfloreşte în iulie—august. Pajişti uscate, tufărişuri (fam. *Labiatae*).

Cătuşnică-sălbatică, gutuiţă — *Marrubium peregrinum*. Plantă alipit cenuşiu tementoasă. Tulpini (30—60 (100) cm) erecte, adesea ramificate din jumătatea superioară. Frunze peţiolate, opuse, lanceolate, spre vîrf serat crenate. Florile grupate la baza frunzelor în verticile distanţate. Caliciul tubulos păros (cu 5 dinţi). Corola bilabiată, fin păroasă, asemănătoare cu cea de la *M. vulgare* (pl. 77, fig. 3). Fructele tetranucule. Înfloreşte din iunie pînă în august. Păşuni însorite, marginea drumurilor, locuri ruderale. Lipseşte în nordul ţării (fam. *Labiatae*).

Şerlai — *Salvia aethiopis* (pl. 76, fig. 1). Plantă mai adesea robustă (20—100 cm) erectă, alb lînos păroasă, cu inflorescenţa foarte ramificată, de formă mai mult sau mai puţin piramidală. Înfloreşte în iunie—iulie. În regiunea de cîmpie, în stepe uneori nisipoase. Lipseşte în nordul ţării (fam. *Labiatae*).

Salvie — *Salvia austriaca* (pl. 76, fig. 2) (v. pg. 135).

Pătlagină-moale — *Plantago media* (pl. 78, fig. 3) (v. pg. 136).

Pătlagină-îngustă — *Plantago lanceolata* (pl. 78, fig. 4). Frunzele de la baza tulpinii lanceolate pînă la liniar lanceolate. Florile cu petalele unite grupate într-un spic ovoidal sau scurt cilindric. Înflorește din martie pînă în septembrie. Foarte comună pînă în regiunea montană, în pajiști aride, la margini de drumuri. Plantă medicinală; se folosesc frunzele (fam. *Plantaginaceae*).

Asperula glauca (pl. 79, fig. 2). Tulpina (20—80 cm) erectă cu frunze liniare, așezate cîte 8—10 în verticile. Florile mici, grupate într-un panicul lax, în dicazii. Înflorește în iunie—iulie. Frecventă în pajiști, rariști de pădure, tufărișuri, pe coaste aride (fam. *Rubiaceae*).

e. *Inflorescența calatidiu (fam. Compositae)*

Parpian — *Antennaria dioica* (pl. 149, fig. 2) (v. pg. 61).

Coada-șoricelului — *Achillea millefolium* (pl. 82, fig. 2) ssp. *collina*. Se deosebește de specia tipică prin frunzele îngust lanceolate cu laciniile terminale adunate. Înflorește din iunie pînă în august. Frecventă pe coaste aride și în pajiști semisărate, în regiunea de cîmpie și de dealuri.

Coada-șoricelului — *Achillea setacea*. Foarte asemănătoare cu *A. millefolium* (pl. 82, fig. 2). Frunzele îngust liniar lanceolate (4—10 mm late), 2—3 penat sectate cu laciniile terminale setacee (0,5 mm), grupate în fascicule apropiate unele de altele. Înflorește din iunie pînă în august. Frecventă în sudul țării (mai rară în Transilvania) pe coaste aride, în locuri pietroase și pajiști semisărate.

Margaretă — *Chrysanthemum leucanthemum* (pl. 83, fig. 1) (v. pg. 136).

3. *Plante cu flori galbene*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere*

Ceapa-ciorii — *Gagea pusilla* (pl. 84, fig. 2). Plantă (3—5 cm) cu bulb. Frunze liniare, canaliculate. Înflorește în martie—aprilie. Pajiști însorite, locuri nisipoase (fam. *Liliaceae*).

Hajmă-păsărească — *Allium flavum* (pl. 84, fig. 4). Plantă cu bulb. Stamine mult mai lungi decît perigonul. Înflorește în iulie—august. Coline uscate, stînci calcaroase (fam. *Liliaceae*).

Stînjenel — *Iris pumilla*. Plantă cu rizom și cu tulpina aeriană foarte scurtă. Frunzele enziforme. Florile (asemănătoare cu cele de la *I. pseudacorus* — pl. 85, fig. 3) galbene, violacee sau alb-roșietice.

Fructele capsule alungite. Înflorește în aprilie — mai. Frecventă mai ales pe coaste însorite (fam. *Iridaceae*).

Ploșnicar — *Ceratocephalus falcatus* (pl. 86, fig. 1). Plantă pitică (3—10 cm) cu frunze sectate și flori mici. Fructe nucule mici ca niște seceri. Înflorește din februarie pînă în aprilie. Comună pe coaste însorite și în pajiști stepice (fam. *Ranunculaceae*).

Piciorul-cocoșului — *Ranunculus bulbosus*. Mult asemănătoare la port și forma frunzelor cu *R. sardous* (pl. 88, fig. 2), dar cu baza tulpinii bulbiform îngroșată. Tulpina (20—30 (40) cm) erectă, foarte des alb păroasă. Flori mari. Înflorește din aprilie pînă în iunie. Comună în regiunea montană prin pajiști mai uscate, coaste însorite și locuri ruderale în lungul drumurilor (fam. *Ranunculaceae*).

Ruscuță-primăvăratică — *Adonis vernalis* (pl. 91, fig. 3). Apare sub forma de tufișoare încă din martie. Flori mari. Fructe nucule. Înflorește în aprilie—mai. Prin pajiști uscate. Plantă toxică, medicinală; se folosește partea aeriană și rizomul (fam. *Ranunculaceae*).

Mixandre-sălbatice — *Erysimum pannonicum* (pl. 93, fig. 4). Plantă acoperită cu peri bifurcați și trifurcați, cu tulpina (20—70 cm) erectă, simplă sau ramificată.

Înflorește din iunie pînă în august. Frecventă în regiunea de cîmpie, de dealuri și montană, prin pajiști, pe coaste stîncoase, stîncării, în tufărișuri însorite (fam. *Cruciferae*).

Ciurlan-alb — *Rapistrum perenne* (pl. 97, fig. 3). Plantă viguroasă, foarte ramificată, luînd o formă sferică. Tulpina setos păroasă, pe ramuri însă glabră.

Înflorește în iunie—iulie. În pajiști însorite, în semănături sau ruderal la marginea drumurilor (fam. *Cruciferae*).

Hreniță — *Lepidium perfoliatum* (pl. 95, fig. 6). Frunze bazale și tulpinale inferioare penat sectate, cele superioare întregi, amplexicaule. Tulpina (15—40 (70) cm) simplă sau ramificată. Flori mici, cu petale galben deschis. Înflorește în mai—iunie. Pășuni uscate, stepice (fam. *Cruciferae*).

Ochelariță — *Biscutella levigata* (pl. 95, fig. 7). Flori galbene-aurii, dispuse corimbiform în raceme. Fructele silicule foarte comprimate, netede, compuse din două jumătăți circulare, știrbite la capete în formă de ochelari. Tulpini erecte (15—30 (50) cm), la bază lignificate, puțin foliate, frunzele fiind dispuse mai mult rozular. Înflorește din aprilie pînă în iunie. În regiunea montană și subalpină, pe coaste stîncoase și ierboase, grohotișuri, pășuni, pe substrat calcaros (fam. *Cruciferae*).

Drobușor — *Isatis tinctoria* (pl. 94, fig. 1). Plantă viguroasă cu tulpina dreaptă (50—100 (140) cm). Frunzele bazale pețiolate, alungit lanceolate; cele tulpinale sesile, amplexicaule. Inflorescența corimbiform paniculată. Florile au cîte 4 sepale și petale. Fructul este siliculă obișnuit eliptică. Înflorește din mai pînă în iulie. Răspîndită pe dealuri stîncoase însorite, locuri ierboase și pietroase, lîngă drumuri (fam. *Cruciferae*).

Lubiț — *Camelina microcarpa* (pl. 95, fig. 1) (v. pg. 139).

Albiță — *Alyssum alyssoides* (pl. 95, fig. 3). Plantă scundă mai adesea ramificată, păroasă. Fructe silicule circulare, păroase. Înflorește în mai—iunie. Coline însorite, pajiști uscate, locuri ruderale (fam. *Cruciferae*).

Bărbișoară — *Alyssum desertorum*. În aceleași locuri și asemănătoare cu albița, dar cu fructele glabre. Înflorește în martie—aprilie (fam. *Cruciferae*).

Ciucușoară-de-stînci — *Alyssum saxatile* (pl. 95, fig. 4). Alcătuiește adesea tufe cenușii-verzui (15—25 cm). Baza tulpinii groasă, brună, cu resturi fibroase de frunze. Înflorește din martie pînă în iunie. În regiunea de dealuri și montană inferioară, pe stînci și în locuri pietroase (fam. *Cruciferae*).

Rechie — *Reseda lutea* (pl. 98, fig. 1). Frunze variabile, adesea sectate, mai rar întregi. Sepale şi petale 6. Înfloreşte din mai pînă în octombrie. Pe coaste însorite, în semănături, la margini de drumuri (fam. *Resedaceae*).

Iarbă-de-şoaldină — *Sedum acre* (pl. 98, fig. 2). Plantă scundă (5—15 cm), glabră, ramificată, alcătuind tufişoare. Frunze cu gust acru, ovate, cărnoase, dispuse altern. Înfloreşte în iunie—iulie. Pajişti însorite, locuri pietroase, nisipoase, ziduri vechi (fam. *Crassulaceae*).

Iarbă-grasă — *Sedum sexangulare*. Asemănătoare cu *S. acre*, cu frunze de asemenea cărnoase, cilindrice, liniare, dispuse pe 6 rînduri. Înfloreşte în iunie—iulie. Pajişti uscate, nisipoase şi pietroase, ziduri (fam. *Crassulaceae*).

Urechelniţă — *Sempervivum heuffelii* (pl. 98, fig. 3). Plantă cărnoasă, glandulos scurt păroasă, cu frunzele groase de forma unei pene (cuneate), cele bazale dispuse în rozetă deasă. Flori cu 6 petale gălbui sau albe-gălbui. Fruct polifoliculă. Înfloreşte în iulie—august. Pe stînci calcaroase în regiunea montană (fam. *Crassulaceae*).

Potentilla arenaria. Plantă mică, tufoasă, păroasă, cu tulpini subţiri, ascendente. Frunzele bazale palmate, 5-foliolate, cele tulpinale 3-foliolate, cu stipele îngust lanceolate. Flori relativ mari (de 15—18 mm în diametru). Caliciul (caliculul) extern din 5 foliole liniar alungite, mai scurte decît cele interne (v. pl. 99). Înfloreşte din martie pînă în mai. Comună în regiunea montană, pe coaste stîncoase, în păşuni, prin fîneţe şi locuri nisipoase însorite (fam. *Rosaceae*).

Scrîntitoare — *Potentilla argentea* (pl. 99, fig. 2). Alcătuieşte tufe. Tulpina mai mult sau mai puţin alb tomentoasă (10—50 cm) erectă sau ascendentă, ramificată în partea superioară. Frunze peţiolate, palmate cu 5 (6—7) foliole, pe dos alb tomentoase. Înfloreşte în iunie—iulie. Coaste aride, pietroase, pajişti stepice, margini de drumuri (fam. *Rosaceae*).

Turiţă-mare — *Agrimonia eupatoria* (v. pg. 99).

Grozamă — *Genista sagittalis* (pl. 101, fig. 3). Plantă scundă (—25 cm), cu tulpinile aripate şi frunzele reduse, mici (1—2 cm). Florile sînt grupate terminal într-o inflorescenţă globuloasă sau scurt racemoasă. Fructul — păstaie turtită,

păroasă. Înflorește din mai pînă în iulie. Răspîndită din pajiști uscate din regiunea de cîmpie pînă în cea montană (fam. *Leguminosae*).

Drobiță — *Genista tinctoria* ssp. *eutinctoria* (pl. 101, fig. 4) (v. pg. 139).

Lemnu-bobului, bobițel — *Cytisus nigricans* (pl. 101, fig. 1). Arbust cu tulpina (20—150 cm) ascendentă sau erectă, ramificată de la bază. Frunze lung pețiolate, trifoliate. Inflorescența racem terminal. Flori galbene-aurii. Fructul păstaie liniară (25—32 mm), acoperit cu peri argintii. Înflorește din iunie pînă în august. În regiunea deluroasă, pe coaste însorite, stîncării, în tufărișuri (fam. *Leguminosae*).

Drob — *Cytisus leucotrichus*. Arbust (30—100 cm) cu tulpina culcată și ramurile erecte sau ascendente. Lăstarii anuali scurt pîslos păroși. Frunze pețiolate, trifoliate, păroase. Flori (asemănătoare cu cele de la *C. nigricans*) cîte 5—6 la baza frunzelor, grupate racemiform. Caliciu unit, păros. Corola cu vexilul brun-roșcat pătat. Păstaia dreaptă sau ușor îndoită (25—30 mm) cu peri deși, lînoși. Înflorește din martie pînă în mai. Pe coaste însorite pînă în regiunea montană inferioară (fam. *Leguminosae*).

Culbeceasă, lucernă-galbenă — *Medicago falcata* (pl. 102, fig. 1). Tulpina erectă, ascendentă sau culcată. Frunze trifoliate. Inflorescența racem scurt, capituliform. Păstaie dreaptă sau de forma unei seceri (5—15 cm) la maturitate negricioasă. Plantă variabilă după locul de creștere. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Comună pînă în regiunea subalpină prin locuri ierboase, uscate, pe coaste însorite, în tufărișuri, pe malul apelor, nisipuri și ruderală la marginea drumurilor (fam. *Leguminosae*).

Trifoi-mărunt — *Medicago lupulina* (pl. 102, fig. 2). Tulpina foarte ramificată mai adesea culcată. Flori mici, grupate capituliform pe pedunculi lungi. Păstăi mici (2—3 mm) reniforme, la maturitate negricioase. Înflorește din mai pînă în septembrie. Comună în regiunea de cîmpie și de dealuri, în locuri ierboase, pajiști uscate, locuri ruderale (fam. *Leguminosae*).

Lucernă-mică — *Medicago minima*. Plantă relativ mică (5—40 (50) cm) păroasă, obișnuit erectă. Frunze trifoliolate, cu foliole mici invers ovate sau subrotunde. Flori mici (1—8), grupate capituliform. Păstaia răsucită în formă

de melc, de formă globuloasă, cu ţepi lungi. Înfloreşte în mai—iunie. În regiunea de cîmpie şi de dealuri, în pajişti, pe coaste însorite, nisipuri (fam. *Leguminosae*).

Trifoiaş — *Trifolium campestre* (pl. 102, fig. 3) (v. pg. 139).

Vătămătoare — *Anthyllis vulneraria* (pl. 103, fig. 3) (v. pg. 140).

Luntricică-păroasă — *Oxytropis pilosa*. Tulpina (15—50 cm) împreună cu frunzele acoperite cu peri deşi, albi. Frunze imparipenat compuse. Florile grupate spiciform sau capituliform. Petale galbene palide. Carena prevăzută cu un rostru lung şi îngust. Păstaie aproape cilindrică (15 mm). Înfloreşte în iunie—iulie. În regiunea de cîmpie şi de coline, în locuri uscate, însorite, pe aluviuni, dune nisipoase (fam. *Leguminosae*).

Ghizdei — *Lotus corniculatus* (pl. 103, fig. 4) (v. pg. 140).

Astragalus asper. Plantă cu tulpina erectă (30—120 cm), băţoasă, muchiată, acoperită cu peri albi, bifurcaţi, alipiţi. Frunze (5—10 cm lungi) imparipenat sectate, cu foliole lanceolate sau liniare. Inflorescenţa spic alungit, multiflor. Flori (14—16 mm lungime) erecte, cu corola papilionată, gălbuie sau albă-gălbuie. Păstăile (15—25 mm) alipite de axă, păroase. Înfloreşte în iunie — iulie. În regiunea de cîmpie şi de dealuri, pe coaste însorite, în tufărişuri, la margini de păduri (fam. *Leguminosae*).

In-galben — *Linum flavum* (pl. 104, fig. 3). Rizom noduros. Tulpini erecte (20—25 cm), cu frunze invers ovate (spatulate). Flori mari, galbene. Fructul capsulă sferică. Înfloreşte în iulie—august. Comună pînă în regiunea de dealuri, pe coaste aride, în pajişti stepice şi mărăcinişuri (fam. *Linaceae*).

Pojarniţă — *Hypericum perforatum* (pl. 105, fig. 1) (v. pg. 140).

Iarba-osului — *Helianthemum nummularium* (pl. 105, fig. 3). Tulpini (10—40 cm) tufoase, cu baza lignificată, obişnuit ascendente. Frunze opuse, pe dos alb păroase, cu stipele. Florile grupate racemiform. Înfloreşte în iunie—iulie. Pe coaste stîncoase şi ierboase, însorite, pînă în zona alpină (fam. *Cistaceae*).

Iarba-osului — *Helianthemum hirsutum*. Foarte asemănătoare cu precedenta, însă cu frunzele verzi şi nu alb tomentoase. Înfloreşte din mai pînă în

august. Pajişti uscate, coaste însorite, tufărişuri, pînă în regiunea montană (fam. *Cistaceae*).

Iarba-osului — *Helianthemum canum*. Asemănătoare cu *H. nummularium* (pl. 105, fig. 3) însă în general mai mică (10—20 (30) cm), cu frunzele pe ambele feţe cenuşii sau tomentoase şi lipsite de stipele. Înfloreşte din aprilie pînă în septembrie. În regiunea de dealuri şi montană pe coaste, în locuri pietroase, însorite, mai rară (fam. *Cistaceae*).

Urechea-iepurelui — *Bupleurum falcatum* (pl. 106, fig. 4). Plantă cu frunze întregi şi cu tulpina (—1 m) ramificată, flexuoasă şi foliată. Umbele bogate, cu flori mici. Fructe dicariopse elipsoidale (3—5 mm) cu coaste filiforme. Înfloreşte în august—septembrie. Pe coaste, locuri stîncoase însorite, tufărişuri, rar în păduri rărite, pînă în zona alpină (fam. *Umbelliferae*).

Seseli gracile. Plantă complet glabră şi verde. Tulpina ramificată. Frunzele dispuse mai mult spre bază, 1—5 penat sectate, cu contur triunghiular, cele bazale peţiolate, cele tulpinale mijlocii şi superioare sesile. Foliole terminale subţiri, filiforme lungi de 2—10 mm. Inflorescenţa umbelă compusă. Umbelule cu flori mici, galbene, numeroase. Fructe elipsoidale sau ovoidale (2—3 mm), turtite lateral. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Sporadică în regiunea de cîmpie şi de dealuri, pe coaste ierboase însorite şi stîncării calcaroase (fam. *Umbelliferae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Barba-boierului — *Ajuga laxmannii*. Plantă cu florile bilabiate (asemănătoare ca alcătuire cu cele de la *A. genevensis* (pl. 170, fig. 1 a), gălbui, cu vinişoare purpuriu-brune, cu buza superioară formată din doi dinţi. Tulpini erecte (20—50 cm), lînos păroase. Înfloreşte în mai—iunie. În regiunea de cîmpie şi dealuri, prin fîneţe şi tufărişuri uscate (fam. *Labiatae*).

Jaleş-de-cîmp — *Stachys recta*. Tulpina (25—100 cm) erectă sau ascendentă, obişnuit ramificată, scurt păroasă. Frunze peţiolate, eliptice sau lanceolate, cele superioare sesile şi mai înguste. Florile asemănătoare cu cele de la *S. annua* (pl. 76, fig. 3), scurt pedicelate, grupate cîte 6—18 în verticile distan-

țate. Caliciu tubulos, campanulat. Corola albă-gălbuie sau galbenă, glabră sau scurt păroasă. Înflorește din mai pînă în august. Comună în pajiști uscate, pe coline aride și în locuri pietroase (fam. *Labiatae*).

Lumînărică, coada-vacii — *Verbascum phlomoides* (pl. 109, fig. 1). Plantă înaltă (50—150 cm), neramificată, în întregime suriu pîslos păroasă. Florile mari, galbene, circulare, ușor zigomorfe, cu 2 stamine glabre mai lungi și 3 mai scurte, cu filamentele des alb lanate și anterele reniforme. Înflorește în iulie—august. Pajiști, pășuni uscate, locuri ruderale etc. Plantă medicinală; se folosesc florile (fam. *Scrophulariaceae*).

Lumînărică — *Verbascum lychnitis*. Tulpină înaltă (50—100 cm) erectă, alb tomentoasă. Frunzele pe dos alb tomentoase, cele tulpinale ovate sau alungit ovate, cele bazale îngustate în pețiol, lanceolate sau alungit eliptice, pe margine întregi sau inegal și aproape ascuțit crenate. Inflorescența paniculiform ramificată. Florile grupate în fascicule, asemănătoare cu cele de la *V. phlomoides*, dar staminele cu antere de aceeași formă, reniforme, nedecurente pe filament. Înflorește din iunie pînă în august. Comună în locuri însorite, uscate, pietroase, de preferință pe soluri calcaroase (fam. *Scrophulariaceae*).

Linaria genistifolia (pl. 110, fig. 2). Plantă glabră, erectă, viguroasă (80—100 cm), cu frunze alterne, sesile, lanceolate sau alungit lanceolate. Flori galben-deschis, pintenate, grupate racemiform. Fructul capsulă ovoidă. Înflorește în iulie—august. Mai frecventă în sudul țării pînă în regiunea de dealuri, pe coaste însorite, pietroase, stîncoase, mai ales calcaroase și prundișuri uscate (fam *Scrophulariaceae*).

Sînziene-galbene — *Galium verum* (pl. 111, fig. 1) (v. pg. 142).

Sipică — *Scabiosa ochroleuca*. Tulpină erectă (50—95 cm), ramificată, păroasă. Frunze opuse, întregi sau penat-sectate (rar de două ori penat sectate). Florile grupate capituliform (asemănătoare cu cele de la *S. lucida* — pl. 162, fig. 3), palid galbene (ochroleuce), cele de la marginea capitulului cu petalele exterioare mai mari. Caliciul extern unit membranos, cel intern alcătuit din 5 sete lungi dispuse stelat. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Comună pînă în regiunea montană pe coaste, în fînețe uscate, poieni (fam. *Dipsacaceae*).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Steliță — *Aster linosyris* (pl. 114, fig. 4). Tulpina (20—60 cm) erectă, foarte des foliată, cu frunze îngust liniare și cu calatidiile grupate corimbiform. Înflorește din iulie pînă în octombrie. Fînețe, pășuni aride, stepice, pînă în regiunea montană inferioară.

Inula ensifolia (pl. 113, fig. 3). Frunzele rigide, liniar lanceolate sau liniare. Tulpina (7—60 cm) obișnuit cu un singur calatidiu mare. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Pe coaste pietroase înierbate, pajiști uscate, în regiunea de dealuri (mai rar pînă în cea subalpină).

Inula hirta (pl. 113, fig. 4). Plantă în întregime hirsut păroasă cu tulpina simplă sau puțin ramificată. Calatidii mari. Înflorește din iunie pînă în septembrie. În regiunea de cîmpie și de dealuri, în fînețe uscate, tufărișuri, locuri stîncoase, la margini de păduri.

Iarbă-mare — *Inula salicina* (pl. 113, fig. 5) (v. pg. 104).

Ciorói — *Inula germanica*. Plantă scurt păroasă, glanduloasă. Tulpina (30—80 cm) erectă, des foliată, cu calatidii mici, grupate corimbiform. Frunze alungit oblongi, cordate, tomentos lînate, suriu-verzui. Înflorește în iulie—august. În regiune de cîmpie și de dealuri, în pajiști și tufărișuri uscate.

Floare-de-perină — *Anthemis tinctoria* (pl. 116, fig. 4). Tulpina mai adesea ramificată. Frunze penat sectate, pe dos mătăsos păroase. Calatidii discoidale, mari (circa 3 cm late) cu florile marginale galben întunecate. Înflorește din iunie pînă în august. Frecventă pe coaste înierbate însorite, stîncării, pînă în regiunea subalpină.

Peliniță — *Artemisia pontica* (pl. 115, fig. 2). Tulpini (40—60 cm) lignificate. Frunze 2-penat sectate, suriu tomentoase. Calatidii mici, aproape globuloase și cu flori numeroase (20—40). Înflorește în iulie—august. În regiunea de cîmpie și de dealuri, în pășuni și fînețe uscate.

Peliniță — *Artemisia austriaca*. Plantă albă-suriu păroasă, la bază lignificată; alcătuiește tufe. Tulpini neramificate. Frunze sesile de 2 ori penat sectate, cu lacinii lungi, liniare. Calatidii mici, globulos ovate (cu 15—20 flori), grupate paniculiform (asemănătoare cu cele de la *A. absinthium*, pl. 115, fig. 3), dar sînt

mai mici şi mai alungite. Înfloreşte în august—septembrie. Comună în sudul ţării, în pajişti stepice, rară în Transilvania şi Banat.

Pelin-nemirositor — *Artemisia campestris*. Alcătuieşte tufe (—1 m) din tulpini florifere şi lăstari sterili, aproape glabre. Frunze 2—3 penat sectate, mătăsos sur păroase sau glabre. Laciniile frunzei lungi şi liniare. Calatidii mici, ovoidale, drepte sau aplecate, grupate paniculiform spre vîrful tulpinii. Înfloreşte în iulie—august. Coaste înierbate, pietroase, în regiunea de cîmpie şi de dealuri.

Rujină — *Senecio jacobaea* (pl. 117, fig. 2) (v. pg. 104).

Turtă — *Carlina vulgaris* (pl. 119, fig. 2). Plantă cu frunze ţepoase pe margini şi cu calatidii late (de 3—4 cm), dispuse mai mult sau mai puţin corimbiform. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă pînă în regiunea montană, prin fîneţe, pe coaste uscate, în tufărişuri, locuri stîncoase.

Scai-răsăritean — *Centaurea orientalis* (pl. 119, fig. 4). Tulpină ramificată, scurt aspru păroasă. Frunze penat-sectate. Calatidii mari (circa 25 mm lungime), aproape globuloase, cu apendiculii foliolelor galbeni-verzui de culoarea paielor, rotunjite şi fimbriate. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. În sudul ţării în pajişti, pe coaste însorite pietroase şi în tufărişuri.

Centaurea salonitana. Asemănătoare cu precedenta. Foliolele involucrale late, verzi-gălbui sau gălbui, la vîrf cu un spin. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. În sudul ţării, îndeosebi în Dobrogea, pe coaste pietroase şi în pajişti însorite.

Pintenoagă — *Carthamus lanatus* (pl. 118, fig. 1). Tulpina erectă mai adesea ramificată, uşor lînat păroasă. Frunze pieloase diferit sectate, cu marginea ţepoasă. Calatidii cu foliole rigide. Înfloreşte din iunie pînă în august. Pajişti însorite, margini de drumuri.

Anghinare — *Scolymus hispanicus* (pl. 124, fig. 1). Plantă ramificată cu frunze spinoase şi decurente. Calatidiile dispuse la baza frunzelor, sînt înconjurate de 3—4 bractee ţepoase. Înfloreşte în iulie—august. Pajişti însorite în Dobrogea sudică.

Barba-caprei — *Tragopogon dubius*. Se deosebeşte de *T. orientalis* (pl. 119, fig. 1) prin foliolele involucrale mai lungi decît florile care sînt galbene-sulfurii.

Pedunculul sub calatidiu este îngroşat, subţiindu-se treptat. Înfloreşte în iunie—iulie. Fîneţe uscate, coaste însorite.

Salsifi — *Scorzonera hispanica* (pl. 122, fig. 3) (v. pg. 143).

Scorzonera cana (pl. 122, fig. 2). Plantă mică, cu rizom gros, lemnos. Frunze penat-sectate, cu foliole liniare, distanţate. Înfloreşte din iunie pînă în august Pe coline uscate, în pajişti (uneori semisărate) şi tufărişuri.

Scorzonera austriaca. Plantă scundă, cu tulpina simplă, cu 2—3 frunze reduse, terminată cu un calatidiu (asemănătoare cu cele din pl. 122, fig. 1, 2, 3). Frunzele liniare pornesc de la vîrful rizomului, acoperit cu numeroase fibre brune-închis. Înfloreşte din martie pînă în mai. Pe coline înierbate, în locuri stîncoase, însorite.

Răsfug, ghiţion, ameţeala-oilor — *Chondrilla juncea* (pl. 122, fig. 4). Tulpina mult ramificată, spre bază setos păroasă. Ramurile ca nişte nuiele, aproape fără frunze, acestea fiind dispuse mai mult la bază. Calatidii mici, cilindrice, numai cu flori ligulate. Conţine suc lăptos. Înfloreşte din iunie pînă în august. Coaste însorite, locuri ruderale.

Gălbenuşi — *Crepis rhoeadifolia* (pl. 124, fig. 4) (v. pg. 233).

Vulturică — *Hieracium pilosella* (pl. 125, fig. 4). Plantă păroasă. Tulpini scapiforme, cu cîte un singur calatidiu, la bază cu stoloni lungi, foliaţi. Înfloreşte din mai pînă în august. Comună îndeosebi în regiunea de dealuri şi montană, prin pajişti relativ uscate.

Vulturică — *Hieracium bauhinii* (pl. 126, fig. 3). Tulpina la bază cu numeroşi stoloni foliaţi, subţiri şi lungi. Frunzele numai pe dos şi pe margini lung setiforme păroase. Calatidiile mici, netomentoase, cu peri glanduloşi. Înfloreşte în iunie—iulie. Foarte comună în regiunea de cîmpie şi de dealuri, prin păşuni, fîneţe, tufărişuri.

4. *Plante cu flori roşii, roze, purpurii (uneori cu nuanţe liliachii sau violete)*

a. *Corola cu petalele libere*

Lipicioasă — *Viscaria vulgaris* (pl. 130, fig. 4) (v. pg. 146).

Tunica prolifera (pl. 132, fig. 7). Tulpina (30—50 cm) erectă, simplă sau uşor ramificată în partea superioară. Frunze liniare, opuse. Flori dispuse în capitule terminale. Caliciu tubulos. Petale mici, roşietice sau liliachii-roşietice. Înfloreşte din mai pînă în iulie. În regiunea de cîmpie şi de dealuri, pe coaste însorite, uscate, pietroase, în locuri nisipoase, calcaroase (fam. *Caryophyllaceae*).

Garofiţe — *Dianthus carthusianorum* (pl. 132, fig. 1) (v. pg. 146).

Garofiţă — *Dianthus nardiformis* (pl. 132, fig. 5). Plantă îndesuit tufoasă, cenuşie, cu tulpini (10—15 cm) la vîrf bifurcat ramificate. Înfloreşte în iunie—iulie. Numai în Dobrogea, în păşuni foarte uscate, pe stînci, în locuri pietroase (fam. *Caryophyllaceae*).

Bujor — *Paeonia tenuifolia* (pl. 133, fig. 1). Tulpină (10—50 cm) obişnuit cu o singură floare mare. Frunze 3—4 sectate, cu lacinii liniare. Fructe folicule. Înfloreşte în aprilie—mai. Sporadică prin pajişti însorite, stepice (fam. *Ranunculaceae*).

Migdal-pitic — *Amygdalus nana* (pl. 135, fig. 1). Tufă lemnoasă pitică (50—150 mm) cu frunze alterne uşor pieloase, lanceolate pînă la alungit invers ovate. Flori mai mult sau mai puţin pedicelate (1—3) roze sau roşii-deschis. Fructele drupe păroase. Înfloreşte în aprilie—mai. În zona de stepă şi pe coaste însorite, stepice, din zona forestieră (fam. *Rosaceae*).

Măceş — *Rosa canina* (pl. 135, fig. 3) Arbust. (v. pg. 108).

Trandafir-de-cîmp — *Rosa gallica*. Arbust spinos mai adesea scund (20—150 cm) cu frunze simplu penat sectate cu 3—5 foliole. Flori mari (4—8 cm în diametru) solitare, de culoare roşu-deschis pînă la purpuriu. Înfloreşte în iunie şi iulie. Comună din regiunea de cîmpie pînă în cea montană, pe coaste însorite, tufărişe (fam. *Rosaceae*).

Trifoi — *Trifolium rubens.* Plantă tufoasă, adesea cu tulpini puține, erecte (20—80 cm) foliate. Frunze trifoliolate cu stipele mari, ascuțite, concrescute cu pețiolul. Foliole alungit lanceolate sau alungit eliptice, pe margine evident dințate. Florile în 1—2 capitule, alungit ovate sau cilindric conice (3—10 cm lungi), la vîrful tulpinii. Caliciul cu 15—20 nervuri pe tub. Corola purpurie, rar alburie. Înflorește în iunie—iulie. Sporadică pînă în regiunea montană, în pajiști, tufărișuri, rariști de păduri (fam. *Leguminosae*).

Osu-iepurelui — *Ononis spinosa* (pl. 136, fig. 1). Tulpina (30—70 cm) foarte spinoasă, ramificată, în partea inferioară lignificată. Frunze trifoliolate. Flori roz viu sau roz palid, la baza frunzelor bracteiforme. Înflorește din iunie pînă în august. Comună prin fînețe uscate și mărăcinișuri. Plantă medicinală; se folosesc rădăcinile (fam. *Leguminosae*).

Ciocul-berzei — *Geranium sanguineum.* Alcătuiește tufe (15—40 cm) cu tulpini numeroase, ramificate de la bază, ascendente, cu peri lungi, alburii. Frunzele lung pețiolate, păroase, palmate, adînc 7-fidate. Segmentele 3-multifidate, cu lacinii liniare. Flori mari, cu 5 petale roșii ca sîngele, ușor violacee ca alcătuire asemănătoare cu cele ale greghetinului (pl. 166, fig. 1). Fructul capsulă cu un rostru lung (27—42 mm) (de unde denumirea populară). Înflorește din mai pînă în august. Fînețe, pășuni, coaste însorite, uneori uscate, tufărișuri, rariști de pădure (fam. *Geraniaceae*).

Frăsinel — *Dictamnus albus* (pl. 138, fig. 4). Tulpina (30—120 cm) rigidă, păroasă. Frunzele imparipenat compuse, pieloase, glandulos punctate. Inflorescența racem. Flori mari. Petale 5, roze, roze-liliachii, rar albe, cu nervuri purpurii. Fruct capsulă. Înflorește în iunie—iulie. Pe coaste înierbate, însorite, pajiști stepice, margini de păduri (fam. *Rutaceae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Iarbă-lăptoasă — *Polygala major.* Plantă tufoasă, cu tulpini (10—50 cm) ascendente sau erecte, foliate, asemănătoare cu *P. vulgaris* (pl. 167, fig. 3). Florile mai mari (1,2—1,5 cm) și de culoare roză sau palid roză (nu albastră). Corola mai lungă decît aripile (sepale mărite). Fructe capsule aripate. Înflorește din

mai pînă în iulie. Comună prin fînețe, tufărişuri şi pe coaste uscate (fam. *Polygalaceae*).

Volbură — *Convolvulus cantabricus*. Asemănătoare cu C. *arvensis* (pl. 75, fig. 2) la forma şi alcătuirea florii care este în formă de pîlnie. Corola roză, cu benzi radiare purpurii, fin păroase. Tulpina (—40 cm) erectă, cu frunze liniar lanceolate, mătăsos păroase. Fructul capsulă globuloasă. Înfloreşte în iunie—iulie. În jumătatea sudică a țării, pînă în regiunea de dealuri, în fînețe uscate, pe coaste pietroase (fam. *Convolvulaceae*).

Torțel — *Cuscuta epithymum* (pl. 76, fig. 5). Planta parazită (v. pg. 135).

Dumbeț — *Teucrium chamaedrys* (pl. 143, fig. 4). Plantă cu stoloni subpămînteni. Tulpini (10—30 cm) spre bază lignificate, adesea roşietice, păroase. Florile grupate spre vîrful tulpinii. Corola bilabiată, roşie-purpurie, rar albă. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Comună pînă în regiunea montană pe coaste ierboase, pietroase, însorite, în tufărişuri, la margini de păduri (fam. *Labiatae*).

Scorogoi, bunduța-vîntului — *Phlomis pungens*. Tulpină (30—60 cm) mult ramificată, păroasă. Frunze opuse, ovat lanceolate, pe față verzi, pe dos alb tomentoase. Florile grupate în verticile (din 6—10 flori) distanțate, la baza frunzelor ca la *Phlomis tuberosa* — pl. 144, fig. 3. Corola bilabiată, roză, cu buza superioară de forma unei glugi, la vîrf tomentoasă; buza inferioară cu lobul mijlociu invers cordat, mai mare decît cei doi laterali. Înfloreşte în iunie—iulie. În sudul şi sud-estul țării, pînă în regiunea de dealuri, în pajişti uscate, pe coline însorite (fam. *Labiatae*).

Cimbrişor — *Thymus marschallianus*. Plantă scundă, tufoasă, cu tulpina principală aproape cilindrică, subțiată, de jur împrejur aproape egal păroasă. Frunze opuse, liniar lanceolate, lanceolate sau eliptice, glabre, numai la bază puțin ciliate, cu nervuri subțiri. Florile grupate spiciform mai rar capituliform. Corola (v. pl. 146, fig. 3) palid roşie, la exterior păroasă. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Comună mai ales în regiunea de dealuri, pe coaste aride, la margini de drumuri (fam. *Labiatae*).

Lipitoare — *Asperula cynanchica* (pl. 148, fig. 5). Plantă puternic ramificată de la bază, cu tulpini (30—40 cm) numeroase mai adesea ascendente. Frunze

liniare, cîte 4 în verticil. Inflorescența terminală, cimoasă, cu flori puține, roze, uneori ușor liliachii, rar albe. Înflorește în iunie—iulie. Foarte comună pînă în regiunea subalpină, în pajiști uscate (fam. *Rubiaceae*).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Ciulin — *Carduus nutans* (pl. 151, fig. 1) (v. pg. 238).

Scai — *Cirsum lanceolatum* (pl. 152, fig. 2) (v. pg. 238).

Scai-măgăresc — *Onopordon acanthium* (pl. 150, fig. 2) (v. pg. 238).

Centaurea micranthos. Tulpina ramificată obișnuit de la bază. Frunze surii, penat sectate. Calatidii mici (10 mm lungi și 7 mm late). Înflorește în iunie—iulie. În regiunea de cîmpie și de dealuri prin pajiști și tufărișuri uscate, pe coaste, la margini de drumuri.

5. *Plante cu flori violete sau liliachii (uneori cu nuanțe albăstrui)*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere*

Dedițel — *Pulsatilla montana* (pl. 154, fig. 3). Plantă cu rizom gros, negricios, în întregime lînos păroasă. Tulpina (5—15 (37) cm), terminată cu o singură floare mare, aplecată, violetă-închis. Frunzele bazale (la începutul înfloritului abia ieșite), pețiolate și de 3 ori penat sectate. Fructele nucule cu stilul mult alungit și lung păros. Înflorește în martie—aprilie. În regiunea de cîmpie și de dealuri, pe coaste înierbate, însorite (fam. *Ranunculaceae*).

Dedițel — *Pulsatilla patens*. Asemănătoare cu precedenta, însă cu frunzele bazale palmate. Înflorește în martie—aprilie. Fînețe, coaste ierboase, însorite în Transilvania și Moldova (fam. *Ranunculaceae*).

Coșaci — *Astragalus. onobrychis* (pl. 156, fig. 3). Plantă surie cu tulpini obișnuit îndoite, ascendente, la bază lignificate. Frunze compuse, penat sectate.

Flori papilionate, mari (17—22 (26) mm), violete-deschis. Înflorește din iunie pînă în august. Comună pe coaste însorite, coline nisipoase, în locuri uscate (fam. *Leguminosae*).

Viorea-nemirositoare — *Viola hirta* (pl. 159, fig. 5). Plantă fără stoloni, cu rizom gros. Frunze des scurt păroase, cele de primăvară lat și adînc cordat ovate, cele ce apar mai tîrziu îngust alungit ovate. Florile pe pedunculi lungi, violacee-deschis, fără miros. Înflorește în aprilie—mai. Comună prin tufărișuri, pășuni însorite, la marginea pădurilor și prin pîrloage (fam. *Violaceae*).

Viorea-de-coline — *Viola collina*. Plantă cu rizom gros, vertical, fără stoloni. Frunzele cu peri deși, albi, moi, mătăsoși, îndeosebi pe dos, pe margine crenate, cele de primăvară lat ovate pînă la circulare, cu vîrful ascuțit, cele de vară aproape circulare, la bază adînc cordate. Stipelele îngust lanceolate, lung fimbriate, pe margine des și scurt păroase. Flori mici, mirositoare, palid violacee cu pintenul alburiu. Fructe capsule globuloase, păroase. Înflorește din martie pînă în mai. În regiunea de dealuri, prin pajiști uscate, mai rar prin tufărișuri (fam. *Violaceae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Jaleș-de-cîmp — *Salvia nemorosa* (pl. 160, fig. 1). Plantă cu frunze pețiolate, opuse. Frunzele-bractee, opuse, de la baza florilor dispuse în verticile, sînt ovate și de culoare violetă sau roză. Flori mari bilabiate de culoare violet-albastră sau albastru-violetă. Înflorește din mai pînă în septembrie. Comună prin pajiști uscate, locuri ruderale, tufărișe (fam. *Labiatae*).

Salvie-de-cîmp — *Salvia pratensis* (pl. 160, fig. 2) (v. pg. 152).

Izmușoară-de-cîmp — *Calamintha acinos* (pl. 160, fig. 3). Tufe mici, cu tulpini culcate, ascendente sau erecte. Frunze rombice, sau alungit ovate. Florile bilabiate dispuse în verticile distanțate. Corola liliachie-albăstruie sau roză-violetă. Înflorește din mai pînă în august. Foarte frecventă pînă în regiunea montană superioară, pe coaste însorite, în pajiști uscate, locuri pietroase, nisipoase, uneori la marginea drumurilor (fam. *Labiatae*).

Coada-mielului — *Verbascum phoeniceum* (pl. 161, fig. 2) (v. pg. 152).

Silur — *Euphrasia stricta* (v. pg. 152).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Plevaiță — *Xeranthemum annuum* (pl. 163, fig. 5). Plantă mai adesea ramificată, cu frunze liniare, lanceolate pe dos alb păroase. Calatidii semiglobuloase, mari, cu foliolele exterioare alburii și cele interioare liliachii-violacee, rar roze sau albe. Înflorește din iunie pînă în august. În regiunea de cîmpie și de dealuri, în pajiști uscate pe coaste însorite, în locuri nisipoase, uneori abundentă pe suprafețe întinse.

6. *Plante cu flori albastre (uneori cu nuanțe liliachii sau violete)*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere* *

Porumbei — *Muscari racemosum* (pl. 164, fig. 2). Plantă scundă, bulboasă. Frunze îngust filiforme. Flori mici, cu pediceli scurți, grupate în racem. Înflorește în martie—aprilie. Comună pe coaste ierboase, pietroase, însorite (fam. *Liliaceae*).

Ineață — *Linum austriacum* (pl. 167, fig. 1). Alcătuiește tufe cu tulpini (10—65 cm) numeroase, simple sau ramificate, glabre. Frunze numeroase, liniare sau liniar lanceolate. Florile mari cu 5 petale libere, azurii, înainte de înflorire cu pediceli drepți, apoi unilateral încovoiați. Fructul capsulă. Înflorește în iunie—iulie. Frecventă pînă în regiunea montană, pe coline aride, fînețe nisipoase, stîncării etc. (fam. *Linaceae*).

* cu excepția speciei *Muscari racemosus*.

Observație. Foarte asemănătoare cu precedenta este *L. perenne* care are însă pedicelii cu fructe neaplecate.

In-mare — *Linum hirsutum* (pl. 167, fig. 2). Tulpina (—60 cm) obișnuit neramificată, erectă, scurt păroasă. Frunze invers ovate, scurt păroase. Petale azurii, foarte rar albe, spre bază galbene. Înflorește în iunie—iulie. În pajiști stepice (fam. *Linaceae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Miruță, limba-boului — *Anchusa officinalis* (pl. 169, fig. 1). Plantă cenușie cu peri setiformi. Flori albastre-azurii, uneori roze. Fructe tetranucule. Înflorește din mai pînă în iulie. Pășuni, locuri ruderale (fam. *Boraginaceae*).

Miruță — *Anchusa barrelieri*. Asemănătoare cu precedenta, însă cu flori mai mici și caliciu divizat pînă aproape de bază. Corola unită, cu tubul mult mai scurt decît partea lățită, netrecînd peste lungimea caliciului. Înflorește în mai—iunie. Din regiunea dealurilor pînă în cea subalpină, pe coaste însorite, pietroase (fam. *Boraginaceae*).

Nu-mă-uita — *Myosotis arvensis*. În comparație cu *M. silvatica* (pl. 169, fig. 4) cu care se aseamănă la alcătuirea florii, are corola mai mică (3—4 mm în diametru) și caliciul fructifer, la fel, mai mic (3—4 mm). Pedicelii florali erecți, aproximativ de 2 ori mai lungi decît caliciul. Corola la început roșietică apoi albăstrie-azurie. Înflorește din mai pînă în august. Pajiști uscate, semănături (fam. *Boraginaceae*).

Suliman — *Ajuga genevensis* (pl. 170, fig. 1) (v. pg. 155).

Jaleș-de-cîmp — *Salvia nemorosa* (pl. 160, fig. 1) (v. pg. 181, la flori violete).

Salvie-de-cîmp — *Salvia pratensis* (pl. 160, fig. 2) (v. pg. 152).

Coada-mielului — *Veronica prostrata*. Alcătuiește tufe mici cu tulpini (5—30 cm) suriu păroase. Frunze sesile, opuse, lanceolate sau liniare, pe margine crenate. Florile mici (asemănătoare cu cele din pl. 171 și 172), grupate în raceme Caliciul cu a cincea sepală mult redusă. Înflorește în mai—iunie. Comună în

regiunea de cîmpie şi de dealuri, în pajişti uscate, tufărişuri, pe coaste însorite şi stîncării (fam. *Scrophulariaceae*).

Şopîrliţă — *Veronica orchidea* (pl. 171, fig. 1). Plantă cenuşie scurt păroasă, cu tulpina (30—60 cm) erectă. Frunze opuse, ovate sau alungit ovate, cele din spre bază peţiolate. Inflorescenţa racem terminal, spiciform. Corola albastră, rar roză, cu părţile de petale neunite (lacinii) mult mai lungi decît tubul. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Relativ frecventă prin pajişti uscate, tufărişuri, la margini de păduri (fam. *Scrophulariaceae*).

Observaţie. Mult asemănătoare cu precedenta şi aproximativ în aceleaşi locuri creşte *V. spicata* — băieţei, care are însă laciniile corolei cu puţin mai lungi sau cel mult de 2 ori mai lungi decît tubul corolei. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie.

Şopîrliţă — *Veronica jacquinii* (pl. 171, fig. 4). Alcătuieşte tufişoare de 30—70 cm înălţime. Frunze 1—2 penat sectate. Florile grupate în raceme. Înfloreşte în mai—iunie. În regiunea de cîmpie şi de dealuri, pe coaste, în pajişti însorite (fam. *Scrophulariaceae*).

Stejărel — *Veronica chamaedrys* (pl. 172, fig. 1) (v. pg. 122).

Asyneuma canescens. Tulpina uniform şi dens foliată, scurt sur păroasă. Frunze opuse, ovate, pe margine crenate, peţiolate, cele superioare sesile. Florile scurt pedicelate, grupate racemiform. Corola albastră, cu tubul scurt şi cu cele 5 lacinii lungi. Fructul capsulă. Înfloreşte în august—septembrie. În regiune de dealuri, pe coaste şi în păduri rărite, uscate (fam. *Campanulaceae*).

c. *Inflorescenţa calatidiu* (fam. *Compositae*)

Măciuca-ciobanului — *Echinops ruthenicus* (pl. 175, fig. 2). Tulpina şi frunzele pe dos alburiu tomentoase. Frunze 2—3 penat sectate, pe margini spinoase. Calatidii de formă sferică. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă în sudul ţării pe coaste, în pajişti uscate, pe colne nisipoase, mai rar în Transilvania.

E. PLANTE DE SĂRĂTURI *

1. *Graminee, rogozuri sau plante cu înveliș floral simplu, bruniu sau verde*

a. *Graminee* (fam. *Gramineae*)

Ghimpariță — *Crypsis aculeata* (pl. 24, fig. 1). Tulpini culcate. Panicul spiciform, înconjurat de teaca frunzelor. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Locuri sărate.

Heleochloa alopecuroides (pl. 23, fig. 6). Panicul spiciform. Spiculețe uniflore. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Prin locuri umede, sărate, mai tîrziu uscate.

Heleochloa schoenoides. Panicul eliptic sau ovat-eliptic, la bază înconjurat de 1—2 teci de frunze. Înflorește din iunie pînă în octombrie. Sărături umede.

Iarba-cîmpului — *Agrostis stolonifera* (pl. 25, fig. 1) (v. pg. 124).

Ierboi-de-bahnă — *Beckmannia eruciformis* (pl. 29, fig. 1). Spiculețe biflore, sesile, dispuse des, unilateral pe două rînduri, fiind alipite de axa principală. Înflorește din iunie—iulie. Sporadică la marginea bălților și lacurilor sărate; lipsește în Transilvania.

Bălănică — *Puccinellia distans* (pl. 31, fig. 4). Formează tufe. Spiculețele paniculei alungite, cu 3—6 flori. Paleele la vîrf rotunjite. Înflorește din mai pînă în iulie. Ocupă suprafețe întinse atît în sărăturile continentale cît și în cele maritime.

* continentale și maritime (de locuri uscate și de apă).

Puccinellia intermedia (pl. 31, fig. 5). Spiculeţe cu 6—11 flori. Înfloreşte în iunie—iulie. Împreună cu precedenta, dar mai rară.

Păiuş — *Festuca pseudovina*. Asemănătoare cu *F. sulcata* (pl. 32, fig. 1) (v. pg. 158).

Hordeum gussoneanum. Plantă tufoasă cu 3 spiculeţe la un nod. Glumele spiculeţelor mijlocii nu sînt ciliate. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Locuri sărate, uscate.

b. *Rogozuri* (fam. *Cyperaceae*)

Pipirig — *Schoenoplectus tabernaemontani*. Asemănătoare cu *S. lacustris* (pl. 36, fig. 5) care creşte în lacuri cu apă dulce, dar este mai mică şi mai subţire. Vîrful paleei de la baza florilor foarte puţin emarginat. Înfloreşte în iunie—iulie. În locuri mlăştinoase, în jurul lacurilor sărate.

Pipirig, rogoz — *Bolboschoenus maritimus* (pl. 36, fig. 4). Plantă cu rizom şi îngroşări tuberculiforme. Tulpina trimuchiată, cu frunze liniare şi teacă nespintecată. Spiculeţe 1 sau mai multe (lungi de circa 2 cm) grupate terminal, lax. Înfloreşte din iunie pînă în august. În jurul lacurilor, în mlaştini semisărate şi dulci.

c. *Plante cu înveliş floral simplu, bruniu sau verde*

Aţă-de-mare — *Ruppia rostellata*. Plantă scufundată în apă, ramificată. Frunze filiforme, cîte 1—3 în verticil. Flori pe pediceli lungi şi răsuciţi. Fructe (nucule) mici, semilunar ovate. Înfloreşte în august—septembrie. În lacuri sărate în interiorul ţării şi pe litoral (fam. *Potamogetonaceae*).

Iarbă-de-mare — *Zostera marina* (pl. 44, fig. 2). Plantă fixată pe fundul nisipos al mării, la marginea şi în lacurile din apropierea mării. Frunze lungi, liniare. Florile acoperite de o frunză numită spată. Înfloreşte din mai pînă în august (v. pg. 205) (fam. *Potamogetonaceae*).

Triglochin maritimum (pl. 44, fig. 1). Alcătuieşte tufe. Frunze liniare, cărnoase. Tulpina scapiformă, cu flori mici, verzi. Înfloreşte în iunie—iulie. Comună în

locuri umede, mlăştinoase la marginea lacurilor sărate şi semisărate (fam. *Juncaginaceae*).

Rugină — *Juncus gerardi*. Foarte asemănătoare cu *J. compressus* (pl. 40, fig. 2) însă cu tulpina mai puţin comprimată şi foliolele perigonale brune, circa de lungimea capsulei. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Frecventă în locuri umede, uşor sărate (fam. *Juncaceae*).

Brîncă, căpriţă — *Salicornia herbacea* (pl. 49, fig. 4). Plantă complet glabră, obişnuit foarte ramificată, verde, gălbuie sau roşcată-purpurie. Frunze mici, rudimentare, aproape invizibile. Flori adîncite în tulpină. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Foarte comună în sărături, lîngă izvoare sărate, pe marginea lacurilor şi a bălţilor sărate (fam. *Chenopodiaceae*).

Ghirin — *Suaeda maritima* (pl. 49, fig. 3). Plantă foarte variată ca înfăţişare, dreaptă sau foarte ramificată, suculentă, complet glabră, verde, uneori roşietică. Frunze liniare, semicilindrice. Flori mici dispuse glomerulat. Înfloreşte în iulie—august. Foarte comună în aceleaşi locuri cu precedenta (fam. *Chenopodiaceae*).

Bassia hirsuta (pl. 49, fig. 1). Tulpină adesea ramificată de la bază, păroasă. Frunze liniare semicilindrice, cărnoase. Flori mici aşezate cîte 1—2 la baza frunzelor. Înfloreşte din august pînă în octombrie. Locuri apătoase, sărate. în jurul lacurilor din S—E ţării şi de pe litoral (fam. *Chenopodiaceae*).

Camphorosma ovata. Plantă cu miros de camfor. Tulpina obişnuit ramificată de la bază. Frunze liniar subulate, semicilindrice, cărnoase. Flori mici, bisexuate şi unisexuate femele, cu perigon păros, dispuse în spice scurte la baza frunzelor. Fruct capsulă închis în perigon. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Frecventă în locuri sărate; în Transilvania rară (fam. *Chenopodiaceae*).

Lobodă — *Atriplex hastata*. Tulpina dreaptă sau culcată, suriu făinoasă sau verde. Frunze scurt peţiolate, triunghiular hastate mai mult sau mai puţin cărnoase. Florile grupate în glomerule dispuse în spice la baza frunzelor. Bracteolele de la baza florilor, triunghiular ovate (asemănătoare cu cele de la *A. patula*, pl. 48, fig. 3). Înfloreşte din iunie pînă în august. Prin sărături, în regiunea băl-

ţilor şi a lacurilor. Creşte şi la marginea drumurilor, pe terasamente de cale ferată etc. (fam. *Chenopodiaceae*).

Obione pedunculata. Plantă de culoare cenuşie sau argintie. Frunze întregi, invers ovate, cele superioare lanceolate. Flori mici, grupate racemiform, cele femele cu bracteole invers triunghiulare. Fruct capsulă. Înfloreşte din iulie pînă în octombrie. Locuri sărate în SE ţării şi în sărăturile maritime (fam. *Chenopodiaceae*).

O b s e r v a ţ i e. Asemănătoare cu specia precedentă este *O. verrucifera* care este însă perenă, subfrutescentă, cu flori sesile. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Locuri nisipoase, sărate, în părţile de S—E ale ţării.

2. *Plante cu flori albe (rar roze sau albe-verzui)*

a. *Corola cu petalele libere*

Struna-cocoşului — *Cerastium anomalum*. Asemănătoare cu *C. caespitosum* (pl. 56, fig. 4). Frunze opuse, glandulos ciliate. Inflorescenţa dicaziu. Stile 3. Capsula mai mult sau mai puţin cilindrică. Înfloreşte din aprilie pînă în iunie. În pajişti semisărate, umede (fam. *Caryophyllaceae*).

Opaiţă-vîscoasă — *Melandryum viscosum*. Asemănătoare cu *M. album* (pl. 57, fig. 1) însă cu flori hermafrodite, cu 3 stile. Plantă în întregime glandulos vîscos păroasă. Frunze ovat lanceolate. Florile grupate dicazial, racemiform. Înfloreşte în iunie—iulie. Pajişti semisărate (fam. *Caryophyllaceae*).

Trifoi — *Trifolium angulatum*. Alcătuieşte o tufă laxă. Florile zigomorfe, albe-roşietice, uneori rozee, grupate în capitule globuloase, laxe. Pedicelii florali lungi, după înflorire penduli. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. În pajişti semisărate, uşor umede (fam. *Leguminosae*).

Trifoi — *Trifolium parviflorum*. Plantă scundă, cu flori zigomorfe, albe-roşietice, uneori roze, grupate în capitul globulos mai mult sau mai puţin dens.

Dinţii caliciului după înflorire patenţi sau recurbaţi. Înfloreşte în mai—iunie. În pajişti semisărate (fam. *Leguminosae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Pătlagină — *Plantago maritima* (pl. 78, fig. 5). Tulpina scapiformă, cu frunze liniare, cărnoase, dispuse rozular. Flori mici, alburiu-gălbui sau galbene. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. În locuri sărate îndeosebi pe litoral (fam. *Plantaginaceae*).

c. *Inflorescenţa calatidiu*

Coada-şoricelului — *Achillea setacea* (v. pg. 166).

Muşeţel — *Matricaria chamomilla* (pl. 81, fig. 2) (v. pg. 225).

3. *Plante cu flori galbene*

a. *Corola cu petalele libere*

Piciorul-cocoşului — *Ranunculus sardous* (pl. 88, fig. 2). Locuri semisărate (v. pg. 226).

Gălbenele — *Ranunculus pedatus*. Rădăcini îngroşate fusiform. Frunzele bazale palmat sectate, cele tulpinale tri- şi bifidate. Fruct polinuculă. Înfloreşte în aprilie—mai. Sporadică în pajişti semisărate (fam. *Ranunculaceae*).

Hreniţă — *Lepidium perfoliatum* (pl. 95, fig. 6) (v. pg. 168 şi 227).

Ghizdei-de-sărătură — *Lotus tenuis*. Foarte asemănătoare cu ghizdeiul (pl. 103, fig. 4) însă cu foliolele liniare sau liniar lanceolate. Înfloreşte în mai—iunie. Comună prin pajiştile sărate (fam. *Leguminosae*).

b. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Șovîrvariță — *Inula britannica* (pl. 113, fig. 2) (v. pg. 142).

Pelinița-de-sărătură — *Artemisia salina* (pl. 115, fig. 1). Plantă tufoasă, la bază lignificată, de culoare cenușie, tomentoasă. Înflorește din august pînă în octombrie. Locuri sărate și semisărate.

Pelinița-de-mare — *Artemisia maritima*. Plantă sub formă de tufe, lignificată la bază, alb-tomentoasă. Frunze 2—3 penat sectate, cu foliole liniare. Calatidii ovate, mici (2—3 mm), aproape sesile. Înflorește din august pînă în octombrie. Locuri sărate și nisipoase pe litoral. Plantă medicinală ca și precedenta; se folosesc părțile aeriene sau inflorescențele.

Salsifi-de-sărătură — *Scorzonera parviflora* (pl. 122, fig. 1). Frunze liniar lanceolate, întregi. Tulpina cu un singur calatidiu. Înflorește în mai—iunie. Pajiști semisărate, umede.

Scorzonera cana (pl. 122, fig. 2) (v. pg. 176).

Păpădie-de-sărătură — *Taraxacum bessarabicum*. Plantă scundă cu frunzele erecte, subțiri, glabre, mai adesea runcinate. Calatidii mai mici ca la păpădie (pl. 121, fig. 4). Papusul de pe achenă roșiatic. Înflorește în august—septembrie. Sporadică în locuri sărate.

4. *Plante cu flori roșii, roze, violete sau albastre*

a. *Corola cu petalele libere*

Spergularia salina (pl. 133, fig. 3). Alcătuiește tufe mici cu frunze opuse, cărnoase. Flori cu 5 petale rozee-roșii. Înflorește în mai—iunie. Locuri umede și sărate, nisipoase, rar la margini de drumuri (fam. *Caryophyllaceae*).

Observație. Foarte asemănătoare cu precedenta este *S. marginata*. Plantă perenă, cu frunzele de circa 1 mm late, cu 5 stamine în floare și cu toate semințele lat aripate (circa de 1,5 mm late cu sămînță cu tot). Înflorește în iunie—iulie. Pe locuri umede, sărate.

Molotru — *Trigonella procumbens*. Tulpina ramificată, cu ramurile de jos culcate. Frunze trifoliolate, pețiolate. Flori mici, albastre-deschis, grupate în raceme alungite (3—5 cm). Păstăi mici. Înflorește în iunie—iulie. Pajiști umede, semisărate. Plantă furajeră (fam. *Leguminosae*).

Trifoi-frăguț — *Trifolium fragiferum* (pl. 136, fig. 2). Flori roșii (v. pg. 147).

b. *Corola cu petalele unite*

Glaux maritima (pl. 142, fig. 5). Plantă mică, ramificată, des foliată. Caliciu roz, uneori alburiu. Corolă lipsă. Fruct capsulă. Înflorește în iunie—iulie. În locuri sărate, numai în Transilvania (fam. *Primulaceae*).

Sică, ridichioară — *Statice gmelini* (pl. 167, fig. 4). Rădăcina groasă, pivotantă. Tulpina ramificată aproximativ din jumătatea superioară. Frunze dispuse la bază în formă de rozetă. Flori albastre-liliachii. Înflorește din iulie pînă în septembrie. În locuri sărate, inclusiv pe litoral (fam. *Plumbaginaceae*).

Frigurică — *Centaurium pulchellum* (pl. 143, fig. 1). Flori roșii (v. pg. 148).

Iarba-dintelui — *Odontites serotina* (pl. 147, fig. 2). Flori roșii (v. pg. 149).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Steliță — *Aster pannonicus* (pl. 163, fig. 4). Plantă cu frunze tulpinale superioare foarte înguste, liniare. Flori violete. Înflorește din iulie pînă în octombrie. La marginea lacurilor sărate, în locuri mlăștinoase, sărate.

Steliță — *Aster tripolium*. Asemănătoare cu specia precedentă, dar cu frunzele bazale invers alungit ovate, pețiolate și cele tulpinale superioare lanceolate. Ca și *A. pannonicus* imprimă locurilor mlăștinoase, sărate etc. un aspect violaceu.

F. PLANTE DE NISIPURI *

I. *Gimnosperme, amentiflore lemnoase, graminee, rogozuri sau plante cu flori mici, cu înveliș floral simplu, verde, gălbui, alburiu, brun, roșiatic sau cu calatidii mici, spinoase*

a. *Gimnosperme*

Cîrcel — *Ephedra distachya* (pl. 13, fig. 4). Arbust sau semiarbust, dioic. Tulpina ramificată, verde, cu internodii lungi. Frunze reduse la solzi. Fructele false, asemănătoare unor bace roșii, se formează în august și septembrie. Înflorește în mai—iunie. Terenuri nisipoase, dune maritime în Dobrogea, în Deltă pe grinduri sau pe litoralul Mării Negre (Mamaia, Agigea, Eforie). În Transilvania în trei locuri (Suatu — Cluj; Cheia-Turzii; Drîmbar — Alba) (fam. *Ephedraceae*).

b. *Amentiflore lemnoase*

Plop-alb — *Populus alba* (pl. 16, fig. 1) (v. pg. 73).

Plop-negru — *Populus nigra* (pl. 16, fig. 2) (v. pg. 73).

Salcie — *Salix alba* (pl. 14, fig. 1) (v. pg. 74).

Răchită — *Salix fragilis* (pl. 14, fig. 2) (v. pg. 74).

c. *Graminee* (fam. *Gramineae*)

Iarbă-scăioasă — *Tragus racemosus* (pl. 22, fig. 2). Tulpina mai adesea culcată. Panicul îngust, spiciform. Gluma superioară cu spini. Înflorește în

* maritime și continentale.

iunie—iulie. Frecventă în sudul țării, pe nisip, loess, uneori pe suprafețe întinse, îndeosebi în Dobrogea.

Polypogon monspeliensis (pl. 24, fig. 6). Inflorescența panicul asemănător cu un spic. Înflorește din iunie pînă în august. Locuri nisipoase, umede, dune ușor sărate, pe litoral.

Iarba-vîntului — *Apera spica venti*. Panicul lax (8—10 cm lung). Spiculețe uniflore, mici, cu arista lungă (5—15 cm). Înflorește în iunie—iulie. Frecventă pe nisipuri, pe loess, îndeosebi în sudul țării.

Pir-gros — *Cynodon dactylon* (pl. 21, fig. 4) (v. pg. 214).

Eragrostis minor (pl. 30, fig. 6) (v. pg. 214).

Aeluropus littoralis. Plantă cu stoloni lungi, ramificați. Inflorescența panicul spiciform. Spiculețele mici. Înflorește în iunie—iulie. Pe nisipurile maritime, sărate.

Obsigă — *Bromus sterilis* (pl. 33, fig. 1) (v. pg. 214).

Obsigă — *Bromus tectorum* (pl. 33, fig. 2) (v. pg. 214).

Agropyron junceum. Plantă cu stoloni lungi, asemănătoare cu pirul la alcătuirea spicului (pl. 21, fig. 1), care e lung de 20 cm și are spiculețele apropiate între ele. Înflorește în iunie—iulie. Pe dunele maritime.

Secară-de-nisipuri — *Secale silvestre*. Înflorescența spic (asemănător cu cel de la secară, pl. 19, fig. 4), foarte fragil. Glumele și paleele lung aristate. Înflorește în mai—iunie. Nisipuri pe malul mării și în Moldova (Hanu-Conachi etc.).

Perișor-de-nisipuri — *Elymus giganteus* (pl. 20, fig. 1). Plantă robustă cu spicul mare (15—30 cm). Înflorește din iunie pînă în septembrie. Pe dunele maritime.

d. *Rogozuri* (fam. *Cyperaceae*)

Căprișor — *Pycreus flavescens* (pl. 35, fig. 1). Alcătuiește tufe mici. Spiculețe liniare, galbene, dispuse în glomerule, terminal. Înflorește în iulie—august. În regiunea de cîmpie, locuri nisipoase, umede, uneori sărate.

Cipirig — *Holoschoenus vulgaris* (pl. 35, fig. 4) (v. pg. 128).

Rogoz — *Carex ligerica*. Rizom subțire, orizontal. Tulpina foliată, cu mai multe spiculețe la vîrf. Utricula aripată. Înflorește în mai—iunie. Pe dunele de pe litoral.

e. *Plante cu flori mici, cu înveliș floral simplu verde, verde-alburiu, gălbui, roșietic sau cu calatidii mici, spinoase*

Iarba-bivolului — *Juncus bufonius* (pl. 40, fig. 4). Alcătuiește obișnuit o tufă rară. Florile dispuse cîte una pe tulpina foliată. Frunze filiforme. Foliolele perigonului ascuțite, verzui sau palid brunii, mai scurte decît capsula. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Locuri nisipoase, umede și inundabile, malul rîurilor (fam. *Juncaceae*).

Troscot — *Polygonum aviculare* (pl. 48, fig. 4) (v. pg. 216).

Troscot — *Polygonum rayi*. Asemănătoare cu precedenta, dar cu frunzele puțin cărnoase și cu marginea ușor îndoită. Perigonul roșietic. Fructul nuculă, de două ori mai lung decît perigonul. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Pe dunele de pe litoral (fam. *Polygonaceae*).

Troscot-de-nisipuri — *Polygonum arenarium*. Mult asemănătoare cu *P. aviculare*, are însă florile (spicul) lipsite de bractee pînă la vîrf. Înflorește din iulie pînă în octombrie. Frecventă pe nisipuri și dune, inclusiv pe cele maritime (fam. *Polygonaceae*).

Pelinița-grecească — *Chenopodium botrys*. Plantă plăcut mirositoare, aromatică, cu peri deși, glanduloși. Tulpina obișnuit erectă. Frunze adînc sinuat dințate. Florile grupate în cime scurte, la bază cu bractei mai lungi. Perigonul verzui. Fruct lenticular. Înflorește în iulie—august. Comună pînă în regiunea dealurilor, în locuri nisipoase, pe prundișuri, uneori în semănături (fam. *Chenopodiaceae*).

Kochia prostrata. Plantă păroasă, la bază lignificată. Tulpina ramificată obişnuit culcată (v. pg. 160).

Ghirin — *Suaeda maritima* (pl. 49, fig. 3) (v. pg. 187).

Brîncă — *Salicornia herbacea* (pl. 49, fig. 4) (v. pg. 187).

Bassia hirsuta (pl. 49, fig. 1) (v. pg. 187).

Ciurlan — *Salsola ruthenica*. Alcătuieşte adesea tufe mari, fiind foarte ramificată. Frunze filiforme, la vîrf spinoase. În regiunile de cîmpie stepice, pe nisipuri (v. pg. 218).

Laptele-cucului — *Euphorbia seguieriana*. Plantă tufoasă, cu frunze liniare sau liniar lanceolate (v. pg. 161).

Cătină-de-rîu — *Hippophaë rhamnoides*. Arbust (v. pg. 160).

Scaietele-popei — *Xanthium strumarium*. Inflorescenţa calatidiu ovoidal, spinos (circa 1,5 cm) (v. pg. 219).

Observaţie. Asemănătoare şi în locuri nisipoase (şi ruderale) din sudul ţării sînt: *Xanthium italicum* şi *Xanthium orientale* (v. pg. 219).

2. *Plante cu flori albe*

a. *Corola cu petalele libere*

Miliţea-de-nisipuri — *Silene pontica*. Plantă scurt păroasă. Tulpina culcată uneori ascendentă, semilemnoasă, întortochiat ramificată. Frunze mici, ovate rar eliptice. Florile grupate dicazial. Caliciu tubulos. Petale bifidate. Fruct capsulă Înfloreşte din iunie pînă în august. Frecventă pe dunele de pe litoral (fam *Caryophyllaceae*).

Varză-de-mare — *Crambe maritima* (pl. 62, fig. 5). Tulpină foarte ramificată. Frunzele bazale glabre, albăstrui-cenuşiu (glauce), mari, peţiolate (30—40 cm).

Floarea pe tipul 4, cu petale de 8 mm, la vîrf rotunjite. Fructul silicvă globuloasă. Înflorește din mai pînă în iulie. Pe nisipurile de pe litoral (fam. *Cruciferae*).

Ciucușoară — *Berteroa incana* (pl. 61, fig. 3) (v. pg. 221).

Salcîm — *Robinia pseudacacia* (pl. 69, fig. 1). Arbore (—30 m). Frunze mari, penat compuse. Flori mari, albe sau roz-deschis. Păstăi (5—10 cm lungime) turtite. Înflorește în mai—iunie. Cultivat pentru fixarea dunelor și în plantații forestiere; plantă meliferă (fam. *Leguminosae*).

Morcov — *Daucus carota* (pl. 72, fig. 4) (v. pg. 164).

b. *Corola cu petalele unite*

Tournefortia sibirica. Plantă cu rizom. Tulpina erectă cu peri aspri. Frunze sesile, alungit lanceolate pînă la liniare. Flori mici, grupate terminal, umbeliform (cime). Corola unită, la exterior păroasă. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Pe nisipurile de pe litoral (fam. *Boraginaceae*).

Volbură-păroasă — *Convolvulus persicus*. Plantă suriu catifelat păroasă. Frunze groase, ovate sau aproape rotunjite. Corola mare, infundibuliformă (asemănătoare cu cele din pl. 75, fig. 2). Numai pe nisipurile de pe litoral (fam. *Convolvulaceae*).

Ochiu-lupului — *Plantago indica*. Tulpina erectă, ramificată cu frunze liniare, opuse. Florile mici, grupate capituliform. Corola unită (asemănătoare cu cea de la pl. 78, fig. 2—5). Înflorește din iunie pînă în august. Nisipuri, locuri ruderale (fam. *Plantaginaceae*).

Scabiosa ucranica. Plantă mai adesea tufoasă. Frunze alipit păroase, cele tulpinale inferioare penat sectate, cu foliolele liniare, distanțate, cele superioare liniare. Flori grupate capituliform. Caliciu extern cilindric, membranos, cel intern format din 5 sete, dispuse stelat. Petale unite, zigomorfe, cele exterioare mai mari (radiante), albe, albe-gălbui, rar albastre. Înflorește în iunie—iulie. Nisipuri, dune, locuri ruderale în sudul țării (fam. *Dipsacaceae*).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Bătrîniș — *Erigeron canadensis* (pl. 81, fig. 4) (v. pg. 225).

Mături-de-nisipuri — *Centaurea arenaria*. Frunze penat sectate. Calatidii mărișoare (12 mm lungi). Fimbriile apendiculilor foliolelor involucrale (asemănători cu cei de la *C. diffusa* (pl. 82, fig. 4) spre bază membranoase. Înflorește din iulie pînă în octombrie. În sudul țării și pe dunele de pe litoral.

3. *Plante cu flori galbene*

a. *Corola cu petalele libere*

Ciucușoară-păroasă — *Alyssum hirsutum* (pl. 95, fig. 2). Plantă scundă (5—20 (30) cm), în întregime zbîrlit păroasă, tufos ramificată. Florile grupate în racene mici. Fructul siliculă rotundă (5—5,5 mm), foarte des păroasă. Înflorește în aprilie—mai. În Dobrogea, pe dune maritime și coaste însorite (fam. *Cruciferae*).

Culbeceasă — *Medicago falcata* (pl. 102, fig. 1) (v. pg. 170).

Lucernă-de-mare — *Medicago marina*. Plantă în întregime gălbui pîslos păroasă, cu rizom lung și tulpina adesea culcată. Frunze trifoliate. Flori zigomorfe galbene-aurii. Fructul păstaie răsucită (3—4 spire). Înflorește în mai—iunie. Numai pe nisipurile litorale (fam. *Leguminosae*).

Sulfină-de-nisipuri — *Melilotus arenarius*. Foarte asemănătoare cu *M. officinalis* (pl. 101, fig. 2), dar are inflorescența racem lax, cu flori mult mai puține. Înflorește din iunie pînă în august. Pe dunele de pe litoral (fam. *Leguminosae*).

Colții-babei — *Tribulus terrestris* (pl. 104, fig. 1) (v. pg. 229).

Luminiță — *Oenothera biennis* (pl. 106, fig. 3). Plantă dreaptă (—1 m), în întregime scurt păroasă. Frunzele lanceolate, pețiolate. Flori mari (2—3 cm lungi) cîte una la baza frunzelor superioare. Receptaculul lung. Sepale și petale cîte 4. Fructul capsulă, alungită, costată. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Răspîndită prin locuri nisipoase, prundișuri, uneori prin locuri ruderale (fam. *Onagraceae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Otrățel — *Onosma arenarium.* Plantă aspru setos păroasă, surie. Tulpini des foliate, erecte, ramificate în partea superioară. Frunzele lanceolate, sesile. Inflorescența corimbiformă. Corola aproape tubuloasă (13—16 mm lungi). Fructele nucule mici. Înflorește în iulie—august. Nisipuri, pe coline aride (fam. *Boraginaceae*).

Stachys maritima. Tulpina foarte ramificată de la bază, păroasă. Frunze mai mult sau mai puțin rugoase, cenușii, des păroase, pînă la tomentoase. Florile grupate în verticile. Corola bilabiată (asemănătoare cu cea de la *S. annua*, pl. 76, fig. 3). Înflorește în iunie—iulie. Nisipuri litorale (fam. *Labiatae*).

Asperula humifusa. Tulpini culcate, lungi (—1 m) aspru, suriu păroase. Frunze liniare, cîte 6 în verticil. Flori mici, grupate des în ramificații laterale (asemănătoare cu cele de la *A. cynanchica*, pl. 148, fig. 5). Înflorește din iunie pînă în august. Nisipuri, margini de drumuri, în sudul țării și Moldova (fam. *Rubiaceae*).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Puricariță — *Pulicaria vulgaris* (pl. 112, fig. 2). Plantă cu miros neplăcut, ușor lînat păroasă, obișnuit foarte ramificată. Florile marginale ale calatidiului ceva mai lungi decît cele din mijloc. Înflorește în iulie—august. Locuri nisipoase, mîloase, inundabile din lungul rîurilor.

Flori-de-paie — *Helichrysum arenarium* (pl. 112, fig. 4). Plantă perenă, păroasă, cu frunze liniare și calatidii globuloase. Înflorește din iulie pînă în

septembrie. Locuri nisipoase, stîncării calcaroase. Plantă medicinală; se folosesc inflorescențele.

Răsfug — *Chondrilla juncea* (pl. 122, fig. 4) (v. pg. 176).

Gălbenuși — *Crepis rhoeadifolia* (p'. 124, fig. 4) (v. pg. 233).

4. *Plante cu flori roșii, roze, purpurii*

a. *Corola cu petalele libere*

Ipcărige — *Gypsophila muralis* (pl. 133, fig. 5). Plantă scundă, tufoasă, încă de la bază bifurcat dicotomic ramificată. Flori mici, roze. Prundișuri, nisipării, locuri ruderale (v. pg. 233).

Gypsophila scorzonerifolia. Plantă robustă, paniculiform ramificată. Frunze sesile, opuse, ovate. Inflorescența foarte ramificată. Flori mici, din 5 sepale și 5 petale; petalele la exterior purpurii. Înflorește în iunie—iulie. Pe dune maritime sărate (fam. *Caryophyllaceae*).

Tunica prolifera (pl. 132, fig. 7). Tulpina erectă, obișnuit simplă (v. pg. 177).

Mac-roșu — *Papaver rhoeas* (pl. 134, fig. 2) (v. pg. 234).

Cătină-mică — *Myricaria germanica* (pl. 140, fig. 2). Alcătuiește tufe mici, lemnoase. Frunzele mici, sesile, liniar lanceolate, verzi-albăstrui. Florile mici roșii-roz, grupate spiciform, terminal. Înflorește în iulie—august. Pe prundișul rîurilor, în lungul zăvoaielor, în regiunea de cîmpie și dealuri (fam. *Tamaricaceae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Nonea atra — Plantă glandulos, scurt și moale păroasă. Tulpinile (20—50 cm) ramificate în partea superioară. Frunze lanceolate, sesile. Florile mari, cu simetrie radiară, grupate într-o inflorescență cimoasă (cincin). Caliciul unit,

campanulat. Corola unită, tubuloasă, neagră-purpurie sau brună-violacee. Înflorește în mai—iunie. Pe pietrișuri, aluviuni și în locuri ruderale (fam. *Boraginaceae*).

5. *Plante cu flori violete (uneori roze)*

a. *Corola cu petalele libere*

Cakile maritima (pl. 155, fig. 1). Tulpina obișnuit ramificată. Frunze cărnoase, simple sau de 2 ori penat sectate. Flori mari, violete, uneori roze, rar albe. Fructul silicvă articulată. Înflorește din iulie pînă în octombrie. Pe nisipurile maritime (fam. *Cruciferae*).

Astragalus virgatus (pl. 156, fig. 4). Plantă suriu păroasă. Tulpina la bază lemnoasă, cu ramuri bățoase. Frunze simplu penat sectate. Florile grupate în raceme alungite, terminale. Petale violacee. Înflorește în iunie—iulie. Pe dunele maritime (fam. *Leguminosae*).

b. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Plevaiță — *Xeranthemum annuum* (pl. 163, fig. 5) (v. pg. 182).

6. *Plante cu flori albastre*

a. *Corola cu petalele libere*

Scaiul-dracului — *Eryngium maritimum*. Alcătuiește o tufă globuloasă. Frunze diferit sectate, pe margine țepoase. Florile mici, albăstrui, grupate capitulitorm; la marginea inflorescenței se află frunze țepoase lungi. Înflorește în iulie august. Pe nisipurile maritime (fam. *Umbelliferae*).

G. PLANTE DIN APE (ACVATICE)*

1. *Ferigi, amentiflore lemnoase, graminee, rogozuri sau plante cu flori mici, cu înveliş floral simplu, verzui, roşiatic, sau lipsite de înveliş floral*

a. *Ferigi*

Ferigă-de-baltă — *Dryopteris thelypteris.* Plantă cu rizom lung, tîrîtor, din care pornesc frunze lung peţiolate, penat-sectate, asemănătoare cu cele de la *D. filix-mas* (pl. 9, fig. 2) cu marginea segmentelor întreagă sau foarte fin dinţată. Sporangiile se formează din iulie pînă în septembrie. Prin mlaştini, bălţi, adesea pe formaţiuni de plaur (fam. *Polypodiaceae*).

Peştişoară — *Salvinia natans* (pl. 9, fig. 4). Plantă gracilă natantă, la fiecare nod cu 3 frunze. Sporocarpiile se formează din august pînă în octombrie. Comună în ape stagnante şi lin curgătoare; lipseşte în jumătatea nordică a ţării (fam. *Salviniaceae*).

Marsilia quadrifolia (pl. 9, fig. 3). Plantă scundă (8—20 cm) glabră cu rizom subţire, tîrîtor, ramificat. Frunze lung peţiolate mai mult sau mai puţin natantef Peţiolii, lateral, cu formaţiuni eliptice (sporocarpii) care se formează în septembrie—octombrie. În vestul şi sudul ţării la marginea lacurilor şi apelor stagnante, în mlaştini (fam. *Marsiliaceae*).

Pipirig — *Equisetum limosum.* Asemănătoare cu *E. palustre* (pl. 11, fig. 4) însă este mult mai robustă. Tulpina striată, în interior goală (fistuloasă) şi la vîrf cu un spic gros şi scurt. Ramurile dispuse în verticil, simple sau lipsesc. Sporangiile se formează în mai—iunie. Marginea apelor, în bălţi, locuri mlăştinoase (fam. *Equisetaceae*).

* plante natante, submerse sau amfibii. Plantele din lungul pîraielor de munte sînt tratate în capitolul: Plante din păduri (v. pg. 69—122).

b. *Amentiflore lemnoase*

Zălog — *Salix cinerea* * (pl. 15, fig. 2) (v. pg. 74).

c. *Graminee* (fam. *Gramineae*)

Leersia oryzoides (pl. 25, fig. 5). Graminee stoloniferă, cu frunze foarte aspre la pipăit. Panicul lax. Se dezvoltă la sfîrşitul verii. Înfloreşte în august—septembrie. Sporadică la marginea apelor, mai rar în locuri numai apătoase.

Ierbăluţă — *Phalaris arundinacea*. Plantă glabră, înaltă, cu frunze liniare, late. Inflorescenţa paniculată, cu spiculeţe mai mult sau mai puţin glomerulate, biflore, cu 4 glume, cele două interne înguste şi păroase. Înfloreşte în iunie—iulie. Frecventă la marginea apelor lin curgătoare, lacurilor etc.

Catabrosa aquatica (pl. 31, fig. 3). Plantă stoloniferă. Frunze liniare. Inflorescenţa panicul. Spiculeţe mici (2—3 mm). Înfloreşte din mai pînă în septembrie. La marginea apelor stagnante sau lin curgătoare.

Stuf — *Phragmites communis* (pl. 29, fig. 2). Este una dintre cele mai comune plante şi întotdeauna prezentă la marginea apelor lin curgătoare, lacurilor, bălţilor; alcătuieşte în cea mai mare parte plaurul din Delta Dunării. Are rizom lung de pe care se formează tulpini (fistuloase) înalte pînă la 4 m. Frunze late (1—3 cm), rigide. Panicul lax. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Se recoltează ca materie primă din Deltă pentru fabricarea celulozei şi hîrtiei. În stare tînără este furajeră.

Mană-de-apă — *Glyceria aquatica* (pl. 31, fig. 2). Plantă înaltă (1—2 m) galbenă-verzuie, cu frunze late de 1—2 cm şi panicul lax. Spiculeţe cu 5—10 flori liniare. Paleele obtuze. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Comună la marginea apelor stătătoare, adesea pe suprafeţe întinse. Plantă toxică.

Rourică — *Glyceria fluitans* (pl. 31, fig. 1). Mai scundă decît precedenta. Paniculul cu spiculeţele dispuse unilateral. Spiculeţele liniare, lungi de 2—2,5 cm. Înfloreşte din mai pînă în august. Comună la marginea apelor stătătoare, în mlaştini.

* pentru alte plante lemnoase (specii de *Salix*, *Populus*, *Alnus*) legate de soluri umede, margini de ape, a se vedea capitolul: Plante din păduri (pg. 73—76).

d. *Rogozuri* (fam. *Cyperaceae*)

Rogoz — *Duvaljouvea serotina* (pl. 35, fig. 3). Specie robustă cu tulpina trimuchiată. Spiculeţe îngust lanceolate. Înfloreşte în august—septembrie. Sporadică în lungul apelor, în locuri mlăştinoase.

Chlorocyperus glaber (pl. 35, fig. 5). Spiculeţe purpurii-brune, liniare, glomerate, purtate de pedunculi foarte scurţi. Înfloreşte în august—septembrie. Sporadică în sudul ţării.

Observaţie. Asemănătoare şi în aceleaşi locuri, dar mai frecvente sînt: *C. glomeratus*, plantă perenă cu spiculeţe brune liniare, dispuse glomerat pe pedunculi scurţi şi cu glume liniare; înfloreşte din iunie pînă în septembrie. *C. longus*, cu spiculeţele brune, glomerate, lung pedunculate (10—30 cm); înfloreşte din mai pînă în august.

Pipirig-mare — *Schoenoplectus lacustris* (pl. 36, fig. 5). Tulpinile verzi, groase, spongioase în interior, ca nişte nuiele înalte pînă la 3 m, ieşite mult peste nivelul apei, pornesc din rizomi groşi. Frunzele reduse la teci cu lamina scurtă, roşii-cărămizii, dispuse la baza tulpinii. Florile grupate terminal în spiculeţe multiflore, brunii. Înfloreşte din iunie pînă în august. Foarte comună în ape lin curgătoare, pînă la o anumită adîncime, uneori pe suprafeţe întinse.

Ţipirig — *Scirpus silvaticus* (pl. 36, fig. 3). Tulpina foliată, cu frunzele liniare. Florile grupate cîte 2—5 în spiculeţe mici, ovate, formînd o inflorescenţă laxă. Înfloreşte din mai pînă în august. Comună la marginea apelor, în locuri mlăştinoase, tinoave, mai mult în regiunea de dealuri.

Pipirig — *Bolboschoenus maritimus* (pl. 36, fig. 4) (v. pg. 186).

Rogoz-mare — *Carex riparia* (pl. 39, fig. 3). Rogoz de talie mare cu rizom. Frunzele liniare, cu marginea întreagă, tăioasă şi vagina întreagă. Florile fără înveliş floral, grupate în spice separate la vîrful tulpinii, cele mascule terminal. Stigmate 3. Fructul nuculă, îmbrăcat în utriculă lungă de 4—6 mm. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Foarte comună la marginea apelor şi în ape, pînă la o anumită adîncime.

Rogoz-mare — *Carex acutiformis*. Foarte asemănătoare cu specia precedentă, însă cu utricula de 2,5—4 mm şi gluma florii femele continuată brusc cu o

SANATORIUL ... C
BIBLIOTECA

prelungire aristiformă. Înflorește în aprilie—mai. În aceleași locuri cu precedenta.

Popîndici — *Carex hudsonii*. Rogoz de culoare verde-aurie. Alcătuiește mai adeseori tufe în formă de mușuroaie. Florile grupate în spice separate. Stigmate 2. Utricula turtită dorsoventral. Înflorește în aprilie—mai. Comună la marginea lacurilor, bălților, în locuri mlăștinoase.

e. *Plante cu flori mici cu înveliș floral simplu verzui, bruniu sau roșiatic sau lipsite de înveliș*

Papură — *Typha latifolia* (pl. 42, fig. 1). Rizom puternic. Tulpina înaltă pînă la 4 m. Frunze cărnoase, late de 1—2 cm. Înflorește în iulie—august. Comună la marginea apelor stătătoare și lin curgătoare. Se întrebuințează pentru diferite împletituri (fam. *Typhaceae*).

Papură — *Typha angustifolia* (pl. 42, fig. 2). Asemănătoare cu specia precedentă însă cu frunzele mai înguste. Înflorește în iulie—august. Aceeași răspîndire (fam. *Typhaceae*).

Buzdugan-de-apă, capul-ariciului — *Sparganium erectum* (pl. 42, fig. 3). Florile unisexuate, grupate în inflorescențe globuloase. Fructele (nucule) în totalitatea lor seamănă cu o măciulie. Comună la marginea apelor, în locuri mlăștinoase (fam. *Sparganiaceae*).

Broscăriță-plutitoare — *Potamogeton natans* (pl. 43, fig. 2). Plantă fixată de fundul apei, cu frunzele mari, eliptice, pieloase, plutitoare, la bază cordate sau rotunjite. Flori verzi, grupate în spice groase ce ies din apă. Înflorește în iulie—august. Relativ comună prin ape stătătoare și lin curgătoare (fam. *Potamogetonaceae*).

Moț — *Potamogeton perfoliatus* (pl. 43, fig. 3). Tulpină submersă, ramificată, cu frunze ovate sau ovat lanceolate, amplexicaule. Înflorește din iunie pînă în august. În ape stagnante sau lin curgătoare, foarte comună în Deltă (fam. *Potamogetonaceae*).

Paşă — *Potamogeton crispus* (pl. 43, fig. 4). Plantă submersă fixată de substrat. Tulpina patru muchiată, roşiatică. Frunze liniare, sesile, pe margini ondulate. Flori verzi, grupate spiciform. Fructe nucule. Înfloreşte din mai pînă în septembrie. În ape stagnante sau lin curgătoare (fam. *Potamogetonaceae*).

Broscariţă — *Potamogeton pusillus* (pl. 43, fig. 1). Tulpina submersă foarte ramificată, cu frunze liniare (1—5 mm late). Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. În ape stagnante sau lin curgătoare (fam. *Potamogetonaceae*).

Iarbă-de-mare — *Zostera marina* (pl. 44, fig. 2). Frunze lungi (—1 m), liniare (2—7 mm). Flori unisexuate grupate monoic pe un spadix. Înfloreşte în iulie — august. Este fixat pe fundul nisipos al M. Negre şi al lacurilor din apropiere (v. pg. 186).

Mătriţă — *Zannichellia palustris* (pl. 43, fig. 5). Plantă submersă, fixată de fundul apei, ramificată, cu frunze filiforme, verticilate cîte 2—3. Fructe nucule scurt pedicelate sau sesile. Înfloreşte din mai pînă în octombrie. În ape stagnante sau lin curgătoare (fam. *Potamogetonaceae*).

Inariţă — *Najas marina* (pl. 42, fig. 4). Plantă fixată pe fundul apelor, foarte fragilă, sub formă de tufişoare ramificate, cu frunze liniare (2—4 mm late) opuse sau verticilate, pe margine dinţate. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. În ape stătătoare (fam. *Najadaceae*).

Ciuma-apelor — *Helodea canadensis* (pl. 44, fig. 4). Plantă submersă, foarte ramificată, cu frunze mici, mai adesea dispuse cîte 3—4 în verticil. Flori mici, lung pedicelate, cu perigon alb sau roz. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Foarte comună în apele stătătoare. Are o mare vigoare de răspîndire (fam. *Hydrocharitaceae*).

Orzoaică-de-baltă — *Vallisneria spiralis* (pl. 44, fig. 3). Plantă dioică, fixată pe fundul apelor, cu frunze liniare. Florile femele cu perigon verzui, pe pediceli foarte lungi, după fecundare spiralaţi. Înfloreşte din iulie pînă în octombrie. În Sud-Estul Munteniei şi Dobrogea (fam. *Hydrocharitaceae*).

Obligeană, trestie-mirositoare — *Acorus calamus* (pl. 45, fig. 2). Rizom tîrîtor, lung, gros, mirositor. Frunze enziforme. Florile grupate în spadix gros, lung, cilindric. În ape stătătoare, rară. Înfloreşte în mai—iunie. Plantă medicinală; se foloseşte rizomul (fam. *Araceae*).

Coada-zmeului — *Calla palustris* (pl. 45, fig. 3). Rizom gros, tîrîtor. Frunze mari, cordate. Florile grupate în spadix scurt, cilindric. Înflorește în mai—iunie. Sporadică în ape lin curgătoare, mlaștini (fam. *Araceae*).

Lintiță — *Lemna minor* (pl. 42, fig. 5). Tulpina mică, natantă, de forma unei frunzișoare (2—4 mm). Foarte comună în ape lin curgătoare și stătătoare (fam. *Lemnaceae*).

Lintiță — *Lemna trisulca* (pl. 42, fig. 6). Tulpini ovate sau lanceolate, pedicelate (0,5—2 mm lung), natante sau ușor submerse, dispuse față în față, plane. Înflorește în aprilie—mai. Comună în ape stătătoare (fam. *Lemnaceae*).

Lintiță — *Spirodela polyrrhiza* (pl. 42, fig. 7). Tulpinița aproape plană, subrotund ovată, pe dos roșiatică și cu mai multe rădăcini. Înflorește în mai—iunie. În ape stagnante (fam. *Lemnaceae*).

Măcriș-de-apă — *Rumex hydrolapathum*. Plantă robustă ce însoțește adesea trestia și papura, cu frunze mari, cele bazale lungi pînă la 1 m. Laciniile perigonale, cu marginea întreagă (v. pl. 47, fig. 2—4). Înflorește în iulie—august. În ape stagnante, adesea însoțește trestia și papura (fam. *Polygonaceae*).

Cosor — *Ceratophyllum demersum* (pl. 49, fig. 5). Plantă submersă cu tulpina ramificată. Frunze rigide, bifurcate în 2—4 lacinii, dințate. Flori unisexuate. Înflorește din iunie pînă în septembrie. În ape stagnante (fam. *Ceratophyllaceae*).

O b s e r v a ț i e. Tot în ape stagnante sau lin curgătoare mai crește *C. submersum* care are frunzele moi, de 2 ori bifurcate, în 4—8 lacinii filiforme. Înflorește din iunie pînă în august.

Peniță — *Myriophyllum spicatum* (pl. 52, fig. 3). Plantă submersă, ramificată, cu frunzele dispuse verticilat, pectinat sectate. Flori mici, albe roșietice, grupate verticilat în spice ieșite din apă. Înflorește din mai pînă în iulie. În ape stagnante (fam. *Haloragaceae*).

O b s e r v a ț i e. Asemănătoare cu precedenta și tot în ape stagnante este *M. verticillatum* la care frunzele bracteiforme, de la baza verticilelor florale, sînt de 2—3 ori mai lungi decît florile.

2. *Plante cu flori albe*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere*

Limbariță — *Alisma plantago aquatica* (pl. 53, fig. 3). Plantă cu rizom scurt și gros. Frunze mari, ovate, lung pețiolate. Flori dispuse etajat, umbeliform, pe o tulpină scapiformă. Flori albe, uneori roze. Înflorește din mai pînă în septembrie. Foarte comună la marginea apelor, dar îndeosebi în locuri mocirloase și șanțuri apătoase (fam. *Alismataceae*).

Săgeata-apei — *Sagittaria sagittifolia* (pl. 53, fig. 4). Frunzele din apă liniare, cele plutitoare întregi, ovate, iar cele aeriene (dar fixate la baza tulpinii) sagitate. Uneori florile sînt ușor roze. Înflorește din iunie pînă în august. Ape stagnante, comună în bălți și în Delta Dunării (fam. *Alismataceae*).

Foarfeca-bălții — *Stratiotes aloides* (pl. 53, fig. 1). Plantă cu stoloni. Frunze de forma unor săbii (ensiforme) pe margine și pe nervura principală spinos dințate. Flori mari, cele mascule dispuse în umbelă, cele femele cîte una. Înflorește începînd din mai pînă în august. Sporadică în ape stagnante, mai frecventă în Delta Dunării (fam. *Hydrocharitaceae*).

Iarba-broaștelor — *Hydrocharis morsus ranae* (pl. 53, fig. 2). Specie plutitoare, cu stoloni lungi și subțiri. Frunze lung pețiolate, reniform ovate. Flori dispuse umbeliform. Înflorește ca precedenta. Comună în apele stagnante sau lin curgătoare (fam. *Hydrocharitaceae*).

Nufăr-alb — *Nymphaea alba* (pl. 59, fig. 1). Din rizomul gros, fixat pe fundul apei, pornesc frunze foarte lung pețiolate, cu limbul plutitor, ovat și adînc cordat. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Frecventă în apele stătătoare și lin curgătoare (fam. *Nymphaeaceae*).

Observație. În apele termale calde de la Băile « 1 Mai » și pîrîul Pețea de lîngă Oradea, crește nufărul endemic țării noastre: *N. lotus* var. *thermalis*, numită floare-de-tău, cu frunzele pe margine sinuat dințate. Înflorește din iunie pînă în octombrie.

Piciorul-cocoșului-de-apă — *Batrachium aquatile* (pl. 59, fig. 2). Plantă fixată de fundul apei, cu tulpina submersă. Frunze de două feluri, plutitoare

şi submerse. Înfloreşte din aprilie pînă în septembrie. În ape stătătoare sau lin curgătoare, uneori în mlaştini (fam. *Ranunculaceae*).

Batrachium trichophyllum (pl. 59, fig. 3). Plantă plutitoare, fixată de fundul apei. Frunzele inferioare lung peţiolate, cele superioare mai mult sau mai puţin sesile. Înfloreşte din iunie pînă în august. Frecventă în rîuri, ape stagnante (fam. *Ranunculaceae*).

Batrachium fluitans (pl. 59, fig. 4). Plantă plutitoare, fixată de fundul apei, lungă de 1—6 m. Frunze lungi (7—16 cm) cu lacinii lungi, aşezate paralel. Înfloreşte în iulie—august. În apele lin curgătoare (fam. *Ranunculaceae*).

Cornaci — *Trapa natans* (pl. 70, fig. 4). Tulpină submersă. Frunzele din apă sînt aşezate faţă în faţă, pectinat sectate, cele de la vîrful tulpinii plutitoare, se dispun în rozetă, cu limbul mai mult sau mai puţin rombic şi peţiolul umflat. Fructele sînt mari şi tari, cu 2—4 coarne spinoase. Înfloreşte în iulie—august. Răspîndită în apele stătătoare, foarte comună în Delta Dunării (fam. *Trapaceae*).

Cucută-de-apă — *Cicuta virosa* (pl. 71, fig. 2). Plantă glabră cu rizom scurt şi gros, în interior compartimentat. Frunze mari, 2—3 penat sectate. Umbelele mari, semiglobuloase. Fructe mici (2 mm lungi) lat ovate. Înfloreşte în iulie—august. Sporadică la marginea apelor şi mlaştinilor. Plantă toxică (fam. *Umbelliferae*).

Cosiţel — *Sium erectum*. Plantă cu rizom, glabră, cu miros de ţelină. Frunze simplu penat sectate, cu foliolele sesile, pe margine serat dinţate. Inflorescenţa umbelă compusă. Fructe dicariopse scurt ovoidale, costate (1,5—2 mm lungime). Înfloreşte în iunie—iulie. Comună la marginea apelor, pîraielor, canalelor, în locuri mlăştinoase, pînă în regiunea montană (fam. *Umbelliferae*).

Bolonică — *Sium latifolium*. Plantă cu rizom şi tulpină (—1,5 m) muchiat brăzdată. Frunzele aeriene simplu penat sectate, cu foliole ovate, cele submerse 2—3 sectate. Florile grupate în umbele compuse. Fructele dicariopse lat elipsoidale (3—4 mm) costate. Înfloreşte din iunie pînă în august. La marginea apelor, în locuri mlăştinoase (fam. *Umbelliferae*).

Mărăraş — *Oenanthe aquatica* (pl. 73, fig. 1). Rizom gros, continuat cu o tulpină bogat ramificată. Frunze 2—5 penat sectate, cu sectaţiuni mici. Înfloreşte din iunie pînă în august. Frecventă în ape stătătoare sau lin curgătoare şi locuri mlăştinoase pînă în regiunile de munte (fam. *Umbelliferae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Hottonia palustris. Tulpina submersă, mai adesea ramificată. Frunze parțial verticilate, pectinat sectate, cu lacinii filiforme. Inflorescența cu florile pedicelate, dispuse verticilat, ieșită din apă. Sepale și petale 5. Corola albă sau roșcată. Fructul capsulă pendulă, mică, mai mult sau mai puțin globuloasă. Înflorește în aprilie—mai. Sporadică în ape stagnante sau lin curgătoare (fam. *Primulaceae*).

Trifoiște, bobul-broaștei — *Menyanthes trifoliata* (pl. 74, fig. 3). Plantă cu rizom lung. Frunze trifoliate. Corola în interior păroasă. Înflorește în aprilie—mai. Sporadică în ape mlăștinoase cu rogozuri, pînă în regiunea montană inferioară. Plantă medicinală; se folosesc frunzele (fam. *Gentianaceae*).

3. *Plante cu flori galbene*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere*

Stînjenei-galbeni — *Iris pseudacorus* (pl. 85, fig. 3). Plantă cu rizom puternic ramificat și tulpina crescută din apă, înaltă (1—1,5 m), multifloră. Frunze de forma unor săbii. Flori mari. Înflorește în mai—iunie. Foarte comună în ape lin curgătoare, lacuri, bălți, șanțuri cu apă aproape permanentă (fam. *Iridaceae*).

Nufăr-galben — *Nuphar luteum* (pl. 91, fig. 1). Rizom gros. Pețiolii și pedicelii florali lungi. Limbul frunzei natant, mare, ovat, adînc cordat. Sepale 5 (4—7) mari, galbene-verzui. Petale numeroase (10—20), mici, galbene, mai scurte decît sepalele. Înflorește în iunie—iulie. În ape stagnante sau lin curgătoare (fam. *Nymphaeaceae*).

Calcea-calului — *Caltha laeta* (pl. 86, fig. 4) (v. pg. 137).

Ranunculus lingua (pl. 90, fig. 1). Tulpina înaltă (—150 cm) la nodurile inferioare cu rădăcini adventive. Frunze întregi liniar lanceolate. Petale galbene-aurii. Înflorește din iunie pînă în august. Sporadică în ape stagnante și mlaștini (fam. *Ranunculaceae*).

Boglari — *Ranunculus sceleratus* (pl. 90, fig. 2). Plantă glabră, mai adesea ramificată, fistuloasă. Frunze penat sectate. Receptacul cilindric. Petale mici. Fructele nucule mici, foarte numeroase. Înflorește din iunie pînă în august. Comună la marginea apelor, în locuri mlăștinoase (fam. *Ranunculaceae*).

Gălbenea — *Rorippa amphibia*. Tulpina înaltă (40—80 cm), fistuloasă, în parte submersă. Frunze foarte variate, în general lanceolate, cele submerse pectinat sectate, cele mijlocii și superioare întregi. Flori mici, grupate în racem, cu pedicelii lungi. Fructe silicule elipsoidale, mici (3—3,5 mm). Înflorește din mai pînă în august. Frecventă în ape stătătoare, lin curgătoare, mlaștini, lunci umede (fam. *Cruciferae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Plutică, plutniță — *Nymphoides peltata* (pl. 108, fig. 2). Plantă cu rizom. Frunze rotund cordate, plutitoare, lung pețiolate. Flori actinomorfe galbene, cu petalele pe margini ciliate. Înflorește din mai pînă în septembrie. Ape stagnante sau lin curgătoare. Răspîndită în vestul și sudul țării, foarte comună în Delta Dunării (fam. *Gentianaceae*).

Otrățel-de-apă — *Utricularia vulgaris* (pl. 111, fig. 3). Plantă carnivoră submersă, plutitoare, nefixată. Frunze multisectate, cu segmente liniare. Pe frunze se află urne în care se prind animalele de apă. Peduncul floral ieșit din apă, cu flori puține, zigomorfe, bilabiate, pintenate. Înflorește din iunie pînă în august. Frecventă în ape stătătoare sau lin curgătoare cu substrat turbos (fam. *Lentibulariaceae*).

4. *Plante cu flori roșii, roze, purpurii, violacee*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere*

Limbariță — *Alisma plantago aquatica* (pl. 53, fig. 3) (v. pg. 207 la flori albe).

Roşăţea — *Butomus umbellatus* (pl. 128, fig. 4). Plantă de forma unei tufe, cu frunzele liniare, dispuse bazal.

Tulpina înaltă, scapiformă cu florile grupate într-o inflorescenţă umbeliformă. Flori roze. Înfloreşte din iunie pînă în august. Comună în ape stătătoare (fam. *Butomaceae*).

Troscot-de-baltă — *Polygonum amphibium* f. *aquaticum* (pl. 130, fig. 2). Plantă fixată pe fundul apelor. Tulpina plutitoare, cu frunze peţiolate, la bază cu o ohree membranoasă. Florile grupate spiciform. Înfloreşte din iunie pînă în august.

Frecventă în ape stătătoare sau lin curgătoare pînă în regiunea montană (fam. *Polygonaceae*).

Observaţie. În locuri inundabile, aproape de marginea lacurilor, cursurilor de apă, tulpina troscotului-de-baltă este ascendentă sau erectă (f. *terrestre* — pl. 130, fig. 2 a).

Răchitan — *Lythrum salicaria* (pl. 138, fig. 5). Plantă cu frunze opuse, lanceolate, la bază rotunjite sau cordate, opuse. Flori cu 4—6 petale roşii-violete, rar roze.

Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Comună la marginea lacurilor, rîurilor, în locuri mlăştinoase, răspîndită şi în regiunea montană. Plantă medicinală; se foloseşte partea aeriană (fam. *Lythraceae*).

Observaţie. Asemănătoare cu precedenta, dar mult mai rară, este *L. virgatum*, care are frunzele lanceolate sau îngust lanceolate, la bază îngustate. Înfloreşte în iunie—iulie.

Pufuliţă-păroasă — *Epilobium hirsutum* (pl. 139, fig. 3) (v. pg. 110).

Pufuliţă — *Epilobium adnatum* (v. pg. 110).

b. *Corola cu petalele unite*

Canarul-bălţii — *Limosella aquatica* (pl. 147, fig. 5). Plantă gracilă, cu stoloni tîrîtori. Frunzele dispuse în rozete. Florile pornesc din mijlocul rozetei. Înflo-

reşte în iulie—august. Sporadică pînă în regiunea montană, la marginea apelor curgătoare, pe terenuri inundabile (fam. *Scrophulariaceae*).

Izma-broaştei — *Mentha aquatica* (pl. 162, fig. 1). Specie foarte variabilă (de altfel ca tot genul *Mentha*). Tulpina şi ramificaţiile sale la vîrf cu florile grupate în verticile capituliforme. Corola violetă-deschis, roşie-liliachie, rar albă. Înfloreşte din iulie pînă în octombrie. Frecventă în ape lin curgătoare sau stătătoare, uneori în locuri umede (fam. *Labiatae*).

Jaleş-de-mlaştină — *Stachys palustris* (pl. 145, fig. 1) (v. pg. 149).

5. *Plante cu flori albastre*

a. *Corola cu petalele unite*

Nu-mă-uita — *Myosotis palustris*. Asemănătoare cu *M. silvatica* (pl. 169 fig. 4), dar cu florile mult mai mici (6—8 mm în diametru). Caliciul alipit păros, cu dinţii de circa o treime din lungimea lui. Petalele albastre palid, rar roşietice. Înfloreşte din mai pînă în iulie. În lungul pîraielor, locuri mlăştinoase, şanţuri apătoase (fam. *Boraginaceae*).

Bobornic— *veronica beccabunga* (pl. 171, fig. 2). Plantă în întregime glabră, cu tulpina fistuloasă. Frunze peţiolate, mai mult sau mai puţin cărnoase, opuse. Petale azurii, mai rar roze sau albe. Fructul capsulă glabră. Înfloreşte în mai—iunie. Frecventă pînă în regiunea subalpină, în lungul apelor, în jurul izvoarelor, în locuri mlăştinoase (fam. *Scrophulariaceae*).

Şopîrliţă-de-apă — *Veronica anagallis aquatica* (pl. 171, fig. 3). Plantă mai adesea robustă, înaltă (—150 cm). Frunze opuse, sesile, eliptice, lenceolate, rar ovate. Flori numeroase cu petale palid albastre, sau palid violacee sau albicioase. Capsulă glabră. Înfloreşte în iunie—iulie. Comună în lungul apelor, în jurul izvoarelor, în locuri apătoase pînă în regiunea subalpină (fam. *Scrophulariaceae*).

H. PLANTE RUDERALE ŞI DIN SEMĂNĂTURI *

I. *Graminee sau plante cu înveliş floral simplu, verde, verde-gălbui, alburiu sau roşiatic, sau grupate în calatidii mici, spinoase*

a. *Graminee* (fam. *Gramineae*)

Costrei — *Sorghum halepense* (pl. 29, fig. 3). Plantă robustă cu rizom gros, ramificat şi frunze liniare, late (1—2 cm). Inflorescenţa un panicul. Spiculeţe uniflore. Înfloreşte din iulie pînă în octombrie. Foarte comună prin semănături, pîrloage, pe lîngă drumuri, îndeosebi în sudul ţării.

Meişor-roşu — *Digitaria sanguinalis* (pl. 23, fig. 1). Inflorescenţa digitată. Spiculeţele cu 3 glume inegale, mici. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Buruiană foarte frecventă prin locuri cultivate, îndeosebi în grădini de zarzavat.

Iarbă-bărboasă — *Echinochloa crus-galli* (pl. 22, fig. 3). Buruiană robustă, cu frunze late şi cu inflorescenţa digitat paniculiformă. Înfloreşte din iunie pînă în august. Foarte comună prin locuri cultivate şi orezării.

Mohor — *Setaria glauca* (pl. 24, fig. 2). Panicul îndesuit, în formă de spic. Spiculeţele la bază cu sete gălbui-ruginii. Paleea care îmbracă cariopsa cu creste mici, transversale. Înfloreşte în iulie—august. Buruiană foarte comună în semănături, mirişti, locuri ruderale etc.

Mohor — *Setaria verticillata* (pl. 24, fig. 3). Plantă mai robustă, cu frunze scabre şi cu dinţii de pe sete îndreptaţi în jos. Setele verzi sau violacee-roşietice. Înfloreşte în iulie—august. Buruiană foarte frecventă în locuri cultivate, îndeosebi în culturi horticole etc.

* margini de drumuri, garduri, locuri virane, semănături, mirişti, pîrloage, în jurul stînelor, în lungul căilor ferate etc.

Mohor — *Setaria viridis*. Asemănătoare cu specia precedentă, dar cu sete mai numeroase, verzi. Dinţii de pe sete sînt îndreptaţi în sus. Înfloreşte în iulie—august. În aceleaşi locuri cu precedentele.

Odos — *Avena fatua* (pl. 28, fig. 1). Asemănătoare cu ovăsul (pl. 28, fig. 2) de care se deosebeşte prin paleea externă pe dos, în partea de jos, scurt setos păroasă. Spiculeţele mari, aristate, cu 2—3 flori. Înfloreşte din iunie pînă în august. Sporadică în culturi, în special de ovăz, pe care le impurifică.

Pir-gros — *Cynodon dactylon* (pl. 21, fig. 4). Graminee cu stoloni groşi şi foarte ramificaţi. Spiculeţele grupate terminal, digitiform. Înfloreşte în iulie—august. Comună pe coaste însorite, semănături, nisipuri, uneori pe suprafeţe însorite.

Eragrostis minor (pl. 30, fig. 6). Inflorescenţa panicul cu spiculeţe liniare (5—10 mm), multiflore (8—18), obişnuit de culoare violetă. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă în locuri cultivate şi nisipoase, la margini de drumuri etc.

O b s e r v a ţ i e. Asemănătoare cu precedenta şi în aceleaşi locuri, dar mult mai rară, este *E. megastachya*, care are spiculeţele evident mai mari şi cu mai multe flori. Înfloreşte în iulie—august.

Hiruşor — *Poa annua* (pl. 30, fig. 2). Iarbă scundă, cu panicul. Spiculeţe fără aristă. Înfloreşte de la topirea zăpezii pînă la căderea zăpezii. Frecventă pînă în zona alpină, pe marginea drumurilor, cărărilor etc.

Obsigă — *Bromus sterilis* (pl. 33, fig. 1). Tulpină glabră, la început cu spiculeţe verzi, apoi mai adesea violacee. Spiculeţe mari, lung aristate, grupate în panicule laxe, aplecate. Înfloreşte în mai—iunie. Foarte comună în locuri cultivate, tufărişuri, pe nisipuri.

Obsigă — *Bromus tectorum* (pl. 33, fig. 2). Plantă mai scundă decît precedenta, cu tulpina scurt păroasă. Paniculul mai dens, cu ramuri şi spiculeţe păroase, aristate, la început verzi, apoi violacee. Înfloreşte în mai—iunie. Foarte frecventă la marginea drumurilor, pe ziduri, coaste însorite, nisipuri, în semănături, uneori în masă.

Obsigă — *Bromus arvensis* (pl. 34, fig. 2). Variabilă ca port după locul de creştere. Inflorescenţa un panicul lax, cu ramurile de jos mai lungi decît cele superioare. Spiculeţele aristate, mari, obişnuit violacee. Înfloreşte din iunie

pînă în octombrie. Comună la marginea drumurilor, în lungul căilor ferate, prin semănături.

Sălbăţie — *Lolium temulentum* (pl. 20, fig. 5). Spiculeţele lung aristate dispuse pe axul spicului cu muchia; una dintre glume lipseşte, cea de la baza spiculeţului aproximativ de lungimea acestuia. Înfloreşte în iunie—iulie. Buruiană în semănături. Fructele sînt toxice.

Pir — *Agropyron repens* (pl. 21, fig. 1) (v. pg. 127).

Pir-cristat — *Agropyron cristatum* (pl. 21, fig. 2) (v. pg. 159).

Orzul-şoarecilor — *Hordeum murinum* (pl. 19, fig. 3). Spicul foarte fragil cu spiculeţele lung aristate, uniflore, sesile, dispuse cîte 3 la un nod pe axul spicului. Înfloreşte în mai—iunie. Foarte comună la marginea drumurilor, în locuri virane, pîrloage, uneori pe suprafeţe întinse.

Haynaldia villosa (pl. 21, fig. 3) (v. pg. 159).

b. *Plante cu flori mici şi cu înveliş floral simplu, verde, alburiu, gălbui sau roşiatic, sau grupate în calatidii mici, spinoase*

Rugină — *Juncus tenuis* (pl. 40, fig. 5). Plantă cespitoasă. Frunze filiforme, rigide. Foliole perigonale verzi şi mai lungi decît fructul capsulă. Margini de drumuri, locuri mîloase (fam. *Juncaceae*).

Urzica-mare — *Urtica dioica* (pl. 47, fig. 1). Plantă dioică cu rizom. Frunzele peţiolate, ovate, dispuse opus. Întreaga plantă acoperită cu peri urticanţi. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Foarte comună în locuri ruderale, cultivate, în jurul stînelor, în regiunea montană şi subalpină. Frunzele tinere se folosesc în alimentaţie şi în scopuri medicinale (fam. *Urticaceae*).

Urzica-mică — *Urtica urens*. Plantă monoică, asemănătoare cu urzica-mare, dar anuală şi cu rădăcina fuziformă. Frunze ovate, pe margine serate. Spicele cu flori mascule şi femele dispuse separat la baza frunzelor. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Foarte comună în locuri ruderale, lîngă garduri etc. (fam. *Urticaceae*).

Măcriş – *Rumex pulcher*. Rădăcina lemnoasă. Tulpina puternic ramificată. Ramurile şi florile dispuse aproape în unghi drept. Frunzele inferioare aşezate în rozetă, mai mult sau mai puţin eliptice. Florile grupate în verticile mici, foliate. Laciniile perigonale interne lungi de 2,5 mm, ovat triunghiulare, cu nervuri groase, iar pe margine cu 3–8 dinţi, cu granule mici, sferice. Înfloreşte din iunie pînă în august. În sudul ţării, pe lîngă drumuri, în locuri necultivate, păşuni şi fîneţe (fam. *Polygonaceae*).

Dragavei – *Rumex crispus* (pl. 47, fig. 4) (v. pg. 130).

Ştevia-stînelor – *Rumex alpinus* (pl. 47, fig. 2). Rizom negricios, puternic. Frunze bazale mari, cordat oblongi sau rotunjit ovate, la bază adînc cordate, la vîrf rotunjite. Laciniile interne ale perigonului lat triunghiular ovate. Fructul nuculă trimuchiată. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. În jurul stînelor în regiunea montană şi subalpină (fam. *Polygonaceae*).

Troscot – *Polygonum aviculare* (pl. 48, fig. 4). Specie variabilă ca port. Tulpina ramificată, cu ramuri culcate sau ascendente. Frunze în general eliptice, lanceolate, cu ohree membranoasă, străvezie, laciniată. Flori albe-verzui sau roşietice, rar purpurii. Fruct nuculă. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Foarte comună la marginea drumurilor, pe străzi, în locuri cultivate, păşuni, uneori în sărături etc. Plantă medicinală; se foloseşte partea aeriană (fam. *Polygonaceae*).

Piperul-bălţii – *Polygonum hydropiper*. Tulpina adesea roşiatică, uneori slab ramificată. Frunzele lanceolate, treptat îngustate la ambele capete. Ohrea glabră sau scurt ciliată. Flori mici, cu perigon verde sau roşiatic, scurt pedicelate, grupate în spice laxe. Toată planta are un gust iute, piperat. Înfloreşte din iulie pînă în octombrie. Foarte comună în regiunea subalpină, în şanţuri umede, locuri mlăştinoase, la marginea drumurilor, lacurilor, uneori abundentă. Plantă medicinală; se folosesc părţile aeriene (fam. *Polygonaceae*).

Hrişcă-urcătoare – *Fagopyrum convolvulus* (pl. 48, fig. 5). Tulpină volubilă. Flori mici de 2–2,5 mm, cu 5 foliole perigonale verzi. Fructul nuculă trimuchiată, neagră, îmbrăcată în perigon. Înfloreşte din iulie pînă în octombrie. Comună în locuri cultivate, ruderale, pînă în regiunea subalpină (fam. *Polygonaceae*).

Spanac-sălbatic – *Chenopodium album* (pl. 48, fig. 2). Plantă cenuşiu făinoasă, cu tulpina dreaptă, ramificată. Frunze mai adesea ovat romboidale

sau romboidale, inegal sinuat dințate, rar întregi. Florile verzi, grupate în inflorescențe glomerulate. Înflorește în iulie—august. Buruiană foarte comună prin locuri cultivate, ruderale, la margini de drumuri, pe ziduri (fam. *Chenopodiaceae*).

Talpa-gîștei — *Chenopodium hybridum*. Asemănătoare cu precedenta la gruparea și alcătuirea florilor. Plantă complet glabră, verde, simplă sau ramificată, cu frunze lung pețiolate, la bază cordate pînă la rotunjite, pe margine sinuat dințate, cu dinții alungiți și lung acuminați. Foliolele perigonale verzi-închis. Înflorește în iulie—august. Buruiană prin grădini, pîrloage, locuri ruderale, la margini de drumuri (fam. *Chenopodiaceae*).

Frunză-de-potcă — *Chenopodium murale*. Gruparea și alcătuirea florilor ca și la spanacul-sălbatic. Tulpina puternic ramificată. Frunzele deltoid triunghiuiare, ovat romboidale, pe margine lung acut dințate. Inflorescența foliată, spiciformă. Fructul la maturitate acoperit complet cu cele 5 foliole perigonale. Înflorește în iulie—august. Buruiană în locuri ruderale, pe lîngă ziduri, garduri, marginea șanțurilor, pînă în regiunea montană (fam. *Chenopodiaceae*).

Pelinița-grecească — *Chenopodium botrys* (v. pg. 194).

Lobodă — *Atriplex patula* (pl. 48, fig. 3). Ușor de identificat după cele două bracteole lat romboidale, acuminate, de la baza florilor. Tulpini ramificate, uneori înalte, drepte, ascendente sau culcate, verzi. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Comună prin locuri ruderale, grădini, pîrloage, fînețe, lîngă garduri, ziduri etc. (fam. *Chenopodiaceae*).

Lobodă-sălbatică — *Atriplex tatarica*. Asemănătoare cu specia precedentă la alcătuirea florilor. Tulpina bogat ramificată, albă sau verzuie. Frunze variate, argintii și aproape lucitor făinoase; cele bazale romboidal triunghiulare, adînc sinuat dințate pînă la lobate, cele superioare hastat alungite. Florile grupate spiciform. Bracteolele romboidale, la maturitate tari, pergamentoase. Înflorește în iulie—august. Foarte comună în pășuni, izlazuri, locuri ruderale, pe terenuri virane, la margini de drumuri, uneori pe terenuri sărăturate etc. (fam. *Chenopodiaceae*).

Ciulei — *Ceratocarpus arenarius* (pl. 49, fig. 2). Formează tufișoare surii-albicioase. Frunzele îngust lanceolate sau subulate. Bracteolele fructului formează o teacă cu două prelungiri aristiforme, rigide. Înflorește din iulie pînă în septem-

brie. În regiunile sudice, stepice ale țării, în semănături, pîrloage, pe coline aride, izlazuri etc. (fam. *Chenopodiaceae*).

Ciurlan, tîrtan, parpalac — *Salsola ruthenica*. Buruiană foarte ramificată, alcătuind mai adesea tufe globuloase. Frunze filiforme, la vîrf spinoase. Flori mici, dispuse cîte una la baza frunzelor, însoțite de 2 bracteole. Învelișul floral format din 5—4 foliole alburii sau roze, care închid fructul la maturitate, luînd forma unui disc. Înflorește în iulie—august. Comună în regiunile stepice, prin semănături, pe lîngă drumuri, locuri nisipoase (fam. *Chenopodiaceae*).

Știr — *Amarantus retroflexus* (pl. 48, fig. 1). Buruiană des și fin păroasă, verde, uneori roșcată. Frunze pețiolate, rombic ovate. Florile grupate spiciform. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Foarte comună în semănături, locuri ruderale, pe lîngă garduri etc. pînă în regiunea montană inferioară (fam. *Amarantaceae*).

Știr-alb — *Amarantus albus*. Tulpină ramificată, de obicei de formă globuloasă, piramidală, alburie. Frunze mici, invers ovate sau spatulate, pețiolate. Florile grupate în glomerule laxe. Florile mici, la bază cu două bractei subulate, de 2 ori mai lungi. Învelișul floral un perigon format din 3 lacinii (pl. 48, fig. 1). Fruct capsulă. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Buruiană la margini de drumuri și în locuri cultivate etc., în regiunea de cîmpie (fam. *Amarantaceae*).

Alior — *Euphorbia cyparissias* (pl. 50, fig. 2) (v. pg. 160).

Laptele-cîinelui — *Euphorbia helioscopia* (pl. 50, fig. 3). Tulpina simplă. Inflorescența pleiocaziu. Frunzele și foliolele inflorescențelor mai adesea invers ovate. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Comună în locuri cultivate (fam. *Euphorbiaceae*).

Limba-vrabiei — *Thymelaea passerina*. Tulpină dreaptă, ramificată, cu frunze liniar lanceolate. Flori mici, verzi, dispuse la baza frunzelor. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Frecventă în semănături, locuri însorite, nisipoase (fam. *Thymelaeaceae*).

Holeră — *Xanthium spinosum* (pl. 52, fig. 6). Plantă tufoasă, cu spini trifurcați la baza frunzelor trilobate. Florile femele mici, grupate în calatidii cu foliolele involucrale concrescute, prevăzute cu spini îndoiți la vîrf, dînd aspectul

unui fruct fals. Înflorește în iulie—august. Frecventă în locuri ruderale, la margini de drumuri, în pășuni. Calatidiile se agață de lîna oilor pe care o depreciază (fam. *Compositae*).

Scaietele-popei — *Xanthium strumarium*. Asemănătoare cu specia precedentă la alcătuirea calatidiilor (circa 1,5 cm), însă cu tulpina nespinoasă. Frunzele lat triunghiulare ovate, la bază hastate. Înflorește din iulie pînă în octombrie. Frecventă în pîrloage, locuri ruderale și în luncile nisipoase ale rîurilor (fam. *Compositae*).

Observație. Foarte asemănătoare cu scaetele-popii sînt: *Xanthium italicum* (calatidii de 2—2,5 cm lungi) și *Xanthium orientale* (calatidii de 3—3,5 cm), ambele în locuri ruderale și nisipoase din sudul țării. Ambele înfloresc în iulie—august.

2. *Plante cu flori albe*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere*

Lușcă — *Ornithogalum pyramidale* (pl. 54, fig. 1). Plantă cu bulb și cu florile dispuse într-un racem alungit. Înflorește în iunie—iulie. Sporadică prin semănături (fam. *Liliaceae*).

Bălușcă — *Ornithogalum umbellatum* (pl. 54, fig. 2). Ușor de recunoscut după florile albe, grupate în racem umbeliform (v. pg. 161).

Rocoină — *Stellaria media* (pl. 56, fig. 2). Plantă scundă, în formă de tufișoare. Tulpină cu un rînd de peri. Frunze opuse. Flori albe, mici. Înflorește din martie timpuriu pînă în noiembrie. În semănături, pîrloage (fam. *Caryophyllaceae*).

Cuișoriță — *Holosteum umbellatum* (pl. 56, fig. 5). Plantă mică cu florile albe, grupate în umbele simple. Înflorește din martie pînă în mai. Frecventă în semănături (fam. *Caryophyllaceae*).

Opaiţă — *Melandryum album* (pl. 57, fig. 1) (v. pg. 132).

Urda-vacii — *Lepidium draba* (pl. 63, fig. 2). Plantă cu florile grupate corimbiform. Silicule mici, cordiforme. Înfloreşte în mai—iunie. Buruiană comună în locuri ruderale şi semănături, adesea în pîlcuri (fam. *Cruciferae*).

Hreniţă — *Lepidium campestre* (pl. 63, fig. 1). Tulpina păroasă dreaptă, în partea de sus ramificată. Frunzele tulpinale sagitate, amplexicaule. Silicule mici. Înfloreşte în iunie—iulie. Foarte comună în semănături, la margini de drumuri, în locuri ierboase, în regiunea de cîmpie şi de dealuri (fam. *Cruciferae*).

Păduchernită — *Lepidium ruderale* (pl. 63, fig. 3). Plantă cu tulpina mai adesea ramificată. Frunzele bazale peţiolate, dublu penat sectate, cele superioare liniare. Flori mici. Silicule mici, invers lat ovate. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Foarte comună în locuri ruderale, bătătorite, la margini de drumuri, în locuri alcaline (fam. *Cruciferae*).

Punguliţă — *Thlaspi perfoliatum* (pl. 62, fig. 1). Tulpina adesea ramificată de la bază. Frunze bazale peţiolate, cele tulpinale sesile, cordate sau sagitate. Flori mici, dispuse în racem. Silicula turtită lateral, lat aripată. Înfloreşte în aprilie—mai. Comună în locuri cultivate, grădini, marginea drumurilor (fam. *Cruciferae*).

Punguliţă-de-cîmp — *Thlaspi arvense* (pl. 62, fig. 2). Plantă glabră în întregime. Tulpina dreaptă, mai adesea ramificată. Frunzele tulpinale sagitate, amplexicaule. Flori mici, grupate în racem. Silicule mari, lat aripate. Înfloreşte din mai pînă în octombrie. Comună în regiunea montană, în semănături, locuri ruderale (fam. *Cruciferae*).

Usturoiţă — *Alliaria officinalis* (pl. 60, fig. 3) (v. pg. 88).

Calepina irregularis (pl. 61, fig. 2). Plantă glabră, mai adesea ramificată. Frunze sesile, sagitate. Flori mici, grupate în racem. Fructele silicule globuloase cu nervaţiuni evidente. Înfloreşte din aprilie pînă în iunie. Margini de drumuri, locuri însorite (fam. *Cruciferae*).

Hrean — *Armoracia lapathifolia* (pl. 61, fig. 4). Rădăcină groasă, pivotantă. Tulpina dreaptă, ramificată în partea superioară. Frunze mari, cele bazale peţiolate, cele superioare sesile. Flori mici, grupate în racem. Silicula globuloasă sau

invers ovată. Înfloreşte din mai pînă în iulie. În locuri umede, pe lîngă garduri, adeseori cultivată pentru rădăcinile folosite în alimentaţie. Sucul extras are întrebuinţări medicinale fiind antiscorbutic (fam. *Cruciferae*).

Traista-ciobanului — *Capsella bursa-pastoris* (pl. 62, fig. 3). Plantă cu flori mici. Înfloreşte din martie pînă în noiembrie. Foarte comună pînă în zona alpină, prin semănături, locuri virane (fam. *Cruciferae*).

Flămînzică — *Draba verna* (pl. 61, fig. 1) (v. pg. 162).

Arabidopsis thaliana (pl. 60, fig. 4). Plantă obişnuit scundă, cu frunze dispuse la bază în rozetă. Flori mici. Silicve liniare. Înfloreşte în aprilie—mai. Comună prin semănături, pe lîngă drumuri (fam. *Cruciferae*).

Ciucuşoară — *Berteroa incana* (pl. 61, fig. 3). Plantă suriu-verzuie, obişnuit ramificată. Fructele silicule elipsoidale, păroase. Înfloreşte din mai pînă în octombrie. Foarte comună în semănături, pe lîngă drumuri, în locuri pietroase, nisipoase etc. (fam. *Cruciferae*).

Mur-de-mirişte — *Rubus caesius* (pl. 66, fig. 2) (v. pg. 91).

Sulfină-albă — *Melilotus albus* (pl. 69, fig. 2). Plantă cu păstăi mici (2,5—3,5 mm lungime). Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Comună prin pîrloage, la marginea drumurilor, pe coaste însorite, în locuri nisipoase, pe dune maritime etc. (fam. *Leguminosae*).

Scaiul-dracului — *Eryngium campestre* (v. pg. 163).

Baraboi, guşniţă — *Chaerophyllum bulbosum*. Asemănătoare cu cucuta (pl. 72, fig. 3), însă cu rădăcina tuberizată, mai adesea napiform (comestibilă). Tulpina dreaptă şi înaltă, sub noduri uşor umflată. Frunzele 2—4 penat sectate, cu laciniile terminale liniar lanceolate. Flori mici. Fructe cariopse (4—7 mm) liniar alungite sau ovoidal cilindrice, gălbui-brunii, netede. Înfloreşte din iunie pînă în august. Comună pe margini de şanţuri, malul rîurilor, în zăvoaie, locuri necultivate (fam. *Umbelliferae*).

Asmăţui-sălbatic — *Anthriscus trichosperma* (pl. 72, fig. 1). Tulpina dreaptă mai adesea ramificată. Frunze de 2—3 ori penat-sectate. Flori mici. Fructele cariopse liniar lanceolate, lungi de 7—11 mm, cu peri setiformi. Întreaga plantă

cu miros aromatic, dulceag. Înflorește în mai—iunie. Comună în locuri ruderale, pe marginea drumurilor, în tufărișuri, rariști de pădure (fam. *Umbelliferae*).

Hațmățuchiul-măgarului — *Torilis arvensis* (pl. 72, fig. 2). Ușor de recunoscut după (ovarele) fructele sale ovoidale (4—5 mm), acoperite cu ghimpi și foliolele involucrale 1—2 sau lipsă. Plantă în întregime cu peri aspri, alipiți. Înflorește în iulie—august. Frecventă în locuri mai calde, la margini de drumuri, în pîrloage, semănături, tufărișuri, păduri etc. (fam. *Umbelliferae*).

Observație. Foarte asemănătoare cu hațmățuchiul-măgarului și crescînd în aceleași locuri este *Torilis rubella*, cu involucrul din 3 sau mai multe foliole și fructele de 3—4 mm. Înflorește în iunie—iulie.

Rușinătoare — *Caucalis lappula*. Plantă relativ scundă, cu tulpina dreaptă și frunze 2—3 penat sectate, slab păroase, cu foliolele terminale scurte, liniare. Umbela cu flori puține, cu petale albe sau roșietice. Fructe eliptice, lanceolate, mari (6—12 mm), cu ghimpi. Înflorește din mai pînă în iulie. Comună în semănături, pîrloage, la margini de drumuri, în lungul căilor ferate etc. (fam. *Umbelliferae*).

Caucalis latifolia. Are fructe asemănătoare cu specia precedentă, mari și ghimpoase; frunzele sînt însă simplu penat sectate, suriu scurt păroase, cu foliolele alungit liniare sau lanceolate. Înflorește în iunie—iulie. În aceleași locuri cu precedenta (fam. *Umbelliferae*).

Cucută — *Conium maculatum* (pl. 72, fig. 3). Plantă mai adesea robustă, cu miros respingător de șoareci, cu tulpina roșu pătată. Frunze 2—3 penatsectate. Inflorescența umbelă compusă. Fructul cariopsă ovoidală (3—4 mm). Înflorește în iunie—iulie. Comună în locuri ruderale, pe ruini, la marginea drumurilor, pe maidane, semănături. Plantă toxică, mai ales fructele (fam. *Umbelliferae*).

Dornic — *Falcaria sioides*. Plantă glabră, adesea foarte ramificată chiar de la bază. Frunze tulpinale sectate, cu foliole lungi, caracteristice, cu marginea pronunțat serată, uneori de forma unei seceri. Umbele numeroase, cu flori mici și fructe cariopse (3—5 mm) alungit elipsoidale. Înflorește în iulie—august. Comună la marginea drumurilor, în lungul căilor ferate, șanțurilor, prin tufărișuri, uneori în semănături (fam. *Umbelliferae*).

Morcov — *Daucus carota* (pl. 72, fig. 4) (v. pg. 164).

b. *Corola cu petalele unite*

Lăptişor-mare — *Androsace maxima* (pl. 74, fig. 5). Plantă scundă (—15 cm), cu flori mici, grupate umbeliform. Petalele unite. Înfloreşte în aprilie—mai. Prin semănături şi locuri ruderale, în sudul ţării (fam. *Primulaceae*).

Volbură, rochiţa-rîndunicii — *Convolvulus arvensis* (pl. 75, fig. 2). Tulpina culcată sau volubilă. Flori în formă de pîlnie, albe sau roze. Înfloreşte din mai pînă în octombrie. Foarte comună prin culturi, locuri ruderale pînă în regiunea montană (fam. *Convolvulaceae*).

Mărgeluşe — *Lithospermum arvense* (pl. 77, fig. 5). Plantă cu aspect cenuşiu, mărunt păroasă, aspră la pipăit. Fruct tetranuculă ce se desface în nucule. Nuculele tari, brunii, fin sau dur buburuzate. Înfloreşte din aprilie pînă în iunie. Comună în locuri cultivate, pîrloage, pe marginea drumurilor etc. (fam. *Boraginaceae*).

Vanilie-sălbatică — *Heliotropium europaeum* (pl. 76, fig. 4). Plantă obişnuit ramificată de la bază, surie, fiind acoperită cu peri scurţi şi moi. Frunze eliptice, peţiolate. Flori mici, grupate în cime scorpioide (cime unipare). Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Frecventă în locuri ruderale, semănături (fam. *Heliotropiaceae*).

Sugel-alb — *Lamium album* (pl. 77, fig. 2). Plantă cu stoloni lungi. Corolă mare, bilabiată. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Din regiunea de dealuri pînă în cea subalpină, pe lîngă ziduri, garduri, în tufărişuri. Plantă medicinală; se folosesc florile (fam. *Labiatae*).

Unguraş, bălţătură — *Marrubium vulgare* (pl. 77, fig. 3). Plantă alb lanată. Frunze peţiolate, rotund ovate. Florile bilabiate, grupate cîte 8—15 în verticile apropiate, globuloase. Caliciul are 10 dinţişori. Înfloreşte din iulie pînă în octombrie. Comună în locuri ruderale, la margini de drumuri etc. Plantă medicinală cu diverse întrebuinţări (fam. *Labiatae*).

Cinsteţ — *Stachys annua* (pl. 76, fig. 3). Tulpina mai adesea ramificată. Frunze alungit ovate sau lanceolate. Florile mari, grupate în cime dicaziale, în inflorescenţe alungite. Corola albă-gălbuie, de două ori mai lungă decît caliciul. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Comună prin semănături, mirişti, locuri ruderale (fam. *Labiatae*).

Zîrna, umbra-nopţii — *Solanum nigrum* (pl. 75, fig. 5). Tulpina ramificată, cu frunze peţiolate, lat ovate. Înfloreşte din iunie pînă în octombrie. Foarte comună în locuri cultivate, ruderale, la margini de drumuri (fam. *Solanaceae*).

Ciumăfaie, bolăndariţă — *Datura stramonium* (pl. 75, fig. 3). Plantă cu miros specific, mai adesea în jumătatea superioară bifurcat (pseudodicotomic) ramificată. Flori mari, în formă de pîlnie. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă în locuri ruderale, pe terenuri gunoite şi cultivate, maidane, dărîmături. Plantă toxică. Frunzele se folosesc în scopuri medicinale (fam. *Solanaceae*).

Pătlagină-mare — *Plantago major* (pl. 78, fig. 2). Tulpină scapiformă. Frunzele glabre, dispuse la bază în rozetă. Fructul pixidă cu seminţe numeroase (6—30), brunii. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Comună la marginea drumurilor, în locuri cultivate, păşuni umede etc. Plantă medicinală; se folosesc frunzele (fam. *Plantaginaceae*).

Asperula humifusa. Plantă fin şi des alburiu păroasă. Tulpini culcate, lungi. Frunze liniare, cîte 6 în verticil. Flori mici, albe-gălbui, campanulate, grupate în cime dese. Înfloreşte din iunie pînă în august. La marginea drumurilor, în locuri ierboase, în Muntenia, Moldova şi Dobrogea (fam. *Rubiaceae*).

Turiţă — *Galium aparine* (pl. 79, fig. 5). Tulpina ramificată, agăţătoare prin peri setoşi, îndreptaţi în jos. Frunze cîte 6—9 la un nod. Fructe dicariopse mici (6—7 mm lungime), cu sete la vîrf îndoite (uncinate). Înfloreşte din iunie pînă în octombrie. Comună prin locuri cultivate, pe lîngă garduri, în tufărişuri (fam. *Rubiaceae*).

Boz — *Sambucus ebulus* (pl. 80, fig. 1). Plantă robustă, cu rizom gros şi frunze penat sectate, avînd un miros caracteristic neplăcut. Flori grupate corimbiform. Înfloreşte din iunie pînă în august. Frecventă în locuri necultivate, pe lîngă garduri, drumuri, în păduri rărite etc. (fam. *Caprifoliaceae*).

Cephalaria transsilvanica. Plantă obişnuit înaltă, puternic ramificată şi păroasă. Frunze penate. Florile grupate în capitule. Foliolele capitului ovate, pe margini mai mult sau mai puţin setiform ciliate. La baza florilor se află o bractee (paietă) Caliciu extern cu 8 dinţi, cel intern cu numeroşi peri setiformi. Corola din 4 petale unite, uşor zigomorfă, alburie, gălbuie, uneori liliachie sau

albăstruie. Fructul achenă muchiată. Înflorește în iulie—august. Comună îndeosebi în partea de S—E a țării, la marginea drumurilor, semănăturilor, în pîrloage, pajiști (fam. *Dipsacaceae*).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Bătrîniș — *Erigeron canadensis* (pl. 81, fig. 4). Tulpină adesea ramificată. Frunze liniar lanceolate. Calatidii mici și foarte numeroase. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Buruiană foarte comună prin semănături, pîrloage, pe dărîmături, pe lîngă drumuri, locuințe etc.

Mierea-porcului — *Galinsoga parviflora*. Frunze ovat lanceolate. Calatidii mici. Florile marginale (radiante) 5, albe, restul galbene. Frecventă prin culturi de cartofi, porumb, pe lîngă garduri. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Buruiană pe cale de răspîndire.

Romaniță-puturoasă — *Anthemis cotula*. Asemănătoare cu *Matricaria inodora* (pl. 81, fig. 1), dar cu miros caracteristic, neplăcut. Inflorescența la baza florilor cu bractei liniare de forma unor solzi. Înflorește din iunie pînă în octombrie. Frecventă în locuri ruderale, pîrloage, pe lîngă drumuri, garduri etc.

Mușețel — *Matricaria chamomilla* (pl. 81, fig. 2). Variabilă ca port. Calatidii conice goale în interior. Are un miros caracteristic « de mușețel ». Înflorește din iunie pînă în august. Comună în locuri cultivate și necultivate, pîrloage, grădini, margini de drumuri, frecventă și pe terenuri sărăturoase. Plantă medicinală; se folosesc inflorescențele.

Mușețel-prost — *Matricaria inodora* (pl. 81, fig. 1). Calatidiile semiglobuloase, compacte. Plantă mai robustă, puțin odorantă. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Împreună cu precedenta.

Mături — *Centaurea diffusa* (pl. 82, fig. 4). Formează tufe foarte ramificate. Calatidii foarte numeroase, mici (circa 8 mm lungi), cu apendiculii foliolelor involucrale terminate în spini. Flori obișnuit albe, rar roze. Înflorește din iunie pînă în august. Foarte comună în semănături, pîrloage, pășuni degradate, la margini de drumuri, îndeosebi în sudul țării, în regiunea de cîmpie.

3. *Plante cu flori galbene*

a. *Corola (perigonul) cu petalele (tepalele) libere* *

Scînteiuţă — *Gagea arvensis* (pl. 84, fig. 3). Plantă scundă cu tuberculi. Florile grupate umbeliform cu pedicelii păroşi. Înfloreşte în aprilie—mai. În semănături, fîneţe (fam. *Liliaceae*).

Iarbă-grasă — *Portulaca oleracea*. Tulpina ramificată de la bază, cărnoasă ca şi frunzele. Frunze alungit invers ovate (cuneiforme), lungi de 1—2 cm, la vîrf rotunjite, îngrămădite spre vîrful ramurilor. Flori galbene, sesile, la bază cu două sepale căzătoare. Petale obişnuit 5. Fructul capsulă. Înfloreşte din iunie pînă în octombrie. Buruiană foarte comună prin culturi, locuri ruderale, la margini de drumuri etc. (fam. *Portulacaceae*).

Mărul-lupului, cucurbeţică — *Aristolochia clematitis* (pl. 91, fig. 4). Plantă cu stoloni şi flori zigomorfe. Înfloreşte în mai—iunie. Frecventă prin vii, semănături, marginea drumurilor. Plantă toxică şi medicinală; se folosesc părţile aeriene (fam. *Aristolochiaceae*).

Piciorul-cocoşului — *Ranunculus arvensis* (pl. 89, fig. 3). Caracteristică prin nuculele cu tuberculozităţi sau cu spini. Înfloreşte în mai—iunie. Frecventă în semănături, pîrloage (fam. *Ranunculaceae*).

Piciorul-cocoşului — *Ranunculus sardous* (pl. 88, fig. 2). Plantă hirsut păroasă, cu frunze bazale peţiolate, trisectate. Înfloreşte din mai pînă în septembrie. Comună prin arături umede şi locuri inundabile, semisărate (fam. *Ranunculaceae*).

Piciorul-cocoşului — *Ranunculus bulbosus* (v. pg. 167).

Mac-cornut — *Glaucium corniculatum* (pl. 92, fig. 3). Culoarea petalelor variază de la galben auriu la roşu-auriu. Capsula foarte lungă (10—25 cm), de forma unei silicve. Înfloreşte în iunie—iulie. Frecventă prin locuri cultivate, vii, locuri ruderale (fam. *Papaveraceae*).

* cu excepţia plantei mărul-lupului.

Rostopască, iarbă-de-negi — *Chelidonium majus* (pl. 92, fig. 2). Ușor de recunoscut după latexul de culoare galbenă care în contact cu aerul se brunifică. Florile grupate în umbele simple. Înflorește din aprilie pînă în septembrie. Comună în locuri umbroase, ruderale, în jurul așezărilor omenești, pe ziduri, garduri, în tufărișuri, pînă în regiunea montană. Plantă toxică și medicinală; se folosește partea aeriană (fam. *Papaveraceae*).

Hreniță — *Lepidium perfoliatum* (pl. 95, fig. 6). Frunzele bazale și tulpinale inferioare 2—3 penat sectate, cele superioare întregi. Înflorește în mai—iunie. Pe lîngă drumuri, în pășuni aride, pe terenuri semisărate etc. (fam. *Cruciferae*).

Voinicică — *Sisymbrium sophia* (pl. 93, fig. 1). Variabilă ca port după locul de creștere, obișnuit puternic ramificată, suriu-verzuie. Înflorește din mai pînă în august. Foarte frecventă în locuri ruderale, la margini de drumuri, în pîrloage etc. (fam. *Cruciferae*).

Brîncuță — *Sisymbrium officinale* (pl. 93, fig. 2). Plantă păroasă, cu silicvele alipite de axa inflorescenței. Înflorește din mai pînă în septembrie. Împreună cu precedenta (fam. *Cruciferae*).

Voinicică — *Sisymbrium loeselii* (pl. 93, fig. 3). Plantă păroasă, ramificată de la mijloc în sus. Frunze sectate. Înflorește în iunie—iulie. Împreună cu precedenta (fam. *Cruciferae*).

Voinicică — *Sisymbrium orientale*. Asemănătoare cu precedenta. Frunzele la fel, sectate. Pedicelii florali, mai mult sau mai puțin, tot atît de groși ca și siliculele. Silicule lungi (5—10 cm), cilindrice și păroase. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Împreună cu precedenta, comună numai în sudul țării (fam. *Cruciferae*).

Muștar-sălbatic, muștar-de-cîmp, rapiță — *Sinapis arvensis* (pl. 96, fig. 4). Plantă cu frunze întregi. Fructele silicve cilindrice. Înflorește din mai pînă în septembrie. Buruiană foarte comună prin semănături, locuri cultivate, pe lîngă drumuri. Uneori imprimă culoarea galbenă semănăturilor (fam. *Cruciferae*).

Muștar-alb — *Sinapis alba* (pl. 96, fig. 3). Frunze sectate. Silicva alb hirsut păroasă, cu rostru bine dezvoltat. Înflorește din iunie pînă în septembrie.

Cultivată şi sălbăticită. Uleiul extras din seminţe are întrebuinţare industrială şi medicinală (fam. *Cruciferae*).

Puturoasă — *Diplotaxis tenuifolia* (pl. 96, fig. 1). Baza tulpinii mai mult sau mai puţin lemnoasă, ramificată de la bază. Frunze sectate. Silicve liniare (25—35 mm). Înfloreşte din mai pînă în septembrie. Răspîndită pe lîngă drumuri, pîrloage, ruini de ziduri etc. (fam. *Cruciferae*).

Puturoasă — *Diplotaxis muralis*. Asemănătoare cu precedenta, dar anuală mai rar perenă. Frunzele lobate sau uneori adînc sectate (lirate). Pedicelii silicvei aproape perpendiculari pe axă şi mai scurţi. Înfloreşte din mai pînă în septembrie. Comună prin locuri cultivate sau ruderale şi pe malul rîurilor (fam. *Cruciferae*).

Ridiche-sălbatică — *Raphanus raphanistrum* (pl. 97, fig. 2). Petalele galbene, albe, roşii sau violete. Fructele silicve se rup în bucăţi. Înfloreşte în iunie—iulie. Foarte frecventă prin arături, mirişti, pîrloage (fam. *Cruciferae*).

Bărbuşoară — *Barbaraea vulgaris* (pl. 92, fig. 1) (v. pg. 138).

Gălbenea — *Rorippa austriaca* (pl. 94, fig. 4). Frunze întregi. Silicule mici, sferice. Înfloreşte în iunie—iulie. Comună prin gropi, la margini de drumuri, în şanţuri cu apă, livezi umede, locuri ruderale (fam. *Cruciferae*).

Gălbenea — *Rorippa silvestris* (pl. 94, fig. 3). Frunze penat sectate. Silicve liniare, cu pedicelii egal de lungi sau mai lungi. Înfloreşte din mai pînă în august. În aceleaşi locuri cu precedenta (fam. *Cruciferae*).

Lubiţ — *Camelina microcarpa* (pl. 95, fig. 1) (v. pg. 139).

Bărbuşoară, micsandre-sălbatice — *Erysimum repandum*. Tulpină dreaptă, adesea ramificată. Frunze lanceolate, runcinate. Florile grupate în racem. Silicve lungi (5—10 cm), adesea arcuate. Înfloreşte din martie pînă în mai. Comună prin arături, mirişti, la margini de drumuri (fam. *Cruciferae*).

Albiţă — *Alyssum alyssoides* (pl. 95, fig. 3) (v. pg. 168).

Bărbişoară — *Alyssum desertorum* (v. pg. 168).

Conringia orientalis. Întreaga plantă glabră, obişnuit neramificată. Frunze tulpinale eliptice sau invers ovate, la bază cordate, amplexicaule. Flori gălbui sau albe verzui. Silicve mari, lungi (6—12 cm), patru muchiate. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Prin semănături, locuri virane, tufărişuri, la margini de pădure etc. (fam. *Cruciferae*).

Rechie — *Reseda lutea* (pl. 98, fig. 1) (v. pg. 169).

Cinci-degete — *Potentilla reptans* (pl. 99, fig. 5). Tulpini lungi, culcate, cu înrădăcinări la noduri. Flori mari. Înfloreşte în iulie—august. Foarte comună prin locuri umede, la margini de drumuri, în fîneţe umede etc. (fam. *Rosaceae*).

Coada-racului — *Potentilla anserina* (pl. 100, fig. 4). Tulpini cu stoloni lungi, cu înrădăcinări la noduri. Florile cu 5 petale. Frunze bazale penat sectate, pe dos alburii. Înfloreşte din mai pînă în august. Frecventă la margini de şanţuri, lîngă garduri, în locuri nisipoase, umede, pe malul rîurilor, lacurilor etc. Plantă medicinală; se foloseşte partea aeriană (fam. *Rosaceae*).

Cerenţel — *Geum urbanum* (pl. 100, fig. 2) (v. pg. 99).

Trifoi-mărunt — *Medicago lupulina* (pl. 102, fig. 2) (v. pg. 170).

Sulfină — *Melilotus officinalis* (pl. 101, fig. 2). Plantă robustă, cu păstăi mici, monosperme (3,5—4 mm). Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Comună la margini de drumuri, prin semănături, fîneţe, pînă în regiunea montană. Plantă medicinală; se folosesc ramurile cu flori (fam. *Leguminosae*).

Orăştică — *Lathyrus aphaca* (pl. 103, fig. 2). Plantă agăţătoare, cu frunze transformate în cîrcei şi stipele mari, ovate. Înfloreşte în mai—iunie. Sporadică pe marginea drumurilor, în semănături, mai rar în fîneţe (fam. *Leguminosae*).

Zămoşiţă — *Hibiscus trionum* (pl. 104, fig. 4). Plantă cu portul foarte variabil, cu peri rigizi. Caliculul format din frunzişoare numeroase. Caliciul membranos. Înfloreşte din iunie pînă în august. Frecventă prin semănături, locuri ruderale. (fam. *Malvaceae*).

Colţii-babei, corneci, păduchele-calului — *Tribulus terrestris* (pl. 104, fig. 1). Tulpini lungi, culcate. Frunze simplu sectate. Fructe capsule spinoase

ce se desfac în 5 fructuleţe (fructe parţiale). Înfloreşte din aprilie pînă în septembrie. Margini de drumuri, ogoare, izlazuri, pe soluri nisipoase, dune. Lipseşte în nordul ţării (fam. *Zygophyllaceae*).

Trei-fraţi-pătaţi — *Viola arvensis* (pl. 106, fig. 2). Flori zigomorfe pintenate. Portul plantei variază mult după staţiune. Înfloreşte din aprilie pînă în septembrie. Comună pînă în regiunea montană prin semănături şi la marginea drumurilor (fam. *Violaceae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Tămîiţă-de-cîmp — *Ajuga chamaepitys*. Plantă relativ scundă, ramificată. Frunze trisectate. Corola bilabiată, lungă de 10—15 mm, cu buza superioară mult redusă. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Prin semănături şi la marginea drumurilor (fam. *Labiatae*).

Măselariţă, nebunariţă — *Hyoscyamus niger* (pl. 109, fig. 3). Plantă glandulos păroasă cu miros neplăcut. Florile sesile, îngrămădite la vîrful tulpinii principale sau ale ramurilor. Înfloreşte din iunie pînă în august. Comună prin locuri ruderale, dărîmături, margini de drumuri, semănături, păşuni gunoite în jurul stînelor, pînă în regiunea montană. Se cultivă ca plantă medicinală, conţinînd alcaloizi toxici; se folosesc frunzele (fam. *Solanaceae*).

Lumînărică — *Verbascum phlomoides* (pl. 109, fig. 1) (v. pg. 173).

Kickxia spuria. Tulpina cu ramurile culcate, în întregime hirsut păroasă. Frunze păroase, scurt peţiolate, rotund ovate sau aproape rotunde. Flori lung pedicelate, cîte una la baza frunzelor. Caliciu din 5 sepale, la bază unite. Corola zigomorfă, pintenată, galbenă-aurie, în interiorul gîtului purpurie sau violacee. Capsula globuloasă. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă în mirişti, pîrloage, pe soluri argiloase (fam. *Scrophulariaceae*).

O b s e r v a ţ i e. Asemănătoare cu specia precedentă este *K. elatine*, cu frunzele triunghiular ovate, la bază hastate. Pintenul corolei uneori aproape drept şi nu curbat. Înfloreşte în iulie—august.

Linariţă — *Linaria vulgaris* (pl. 110, fig. 1). Uşor de recunoscut după corola palid galbenă, pintenată, bilabiată şi închisă. Frunzele numeroase, liniar lanceo-

late. Înflorește din iulie pînă în octombrie. Comună în locuri ruderale, în lungul drumurilor, căilor ferate, pe ziduri etc. (fam. *Scrophulariaceae*).

Plesnitoare — *Ecballium elaterium* (pl. 111, fig. 4). Tulpina cărnoasă, culcată, aspru păroasă. Fructele de forma unor mici castraveți. Înflorește din iunie pînă în septembrie. Prin semănături, dar mai mult în locuri ruderale pe litoral, la Constanța, Mangalia (fam. *Cucurbitaceae*).

c. *Inflorescența calatidiu* (fam. *Compositae*)

Floare-de-perină — *Anthemis tinctoria* (pl. 116, fig. 4) (v. pg. 174)

Podbal — *Tussilago farfara* (pl. 114, fig. 2). Plantă cu rizom puternic. Tulpina scapiformă, terminată cu un singur calatidiu. Frunzele bazale, apar ceva mai tîrziu, mari, cordate, dințate, pe fața inferioară alb tomentoase. Comună pe surpături de maluri, rîuri, locuri argiloase, umede, uneori în semănături. Înflorește în martie—aprilie. Plantă medicinală; se folosesc inflorescențele și frunzele.

Vetrice — *Chrysanthemum vulgare* (pl. 112, fig. 5). Plantă tufoasă, înaltă, cu frunze penat sectate. Calatidii mici, grupate dens corimbiform, numai cu flori tubuloase. Înflorește în iulie—august. Comună în locuri ruderale, pe marginea semănăturilor, malul rîurilor, pîraielor.

Pelin — *Artemisia absinthium* (pl. 115, fig. 3). Plantă în întregime albsuriu alipit păroasă, cu miros specific și gust amărui. Calatidii mici, semiglobuloase. Înflorește în iulie—august. Comună în locuri ruderale, pe lîngă garduri, drumuri. Plantă medicinală; se folosesc frunzele și vîrfurile înflorite.

Pelinariță — *Artemisia vulgaris*. Asemănătoare cu specia precedentă, dar cu calatidiile ovate. Frunze penat lobate pînă la penat fidate, pe dos alb tomentoase. Înflorește în august—septembrie. Comună în locuri ruderale, la marginea drumurilor, gardurilor, semănăturilor, pe dărîmături.

Peliniță, pelin-alb — *Artemisia austriaca* (v. pg. 174).

Năfurică — *Artemisia annua* (pl. 115, fig. 5). Plantă de un verde intens, cu miros foarte pătrunzător, plăcut. Frunze penat sectate. Calatidii mici.

Înflorește din iulie pînă în septembrie. Comună în locuri ruderale, la margini de drumuri, lîngă garduri, în livezi, grădini etc.

Scai-galben — *Centaurea solstitialis* (pl. 119, fig. 3). Tulpina obișnuit bogat ramificată. Frunze decurente, împreună cu tulpina cenușiu-surie. Calatidiu cu foliole involucrale țepoase. Înflorește din iulie pînă în octombrie. Foarte comună în sudul țării, în locuri virane, la margini de drumuri etc.

Spălăcioasă — *Senecio vulgaris* (pl. 117, fig. 4). Plantă scundă cu frunze sectate. Calatidii fără flori marginale (radiante) evidente. Înflorește din februarie pînă în noiembrie. Frecventă în locuri cultivate, ruderale, în lungul căilor ferate.

Spălăcioasă — *Senecio vernalis*. Buruiană pîslos păroasă, cu frunze inegal dințat lobate. Achena cu papus. Înflorește în aprilie—mai. Frecventă în semănături, uneori în masă.

Iarba-găiei — *Picris hieracioides* (pl. 120, fig. 4). Plantă ramificată, foarte aspră la pipăit din cauza perilor rigizi. Conține latex. Înflorește din iulie pînă în octombrie. Foarte comună la marginea drumurilor, prin pîrloage, uneor pe coaste însorite.

Răsfug — *Chondrilla juncea* (pl. 122, fig. 4) (v. pg. 176).

Păpădie — *Taraxacum officinale* (pl. 121, fig. 4) (v. pg. 143).

Susai — *Sonchus arvensis* (pl. 123, fig. 2). Rizom puternic. Tulpina ramificată în partea superioară. Înflorește în iulie—august. Frecventă în semănături, pîrloage, tufărișuri etc.

Susai — *Sonchus oleraceus* (pl. 123, fig. 4). Conține latex. Frunze superioare cu baza sagitată, amplexicaule. Inflorescența calatidiu. Înflorește în iunie—iulie. Comună prin grădini, pe ruini etc.

Susai — *Sonchus asper* (pl. 123, fig. 3). Asemănătoare cu *S. oleraceus*, dar cu frunzele pe margine și la bază țepos dințate. Înflorește din iunie pînă în octombrie. În aceleași locuri cu precedenta.

Planta-busolă — *Lactuca serriola* (pl. 122, fig. 5). Frunze penat fidate, dispuse vertical sau oblic pe tulpina dreaptă. Calatidii mici aproape cilindrice.

Conţine latex. Înfloreşte în iulie—august. Foarte comună pe lîngă garduri, pe marginea semănăturilor, coline aride etc.

Gălbenuşi — *Crepis rhoeadifolia* (pl. 124, fig. 4). Plantă aspru păroasă, cu miros neplăcut. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Foarte frecventă la marginea semănăturilor, drumurilor, pe coline aride, în locuri nisipoase etc.

4. *Plante cu flori roşii, roze sau purpurii (uneori cu nuanţe violete)*

a. *Corola cu petalele libere*

Pur — *Allium rotundum* (pl. 128, fig. 1) (v. pg. 145).

Odogaci — *Saponaria officinalis* (pl. 133, fig. 4). Plantă cu rizom gros. Tulpina (30—70 cm) dreaptă. Flori mirositoare. Caliciul tubulos. Petale roze, rar albe. Frunze eliptice, opuse. Fruct capsulă. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Pe lîngă garduri, drumuri, marginea rîurilor. Plantă medicinală; se foloseşte rizomul (fam. *Caryophyllaceae*).

Neghină — *Agrostemma githago* (pl. 131, fig. 5). Plantă păroasa cu caliciul parţial unit şi lacinii lungi. Înfloreşte în iunie—iulie. Buruiană frecventă prin semănături, în culturi de cereale etc. Seminţele sînt toxice (fam. *Caryophyllaceae*).

Ipcărige — *Gypsophila muralis* (pl. 133, fig. 5). Plantă relativ scundă, de culoare albastră-verzuie, de la bază bifurcat repetat ramificată. Inflorescenţa un dicaziu răsfirat. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Foarte comună prin culturi, pîrloage, şanţuri, la margini de drumuri, pe ziduri, prundişuri etc. (fam. *Caryophyllaceae*)

Floarea-călugărului — *Vaccaria pyramidata* (pl. 131, fig. 6). Buruiană în întregime glabră, dicotomic ramificată în treimea superioară. Înfloreşte în iunie — iulie. Sporadică prin semănături, vii, la margini de drumuri (fam. *Caryophyllaceae*).

Cocoşei-de-cîmp — *Adonis aestivalis* (pl. 133, fig. 2). Petalele roşii-cărămizii. Frunze sectate. Fructe nucule. Înfloreşte în mai—iunie. Comună prin semănături (fam. *Ranunculaceae*).

Mac-roşu — *Papaver rhoeas* (pl. 134, fig. 2). Variabilă mult în ceea ce priveşte mărimea celor 4 petale roşii. Capsula, mai adesea, mai mult sau mai puţin rotundă (10—22 mm). Înfloreşte din mai pînă în iulie. Buruiană frecventă în semănături, locuri ruderale, în lungul căilor ferate etc. Plantă toxică pentru animale. Petalele au întrebuinţări medicinale şi industriale (fam. *Papaveraceae*).

Mac-de-cîmp — *Papaver dubium* (v. pg. 162).

Fumariţă — *Fumaria vaillantii* (pl. 154, fig. 4). Plantă scundă, complet glabră, surie. Flori obişnuit roşii-roze, uneori roze-violete. Fructe mici, sferice, netede. Înfloreşte din aprilie pînă în septembrie. Comună prin locuri ruderale, semănături, grădini (fam. *Papaveraceae*).

Landră — *Vicia striata* (pl. 157, fig. 3). Plantă suriu păroasă. Florile sînt grupate la baza frunzelor cîte (1)2—4, de culoare violacee-închis sau purpurii. Înfloreşte din aprilie pînă în iunie. Frecventă în semănături, coaste însorite (fam. *Leguminosae*).

Măzăriche-de-primăvară — *Vicia sativa* (pl. 157, fig. 4). Plantă slab păroasă, cu 1—2 flori la baza frunzelor penat sectate. Petale variat colorate; albastru, purpuriu, roz sau alburiu. Păstăi liniare, lungi (4—8 cm). Înfloreşte în mai—iunie, uneori din iulie pînă în septembrie. Spontană prin semănături, pe lîngă drumuri, fîneţe. Se şi cultivă în amestec cu ovăz, alcătuind borceagul de primăvară (fam. *Leguminosae*).

Mazăre-de-cîmp, măzăroi — *Pisum arvense*. Asemănătoare cu mazărea cultivată (*Pisum sativum*, pl. 69, fig. 3), de care se deosebeşte prin florile pestriţe (vexil violet-deschis, aripi roşii-purpurii şi carenă albă-verzuie). Seminţele sferice, cu puncte brune sau negre. Înfloreşte în mai—iunie. Răspîndită prin semănături; se cultivă în amestec cu ovăs, orz, pentru furaj (fam. *Leguminosae*).

Orăşniţă — *Lathyrus tuberosus* (pl. 137, fig. 4). Plantă agăţătoare, complet glabră. Flori roşii-carmin. Înfloreşte în iulie—august. Foarte comună în locuri

cultivate, semănături, miriști, tufărișuri, fînețe, pînă în regiunea montană mijlocie (fam. *Leguminosae*).

Nalbă — *Malva silvestris* (pl. 158, fig. 3). Plantă cu flori mari roșii-violacee. Staminele numeroase, concrescute într-un mănunchi (monadelfe). Înflorește din iunie pînă în octombrie. Foarte frecventă prin locuri ruderale, dărîmături, pe lîngă drumuri, garduri, locuri păscute etc. Plantă medicinală; se folosesc florile și frunzele (fam. *Malvaceae*).

Nalbă-măruntă, cașul-popii — *Malva neglecta*. Tulpina culcată, ascendentă sau erectă, cu frunze palmat lobate, cu marginea serată, lung pețiolate. Flori mici, cîte 1—6 la baza frunzelor. Caliculul format din 3 foliole ovat lanceolate. Sepalele 5 sînt concrescute la bază. Petalele 5, roz-deschise sau albicioase, mai lungi decît sepalele. Capsule disciforme (asemănătoare cu cele din pl. 158, fig. 3 c). Înflorește din mai pînă în octombrie. Comună prin locuri ruderale, curți, semănături, grădini etc. (fam. *Malvaceae*).

Nalbă-mică — *Malva pusilla*. Asemănătoare cu *M. silvestris* (pl. 158, fig. 3), dar cu petalele circa de lungimea sepalelor. Înflorește din iunie pînă în octombrie. Frecventă în aceleași stațiuni, îndeosebi prin comune (fam. *Malvaceae*).

Salvie-albă — *Lavathera thuringiaca* (pl. 138, fig. 3). Plantă înaltă, în întregime catifelat tomentoasă. Flori mari. Înflorește din iulie pînă în septembrie. Corola mare. Frecventă la marginea drumurilor, în pîrloage, tufărișuri, grădini etc. (fam. *Malvaceae*).

Buchet — *Geranium pusillum*. Plantă relativ scundă, cu frunze pețiolate, palmate, mai mult sau mai puțin circulare, diferit sectate. Flori dispuse în umbele, sărace în flori. Petale 5, mici (2 mm) aproximativ de lungimea sepalelor, palid purpuriu-violacee sau violaceu-purpurii, rar albe. Fruct lung (8—11 mm) asemănător cu cel de la *G. robertianum* (pl. 138, fig. 2). Înflorește din aprilie pînă în septembrie. Răspîndită în locuri ruderale, curți, izlazuri, semănături (fam. *Geraniaceae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Scînteuță — *Anagallis arvensis* ssp. *phoenicea* (pl. 142, fig. 1). Plantă cu tulpina și ramurile mai adesea culcate la pămînt. Corola cu petale intens roșii.

Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Comună în semănături, pîrloage, margini de drumuri (fam. *Primulaceae*).

Limba-cîinelui, arăţel — *Cynoglossum officinale* (pl. 161, fig. 3). Aspectul plantei cenuşiu. Tulpina dreaptă cu numeroase frunze moi. Flori la început violete, apoi întunecat roşii-purpurii. Înfloreşte din mai pînă în iulie. Plantă ruderală frecventă la marginea drumurilor, pe răzoare, pîrloage, în fîneţe; urcă pînă în regiunea subalpină (fam. *Boraginaceae*).

Lipicioasă — *Asperugo procumbens*. Plantă aspră la pipăit, cu tulpina unghiulară, obişnuit foarte ramificată. Frunze eliptice, aspre. Flori mici, cîte 1—3 la baza frunzelor. Corola infundibuliformă, lungă de 2—3 mm, purpurie, apoi albastră. Caliciul persistent şi la maturitate. Fructele tetranucule. Înfloreşte în mai—iunie. Sporadică pe lîngă garduri, tufărişuri, uneori prin semănături (fam. *Boraginaceae*).

Sporici — *Verbena officinalis*. Plantă cu tulpina obişnuit dreaptă, 4-muchiată, ramificată. Frunze peţiolate, opuse, cele inferioare (la înflorire adesea uscate) ovat triunghiulare, aproape pînă la bază simplu penat-sectate (trifoliate) cele superioare mai puţin divizate. Flori mici, cu cinci petale unite, uşor bilabiate, palid roşii sau palid violete, rar albe, grupate spiciform. Fructe nucule, 4-muchiate. Înfloreşte din iunie pînă în octombrie. Comună la marginea drumurilor, locuri ruderale, virane, mirişti (fam. *Verbenaceae*).

Tapoşnic — *Galeopsis ladanum* (pl. 143, fig. 3). Tulpina mai adesea puternic ramificată şi roşiatică. Frunze opuse, eliptice, alungit ovate sau lanceolate. Corola mare (1,5—2,5 cm), alipit păroasă, roşiatică pînă la purpuriu. Înfloreşte în iulie—august. Frecventă prin semănături, mirişti, locuri nisipoase, uneori prin tufărişe (fam. *Labiatae*).

O b s e r v a ţ i e. Asemănător cu tapoşnicul este *G. angustifolia*, numit popular faţa-mîţei, care are însă frunzele îngust lanceolate sau liniar lanceolate. Înfloreşte în iunie—iulie. Creşte în aceleaşi locuri.

Sugel-puturos — *Lamium purpureum* (pl. 144, fig. 2). Plantă cu miros neplăcut, relativ scundă, obişnuit ramificată de la bază. Înfloreşte din martie pînă în octombrie. Foarte comună în semănături, pîrloage, culturi horticole, pe lîngă garduri etc., pînă la limita superioară a culturilor (circa 1 200 m) (fam. *Labiatae*).

Sugel — *Lamium amplexicaule.* Se deosebeşte de precedenta prin frunzele semiamplexicaule şi tubul corolei mult ieşit din tubul caliciului.

Înfloreşte din martie pînă în octombrie. Prin aceleaşi locuri, uneori împreună (fam. *Labiatae*).

Talpa-gîştei, coada-leului — *Leonurus cardiaca* (pl. 146, fig. 1). Rizom gros, lignificat. Tulpina păroasă numai pe muchii. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Frecventă în locuri virane, pe marginea drumurilor, dărîmături. Plantă meliferă şi medicinală; se folosesc rădăcinile. La fel la specia următoare (fam. *Labiatae*).

Observaţie. În aceleaşi staţiuni creşte *L. quinquelobatus*, cu peri lungi şi moi în jurul tulpinii. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie.

Cătuşe — *Ballota nigra* (pl. 145, fig. 4). Tulpina dreaptă, ramificată, hirsut păroasă. Corola purpurie, rar roză sau albă. Înfloreşte din iunie pînă în august. Foarte comună pe marginea drumurilor în mediul rural, pe dărîmături, în tufărişuri, pe lîngă garduri (fam. *Labiatae*).

Izmă-proastă, izma-calului — *Mentha longifolia* (pl. 162, fig. 2). Tulpina dreaptă, evident pîslos păroasă, terminată în inflorescenţă spiciformă. Petale violacee sau roze. Specie foarte variabilă în ceea ce priveşte părozitatea şi forma frunzelor.

Înfloreşte din iunie pînă în octombrie. Comună de-a lungul drumurilor, în zăvoaie, lunci, locuri umede şi mlăştinoase (fam. *Labiatae*).

Iarbă-stelată — *Sherardia arvensis* (pl. 148, fig. 6). Plantă scundă. Frunze cîte 4—6 în verticil. Flori mici, cîte 4—8, grupate capituliform. Corolă roză, liliachie, mai rar albă. Înfloreşte din mai pînă în septembrie. Prin semănături, locuri ierboase (fam. *Rubiaceae*).

c. *Inflorescenţa calatidiu* (fam. *Compositae*)

Brustur — *Arctium lappa* (pl. 150, fig. 1). Plantă robustă, ramificată, cu frunze mari, ovate, cordate. Calatidiile mari (3—4 cm grosime), grupate corimbiform. Foliolele involucrale la vîrf îndoite (agăţătoare). Florile roşii-purpurii.

Înfloreşte în iulie—august. Comună în locuri necultivate, pe dărîmături, lîngă drumuri, uneori alcătuind tufărişe. Plantă medicinală; se folosesc rădăcinile, la fel, la speciile următoare.

Brustur — *Arctium tomentosum*. Asemănătoare cu specia precedentă. Întreaga plantă lînos tomentos păroasă. Foliolele calatidiului des întreţesute prin peri alburii. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. În aceleaşi locuri cu precedenta, pînă în regiunea montană inferioară.

Observaţie. În aceleaşi locuri, uneori împreună cu *A. lappa*, se găseşte *A. minus*, cu calatidiile mai mici (1,5—2,5 cm grosime). Înfloreşte din august pînă în octombrie.

Ciulin — *Carduus nutans* (pl. 151, fig. 1). Frunze spinoase. Calatidii mari, cu flori roşii-violacee. Papusul de pe achene lung. Înfloreşte din iunie pînă în august. Foarte comună în pîrloage, la margini de drumuri, pe coaste însorite, în păşuni degradate, din regiunea de cîmpie, de dealuri şi montană inferioară.

Spin — *Carduus acanthoides* (pl. 151, fig. 3). Tulpină mai adesea foarte ramificată din jumătatea superioară. Frunze sectate, decurente pe tulpină, spinoase. Calatidii ovat sferice (lungi de 2—2,5 cm). Foliolele involucrale liniar lanceolate, la vîrf spinoase. Flori purpurii. Înfloreşte în iulie—august. Foarte comună în locuri ruderale, la marginea drumurilor, în pîrloage, tăieturi de pădure etc.

Pălămidă — *Cirsium arvense* (pl. 152, fig. 3). Buruiană robustă cu înrădăcinare adîncă. Are mare putere de refacere vegetativă. Tulpina ramificată, cu calatidiile cilindrice, dispuse corimbiform. Corola roşie-violacee. Fructele achene cu papus lung. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Comună în semănături.

Scai, crăpuşnic — *Cirsium lanceolatum* (pl. 152, fig. 2). Calatidii la început ovoidale. Frunze spinoase decurente pe tulpină. Flori roşii-violacee. Fructul achenă cu o cunună de peri lungi (papus). Înfloreşte din iunie pînă în octombrie. Foarte comună în pîrloage, păşuni degradate, la margini de drumuri, în tufărişuri, pînă în regiunea montană.

Scai-măgăresc — *Onopordon acanthium* (pl. 150, fig. 2). Plantă robustă, în întregime gros, alb lînoasă. Frunze ovate, sinuate, spinoase, decurente pe tul-

pină. Calatidii mari (3—5 cm groase). Flori roşii, uneori violacee. Înfloreşte în iulie—august. Comună prin locuri ruderale, pe dărîmături, în pîrloage, în lungul drumurilor etc.

Mături — *Centaurea calcitrapa*. Tulpina ramificată în formă de tufă. Frunze sectate, spinoase. Calatidii mici (5—7 mm grosime). Foliole involucrale pe margine spinoase. Flori roşii-roze. Achene fără papus. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie. Răspîndită la marginea drumurilor, pe coline însorite etc., îndeosebi în sudul ţării.

O b s e r v a ţ i e. Asemănătoare cu specia precedentă şi crescînd în aceleaşi locuri este *C. iberica*, cu calatidii mai mari (circa 13 mm grosime) şi achena cu papus. Înfloreşte din iulie pînă în septembrie.

Ciolobot. — *Centaurea spinulosa* (pl. 153, fig. 2). Plantă robustă, ramificată, cu frunze penat sectate, rigide. Flori roşii-violacee. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Comună la marginea semănăturilor, pîrloagelor, drumurilor în mediul rural.

5. *Plante cu flori violete (uneori roşii-purpurii sau albăstrui)*

a. *Corola cu petalele libere*

Fumariţă — *Fumaria vaillantii* (pl. 154, fig. 4) (v. pg. 234 la flori roşii).

Măzăriche — *Vicia villosa*. Plantă vilos păroasă, agăţătoare prin cîrcei. Frunze simplu penat compuse. Flori papilionate, violacee-roze, uşor albăstrui, grupate în raceme dispuse la subţioara frunzelor. Vexilul mai scurt decît unguicula. Păstaie eliptic-romboidală (2—4 cm). Înfloreşte din mai pînă în iulie. Frecventă în locuri necultivate, la margini de păduri, în mărăcinişuri (fam. *Leguminosae*).

Landră — *Vicia striata* (pl. 157, fig. 3) (v. pg. 234 la flori roşii).

Măzăriche-de-primăvară — *Vicia sativa* (pl. 157, fig. 4) (v. pg. 234 la flori roşii).

Nalbă — *Malva silvestris* (pl. 158, fig. 3) (v. pg. 235 la flori roşii).

Pliscul-cocorului — *Erodium cicutarium* (pl. 158, fig. 4). Plantă păroasă, cu florile liliachii-rozee şi frunzele penat sectate. Înfloreşte din martie pînă în septembrie. Este una dintre primele plante cu flori care apar în locuri ruderale, la margini de drumuri, pe izlazuri, ruini, în grădini, curţi, pe nisipuri (fam. *Geraniaceae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Jaleş-de-cîmp — *Salvia nemorosa* (pl. 160, fig. 1) (v. pg. 181).

Urechea-porcului — *Salvia verticillata*. Plantă scurt aspru păroasă, adesea violetă în partea inferioară, robustă, obişnuit ramificată în partea superioară. Frunzele inferioare cordat triunghiulare lung peţiolate; pe peţiol se află 1—2 perechi de foliole mici, opuse. Florile violete, grupate cîte 20—40 în verticile globuloase.

Înfloreşte în iulie — august. Frecventă din regiunea de cîmpie pînă în cea montană inferioară, la marginea drumurilor, în semănături, tufărişuri (fam. *Labiatae*).

Scăiete — *Dipsacus laciniatus*. Asemănătoare cu *D. silvester* (pl. 162, fig. 5 însă cu frunzele pe margine sectate; perechile opuse de frunze sînt unite la bază, formînd un fel de rezervor unde se adună apa de ploaie. Foliolele involucrale rigide, lanceolate, uneori de lungimea capitulului ţepos.

Înfloreşte în iulie—august. Comună în regiunea de cîmpie şi de dealuri, îndeosebi în sudul ţării, la marginea drumurilor, apelor, pe pîrloage (fam. *Dipsacaceae*).

c. *Inflorescenţa calatidiu*

Plevaiţă — *Xeranthemum annuum* (pl. 163, fig. 5) (v. pg. 182).

6. *Plante cu flori albastre (uneori uşor violacee)*

a. *Corola cu petalele libere*

Negruşcă — *Nigella arvensis* (pl. 165, fig. 6). Frunze sectate. Corola cu 5 petale albastre-azurii. Fructul polifoliculă. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Foarte frecventă, îndeosebi în culturile de cereale, la marginea drumurilor (fam. *Ranunculaceae*).

Nemţişor-de-cîmp — *Delphinium consolida* (pl. 164, fig. 5). Tulpina ramificată, cu frunze sectate. Flori zigomorfe, pintenate, albastre-violacee sau violacee-albastre, rar roze sau albe. Fructul foliculă. Înfloreşte din iunie pînă în august. Foarte comună în locuri ruderale, semănături, pe nisipuri. Plantă medicinală; se folosesc florile (fam. *Ranunculaceae*).

b. *Corola cu petalele unite*

Scînteuţă — *Anagallis arvensis* ssp. *coerulea* (pl. 167, fig. 5). Plantă scundă, cu tulpina şi ramurile mai adesea întinse pe pămînt. Corola cu petale albastre. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Sporadică prin semănături, la margini de drumuri, pe lîngă garduri, în tăieturi de păduri etc. (fam. *Primulaceae*).

Lipici, turiţă — *Lappula echinata* (pl. 169, fig. 3). Plantă de culoare cenuşie cu peri aspri. Flori mici, cu petale unite, azuriu-albastre. Înfloreşte în iunie—iulie. Frecventă în pîrloage, locuri aride, nisipoase, pe lîngă drumuri, ziduri etc. (fam. *Boraginaceae*).

Miruţă — *Anchusa officinalis* (pl. 169, fig. 1) (v. pg. 183).

Iarba-şarpelui — *Echium vulgare* (pl. 169, fig. 2). Plantă surie aspru setos păroasă, cu tulpina simplă sau ramificată. Corola infundibuliformă, uşor zigomorfă. Înfloreşte din iunie pînă în septembrie. Foarte comună în locuri ruderale, pîrloage, la margini de drumuri, pe terasamente de căi ferate, uneori în fîneţe, pînă în regiunea montană (fam. *Boraginaceae*).

Doritoare — *Veronica hederifolia* (pl. 172, fig. 2). Tulpină abundent ramificată de la bază, culcată. Frunzele peţiolate, subrotunde sau reniforme, trilobate. Corola albastră sau albastră-violetă, rar albă. Înfloreşte în martie—aprilie. Comună în locuri ruderalizate, tufărişuri, luminişuri de pădure, pînă în regiunea montană inferioară (fam. *Scrophulariaceae*).

Şopîrliţă — *Veronica didyma* (pl. 172, fig. 3). Tulpina culcată cu frunze alterne şi flori solitare. Corolă azurie. Înfloreşte din martie, uneori pînă în septembrie. Semănături, margini de drumuri (fam. *Scrophulariaceae*).

Şopîrliţă — *Veronica arvensis* (pl. 172, fig. 5). Tulpina simplă sau ramificată. Frunze tulpinale simple. Flori albastre mici cu petalele unite. Înfloreşte din mai pînă în septembrie. Margini de drumuri, semănături, uneori în fîneţe (fam. *Scrophulariaceae*).

c. *Inflorescenţa calatidiu* (fam. *Compositae*)

Vineţele, albăstriţă — *Centaurea cyanus* (pl. 175, fig. 1). Buruiană caracteristică culturilor de cereale. Înfloreşte din iunie pînă în octombrie. Tulpina obişnuit ramificată. Inflorescenţa calatidiu cu flori în formă de pîlnie. Plantă medicinală; se folosesc florile.

Cicoare — *Cichorium intybus* (pl. 175, fig. 4). Plantă înaltă, ramificată, cu rădăcini groase. Inflorescenţa calatidiu cu flori marginale (ligulate) mari. Înfloreşte din iulie pînă în octombrie. Foarte comună la marginea drumurilor, şanţurilor şi în locuri ruderale, însorite. Rădăcinile servesc la prepararea surogatului de cafea. În scopuri medicinale se foloseşte partea aeriană şi rădăcinile.

V. PLANTE CULTIVATE ILUSTRATE

Grîu-moale — *Triticum vulgare* (pl. 19, fig. 1). Tulpina pai. Frunzele liniare. Inflorescența spic compus. Spiculețele cu 3—5 flori, adesea aristate. Fructele cariopse. Cultivat în numeroase soiuri (fam. *Gramineae*).

Orz — *Hordeum vulgare* (pl. 19, fig. 2). Inflorescența spic, cu trei spiculețe fertile la un nod. Spiculețele uniflore, cu ariste lungi. Se cultivă pentru furajarea animalelor şi în scopuri industriale (fam. *Gramineae*).

O b s e r v a ț i e. Asemănător cu orzul este orzoaica — *Hordeum distichum* care are spiculețe numai cu floarea mijlocie fertilă.

Secară — *Secale cereale* (pl. 19, fig. 4). Inflorescența spic. Spiculețele cu 3 flori, dintre care 2 fertile. Paleea pe dos în lungul nervurii mijlocii, lung păroasă. Frunze albăstrui-verzui. Se cultivă pentru furaj verde şi pentru boabe (fam. *Gramineae*).

Orez — *Oryza sativa* (pl. 25, fig. 4). Specie de locuri umede, apătoase. Inflorescența panicul lax. Spiculețe uniflore, aristate, cu paleea concrescută cu fructul. Se cultivă în S şi S—E țării, pentru boabe folosite în alimentație (fam. *Gramineae*).

Ovăs — *Avena sativa* (pl. 28, fig. 2). Inflorescența panicul lax, cu spiculețe mari (circa 2 cm) cu două flori. Se cultivă pentru nutreț verde şi pentru boabe (fam. *Gramineae*).

Căpşuni — *Fragaria moschata* (pl. 65, fig. 3). Plantă scundă cu stoloni lungi, suprapămînteni. Frunze trifoliate. Fructul (fals) cu receptaculul cărnos, aromat, cu numeroase fructulețe (nucuşoare). Cultivat pentru fructe (fam. *Rosaceae*).

Păr — *Pirus sativa* (pl. 67, fig. 2). Arbore cu scoarța solzoasă. Frunzele ovate, lat ovate sau aproape circulare, glabre. Florile grupate în corimbe. Se cultivă numeroase soiuri (fam. *Rosaceae*).

Măr — *Malus domestica* (pl. 67, fig. 4). Arbore cu scoarța, la fel, solzoasă. Frunze ovate sau eliptice, păroase. Florile albe sau uşor roze. Fructele obişnuit sferice, turtite. Se cultivă numeroase soiuri (fam. *Rosaceae*).

Cireş — *Cerasus avium* (pl. 68, fig. 5). Arbore cu scoarța netedă. Frunze obişnuit ovate. Fructele drupe globuloase, dulci. Sporadic prin păduri, dar se şi cultivă numeroase soiuri (v. pg. 92) (fam. *Rosaceae*).

Vişin — *Cerasus vulgaris* (pl. 68, fig. 4). Arbore cu scoarța netedă. Fructe globuloase, dulci acrişoare. Se cultivă numeroase soiuri (fam. *Rosaceae*).

Mazăre — *Pisum sativum* (pl. 69, fig. 3). Plantă anuală agățătoare. Frunze penat sectate, cu stipele mari şi cu foliole terminale transformate în cîrcei. Flori papilionate, mari, albe. Fructul păstaie. Se cultivă în numeroase soiuri pentru păstăi şi semințe (boabe) folosite în alimentație. Este şi plantă furajeră în amestec cu ovăsul (fam. *Leguminosae*).

Fasole — *Phaseolus vulgaris* (pl. 69, fig. 5). Plantă anuală tufoasă sau volubilă. Frunze mari trifoliate. Flori mai adesea alburii sau gălbui, rar roşii. Fructul păstaie. Se cultivă numeroase soiuri pentru păstăi, folosite verzi, sau pentru boabe (fam. *Leguminosae*).

Degețel-roşu — *Digitalis purpurea* (pl. 147, fig. 3). Plantă care trăieşte 2, rar mai mulți ani, cu tulpina erectă şi frunze mari, pe dos alb tomentoase. Flori mari, roşii, rar albe (de forma unui deget), zigomorfe. Plantă medicinală cultivată; se folosesc frunzele (fam. *Scrophulariaceae*).

Eranthis hiemalis (pl. 85, fig. 2). Plantă cu tubercul globulos. Frunze numai bazale, palmat sectate, lung pețiolate. Fructul polifoliculă. Plantă ornamentală, cultivată în parcuri. Indicată ca spontană în Transilvania (fam. *Ranunculaceae*).

VI ÎNCADRAREA SISTEMATICĂ A FAMILIILOR ŞI GENURILOR CUPRINSE ÎN ATLAS*

Încreng. Pteridophyta — Ferigi

Cl. Pteropsida

Fam. *Polypodiaceae*: Asplenium, Athyrium, Blechnum, Cystopteris, Dryopteris, Phegopteris, Phyllitis, Polypodium, Polystichum, Pteridium, Struthiopteris.

Fam. *Salviniaceae*: Salvinia

— *Marsiliaceae*: Marsilia

— *Ophioglossaceae*: Botrychium, Ophioglossum.

Cl. Lycopsida

Fam. *Lycopodiaceae*: Lycopodium

— *Selaginellaceae*: Selaginella

Cl. Sphaenopsida

Fam. *Equisetaceae*: Equisetum

Încreng. Gymnospermae — Gimnosperme — Plante cu flori, cu sămînţa neacoperită— golaşă

Fam. *Taxaceae*: Taxus

— *Pinaceae*: Abies, Larix, Picea, Pinus

— *Cupressaceae*: Juniperus

— *Ephedraceae*: Ephedra

Încreng. Angiospermae — Plante cu flori, cu sămînţa închisă în (ovar) fruct

Cl. Monocotyledoneae

Fam *Typhaceae*: Typha

— *Sparganiaceae*: Sparganium

— *Potamogetonaceae*: Potamogeton, Ruppia Zannichellia, Zostera

— *Najadaceae*: Najas

— *Juncaginaceae*: Triglochin

— *Alismataceae*: Alisma, Sagittaria

Fam. *Butomaceae*: Butomus

— *Hydrocharitaceae*: Helodea, Hydrocharis, Stratiotes, Vallisneria

Fam. *Gramineae*: Aegilops, Aeluropus, Agropyron, Agrostis, Alopecurus, Andropogon, Anthoxanthum, Apera, Arrhenatherum, Avena, Avenastrum, Beckmannia, Brachypodium, Briza, Bromus, Calamogrostis, Catabrosa, Chrysopogon, Crypsis, Cynodon, Cynosurus, Dactylis, Deschampsia, Digitaria, Elymus, Eragrostis, Festuca, Glyceria, Haynaldia, Heleochloa, Holcus, Hordeum, Koeleria, Leersia, Lolium, Melica, Milium, Nardus, Orysopsis, Oryza, Phleum, Phragmites, Poa, Polypogon, Puccinellia, Sclerochloa, Secale, Sesleria, Setaria, Sieglingia, Sorghum, Stipa, Tragus, Trisetum, Triticum.

Fam. *Cyperaceae*: Bolboschoenus, Carex, Chlorocyperus, Cyperus, Duvaljouvea, Eriophorum, Heleocharis, Holoschoenus, Pycreus, Schoenoplectus, Scirpus.

Fam. *Juncaceae*: Juncus, Luzula

* Pentru simplificare şi evitarea repetărilor se trec numai genurile, speciile fiind trecute în text, planşe şi la indicele alfabetic.

— *Araceae*: Acorus, Arum, Calla

— *Lemnaceae*: Lemna, Spirodela

— *Liliaceae*: Allium, Anthericum, Asparagus, Colchicum, Convallaria, Erythronium, Fritillaria, Gagea, Lilium, Lloydia, Majanthemum, Muscari, Ornithogalum, Paris, Polygonatum, Ruscus, Scilla, Veratrum.

Fam. *Amaryllidaceae*: Galanthus, Leucojum

— *Iridaceae*: Crocus, Gladiolus, Iris

— *Orchidaceae*: Anacamptis, Cypripedium, Epipactis, Goodyera, Gymnadenia, Loroglossum, Neottia, Nigritella, Orchis, Platanthera

Cl. Dicotyledoneae

Subcls. *Archichlamideae*. Plante cu înveliş floral simplu (Monochlamydeae) sau diferenţiat în caliciu şi corolă, cu petale libere (Dialipetalae) sau uneori lipsă (Apetalae)

Fam. *Salicaceae*: Populus, Salix

— *Betulaceae*: Alnus, Betula, Carpinus, Corylus

— *Fagaceae*: Fagus, Quercus

— *Ulmaceae*: Ulmus

— *Cannabinaceae*: Humulus

— *Urticaceae*: Parietaria, Urtica

— *Loranthaceae*: Loranthus, Viscum

— *Santalaceae*: Thesium

— *Aristolochiaceae*: Aristolochia, Asarum

— *Polygonaceae*: Fagopyrum, Polygonum, Rumex

— *Chenopodiaceae*: Atriplex, Bassia, Camphorosma, Ceratocarpus, Chenopodium, Kochia, Obione, Salicornia, Salsola, Suaeda

— *Amarantaceae*: Amarantus

— *Portulacaceae*: Portulaca

— *Caryophyllaceae*: Agrostemma, Arenaria, Cerastium, Cucubalus, Dianthus, Gypsophila, Heliosperma, Holosteum, Lychnis, Melandryum, Minuartia, Moehringia, Paronychia, Saponaria, Silene, Spergularia, Stellaria, Tunica, Vaccaria, Viscaria

— *Nymphaeaceae*: Nuphar, Nymphaea

— *Ceratophyllaceae*: Ceratophyllum

— *Ranunculaceae*: Aconitum, Adonis, Aquilegia, Anemone, Batrachium, Caltha, Ceratocephalus, Clematis, Delphinium, Eranthis, Ficaria, Helleborus, Isopyrum, Paeonia, Pulsatilla, Ranunculus, Thalictrum, Trollius

— *Berberidaceae*: Berberis

— *Papaveraceae*: Chelidonium, Corydalis, Fumaria, Glaucium, Papaver

— *Cruciferae*: Alliaria, Alyssum, Arabis, Arabidopsis, Armoracia, Barbarea, Berteroa, Biscutella, Bunias, Cakile, Calepina, Camelina, Capsella, Cardamine, Cardaminopsis, Conringia, Crambe, Dentaria, Diplotaxis, Draba, Erysimum, Hesperis, Hutchinsia, Isatis, Lepidium, Lunaria, Raphanus, Rapistrum, Rorippa, Sinapis, Sisymbrium, Thlaspi, Turritis.

Fam. *Resedaceae*: Reseda

— *Droseraceae*: Drosera

— *Crassulaceae*: Sedum, Sempervivum

— *Saxifragaceae*: Chrysosplenium, Parnassia, Ribes, Saxifraga

— *Rosaceae*: Agrimonia, Alchemilla, Amygdalus, Aruncus, Cerasus, Comarum, Cotoneaster, Crataegus, Dryas, Filipendula, Fragaria, Geum, Malus, Padus, Pirus, Potentilla, Prunus, Rosa, Rubus, Sanguisorba, Sorbus, Spiraea

— *Leguminosae*: Anthyllis, Astragalus, Coronilla, Cytisus, Dorycnium, Galega, Genista, Glycyrrhiza, Hedysarum, Lathyrus, Lotus, Medicago, Melilotus, Onobrychis, Ononis, Oxytropis, Phaseolus, Pisum, Robinia, Trifolium, Trigonella, Vicia

— *Geraniaceae*: Erodium, Geranium

— *Oxalidaceae*: Oxalis

— *Linaceae*: Linum

— *Zygophyllaceae*: Tribulus

— *Rutaceae*: Dictamnus

— *Polygalaceae*: Polygala

— *Euphorbiaceae*: Euphorbia, Mercurialis

— *Anacardiaceae*: Cotinus

— *Celastraceae*: Evonymus

— *Staphyleaceae*: Staphylea

— *Aceraceae*: Acer

— *Balsaminaceae*: Impatiens

— *Rhamnaceae*: Rhamnus

— *Tiliaceae*: Tilia

— *Malvaceae*: Althaea, Hibiscus, Lavathera, Malva

— *Hypericaceae*: Hypericum
— *Tamaricaceae*: Myricaria
— *Cistaceae*: Helianthemum
— *Violaceae*: Viola
— *Thymelaeaceae*: Daphne, Thymelaea
— *Elaeagnaceae*: Hippophaë
— *Lythraceae*: Lythrum
— *Onagraceae*: Chamaenerion, Circaea. Epilobium, Oenothera
— *Trapaceae*: Trapa
— *Haloragaceae*: Myriophyllum
— *Cornaceae*: Cornus
— *Araliaceae*: Hedera
— *Umbelliferae*: Aegopodium, Angelica, Anthriscus, Astrantia, Bupleurum, Carum, Caucalis, Chaerophyllum, Cicuta, Conium, Daucus, Eryngium, Falcaria, Heracleum, Libanotis, Ligusticum, Oenanthe, Orlaya, Pastinaca, Pimpinella, Sanicula, Seseli, Sium, Torilis

Subcls. *Metachlamydeae (Synpetalae)*. Plante cu sepalele şi petalele unite.

Fam. *Pirolaceae*: Pirola
— *Ericaceae*: Andromeda, Bruckenthalia, Calluna, Loiseleuria, Oxycoccos, Vaccinium
— *Primulaceae*: Anagalis, Androsace, Cortusa, Glaux, Hottonia, Lysimachia, Primula, Soldanella
— *Plumbaginaceae*: Armeria, Statice
— *Oleaceae*: Fraxinus, Ligustrum
— *Gentianaceae*: Centaurium, Gentiana, Menyanthes, Nymphoides
— *Apocynaceae*: Vinca
— *Asclepiadaceae*: Cynanchum
— *Convolvulaceae*: Calystegia, Convolvulus
— *Cuscutaceae*: Cuscuta
— *Boraginaceae*: Anchusa, Asperugo, Cynoglossum, Echium, Eritrichium, Lappula, Lithospermum, Myosotis, Nonea, Onosma, Pulmonaria, Symphytum

Fam. *Heliotropiaceae*: Heliotropium

Verbenaceae: Verbena
— *Labiatae*: Ajuga, Ballota, Betonica, Calamintha, Galeobdolon, Galeopsis, Glecoma, Lamium, Leonurus, Lycopus, Marrubium, Melittis, Mentha, Nepeta, Origanum, Phlomis, Prunella, Salvia, Scutellaria, Stachys, Teucrium, Thymus
— *Solanaceae*: Atropa, Datura, Hyoscyamus, Physalis, Solanum
— *Scrophulariaceae*: Bartschia, Digitalis, Euphrasia, Gratiola, Kickxia, Limosella, Linaria, Melampyrum, Odontites, Pedicularis, Rhinanthus, Scrophularia, Verbascum, Veronica
— *Lentibulariaceae*: Pinguicula, Utricularia
— *Orobanchaceae*: Lathraea
— *Plantaginaceae*: Plantago
— *Rubiaceae*: Asperula, Galium, Sherardia
— *Caprifoliaceae*: Lonicera, Sambucus, Viburnum
— *Adoxaceae*: Adoxa
— *Valerianaceae*: Valeriana
— *Dipsacaceae*: Cephalaria, Dipsacus, Knautia, Scabiosa, Succisa
— *Cucurbitaceae*: Ecbalium
— *Campanulaceae*: Adenophora, Asyneuma, Campanula, Phyteuma
— *Compositae*: Achillea, Adenostyles, Anthemis, Antennaria, Aposeris, Arctium, Artemisia, Arnica, Aster, Bellis, Bidens, Carlina, Carduus, Carthamus, Centaurea, Chondrilla, Chrysanthemum, Cicerbita, Cichorium, Cirsium, Crepis, Doronicum, Echinops, Erigeron, Eupatorium, Galinsoga, Helichrysum, Hieracium, Homogyne, Hypochoeris, Inula, Lactuca, Lapsana, Leontodon, Leontopodium, Matricaria, Mycelis, Onopordon, Petasites, Picris, Prenanthes, Pulicaria, Scolymus, Scorzonera, Senecio, Serratula, Solidago, Sonchus, Stenactis, Taraxacum, Telekia, Tragopogon, Tussilago, Xanthium, Xeranthemum

VII INDICE DE DENUMIRI POPULARE

A

Afin 14, 16, 20, 60, 111 Pl. 141
Aglică 163 Pl. 65
Agriş 82
Albăstrele-de-munte 68 Pl. 174
Albăstriţă v. vineţele
Albiţă 168, 228 Pl. 95
Alior 83, 160, 218 Pl. 50; 51
Alun 16, 30, 31, 33, 75, 124 ... Pl. 18
Amăreală 65, 151, 154 Pl. 167
Ameţeala-oilor v. răsfug
Angelică-de-pădure 93
Anghelină 60 Pl. 142
Anghinare 175 Pl. 124
Anghinarea-oilor 57 Pl. 120
Anin-de-munte 43, 76
Anin-alb 18, 76 Pl. 18
Anin-negru 18, 75, 76 Pl. 18
Apărătoare 113 Pl. 146
Arăţel v. limba-cîinelui
Arginţică 49 Pl. 66
Armeria 60 Pl. 142
Arnică 142 Pl. 114
Arţar 17
Arţar-tătăresc v. gladiş
Asmăţui-sălbatic 221 Pl. 72
Aţă-de-mare 186
Aurată v. margaretă

B

Baraboi 221
Barba-boierului 172
Barba-caprei 175
Barba-lupului 144 Pl. 124
Barba-popii 89
Barba-ungurului 46
Barba-ursului 123 Pl. 11
Barba-ursului-de-bahne 123. .. Pl. 11
Băieţei 184
Bălbişă 113 Pl. 145
Bălţătură v. unguraş
Băluşcă 131, 161, 219 Pl. 54
Bălănică 21 185 Pl. 31
Bănică 68 Pl. 174
Bănuţei 136 Pl. 82
Bărbişoară 168, 228
Bărbuşoară 138, 228 Pl. 92
Bărboasă 19, 156 Pl. 21
Bătrîniş 197, 225 Pl. 81
Bibilică 145, 151 Pl. 127
Bîrcoace 89, 163 Pl. 64
Bobiţel v. lemnu bobului
Bobornic 212 Pl. 171
Bobul-broaştei v. trifoişte
Boglari 210 Pl. 90
Bolonică 208
Bolăndariţă v. ciumăfaie
Boz 224 Pl. 80
Brad 16, 24, 72 Pl. 12
Brad-roşu v. molid
Brădişor 41, 71 Pl. 10
Brăbănoi 94 Pl. 73
Brebenel 18, 108, 115, 116 Pl. 154
Brăbin 139 Pl. 97
Brei 82 Pl. 50
Brioală 59 Pl. 140
Brie v. brioală

Brîncă 21, 187, 195 Pl. 49
Brîncuță 227 Pl. 93
Brînca-porcului 114
Brînca-ursului 134 Pl. 73
Brîndușă-galbenă 18, 25, 97 .. Pl. 85
Brîndușa-de-munte 15, 62, 150
Brîndușă-de-toamnă 20, 25, 144 Pl. 127
Broscariță 205 Pl. 43
Broscariță-plutitoare 204 Pl. 43
Brustur 237, 238 Pl. 150
Buberic 113 Pl. 147
Buchet 235
Bujor 145, 177 Pl. 129; 133
Bulbuci 97, 137 Pl. 86
Bunduța-vîntului v. scorogoi
Bunghișor-de-munte 61 Pl. 149
Bumbăcariță 20, 127, 128 Pl. 36
Bureți-galbeni 17
Bursucă 64
Buruiană-de-cinci-degete 99.... Pl. 99
Buruiană-porcească 143 Pl. 120
Busuioc-de-cîmp 117, 152 Pl. 160
Busuioc-sălbatic 165
Buzdugan-de-apă 21, 204...... Pl. 42

C

Calcea-calului 137, 209 Pl. 86
Canarul-bălții 211 Pl. 147
Caprifoi 104
Captalan 96, 115 Pl. 149
Capul-ariciului v. buzdugan-de-ape
Capul-călugărului 57, 143..... Pl. 121
Capul-șarpelui 149 Pl. 143
Carpen 16, 17, 18, 75 Pl. 18
Carul-zînelor v. arnică
Castravan 105 Pl. 118
Cașul-popii v. nalbă-măruntă
Cădelniță 119, 122 Pl. 173
Călin 18, 95 Pl. 80
Căldărușă 153 Pl. 164
Călțunul-doamnei 108 Pl. 135
Cărpiniță 75
Căprișor 193 Pl. 35
Căpriță v. brîncă
Căprișor-oacheș 127 Pl. 35
Căpșuni 23, 34, 244.......... Pl. 65
Cărbuni 68.................. Pl. 174
Cătină-mică 22, 199 Pl. 140
Cătină-de-rîu 160, 195
Cătușe 237 Pl. 145
Cătușnică-sălbatică 165
Cer 16, 17, 18, 76, 77........ Pl. 17
Cerențel 99, 229 Pl. 100
Cerențel-de-munte 53
Cervană 135................. Pl. 77
Ceapa-ciorii 137, 153, 166 Pl. 84; 164
Chimen 134, 164 Pl. 71
Cicoare 242 Pl. 175
Cimbrișor 61, 179
Cimbrișor-de-munte 149 Pl. 146
Cimbru-mare-de-munte 66 Pl. 160
Cinci-degete 52, 53, 139, 229 . Pl. 99;
Cinsteț 102, 223 Pl. 76; 108
Ciocul-berzei 178
Ciolobot 239................ Pl. 153
Ciormoiag 103
Cioroi 174
Cipirig 128, 194 Pl. 35
Cireașa-lupului v. mătrăgună
Cireș 92, 244............... Pl. 68
Ciubotica-cucului 54, 101, 141 . Pl. 107
Ciubotica-ursului 60, 112 Pl. 142
Ciucure 118, 157, 159........ Pl. 20; 163
Ciucurași 114 Pl. 149
Ciucușoară 22, 52, 196, 221 .. Pl. 61; 95
Ciucușoară-păroasă 197 Pl. 95
Ciucușoară-de-stînci 168 Pl. 95
Ciulin 180, 238 Pl. 151
Ciulei 217 Pl. 49
Ciuma-apelor 21, 205 Pl. 44
Ciumăfaie 224 Pl. 75
Ciumărea 151 Pl. 166
Ciurlan 195, 218
Ciurlan-alb 167 Pl. 97
Ciurul-zînelor v. turtă
Cînepa-codrului 114 Pl. 149
Cîrcel 22, 192 Pl. 13
Clocotici 141

Clocotiş 92 Pl. 70
Clocoţei 153 Pl. 165
Clopotul-caprei 119
Clopoţei 16, 64, 68, 118, 119, 122, 153, 155 Pl. 163; 173
Clopoţei-pitici-de-stînci 68 Pl. 173
Clopoţele 15, 68
Coacăză 111, 148 Pl. 141
Coacăză-de-munte v. merişor-de-munte
Coada-cocoşului 17, 85 Pl. 55
Coada calului v. părul-porcului
Coada-leului v. talpa-gîştii
Coada-iepurelui 15, 44
Coada-mielului 152, 182, 183 . Pl. 161
Coada-racului 229 Pl. 100
Coada-şoricelului 96, 136, 166, 189 Pl. 82
Coada-şoricelului-de-munte 51 . Pl. 82
Coada-vacii v. luminărică
Coada-vulpii 19, 43, 124, ... Pl. 23
Coada-zmeului 206 Pl. 45
Coarnă 45 Pl. 37
Cocoşei-de-cîmp 234 Pl. 133
Colilie 19, 156, 157 Pl. 26
Colţii-babei 22, 197, 229 Pl. 104
Colţişor 17, 18, 116 Pl. 155
Colţunii-popii 117 Pl. 159
Corn 18, 101 Pl. 106
Cornaci 21, 208 Pl. 70
Corneci v. colţii-babei
Cornişor 17, 72 Pl. 10
Cornuţ 162
Coronişte 148 Pl. 137
Cosor 206 Pl. 49
Costrei 213 Pl. 29
Coşaci 180 Pl. 156
Cosicel 164
Cosiţel 208
Crăpuşnic v. scai
Creasta-cocoşului 70, 116 Pl. 7; 155
Creţişor 113, 149 Pl. 145
Creţişoare 46, 131 Pl. 50
Creţuşcă 89 Pl. 65
Crin-de-pădure 106 Pl. 127
Crinişor-de-stîncă 46 Pl. 54
Crucea-pămîntului v. brînca-ursului
Crucea-voinicului 120 Pl. 165
Cruciuliţă 56, 104 Pl. 117
Cruciuliţă-de-munte 56
Cruşăţea v. bărbuşoară Pl. 92
Cruşin 84 Pl. 51
Cucurbeţică v. mărul-lupului
Cucuruz 96 Pl. 82
Cucută 221, 222 Pl. 72
Cucută-de-apă 21, 208 Pl. 71
Cucută-de-pădure 95 Pl. 79
Cuişoriţă 113, 219 Pl. 56; 145
Cujdă 56 Pl. 116
Culbeceasă 170, 197 Pl. 102
Cununiţă 16, 89 Pl. 64
Cupa-vacii 94 Pl. 75
Cupa-vacii-de-pădure 94
Cupe 65, 154 Pl. 168
Curcubeu 107 Pl. 131
Curpen-de-pădure 18, 88 Pl. 58
Curpen-de-munte 120 Pl. 165
Cuscrişor 112, 121
Cuscută v. torţel

D

Dalac 80 Pl. 46
Darie 55, 149 Pl. 110; 148
Dediţei 19, 180 Pl. 154
Degetar-galben 103 Pl. 110
Degeţel-roşu 244 Pl. 147
Degetăruţ-pitic 15, 64 Pl. 159
Degetărele 15, 16, 64 Pl. 159
Dentiţă 19, 142 Pl. 123
Dinţură v. iarba-dintelui
Dîrmoz 18, 95 Pl. 80
Doamna-codrului v. mătrăgună
Dornic 222
Doritoare 242 Pl. 172
Dracilă 29, 98 Pl. 91
Dragină v. dracilă
Dragavei 130, 216 Pl. 47

Drăgaică 55, 95, 103 Pl. 79
Drețe 102 Pl. 107
Drob 170
Drobiță 139, 170 Pl. 101
Drobiță-mare 99
Drobușor 168 Pl. 94
Dulcișor 15, 59 Pl. 137
Dumbeț 179................. Pl. 143
Dumbravnic 112 Pl. 144

E

Ențură 66 Pl. 168

F

Fag 15, 16, 17, 18, 30,33, 37, 76 Pl. 16
Fasole 244 Pl. 69
Fața-mîței 236
Ferigă 17, 69, 70 Pl. 6; 7; 9
Ferigă-de-baltă 20, 201
Ferigă-de-cîmp 71, 123, 156 Pl. 7
Feriguță 70, 71, ... Pl. 6; 8
Feriguță-de-stîncă 41, 69 Pl. 6
Fierea-pămîntului 112, 148 ... Pl. 143
Firuță 44, 78
Firuța-bulboasă 19, 158....... Pl. 30
Firuță-de-livezi 126, 157 Pl. 30
Firuța-șopîrlelor 44 Pl. 30
Fîșcă v. bărboasă
Flămînzică 19, 162, 221 Pl. 61
Flămînzică-de-stîncă 52 Pl. 94
Floare-broștească 138 Pl. 88
Floarea-călugărului 233 Pl. 131
Floarea-cucului 19, 146 Pl. 131
Floare-de-colți 56 Pl. 112
Floare-de-leac 19,23, 138 Pl. 88
Floare-de-perină 174, 231 Pl. 116
Floare-de-tău 207
Floarea-Paștilor 17, 87 Pl. 58
Flori-de-paie 198............. Pl. 112
Flocoșică 125, 157 Pl. 26
Foaie-grasă 50, 67 Pl. 78; 172
Foarfeca-bălții 21, 207 Pl. 53
Fragă 23, 25, 34
Fragi-de-cîmp 163 Pl. 65
Fragi-de-pădure 91 Pl. 65
Frasin 17, 18, 30, 84 Pl. 52
Frăguță 84
Frăguliță v. frăguță
Frăsinel 178 Pl. 138
Frigurică 148, 191 Pl. 143
Frigurele 88, 162
Frunză-de-potcă 217
Fumariță 234, 239 Pl. 154

G

Garofiță 108................. Pl. 132
Garofițe 146, 177 Pl. 132
Garofiță-albă-de-stînci v. barba-ungurului
Garofiță-de-munte 15, 58
Garofiță-pitică 58 Pl. 132
Garofița-Pietrei-Craiului 58 ... Pl. 132
Găinuși 17, 87 Pl. 58
Gălbăjoară 102, 141 Pl. 107
Gălbeniță 17, 18, 102......... Pl. 109
Gălbenea 139, 210, 228....... Pl. 94
Gălbenuși 176, 199, 233 Pl. 124
Gălbenuși-de-mlaștină 106..... Pl. 124
Gălbinare 150 Pl. 150
Gălbenele 138, 189........... Pl. 89
Gălbinele-de-munte. v. cujdă
Gherghinar v. păducel
Ghimpariță 21, 185 Pl. 24
Ghimpe 85 Pl. 54
Ghințură 15, 152
Ghințurică 55
Ghințură-de-primăvară 66 Pl. 168
Ghințură-galbenă 55 Pl. 108
Ghințură-pătată 55
Ghiocei 16, 18, 86, 132 Pl. 55
Ghiocei-bogați 17, 86 Pl. 55
Ghirin 21, 187, 195 Pl. 49
Ghițion v. răsfug
Ghizdei 53, 401, 171, 189 Pl. 103
Ghizdei-de-sărătură 189
Gîrniță 16, 17, 18, 76
Gîscariță 98, 133, 162......... Pl. 60; 96

Gîscarița-de-munte 48 Pl. 60
Gladiș 83, 92................ Pl. 70
Golomăț 18, 19, 126 Pl. 29
Gorun 15, 16, 17, 18, 76 Pl. 17
Greghetin 120, 153, 178...... Pl. 166
Griciorei 101, 141 Pl. 107
Grîu-moale 24, 243 Pl. 19
Grîușor v. untișor
Gutuiță v. cătușnică-sălbatică
Gușa-porumbelului 47, 132, 162 Pl. 57
Gușnița v. baraboi
Grozamă 169 Pl. 101

H

Hajmă-păsărească 167 Pl. 84
Hamei 18, 81 Pl. 46
Hașmaciucă 92
Hațmățuchiul-măgarului 222 .. Pl. 72
Hirușor 44, 214 Pl. 30
Holeră 218 Pl. 52
Horști 80 Pl. 41
Hrean 220 Pl. 61
Hreniță 168, 189 220, 227 Pl. 63; 95
Hrișcă-urcătoare 216 Pl. 48

I

Iarbă-albastră 125 Pl. 25
Iarbă-bărboasă 213 Pl. 22
Iarba-bivolului 194 Pl. 40
Iarba-broaștelor 21, 207 Pl. 53
Iarba-cîmpului 19, 124, 185.... Pl. 25
Iarba-ciutei 104 Pl. 116
Iarba-deasă v. firuță
Iarbă-de-mare 186, 205 Pl. 44
Iarbă-de-negi v. rostopască
Iarba-dintelui 149; 191 Pl. 147
Iarbă-dulce v. feriguță
Iarbă-de-șoaldină 108, 169 Pl. 98; 134
Iarbă de urechi 82
Iarba-fiarelor 94 Pl. 74
Iarba-găiei 232 Pl. 120
Iarbă-grasă 52, 169, 226
Iarbă-lăptoasă 178
Iarbă-mare 104, 142; 174 Pl. 113
Iarbă-moale 86 Pl. 56
Iarba-neagră. v. mărtăloagă
Iarba-osului 19, 171, 172 Pl. 105
Iarba-roșioară 15, 58 Pl. 131
Iarba-șarpelui 117, 241 Pl. 169
Iarbă-stelată 237 Pl. 148
Iarba-stîncilor 43 Pl. 25
Iarba-surzilor 49, 89 Pl. 64
Iarbă-scăioasă 22, 192 Pl. 22
Iarba-vîntului 193
Iarba-vulturului 106 Pl. 126
Iederă 24, 84 Pl. 52
Ienupăr 14, 16, 73, 123 Pl. 13
Ienupăr-pitic 14, 42
Ierbăluță 202
Ierboi-de-bahnă 185 Pl. 29
In-de-munte 65
In-galben 19, 171 Pl. 104
In-mare 183 Pl. 167
Inariță 205 Pl. 42
Ineață 134, 182 Pl. 167
Ipcărige 199, 233 Pl. 133
Izma-broaștei 149, 212 Pl. 162
Izma-calului v. izmă-proastă
Izmă-proastă 237
Izmușoară-de-cîmp 181 Pl. 160
Inchegătoare v. năpraznic

J

Jaleș-de-cîmp 172, 181, 183, 240 Pl. 160
Jaleș-de-mlaștină 149, 212 Pl. 145
Jep v. jneapăn
Jneapăn 14, 16, 42 Pl. 13
Joian 134
Jovă v. salcie căprească

L

Lacrimile Elenei v. iarba-mare
Landră 234, 239 Pl. 157
Laptele-cîinelui 22, 131, 160, 218
Laptele-cucului 161, 195
Laptele-pasărei 97 Pl. 84

Larice 16, 42, 72 Pl. 12
Lăcrămioare 86 Pl. 55
Lăcrămiţă 85
Lăptişor 50 Pl. 74
Lăptişor-mare 223
Lăptuci 105 Pl. 123
Lăptucul-oii 104 Pl. 114
Lăsnicior 117 Pl. 160
Lemn-cîinesc 18, 94 Pl. 74
Lemnu-bobului 170 Pl. 101
Lemn-dulce 151 Pl. 158
Lemn-rîios v. salbă-rîioasă
Leurdă 17, 85 Pl. 54
Limba-boului v. miruţă
Limba cerbului v. năvalnic
Limba-cîinelui 236 Pl. 161
Limba-cucului 41, 64 Pl. 10
Limba-şarpelui 123 Pl. 10
Limba-vrabiei 218
Limbariţă 21, 207, 210 Pl. 53
Linariţă 230 Pl. 110
Liliuţă 161 Pl. 55
Lintea-pratului 29, 100, 140... Pl. 103
Lintiţă 21, 206 Pl. 42
Lipici 241 Pl. 169
Lipicioasă 132, 146, 177, 236.. Pl. 130
Lipitoare 179 Pl. 148
Lîna-caprelor 47
Lobodă 187, 217 Pl. 48
Lobodă-sălbatică 217
Lopăţea 116 Pl. 155
Lubiţ 139, 168, 228 Pl. 95
Luceafăr 150
Lucernă 151 Pl. 158
Lucernă-de-mare 197
Lucernă-galbenă v. culbeceasă
Lucernă-mică 170
Luminiţă 198 Pl. 106
Luminoasă 88, 162 Pl. 58
Lumînărică 141, 173, 230 Pl. 109
Lumînărica-pămîntului 17, 120 Pl. 168
Luntricică-galbenă 54
Luntricică-mătăsoasă 63, 65 ... Pl. 166
Luntricică-păroasă 171
Luşcă 219 Pl. 54

M

Mac-cornut 226 Pl. 92
Mac-de-cîmp 162, 234
Mac-galben-de-munte 51 Pl. 92
Mac-roşu 22, 162, 199, 234 .. Pl. 134
Mană-de-apă 21, 202 Pl. 31
Margaretă 136, 166 Pl. 83
Mazăre 244 Pl. 69
Mazăre-de-cîmp 234
Măciulie 130, 160
Măceş 108, 177 Pl. 135
Măciuca-ciobanului 184 Pl. 175
Măcriş 130, 216 Pl. 47
Măcriş-de-apă 206
Măcrişul-iepurelui 16, 109
Măcriş-mărunt 130, 160
Mălaiul-cucului 44, 45, 80, 130, 160 Pl. 23; 41
Mălăloaie 54
Mălin 91 Pl. 68
Măr 34, 244 Pl. 67
Măr-pădureţ 89 Pl. 67
Mărarul-ursului 59
Mărăcine v. păducel
Mărăraş 208 Pl. 73
Mărgică 18, 77, 78, 157 Pl. 33
Mărgeluşe 121, 223 Pl. 77; 170
Mărţişor 53 Pl. 100
Mărul-lupului 226 Pl. 91
Mărtăloagă 112, 148 Pl. 141
Mărţişor 53 Pl. 100
Măseaua-ciutei 17, 107 Pl. 127
Măselariţă 230 Pl. 109
Mătrăgună 113 Pl. 147
Mătreaţa brazilor 17
Mături 62, 150, 225, 239 Pl. 82; 153
Mături-de-nisipuri 197
Mătriţă 205 Pl. 43
Măzăriche 116, 120, 140, 151, 153, 239 Pl. 157; 166
Măzăriche-de-primăvară 234, 240 Pl. 157

Măzăroi v. mazăre-de-cîmp
Meişor 18, 77 Pl. 26
Meişor-roşu 213 Pl. 23
Merişor-de-munte 14, 20, 60, 111 Pl. 141
Merinană 87 Pl. 57
Mesteacăn 16, 31, 75, 124 ... Pl. 18
Micşunea-de-munte 15, 63, 65 . Pl. 159
Mierea-ursului 17, 112, 121 .. Pl. 161
Mierea-porcului 225
Mierluţă 47
Migdal-pitic 19, 177.......... Pl. 135
Miliţea 58
Miliţea-de-nisipuri 195
Milostivă v. veninariţă
Miruţă 183, 241 Pl. 169
Mirgău 155
Mixandre-sălbatice 167, 228.... Pl. 93
Mlaje 75 Pl. 14
Mlăştiniţă-purpurie 107 Pl. 129
Mlecin 122
Mohor 213, 214 Pl. 24
Mojdrean 94 Pl. 74
Molid 14, 16, 24, 42, 72 Pl. 12
Moţ 204 Pl. 43
Molotru 191
Morcov 23, 30, 134, 164, 196, 222 Pl. 72
Muma-pădurii 17, 114........ Pl. 148
Mur-de-mirişte 18, 91, 221 ... Pl. 66
Mur-păros 90 Pl. 66
Muşcatu-dracului 64, 118, 152 .. Pl. 162
Muştar-alb 227 Pl. 96
Muştar-de-cîmp v. muştar-sălbatic
Muştar-sălbatic 22, 227 Pl. 96
Muşeţel 189, 225 Pl. 81
Muşeţel-prost 225............ Pl. 81

N

Nalbă 235, 240 Pl. 158
Nalbă-mare 92, 109, 133 Pl. 70
Nalbă-măruntă 235
Nalbă-mică 235
Năfurică 231 Pl. 115
Năgară 19, 156 Pl. 26
Năprasnic 17, 18, 96, 109, 137.. Pl. 83; 138
Năvalnic 17, 70.............. Pl. 8
Nebunariţă v. măselariţă
Neghină 22, 233 Pl. 131
Negruşcă 241 Pl. 165
Nemţişor-de-cîmp 241 Pl. 164
Nilocea 105 Pl. 118
Nufăr-alb 21, 207 Pl. 59
Nufăr-galben 21, 209 Pl. 91
Nu-mă-uita 18, 121, 154, 183, 212...................... Pl. 169
Nu-mă-uita-de-munte 66
Nocilă 48 Pl. 62
Nopticoasă 116

O

Obligeană 205 Pl. 45
Obsigă 18, 22, 78, 127, 158, 193, 214..................... Pl. 22; 33; 34
Obsigă-nearistată 158 Pl. 34
Ochincele 154 Pl. 168
Ochelariţă 52, 168 Pl. 95
Ochincele-mici 66
Ochiu-găinei 15, 60 Pl. 142
Ochiu-boului-de-munte 64
Ochiu-boului v. margarită
Ochiu-lupului 196
Ochiu-şarpelui 66 Pl. 169
Ochii-şoricelului 48, 49, 52... Pl. 98
Odogaci 233 Pl. 133
Odolean 114, 149 Pl. 148
Odolean-de-munte 114
Odos 214 Pl. 28
Oiţă 87
Oiţe 47
Omag 63, 120
Omag-veninos 17, 115, 120 ... Pl. 165
Omeag 97.................. Pl. 87
Omeag-galben 137 Pl. 87
Opaiţă 132, 162, 220.......... Pl. 57
Opaiţă-roşie 107 Pl. 130
Opaiţă-vîscoasă 188

Opintic 144 ... Pl. 125
Orăşniţă 25, 234 ... Pl. 137
Orăştică 18, 100, 116, 117, 140, 229 ... Pl. 103; 157
Orez 243 ... Pl. 25
Orz 234, 243 ... Pl. 19
Orzoaică 243
Orzoaică-de-baltă 205 ... Pl. 44
Orz-de-pădure 78
Orzu-şoarecilor 215 ... Pl. 19
Osu-iepurelui 147, 178 ... Pl. 136
Otrăţel 198
Otrăţel-de-apă 21, 29, 210 ... Pl. 111
Ovăscior 44, 125 ... Pl. 28
Ovăs 214, 234, 243, 244 ... Pl. 28
Ovăs-auriu 125 ... Pl. 28

P

Paltin-de-cîmp 83
Paltin-de-munte 16, 83
Papucul-doamnei 17, 97
Papură 21, 204 ... Pl. 42
Paracherniţă 81
Parpalac v. ciurlan
Parpian 50, 61, 166 ... Pl. 149
Paşă 205 ... Pl. 43
Paţachină v. cruşin
Păducel 18, 90, 163 ... Pl. 67
Păduchele-calului v. colţii-babei
Păducherniţă 220 ... Pl. 63
Păiuş 19, 44, 124, 157, 158, 186 Pl. 25; 32
Păiuşul-de-livezi 19, 126 ... Pl. 32
Păiuş-de-munte 17, 78 ... Pl. 32
Păiuş-roşu 19, 44, 127 ... Pl. 32
Pălăria-cucului 109 ... Pl. 138
Pălăria-şarpelui 17
Pălămidă 22, 238 ... Pl. 152
Păpădie 24, 57, 143, 190, 232 .. Pl. 121
Păpădie-de-mlaştini 144
Păpădie-de-sărătură 190
Păpălău 94 ... Pl. 75
Păr 34, 244 ... Pl. 67
Păr-pădureţ 89 ... Pl. 67
Părăluţă-de-munte 16, 93 ... Pl. 73
Păru-porcului 71
Păruşcă 14, 19, 45 ... Pl. 32
Păstîrnac 140
Păştiţă 17, 97 ... Pl. 86
Pătlagină 136, 189 ... Pl. 78
Pătlagină-mare 224 ... Pl. 78
Pătlagină-îngustă 136, 166 ... Pl. 78
Pătlagină-moale 136, 165 ... Pl. 78
Pătrunjel-de-cîmp 134
Pecetea-lui-Solomon 85
Pedicuţă 17, 72, 123, 156 ... Pl. 10
Pelin 231 ... Pl. 115
Pelin-alb v. peliniţă
Pelin-alb-de-munte 56 ... Pl. 115
Pelin-nemirositor 175
Pelinariţă 231
Peliniţă 19, 174, 231 ... Pl. 115
Peliniţă-de-mare 190
Peliniţă-de-sărătură 190 ... Pl. 115
Peliniţă-grecească 194, 217
Peniţă 21, 206 ... Pl. 52
Peptănariţă 126 ... Pl. 24
Perişor 93 ... Pl. 73
Perişor-de-nisipuri 22, 193 ... Pl. 20
Peştişoară 29, 201 ... Pl. 9
Piciorul cocoşului 48, 51, 88, 98, 138, 167, 189, 226 ... Pl. 59; 87; 88; 89
Piciorul-cocoşului-de-apă 207 Pl. 59
Piciorul-cocoşului-de-munte 19, 51 ... Pl. 89
Piciorul-caprei 92
Piciorul-lupului v. cervană
Pin 20, 73 ... Pl. 13
Pintenoagă 175 ... Pl. 118
Pipirig 19, 186, 201, 203 ... Pl. 36
Pipirig-mare 21, 203 ... Pl. 36
Pipirig-de-munte 71 ... Pl. 11
Pipiriguţ 24, 128 ... Pl. 35
Piperul-bălţii 216
Pir 127, 159, 193, 215 ... Pl. 21
Pir-cristat 159, 215 ... Pl. 21
Pir-gros 19, 22, 193, 214 ... Pl. 21
Pir-roşu 129 ... Pl. 39

Planta-busolă 232 Pl. 122
Plesnitoare 231 Pl. 111
Pleşcaiţă 86, 87, 132 Pl. 56; 57
Plevaiţă 182, 200, 240 Pl. 163
Pliscul-cocorului 22, 240 Pl. 158
Plop-alb 73, 192 Pl. 16
Plop-de-munte 73 Pl. 16
Plop-negru 18, 73, 192 Pl. 16
Ploşnicar 167 Pl. 86
Plutică 7, 21, 210 Pl. 108
Plută v. plop-negru
Plutniţă v. plutică
Poalele Sf. Mării 135
Pochivnic 17, 107 Pl. 134
Podbal 231 Pl. 114
Pojarniţă 100, 140, 171 Pl. 105
Pojarniţă-de-munte 54
Popîlnic-iepuresc 120 Pl. 165
Popîndici 129, 204
Poroinic 107, 145 Pl. 129
Poroinic-alb 17
Porumbar 19, 91, 163 Pl. 68
Porumbei 182 Pl. 164
Potcapul-călugărului 143 Pl. 121
Pufuliţă 110, 211 Pl. 139
Pufuliţă-de-munte 59 Pl. 139
Pufuliţă-păroasă 110, 211 Pl. 139
Punguliţă 48, 163, 220 Pl. 62
Punguliţă-de-cîmp 220 Pl. 62
Pupezele 116 Pl. 156
Pur 145, 233 Pl. 128
Puricariţă 198 Pl. 112
Puturoasă 228 Pl. 96

R

Rapiţă v. muştar-sălbatic
Răchitan 148, 211 Pl. 138
Răchită 74, 192 Pl. 14
Răchiţele 20, 148 Pl. 141
Răchită-albă v. salcie
Răchită-roşie 74 Pl. 14
Răculeţ 146 Pl. 130
Răsfug 176, 199, 232 Pl. 122
Răscoage 110 Pl. 139
Rechie 169, 229 Pl. 98
Ridichie-sălbatică 228 Pl. 97
Ridichioară v. sică
Rîjnică 88 Pl. 63
Rochiţa-rîndunicii v. volbură
Rocoină 22, 219 Pl. 56
Rodu-pămîntului 31, 80 Pl. 45
Rogojel 160 Pl. 37
Rogoz 21, 22, 45, 78, 79, 128, 129, 186, 194, 203 Pl. 35, 36 37, 38, 39
Rogoz-digitat 79 Pl. 38
Rogoz-de-mlaştină 128 Pl. 37
Rogoz-de-munte 79, 160
Rogoz-galben 19, 129 Pl. 39
Rogoz-mare 19, 21, 129, 203 . Pl. 39
Rogoz-păros 17, 18, 79 Pl. 38
Rogoz-scund 159
Rogoz-verde 45 Pl. 38
Romaniţă-de-munte 50 Pl. 83
Romaniţă-puturoasă 22, 225
Rostogol 128, 159 Pl. 38
Rostopască 227 Pl. 92
Roşăţea 211 Pl. 128
Rotungioară 121, 154 Pl. 170
Rotunjioară 61, 115 Pl. 150
Roua-cerului 20, 133 Pl. 64
Rourică 202 Pl. 31
Ruginare 20
Rugină 45, 129, 130, 187, 215 .. Pl. 40;
Rugină-de-stîncă 45 Pl. 40
Ruginiţă 41 Pl. 6
Rujină 104, 175 Pl. 117
Ruen-negru 143 Pl. 120
Rujă 58
Ruin 155 Pl. 174
Ruscuţă-primăvăratecă 19, 167 . Pl. 91
Ruşuliţă 62
Ruşinătoare 222
Ruşinea-ursului 71 Pl. 11
Rutişor 82, 131, 160

S

Sadină 19, 77, 156 Pl. 22
Salata-iepurelui 115

Salbă-moale 83 Pl. 52
Salbă-rîioasă 83 Pl. 52
Salcie 18, 30, 34, 74, 192 Pl. 14
Salcie-fragedă v. răchită
Salcie-pitică 14, 42, 43 Pl. 15
Salcie-căprească 74 P. 15
Salcîm 22, 196 Pl. 69
Salsifi 143, 176 Pl. 122
Salsifi-de-sărătură 190 Pl. 122
Salvie 135, 165 Pl. 76
Salvie-albă 235 Pl. 138
Salvie-de-cîmp 152, 181, 183 . Pl. 160
Saschiu 121 Pl. 167
Saxifragă-galbenă 52 Pl. 98
Saxifragă-pitică 52
Saxifragă-roşie 58
Saxifragă-mirositoare 49
Săbiuţă 145 Pl. 128
Săgeata-apei 21, 207 Pl. 53
Sălbăţie 215 Pl. 20
Sănişoară 92 Pl. 71
Sburătoare v. răscoage
Scai 29, 180, 238 Pl. 152
Scai-de-ape 115 Pl. 152
Scai-galben 232 Pl. 119
Scai-măgăresc 180, 238 Pl. 150
Scai-răsăritean 175 Pl. 119
Scaiul-dracului 22, 163, 200, 221
Scaiul-voinicului v. varga ciobanului
Scaietele-popei 195, 219
Scăiete 62, 240 Pl. 151
Scăieţi 22
Scăiuş-de-pădure v. varga-ciobanului
Scînteiuţă 226, ... Pl. 84,
Scînteuţă 235, 241 Pl. 142; 167
Scăriţa-muntelui 70 Pl. 8
Sclipeţi 99 Pl. 100
Sclipeţi-de-munte 53 Pl. 99
Scorogoi 179
Scoruş-de-munte 90 Pl. 67
Scredei 80 Pl. 41
Scrîntitoare 151, 169 Pl. 99; 166
Scrîntitoare-albă 91, 133
Scumpie 83 Pl. 51
Secară 193, 243 Pl. 19
Secară-de-nisipuri 193
Sfagnum 20
Sică 21, 191 Pl. 167
Silnic 121 Pl. 170
Silnic v. rotungioară
Silur 67, 152, 182
Siminic v. parpian
Sipică 142, 173
Sisinei-de-munte 15, 47 Pl. 59
Sîngele-voinicului 57 Pl. 128
Sînger 18, 93 Pl. 71
Sînziene-albe 95, 136 Pl. 79
Sînziene-de-munte 50, 61 Pl. 148
Sînziene-galbene 142, 173 Pl. 111
Slăbănog 17, 100 Pl. 104
Smeoaică 50
Smeoaie 165
Smirdar 14, 15, 59........... Pl. 140
Smîntînică 142 Pl. 111
Soc 95, 103 Pl. 80
Soc-roşu 16, 103
Solovîrfiţă 112, 149 Pl. 144
Sorb 90
Sorbestrea 147............... Pl. 134
Sovîrf 113 Pl. 146
Sor-cu-frate 103 Pl. 110
Spanac-sălbatic 216, 217 Pl. 48
Sparanghel 161 Pl. 56
Sparanghel-sălbatic 85
Sparcetă 148 Pl. 137
Sparcetă-de-munte 59
Spata-dracului 69
Spălăcioasa 22, 56, 105, 143, 232..................... Pl. 116; 117
Spin 115, 238 Pl. 151
Spinarea-lupului 17, 71 Pl. 9
Spinul-cerbului v. verigariu
Spin-vînăt 154
Spînz 82 Pl. 49
Splină 99 Pl. 98
Splinuţă 55, 104 Pl. 112

Sporici 236
Steliță 21, 174, 191 Pl.114;163
Steliță-vînătă 122 Pl. 175
Steluță 86, 132
Stejar 15, 17, 18, 33, 37, 76.. Pl. 17
Stejar-brumăriu 18
Stejar-pedunculat v. stejar
Stejar-pufos 18, 77 Pl. 17
Stejărel 122, 184 Pl. 172
Steregoaie 46, 131 Pl. 54
Stînjenel 167
Stînjenei-galbeni 21, 209 Pl. 85
Stînjenel-mic-de-munte 119
Strașnic 70 Pl. 6
Strătorică v. ventrilică
Struna-cocoșului 46, 132, 188. Pl. 56
Struțușori 17, 41, 72......... Pl. 10
Studeniță 47
Stuf 21, 125, 202 Pl. 29
Stuh v. stuf
Stupiniță 80
Stupitu-cucului 88, 146 Pl. 63; 155
Sugel 237
Sugel-alb 223 Pl. 77
Sugel-puturos 236 Pl. 144
Suliman 121, 155, 183 Pl. 170
Suliţică 163
Sulfină 229 Pl. 101
Sulfină-albă 221 Pl. 69
Sulfină-de-nisipuri 197
Sunătoare v. clocotici
Susai 144, 232............... Pl. 123

Ș

Șapte-degete 108 Pl. 135
Șarpe 70
Șerlai 165 Pl. 76
Șopîrliță 22, 67, 122, 155, 184, 242...................... Pl. 171; 172
Șopîrliță-albă 133........... Pl. 64
Șopîrliță-de-apă 212 Pl. 171
Șopîrliță-de-munte 67 Pl. 172
Șovar 79.................... Pl. 38
Șovîrvariță 142, 190.......... Pl. 113
Ștevia-stînelor 216 Pl. 47
Ștevie-de-munte 111.......... Pl. 140
Știr 218 Pl. 48
Știr-alb 218
Șuvar-de-munte 126

T

Talpa-gîștei 217, 237.......... Pl. 146
Talpa-ursului 93
Tapoșnic 236 Pl. 143
Tămîiță-de-cîmp 230
Tătarnică 96................. Pl. 81
Tătăiș 142 Pl. 112
Tătăneasă 102, 148 Pl. 161
Tei 18, 24
Tei-alb 100.................. Pl. 105
Tei-pădureț 100
Tei-pucios v. tei-pădureț
Tîlhărea 105
Tîrsă 125 Pl. 27
Tirsă-mică 77................ Pl. 27
Tilișcă 92, 110 Pl. 139
Timoftică 24, 124, 157 Pl. 23
Timoftică-de-munte 43........ Pl. 23
Tisă 72 Pl. 12
Tîrtan v. ciurlan
Torțel 24, 135, 148, 165, 179.. Pl. 76
Traista-ciobanului 22, 221 Pl. 62
Trandafir-de-cîmp 177
Trandafir-de-pădure 109 Pl. 135
Trei-frați-pătați 22, 230 Pl. 106
Trei-răi v. popîlnic-iepuresc
Tremurătoare 126, 157 Pl. 30
Trestie v. stuh
Trestie-mirositoare v. obligeană
Trestioară 17, 77 Pl. 27
Trifoi 109, 147, 178, 188...... Pl. 136
Trifoi-alb-tîrîtor 133.......... Pl. 69
Trifoi-de-munte 133, 163
Trifoi-corcit 19, 147 Pl. 132
Trifoi-frăguț 147, 191 Pl. 136
Trifoi-galben 53, 139 Pl. 102
Trifoi mărunt 170, 229 Pl. 102

Trifoi-roşu 147 Pl. 136
Trifoiaş 139, 171 Pl. 102
Trifoişte 209 Pl. 74
Trîmbiţa-ciobanului20, 154 Pl. 168
Trînji 80
Troscot 194, 216 Pl. 48
Troscot-de-baltă 211 Pl. 130
Troscot-de-nisipuri 194
Tufă-rîioasă v. stejar-pufos
Tulichină 110 Pl. 140
Turtă 137, 175 Pl. 83; 119
Turicel 98
Turiţă 224, 241 Pl. 79
Turiţă-mare 99, 169

Ţ

Ţăpoşică 14, 19, 43, 127, 159.. Pl. 20
Ţipirig 203 Pl. 36
Ţîţa-caprei 143 Pl. 119
Ţîţa-vacii 54, 101, 141

U

Ulm-de-cîmp 81 Pl. 46
Ulm-de-munte 18, 81
Umbra-nopţii v. zîrna
Unguraş 223 Pl. 77
Untu-vacii 145 Pl. 129
Unghia-găii 100
Unghia-păsării 63 Pl. 159
Untişor 11, 98 Pl. 87
Ură 145 P. 129
Urda-vacii 22, 162, 220 Pl. 63
Urechea-iepurelui 172 Pl. 106
Urechea-porcului 240
Urechea-ursului 101 Pl. 107
Urechelniţă 169.............. Pl. 98
Urzica-mare 30, 215 Pl. 47
Urzica-mică 215
Urzică-moartă 17, 113 Pl. 144
Usturoiţă 88, 220 Pl. 60

V

Valeriană v. odolean
Vanilie-sălbatică 223.......... Pl. 76
Varga-ciobanului 118, 150 Pl. 162
Varza-de-mare 21, 22, 195 Pl. 62
Vătămătoare 53, 140, 171..... Pl. 103
Veninariţă 135............... Pl. 77
Ventrilică 118
Verigariu 84................. Pl. 51
Vetrice 231 Pl. 112
Vinariţă 17, 18, 95 Pl. 79
Vineriţă 121, 155
Vineţică v. vineriţă
Viorea 117.................. Pl. 159
Viorele 17, 18, 119, 153...... Pl. 164
Vineţele 242 Pl. 175
Viorea-de-coline 181
Viorele-galbene 54, 101 Pl. 106
Viorea-nemirositoare 181 Pl. 159
Vişin 92, 244 Pl. 68
Vişin-turcesc 91, 163 Pl. 68
Viţă-albă v. curpen-de-pădure
Viţelar 43, 124 Pl. 22
Vîrtejul-pămîntului 15, 61 Pl. 148
Vîsc-de-stejar 81
Vîsc 81 Pl. 46
Voniceriu v. salbă-moale
Voinicică 227 Pl. 93
Volbură 25, 179, 223, ... Pl. 75
Volbură-păroasă 196
Vulturică 57, 106, 144, 176 .. Pl. 125; 126
Vulturică-de-stînci 57......... Pl. 125

Z

Zadă v. larice
Zămoşiţă 229 Pl. 104
Zălog 74, 124, 202 Pl. 15
Zeabră 102 Pl. 108
Zgrăbunţică 105 Pl. 121
Zîrnă 224................... Pl. 75
Zîmbru 42, 73
Zîzanie 127.................. Pl. 20
Zmeur 90.................... Pl. 66

VIII. INDICE ALFABETIC AL DENUMIRILOR ȘTIINȚIFICE ALE FAMILIILOR * ȘI SPECIILOR **

Abies alba Mill. 72, *245* Pl. 12***
Acer platanoides L. 83, *246*
 pseudoplatanus L. 16, 83
 tataricum L. 92 Pl. 70
Aceraceae 246
Achillea millefolium L. 96, 136 166, *247* Pl. 82
 setacea W. et K. 166, 189
 distans W. et K. 96
 schurii Schulz-Bip. 51 Pl. 82
Aconitum anthora L. 137, *246* Pl. 87
 hosteanum Schur 63
 paniculatum Lam. 120
 tauricum Wulf. 63
 toxicum Rchb. 115, 120......... Pl. 165
 vulparia Rchb. 97................ Pl. 87
Acorus calamus L. 205, *246* Pl. 45
Adenophora liliifolia (L.) Bess. 155, *247* Pl. 174
Adenostyles kerneri Simk. 114, *247* Pl. 149
Adonis aestivalis L. 234, *246* Pl. 133
 vernalis L. 167................. Pl. 91
Adoxa moschatellina L. 84, 247
Adoxaceae 247
Aegopodium podagraria L. 92, *247*
Aegilops cylindrica Host. 159, *245* .. Pl. 20
Aeluropus littoralis (Gou.) Parl. 22, 193, *245*
Agrimonia eupatoria L. 99, 169 *246*
Agropyron cristatum (L.) Gaertn.
 159, 215, *245* Pl. 21
Agropyron intermedium (Host) Beauv. 159
 junceum (Juslen) Pal. Beauv. 193
 repens (L.) P. Beauv. 127, 159, 215 Pl. 21
Agrostemma githago L. 233, *246* ... Pl. 131
Agrostis rupestris All. 15, 43,
 245 Pl. 25
 stolomfera L. 124, 185 Pl. 25
 tenuis Sibith. 19, 124, 157 Pl. 25
Ajuga chamaepitys (L.) Schreb. 230, *247*
 genevensis L. 155, 172, 183 Pl. 170
 laxmannii (L.) Benth. 172
 reptans L. 121, 155
Alchemilla hybrida (L.) Mill. 46, *246*
 vulgaris L. 46, 131 Pl. 50
Alisma plantago aquatica L. 207,
 210, *245* Pl. 53
Alismataceae 245
Alliaria officinalis Andrz. 88, 220, *246* Pl. 60
Allium flavum L. 167, *246* Pl. 84
 rotundum L. 145, 233 Pl. 128
 ursinum L. 85.................. Pl. 54
Alnus incana L. 18, 76, *246*........ Pl. 18
 glutinosa Gaertn. 18, *75* Pl. 18
 viridis (Chaix) Lam. et DC. 43, 76
Alopecurus laguriformis Schur 43, *245*
 pratensis L. 43, 124 Pl. 23
Althaea officinalis L. 92, 109, 133, *246* Pl. 70

* Se indică paginația la familiile descrise, și din Încadrarea sistematică.

** Pentru evitarea anumitor confuzii se trec autorii. Se dau la indice pentru eliminarea repetărilor în text; se mai dau la planșe.

*** Ultimele cifre scrise cursiv indică pagina genului din Încadrarea sistematică.

Alyssum alyssoides L. 168, 228, *246* Pl. 95
desertorum Stapf. 168, 228
hirsutum M.B. 197 Pl. 95
repens Baumg. 52 Pl. 95
saxatile L. 168................ Pl. 95
Amanita muscaria (L.) Quél 17
Amarantaceae 246
Amarantus albus L. 218, *246*
retroflexus L. 218 Pl. 48
Amaryllidaceae 246
Amygdalus nana L. 19, 177, *246* .. Pl. 135
Anacamptis pyramidalis (L.) Rich. 145, *246* Pl. 129
Anacardiaceae 246
Anagallis arvensis L. ssp. coerulea Hartm. 241, *247* Pl. 167
ssp. phoenicea (Gou.) Sch. et Kell. 235 Pl. 142
Anchusa officinalis L. 183, 241, *247* Pl. 169
barrelieri (All.) Wittm. 183
Andromeda polifolia 20, *247*
Androsace chamaejasme Wulf. 50, *247* Pl. 74
maxima L. 223................. Pl. 74
villosa L. 50
Andropogon ischaemum L. 19, 156, *245* Pl. 21
Anemone narcissiflora L. 47, *246*
nemorosa L. 48, 87 Pl. 58
ranunculoides L. 97 Pl. 86
silvestris L. 87
Angelica silvestris (L.) Hoffm. 93, *247*
Antennaria dioica (L.) Gärtn. 50, 61, 166, *247* Pl. 149
Anthemis carpatica W. et K. 50, *247* Pl. 83
cotula L. 225
tinctoria L. 174, 231 Pl. 116
Anthericum ramosum L. 161, *246*.. Pl. 55
Anthoxanthum odoratum L. 43, 124, *245* Pl. 22
Anthriscus silvestris (L.) Hoffm. 92, *247*
trichosperma Spreng. 221 Pl. 72
Anthyllis vulneraria L. 53, 140, 171, *246* Pl. 103
Apera spica venti (L.) Beauv. 193, *245*
Apocynaceae 247
Aposeris foetida (L.) Lees. 105, *247* Pl. 119
Aquilegia vulgaris L. 153, *246* Pl. 164
Arabis alpina L. 48, *246* Pl. 61
Arabis hirsuta (L.) Scop. 133, 162.. Pl. 60
turrita L. 98, ... Pl. 96
Arabidopsis thaliana (L.) Heynh. 221, *246* Pl. 60
Araceae 246
Araliaceae 247
Arctium lappa L. 237, 238, *247* Pl. 150
minus (Hill) Bernh. 238
tomentosum Mill. 238
Arenaria biflora L. 47, *246*
Aristolochia clematitis L. 226, *246*.. Pl. 91
Aristolochiaceae 246
Armeria alpina (DC.) Willd. 60, *247* Pl. 142
Arnica montana L. 142, *247* Pl. 114
Armoracia lapathifolia Gilib. 220, *246* Pl. 61
Arrhenatherum elatius (L.) F. et C. Presl. 125, *245* Pl. 28
Artemisia absinthium L. 174, 231, *247* Pl. 115
annua L. 231.................. Pl. 115
austriaca Jacq. 19, 174, 231
campestris L. 175
maritima L. 190
petrosa (Baumg.) Jan. 56 Pl. 115
pontica L. 174 Pl. 115
salina Willd. 190 Pl. 115
vulgaris L. 231
Arum maculatum L. 80, *246* Pl. 45
Aruncus silvestris L. 89, *246*
Asarum europaeum L. 107, *246*.... Pl. 134
Asclepiadaceae 247
Asparagus officinalis L. 85, 161, *246* Pl. 56
tenuifolius Lam. 85
Asperugo procumbens L. 236, *247*
Asperula capitata W. et K. 61, *247* Pl. 148
cynanchica L. 179, 198 Pl. 148
humifusa Bess. 198, 224
glauca (L.) Bess. 166........... Pl. 79
odorata L. 95 Pl. 79
taurina L. 95
Asplenium ruta muraria L. 41, *245* Pl. 6
septentrionale (L.) Hoffm. 71 Pl. 6
trichomanes L. 70 Pl. 6
viride Huds. 70
Aster alpinus L. 64, *247*
amellus L. 64, 122 Pl. 175
linosyris (L.) Bernh. 174 Pl. 114
pannonicus Jacq. 191 Pl. 163

Aster tripolium L. 21, 191
Astragalus alpinus L. 63, 246
asper Jacq. 171
glycyphyllus L. 100
onobrychis L. 180 Pl. 156
virgatus Pall. 200 Pl. 156
Astrantia major L. 111, 247 Pl. 140
Asyneuma canescens (W. et K.) Griseb. et Sch. 184, 247
Atragene alpina Mill. 120.......... Pl. 165
Athyrium filix-femina (L.) Roth. 17, 71, 245 Pl. 9
Atropa belladonna L. 113, 247 Pl. 147
Atriplex hastata L. 187, 246
patula L. 187, 217 Pl. 48
tatarica L. 217
Avena fatua L. 214, 245 Pl. 28
sativa L. 243 Pl. 28
Avenastrum pubescens (Huds.) Jess. 125, 245 Pl. 28
versicolor (Vill.) Fritsch. 44 Pl. 27

B

Ballota nigra L. 237, 247 Pl. 145
Balsaminaceae 246
Barbaraea vulgaris L. 138, 228, 246 .. Pl. 92
Bartschia alpina L. 64, 247
Bassia hirsuta (L.) Aschers. 21, 187, 195, 246 Pl. 49
Batrachium aquatile (L.) Dumort 207, 246 Pl. 59
fluitans (Lam). Wimm. 208 Pl. 59
trichophyllum (Chaix) Bossche 208 Pl. 59
Beckmannia eruciformis (L.) Host. 185, 245 Pl. 29
Bellis perennis L. 136, 247 Pl. 82
Berberidaceae 246
Berberis vulgaris L. 98, 246 Pl. 91
Berteroa incana (L.) DC. 196, 221, 246 Pl. 61
Betonica officinalis L. 113, 149, 247 Pl. 145
Betula verrucosa Ehrh. 16, 75, 124, 246 Pl. 18
Betulaceae 37, 246
Bidens tripartitus L. 142, 247 Pl. 123
Biscutella levigata L. 52, 168, 246 .. Pl. 95
Blechnum spicant (L.) Sm. 70, 245 Pl. 8
Bolboschoenus maritimus (L.) Palla 21, 186, 203, 245 Pl. 36
Boraginaceae 247
Botrychium lunaria (L.) Sw. 41, 245 Pl. 10
Brachypodium silvaticum (Huds.) R. et Sch. 18, 78, 245 Pl. 22
Briza media L. 126, 157, 245 Pl. 30
Bromus arvensis L. 214, 245 Pl. 34
commutatus Schrad. 127, 158 Pl. 34
inermis Leyss. 158.............. Pl. 34
japonicus Thunb. 158
mollis L. 158 Pl. 34
squarrosus L. 158 Pl. 34
sterilis L. 193, 214 Pl. 33
tectorum L. 22, 193, 214 Pl. 33
Bruckenthalia spiculifolia Rchb. 111, 148, 247 Pl. 141
Bunias orientalis L. 139, 246 Pl. 97
Bupleurum diversifolium Roch. 54, 247
falcatum L. 54, 172 Pl. 106
Butomaceae 245
Butomus umbellatus L. 211, 245 Pl. 128

C

Cakile maritima Scop. 22, 200, 246 Pl. 155
Calamagrostis arundinacea (L.) Roth. 77, 245 Pl. 27
Calamintha acinos (L.) Clairv. 181, 247 Pl. 160
alpina (L.) Lam. 66 Pl. 160
vulgaris (L.) Druce 113 Pl. 146
Calepina irregularis (Asso.) Thell. 220, 246 Pl. 61
Calla palustris L. 206, 246 Pl. 45
Calluna vulgaris (L.) Huill. 112, 148, 247 Pl. 141
Caltha laeta S. Ny. et Ky. 137, 209, 246 Pl. 86
Calystegia sepium R. Br. 94, 247 . Pl. 75
silvatica (W. et K.) Choisy 94
Camelina microcarpa Andrz. 139, 168, 228, 246 Pl. 95
Campanula abietina Griseb. et Sch. 16, 64, 119, 153, 247 Pl. 163
alpina Jacq. 15, 68
carpatica Jacq. 119, 122 Pl. 173

Companula cochleariifolia Lam. 68 Pl. 173
glomerata L. 118, 152 Pl. 163
napuligera Schur 68 Pl. 173
persicifolia L. 122. 155 Pl. 173
polymorpha Vitašek 68 Pl. 173
rapunculoides L. 118 Pl. 163
trachelium L. 119
Campanulaceae 247
Camphorosma ovata W. et K. 187, 246
Cannabinaceae 246
Cantharellus cibarius L. 17
Capsella bursa-pastoris (L.) Medik. 221, 246 Pl. 62
Caprifoliaceae 247
Cardamine amara L. 88, 246 Pl. 63
impatiens L. 88 Pl. 63
pratensis L. 146 Pl. 155
Cardaminopsis arenosa (L.) Hay. 88, 162, 246
halleri (L.) Hay. ssp. ovirensis (Wulf.) Thell. 151 Pl. 156
Carduus acanthoides L. 238, 247 .. Pl. 151
nutans L. 180, 238 Pl. 151
personata (L.) Jacq. 115 Pl. 151
transsilvanicus Kern. 62 Pl. 151
Carex acutiformis Ehrh. 21, 129, 203, 245
atrata L. 45
canescens L. 128 Pl. 37
caryophyllea Latour 128, 159 Pl. 38
contigua Hoppe 78 Pl. 37
curvula All. 45 Pl. 37
digitata L. 79 Pl. 38
distans L. 21, 129 Pl. 39
divulsa Good. 79
flava L. 129 Pl. 39
goodenowii Gay. 128
hirta L. 129 Pl. 39
hudsonii A. Bennett 21, 129, 204
humilis Leyss. 159
ligerica Gay. 22, 194
michelii Host. 79 Pl. 39
montana L. 79, 160
pauciflora Lightf. 20, 128 Pl. 37
pendula Huds. 79
pilosa Scop. 18, 79 Pl. 38
praecox Schreb. 160 Pl. 37
Carex remota L. 79 Pl. 37
riparia Curt. 21, 129, 203 Pl. 39
sempervirens Vill. 45 Pl. 38
silvatica Huds. 79 Pl. 38
vulpina L. 128
Carlina acaulis L. 137, 247 Pl. 83
vulgaris L. 175 Pl. 119
Carpinus betulus L. 16, 75, 246 ... Pl. 18
orientalis Mill 75
Carthamus lanatus L. 175, 247 Pl. 118
Carum carvi L. 134, 164, 247 Pl. 71
Caryophyllaceae 37, 246
Catabrosa aquatica (L.) P. Beauv. 202, 245 Pl. 31
Caucalis lappula (Web.) Grande 222, 247
latifolia L. 222
Celastraceae 246
Centaurea arenaria M.B. 22, 197, 247
austriaca Willd. 150 Pl. 153
calcitrapa L. 239
cyanus L. 242 Pl. 175
diffusa Lam. 197, 225 Pl. 82
iberica Trev. 239
kotschyana Heuff. 62 Pl. 153
micranthos Gmel. 180
nervosa Willd. 62
nigrescens Willd. 150 Pl. 153
orientalis L. 175 Pl. 119
salonitana Vis. 175
spinulosa Roch. 239 Pl. 153
solstitialis L. 232 Pl. 119
triumfetti All. 68 Pl. 174
Centaurium pulchellum (Sw.) Druce. 148, 191, 247 Pl. 143
umbellatum Gilib. 112, 148 Pl. 143
Cephalaria transsilvanica (L.) Schrad. 224, 247
Cerasus avium (L.) Mnch. 92, 244, 246 Pl. 68
vulgaris Mill. 92, 244 Pl. 68
Cerastium anomalum W. et K. 188, 246
caespitosum Gilib. 46, 132, 162, 188 Pl. 56
fontanum Baumg. 46
lanatum Lam. 47
pumillum Curt. 162

Ceratocephalus falcatus (L.) Pers. 167, 246 Pl. 86
Ceratocarpus arenarius L. 217, 246 Pl. 49
Ceratophyllaceae 246
Ceratophyllum demersum L. 206, 246 Pl. 49
submersum L. 206
Chaerophyllum bulbosum L. 221, 247
cicutaria Vill. 111 Pl. 140
Chamaenerion angustifolium (L.) Scop. 110, 247 Pl. 139
Chelidonium majus L. 227, 246 Pl. 92
Chenopodiaceae 246
Chenopodium album L. 216, 246 . . Pl. 48
botrys L. 194, 217
hybridum L. 217
murale L. 217
Chlorocyperus glaber (L.) Palla 203, 245 Pl. 35
glomeratus (L.) Palla 203
longus (L.) Palla 203
Chondrilla juncea L. 176, 199, 232, 247 Pl. 122
Chrysanthemum corymbosum L. 96, 137, 247 Pl. 83
leucanthemum L. 136, 166 Pl. 83
vulgare (L.) Bernh. 231 Pl. 112
Chrysopogon gryllus Trin. 77, 156, 245 Pl. 22
Chrysosplenium alternifolium L. 99, 246 Pl. 98
Cicerbita albina (L.) Wallr. 122, 247
Cichorium intybus L. 242, 247 Pl. 175
Cicuta virosa L. 208, 247 Pl. 71
Circaea lutetiana L. 92, 110, 247 . . Pl. 139
Cirsium arvense (L.) Scop. 238, 247 Pl. 152
canum (L.) All. em. M.B. 150 . . Pl. 152
erisithales (Jacq.) Scop. 105 Pl. 118
lanceolatum (L.) Scop 180, 238 . . Pl. 152
oleraceum L. 105 Pl. 118
rivulare (L.) All. 115 Pl. 152
Cistaceae 247
Clematis recta L. 88, 162, 246 Pl. 58
integrifolia L. 153 Pl. 165
vitalba L. 18, 88 Pl. 58
Colchicum autumnale L. 144, 246 . . Pl. 127
Comarum palustre L. 108, 246 Pl. 135
Compositae 40, 247
Conium maculatum L. 222, 247 . . . Pl. 72
Conringia orientalis (L.) Andrz. 229, 246
Convallaria majalis L. 86, 246 Pl. 55
Convolvulaceae 247
Convolvulus arvensis L. 179, 223, 247 Pl. 75
cantabricus L. 179
persicus L. 196
Coronilla varia L. 148, 246 Pl. 137
Cornaceae 247
Cornus mas L. 18, 101, 247 Pl. 106
sanguinea L. 18, 93 Pl. 71
Cortusa matthioli L. 60, 112, 247 . . Pl. 142
Corydalis cava (L.) Schweigg-et Koerte 108, 115, 116, 246 Pl. 154
solida (L.) Sw. 108, 115 Pl. 154
Corylus avellana L. 75, 124, 246 . . Pl. 18
Cotinus coggygria Scop. 83, 246 . . Pl. 51
Cotoneaster integerrima Medik. 89, 163, 246 Pl. 64
Crambe maritima L. 21, 22, 195, 246 Pl. 62
Crassulaceae 246
Crataegus monogyna Jacq. 18, 90, 163, 246 Pl. 67
oxyacantha Jacq. 90, 163
pentagyna W. et K. 90
Crepis biennis L. 144, 247 Pl. 124
paludosa (L.) Mnch. 106 Pl. 124
rhoeadifolia L. 176, 199, 233 Pl. 124
Crocus heuffelianus Herbert 15, 62, 150, 246
moesiacus Kern. 18, 97 Pl. 85
Cruciferae 37, 246
Crypsis aculeata (L.) Ait. 21, 185, 245 Pl. 24
Cucubalus baccifer L. 87, 246 Pl. 57
Cucurbitaceae 247
Cupressaceae 245
Cuscuta campestris Yung. 135, 165, 247
epithymum (L.) Murr. 135, 148, 165, 179 Pl. 76
europaea L. 135, 165
trifolii Babingt. 135, 165
Cuscutaceae 247
Cynanchum vincetoxicum (L.) Pers. 94, 247 Pl. 74

Cynodon dactylon (L.) Pers. 19, 193, 214, 245 Pl. 21
Cynoglossum officinale L. 236, 247 Pl. 161
Cynosurus cristatus L. 126, 245 Pl. 24
Cyperaceae 36, 245
Cyperus fuscus L. 127, 245 Pl. 35
Cypripedium calceolus L. 97, 246
Cystopteris fragilis (L.) Bernh. 41, 69, 245 Pl. 6
Cytisus leucotrichus Schur 170, 246
nigricans L. 170 Pl. 101

D

Dactylis glomerata L. 18, 126, 245 .. Pl. 29
Daphne mezereum L. 110, 247 Pl. 140
Datura stramonium L. 224, 247 Pl. 75
Daucus carota L. 134, 164, 196, 222, 247 Pl. 72
Delphinium consolida L. 241, 246 .. Pl. 164
Dentaria bulbifera L. 116, 246 Pl. 155
glandulosa W. et K. 116........ Pl. 155
Deschampsia caespitosa (L.) Beauv. 125, 245 Pl. 27
flexuosa (L.) Trin. 77 Pl. 27
Dianthus armeria L. 108, 246 Pl. 132
callizonus Schott. et Kotschy. 58 Pl. 132
carthusianorum L. 146, 177...... Pl. 132
gelidus Schott, Nym. et Kotschy 15, 58 Pl. 132
nardiformis Janka 177 Pl. 132
spiculifolius Schur 46
tenuifolius Schur 15, 58 Pl. 132
Dictamnus albus L. 178, 246 Pl. 138
Digitalis purpurea L. 244, 247 Pl. 147
grandiflora Mill. 103 Pl. 110
Digitaria sanguinalis (L.) Scop. 213, 245 Pl. 23
Diplotaxis muralis (L.) DC. 228, 246
tenuifolia (Jusl.) DC. 228 Pl. 96
Dipsacaceae 247
Dipsacus laciniatus L. 240, 247
silvester Huds. 118, 150, 240 Pl. 162
Doronicum austriacum Jacq. 104, 247 Pl. 116
carpaticum (Griseb. et Sch.) Nym. 56 Pl. 116
Dorycnium herbaceum Vill. 163, 246
Draba lasiocarpa Roch 52, 246 Pl. 94
verna L. 162, 221 Pl. 61
Drosera rotundifolia L. 133, 246 .. Pl. 64
Droseraceae 246
Dryas octopetala L. 49, 246 Pl. 66
Dryopteris filix-mas (L.) Schott. 17, 69, 201, 245 Pl. 9
spinulosa (O.F. Müll.) O. Ktze. 69
thelypteris (L.) A. Gray 20, 201
Duvaljouvea serotina (Rottb.) Palla 203, 245 Pl. 35

E

Ecballium elaterium (L.) Rich. 231, 247 Pl. 111
Echinochloa crus galli (L.) Pal. Beauv. 213 Pl. 22
Echinops commutatus Jur. 96. 247 Pl. 81
ruthenicus (Fisch.) M.B. 184
Echium rubrum Jacq. 149, 247 Pl. 143
vulgare L. 241 Pl. 169
Elaeagnaceae 247
Elymus europaeus L. 78, 245
giganteus Vahl. 22, 193 Pl. 20
Ephedra distachya L. 22, 192, 245 .. Pl. 13
Ephedraceae 245
Epilobium alpinum L. 59, 247 Pl. 139
adnatum Gris. 110, 211
hirsutum L. 110, 211 Pl. 139
montanum L. 110 Pl. 139
Epipactis atropurpurea Raf. 107, 246 Pl. 129
Equisetaceae 245
Equisetum arvense L. 71, 123, 245 .. Pl. 11
hiemale L. 71 Pl. 11
limosum L. 201
maximum Lam. 71
palustre L. 123, 201 Pl. 11
silvaticum L. 71 Pl. 11
Eragrostis megastachya (Koel.) Lk. 214, 245
minor Host. 193, 214 Pl. 30
Eranthis hiemalis (L.) Salisb. 244, 246 Pl. 85
Ericaceae 247
Erigeron alpinus L. 61, 247 Pl. 149
canadensis L. 197, 225 Pl. 81
Eriophorum latifolium Hoppe 20, 127, 245 Pl. 36

Eriophorum vaginatum L. 20, 128 .. Pl. 36
Eritrichium nanum (All.) Schrad. 66, *247* Pl. 169
Erodium cicutarium (L.) L'Hérit 240, *246* Pl. 158
Eryngium campestre L. 163, 221, *247*
maritimum L. 200
planum L. 154
Erysimum pannonicum Cr. 167, *246* Pl. 93
repandum Hojer 228
Erythronium dens-canis L. 107, *246* Pl. 127
Eupatorium cannabinum L. 114, *247* Pl. 149
Euphorbia amygdaloides L. 83, *246* Pl. 51
cyparissias L. 160, 218 Pl. 50
helioscopia L. 218 Pl. 50
palustris L. 131
seguieriana Neck. 161, 195
stepposa Zos. ap. Prokh. 160
Euphorbiaceae 246
Euphrasia salisburgensis Funck. 67, *247*
stricta Host. 152, 182
Evonymus verrucosa Scop. 83, *246* Pl. 52
europaea 83 Pl. 52

F

Fagaceae 37, 246
Fagopyrum convolvulus (L.) H. Gross. 216, *246* Pl. 48
Fagus silvatica L. 76, *246* Pl. 16
Falcaria sioides (Wib.) Aschers. 222, *247*
Festuca arundinacea Schreb. 126, *245*
drymeia Mart. et Koch. 78 Pl. 32
glauca Lam. 44
pratensis Huds. 126 Pl. 32
pseudovina Hack. 19, 158, 186
rubra L. 44, 127 Pl. 32
silvatica (Poll.) Vill. 78
sulcata (Hscq.) Nym. 19, 158, 186 Pl. 32
supina Schur. 14, 19, 43, 45 Pl. 32
valesiaca Schleich. 19, 158
Ficaria verna Huds. 11, 98, *246* ... Pl. 87
Filipendula hexapetala Gilib. 163, *246* Pl. 65
ulmaria (L.) Maxim. 89 Pl. 65
Fragaria moschata Duch. 244, *246* .. Pl. 65
viridis Duch. 163 Pl. 65
vesca L. 91 Pl. 65
Fraxinus excelsior L. 84, *247* Pl. 52
ornus L. 94 Pl. 74
Fritillaria meleagris L. 145, 151, *246* Pl. 127
Fumaria vaillantii Loisl. 234, 239, *246* Pl. 154

G

Gagea arvensis (Pers.) Dum. 226, *246* Pl. 84
pratensis (Pers.) Dum. 137
pusilla (Schmidt) Rom. et Schultz 166 Pl. 84
silvatica (Pers.) Loud. 97........ Pl. 84
Galanthus nivalis L. 16, 86, 132, *246* Pl. 55
Galega officinalis L. 151, *246* Pl. 166
Galeobdolon luteum Huds. 18, 102, *247* Pl. 109
Galeopsis angustifolia Ehrh. 236, *247*
ladanum L. 236 Pl. 143
pubescens Bess. 112 Pl. 146
speciosa Mill. 102 Pl. 108
Galinsoga parviflora Cavan 225, *247*
Galium anisophyllum Vill. 50, *247*
aparine L. 224 Pl. 79
cruciata (L.) Scop. 142 Pl. 111
mollugo L. 95, 136.............. Pl. 79
schultesii Vest. 95 Pl. 79
vernum L. 55, 103
verum L. 142, 173 Pl. 111
Genista sagittalis L. 169, *246* Pl. 101
tinctoria L. 99. 139, 170.......... Pl. 101
Gentiana asclepiadea L. 120, *247* Pl. 168
bulgarica Velen. 64
ciliata L. 154 Pl. 168
excisa Presl. 65, 154 Pl. 168
frigida Haenke 55
lutea L. 55 Pl. 108
nivalis L. 15, 66
praecox A. et J. Kern. 152
punctata L. 55
tenella Rottb. 15, 66............ Pl. 168
utriculosa L. 154 Pl. 168
verna L. 66 Pl. 168
Gentianaceae 247
Geraniaceae 246

Geranium phaeum L. 109, 246 Pl. 138
pratense L. 120, 153 Pl. 166
pusillum Brum. f. 235
robertianum L. 109, 235 Pl. 138
sanguineum L. 178
Geum montanum L. 53, 246 Pl. 100
reptans L. 53
rivale L. 108................. Pl. 135
urbanum L. 99, 229 Pl. 100
Gladiolus imbricatus L. 145, 246... Pl. 128
Glaucium corniculatum (L.) Curt. 226, 246 Pl. 92
Glaux maritima L. 191, 247 Pl. 142
Glecoma hederacea L. 121, 154, 247 Pl. 170
hirsuta W. et K. 121
Glyceria aquatica (L.) Wahlenb. 21, 202, 245 Pl. 31
fluitans (L.) R. Br. 202.......... Pl. 31
Glycyrrhiza echinata L. 151, 246... Pl. 158
Goodyera repens (L.) R. Br. 86, 246 Pl. 56
Gramineae 36, 245
Gratiola officinalis L. 135, 247 Pl. 77
Gymnadenia conopea (L.) R. Br. 145, 246...................... Pl. 129
Gypsophila muralis L. 199, 233, 246 Pl. 133
scorzonerifolia Ser. 199

H

Haloragaceae 247
Haynaldia villosa (L.) Schur 159, .. 215, 245...................... Pl. 21
Hedera helix L. 84, 247 Pl. 52
Hedysarum hedysaroides (L.) Sch. et Thell. 15, 59, 246 Pl. 137
Heleocharis palustris (L.) R. Br. 128, 245 Pl. 35
Heleochloa alopecuroides (Pill. et Mitt.) Host. 185, 245 Pl. 23
schoenoides (L.) Host 185
Helianthemum alpestre (Jacq.) DC. 54, 247
canum (L.) Baumg. 172
hirsutum (Thuill.) Mérát. 171
nummularium (L.) Mill. 171, 172. Pl. 105
Helichrysum arenarium (L.) DC. 198, 247 Pl. 112
Heliosperma quadrifidum (L.) Rchb. 87, 246........................ Pl. 56
Heliotropiaceae 247
Heliotropium europaeum L. 223, 247 Pl. 76
Helleborus purpurascens W. et K. 82, 246 Pl. 49
Helodea canadensis Rich. 205, 245 Pl. 44
Hepatica nobilis Mill. 120 Pl. 165
transsilvanica Fuss. 120 Pl. 165
Heracleum palmatum Baumg. 93, 247
sphondylium L. 93, 134 Pl. 73
Hesperis matronalis L. 116, 246
Hibiscus trionum L. 229, 246 Pl. 104
Hieracium alpinum L. 57, 247
auricula Lam. et DC. 144 Pl. 125
aurantiacum L. 62
bauhini Bess. 176 Pl. 126
hoppeanum Schult. 144 Pl. 125
lachenalii Gmel. 106 Pl. 126
murorum L. 106
pilosella L. 176 Pl. 125
transsilvanicum Heuff. 106 Pl. 126
umbellatum L. 106 Pl. 126
villosum Jacq. 57 Pl. 125
Hippophaë rhamnoides L. 160, 195, 247
Holcus lanatus L. 125, 157, 245 Pl. 26
Holoschoenus vulgaris Lk. 128, 194, 245 Pl. 35
Holosteum umbellatum L. 219, 246 Pl. 56
Homogyne alpina (L.) Cass. 61, 115, 247 Pl. 150
Hordeum distichum 243, 245
gussoneanum Parl. 186
murinum L. 215................ Pl. 19
vulgare L. 243................. Pl. 19
Hottonia palustris L. 209, 247
Humulus lupulus L. 18, 81, 246 ... Pl. 46
Hutchinsia brevicaulis Hoppe. 48, 246 Pl. 62
Hydrocharis morsus-ranae L. 207, 245 Pl. 53
Hydrocharitaceae 245
Hypericum alpigenum Kit. 54, 247
hirsutum L. 100
maculatum Cr. 100
perforatum L. 54, 100, 140, 171.. Pl. 105
Hypericaceae 247
Hypochoeris maculata L. 143, 247.. Pl. 120
radicata L. 143 Pl. 120

Hypochoeris uniflora L. 57 Pl. 120
Hyoscyamus niger L. 230, *247* Pl. 109

I

Impatiens noli-tangere L. 100, *246* .. Pl. 104
Inula britannica L. 142, 190, *247* ... Pl. 113
ensifolia L. 174 Pl. 113
germanica L. 174
helenium L. 142. Pl. 113
hirta L. 174 Pl. 113
salicina L. 104, 174............ Pl. 113
Iridaceae 246
Iris pseudacorus L. 167, 209, *246* .. Pl. 85
pumilla L. 167
ruthenica Ker-Gaw. 119
Isatis tinctoria L. 168, *246* Pl. 94
Isopyrum thalictroides L. 87, *246* .. Pl. 58

J

Juncaceae 245
Juncaginaceae 245
Juncus articulatus L. 129, *245* Pl. 40
bufonius L. 194................ Pl. 40
compressus Jacq. 129, 187 Pl. 40
effusus L. 129, 130 Pl. 40
glaucus Ehrh. 130
gerardi Lois. 187
tenuis Willd 215 Pl. 40
trifidus L. 45 Pl. 40
triglumis L. 45 Pl. 40
Juniperus communis L. 73, 123, *245* Pl. 13
sibirica Lood. 14, 42

K

Kickxia elatine (L.) Dumort. 230, *247*
spuria (L.) Dumort. 230
Knautia arvensis (L.) Coult. 118,
152, *247* Pl. 162
dipsacifolia (Host) Gren. 118
Kochia prostrata (L.) Schrad. 160,
195, *246*
Koeleria gracilis Pers. 157, *245* Pl. 24

L

Labiatae 39, 247
Lactuca chaixii Vill. 105, *247*
Lactuca quercina L. 105
serriola L. 232 Pl. 122
Lamium album L. 223, *247* Pl. 77
amplexicaule L. 237
maculatum L. 113 Pl. 144
purpureum L. 236 Pl. 144
Lappula echinata Gilib. 241, *247* Pl. 169
Lapsana communis L. 105, *247*..... Pl. 121
Larix decidua Mill. 16, 42, 72, *245* .. Pl. 12
Laserpitium krapfii Cr. 50
Lathraea squamaria L. 114, *247* Pl. 148
Lathyrus aphaca L. 140, 229, *246* .. Pl. 103
hallersteinii Baumg. 100
niger L. Bernh. 18, 117 Pl. 157
pratensis L. 140 Pl. 103
tuberosus L. 234 Pl. 137
venetus (Mill) Wohlf. 116 Pl. 157
vernus (L.) Bernh. 116 Pl. 156
Lavathera thuringiaca L. 235, *246* .. Pl. 138
Leersia oryzoides (L.) Sw. 202, *245* Pl. 25
Leguminosae 38, 246
Lemna minor L. 206, *246* Pl. 42
trisulca L. 206 Pl. 42
Lemnaceae 246
Lentibulariaceae 247
Leontopodium alpinum Cass. 56, *247* Pl. 112
Leontodon autumnalis L. 57, 143, *247* Pl. 121
hispidus L. 143 Pl. 121
rilaënsis Hay. 57 Pl. 121
Leonurus cardiaca L. 237, *247* Pl. 146
quinquelobatus 237
Lepidium campestre (L.) R. Br. 220,
246 Pl. 63
draba L. 162, 220 Pl. 63
perfoliatum L. 168, 189, 227 Pl. 95
ruderale L. 220 Pl. 63
Leucojum vernum L. 17, 86, *246* ... Pl. 55
Libanotis montana Cr. 165, *247*
Ligusticum mutellina (L.) Cr. 59, *247* Pl. 140
mutellinoides (Cr.) Vill. 59
Ligustrum vulgare L. 94, *247* Pl. 74
Liliaceae 36, 246
Lilium martagon L. 106, *246* Pl. 127
Limosella aquatica L. 211, *247* Pl. 147
Linaria genistifolia (L.) Mill. 173, *247* Pl. 110
vulgaris Mill. 230 Pl. 110

Linaceae 246
Linum austriacum L. 65, 182, *246* ... Pl. 167
catharticum L. 134
extraaxilare Kit. 65
flavum L. 171 Pl. 104
hirsutum L. 183 Pl. 167
perenne L. 183
Lithospermum arvense L. 223, *247* .. Pl. 77
purpureo-coeruleum L. 121 Pl. 170
Lloydia serotina (L.) Rchb. 46, *246* Pl. 54
Loiseleuria procumbens (L.) Desv. 60, *247* Pl. 141
Lolium perenne L. 127 ,*245* Pl. 20
temulentum L. 215 Pl. 20
Lonicera xylosteum L. 104, *247*
Loranthaceae 246
Loranthus europaeus Jacq. 81, *246*
Loroglossum hircinum Rich. 107, *246*
Lotus corniculatus L. 53, 140, 171, *246* Pl. 103
tenuis Kit. 189
Lunaria rediviva L. 116, *246* Pl. 155
Luzula albida (Hoffm.) DC. 80, *245* Pl. 41
campestris (L.) DC. 130, 160 Pl. 41
pilosa Willd. 80 Pl. 41
silvatica (Huds.) Gaud. 80 Pl. 41
spicata (L.) Lam. et DC. 45 Pl. 41
Lychnis coronaria Lam. 107, *246* .. Pl. 131
flos cuculi L. 146 Pl. 131
Lycopodiaceae 245
Lycopodium annotinum L. 17, 72, *245* Pl. 10
clavatum L. 17, 72, 123, 156 Pl. 10
selago L. 41, 71 Pl. 10
Lycopus europaeus L. 135, *247* Pl. 77
Lysimachia nummularia L. 102, *247* Pl. 107
vulgaris L. 102, 141 Pl. 107
Lythraceae 247
Lythrum salicaria L. 148, 211, *247* .. Pl. 138
virgatum L. 211

M

Majanthemum bifolium (L.) Schm. 85, *246*
Malus domestica Borkh. 244, *246* .. Pl. 67
silvestris (L.) Mill. 89 Pl. 67
Malva neglecta Wallr. 235, *246*
pusilla Sm. 235
Malva silvestris L. 235, 240 Pl. 158
Malvaceae 246
Marrubium peregrinum L. 165, *247*
vulgare L. 165, 223 Pl. 77
Marsilia quadrifolia L. 201, *245* ... Pl. 9
Marsiliaceae 245
Matricaria chamomilla L. 189, 225, *247* Pl. 81
inodora L. 225 Pl. 81
Medicago falcata L. 170, 197, *246* .. Pl. 102
lupulina L. 170, 229 Pl. 102
marina L. 22, 197
minima (L.) Grufb. 170
sativa L. 151 Pl. 158
Melampyrum bihariense Kern. 103, *247* Pl. 110
silvaticum L. 103
Melandryum album (Mill) Garcke 132, 162, 188, 220, *246* Pl. 57
rubrum (Weig.) Garcke 107 Pl. 130
viscosum (L.) Čelak. 188
Melica ciliata L. 157, *245* Pl. 33
nutans L. 77, 78 Pl. 33
uniflora L. 18, 78
Melilotus albus L. 221, *246* Pl. 69
arenarius Grec. 197
officinalis (L.) Medik. 197, 229 .. Pl. 101
Melittis melissophyllum L. 112, *247* Pl. 144
Menyanthes trifoliata L. 209, *247* .. Pl. 74
Mentha aquatica L.. 149, 212, *247* . Pl. 162
longifolia (L.) Nath. 237 Pl. 162
Mercurialis perennis L. 82, *246* Pl. 50
Milium effusum L. 18, 77, *245* Pl. 26
Minuartia verna (L.) Hiern. 47, *246*
Moehringia muscosa L. 87, *246*
trinervia (L.) Clairv. 87 Pl. 57
Molinia coerulea (L.) Moench. 125 . Pl. 25
Muscari comosum Mill. 153, *246* .. Pl. 164
racemosum (L.) Lam. et DC. 182 Pl. 164
Mycelis muralis Rchb. 105, *247*..... Pl. 123
Myosotis alpestris F. W. Schmidt. 66, *247*
arvensis (L.) Hill. 183
palustris (L.) Nath. 154, 212
silvatica (Ehrh.) Hoff. 18, 66. 121, 154, 183, 212, ... Pl. 169
Myricaria germanica (L.) Desv. 22, 199, *247* Pl. 140

Myriophyllum spicatum L. 21, 206, *247* Pl. 52
verticillatum L. 21, 206

N

Najadaceae 245
Najas marina L. 205, *245* Pl. 42
Nardus stricta L. 14, 43, 127, 159, *245* Pl. 20
Nepeta pannonica L. 135, *247*
Neottia nidus avis (L.) Rich. 80, *246*
Nigella arvensis L. 241 Pl. 165
Nigritella rubra (Wettst.) Richt. 57, *246* Pl. 128
Nonea atra Gris. 199, *247*
Nuphar luteum (L.) Sm. 209, *246* .. Pl. 91
Nymphaea alba L. 207, *246* Pl. 59
lotus L. 207
Nymphaeaceae 246
Nymphoides peltata (Gmel.) O. Ktze. 7, 210, *247* Pl. 108

O

Obione pedunculata (Grufb.) Mocq. 188, *246*
verrucifera Mocq. 188
Odontites serotina (Lam.) Rchb. 149, 191, *247* Pl. 147
Oenanthe aquatica (L.) Poir. 208, *247* Pl. 73
silaifolia M.B. 134
Oenothera biennis L. 198, *247* Pl. 106
Oleaceae 247
Onagraceae 247
Onobrychis viciifolia Scop. 59, 148, *246* Pl. 137
transsilvanica Simk. 59
Ononis hircina L. 147, *246*
spinosa L. 147, 178 Pl. 136
Onopordon acanthium L. 180, 238, *247* Pl. 150
Onosma arenarium W. et K. 198, *247*
Ophioglossaceae 245
Ophioglossum vulg tum L. 123, *245* Pl. 10
Orchidaceae 246
Orchis maculatus 107, *246*
morio 145, ... pl. 129
Orchis paluster Jacq. 107, 145 Pl. 129
sambucinus L. 137.............. Pl. 85
Oreochloa disticha (Wulf) Lk. 44
Origanum vulgare L. 113, *247* Pl. 146
Orlaya grandiflora (L.) Hoffm. 164, *247*
Ornithogalum gussonei Ten. 161, *246*
pyramidale L. 219 Pl. 54
umbellatum L. 131, 161, 219...... Pl. 54
Orobanchaceae 247
Oryza sativa L. 243, *245* Pl. 25
Oryzopsis virescens (Trin.) Beck. 77, *245* Pl. 26
Oxalidaceae 246
Oxalis acetosella L. 16, 109, *246*
Oxycoccos quadripetalus Gilib. 148, *247* Pl. 141
Oxytropis campastris (L.) DC. 54, *246*
pilosa (L.) DC. 171
sericea (L.) Simk. 54, 63, 65...... Pl. 166

P

Padus mahaleb (L.) Borkh. 91, 163, *246* Pl. 68
racemosa (Lam.) C. K. Schneid. 91 Pl. 68
Paeonia tenuifolia L. 177, *246* Pl. 133
Papaver dubium L. 162, 234, *246*
pyrenaicum (L.) A. Kern. 51 Pl. 92
rhoeas L. 199, 234 Pl. 134
Papaveraceae 38, 246
Parietaria officinalis L. 81, *246*
Paris quadrifolia L. 80, *246* Pl. 46
Parnassia palustris L. 133, *246* Pl. 64
Paronychia cephalotes (M.B.) Bess. 162, *246*
Pastinaca sativa L. 140, *247*
Pedicularis oederii Vahl. 55, *247* .. Pl. 110
palustris L. 149 Pl. 148
verticillata L. 15, 61 Pl. 148
Petasites albus (L.) Gärtn. 96, *247* .. Pl. 82
kablikianus Tausch 96
officinalis Moench. 115 Pl. 149
Phalaris arundinacea L. 202
Phaseolus vulgaris L. 244, *246* Pl. 69
Phegopteris dryopteris Fée 70, *245* .. Pl. 7
polypodioides Fée 70 Pl. 6
robertiana (Hoffm.) A. Br. 70
Phleum alpinum L. 43, *245* Pl. 23

Phleum boehmeri Wibel. 124, 157
pratense L. 124. 157 Pl. 23
Phlomis pungens Willd. 179, *247*
tuberosa L. 112, 149, 179 Pl. 144
Phragmites communis Trin. 125, 202
245 Pl. 29
Phyllitis scolopendrium (L.) Newm.
17, 70, *245* Pl. 8
Phyteuma nanum Schur. 68, *247* ... Pl. 174
orbiculare L. 68 Pl. 174
Physalis alkekengi L. 94, *247* Pl. 75
Picris hieracioides L. 232, *247* Pl. 120
Picea excelsa (Lam.) Link. 16, 42, 72,
245 Pl. 12
Pimpinella saxifraga L. 134, *247*
Pinaceae 35, *245*
Pinguicula alpina L. 50, *247* Pl. 78
vulgaris L. 67 Pl. 172
Pinus montana Mill. 14, 42, *245* .. Pl. 13
cembra L. 42, 73
silvestris L. 73 Pl. 13
Pirola rotundifolia L. 94, *247* Pl. 73
secunda L. 93 Pl. 73
uniflora L. 16, 93 Pl. 73
Pirolaceae 247
Pirus piraster (L.) Medik. 89, *246* .. Pl. 67
sativa Lam. et DC. 244 Pl. 67
Pisum arvense L. 234, *246*
sativum L. 234, 244 Pl. 69
Platanthera bifolia (L.) Rich. 80, *246*
Plantaginaceae 247
Plantago altissima L. 136, *247*
indica L. 196
lanceolata L. 136, 166 Pl. 78
major L. 224 Pl. 78
media L. 136, 165 Pl. 78
maritima L. 189 Pl. 78
Plumbaginaceae 247
Poa alpina L. 44, *245* Pl. 30
annua L. 44, 214 Pl. 30
bulbosa L. 19, 158 Pl. 30
chaixii Vill. 78
media Schur 44
nemoralis L. 78
pratensis L. 126, 157 Pl. 30
trivialis Guss. 126
Polygala amara L. 65, *246*
comosa Schkuhr 151
major Jacq. 178
vulgaris L. 65, 151, 154, 178 Pl. 167
Polygalaceae 246
Polypodiaceae 35, 245
Polypodium vulgare L. 71, *245* Pl. 8
Polypogon monspeliensis (L.) Desf..
193, *245* Pl. 24
Polygonaceae 246
Polygonatum latifolium Desf. 85, *246* Pl. 55
officinale All. 85
Polygonum amphibium L. 211, *246* Pl. 130
arenarium W. et K. 194
aviculare L. 194, 216 Pl. 48
bistorta L. 146 Pl. 130
hydropiper L. 216
rayi Bab. 194
Polystichum lobatum (Huds.) Presl.
70, *245* Pl. 7
lonchitis (L.) Roth. 70
Populus alba L. 18, 73, 192, *246* .. Pl. 16
canescens Sm. 73
nigra L. 18, 73. 192 Pl. 16
tremula L. 73 Pl. 16
Portulaca oleracea L. 226, *246*
Portulacaceae 246
Potamogeton crispus L. 205, *245* .. Pl. 43
natans L. 204 Pl. 43
perfoliatus L. 204 Pl. 43
pusillus L. 205 Pl. 43
Potamogetonaceae 245
Potentilla alba L. 91, 133, *246*
anserina L. 229 Pl. 100
arenaria Borkh 169
argentea L. 169 Pl. 99
aurea L. 53
crantzii (Cr.) Beck. 52 Pl. 99
erecta (L.) Hampe 99 Pl. 100
recta L. 99 Pl. 99
reptans L. 139, 229 Pl. 99
ternata C. Koch. 53 Pl. 99
Prenanthes purpurea L. 115, *247*
Primula acaulis (L.) Grufb. 101, 141, *247* Pl. 107
auricula L. 101 P. 107
elatior (L.) Grufb. 101, 141

Primula halleri J. F. Gmel. 60 Pl. 142
intricata Gren et Godr. 54
minima L. 15, 60 Pl. 142
officinalis (L.) Hill. 101, 141 Pl. 107
Primulaceae 39, 247
Prunella laciniata L. 165, *247*
vulgaris L. 117, 152, 165 Pl. 160
Prunus spinosa L. 19, 91, 163, *246* Pl. 68
Pteridium aquilinum (L.) Kühn. 71, 123, 156, *245* Pl. 7
Puccinellia distans (Jacq.) Parl. 21, 185, *245* Pl. 31
intermedia (Schur) Janchen 186 .. Pl. 31
Pulicaria dysenterica (L.) Bernh. 142, *247* Pl. 112
vulgaris Gärtn. 198 Pl. 112
Pulmonaria montana Lej. 112, 121, *247* Pl. 161
officinalis L. 112, 121
Pulsatilla alba Ech. 15, 47, *246* Pl. 58
montana (Hoppe) Rchb. 180 Pl. 154
patens (L.) Mill 180
Pycreus flavescens L. 193, *245* Pl. 35

Q

Quercus cerris L. 17, 76, *246* Pl. 17
frainetto Ten. 17, 76
pubescens Willd. 18, 77 Pl. 17
pedunculiflora C. Koch 18
robur L. 17, 76 Pl. 17
sessiliflora Salisb. 17, 76 Pl. 17

R

Ranunculaceae 37, 246
Ranunculus acer. L. 138, *246* Pl. 88
arvensis L. 226 Pl. 89
bulbosus L. 167, 226
carpaticus Herb. 98............ Pl. 89
cassubicus L. 98 Pl. 87
crenatus W. et K. 48 Pl. 59
lanuginosus L. 98
lingua L. 209 Pl. 90
montanus Baumg. 19, 51 Pl. 89
nemorosus DC. 51, 98 Pl. 90
oreophilus M. B. 51
platanifolius L. 88 Pl. 59
Ranunculus pedatus W. et K. 189
polyanthemos L. 138 Pl. 89
repens L. 138 Pl. 88
sardous Cr. 189, 167, 226 Pl. 88
sceleratus L. 210 Pl. 90
steveni Andrz. 138
Raphanus raphanistrum L. 228, *246* Pl. 97
Rapistrum perenne (L.) All. 167, *246* Pl. 97
Reseda lutea L. 169, 229, *246* Pl. 98
Resedaceae 246
Rhamnaceae 246
Rhamnus cathartica L. 84, *246* Pl. 51
frangula L. 84 Pl. 51
Rhinanthus glaber Lam. 141, *247*
minor L. 141
Rhododendron kotschyi Simk. 14, 15, 59 Pl. 140
Ribes grossularia L. 82, *246*
Robinia pseudacacia L. 196, *246* ... Pl. 69
Rorippa amphibia (L.) Bess 210, *246*
austriaca (Cr.) Bess. 139, 228 Pl. 94
silvestris (L.) Bess. 139, 228 Pl. 94
Rosa canina L. 108, 177, *246* Pl. 135
gallica L. 177
pendulina L. 109 Pl. 135
Rosaceae 38, 246
Rubiaceae 247
Rubus caesius L. 18, 91, 221, *246* .. Pl. 66
hirtus W. et K. 90 Pl. 66
idaeus L. 90 Pl. 66
Rumex acetosa L. 130, *246* Pl. 47
acetosella L. 130, 160
alpinus L. 216 Pl. 47
crispus L. 130, 216 Pl. 47
hydrolapathum L. 206
pulcher L. 216
Ruppia rostellata Koch 186, *245*
Ruscus aculeatus L. 85, *246* Pl. 54
Rutaceae 246

S

Sagittaria sagittifolia L. 207, *245* ... Pl. 53
Salicornia herbacea L. 21, 187, 195, *246* Pl. 49
Salicaceae 36. 246
Talix alba L. 18. 74, 192, 246 Pl. 14

Salix caprea L. 74 Pl. 15
cinerea L. 74, 124, 202 Pl. 15
fragilis L. 18, 74, 192 Pl. 14
herbacea L. 42 Pl. 15
jacquinii Host. 43
pentandra L. 74
purpurea L. 74, 75 Pl. 14
reticulata L. 42 Pl. 15
triandra L. 74
viminalis L. 75 Pl. 14
Salsola ruthenica Iljin 195, 218, 246
Salvia aethiopis L. 165, 247 Pl. 76
austriaca Jacq. 135, 165 Pl. 76
glutinosa L. 102 Pl. 108
nemorosa L. 181, 183, 240 Pl. 160
pratensis L. 152, 181, 183 Pl. 160
verticillata L. 240
Salvinia natans (L.) All. 201, 245 .. Pl. 9
Salviniaceae 245
Sambucus ebulus L. 224, 247 Pl. 80
nigra L. 95 Pl. 80
racemosa L. 16, 103
Sanicula europaea L. 92, 247 Pl. 71
Sanguisorba officinalis L. 147, 246 .. Pl. 134
Santalaceae 246
Saponaria officinalis L. 233, 246 ... Pl. 133
Saxifraga aizoides L. 52, 246 Pl. 98
aizoon Jacq. 49 Pl. 64
bryoides L. 52
cuneifolia L. 48, 89 Pl. 64
cymosa W. et K. 49
heucherifolia Gris. et Sch. 49
luteo-viridis Schott et Ky. 52 ... Pl. 98
moschata Wulf. 49
oppositifolia L. 58
rotundifolia L. 49
stellaris L. 48
Saxifragaceae 38, 246
Scabiosa lucida Vill. 64, 173, 247 .. Pl. 162
ochroleuca L. 142, 173
ucranica L. 196
Schoenoplectus lacustris (L.) Palla 21, 186, 203, 245 Pl. 36
tabernaemontani (Gmel.) Palla 186
Sclerochloa dura (L.) P. Beauv. 157, 245 Pl. 30
Scirpus silvaticus L. 203, 245 Pl. 36
Scilla bifolia L. 17, 119, 153, 246 .. Pl. 164
Scolymus hispanicus L. 175, 247 ... Pl. 124
Scrophularia nodosa L. 113, 114, 247 Pl. 147
scopolii Hoppe 114
Scrophulariaceae 39, 247
Scorzonera austriaca Willd. 176, 247
cana (C. A. Mey.) Simk. 176, 190 Pl. 122
hispanica L. 143, 176 Pl. 122
parviflora Jacq. 190 Pl. 122
rosea W. et K. 150
Scutellaria galericulata L. 155, 247
hastifolia L. 155 Pl. 170
Secale cereale L. 243, 245 Pl. 19
silvestre Host. 193
Sedum acre L. 52, 169, 246 Pl. 98
alpestre Vill. 52
fabaria Koch. 82, 108 Pl. 134
maximum (L.) Hoffm. 82
roseum (L.) Scop. 58
sexangulare L. 169
Selaginella helvetica (L.) Link. 17, 42, 72, 245 Pl. 10
selaginoides (L.) Link 41
Selaginellaceae 245
Sempervivum heuffelii Schott. 169, 246 Pl. 98
Senecio carpaticus Herb 56, 247
doria Nath. 143 Pl. 116
glaberrimus (Roch.) Simk 56
jacobaea L. 104, 175 Pl. 117
nemorensis L. 56, 105 Pl. 117
papposus (Rchb.) Lees. 56
rupester W. et K. 56, 104 Pl. 117
vernalis W. et K. 232
vulgaris L. 232 Pl. 117
Serratula tinctoria L. 150. 247 Pl. 150
Seseli annuum L. 164, 247
varium Trev. 164
gracile W. et K. 172
Sesleria coerulans Triv. 44, 245 Pl. 23
rigida Heuff. 44
Setaria glauca (L.) P. Beauv. 213. 245 Pl. 24
verticillata (L.) P. Beauv. 213 ... Pl. 24
viridis (L.) R. et Sch. 214
Sherardia arvensis L. 237, 247 Pl. 148
Sieglingia decumbens (L.) Bernh. 125, 157, 245 Pl. 33

Silene acaulis L .15, 58, *246* Pl. 131
alpina (Lam.) Thomas 47
dinarica Spreng. 58 Pl. 131
italica (L.) Pers. 132
otites (L.) Wib. 162
pontica Brândză 195
vulgaris Garke 47, 132 Pl. 57
Sinapis alba L. 227, *246* Pl. 96
arvensis L. 227 Pl. 96
Sisymbrium loeselii L. 227, *246* ... Pl. 93
officinale (L.) Scop. 227 Pl. 93
orientale Torn. 227
sophia L. 227 Pl. 93
Sium erectum Huds. 208, *247*
latifolium L. 208
Solanaceae 39, *247*
Solanum dulcamara L. 117, *247* ... Pl. 160
nigrum L. 224 Pl. 75
Soldanella montana Willd. 15, 16, 64, *247* Pl. 159
pusilla Baumg. 15, 64 Pl. 159
Solidago alpestris W. et K. 55, *247*
virgaaurea L. 55, 104........... Pl. 112
Sonchus arvensis L. 144, 232, *247* . Pl. 123
asper (L.) Hill. 232 Pl. 123
oleraceus L. 232 Pl. 123
Sorbus aucuparia L. 90, *246* Pl. 67
aria (L.) Cr. 90
Sorghum halepense (L.) Pers. 213, *245* Pl. 29
Sparganiaceae 245
Sparganium erectum L. 204, *245* ... Pl. 42
Spergularia marginata (DC.) Kit. 191, *246*
salina J. et C. Presl. 190 Pl. 133
Sphagnum 20
Spiraea ulmifolia Scop. 16, 89, 246 Pl. 64
Spirodela polyrrhiza (L.) Schleid. 206, *246* Pl. 42
Stachys annua L. 172, 198, 223, *247* .. Pl. 76
maritima L. 198
palustris L. 149, 212 Pl. 145
recta L. 172
sylvatica L. 113 Pl. 145
Staphylea pinnata L. 92, *246* Pl. 70
Staphyleaceae 246
Statice gmelini Willd. 21, 191, *247* .. Pl. 167
Stellaria aquatica (L.) Scop. 86, 132. *246* Pl. 56
graminea L. 132
holostea L. 86 Pl. 56
media (L.) Cyr. 219 Pl. 56
nemorum L. 86
Stenactis annua (L.) Ness. 95, *247*
Stipa capillata L. 19, 156, *245* Pl. 26
joannis Čelak. 19, 156 Pl. 26
lessingiana Trin. et Rupr. 19, 157 Pl. 26
Stratiotes aloides L. 207, *245* Pl. 53
Struthiopteris filicastrum All. 69, *245*
Succisa pratensis Moench. 155, *247*. Pl. 174
Suaeda maritima (L.) Dumort 21, 187, 195, *246* Pl. 49
Symphytum officinale L. 102, 148, *247* Pl. 161
tuberosum L. 102

T

Tamaricaceae 247
Taraxacum bessarabicum (Hornm.) Hand. Mazz. 190, *247*
nigricans (Kit.) Reichb. 57
officinale Web. 57, 143, 232 Pl. 121
palustre (Lyons) Lam. et DC. 144
Taxaceae 245
Taxus baccata L. 72, *245* Pl. 12
Telekia speciosa (Schreb) Baumg. 104, *247* Pl. 114
Teucrium chamaedrys L. 179, *247* .. Pl. 143
Thalictrum aquilegifolium L. 82
minus L. 131, 160, *246*
Thesium ramosum Hayne 130, 160, *246*
Thlaspi arvense L. 220, *246* Pl. 62
dacicum Heuff. 48
kovátsii Heuff. 163
perfoliatum L. 163, 220 Pl. 62
Thymelaea passerina (L.) Coss. et Germ. 218, *247*
Thymelaeaceae 247
Thymus alpestris Tausch. 61, *247*
marschallianus Willd. 179
pulegioides L. ssp. montanus (W. et K.) Ronn. 61, 149 Pl. 146

Tilia cordata Mill. 100, 246
tomentosa Mnch. 100 Pl. 105
Tiliaceae 246
Torilis arvensis (Huds.) 222, 247 ... Pl. 72
rubella Mnch. 222
Tournefortia sibirica L. 196
Tragopogon dubius Scop. 175, 247
orientalis L. 143, 175 Pl. 119
Tragus racemosus (L.) All. 22, 192, 245 Pl. 22
Trapa natans L. 208, 247 Pl. 70
Trapaceae 247
Tribulus terrestris L. 197, 229, 246 Pl. 104
Trifolium angulatum W. et K. 188 246
alpestre L. 147
badium Schreb. 53
campestre L. 139, 171 Pl. 102
dubium Sibth. 139
fragiferum L. 147, 191 Pl. 136
hybridum L. 147 Pl. 136
medium L. 109 Pl. 136
montanum L. 133, 163
parviflorum Ehrh. 188
pratense L. 147 Pl. 136
repens L. 133 Pl. 69
rubens L. 178
strepens Cr. 139 Pl. 102
Triglochin maritimum L. 21, 186, 245 Pl. 44
Trigonella procumbens (Bess.) Rchb. 191, 246
Trisetum alpestre (Host.) Beauv. 43, 245
flavescens (L.) Pall. Beauv. 43, 125 Pl. 28
Triticum vulgare Vill. 243, 245 Pl. 19
Trollius europaeus L. 97, 137, 246 .. Pl. 86
Tunica prolifera (L.) Scop. 177, 199, 246 Pl. 132
Turritis glabra L. 98, 246
Tussilago farfara L. 231, 247 Pl. 114
Typha angustifolia L. 204, 245 Pl. 42
latifolia L. 204 Pl. 42
Typhaceae 245

U

Ulmaceae 246
Ulmus foliacea Gilib. 81, 246 Pl. 46
montana Stokes 81
Umbelliferae 39, 247
Urtica dioica L. 215, 246 Pl. 47
urens L. 215
Urticaceae 246
Usnea barbata (L.) Tr. 17
Utricularia vulgaris L. 210, 247 ... Pl. 111

V

Vaccaria pyramidata Medik. 233, 246 Pl. 131
Vaccinium myrtillus L. 16, 60, 111, 247 Pl. 141
uliginosum L. 60 Pl. 141
vitis-idaea L. 60, 111 Pl. 141
Valeriana montana L. 114, 247
officinalis L. 114, 149 Pl. 148
tripteris L. 114
Valerianaceae 247
Vallisneria spiralis L. 205, 245 Pl. 44
Veratrum album L. 46, 131, 246 .. Pl. 54
Verbascum blattaria L. 141, 247 .. Pl. 109
lychnitis L. 173
phlomoides L. 173, 230 Pl. 109
phoeniceum L. 152, 182 Pl. 161
Verbena officinalis L. 236, 247
Verbenaceae 247
Veronica alpina L. 67, 247 Pl. 172
anagalis-aquatica L. 212 Pl. 171
aphylla L. 67
arvensis L. 242 Pl. 172
baumgartenii R. et Sch. 67
beccabunga L. 212 Pl. 171
chamaedrys L. 117, 122, 184 Pl. 172
didyma Ten. 242 Pl. 172
hederifolia L. 242 Pl. 172
jacquinii Baumg. 184 Pl. 171
montana Jusl. 122
officinalis L. 118
orchidea Cr. 184 Pl. 171
prostrata L. 183
spicata L. 184
teucrium L. 155 Pl 172
urticifolia Jacq. 117
Viburnum lantana L. 95, 247 Pl. 80
opulus L. 95 Pl. 80
Vicia cracca L. 151, 153, 246 Pl. 166

Vicia grandiflora Scop. 140
sativa L. 234, 240 Pl. 157
sepium L. 116, 120.............. Pl. 166
striata M.B. 234, 239 Pl. 157
villosa Roth. 239
Vinca minor L. 121, *247* Pl. 167
Viola alpina L. 15, 63, 65, *247* Pl. 159
arvensis Murr. 230 Pl. 106
biflora Jacq. 54, 101 Pl. 106
collina Bess. 181
declinata W. et K. 63............ Pl. 159
hirta L. 181.................. Pl. 159
odorata L. 117 Pl. 159
silvestris Lam. 117 Pl. 159
Violaceae 247
Viscaria vulgaris Rohel. 146, 177, *246* Pl. 130
Viscum album L. 81, *246* Pl. 46

X

Xanthium italicum Mor. 195, 219, *247*
orientale L. 195, 219
spinosum L. 218 Pl. 52
strumarium L. 195, 219
Xeranthemum annuum L. 182, 200, 240, *247* Pl. 163

Z

Zannichellia palustris L. 205, *245* .. Pl. 43
Zostera marina L. 186, 205, *245* .. Pl. 44
Zygophyllaceae 246

BIBLIOGRAFIE

Beldie Al.: Harta subzonelor de vegetaţie forestieră din Republica Socialistă România (manuscris).
Beldie Al. şi Pridvornic C.: Flori din munţii noştri. Bucureşti, 1959.
Borza Al.: Conspectus Florae Romaniae. Cluj, 1947.
— Die Vegetations und Flora Rumäniens. Cluj, 1941.
Borza Al. şi Boscaiu N.: Introducere în studiul covorului vegetal. Bucureşti 1965.
Călinescu R.: Curs de geografia plantelor. Bucureşti, 1958.
Coiciu E. şi Ratz G.: Plante medicinale şi aromatice. Bucureşti, 1962.
Dostál J.: Květena C.S.R. Praha. 1950.
Enculescu P.: Zonele de vegetaţie lemnoasă din România. Inst. Geol. Rom. vol. I, Bucureşti, 1924.
Hegi G.: Illustrierte Flora von Mittel — Europa. vol. I—VII. München, 1908—1931.
Ionescu Siseşti Gh.: Buruienile şi combaterea lor. Bucureşti, 1955.
Jávorka S. şi Csapody V.: Magyar flora képekben. Budapest, 1934.
— Erdö mezö virágai. Ed. III. Budapest, 1958.
Morariu I.: Botanica generală şi sistematică Ed. II. — Bucureşti, 1965.
Morariu I. şi Todor I.: Botanica Sistematică. Bucureşti, 1966.
Panţu Z.: Plantele cunoscute de poporul român. Bucureşti, 1929.
Pop E.: Mlaştinile de turbă din Republica Populară Română. Bucureşti, 1960.
Prodan I.: Flora pentru determinarea şi descrierea plantelor ce cresc în România. vol. I—II. Cluj, 1939.
Prodan I. şi Buia Al.: Flora mică ilustrată a Republicii Populare Române, Ed. III. Bucureşti, 1961.
Simionescu I.: Flora României. Ed. III. Bucureşti, 1961.
Şerbănescu I.: Plantele din pădurile noastre. Bucureşti, 1959.
Thomé: Flora von Deutschland, Österreich und der Schweiz. vol. I—IV 1886—1889.
Todor I.: Botanica, vol. I (1958); vol. II (1961), Bucureşti.
*** Flora Republicii Populare Române. vol. I—XI, Bucureşti, (1952—1966).
*** Flora U.R.S.S., vol. I—XXV (1932—1959); XX (1960) Leningrad—Moscova.
*** Monografia geografică a Republicii Populare Române. Bucureşti, 1960.

PLANȘE

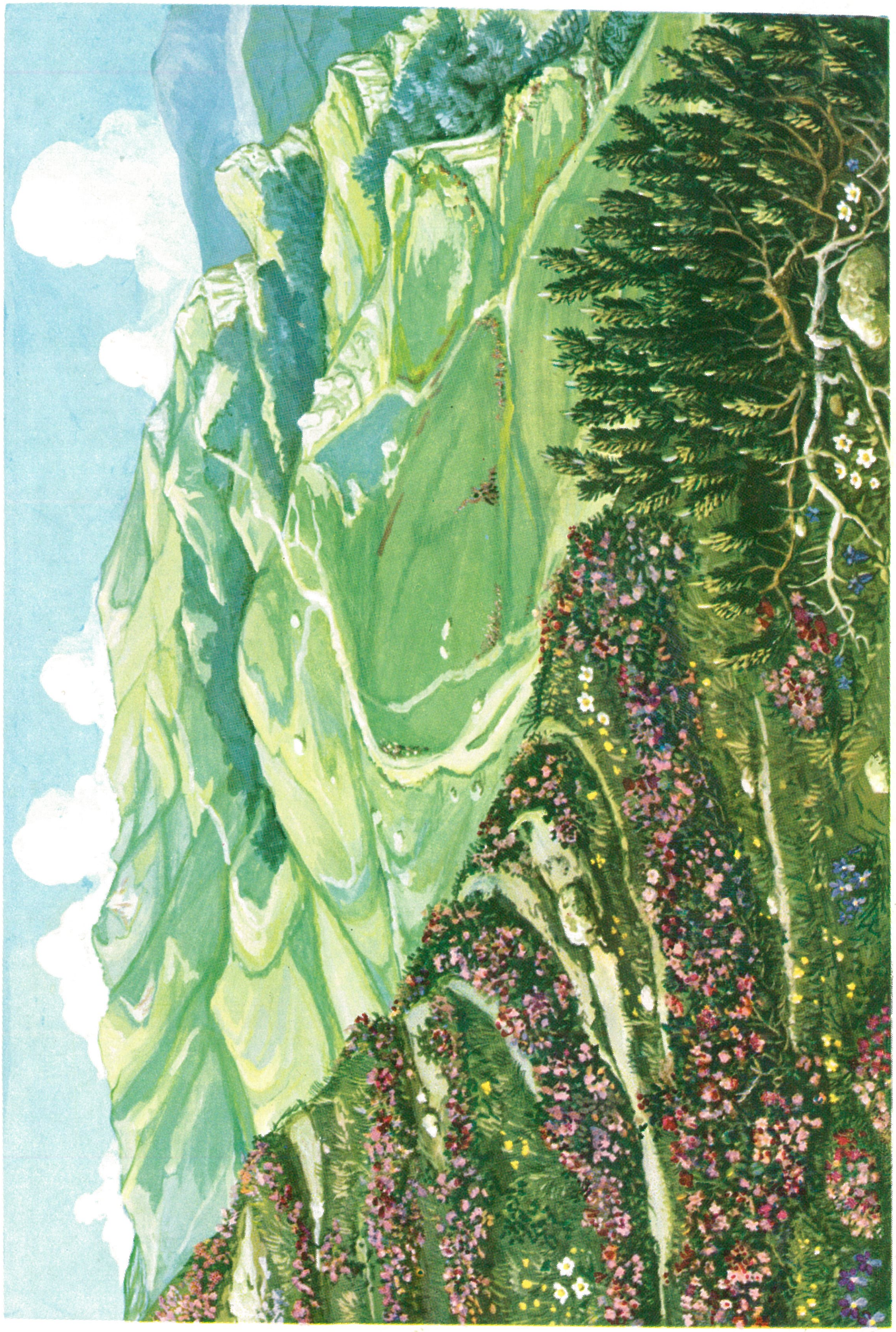
Redactori responsabili: { prof. ENE NICOLAE
prof. POPESCU ŞTEFAN }

Tehnoredactor: NECŞOIU OTTO

Dat la cules 29-I-1965. Bun de tipar 22-07-1967. Apărut 1968. Tiraj 30.000 + 130 ex., lg. 1/1 pînză. Hîrtie scris tip. I A îmbunătăţit 63 g/m², ft. 16/70 × 100. Coli editoriale 31,715. Coli de tipar 17,5 planşe 175. A 17.832. C. Z. pentru bibliotecile mari 581.9 (R). C. Z. pentru bibliotecile mici 58.

Întreprinderea Poligrafică „Arta Grafică," Calea Şerban Vodă 133–135, Bucureşti – Republica Socialistă România.

PLANŞE

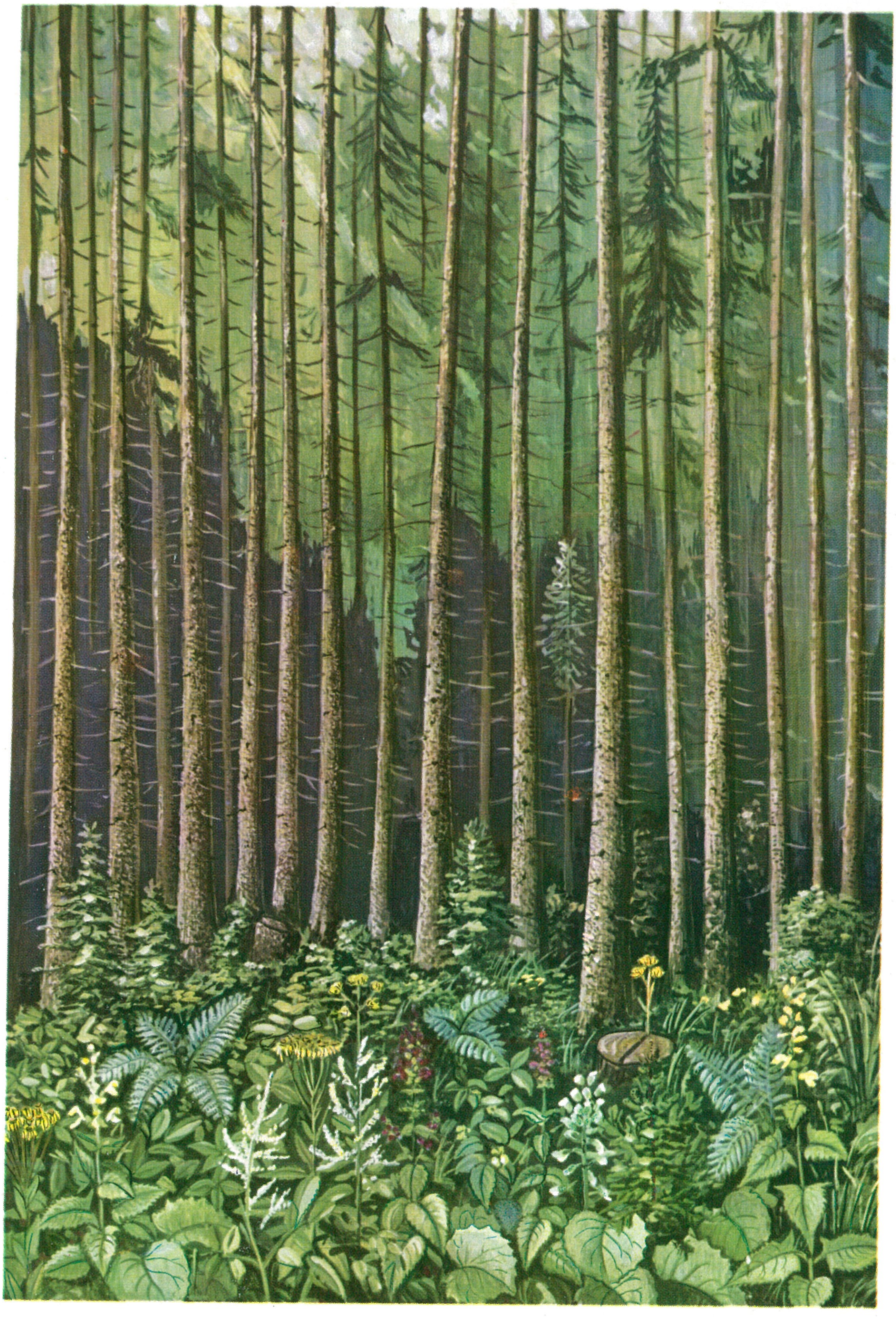

Brîne și pajiști alpine (Munții Bucegi – platoul spre Munții Caraiman și Babele).

PLANȘA 2

Vegetație de stîncării la limita de trecere spre pajiștile subalpine (Valea Jepilor — Muntele Jepii Mici — Munții Bucegi).

Vegetaţie de luminiş dintr-o pădure de molid (Munţii Bucegi).

PLANȘA 4

Vegetație spontană (fîneață) și cultivată (holdă de grîu) din regiune de dealuri (reg. Argeș).

Vegetaţie din Delta Dunării

PLANȘA 6

1 (a; pm) — Feriguță-de-stîncă (*Cystopteris fragilis* (L.) Bernh.); 1a — foliolă (pg. 69). **2** (a; pm) — Ruginiță (*Asplenium ruta-muraria* L.); 2a — foliolă cu sori (pg. 41). **3** (pm) — Strașnic (*A. trichomanes* L.). (pg. 70). **4** (pm) — Feriguță (*Asplenium septentrionale* (L.) Hoffm.); 4a — foliolă cu un sor (pg. 71). **5** (pm) — Ferigă (*Phegopteris polypodioides* Fée.); 5a — porțiune din frunză mult mărită cu 5 sporangii; 5b — sporangiu (pg. 70).

1 (pm) — Ferigă *(Phegopteris dryopteris* Fée*)*; 1a — foliolă văzută pe dos; 1b — induzie (pg. 70). **2** (p; f) — Ferigă-de-cîmp *(Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn.); 2a — foliolă văzută pe dos (pg. 71). **3** (pm) — Creasta-cocoșului *(Polystichum lobatum* (Huds.) Presl.); 3a — foliolă văzută pe dos (pg. 70).

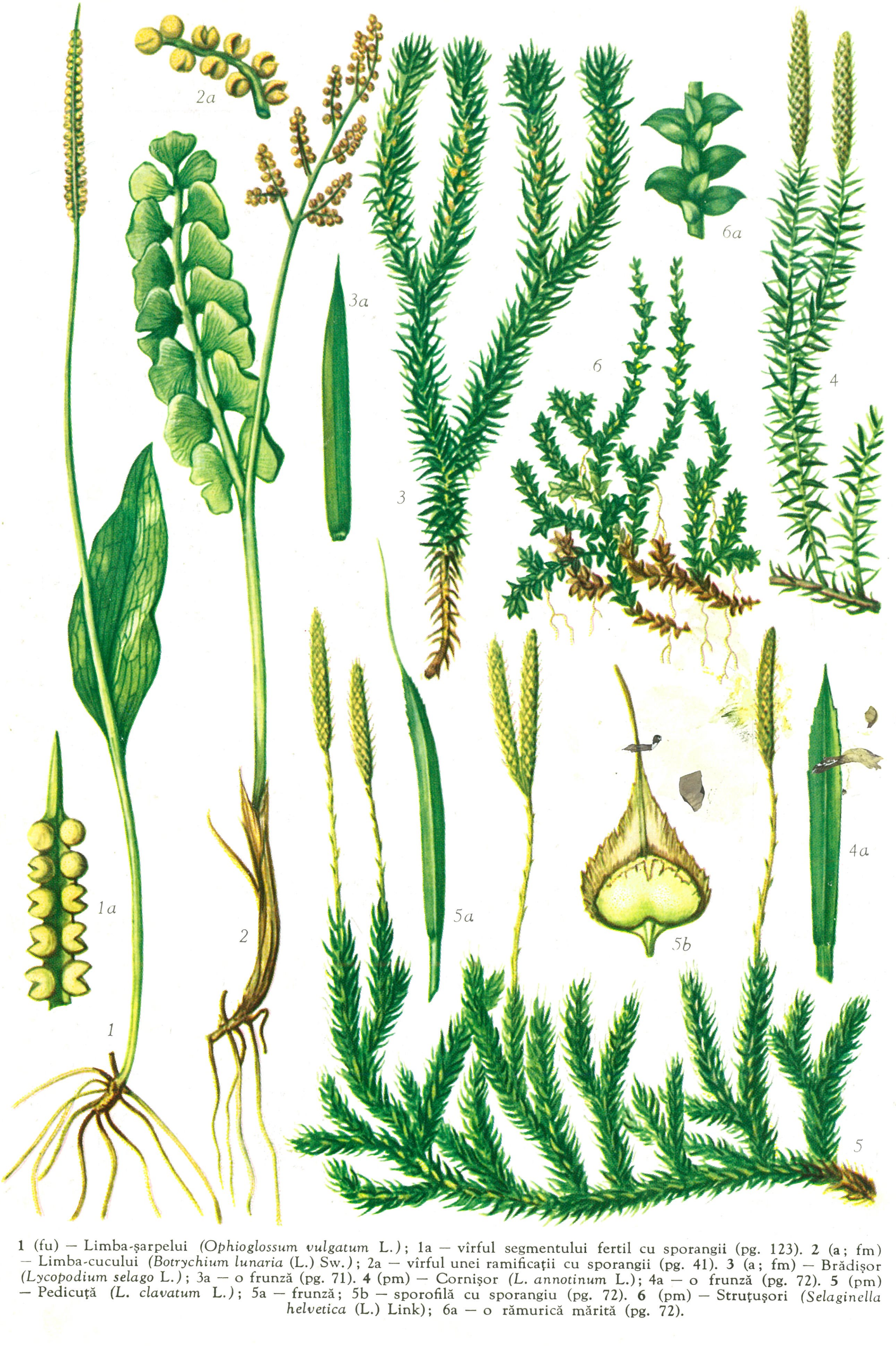
PLANȘA 8

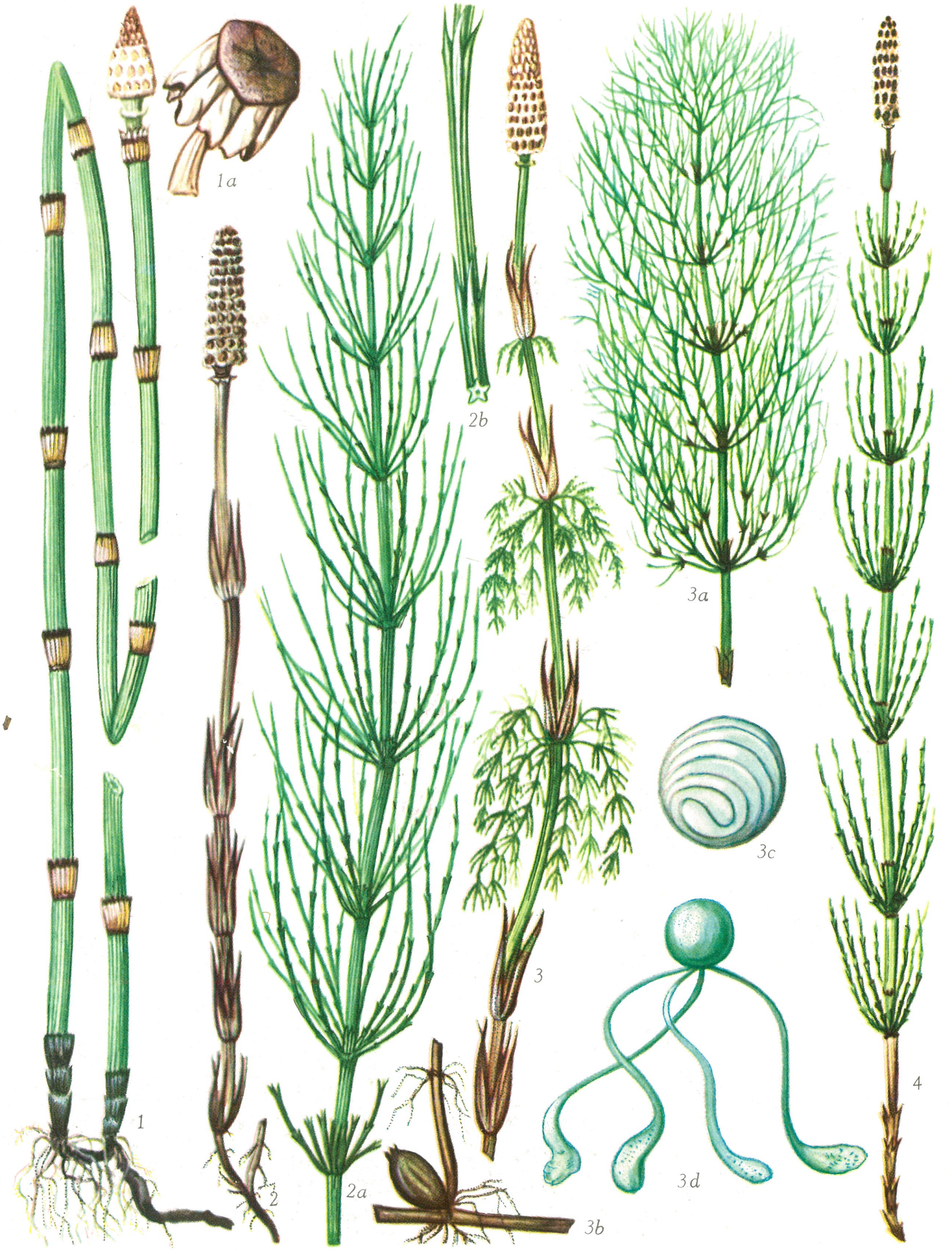
1 (pm) — Ferigută *(Polypodium vulgare* L.*)* (pg. 71). 2 (pm) — Scărița-muntelui *(Blechnum spicant* (L.) Sm.*)*; 2a — foliolă cu induzie de pe frunza sporiferă (pg. 70). 3 (pm) — Năvalnic *(Phyllitis scolopendrium* (L.) Newm.*)* (pg. 70).

1 (pm) — Spinarea-lupului (*Athyrium filix-femina* (L.) Roth); 1a — foliolă văzută pe dos; 1b — porţiune de foliolă cu induzie (pg. 71). 2 (pm) — Ferigă (*Dryopteris filix-mas* (L.) Schott); 2a — foliolă văzută pe dos; 2b — induzie (pg. 69). 3 (ac) — *Marsilia quadrifolia* L. (pg. 201). 4 (ac) — Peştişoară (*Salvinia natans* (L.) All.) (pg. 201).

1 (fu) — Limba-șarpelui *(Ophioglossum vulgatum* L.*)*; 1a — vîrful segmentului fertil cu sporangii (pg. 123). **2** (a; fm) — Limba-cucului *(Botrychium lunaria* (L.) Sw.*)*; 2a — vîrful unei ramificații cu sporangii (pg. 41). **3** (a; fm) — Brădișor *(Lycopodium selago* L.*)*; 3a — o frunză (pg. 71). **4** (pm) — Cornișor *(L. annotinum* L.); 4a — o frunză (pg. 72). **5** (pm) — Pedicuță *(L. clavatum* L.*)*; 5a — frunză; 5b — sporofilă cu sporangiu (pg. 72). **6** (pm) — Struțușori *(Selaginella helvetica* (L.) Link); 6a — o rămurică mărită (pg. 72).

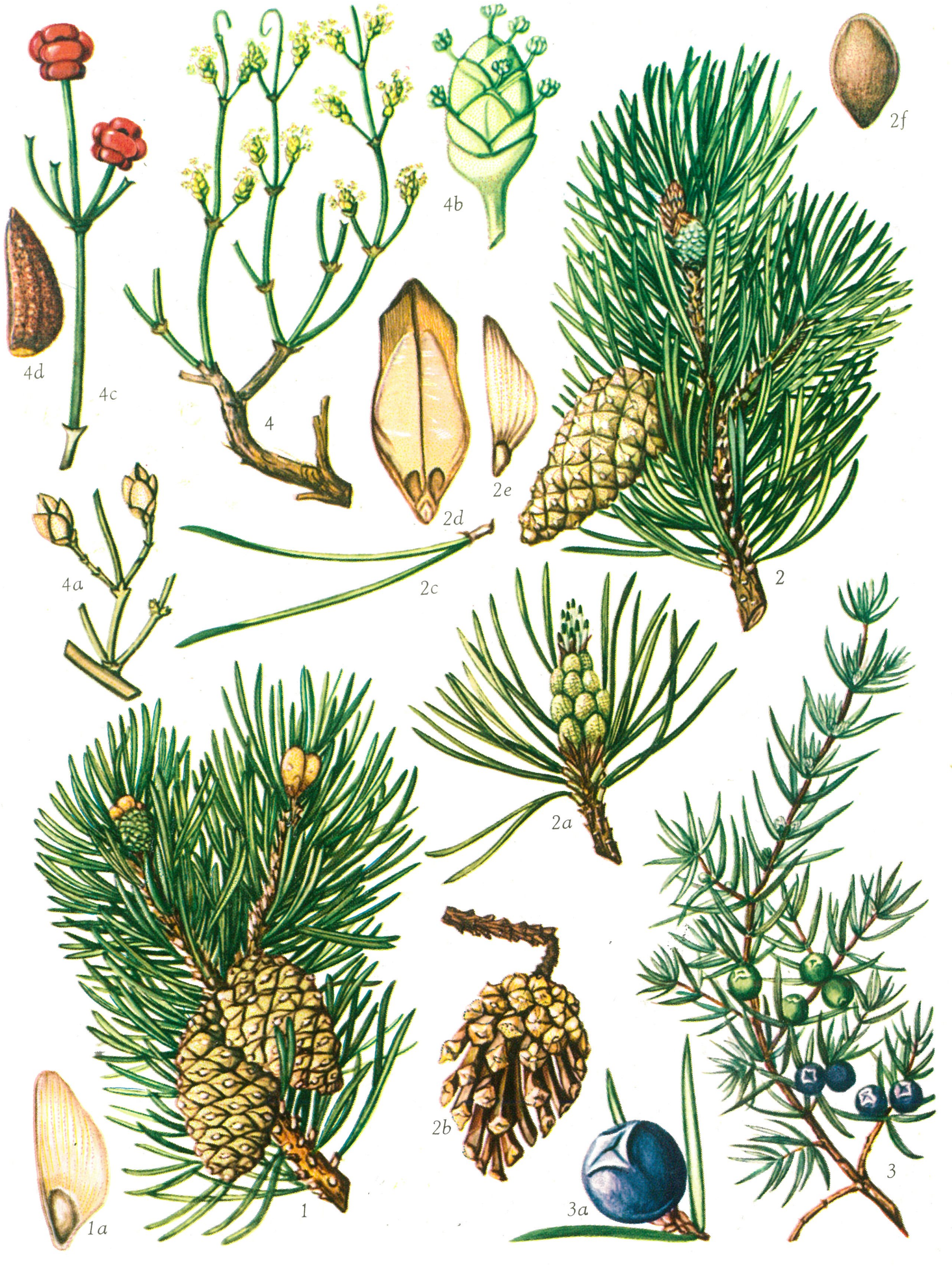
1 (pom) — Pipirig-de-munte *(Equisetum hiemale* L.*)*; 1a — o sporofilă cu sporangii (pg. 71). **2** (fu) şi 2a — Barba-ursului *(E. arvense* L.*)* exemplar sporifer şi asimilator; 2b — o ramură mult mărită (pg. 123). **3** (fm) şi 3a — Ruşinea-ursului *(E. silvaticum* L.*)* exemplar sporifer şi asimilator; 3b — porţiune de rizom; 3c — spor; 3d — spor cu elatere (pg. 71). **4** (fu; ft) — Barba-ursului-de-bahne *(E. palustre* L.*)* (pg. 123).

PLANȘA 12

1 (pm; c) — Tisă *(Taxus baccata* L.*)*; 1a — frunză; 1b — în secțiune transversală; 1c — floare bărbătească; 1d — sămînță (pg. 72). **2** (pm; c) — Molid *(Picea excelsa* (Lam.) Link.*)*; 2a — ramură cu două flori mascule; 2b — inflorescență femelă tînără; 2c — frunză; 2d — în secțiune transversală; 2e — solz carpelar fără semințe; 2f — sămînță cu aripioară (pg. 72). **3** (p) — Larice *(Larix decidua* Mill.*)*; 3a — ramură tînără cu flori mascule și femele; 3b — sămînță cu aripioară (pg. 72). **4** (pm; c) — Brad *(Abies alba* Mill.*)*; 4a — ramură cu flori mascule; 4b — frunză; 4c — în secțiune transversală; 4d — solz carpelar văzut dorsal; 4e — văzut din față cu 2 semințe (pg. 72).

PLANȘA 13

1 (a) — Jneapăn *(Pinus montana* Mill.*)*; 1a — sămînță cu aripioară (pg. 42). **2** (pm; ft; c) — Pin *(P. silvestris* L.*)*; 2a — ramură cu flori mascule; 2b — con desfăcut; 2c — ramură scurtă cu 2 frunze; 2d — solz carpelar cu semințe; 2e — sămînță cu aripioară; 2f — sămînță (pg. 73). **3** (pm; c) — Ienupăr *(Juniperus communis* L.*)*; 3a — bacă falsă (pg. 73) **4** (fud; n) — Cîrcel *(Ephedra distachya* L.*)*; 4a — ramură cu flori femele; 4b — inflorescență masculă; 4c — ramură cu semințe; 4d — sămînță (pg. 192).

PLANȘA 14

1 (pl; n) — Salcie *(Salix alba* L.*)*; 1a — rămurică cu o inflorescență (ament) masculă; 1b — rămurică cu un ament femel; 1c — floare masculă; 1d — floare femelă (pg. 74). **2** (pl; n) — Răchită *(S. fragilis* L.*)*; 2a — rămurică cu un ament mascul; 2b — rămurică cu un ament femel; 2c — floare masculă; 2d — floare femelă (pg. 74). **3** (pl; ac) — Mlaje *(S. viminalis* L.*)*; 3a — rămurică cu un ament mascul; 3b — rămurică cu un ament femel; 3c — floare masculă; 3d — floare femelă (pg. 75). **4** (pl; n) — Răchită-roșie *(S. purpurea* L.*)*; 4a — rămurică cu un ament mascul; 4b — rămurică cu un ament femel; 4c — floare masculă; 4d — floare femelă; 4e — fruct-capsulă; 4f — sămînță (toate florile cu bractei) (pg. 74).

1 (pdm) — Salcie-căprească (*Salix caprea* L.); 1a — rămurică cu inflorescență (ament) masculă; 1b — rămurică cu ament femel; 1c — floare masculă; 1d — floare femelă; 1e — fruct-capsulă; 1f — sămînță (pg. 74). 2 (pc; ac) — Zălog (*S. cinerea* L.); 2a — rămurică cu ament mascul; 2b — rămurică cu ament femel; 2c — floare masculă; 2d — floare femelă (pg. 74). 3 (a) — Salcie-pitică (*S. reticulata* L.); 3a — floare masculă; 3b — floare femelă (pg. 42). 4 (a) — Salcie-pitică (*S. herbacea* L.); 4a — floare masculă; 4b — floare femelă (toate florile cu bractei) (pg. 42).

PLANŞA 16

1 (pl; n; c) — Plop-alb *(Populus alba* L.*)*; 1a — rămurică cu fructe-capsule; 1b — inflorescenţă (ament) masculă; 1c — fruct-capsulă; 1d — sămînţă (pg. 73). **2** (pl; n; c) — Plop-negru (*P. nigra* L.*)*; 2a — floare masculă; 2b — stamină (pg. 73). **3** (pdm; c) — Plop-de-munte (*P. tremula* L.*)*; 3a — ament femel; 3b — floare masculă; 3c — floare femelă (pg. 73). **4** (pm; c) — Fag *(Fagus silvatica* L.*)*; 4a — rămurică cu inflorescenţe mascule şi femele; 4b — floare masculă; 4c — rămurică cu cupe şi fructe (pg. 76).

1 (pcd) — Stejar (*Quercus robur* L.); 1a — floare femelă; 1b — inflorescenţe (amenţi) mascule; 1c — floare masculă; 1d — cupă secţionată în lung (pg. 76). 2. (pcd; c) — Cer (*Q. cerris* L.) (pg. 76). **3** (pcd; c) — Gorun (*Q. sessiliflora* Salisb.); 3a — cupă secţionată în lung (pg. 76). **4** (pc) — Stejar-pufos (*Q. pubescens* Willd.); 4a — fragment de frunză; 4b — cupă (pg. 77).

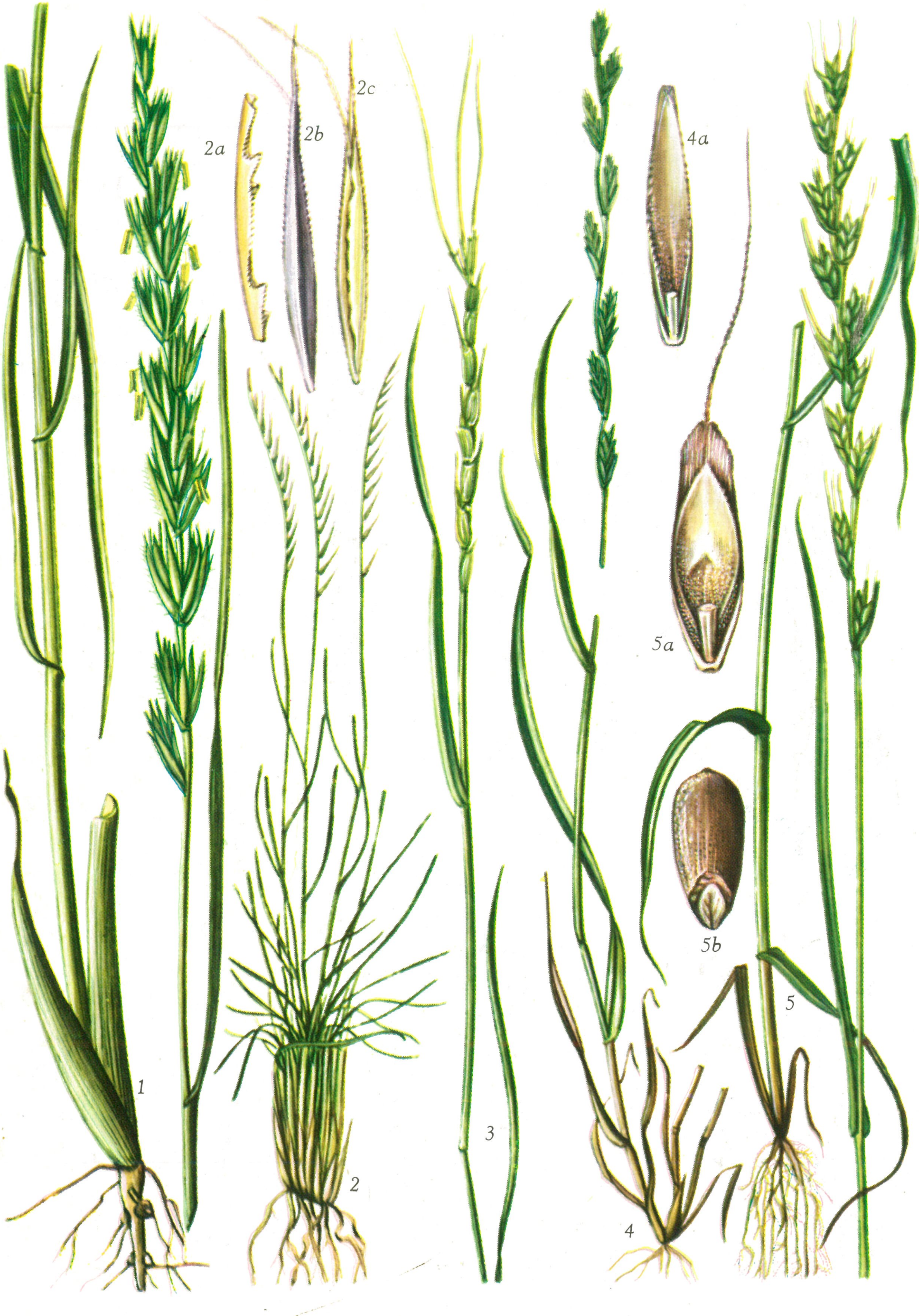
PLANŞA 18

1 (p) — Alun *(Corylus avellana* L.*)*; 1a — rămurică cu cîte o inflorescenţă (ament) masculă (amenţii lungi) şi femelă; 1b — ament femel; 1c — două flori femele (dicaziu); 1d — floare masculă (pg. 75). **2** (pl; n) — Anin-negru *(Alnus glutinosa* Gaertn.*)*; 2a — rămurică cu amenţi masculi şi femeli (în primăvara); 2b — conuri false uscate; 2c — fruct-nuculă (pg. 75). **3** (pl; n) — Anin-alb *(A-incana* L.*)*; (pg. 76). **4** (p) — Carpen *(Carpinus betulus* L.*)*; 4a — nuculă (pg. 75). **5** (pdm) — Mesteacăn *(Betula verrucosa* Ehrh.); 5a — amenţi masculi; 5b — samară (pg. 75).

1 (c) — Grîu-moale *(Triticum vulgare* Vill.*)*; 1a — spiculeţ; 1b — fruct-cariopsă (pg. 243). 2 (c) — Orz *(Hordeum vulgare* L.*)*; 2a — porţiune de rahis cu trei spiculeţe; 2b — fruct cu palee (pg. 243). 3 (c) — Orzul-şoarecilor *(H. murinum* L.*)*; 3a — porţiune de rahis cu trei spiculeţe (pg. 215). 4 (c) — Secară *(Secale cereale* L.*)*; 4a — spiculeţ; 4b — fruct-cariopsă (pg. 243).

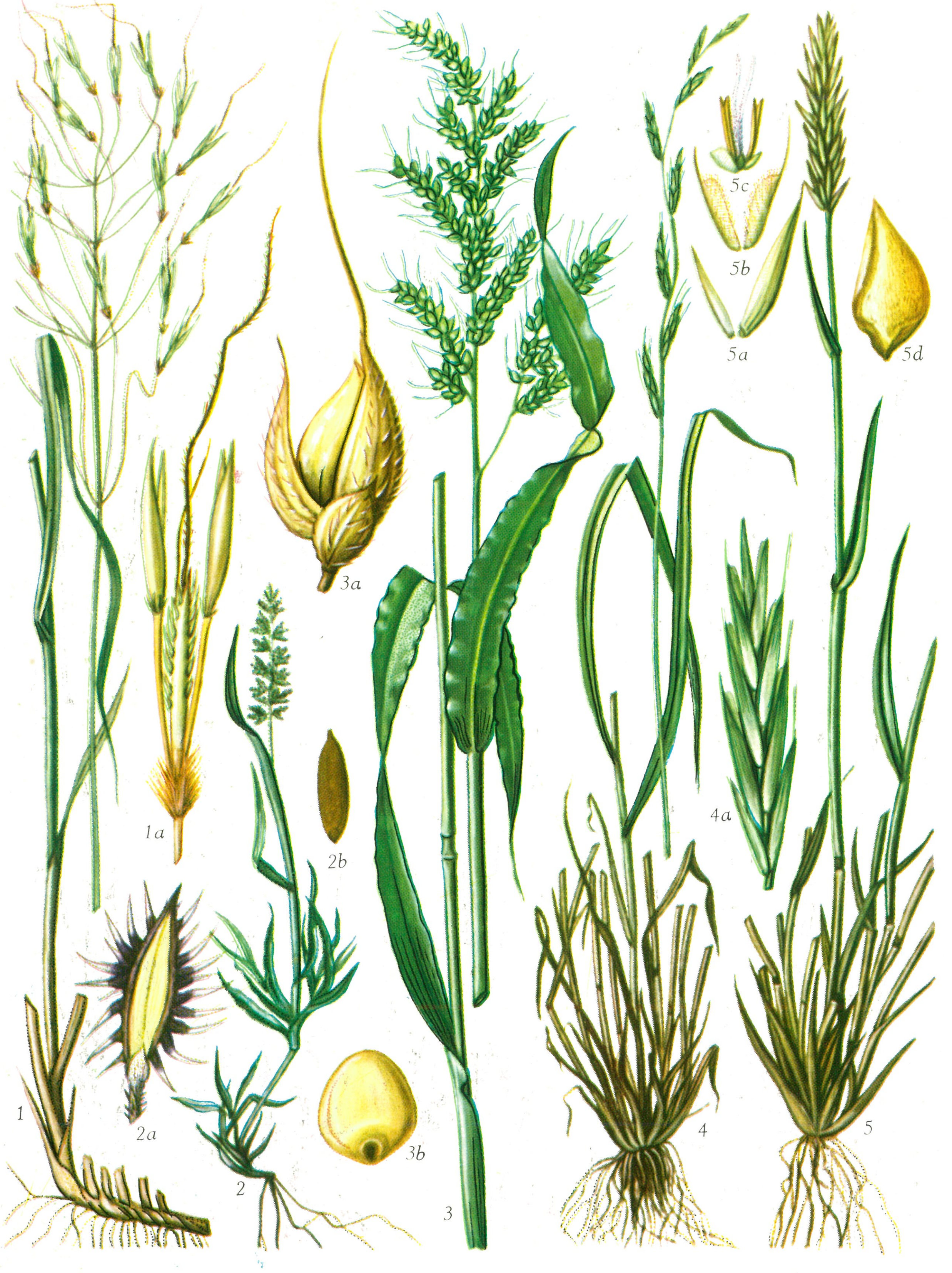

1 (nm) — Perişor-de-nisipuri *(Elymus giganteus* Vahl) (pg. 193). 2 (a; fdm) — Ţăpoşică *(Nardus stricta* L.); 2a — porţiune din axă mult mărită; 2b — spiculeţ văzut dorsal; 2c — spiculeţ văzut ventral (pg. 43). 3 (fuscd) — Ciucure *(Aegilops cylindrica* Host) (pg. 159). 4 (f) — Zîzanie *(Lolium perenne* L.); 4a — spiculeţ văzut ventral (pg. 127). 5 (s) — Sălbăţie *(Lolium temulentum* L.); 5a — spiculeţ văzut ventral; 5b — fruct-cariopsă (pg. 215).

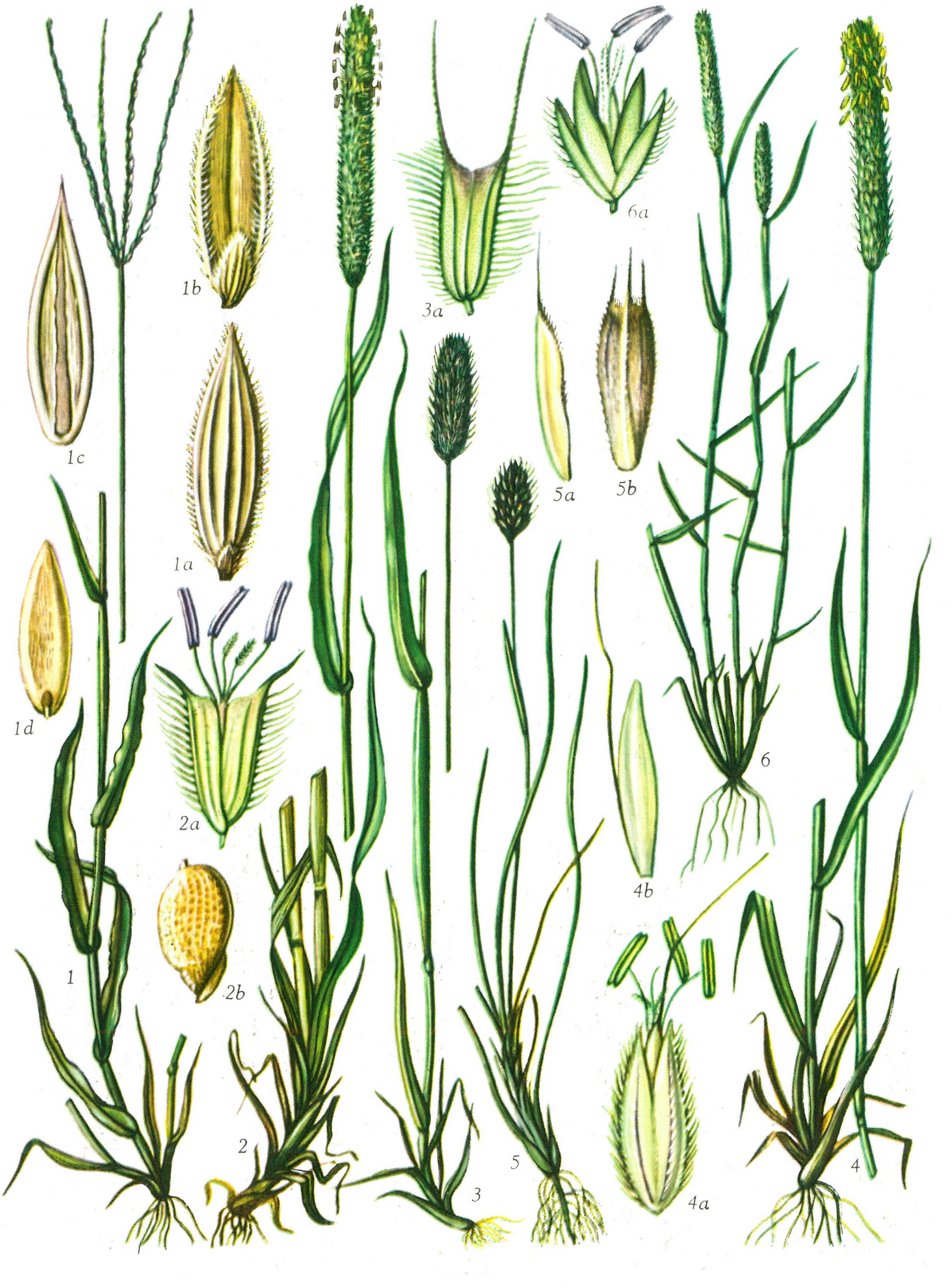

1 (fu; se) — Pir *(Agropyron repens* (L.) P. Beauv.*)*; 1a — spiculeţ; 1b — paleea inferioară şi superioară incluzînd fructul (pg. 127). **2** (fuscd; r) — Pir-cristat *(A. cristatum* (L.) Gaertn.); 2a — spiculeţ (pg. 159). **3** (fuscd) — *Haynaldia villosa* (L.) Schur; 3a — spiculeţ cu glumele uşor îndepărtate; 3b — gluma inferioară (pg. 159). **4** (fuscd; n; rs) — Pir-gros *(Cynodon dactylon* (L.) Pers.*)*; 4a — spiculeţ (pg. 214). **5** (fuscd; n) — Bărboasă *(Andropogon ischaemum* L.*)*; 5a — două spiculeţe (cel inferior bisexuat, cel de sus mascul) (pg. 156).

PLANŞA 22

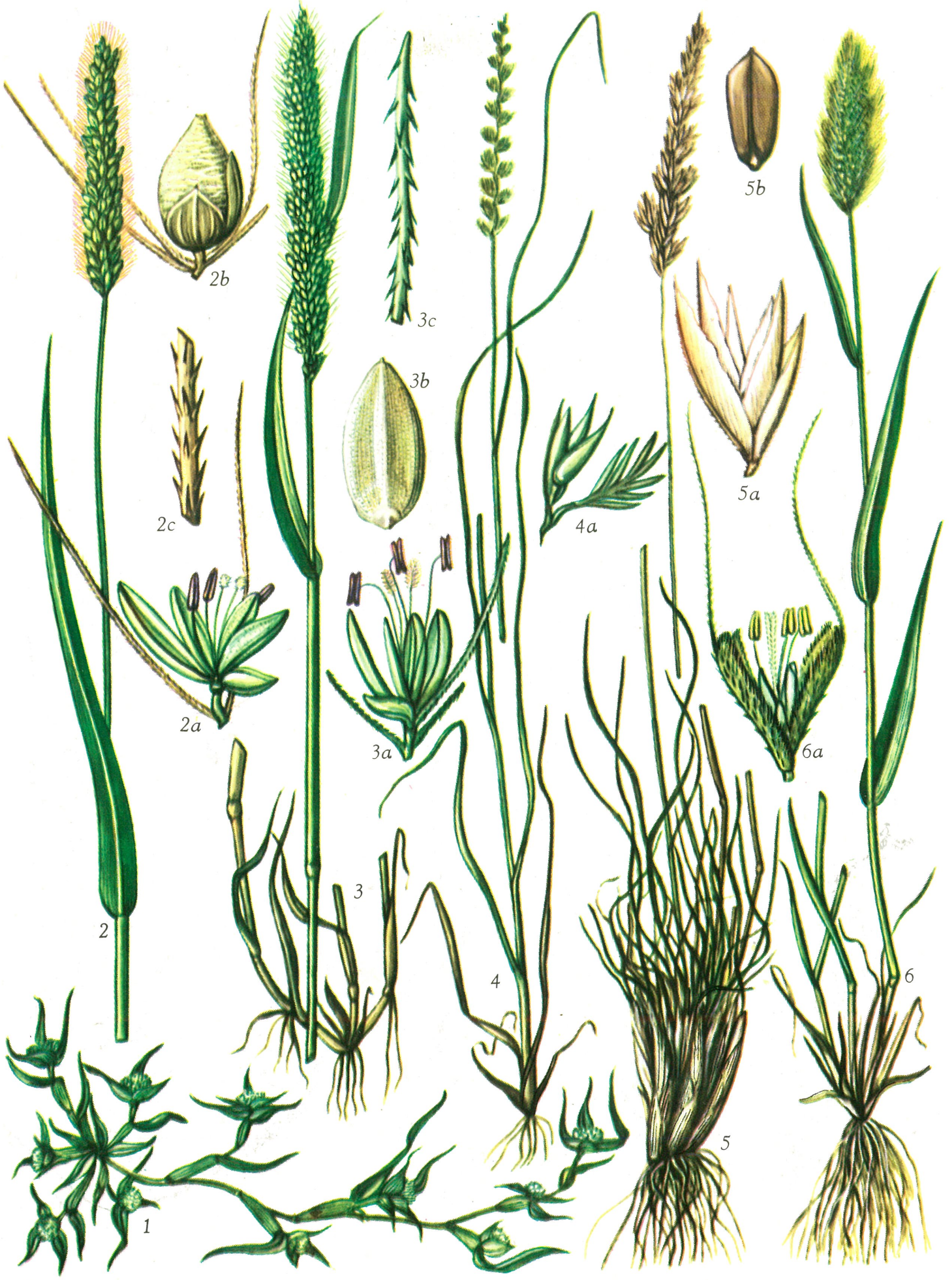

1 (pc; fusc; n) — Sadină *(Chrysopogon gryllus* Trin.*)*; 1a — trei spiculeţe (cel de jos bisexuat, celelalte mascule*)* (pg. 77). 2 (n) — Iarbă-scăioasă *(Tragus racemosus* (L.) All.*)*; 2a — spiculeţ văzut dinspre gluma de jos; 2b — fruct-cariopsă (pg. 192). 3 (fu; ac; s) — Iarbă-bărboasă *(Echinochloa crus-galli* (L.) P. Beauv.*)*; 3a — spiculeţ; 3b — cariopsă (pg. 213). 4 (p) — Obsigă *(Brachipodium silvaticum* (Huds.) R. et Sch.*)*; 4a — spiculeţ (pg. 78). 5 (a; fu) — Viţelar *(Anthoxanthum odoratum* L.*)*; 5a-c — spiculeţ desfăcut (5a — glume externe, 5b — glume interne, 5c — palee cu stamine şi pistil); 5d — cariopsă (pg. 124).

1 (s) — Meişor-roşu *(Digitaria sanguinalis* (L.) Scop.*)*; 1a — spiculeţ văzut dorsal; 1b — spiculeţ văzut ventral; 1c — fruct-cariopsă îmbrăcat în palee, văzut ventral; 1d — cariopsă (pg. 213). **2** (fm) — Timoftică *(Phleum pratense* L.*)*; 2a — spiculeţ; 2b — cariopsă (pg. 124). **3** (a) — Timoftică-de-munte *(P. alpinum* L. ssp. *commutatum* (Gaud.) Richt.*)*; 3a — spiculeţ (cele două glume) (pg. 43). **4** (fu) — Coada-vulpii *(Alopecurus pratensis* L.*)*; 4a — spiculeţ; 4b — palee inferioară (pg. 124). **5** (a) — Mălaiul-cucului *(Sesleria coerulans* Friv.*)*; 5a — gluma inferioară; 5b — paleea inferioară (pg. 44). **6** (h; n) — *Heleochloa alopecuroides* (Pill. et Mitt.) Host; 6a — spiculeţ (pg. 185).

PLANŞA 24

1 (h) — Ghimpariţă *(Crypsis aculeata* (L.) Ait.*)* (pg. 185). **2** (rs) — Mohor *(Setaria glauca* (L.) P. Beauv.*)*; 2a — floare; 2b — fruct-cariopsă îmbrăcat în glume; 2c — porţiune de setă mult mărită (pg. 213.). **3** (s) — Mohor *(S. verticillata* (L.) P. Beauv.*)*; 3a — spiculeţ; 3b — cariopsă; 3c — porţiune de setă mult mărită (pg. 213). **4** (fu) — Peptănariţă *(Cynosurus cristatus* L.*)*; 4a — spiculeţ fertil şi unul steril (pg. 126). **5** (fus) — *Koeleria gracilis* Pers.; 5a — spiculeţ; 5b — cariopsă (pg. 157). **6** (hm) — *Polypogon monspeliensis* (L.) Desf.; 6a — spiculeţ (pg. 193).

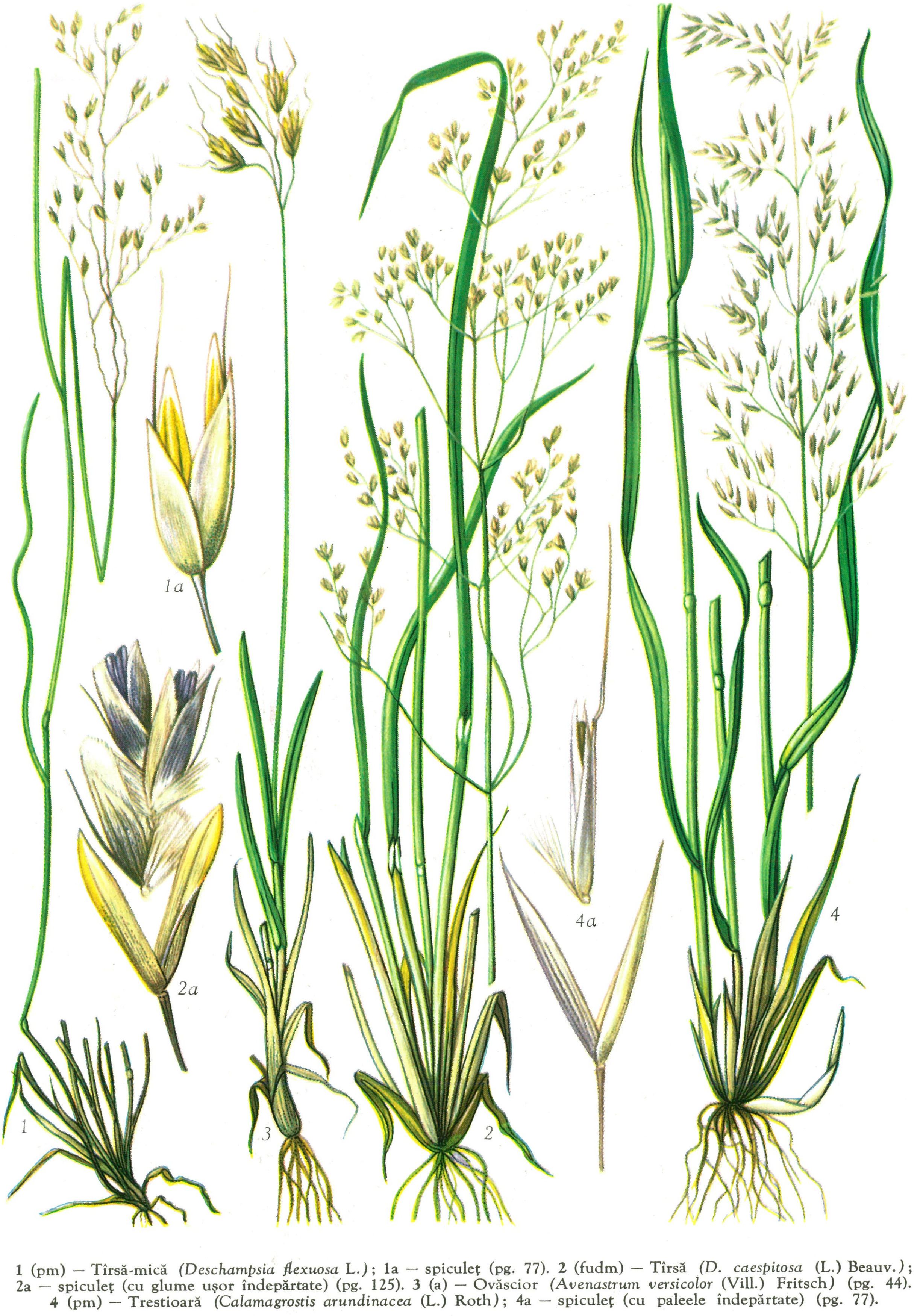

1 (fu; h) — Iarba-cîmpului *(Agrostis stolonifera* L.); 1a — porţiune de frunză cu ligulă; 1b — floare; 1c — fruct-cariopsă (pg. 124). **2** (fm) — Păiuş *(A. tenuis* Sibith); 2a — porţiune de frunză cu ligulă (pg. 124). **3** (a) — Iarba-stîncilor *(A. rupestris* All.); 3a — floare (pg. 43). **4** (c) — Orez *(Oryza sativa* L.); 4a — cariopsă îmbrăcată în palee (pg. 243). 5 (ac) — *Leersia oryzoides* (L.) Sw.; 5a — spiculeţ (pg. 202). **6** (ft) — Iarbă-albastră *(Molinia coerulea* (L.) Moench); 6a — spiculeţ (pg. 125).

PLANŞA 26

1 (pdm) — Meişor *(Milium effusum* L.*)*; 1a — spiculeţ (pg. 77). 2 (p) *Oryzopsis virescens* (Trin.) Beck; 2a — spiculeţ (pg. 77). 3 (f) — Flocoşică *(Holcus lanatus* L.*)*; 3a — spiculeţ (pg. 125). 4 (fuscd) — Năgară *(Stipa capillata* L.*)*; 4a — palee cu aristă (pg. 156). 5 (fuscd) — Colilie *(S. joannis* Čelak.*)*; 5a — palee cu aristă; 5b — aceeaşi cu o parte din aristă (pg. 156). 6 (fuscd) — Colilie *(S. lessingiana* Trin.*)*, palee cu aristă (pg. 157).

1 (pm) — Tîrsă-mică *(Deschampsia flexuosa* L.*)*; 1a — spiculeţ (pg. 77). **2** (fudm) — Tîrsă *(D. caespitosa* (L.) Beauv.*)*; 2a — spiculeţ (cu glume uşor îndepărtate) (pg. 125). **3** (a) — Ovăscior *(Avenastrum versicolor* (Vill.) Fritsch*)* (pg. 44). **4** (pm) — Trestioară *(Calamagrostis arundinacea* (L.) Roth*)*; 4a — spiculeţ (cu paleele îndepărtate) (pg. 77).

PLANȘA 28

1 (s) — Odos (*Avena fatua* L.); 1a — spiculeț (pg. 214). **2** (c) — Ovăs (*Avena sativa* L.); 2a — fruct-cariopsă îmbrăcat în palee, văzut ventral; 2b — cariopsă (pg. 243). **3** (f) — Ovăs-auriu (*Trisetum flavescens* (L.) Pal. Beauv); 3a — spiculeț; 3b — cariopsă îmbrăcată în palee (pg. 125). **4** (f) — Ovăscior (*Arrhenatherum elatius* (L.) J. et Presl.); 4a — spiculeț (pg. 125). **5** (f) — Ovăscior (*Avenastrum pubescens* (Huds.) Jess.); 5a — floare (pg. 125).

1 (h) — Ierboi-de-bahnă *(Beckmannia eruciformis* (L.) Host*)*; 1a — spiculeţ cu o porţiune din axa spicului (pg. 185). **2** (ac; fucd) — Stuf *(Phragmites communis* Trin.*)*; 2a — floare (pg. 202). **3** (s) — Costrei *(Sorghum halepense* (L.) Pers.*)*; 3a — trei spiculeţe, cel inferior bisexuat, celelalte (uşor îndepărtate) bărbăteşti (pg. 213). **4** (fu)—Golomăţ *(Dactylis glomerata* L.*)*; 4a — floare (paleea inferioară şi superioară) (pg. 126).

1 (f) — Firuţă-de-livezi *(Poa pratensis* L.*)*; 1a — porţiune de frunză cu ligulă; 1b — spiculeţ (pg. 126). **2** (a; r) — Hiruşor *(Poa annua* L.*)*; 2a — spiculeţ (pg. 214). **3** (fusc) — Firuţă-bulboasă *(Poa bulbosa* L.*)*; 3a — variet. *vivipara* Koel. — panicul; 3b — bulbil (pg. 158). **4** (a) — Firuşca-şopîrlelor *(Poa alpina* L.*)*; 4a — spiculeţ (pg. 44). **5** (fusc; r) — *Sclerochloa dura* (L.) P. Beauv.; 5a — spiculeţ (pg. 157). **6** (n; r) — *Eragrostis minor* Host; 6a — spiculeţ (pg. 214). **7** (f) — Tremurătoare *(Briza media* L.*)*; 7a — spiculeţ (pg. 126).

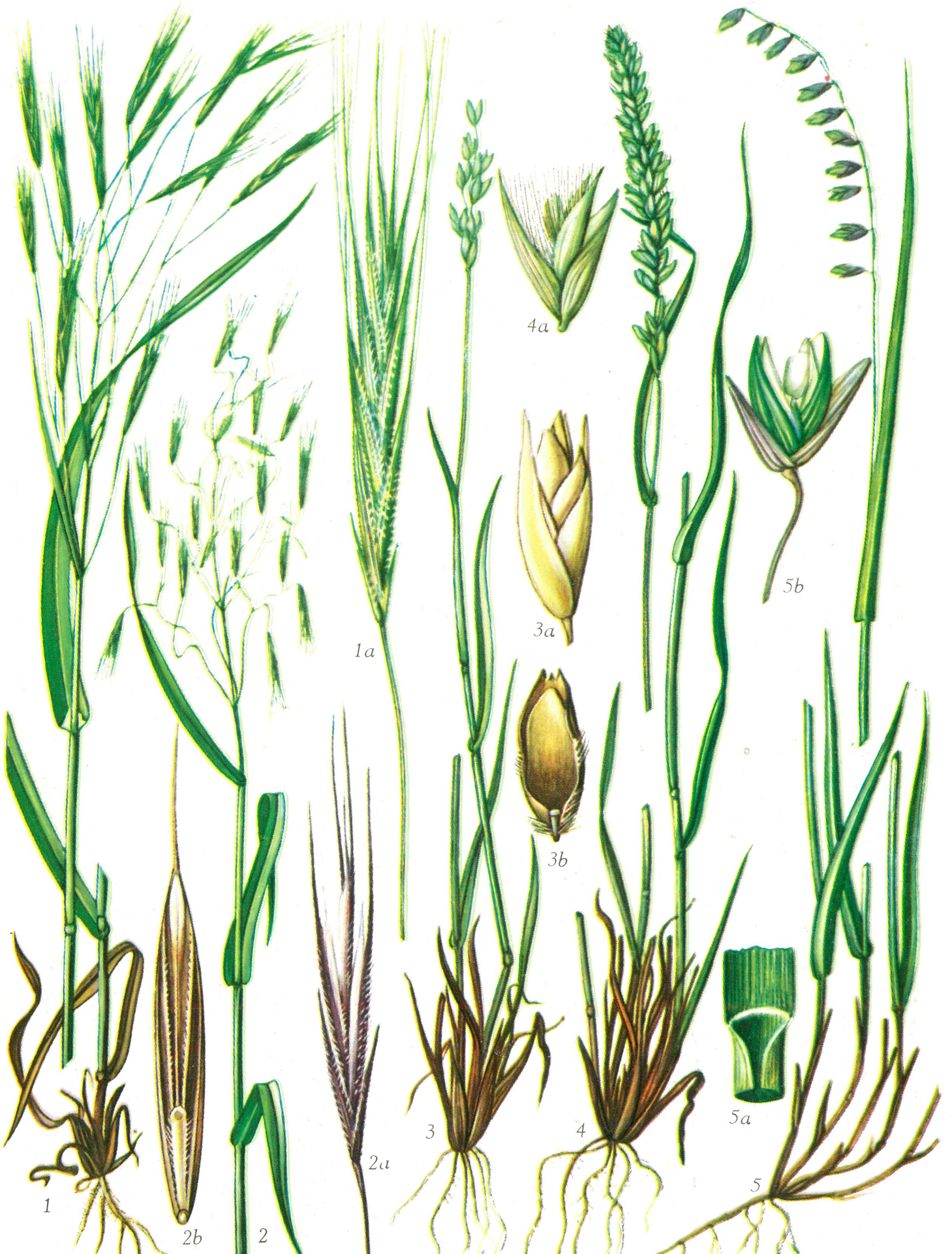

1 (ac) — Rourică (*Glyceria fluitans* (L.) R. Br.); 1a — spiculeţ (pg. 202). **2** (ac) — Mană-de-apă (*G. aquatica* (L.) Wahlenb.); 2a — spiculeţ; 2b — floare văzută ventral-lateral; 2c — fruct-cariopsă (pg. 202). **3** (ac) — *Catabrosa aquatica* (L.) P. Beauv.; 3a — spiculeţ (pg. 202). **4** (h) — Bălănică (*Puccinellia distans* (Jacq.) Parl.); 4a — spiculeţ (pg. 185). **5** (h) — *P. intermedia* (Schur) Janchen, un spiculeţ (pg. 186).

PLANŞA 32

1 (fus) — Păiuş *(Festuca sulcata* (Hack.) Nym.*)*; 1a — spiculeţ; 1b — fruct-cariopsă îmbrăcat în palee, văzut ventral (pg. 158). **2** (a) — Păruşcă *(F. supina* Schur*)*; 2a — spiculeţ (pg. 45). **3** (fu) — Păiuş-de-livezi *(F. pratensis* Huds.*)*; 3a — cariopsă îmbrăcată în palee, văzută lateral (pg. 126). **4** (a; fm) — Păiuş-roşu *(Festuca rubra* L.*)*; **4a** — cariopsă îmbrăcată în palee, văzută ventral; 4b — spiculeţ (pg. 127). **5** (pm) — Păiuş-de-munte *(F. drymeia* Mert et Koch*)*; 5a — spiculeţ (pg. 78).

1 (n; rs) — Obsigă *(Bromus sterilis* L.*)*; 1a — spiculeţ (pg. 214). **2** (n; rs) — Obsigă *(B. tectorum* L.*)*; 2a — spiculeţ; 2b — fruct-cariopsă îmbrăcat în palee, văzut ventral (pg. 214). **3** (f) — *Sieglingia decumbens* (L.) Bernh; 3a — spiculeţ; 3b — cariopsă îmbrăcată în palee, văzută ventral (pg. 125). **4** (fus) — Mărgică *(Melica ciliata* L.*)*; 4a — spiculeţ (pg. 157). **5** (p) — Mărgică *(M. nutans* L.*)*; 5a — porţiune de frunză cu ligulă; 5b — spiculeţ (pg. 77).

PLANŞA 34

1 (fus) — Obsigă *(Bromus mollis* L.*)*; 1a — palee inferioară (pg. 158). **2** (rs) — *B. arvensis* L.; 2a — stamină; 2b — floare (pg. 214). **3** (fus) Obsigă *(B. squarrosus* L.*)*; 3a — palee inferioară (pg. 158). **4** (f) — *B. commutatus* Schrad.; 4a — stamină (pg. 127). **5** (fuscd) — Obsigă-nearistată *(B. inermis* Leyss.*)*; 5a — fruct îmbrăcat în palee (pg. 158).

1 (fucd; ac) — Căprișor *(Pycreus flavescens* L.*)*; 1a — floare cu bractee; 1b — fruct-nuculă (pg. 193). **2** (fu; ac) — Căprișor-oacheș *(Cyperus fuscus* L.*)*; 2a — floare cu bractee; 2b — nuculă (pg. 127). **3**(ac) — Rogoz *(Duvaljouvea serotina* (Rottb.) Palla); 3a — floare cu bractee; 3b — nuculă (pg. 203). **4** (fu; n) — Cipirig *(Holoschoenus vulgaris* Lk.*)*; 4a — floare cu bractee; 4b — nuculă (pg. 128). **5** (ac). *Chlorocyperus glaber* (L.) Palla; 5a — nuculă cu rest de stigmate (pg. 203). **6** (fu) — Pipiriguț *(Heleocharis palustris* (l.) R. Br.) (pg. 128).

PLANŞA 36

1 (fu; ft) — Bumbăcariță *(Eriophorum latifolium* Hoppe*)* (pg. 127). **2** (ft) — Bumbăcariță *(E. vaginatum* L.*)*; 2a — floare cu bractee; 2b — fruct-nuculă îmbrăcat în peri; 2c — nuculă (pg. 128). **3** (ft; ac) — Țipirig *(Scirpus silvaticus* L.*)*; 3a — floare cu bractee (pg. 203). **4** (ac; h) — Pipirig *(Bolboschoenus maritimus* (L.) Palla*)*; 4a — nuculă cu rest de înveliș floral (pg. 186). **5** (ac) — Pipirig - mare *(Schoenoplectus lacustris* (L.) Palla*)*; 5a — floare cu bractee; 5b — nuculă (pg. 203).

1 (ft) — Rogoz-de-mlaştină (*Carex pauciflora* Lightf.); 1a — utriculă (pg. 128). **2** (fumcd) — Rogojel (C. *praecox* Schreb.); 2a — floare masculă cu glumă; 2b — floare femelă cu glumă (pg. 160). **3** (a) — Coarnă (C. *curvula* All.); 3a — utricula cu stigmate (pg. 45). **4** (fum; ft) — Rogoz (C. *canescens* L.); 4a — utriculă cu stigmate şi cu glumă (pg. 128). **5** (pm)-Rogoz (C. *remota* L.); 5a — utricula cu glumă (pg. 79). **6** (p; f) — Rogoz (C. *contigua* Hoppe); 6a — utriculă cu stigmate; 6b — fruct-nuculă cu rest de stile (pg. 78).

PLANŞA 38

1 (p) — Şovar (*Carex silvatica* Huds.); 1a — utriculă cu glumă (pg. 79). **2** (p) — Rogoz-digitat (*C. digitata* L.); 2a — utriculă cu glumă (pg. 79). **3** (fcd) — Rostogol (*C. caryophyllea* Latour); 3a — utriculă cu stigmate şi cu glumă; 3b — fruct-nuculă (pg. 128). **4** (a) — Rogoz-verde (*C. sempervirens* Vill.); 4a — utriculă cu glumă (pg. 45). **5** (p) — Rogoz-păros (*C. pilosa* Scop.); 5a — utriculă cu stigmate; 5b — glumă de la o floare femelă (pg. 79).

1 (fucd) — Rogoz *(Carex distans* L.*)*; 1a — utriculă cu stigmate; 1b — glumă de la o floare femelă (pg. 129). **2** (pcd) — Rogoz *(C. michelli* Host.*)*; **2a — floare masculă cu glumă**; 2b — utriculă cu stigmate și cu glumă (pg. 79). **3** (fucd; ac) — Rogoz-mare (C. *riparia* Curt.*)*; **3a — utriculă cu stigmate și cu glumă**; 3b — gluma de la o floare masculă (pg. 203); **4** (fum) — Rogoz-galben (C. *flava* L.*)*; **4a — utriculă cu stigmate și cu glumă** (pg. 129). **5** (fucd) — Pir-roșu (C *hirta* L.*)*; **5a — utriculă cu stigmate și cu glumă** (pg. 129).

PLANŞA 40

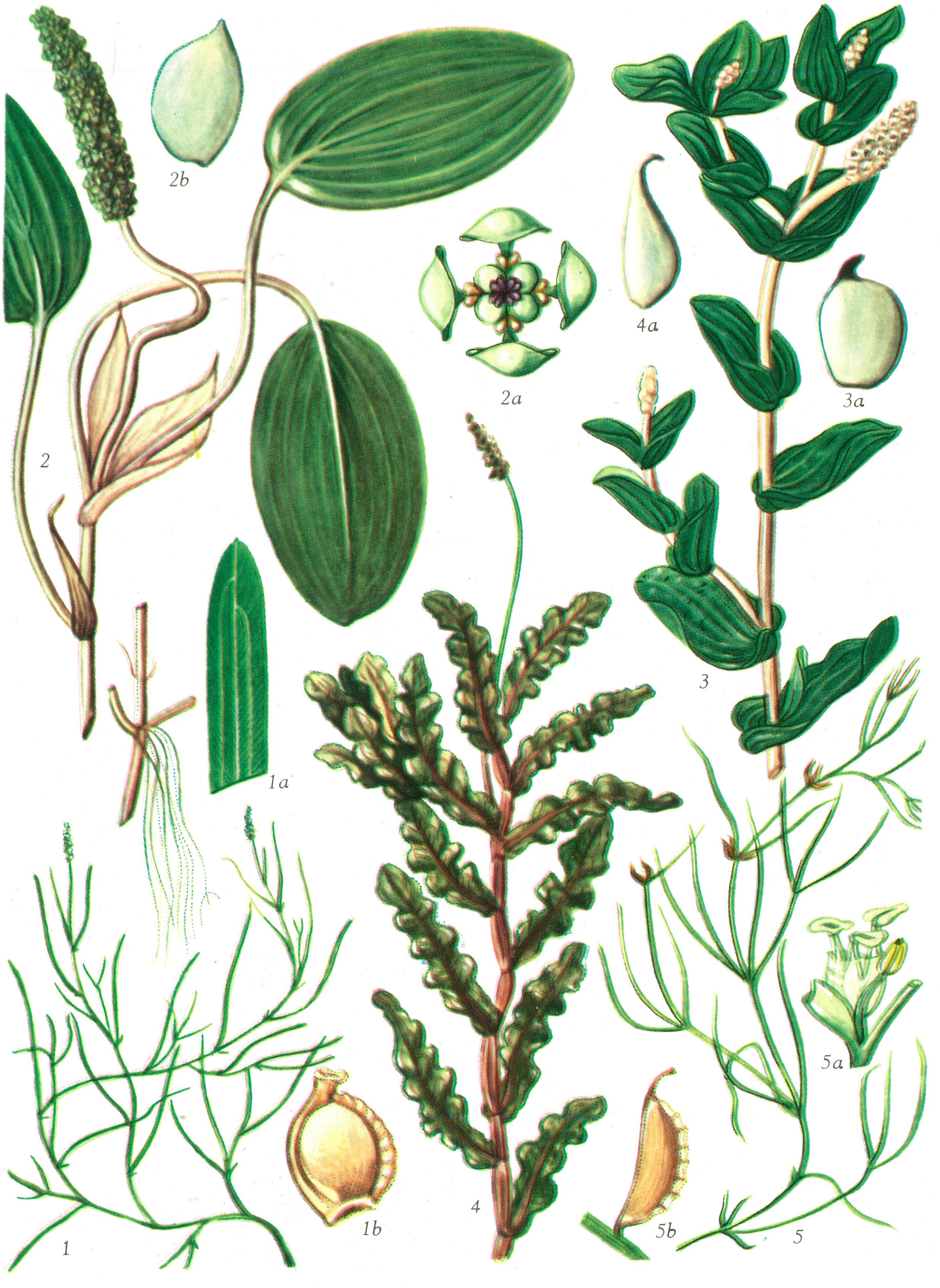
1 (fu) — Rugină *(Juncus articulatus* L.*)*; 1a — fruct-capsulă cu înveliş floral (pg. 129). **2** (fu) — Rugină *(J. compressus* Jacq.*)*; 2a — capsulă cu înveliş floral (pg. 129). **3** (fu) — Rugină *(J. effusus* L.*)*; 3a — floare; 3b — capsulă cu înveliş floral; 3c — sămînţă văzută lateral (pg. 129). **4** (n; r) — Iarba-bivolului *(J. bufonius* L.*)*; 4a — capsulă cu înveliş floral (pg. 194). **5** (r) — Rugină *(J. tenuis* Willd.*)*; 5a — capsulă cu înveliş floral (pg. 215). **6** (a) — Rugină-de-stîncă *(J. trifidus* L.*)*; 6a — floare; (pg. 45). *7* (a) — Rugină *(J. triglumis* L.*)* (pg. 45).

1 (p) — Horşti (*Luzula pilosa* Willd.); 1a — fruct-capsulă deschisă, înconjurat de înveliş floral (pg. 80). **2** (pdm) — Mălaiul-cucului-alb (*L. albida*) (Hoffm. L.) DC.); 2a — floare; 2b — capsulă deschisă; 2c — sămînţă văzută lateral (pg. 80). **3** (pm) — Scredei (*L. silvatica* (Huds.) Gaud.); 3a — capsulă cu înveliş floral (pg. 80). **4** (a) — Mălaiul-cucului (*L. spicata* (L.) Lam. et DC.); 4a — sămînţă văzută ventral (pg. 45). **5** (f) — Mălaiul-cucului (*L. campestris* (L.) DC.) 5a — floare (pg. 130).

1 (ac) — Papură (*Typha latifolia* L.); 1a — floare femelă; 1b — floare masculă (pg. 204). **2** (a) — Papură (*T. angustifolia* L.) (pg. 204). **3** (ac) — Buzdugan-de-apă (*Sparganium erectum* L.); 3a — fruct-nuculă (pg. 204). **4** (ac) — Inariță (*Najas marina* All.); 4a — floare masculă (pg. 205). **5** (ac) — Lintiță (*Lemna minor* L.) (pg. 206). **6** (ac) — Lintiță (*L. trisulca* L.) (pg. 206). **7** (ac) — Lintiță (*Spirodela polyrrhiza* (L.) Schleid.) (pg. 206).

1 (ac) — Broscariță (*Potamogeton pusillus* L.); 1a — vîrf de frunză; 1b — fruct-nuculă (pg. 205) **2** (ac) — Broscariță-plutitoare (*P. natans* L.); 2a — floare; 2b — nuculă (pg. 204). **3** (ac) — Moț (*P. perfoliatus* L.); 3a — nuculă (pg. 204). **4** (ac) — Pașă (*P. crispus* L.); 4a — fruct (pg. 205). **5** (ac) — Mătriță (*Zannichellia palustris* L.); 5a — floare masculă și femelă; 5b — nuculă (pg. 205).

PLANŞA 44

1 (h) — *Triglochin maritimum* L.; 1a — fruct parţial (pg. 186). 2 (ac) — Iarbă-de-mare (*Zostera marina* L.); 2a — lăstar cu inflorescenţă (pg. 205). 3 (ac) — Orzoaică-de-baltă (*Vallisneria spiralis* L.) (pg. 205). 4 (ac) — Ciuma-apelor (*Helodea canadensis* Rich.) (pg. 205).

1 (pc) — Rodu-pămîntului *(Arum maculatum* L.*)*; 1a — spadixul cu flori, fără spată; 1b — fructe-bace; 1c — sămînţă (pg. 80). **2** (ac) — Obligeană *(Acorus calamus* L.*)*; 2a — floare văzută de sus (pg. 205). **3** (ac) — Coada-zmeului *(Calla palustris* L.*)*; 3a — floare; 3b — bace înconjurate de spată; 3c — bacă (pg. 206).

PLANŞA 46

1 (pl; c) — Hamei *(Humulus lupulus* L.*)*; 1a — ramură cu inflorescenţe femele; 1b — inflorescenţă femelă mărită; 1c — flori femele; 1d — inflorescenţă masculă; 1e — floare masculă (pg. 81). **2** (pcd) — Ulm-de-cîmp *(Ulmus foliacea* Gilib.); 2a — rămurică cu flori; 2b — floare; 2c — rămurică cu fructe-samare (pg. 81). **3** (pcd) — Dalac *(Paris quadrifolia* L.*)*; 3a — fruct-bacă (pg. 80). **4** (p) — Vîsc *(Viscum album* L.*)*; 4a — inflorescenţă femelă (pg. 81).

1 (t; rs) — Urzica-mare *(Urtica dioica* L.*)*; 1a — floare masculă; 1b — porţiune de inflorescenţă cu fructe (pg. 215) 2 (rm) — Ştevia-stînelor *(Rumex alpinus* L.*)*; 2a — lacinii perigonale îmbrăcînd fructul-nuculă (pg. 216). 3 (fu) — Măcriş *(Rumex acetosa* L.*)*; 3a — floare masculă; 3b — ovar cu stigmate sectate; 3c — lacinii perigonale (pg. 130). **4** (fu; r) — Dragavei *(R. crispus* L.*)*; 4a — floare masculă; 4b — lacinii perigonale; 4c — nuculă (pg. 130).

PLANŞA 48

1 (rs) — Ştir *(Amarantus retroflexus* L.*)*; 1a — floare masculă; 1b — floare femelă; 1c — sămînță (pg. 218). **2** (rs) — Spanac-sălbatic *(Chenopodium album* L.*)*; 2a — floare; 2b — fruct tînăr îmbrăcat în înveliş floral, văzut de sus; 2c — fruct cu sămînță (pg. 216). **3** (rs) — Lobodă *(Atriplex patula* L.*)*; 3a — floare masculă; 3b — floare femelă; 3c — bracteole ce îmbracă fructul; 3d — sămînță (pg. 217). **4** (rs) — Troscot *(Polygonum aviculare* L.); 4a — vîrf de rămurică mult mărită; 4b — nuculă. (pg. 216)- **5** (rs) — Hrişcă-urcătoare *(Fagopyrum convolvulus* (L.) H. Gross.*)*; 5a — floare; 5b — nuculă (pg. 216).

1 (h) — *Bassia hirsuta* (L.) Aschers.; 1a — fruct-nuculă acoperit de înveliş floral (pg. 187). **2** (fusc) — Ciulei *(Ceratocarpus arenarius* L.*)*; 2a — nuculă acoperită de două bracteole (pg. 217). **3** (h) — Ghirin *(Suaeda maritima* (L.) Dumort.*)*; 3a — floare; 3b — sămînţă (pg. 187). **4** (h) — Brîncă *(Salicornia herbacea* L.*)*; 4a — floare văzută în secţiune transversală prin tulpină (pg. 187). **5** (ac) — Cosor *(Ceratophyllum demersum* L.*)*; 5a — frunză; 5b — floare masculă; 5c — stamină; 5d — floare femelă (pg. 206). **6** (pm; fm) — Spînz *(Helleborus purpurascens* W. et K.*)*; 6a — petală modificată în nectarină (pg. 82).

PLANŞA 50

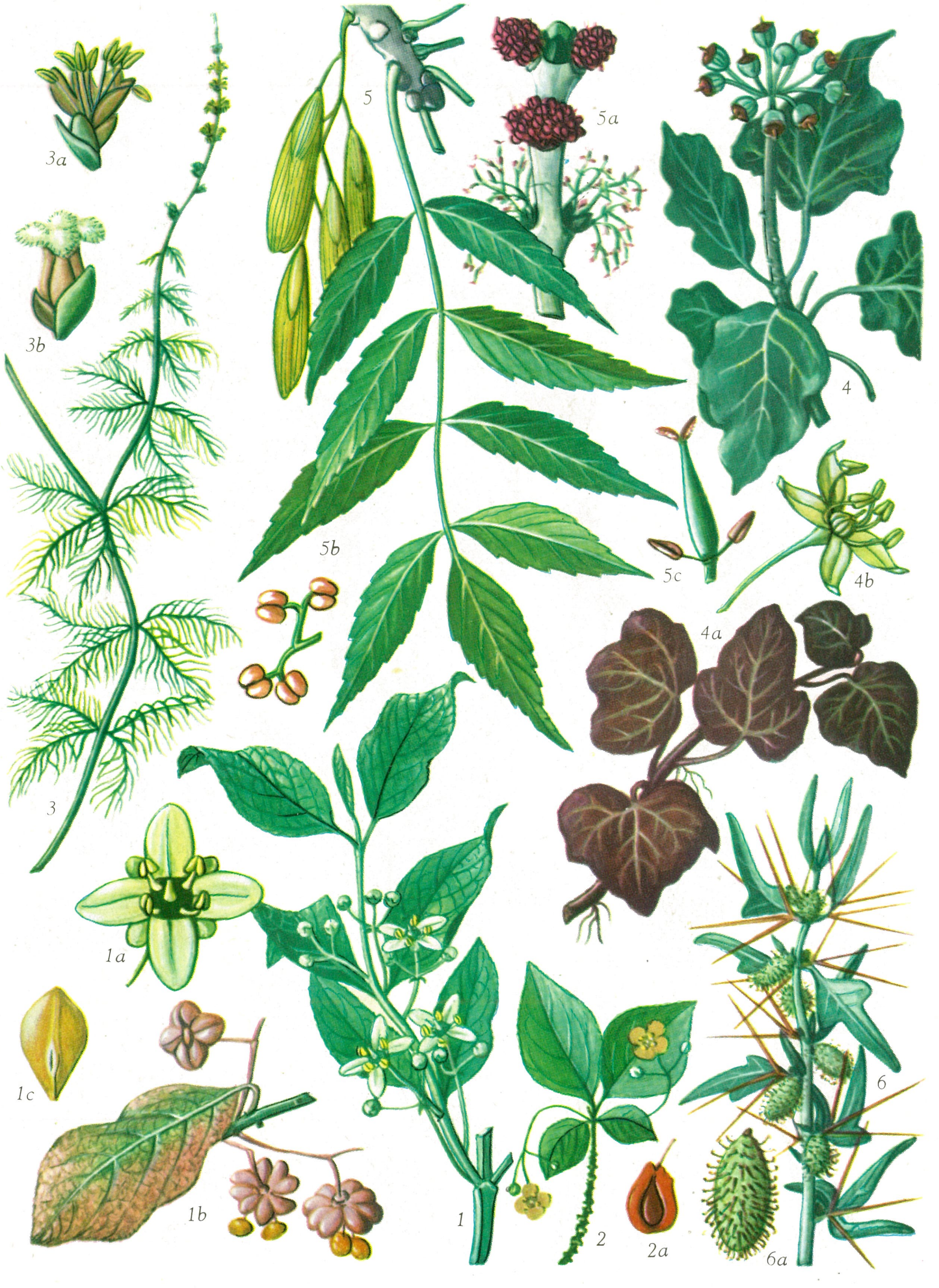

1 (a; f) — Crețișoare (*Alchemilla vulgaris* L.); 1a — floare (pg. 46). **2** (fus; r) — Alior (*Euphorbia cyparissias* L.); 2a — ciatiu; 2b — stamină (pg. 160). **3** (rs) — Laptele-ciinelui (*E. helioscopia* L.); 3a — ciatiu; 3b — sămînță (pg. 218). **4** (p) — Brei (*Mercurialis perennis* L.); 4a — floare masculă; 4b — fruct-capsulă (pg. 82).

1 (p) — Alior (*Euphorbia amygdaloides* L.); 1a — ciatiu; 1b — sămînţă (pg. 83). **2** (pcd) — Verigariu (*Rhamnus cathartica* L.); 2a — floare; 2b — rămurică cu fructe drupacee; 2c — sămînţă (pg. 84). **3** (pl) — Cruşin (*R. frangula* L.); 3a — floare 3b — ramură cu fructe drupacee; (pg. 84). **4** (p; fu) — Scumpie (*Cotinus coggygria*, Scop.); 4a — floare; 4b — porţiune de inflorescenţă cu fructe drupacee; 4c — fruct (pg. 83).

PLANŞA 52

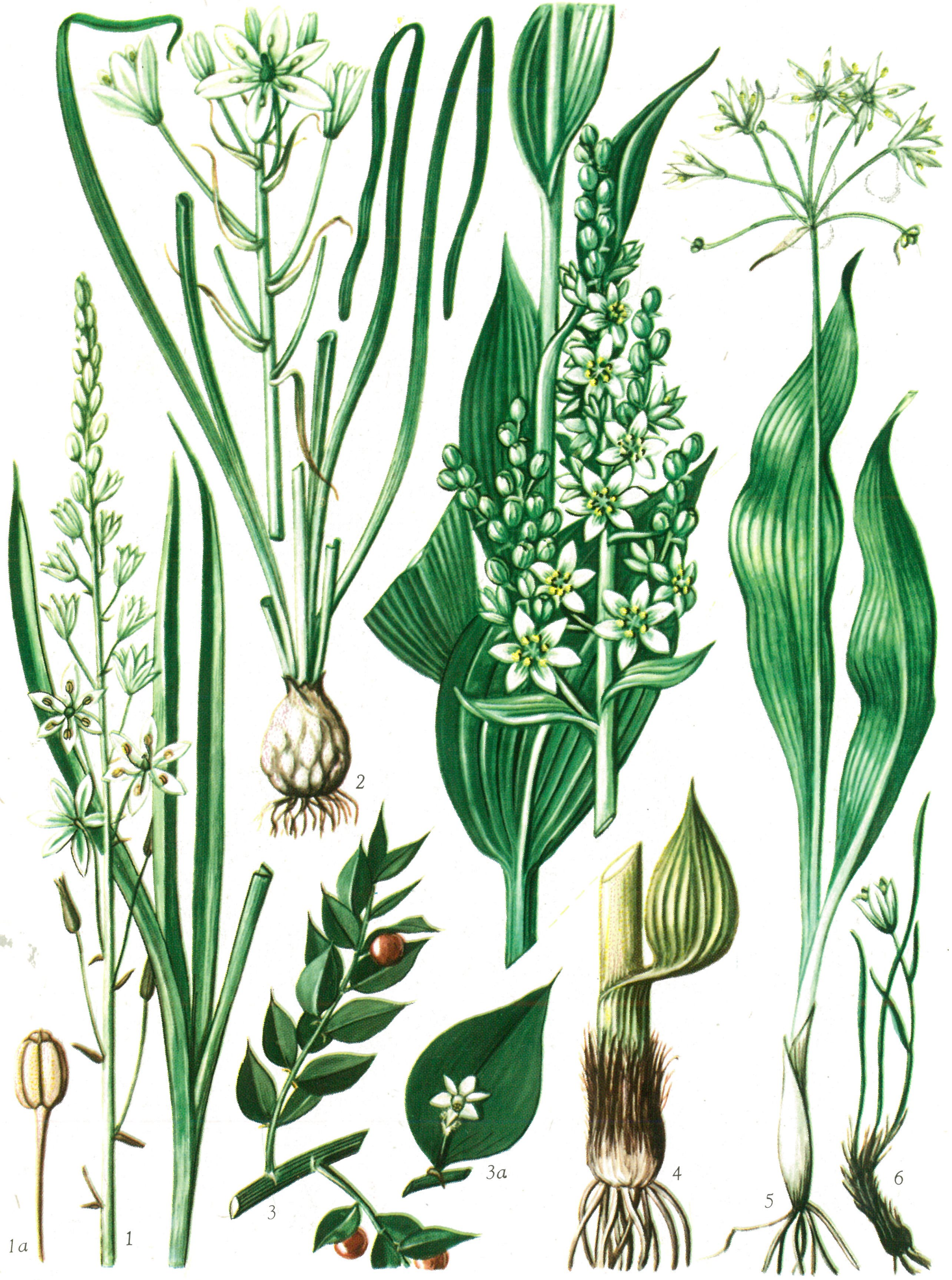

1 (p) — Salbă-moale *(Evonymus europaea* L.*)*; 1a — floare; 1b — ramură cu fructe şi seminţe; 1c — sămînţă cu aril (pg. 83). **2** (p) — Salbă-rîioasă *(E. verrucosa* Scop.*)*; 2a — sămînţă cu aril (pg. 83). 3 (ac) — Peniţă *(Myriophyllum spicatum* L.*)*; 3a — floare masculă; 3b — floare femelă (pg. 206). **4** (p; c) — Iederă *(Hedera helix* L.*)* ramură cu fructe; 4a — ramură sterilă; 4b — floare (pg. 84). **5** (p; c) Frasin *(Fraxinus excelsior* L.*)*ramură cu fructe; 5a — ramură cu flori; 5b — stamine; 5c — floare hermafrodită (pg. 84). 6 (rs) — Holeră *(Xanthium spinosum* L.*)*; 6a — calatidiu cu fructe (pg. 218)

1 (ac) — Foarfeca-bălţii *(Stratiotes aloides* L.*)*; 1a — fruct tînăr (pg. 207). **2** (ac) — Iarba-broaştelor *(Hydrocharis morsus ranae* L.*)*; 2a — floare masculă; 2b — fruct tînăr (pg. 207). **3** (ac) — Limbariţă *(Alisma plantago-aquatica* L.*)*; 3a — floare cu petale roze; 3b — fruct văzut lateral şi dorsal (pg. 207). **4** (ac) — Săgeata-apei *(Sagittaria sagittifolia* L.*)*; 4a — fruct (pg. 207).

PLANŞA 54

1 (s) — Luşcă *(Ornithogalum pyramidale* L.*)*; 1a — fruct-capsulă (pg. 219). **2** (fcd) — Băluşcă *(O. umbellatum* L.*)* (pg. 161). **3** (pcd) — Ghimpe *(Ruscus aculeatus* L.*)*; 3a — floare pe o ramură metamorfozată (pg. 85). **4** (a; f) — Steregoaie *(Veratrum album* L.*)* (pg. 46). **5** (p) — Leurdă *(Allium ursinum* L.*)* (pg. 85). **6** (a) — Crinişor-de-stîncă *(Lloydia serotina* (L.) Rchb.*)* (pg. 46).

1 (p) — Ghiocei-bogaţi *(Leucojum vernum* L.*)* (pg. 86). 2 (p) — Ghiocei *(Galanthus nivalis* L.*)* (pg. 86). 3 (p) — Coada-cocoşului *(Polygonatum latifolium* Desf.*)*; 3a — fructe-bace (pg. 85). 4 (p; c) — Lăcrămioare *(Convallaria majalis* L.*)*; 4a — bace (pg. 86). 5 (fuscd) — Liliuţă *(Anthericum ramosum* L.*)* (pg. 161).

1 (pl; fu) — Pleşcaiţă *(Stellaria aquatica* (L.) Scop.*)*; 1a — pistil (pg. 86). **2** (rs) — Rocoină *(S. media* (L.) Cyr.*)*; 2a — porţiune de tulpină; 2b — floare; 2c — sămînţă (pg. 219). **3** (p) — Iarbă-moale *(S. holostea* L.*)* (pg. 86). **4** (f) — Struna-cocoşului *(Cerastium caespitosum* Gilib.*)*; 4a — floare; 4b — fruct-capsulă; 4c — sămînţă (pg. 132). **5** (rs) — Cuişoriţă *(Holosteum umbellatum* L.*)* (pg. 219). **6** (pp) — *Heliosperma quadrifidum* (L.) Rchb.; 6a — capsulă în caliciu persistent; 6b — sămînţă (pg. 87). **7** (fus) — Sparanghel *(Asparagus officinalis* L.*)*; 7a — ramură cu bace (pg. 161). **8** (pm) — *Goodyera repens* (L.) R. Br.; 8a — floare (pg. 86).

1 (f; r) — Opaiţă *(Melandryum album* (Mill.) Garcke*)*; 1a — floare masculă (pg. 132). **2** (pl) — Pleşcaiţă *(Cucubalus baccifer* L.*)*; 2a — fruct-bacă (pg. 87). **3** (p) — Merinană *(Moehringia trinervia* (L.) Clairv.*)*; 3a — floare (pg. 87). **4** (fu) — Guşa-porumbelului *(Silene vulgaris* Garcke*)*; 4a — fruct-capsulă în caliciu desfăcut; 4b — sămînţă (pg. 132).

PLANȘĂ 58

1 (p) — Găinuși *(Isopyrum thalictroides* L.*)*; 1a — nectarină; 1b — fructe-folicule (pg. 87). **2** (p) — Floarea-Paștilor *(Anemone nemorosa* L.*)* (pg. 87). **3** (p; fd) — Luminoasă *(Clematis recta* L.*)*; 3a — nuculă (pg. 88). **4** (p) — Curpen de-pădure *(C. vitalba* L.*)*; 4a — nuculă (pg. 88). **5** (a) — Sisinei-de-munte *(Pulsatilla alba* Rchb.*)* (pg. 47).

1 (ac) — Nufăr-alb *(Nymphaea alba* L.*)* (pg. 207). 2 (ac) — Piciorul-cocoșului-de-apă *(Batrachium aquatile* (L.) Dumort*)*: 2a — fruct-nuculă (pg. 207). **3** (ac) — *B. trichophyllum* (Chaix) Bossche; 3a — nuculă (pg. 208). **4** (ac) — *B. fluitans* (Lam.) Wimm; 4a — nuculă (pg. 208). **5**(a) — Piciorul-cocoșului *(Ranunculus — crenatus* W. et K.) (pg. 48). **6**(p) Piciorul-Cocoșului *R. platanifolius* L.; 6a — nuculă (pg. 88).

PLANŞA 60

1 (a) — Gîscariță-de-munte *(Arabis alpina* L.*)*; 1a — fruct-silicvă; 1b — sămînță (pg. 48). **2** (f) — Gîscariță *(A. hirsuta* (L.) Scop.*)*; 2a — partea terminală a tulpinii cu silicve; 2b — silicvă; 2c — sămînță (pg. 133). **3** (t; r) — Usturoiță *(Alliaria officinalis* Andrz.*)*; 3a — silicvă; 3b — sămînță (pg. 88). **4** (rs) — *Arabidopsis thaliana* (L.) Haynh.; 4a — silicvă; 4b — sămînță (pg. 221).

1 (fuscd; rs) — Flămînzică *(Draba verna* L.); 1a — floare; 1b — fruct-siliculă (pg. 162). **2** (s) — *Calepina irregularis* (Asso) Thell.; 2a — fruct-siliculă (pg. 220). **3** (n; r) — Ciucușoară *(Berteroa incana* (L.) DC.); 3a — floare; 3b — siliculă; 3c — sămînță (pg. 221). **4** (s; c) — Hrean *(Armoracia lapathifolia* Gilib.); 4a — siliculă (pg. 220).

PLANȘA 62

1 (rs) — Pungulită *(Thlaspi perfoliatum* L.*)*; 1a — sămînță (pg. 220). **2** (rs) — Punguliță-de-cîmp *(Th. arvense* L.*)*; 2a — floare; 2b — sămînță (pg. 220). **3** (rs) — Traista-ciobanului *(Capsella bursa pastoris* (L.) Medik.*)*; 3a — fruct-siliculă; 3b — sămînță (pg. 221). **4** (a) — Nocilă *(Hutchinsia brevicaulis* Hoppe*)*; 4a — siliculă (pg. 48). **5** (nm) — Varză-de-mare *(Crambe maritima* L.*)* (pg. 195).

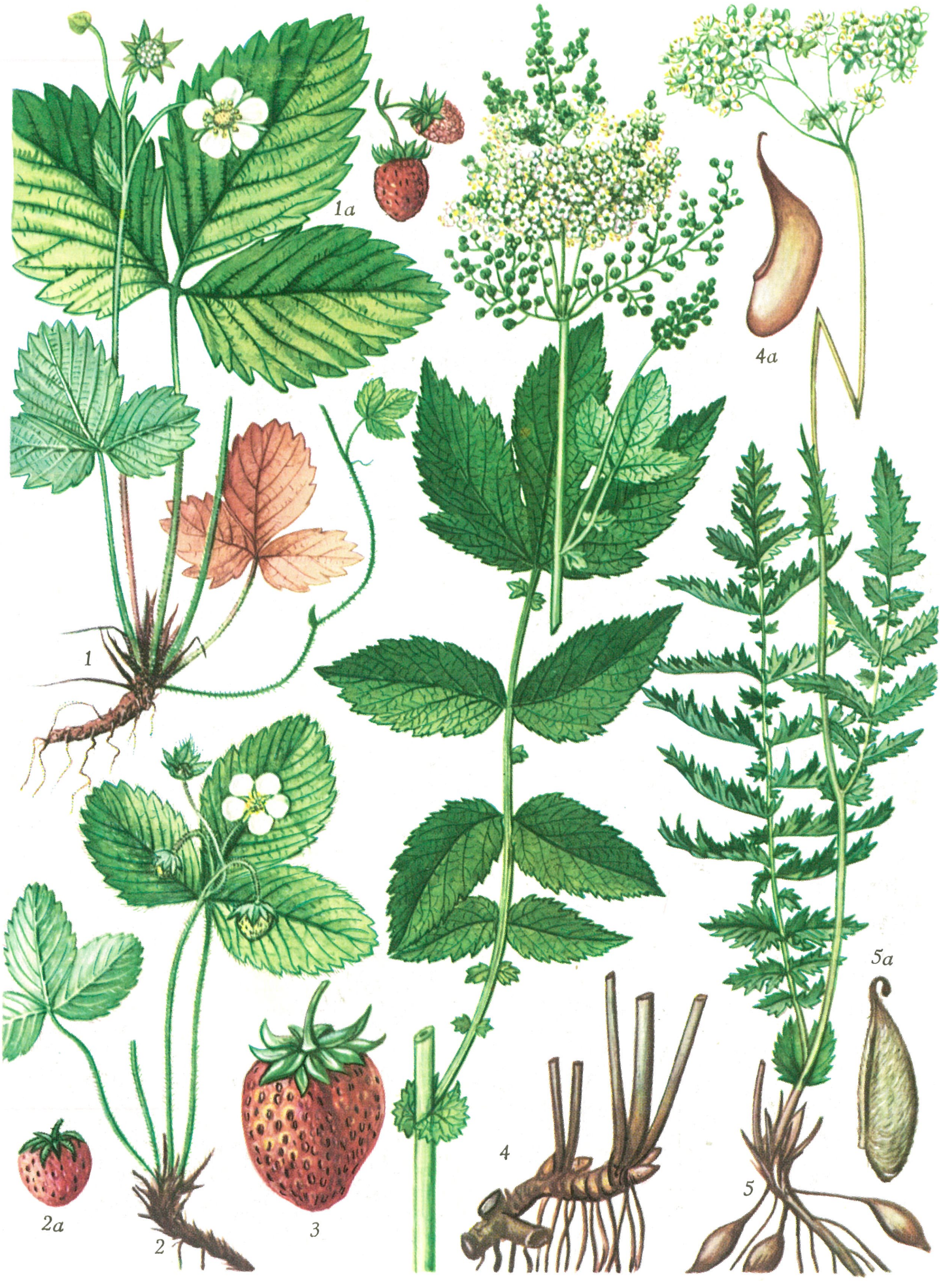

1 (rs) — Hreniță *(Lepidium campestre* (L.) R. Br.*)*; 1a — floare; 1b — fruct-siliculă; 1c — sămînță (pg. 220). **2** (fuscd; r) — Urda-vacii *(L. draba* L.*)*; 2a — siliculă; 2b — sămînță (pg. 220). **3** (r; h) — Păduchernița *(L. ruderale* L.*)*; 3a — siliculă; 3b — sămînță (pg. 220). **4** (p) — Rîjnică *(Cardamine impatiens* L.*)*; 4a — silicvă desfăcută; 4b — sămînță (pg. 88). **5** (p) — Stupitul-cucului *(C. amara* L.*)*; 5a — floare; 5b — silicvă (pg. 88).

PLANŞA 64

1 (ft) — Roua cerului (*Drosera rotundifolia* L.); 1a — floare (pg. 133). **2** (a) — Iarba-surzilor (*Saxifraga aizoon* Jacq); 2a — porţiune de frunză mărită; 2b — floare (pg. 49). **3** (p) — Iarba-surzilor (*S. cuneifolia* L.) (pg. 89). **4** (fucd) — Şopîrliţă-albă (*Parnassia palustris* L.); 4a — nectarină (pg. 133). **5** (p) — Cununiţă (*Spiraea ulmifolia* Scop.); 5a — floare; 5b — fructe-folicule (pg. 89). **6** (p; fus) — Bîrcoace (*Cotoneaster integerrima* Medik.); 6a — fructe (pg 89)

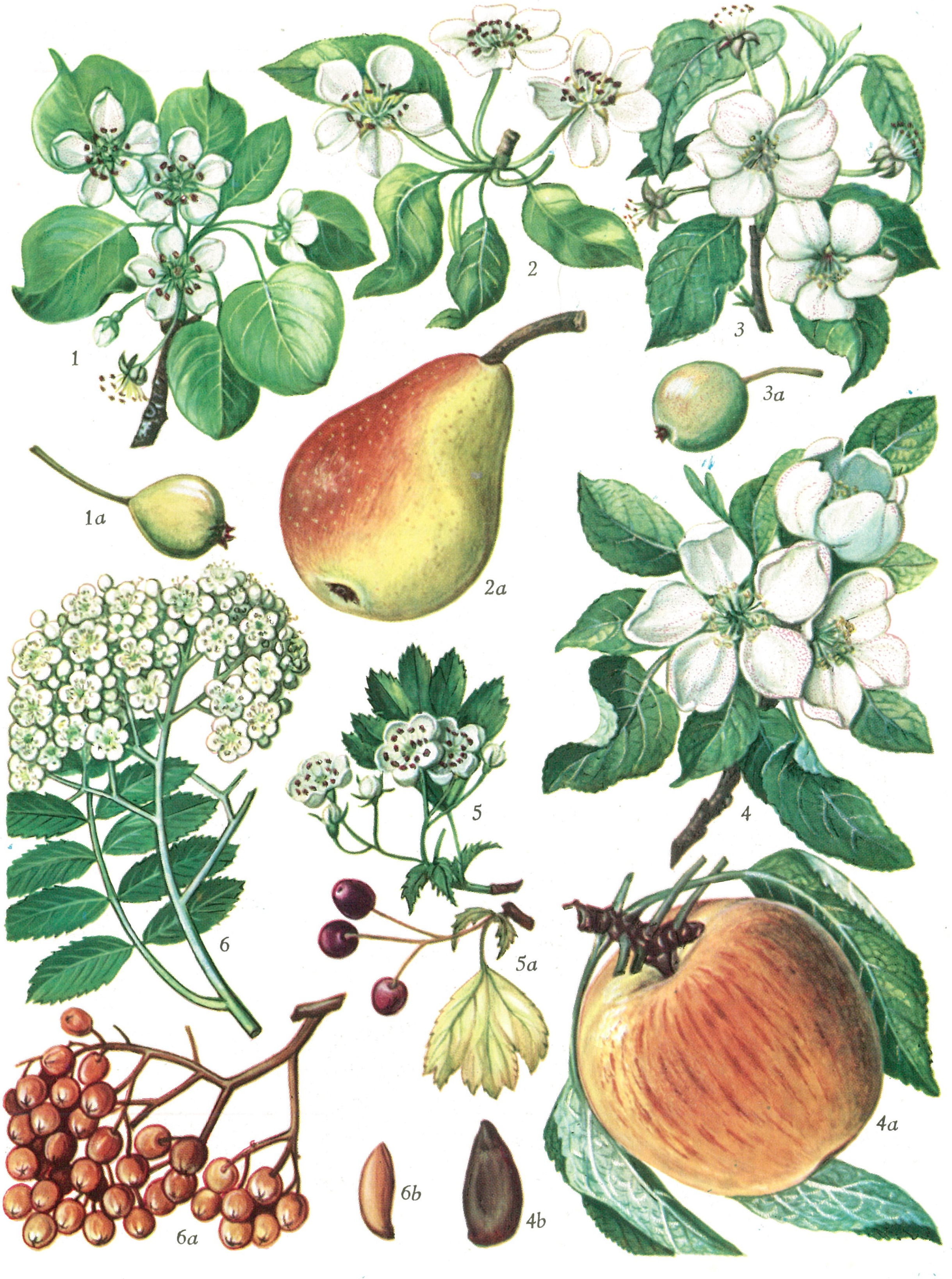

1 (p) — Fragi-de-pădure (*Fragaria vesca* L.); 1a — fructe (pg. 91). **2** (fus) — Fragi-de-cîmp (*F. viridis* Duch.); 2a — fruct (pg. 163). **3** (c) — Căpşuni (*F. moschata* Duch.) fruct (pg. 244). **4** (pp; fu) — Creţuşcă (*Filipendula ulmaria* (L.) Maxim); 4a — foliculă (pg. 89). **5** (fus) — Aglică (*F. hexapetala* Gilib.); 5a — foliculă (pg. 163).

PLANŞA 66

1 (pm) — Mur-păros *(Rubus hirtus* W. et K.*)*; 1a — fructe-polidrupe; 1b — porţiune de tulpină (pg. 90). **2** (pl; s) — Mur-de-mirişte *(R. caesius* L.*)* (pg. 91). **3** (pdm) — Zmeur *(R. idaeus* L.*)*; 3a — sămînţă (pg. 90). **4** (a) — Argintică *(Dryas octopetala* L.*)*; 4a — fructe (pg. 49).

1(p; f) — Păr-pădureţ *(Pirus piraster* (L.) Medik.*)*; 1a — fruct-poamă (pg. 89). **2** (c) — Păr *(P. sativa* Lam. et DC *)*; 2a—poamă (pg. 244). **3** (p; f) — Măr-pădureţ *(Malus silvestris* (L.) Mill.*)*; 3a — poamă (pg. 89). **4** (c) — **Măr** (M *domestica* Borkh.*)*; 4a — poamă; 4b — sămînţă (pg. 244). **5** (p; t; fus) — Păducel *(Crataegus monogyna* Jacq.*)*; 5a — fructe (pg. 90). **6** (p; ft) — Scoruş-de-munte *(Sorbus aucuparia* L.*)*; 6a — fructe 6b — sămînţă; (pg 90).

1 (p; t; fus) — Porumbar *(Prunus spinosa* L.*)*; 1a — rămurică cu fructe (pg. 91). **2** (p; c) — Vişin-turcesc *(Padus mahaleb* (L.) Borkh.*)*; 2a — fructe-drupe (pg. 91). **3** (p; fus; c) — Mălin *(P. racemosa* (Lam.) C. K. Schneid.*)*; 3a — fructe (pg. 91). **4** (c) — Vişin *(Cerasus vulgaris* Mill.*)*; 4a — fructe (pg. 92). **5** (p; c) — Cireş *(C. avium* (L.) Mnch.*)*; 5a — fructe; 5b — fruct în secţiune longitudinală; 5c — sîmbure (pg. 92).

1 (c) — Salcîm *(Robinia pseudacacia* L.*)*; 1a — fruct-păstăi; 1b — sămînţă (pg. 196). **2** (n; rs) — Sulfină-albă *(Melilotus albus* L.*)*; 2a — păstaie (pg. 221). **3** (c) — Mazăre *(Pisum sativum* L.*)*; 3a — floare văzută din spate; 3b — păstaie; 3c — sămînţă (pg. 244). **4** (fu) — Trifoi-alb-tîrîtor *(Trifolium repens* L.*)*; 4a — sămînţă (pg. 133). **5** (c) — Fasole *(Phaseolus vulgaris* L.*)*; 5a — păstaie; 5b — seminţe (pg. 244).

1 (p) — Clocotiş *(Staphylea pinnata* L.*)*; 1a — fruct-capsulă; 1b — sămînţă (pg. 92). **2** (pcd; c) — Gladiş *(Acer tataricum* L.*)*; 2a — floare bisexuată; 2b — fruct-disamară (pg. 92). **3** (t; fu) — Nalbă-mare *(Althaea officinalis* L.*)*; 3a — fruct; 3b — fruct-parţial (pg. 109). **4** (c) — Cornaci *(Trapa natans* L.*)*; 4a — fruct (pg. 208).

1 (p) — Sănişoară *(Sanicula europaea* L.*)*; 1a — floare masculă; 1b — floare bisexuată; 1c — petală (pg. 92). **2** (ac) — Cucută-de-apă *(Cicuta virosa* L.); 2a — rizom tăiat în lung; 2b — petală; 2c — fruct-dicariopsă (pg. 208). **3** (f) — Chimen *(Carum carvi* L.*)*; 3a — floare; 3b — dicariopsa desfăcută (pg. 134). **4** (pcd; c) — Sînger *(Cornus sanguinea* L.*)*; 4a — floare; 4b — rămurică cu bace (pg. 93).

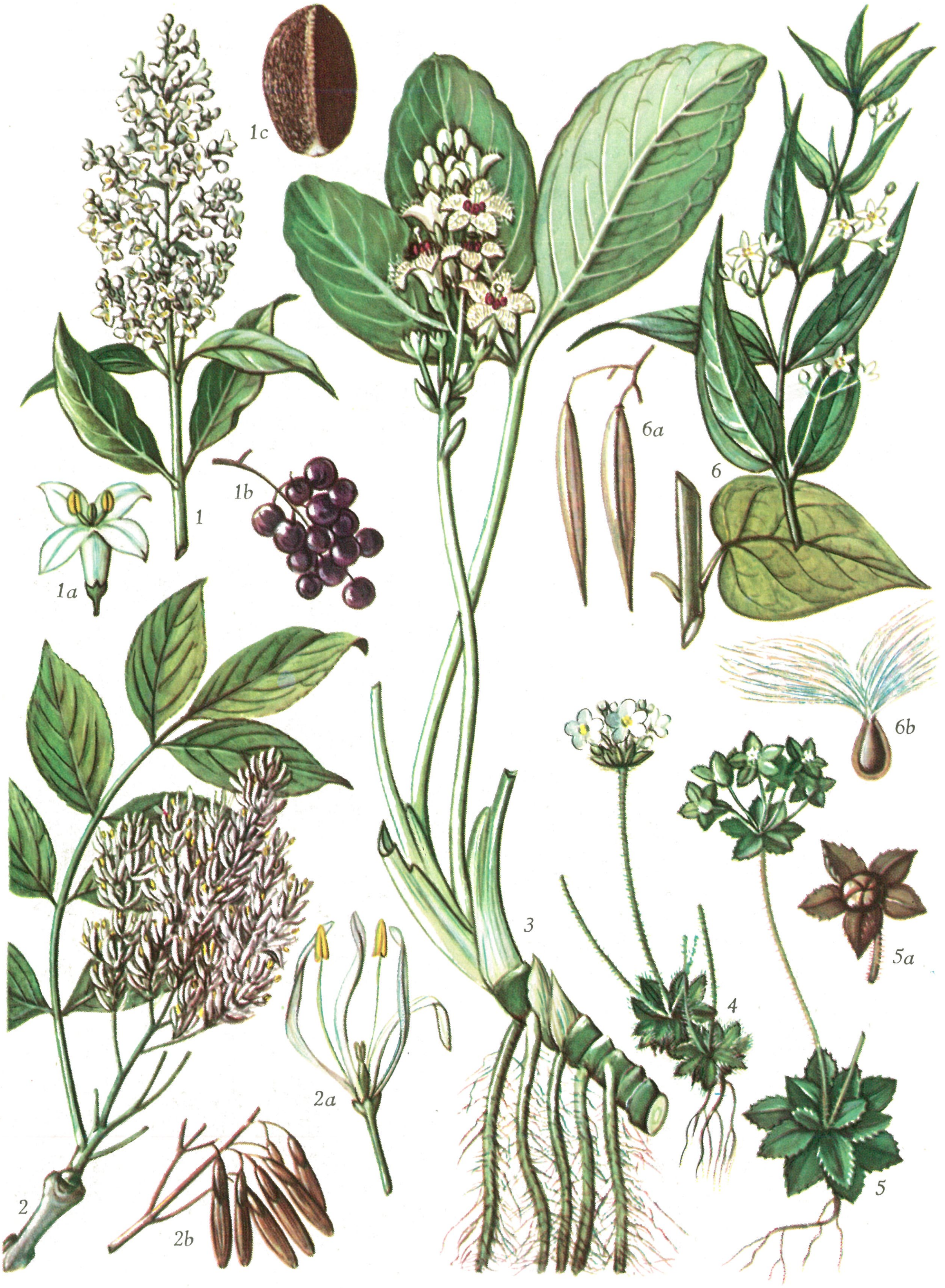

1 (t; r) — Asmăţui-sălbatic (*Anthriscus trichosperma* Spreng.); 1a — floare; 1b — fruct-dicariopsă (pg. 221). **2** (pcd; t) — Haţmăţuchiul-măgarului (*Torilis arvensis* (Huds.) Link.); 2a — dicariopsă (pg. 222). **3** (rs) — Cucută (*Conium maculatum* L.); 3a — dicariopsă (pg. 222). **4** (f; n; rs; c) — Morcov (*Daucus carota* L.); 4a — dicariopsă; 4b — rădăcină îngroşată de la morcovul cultivat (pg. 164).

1 (c) — Mărăraş *(Oenanthe aquatica* (L.) Poir.*)*; 1a — floare; 1b — fruct-dicariopsă (pg. 208). **2** (pm) — Crucea-pămîntului *(Heracleum sphondylium* L.*)*; 2a — fruct-dicariopsă (pg. 134). **3** (pm) — Părăluţă de munte *(Pirola uniflora* L.*)*; 3a — stamină (pg. 93). **4** (pdm) — Brăbănoi *(P. rotundifolia* L.*)*; 4a — stamină (pg. 94). **5** (pm) — Perişor *(P. secunda* L.*)*; 5a — fruct-capsulă (pg. 93).

PLANŞA 74

1 (pcd) — Lemn-cîinesc *(Ligustrum vulgare* L.*)*; 1a — floare; 1b — rămurică cu fructe-bace; 1c — sămînţă (pg. 94). **2** (pcd) — Mojdrean *(Fraxinus ornus* L.*)*; 2a — floare; 2b — rămurică cu samare (pg. 94). **3** (ac) — Trifoişte *(Menyanthes trifoliata* L.*)* (pg. 209). **4** (a) — Lăptişor *(Androsace chamaejasme* Wulf.*)* (pg. 50). **5** (s) — Lăptişor-mare *(A. maxima* L.*)*; 5a — capsulă înconjurată de caliciu (pg. 223). **6** (p; f) — Iarba-fiarelor *(Cynanchum vincetoxicum* (L.) Pers.*)*; 6a — rămurică cu capsule; 6b — sămînţă (pg. 94).

1 (pl; ac) — Cupa-vacii (*Calystegia sepium* R. Br.) (pg. 94). **2** (rs) — Volbură (*Convolvulus arvensis* L.); 2a — floare roză (pg. 223). **3** (rs) — Ciumăfaie (*Datura stramonium* L.); 3a — fruct-capsulă (pg. 224). **4** (pcd) — Păpălău (*Physalis alkekengii* L.); 4a — fruct-bacă; 4b — fruct îmbrăcat în caliciu (pg. 94). **5** (rs) — Zîrnă (*Solanum nigrum* L.); 5a — floare; 5b — bace (pg. 224).

PLANŞA 76

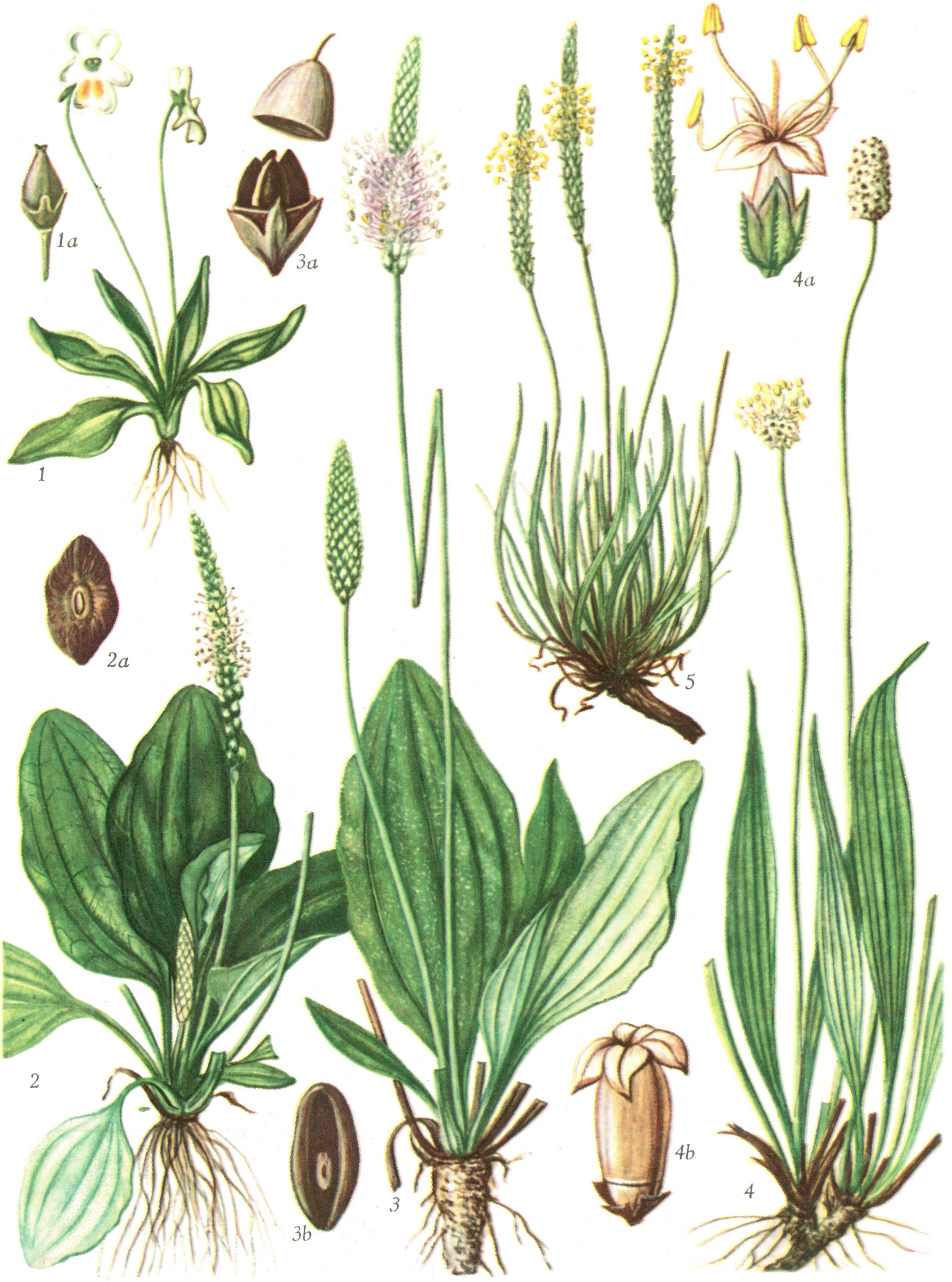

1 (fuscd) — Şerlai *(Salvia aethiopis* L.*)*; 1a — fruct parţial-nuculă (pg. 165). 2 (f) — Salvie *(Salvia austriaca* Jacq.*)*; 2a — caliciu; 2b — corolă (pg. 135). 3 (rs) — Cinsteţ *(Stachys annua* L.*)* (pg. 223). 4 (rs) — Vanilie-sălbatică *(Heliotropium europaeum* L.*)*; 4a — floare; 4b — fruct (pg. 223). 5 (f) — Torţel *(Cuscuta epithymum* (L.) Murr*)*; 5a — floare de culoare albă; 5b — floare de culoare roză; 5c — sămînţă (pg. 135).

1 (fu ; ac) — Cervană *(Lycopus europaeus* L.*)* ; 1a — floare ; 1b — fruct-nuculă, văzut dorsal ; 1c — văzut ventral (pg. 135). **2** (t ; r) — Sugel-alb *(Lamium album* L.*)* (pg. 223). **3** (r) — Unguraş *(Marrubium vulgare* L.*)* ; 3a — floare ; 3b — nuculă (pg. 223). **4** (fu) — Veninariţă *(Gratiola officinalis* L.*)* ; 4a — floare de culoare roză (pg. 135). **5** (rs) — Mărgeluşe *(Lithospermum arvense* L.*)* ; 5a — floare ; 5b — nuculă (pg. 223).

PLANŞA 78

1 (a) — Foaie-grasă (*Pinguicula alpina* L.); 1a — fruct necopt (pg. 50). **2** (rs) — Pătlagină-mare (*Plantago major* L.); **2a** — sămînţă (pg. 224). **3** (f) — Pătlagină-moale (*P. media* L.); 3a — pixidă; 3b — sămînţă (pg. 136). **4** (f) — Pătlagină-îngustă (*P. lanceolata* L.); 4a — floare; 4b — pixidă (pg. 166). **5** (h) — Pătlagină (*Plantago maritima* L.) (pg. 189).

1 (p) — Vinariţă *(Asperula odorata* L.*)*; 1a — floare; 1b — fruct-dicariopsă (pg. 95). **2** (fus) — *Asperula glauca* (L.) Bess.; 2a — floare (pg. 166). **3** (fu) — Sînziene-albe *(Galium mollugo* L.*)*; 3a — floare; 3b — dicariopsă (pg. 136). **4** (p) — Cucută-de-pădure *(G. schultesii* Vest.*)*; 4a — porţiune de tulpină; 4b — dicariopsă (pg. 95). **5** (t; rs) — Turiţă *(G. aparine* L.*)*; 5a — dicariopsă (pg. 224).

PLANȘA 80

1 (rs) Boz (*Sambucus ebulus* L.); 1a — floare de culoare albă; 1b — floare de culoare roză; 1c — rămurică cu bace; 1d — sămînță (pg. 224). 2 (p; t) — Soc (*Sambucus nigra* L.); 2a — floare; 2b — rămurică cu bace; 2c — sămînță (pg. 95). 3 (p) — Călin (*Viburnum opulus* L.); 3a — rămurică cu bace; 3b — sămînță (pg. 95). 4 (p) — Dîrmoz (*V. lantana* L.); 4a — rămurică cu bace (pg. 95).

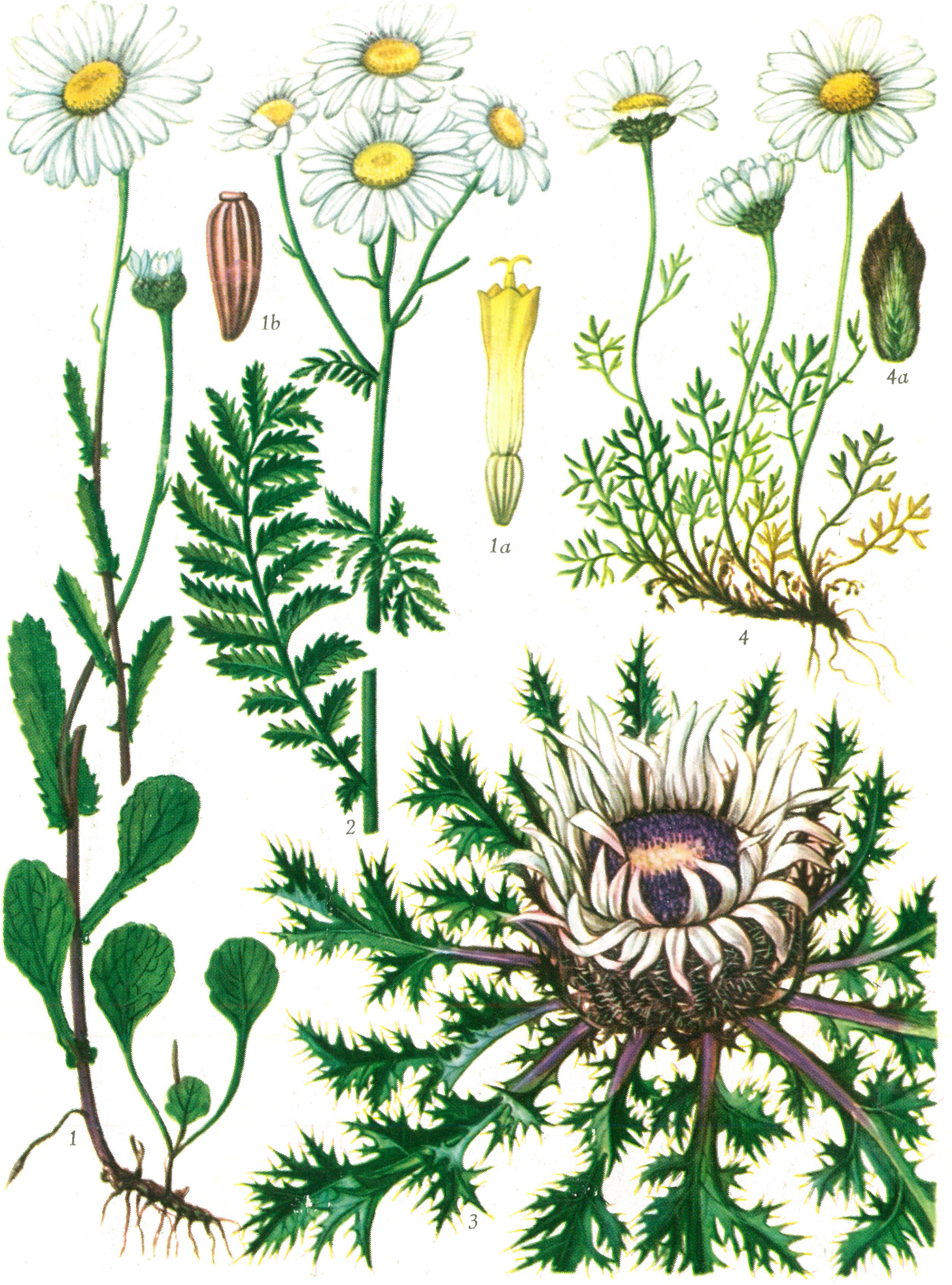

1 (rs) — Muşeţel-prost *(Matricaria inodora* L.*)*; 1a — achenă (pg. 225). **2** (h; rs) — Muşeţel *(M. chamomilla* L.*)*; 2a — calatidiu secţionat în lung (pg. 225). **3** (pl; t) — Tătarnică *(Echinops commutatus* Juratzka*)*; 3a — calatidiu (pg. 96). **4** (n; rs) — Bătrîniş *(Erigeron canadensis* L.*)*; 4a — calatidiu; 4b — floare (pg. 225).

PLANŞA 82

1 (a) — Coada-şoricelului-de-munte *(Achillea schurii* Schulz-Bip.*)* (pg. 51). **2** (p; f) — Coada-şoricelului *(A. millefolium* L.*)*; 2a — calatidiu; 2b — floare din interiorul inflorescenţei; 2c — achenă (pg. 96). **3** (fu) — Bănuţei *(Bellis perennis* L.*)* (pg. 136). **4** (rs) — Mături (*Centaurea diffusa* Lam.*)*; 4a — foliolă involucrală (pg. 225). **5** (pp) — Cucuruz (*Petasites albus* (L.) Gätn.); 5a — tulpină floriferă; 5b — floare; 5c — porţiune de tulpină cu două calatidii; 5d — achenă cu papus (pg. 96).

1 (f) — Margaretă (*Chrysanthemum leucanthemum* L.); 1a — floare; 1b — achenă (pg. 136). **2** (p; fu) — Năprasnic (*C. corymbosum* L.) (pg. 96). **3** (fm) — Turtă (*Carlina acaulis* L.) (pg. 137). **4** (a) — Romaniță-de-munte (*Anthemis carpatica* W. et K.); 4a — foliolă involucrală (pg. 50).

1 (p) Laptele-pasărei (*Gagea silvatica* (Pers.) Loud.) (pg. 97). 2 (fus) — ceapa ciorii (*Gagea pusilla* (Schmidt) Röm. et Schulz) (pg. 166). 3 (fu; r) — Scînteiuță (*Gagea arvensis* (Pers.) Dum.); 3a — foliolă perigonală cu o stamină (pg. 226). 4 (fus) - Hajmă-păsărească (*Allium flavum* L.); 4a — floare (pg. 167).

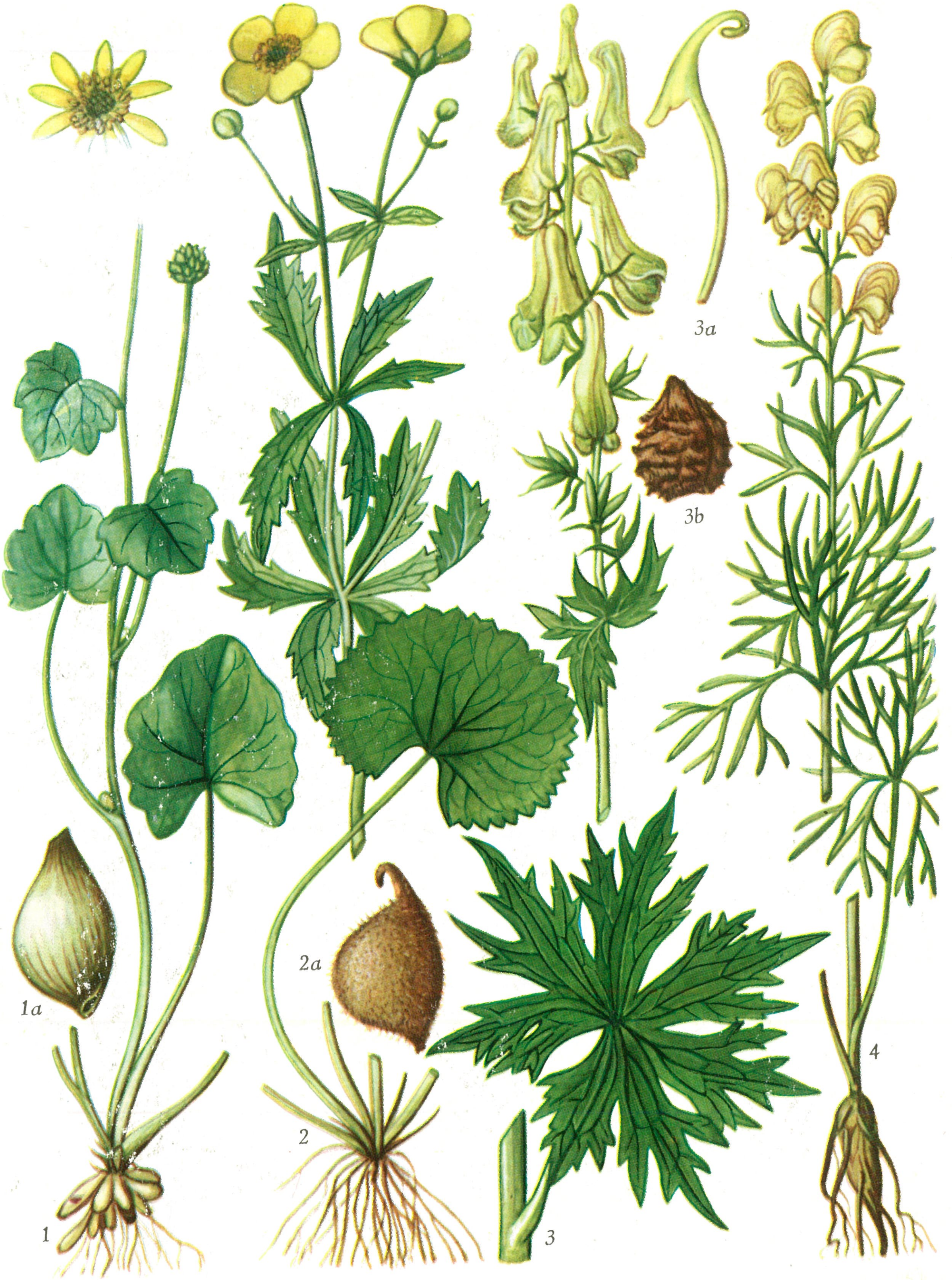

1 (pcd) — Brîndușă-galbenă (*Crocus moesiacus* Kern.); 1a — pistil (pg. 97). **2** (c) — *Eranthis hiemalis* (L.) Salisb. (pg. 244). **3**(ac)-Stînjenei-galbeni (*Iris pseudacorus* L.); 3a — fruct-capsulă; 3b — secțiune transversală prin fruct; 3c — sămînță (pg. 209). **4** (fum) — *Orchis sambucinus* L. (pg. 137).

PLANŞA 86

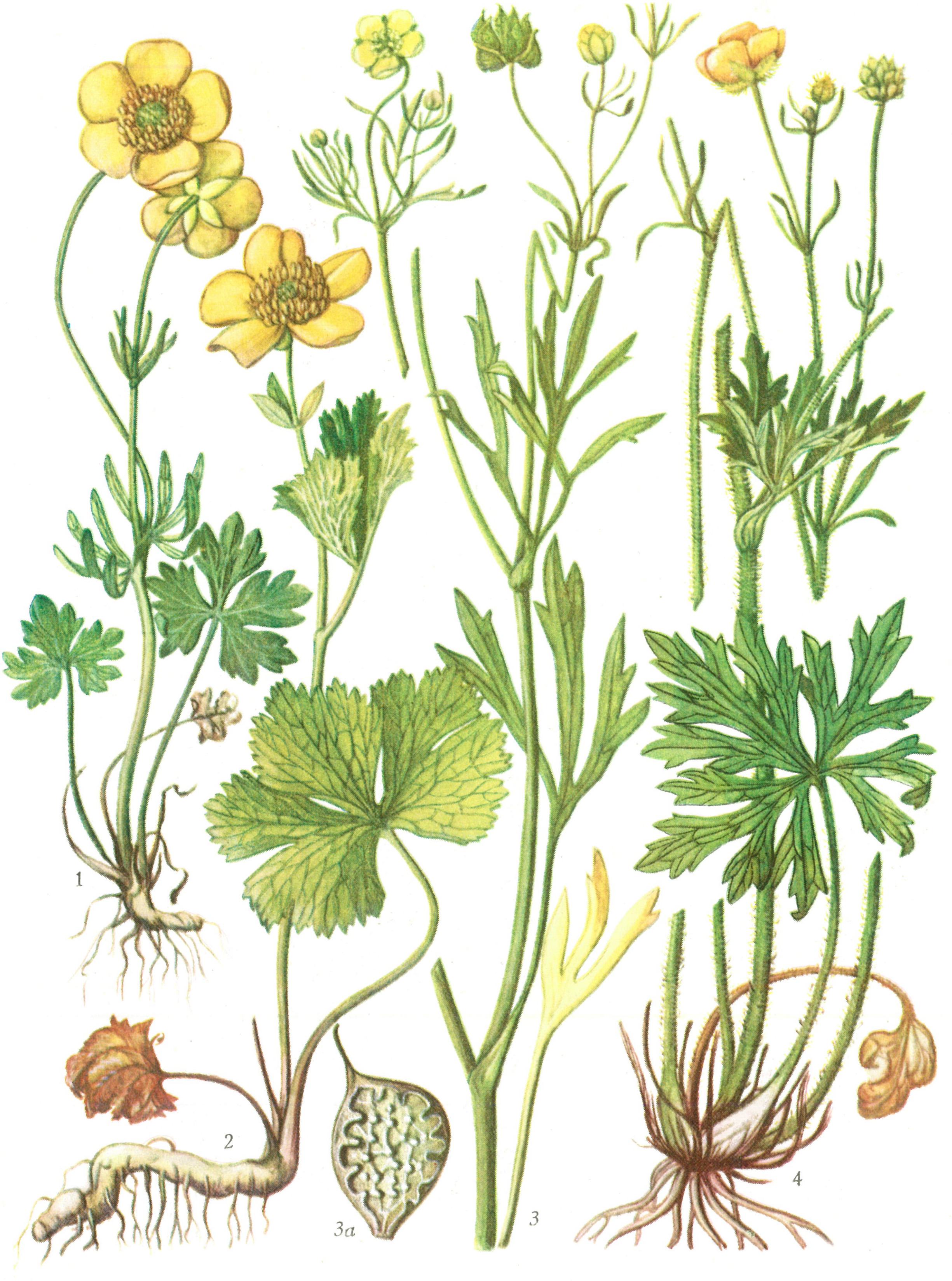
1 (fuscd) — Ploşnicar *(Ceratocephalus falcatus* (L.) Pers.*)*; 1a — nuculă (pg. 167). 2 (p) — Păştiţă *(Anemone ranunculoides* L.*)*; 2a — polinuculă; 2b — nuculă (pg. 97). 3 (pm; fum) — Bulbuci *(Trollius europaeus* L.*)*; 3a — polifoliculă (pg. 97). 4 (fu; ac) — Calcea-calului *(Caltha laeta* S., Ny. et Ky.*)*; 4a — polifoliculă; 4b — sămînţă (pg. 137)

1 (p; t) — Untișor *(Ficaria verna* Huds.*)*; 1a — fruct-nuculă (pg. 98). **2** (p) — Piciorul-cocoșului *(Ranunculus cassubicus* L.*)*; 2a — nuculă (pg. 98). **3** (p) — Omeag *(Aconitum vulparia* Rchb.); 3a — nectarină; 3b — sămînță (pg. 97)
4 (pm; fm) — Omeag-galben *(Aconitum anthora* L.*)* (pg. 137).

1 (fu) — Floare-broştească *(Ranunculus acer* L.*)*; 1a — fruct-polinuculă; 1b — nuculă (pg. 138). 2 (h; rs) — Piciorul-cocoşului *(R. sardous* Cr.*)*; 2a — petală (pg. 226). 3 (fu) — Floare-de-leac *(R. repens* L.*)*; 3a — nuculă (pg. 138).

1 (a; fm) — Piciorul-cocoșului-de-munte (*Ranunculus montanus* (L.) Baumg.) (pg. 51). **2** (pm) -- Piciorul-cocoșului (*R. carpaticus* Herb.) (pg. 98). **3** (s) — *R. arvensis* L.; 3a — nuculă; (pg. 226). **4** (fu) — Gălbenele (*R. polyanthemos* L.) (pg. 138).

1 (ac) — *Ranunculus lingua* L.; 1a — porţiune de tulpină cu rădăcini adventive (pg. 209). 2 (fu; ac) — Boglari (*R. sceleratus* L.) (pg. 210). 3 (a; pm; fm) — Piciorul cocoşului (*R. nemorosus* DC.); 3a — nuculă (pg. 98).

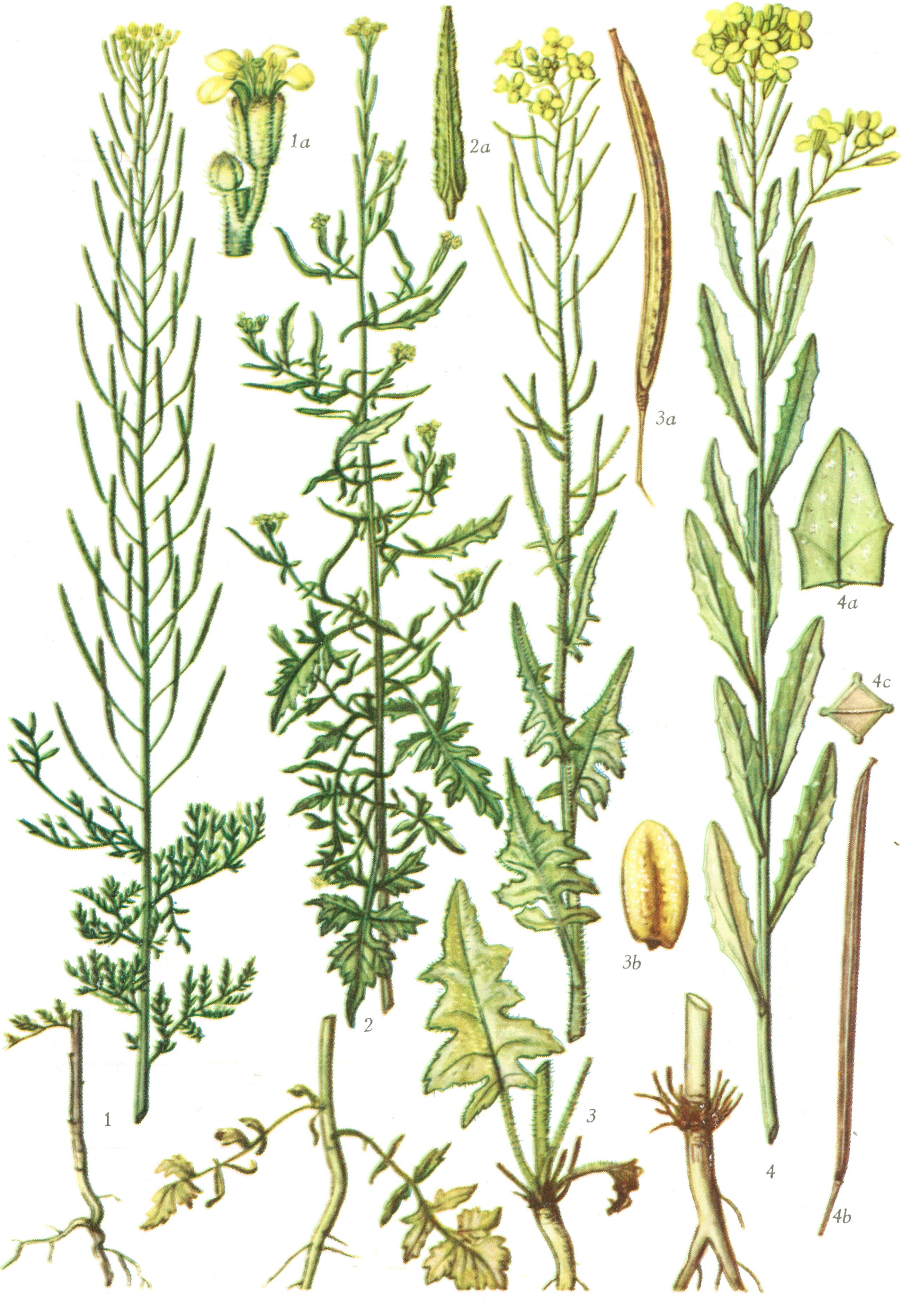

1 (ac) — Nufăr-galben *(Nuphar luteum* (L.) Sm.*)*; 1a — petală; 1b — fruct tînăr (pg. 209). 2 (pl; t) — Dracilă *(Berberis vulgaris* L.*)*; 2a — floare; 2b — fructe-bace (pg. 98). 3 (fuscd) — Ruscuţă-primăvăratică *(Adonis vernalis* L.*)*; 3a — fruct-nuculă (pg. 167). 4 (rs) — Mărul-lupului *(Aristolochia clematitis* L.*)*; 4a — floare; 4b — capsulă (pg. 226).

PLANŞA 92

1 (fu; r) Bărbuşoară (*Barbaraea vulgaris* R. Br.); 1a — floare; 1b — fruct-silicvă; 1c — sămînţă (pg. 138). 2 (t; r) — Rostopască (*Chelidonium majus* L.); 2a — capsulă; 2b — sămînţă (pg. 227). 3 (rs) — Mac-cornut (*Glaucium corniculatum* (L.) Curt.); 3a — sămînţă (pg. 226). 4 (a) — Mac-galben-de-munte (*Papaver pyrenaicum* (L.) A. Kern.) ssp. *corona-sancti stefani* (Borza) Zapal.; 4a — capsulă (pg. 51)

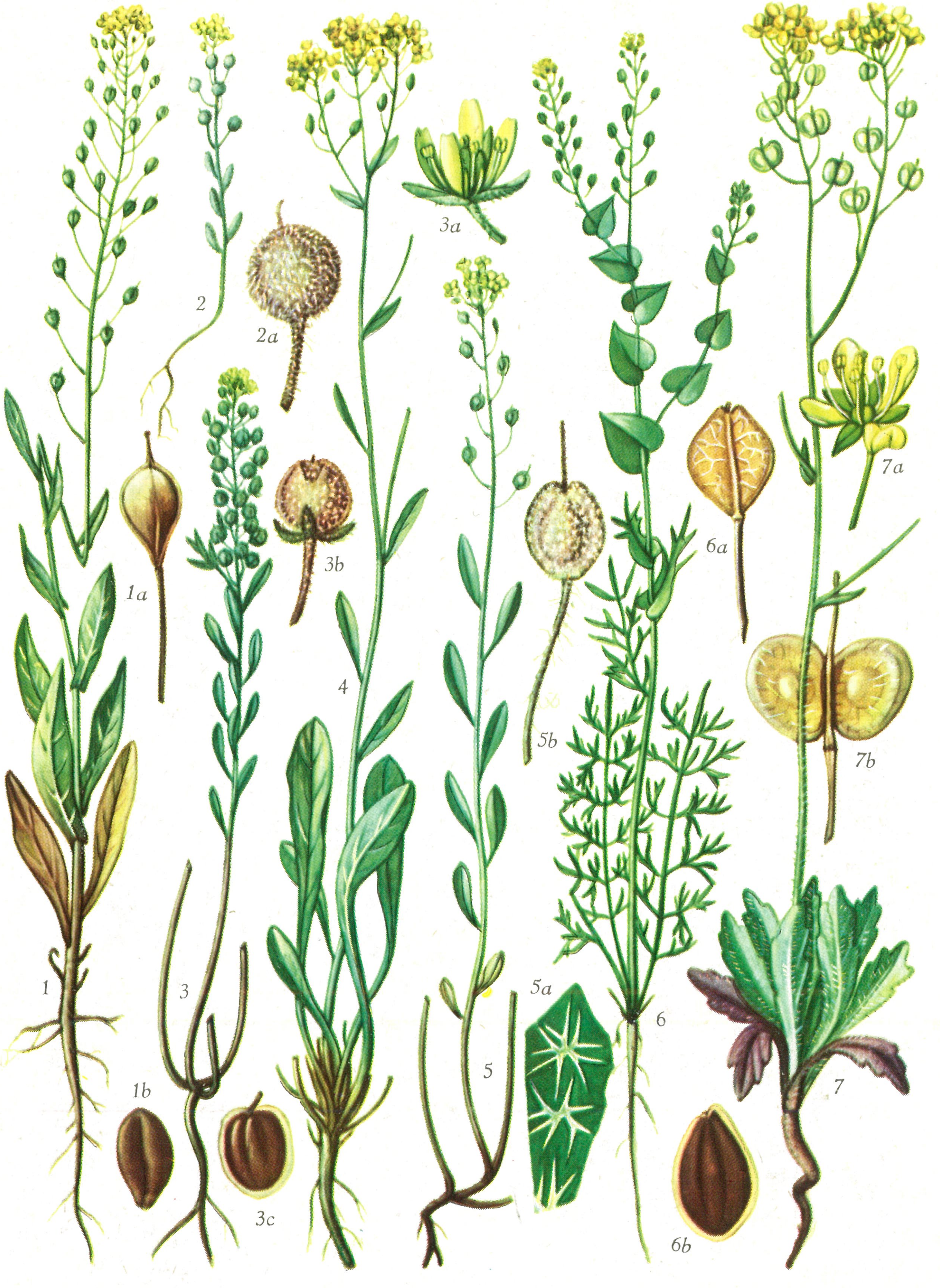
1 (rs) — Voinicică *(Sisymbrium sophia* L.*)*; 1a — floare (pg. 227). **2** (rs) — Brîncuţă *(S. officinale* (L.) Scop.*)*; 2a — fruct-silicvă (pg. 227). **3** (rs) — Voinicică *(S. loeselii* L.*)*; 3a — silicvă; 3b — sămînţă (pg. 227). **4** (fus; t) — Mixandre-sălbatice *(Erysimum pannonicum* Cr.*)*; 4a — vîrf de frunză; 4b — silicvă; 4c — secţiune transversală prin silicvă; (pg. 167).

SANATORIUL T. B. C.
TUDCHEŞ
BIBLIOTECA

PLANȘA 94

1 (fus; r) — Drobușor (*Isatis tinctoria* L.); 1a — fructe-silicule (pg. 168). **2** (a; pm) — Flămînzică-de-stîncă (*Draba lasiocarpa* Roch.) 2a — frunză; 2b — siliculă (pg. 52). **3** (f; r) — Gălbenea (*Rorippa silvestris* (L.) Bess.); 3a — floare; 3b — silicvă (pg. 228). **4** (fucd; r) — Gălbenea (*R. austriaca* (Cr.) Bess.); 4a — siliculă (pg. 228).

1 (f; rs) — Lubiţ (*Camelina microcarpa* Andrz.); 1a — fruct-siliculă; 1b — sămînţă (pg. 139). **2** (fusc; n) — Ciucuşoară-păroasă (*Alyssum hirsutum* M.B.); 2a — siliculă (pg. 197). **3** (fuscd; r) — Albiţă (*A. alyssoides* L.); 3a — floare; **3b** — siliculă; 3c — sămînţă (pg. 168). **4** (fusdm) — Ciucuşoară-de-stînci (*A. saxatile* L.) (pg. 168). **5** (a; fm) — Ciucuşoară (*A. repens* Baumg.); 5a — fragment de frunză mult mărită; 5b — siliculă (pg. 52). **6** (fus; rs) — Hreniţă (*Lepidium perfoliatum* L.); 6a — siliculă; 6b — sămînţă (pg. 168). **7** (a; fusm) — Ochelariţă (*Biscutella levigata* L.); 7a — floare; 7b — siliculă (pg. 168).

PLANŞA 96

1 (rs) — Puturoasă (*Diplotaxis tenuifolia* (L.) DC.); 1a — fruct-silicvă; 1b — sămînţă (pg. 228). **2** (p) — Gîscariţă (*Arabis turrita* L.); 2a — silicvă; 2b — sămînţă (pg. 98). **3** (rs; c) — Muştar-alb (*Sinapis alba* L.); 3a — silicve; 3b — sămînţă (pg. 227). **4** (s) — Muştar-sălbatic (*S. arvensis* L.); 4a — floare; 4b — silicvă; 4c — sămînţă (pg. 227).

1 (fu) — Brăbin (*Bunias orientalis* L.); 1 a — floare; 1b — fruct-siliculă (pg. 139). **2** (rs) — Ridiche-sălbatică (*Raphanus raphanistrum* L.); 2a — silicvă (partea terminală); 2b — sămînţă (pg. 228). **3** (fus; rs) — Ciurlan-alb (*Rapistrum perenne* (L.) All.); 3a — siliculă (pg. 167).

PLANŞA 98

1 (fus; rs) — Rechie (*Reseda lutea* L.); 1 a — floare; 1b. — petală; 1c — fruct-capsulă; 1d — sămînţă (pg. 169). **2** (fus; n) — Iarbă-de-şoaldină (*Sedum acre* L.); 2a — floare; 2b — frunză (pg. 169). **3** (fusm) — Urechelniţă (*Sempervivum heuffelii* Schott) (pg. 169). **4** (a) — Saxifragă-galbenă (*Saxifraga luteo-viridis* Schott et Ky.); 4a — frunză; 4 b — floare (pg. 52). **5** (a) — Ochii-şoricelului (*S. aizoides* L.); 5a — capsulă înconjurată de caliciu (pg. 52). **6** (pm) — Splină (*Chrysosplenium alternifolium* L.); 6a — floare (pg. 99).

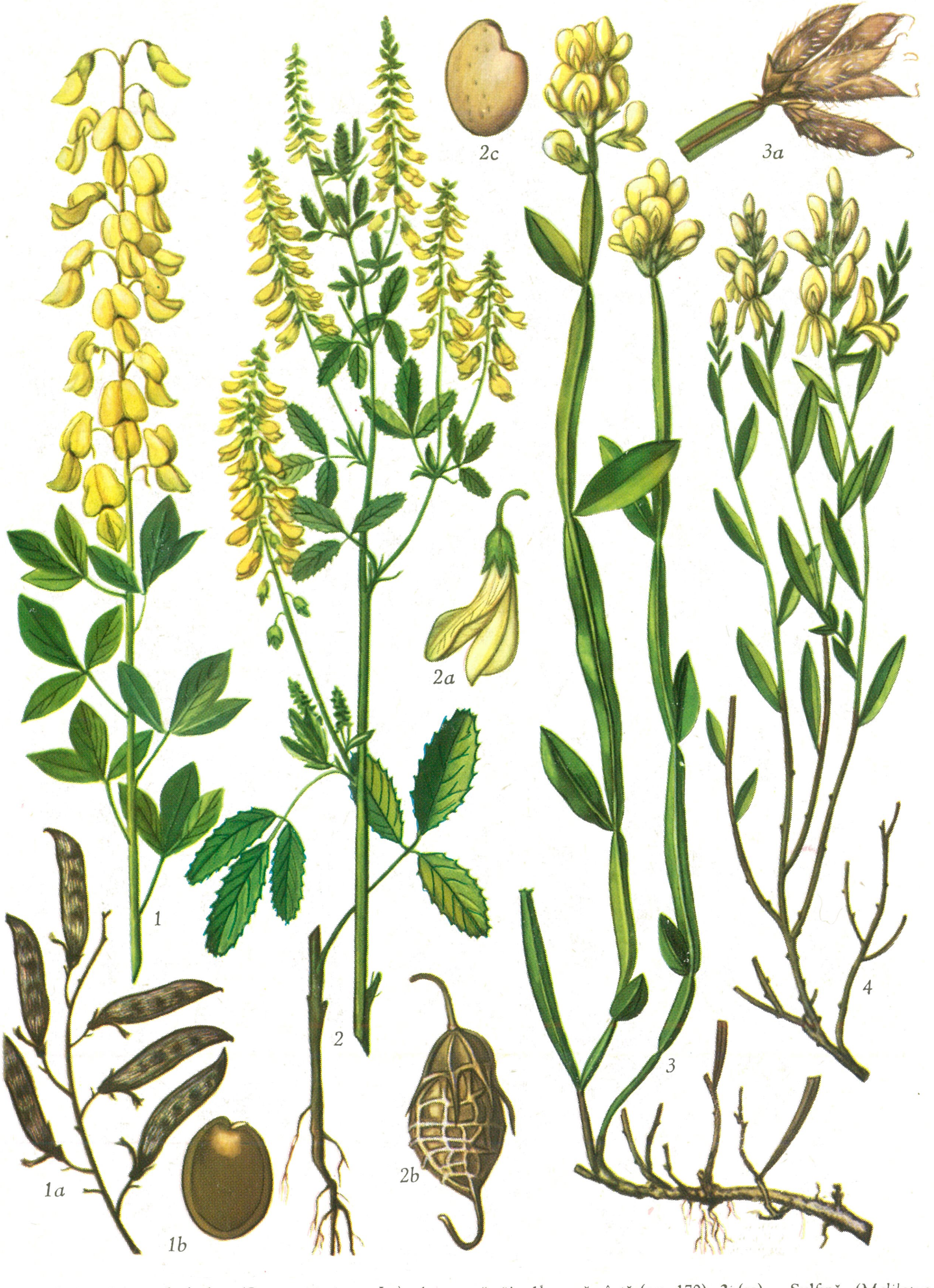

1 (p; t) — Buruiană-de-cinci-degete *(Potentilla recta* L.*)* (pg. 99). **2** (fus) — Scrîntitoare *(P. argentea* L.*)* (pg. 169). **3** (a; fm) — Cinci-degete *(P. crantzii* (Cr.) Beck*)* (pg. 52). **4** (a; fm) — Sclipeţi-de-munte *(P. ternata* C. Koch*)* (pg. 53). **5** (fu; r) — Cinci-degete *(P. reptans* L.*)*; 5a — pistil (pg. 139).

PLANŞA 100

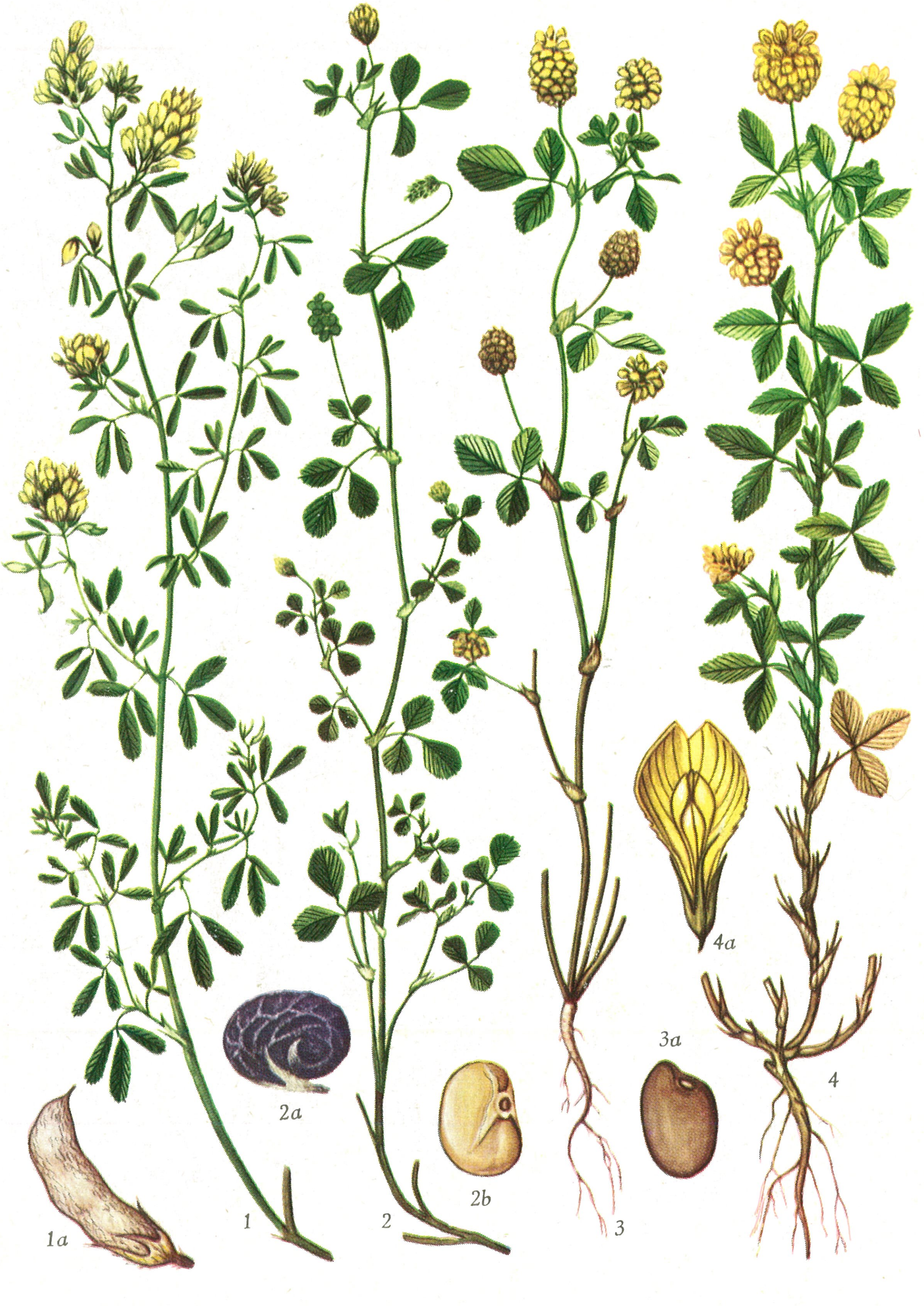

1 (a; fm) — Mărţişor (*Geum montanum* L.); 1 a — nuculă (pg. 53). **2** (t; r) — Cerenţel (*G. urbanum* L.); 2a — nuculă (pg. 99). **3** (pdm; ft) — Sclipeţi (*Potentilla erecta* (L.) Hampe.) (pg. 99). **4** (n; r) — Coada-racului (*P. anserina* L.) (pg. 229).

1 (t; fus) — Lemnu-bobului (*Cytisus nigricans* L.); 1 a — păstăi; 1b — sămînţă (pg. 170). **2** (rs) — Sulfină (*Melilotus officinalis* (L.) Medik.); 2a — floare; 2b — păstaie; 2c — sămînţă (pg. 229). **3** (fus) — Grozamă (*Genista sagittalis* L.); 3a — păstăi (pg. 169). **4** (f) — Drobiţă (*G. tinctoria* L.) (pg. 139).

PLANŞA 102

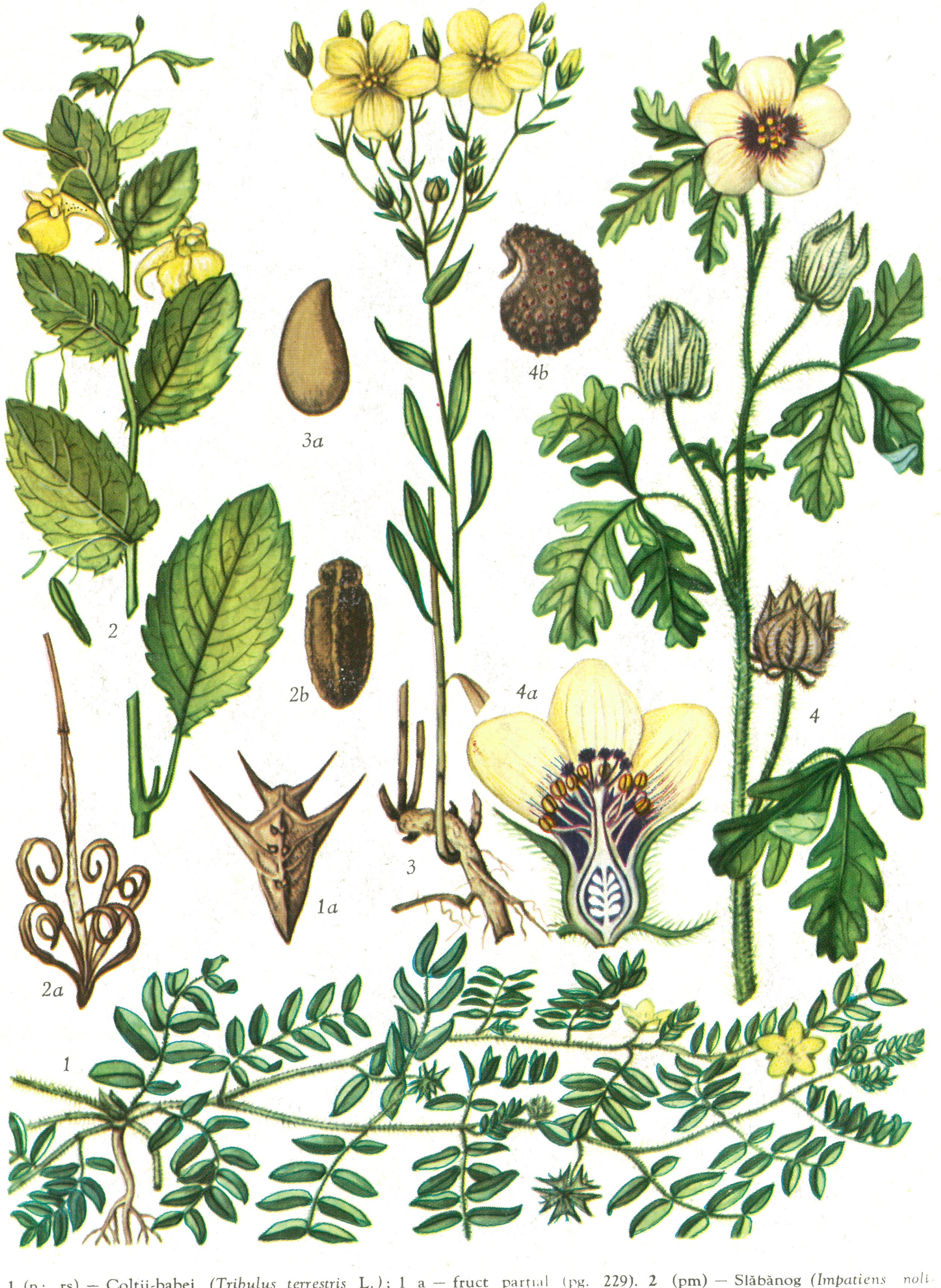

1 (fus; n; r) — Culbeceasă (*Medicago falcata* L.); 1 a — păstaie (pg. 170). **2** (f; r) — Trifoi-mărunt (*M. lupulina* L.); 2a — păstaie; 2b — sămînţă (pg. 170). **3** (f) — Trifoiaş (*Trifolium campestre* L.); 3a — sămînţă (pg. 139). **4** (fu) — Trifoi-galben (*Trifolium strepens* L.); 4a — floare (pg. 139).

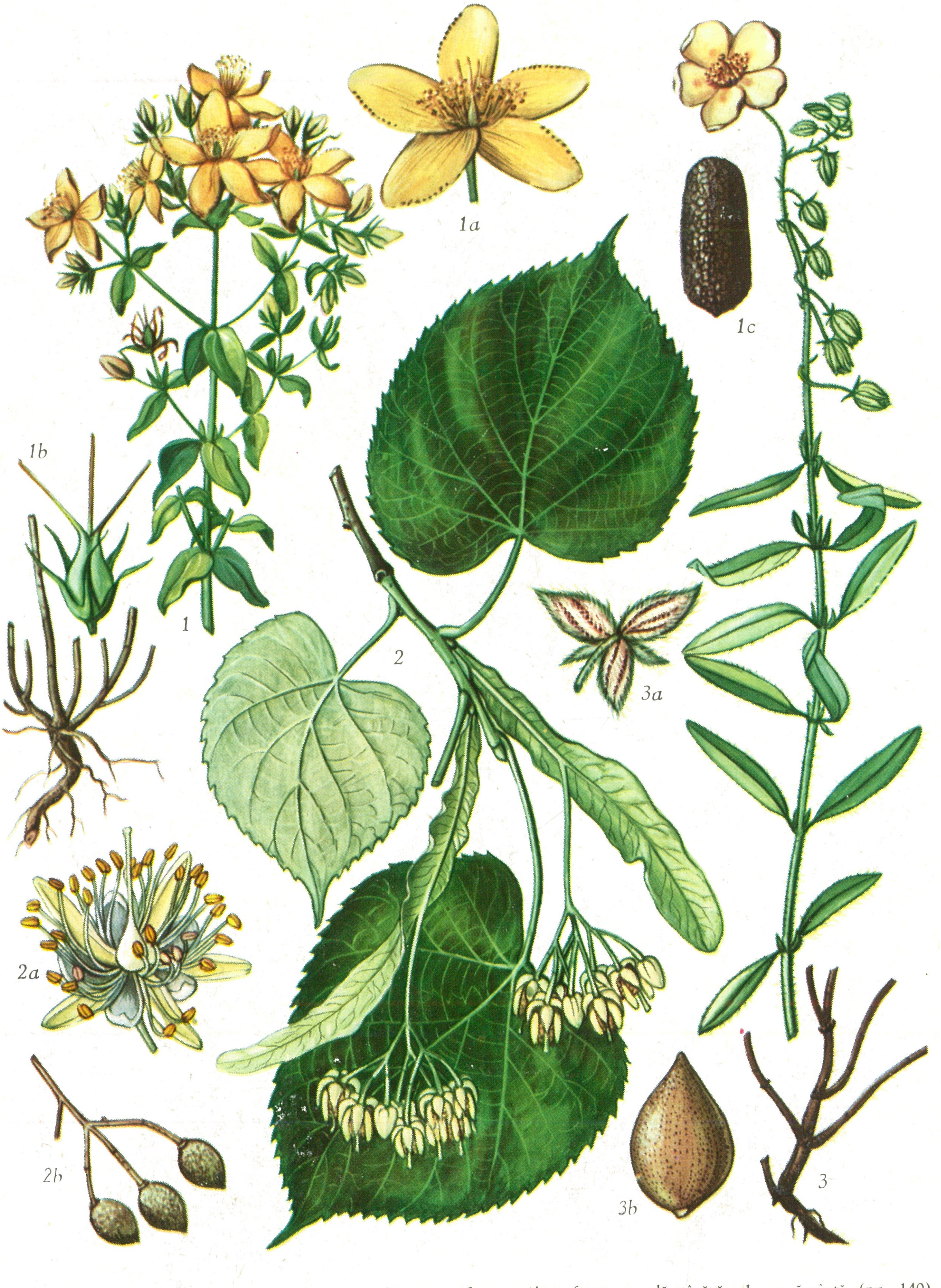

1 (f) — Lintea-pratului (*Lathyrus pratensis* L.) (pg. 140). 2 (fu; rs) — Orăștică (*L. aphaca* L.) (pg. 229). 3 (a; f) — Vătămătoare (*Anthyllis vulneraria* L.); 3a — o floare (pg. 140). 4 (a; f) — Ghizdei (*Lotus corniculatus* L.); 4a — fructe-păstăi; 4b — sămînță (pg. 140).

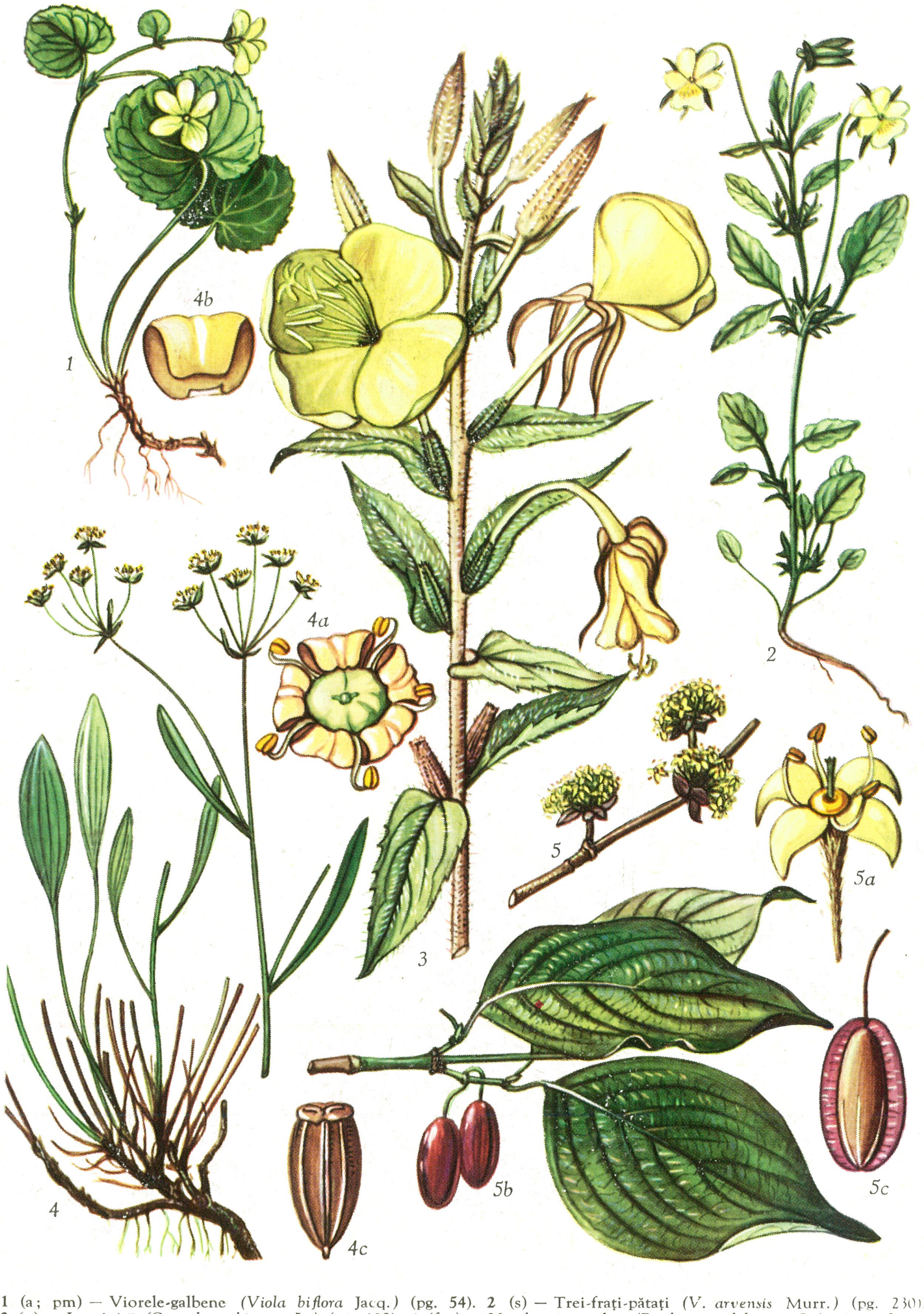
PLANȘA 104

1 (n; rs) — Colții-babei *(Tribulus terrestris* L.*)*; 1 a — fruct parțial (pg. 229). **2** (pm) — Slăbănog *(Impatiens noli-tangere* L.*)*; 2a — fruct desfăcut; 2b — sămînță (pg. 100). **3** (fuscd) — In-galben *(Linum flavum* L.); 3a — sămînță (pg. 171). **4** (rs) — Zămoșiță *(Hibiscus trionum* L.*)*; 4a — floare în secțiune longitudinală; 4b — sămînță (pg. 229).

1 (f; t) — Pojarniță (*Hypericum perforatum* L.); 1 a — floare; 1b — fruct-capsulă tînără; 1c — sămînță (pg. 140). 2 (pcd) — Tei-alb (*Tilia tomentosa* Mnch.); 2a — floare; 2b — fructe (pg. 100). 3 (fus) — Iarba-osului (*Helianthemum nummularium* (L.) Mill.); 3a — caliciu, văzut de jos; 3b — sămînță (pg. 171).

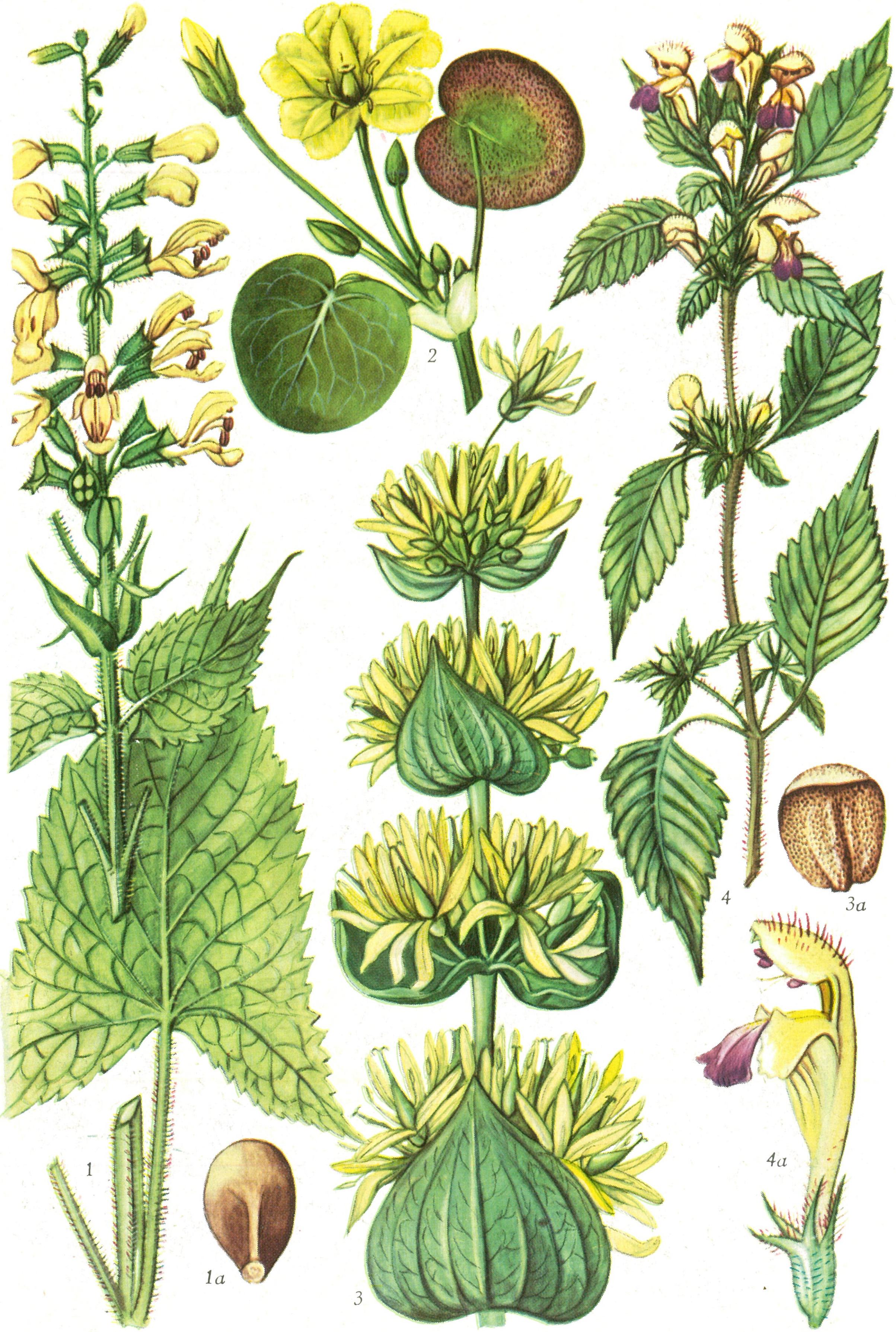

1 (a; pm) — Viorele-galbene *(Viola biflora* Jacq.*)* (pg. 54). **2** (s) — Trei-fraţi-pătaţi *(V. arvensis* Murr.*)* (pg. 230). **3** (n) — Luminiţă *(Oenothera biennis* L.*)* (pg. 198). **4** (fus) — Urechea-iepurelui *(Bupleurum falcatum* L.*)*; 4a — floare văzută de sus; 4b — petală; 4c — fruct-dicariopsă (pg. 172). **5** (pcd) — Corn *(Cornus mas* L.*)*, ramură cu flori; 5a floare; 5b — ramură cu fructe-drupe; 5c — secţiune longitudinală prin fruct (pg. 101).

1 (p; f) -- Griciorei *(Primula acualis* (L.) Grufb.*)* (pg. 101). **2** (pm) -- Urechea-ursului *(P. auricula* L. ssp. *serratifolia* Roch) (pg. 101). **3** (pdm; fdm) — Ciuboțica-cucului *(P. officinalis* (L.) Hill.*)*; 3a — secțiune longitudinală printr-o floare cu stil scurt; 3b — floare cu stil lung (pg. 101). **4** (p; fu) — Gălbăjoară *(Lysimachia vulgaris* L.*)*; 4a — fruct-capsulă (pg. 102). **5** (p; fu) — Drețe *(L. nummularia* L.*)* (pg. 102).

PLANŞA 108

1 (pm) — Cinsteţ *(Salvia glutinosa* L.*)*; 1 a — nuculă (pg. 102). **2** (ac) — Plutică *(Nymphoides peltata* (Gmel.) O. Ktze.*)* (pg. 210). **3** (a) — Ghinţură-galbenă *(Gentiana lutea* L.*)*; 3a — sămînţă (pg. 55). **4** (p) — Zeabră *(Galeopsis speciosa* Mill.*)*; 4a — floare (pg. 102).

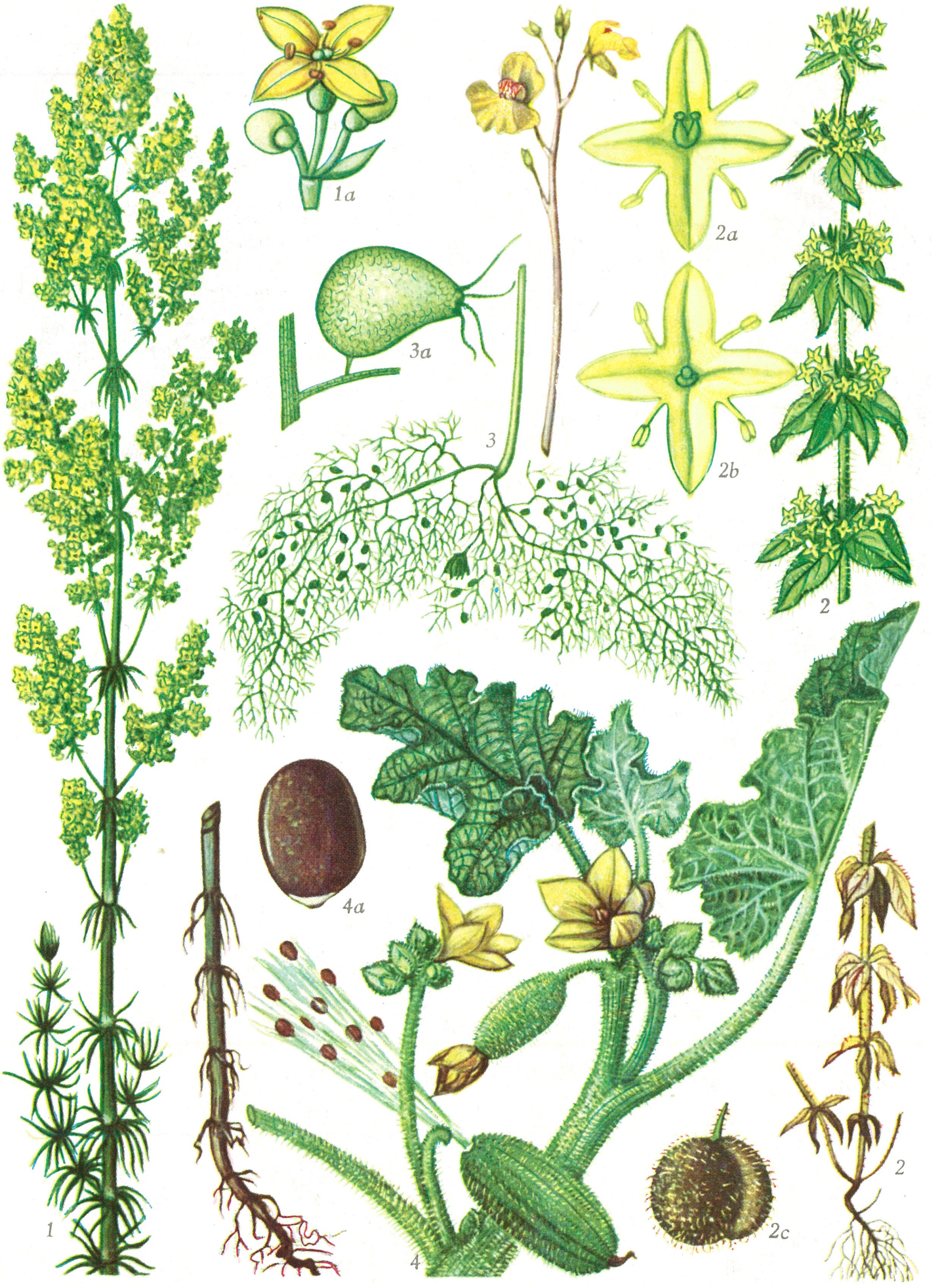

1 (fus; rs) — Luminărică *(Verbascum phlomoides* L.); 1 a — fruct (pg. 173). **2** (fcd) — Luminarică *(V. blattaria* L.); 2a staminä; 2b — sămînță (pg. 141). **3** (rs) — Măselariță *(Hyoscyamus niger* L.); 3a — pixidă în caliciu persistent; 3b — sămînță văzută din față și lateral (pg. 230). **4** (p) — Gălbeniță *(Galeobdolon luteum* Huds.) (pg. 102).

PLANŞA 110

1 (rs) — Linariţă (*Linaria vulgaris* Mill.); 1 a — floare (pg. 230). **2** (fuscd; n) — *L. genistifolia* (L.) Mill.; 2a — fruct — capsulă (pg. 173). **3** (pdm) — Degetar-galben (*Digitalis grandiflora* Mill.) (pg. 103). **4** (a) — Darie (*Pedicularis oederii* Vahl); 4a — floare (pg. 55). **5** (pdm; t) — Sor-cu-frate (*Melampyrum bihariense* Kern.); 5a — floare (pg. 103).

1 (p; f) — Sînziene-galbene *(Galium verum* L.*)*; 1 a — floare (pg. 142). **2** (fu; t) — Smîntînică (*G. cruciata* (L.) Scop.*)*; 2a — floare bisexuată; 2b — floare masculă; 2c — fruct-dicariopsă (pg. 142). **3** (ac) Otrățel-de-apă *(Utricularia vulgaris* L.*)*; 3a — urnă (frunzișoară modificată) (pg. 210). **4** (r) — Plesnitoare *(Ecballium elaterium* (L.) Rich.*)*; 4a — sămînță (pg. 231).

PLANȘA 112

1 (p; t) — Splinuță *(Solidago virgaaurea* L.) (pg. 104). **2** (n) — Puricariță *(Pulicaria vulgaris* Gärtn.) (pg. 198). **3** (fu) — Tătăiș *(P. dysenterica* (L.) Bernh.) (pg. 142). **4** (n) — Flori-de-paie *(Helichrysum arenarium* (L.) DC.); **4a** — un calatidiu; 4b — floare tubuloasă (pg. 198). **5** (r) — Vetrice *(Chrysanthemum vulgare* (L.) Bernh.); 5a — floare tubuloasă (pg. 231). **6** (a) — Floare-de-colți *(Leontopodium alpinum* Cass.); 6a — calatidiu (pg. 56).

1 (fudm) — Iarbă-mare (*Inula helenium* L.); 1 a — foliolă involucrală internă; 1b — mijlocie (pg. 142). **2** (t; f; h) — Şovîrvariţă (*I. britannica* L.); 2a — achenă cu papus (pg. 142). **3** (fus) — *I. ensifolia* L. (pg. 174). **4** (fuscd) — *I. hirta* L. (pg. 174). **5** (p; t; f) — Iarbă-mare (*I. salicina* L.); 5a — foliolă involucrală; 5b — achenă cu papus (pg. 104).

PLANŞA 114

1 (pm) — Lăptucul-oii (*Telekia speciosa* (Schreb.) Baumg.) (pg. 104). 2 (pm; r) — Podbal (*Tussilago farfara* L.); 2a — fruct-achenă (pg. 231). 3 (fm) — Arnică (*Arnica montana* L.) (pg. 142). 4 (fuscd) — Steliţă (*Aster linosyris* (L.) Bernh.); 4a — floare (pg. 174).

1 (h) — Peliniță-de-sărătură *(Artemisia salina* Willd.*)*; 1a — calatidiu (pg. 190). **2** (fused) — Peliniță *(A. pontica* L.*)* (pg. 174). **3** (r) — Pelin *(A. absinthium* L.*)*; 3a — calatidiu; 3b — floare (pg. 231). **4** (a) — Pelin-alb-de-munte *(A. petrosa* (Baumg.) Jan. ssp. carpatica Borza); 4a — calatidiu; 4b — floare (pg. 56). **5** (rs) — Năfurică *(A. annua* L.*)*; 5a — calatidiu; 5b — fruct-achenă (pg. 231).

PLANŞA 116

1 (fu; t) — Spălăciasă *(Senecio doria* Nath.*)* (pg. 143). **2** (a) — Cujdă *(Doronicum carpaticum* (Griseb. et Sch.) Nym.*)*; 2a — fruct-achenă (pg. 56). **3** (a) — Iarba-ciutei *(D. austriacum* Jacq.*)* (pg. 104). **4** (fus; r) — Floare-de-perină *(Anthemis tinctoria* L.*)*; 4a — floare din mijlocul calatidiului; 4b — achenă (pg. 174).

1 (a; pm) — Spălăciasă (*Senecio nemorensis* L.) (pg. 105). 2 (t; f) — Rujină (*S. jacobaea* L.); 2a — floare tubuloasă (pg. 104). 3 (a; pm) — Cruciuliță (*S. rupester* W. et K.); 3a — achenă cu papus. (pg. 104). 4 (rs) — Spălăcioasă (*S. vulgaris* L.); 4a — achenă cu papus. (pg. 232).

PLANŞA 118

1 (fus) — Pintenoagă (*Carthamus lanatus* L.); 1 a — achenă (pg. 175). 2 (pm) — Castravan (*Cirsium erisithales* (Jacq.) Scop.) (pg. 105). 3 (pp) — Nilocea (*C. oleraceum* (L.) Scop.); 3a — secţiune prin tulpină (pg. 105).

1 (f) — Țița-caprei (*Tragopogon orientalis* L.); 1 a — fruct-achenă cu papus (pg. 143). **2** (fm) — Turtă (*Carlina vulgaris* L.); 2a — foliolă involucrală; 2b — floare din interiorul calatidiului (pg. 175). **3** (r) — Scai-galben (*Centaurea solstitialis* L.); 3a — foliolă involucrală; 3b — achenă (pg. 232). **4** (fuscd) — Scai-răsăritean (*C. orientalis* L.); 4a, 4b, 4c — foliole involucrale din partea de sus, mijloc și de jos a calatidiului (pg. 175). **5** (p) — *Aposeris foetida* (L.) Lees. (pg. 105).

PLANŞA 120

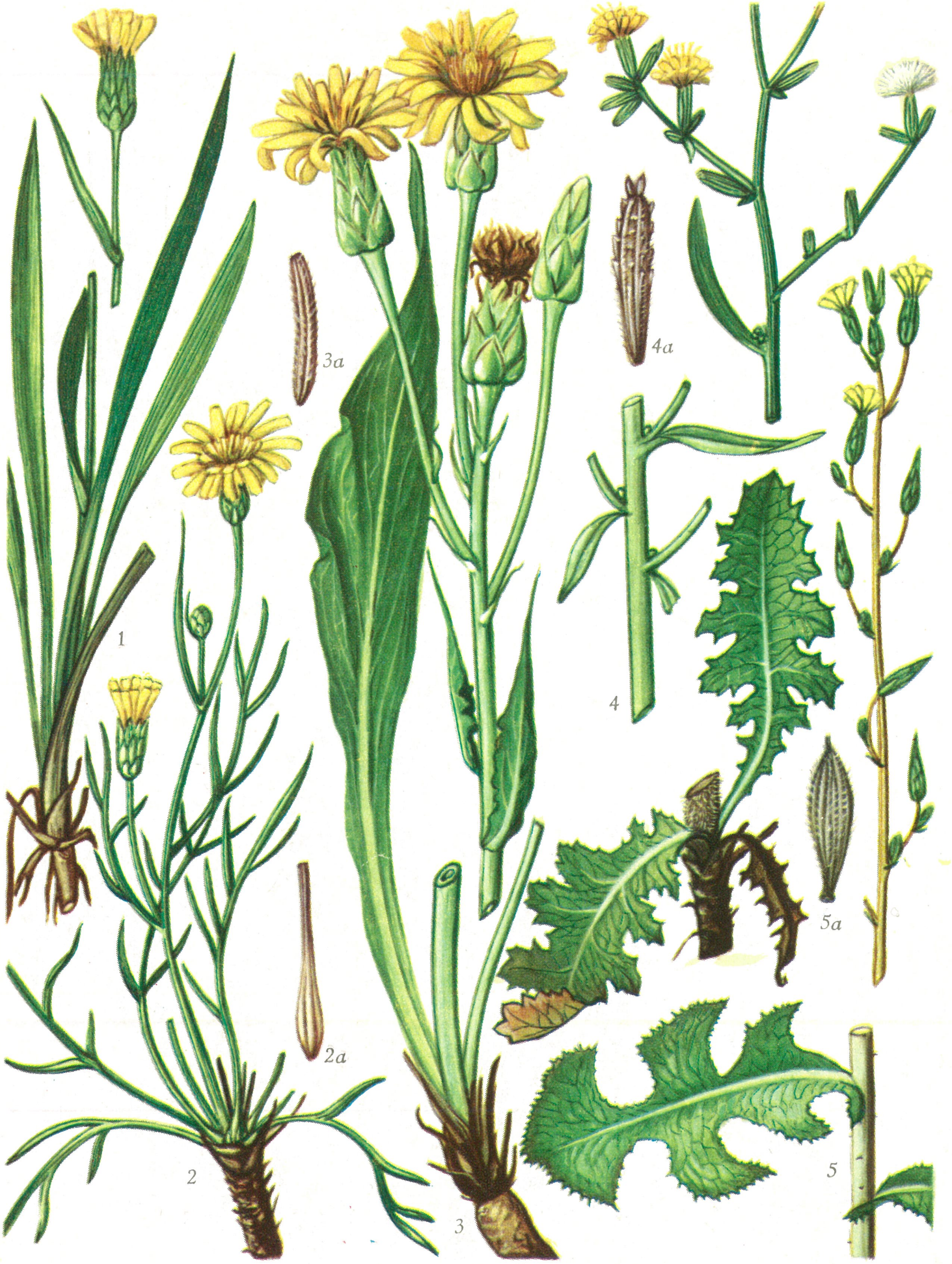

1 (fu) — Buruiană-porcească (*Hypochoeris radicata* L.) (pg. 143). 2 (a) — Anghinarea oilor (*H. uniflora* Vill.); 2a — foliolă involucrală internă; 2b — externă (pg. 57). 3 (fu) — Ruen-negru (*H. maculata* L.) (pg. 143). 4 (rs) — Iarba-găiei (*Picris hieracioides* L.); 4a — achenă cu papus (pg. 232).

1 (a; fu) — Capul-călugărului (*Leontodon autumnalis* L.) (pg. 143). 2 (fu) — Potcapul — călugărului (*L. hispidus* L.) (pg 143). 3 (a) — Capul-călugărului (*L. rilaënsis* Hay.((pg. 57). 4 (f; rs) — Păpădie (*Taraxacum officinale* Web.); 4a — floare; 4b — achenă cu papus (pg. 143). 5 (p) — Scrăbunţică (*Lapsana communis* L.) (pg. 105).

PLANŞA 122

1 (h) — Salsifi-de-sărătură *(Scorzonera parviflora* Jacq.) (pg. 190). 2 (fusc; t; h) — *S. cana* (C. A. Mey.) Simk.; 2a — fruct-achenă (pg. 176). 3 (f) — Salsifi *(S. hispanica* L.*)*; 3a — achenă (pg. 143). 4 (fuscd; rs) — Răsfug *(Chondrilla juncea* L.*)*; 4a — achenă (pg. 176). 5 (rs) — Planta-busolă *(Lactuca serriola* L.*)* 5a — achenă (pg. 232)

1 (p; r) – Lăptuci (*Mycelis muralis* (L.) Dum.) (pg. 105). 2 (fu; rs) – Susai (*Sonchus arvensis* L.); 2a – floare (pg. 232). 3 (rs) – Susai (*S. asper* (L.) Hill.), porţiune de tulpină cu o frunză (pg. 232). 4 (rs) – Susai (*S. oleraceus* L.) (232) 5 (fu) – Dentiţă (*Bidens tripartitus* L.); 5a – achenă (pg. 142).

PLANȘA 124

1 (fusc) — Anghinare (*Scolymus hispanicus* L.) (pg. 175). 2 (fu; pp) — Gălbenuși-de-mlaștină (*Crepis paludosa* (L.) Mnch.); 2a — foliolă involucrală (pg. 106). 3 (fu) — Barba-lupului (*Crepis biennis* L.); 3a — foliolă involucrală; 3b — achenă cu papus (pg. 144). 4 (fus; n; r) — Gălbenuși (*C. rhoeadifolia* M.B.); 4a — foliolă involucrală; 4b — achenă cu papus (pg. 233).

1 (a) — Vulturică-de-stînci *(Hieracium villosum* Jacq.*)* (pg. 57). 2 (fudm) — Vulturică *(H. hoppeanum* Schult.) (pg. 144). 3 (a; fm) — Opintic *(H. auricula* Lam. et DC.*)*; 3a — achenă (pg. 144). 4 (fdm) — Vulturică *(H. pilosella* L.*)*; 4a — floare; 4b — achenă (pg. 176).

1 (p; f) — Iarba-vulturului *(Hieracium umbellatum* L.*)*; 1 a — fruct-achenă (pg. 106). 2 (pm) — Vulturică *(H. transsilvanicum* Heuff.*)*; 2a — foliole involucrale (pg. 106). 3 (fcd) — Vulturică *(H. bauhinii* Bess.*)* (pg. 176). 4 (pm) — Vulturică *(H. lachenalii* Gmel.*)*; 4a — porțiune din tulpină; 4b — foliolă involucrală; 4c — achenă (pg. 106).

1 (p) — Măseaua-ciutei *(Erythronium dens canis L.)*; 1 a — floare cu înveliș floral alb; 1b — pistil (pg. 107). 2 (fu) — Bibilică *(Fritillaria meleagris L.)* (pg. 145). 3 (p) — Crin-de-pădure *(Lilium martagon L.)* (pg. 106). 4 (fum) — Brîndușă-de-toamnă *(Colchicum autumnale L.)* bulbo-tubercul cu floare; 4a — tulpină cu fruct tînăr; 4b — fruct-capsulă (pg. 144.)

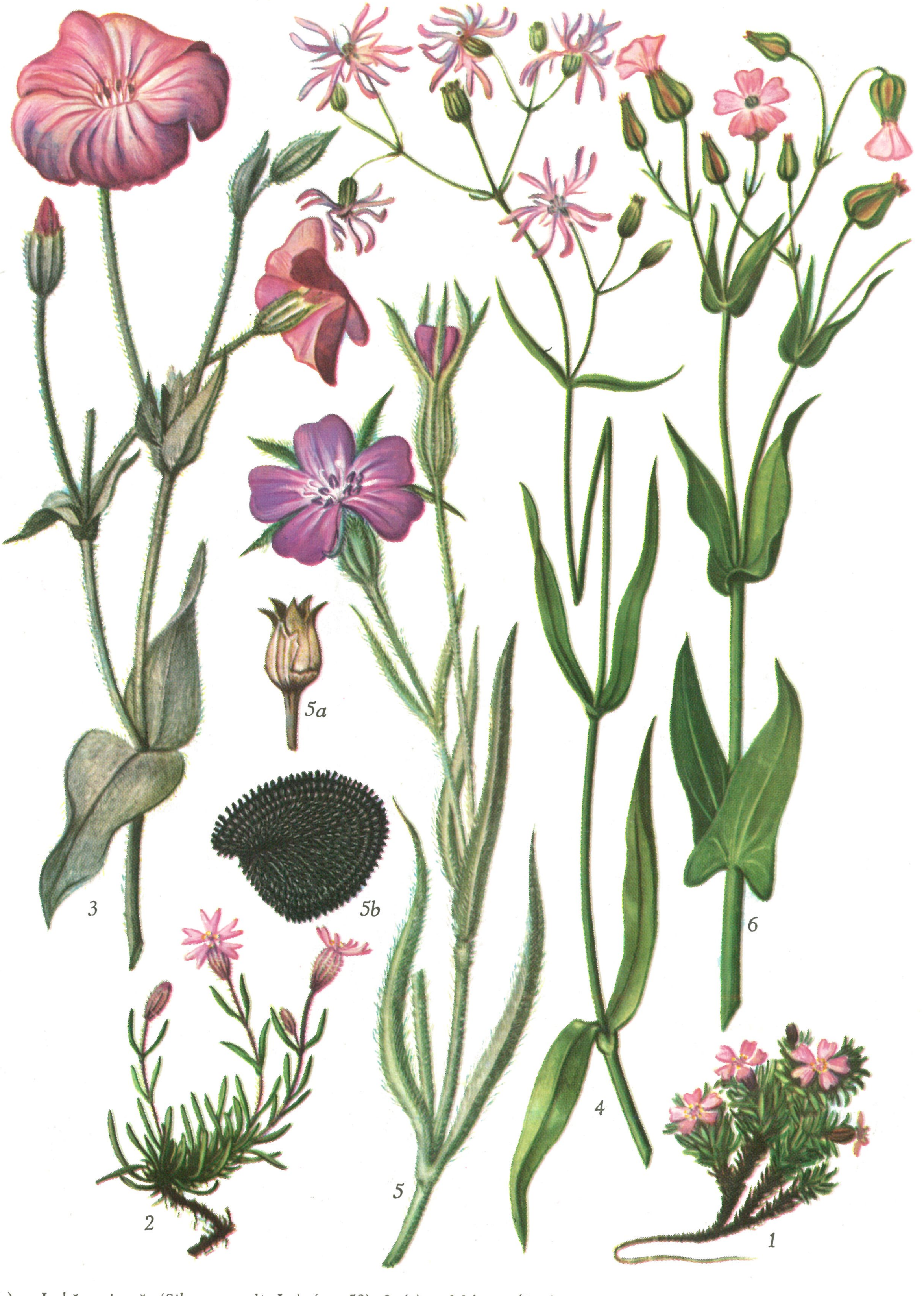
1 (fu; s) — Pur *(Allium rotundum)*; 1a — floare (pg. 145). 2 (fu) — Săbiuță *(Gladiolus imbricatus* L.*)* (pg. 145). 3 (a) — Sîngele-voinicului *(Nigritella rubra* (Wettst.) Richt.*)* (pg. 57). 4 (ac) — Roșățea *(Butomus umbellatus* L.*)* (pg. 211).

1 (fu) — Untu-vacii *(Orchis morio* L.); 1a — floare (pg. 145). **2** (fucd) — Poroinic *(O. paluster* Jacq.) (pg. 145). 3 (fudm) — Bujor *(Anacamptis pyramidalis* (L.) Rich.) (pg. 145). **4** (p) — Mlăştiniţă — purpurie *(Epipactis atropurpurea* Raf.) (pg. 107) **5** (fudm) — Ură *(Gymnadenia conopea* (L.) R. Br.); 5a — floare (pg. 145).

1 (fudm) — Răculeţ (*Polygonum bistorta* L.); 1a — floare mărită; 1b — nuculă (pg. 146). 2 (ac; fu) — şi 2a — Troscot de-baltă (*Polygonum amphibium* L. f. *aquaticum* Leyss. şi f. *terrestre* Leyss.) (pg. 211). 3 (pm; fm) — Opaiţă-roşie (*Melandryum rubrum* (Weig.) Garcke); 3a — o petală (pg. 107). 4 (f) — Lipicioasă (*Viscaria vulgaris* Röhl.); 4a — fruct-capsulă (p. 146).

1 (a) — Iarbă-roșioară *(Silene acaulis* L.*)* (pg. 58). **2** (a) — Milițea *(S. dinarica* Spreng.*)* (pg. 58). **3** (pcd) — Curcubeu *(Lychnis coronaria* Lam.*)* (pg. 107). **4** (fu) — Floarea-cucului *(Lychnis flos-cuculi* L.*)* (pg. 146). **5** (s) — Neghină *(Agrostemma githago* L.*)*; 5a — capsulă; 5b — sămînță (pg. 233). **6** (s) — Floarea-călugărului *(Vaccaria pyramidata* Medik.*)* (pg. 233).

PLANȘA 132

1 (f) — Garofițe (*Dianthus carthusianorum* L.); 1a — petală (pg. 146). **2** (a; f) — Garofiță -de-munte (*D. tenuifolius* Schur) (pg. 58). **3** (a) — Garofița-Pietrei-Craiului (*D. callizonus* Schott et Kotschy) (pg. 58). **4** (a) — Garofiță-pitică (*D. gelidus* Schott Nym. et Kotschy) (pg. 58). **5** (fuscd) — Garofiță (*D. nardiformis* Janka) (pg. 177). **6** (p; t) — Garofiță (*D. armeria* L.) (pg. 108). **7** (fuscd) — *Tunica prolifera* (L.) Scop. pg. 177).

1 (fuscd) — Bujor (*Paeonia tenuifolia* L.); 1a — fructe-folicule (pg. 177). 2 (s) — Cocoșei-de-cîmp (*Adonis aestivalis* L.); 2a — fructe; 2b — nuculă (pg. 234). 3 (h) — *Spergularia salina* J. et C. Presl.; 3a — floare; 3b — fruct-capsulă; 3c — sămînță aripată și nearipată (pg. 190). 4 (r) — Odogaci (*Saponaria officinalis* L.); 4a — sămînță (pg. 233). 5 (n; rs) — Ipcărige (*Gypsophila muralis* L.) (pg. 233).

PLANȘA 134

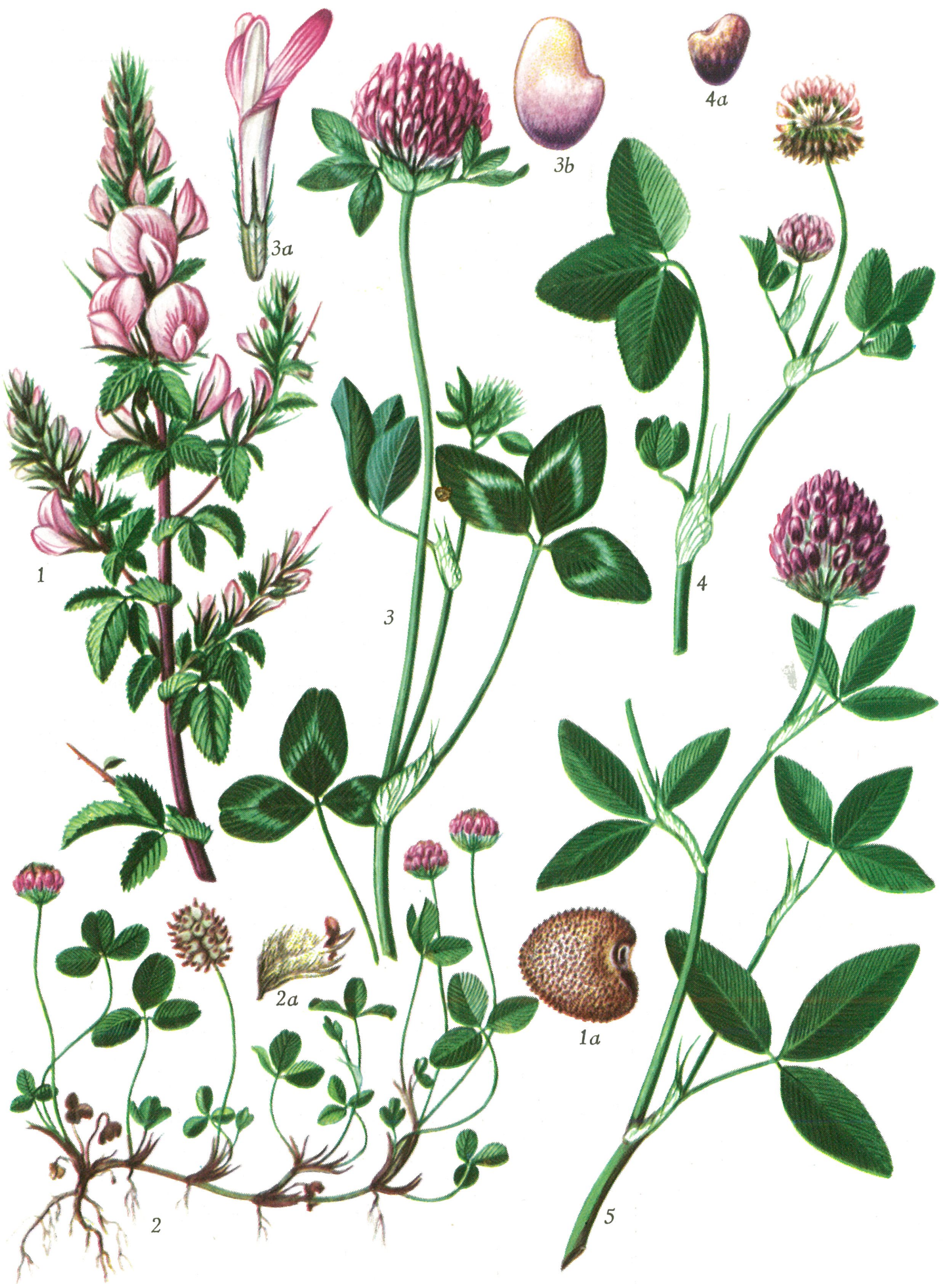

1 (p) — Pochivnic (*Asarum europaeum* L.) (pg. 107). 2 (n; rs) — Mac-roșu (*Papaver rhoeas* L.); 2a — fruct-capsulă; 2b — sămînță (pg. 234). 3 (pm) — Iarbă-de-șoaldină (*Sedum fabaria* Koch); 3a — floare (pg. 108). 4 (fum) — Sorbestrea (*Sanguisorba officinalis* L.); 4a — floare (pg. 147).

1 (fusc) – Migdal-pitic (*Amygdalus nana* L.); 1a – fructe-drupe (pg. 177). **2** (fum) – Șapte-degete (*Comarum palustre* L.); 2a – nuculă (pg. 108). **3**(p; t; f) – Măceș (*Rosa canina* L.); 3a – receptacul; 3b – nuculă (pg. 108). **4** (pm) – Trandafir-de-pădure (*R. pendulina* L.); 4a – receptacul (pg. 109). **5** (p; ft) – Călțunul-doamnei (*Geum rivale* L.); 5a – petală; 5b – nuculă (pg. 108).

PLANŞA 136

1 (fus) — Osul-iepurelui (*Ononis spinosa* L.); 1a — sămînţă (pg. 178). 2 (fucd; h) — Trifoi-frăguţ (*Trifolium fragiferum* L.); 2a — caliciu (pg. 147). 3 (fu) — Trifoi-roşu (*T. pratense* L.); 3a — floare; 3b — sămînţă (pg. 147). 4 (h) — Trifoi-corcit (*T. hybridum* L.); 4a — sămînţă (pg. 147). 5 (p; t) — Trifoi (*T. medium* L.) (pg. 109).

1 (a) — Dulcişor *(Hedysarum hedysaroides* (L.) Sch. et Thell.*)*; 1a — păstăi (pg. 59). **2** (fu) — Coronişte *(Coronilla varia* L.*)*; 2a — păstăi (pg. 148). **3** (f) — Sparcetă *(Onobrychis viciifolia* Scop.*)*; 3a — floare; 3b — păstaie. (pg. 148). **4** (f; rs) — Orăşniţă *(Lathyrus tuberosus* L.*)*. 4a — tuberozităţi pe rădăcină (pg. 234).

1 (p) — Pălăria-cucului (*Geranium phaeum* L.) (pg. 109). **2** (p) — Năprasnic (*G. robertianum* L.) (pg. 109). **3** (rs) — Salvie-albă (*Lavathera thuringiaca* L.); 3a — sămînţă (pg. 235). **4** (fus) — Frăsinel (*Dictamnus albus* L.) (pg. 178). **5** (fu; ac) — Răchitan (*Lythrum salicaria* L.) (pg. 211)

1 (pdm) — Pufuliţă- (*Epilobium montanum* L.) (pg. 110). 2 (a) — Pufuliţă-de-munte (*E. alpinum* L.) (pg. 59). 3 (fu; ac) — Pufuliţă-păroasă (*E. hirsutum* L.) (pg. 110). 4 (p) — Răscoage (*Chamaenerion angustifolium* (L.) Scop.) (pg. 110). 5 (pdm) — Tilişcă (*Circaea lutetiana* L.); 5a — floare; 5b — fruct (pg. 110).

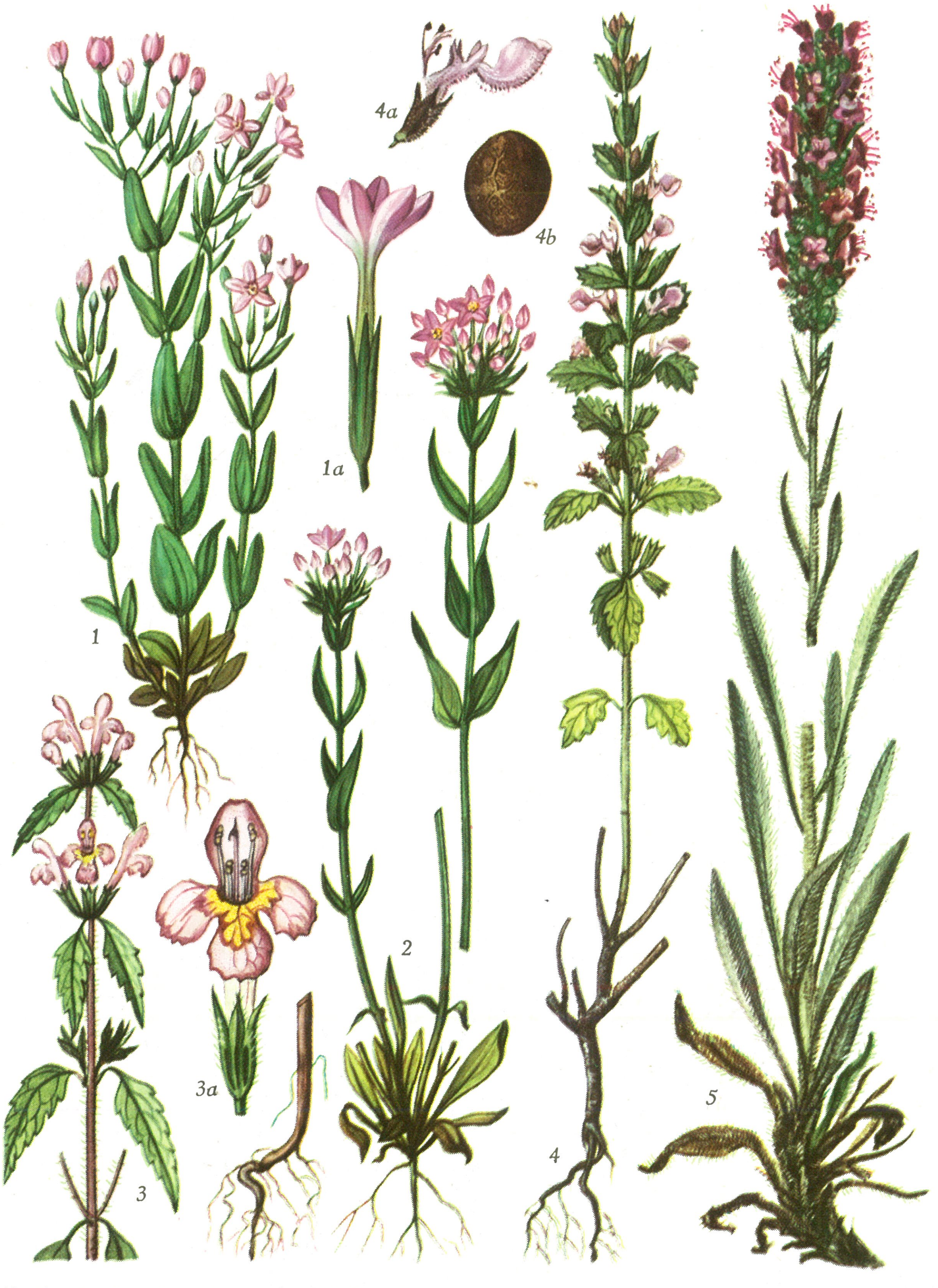
1 (pm) — Tulichină *(Daphne mezereum* L.*)* — ramură cu flori; 1a — ramură cu fructe-bace (pg. 110). **2** (n) — Cătină-mică *(Myricaria germanica* (L.) Desv.*)*; 2a — floare; 2b — sămînță (pg. 199). **3** (pp) — Asmățui-sălbatic *(Chaerophyllum cicutaria* Vill.*)*; 3a — floare bisexuată; 3b — petală; 3c — fruct-dicariopsă (pg. 111). **4** (pm; fm) — Ștevie-de-munte *(Astrantia major* L.*)*; 4a — floare masculă; 4b — floare bisexuată; 4c — floare bisexuată funcțional femelă (pg. 111). **5** (a) — Brioală *(Ligusticum mutellina* (L.) Cr.*)*; 5a — dicariopsă (pg. 59). **6** (a) — Smirdar *(Rhododendron kotschyi* Simk.*)*; 6a — capsulă; 6b — sămînță (pg. 59).

1 (pm; fm) — Coacăză *(Bruckenthalia spiculifolia* (Salisb.) Rchb.*)*; 1a — floare; 1b — sămînţă (pg. 111). **2** (a; pm; fm; ft) — Afin *(Vaccinium myrtillus* L.*)*; 2a — rămurică cu fruct-bacă; 2b — stamină (pg. 111). **3** (a; pm; fm; ft) — Merişor-de-munte *(V. vitis-idaea* L.*)*; 3a — rămurică cu bace (pg. 111). **4** (a) — Afin *(V. uliginosum* L.*)*: 4a — rămurică cu flori; 4b — sămînţă (pg. 60). **5** (ft) — Răchiţele *(Oxycoccos quadripetalus* Gilib.*)*; 5a — bacă (pg. 148). **6** (a) — *Loiseleuria procumbens* (L.) Desv.*)*; 6a — faţa inferioară a frunzei (pg. 60). **7** (pm; ft) — Mărtăloagă *(Calluna vulgaris* (L.) Hull.*)*; 7a — rămurică cu frunze; 7b — floare (cu caliciu colorat) (pg. 112).

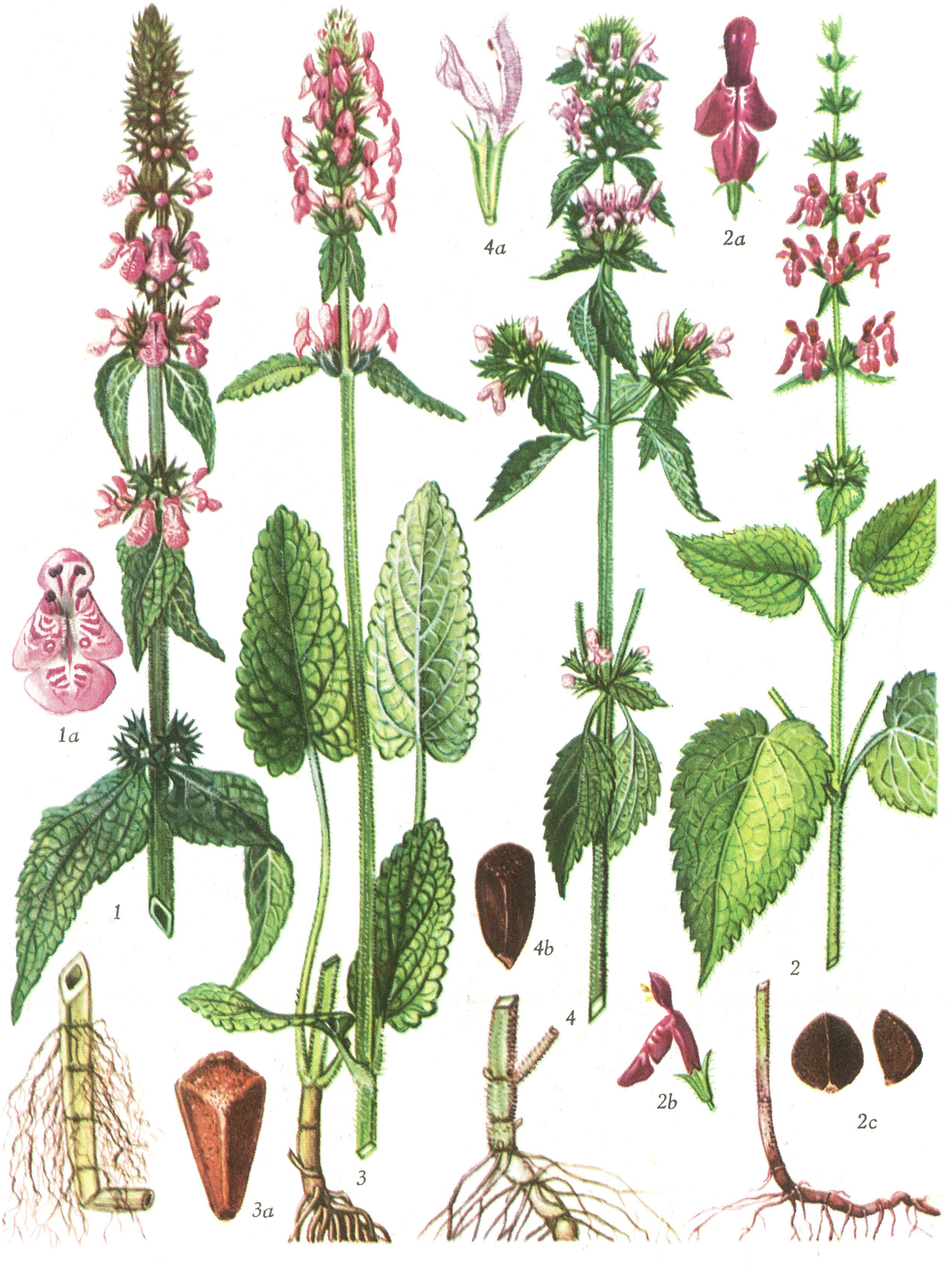
1 (rs) — Scînteuță *(Anagallis arvensis* L. ssp. *phoenicea* (Gou.) Sch. et Kell.*)*; 1a — floare; 1b — fruct-pixidă (pg. 235). **2** (a) — Ochiu-găinii *(Primula minima* L.*)* (pg. 60). **3** (a) — Anghelină *(P. halleri* J. F. Gmel.*)* (pg. 60). **4** (a; pm) — Ciuboțica-ursului *(Cortusa matthioli* L.*)*; 4a — fruct-capsulă (pg. 112). **5** (h) — *Glaux maritima* L.; 5a — floare (pg. 191). **6** (a) — Armeria *(Armeria alpina* (DC.) Willd.*)*; 6a — floare; 6b — caliciu cu două bracteole; 6c — corolă cu o stamină concrescută (pg. 60).

1 (fuscd; h) — Frigurică *(Centaurium pulchellum* (Sw.) Druce*)*; 1a — floare (pg. 148). 2 (p; fu) — Fierea-pămîntului *(C. umbellatum* Gilib.*)* (pg. 112). 3 (rs) — Tapoșnic *(Galeopsis ladanum* L.*)*; 3a — floare (pg. 236). 4 (fus; t) — Dumbeț *(Teucrium chamaedrys* L.*)*; 4a — floare; 4b — fruct-nuculă (pg. 179). 5 (f) — Capu-șarpelui *(Echium rubrum* Jacq.*)* (pg. 149).

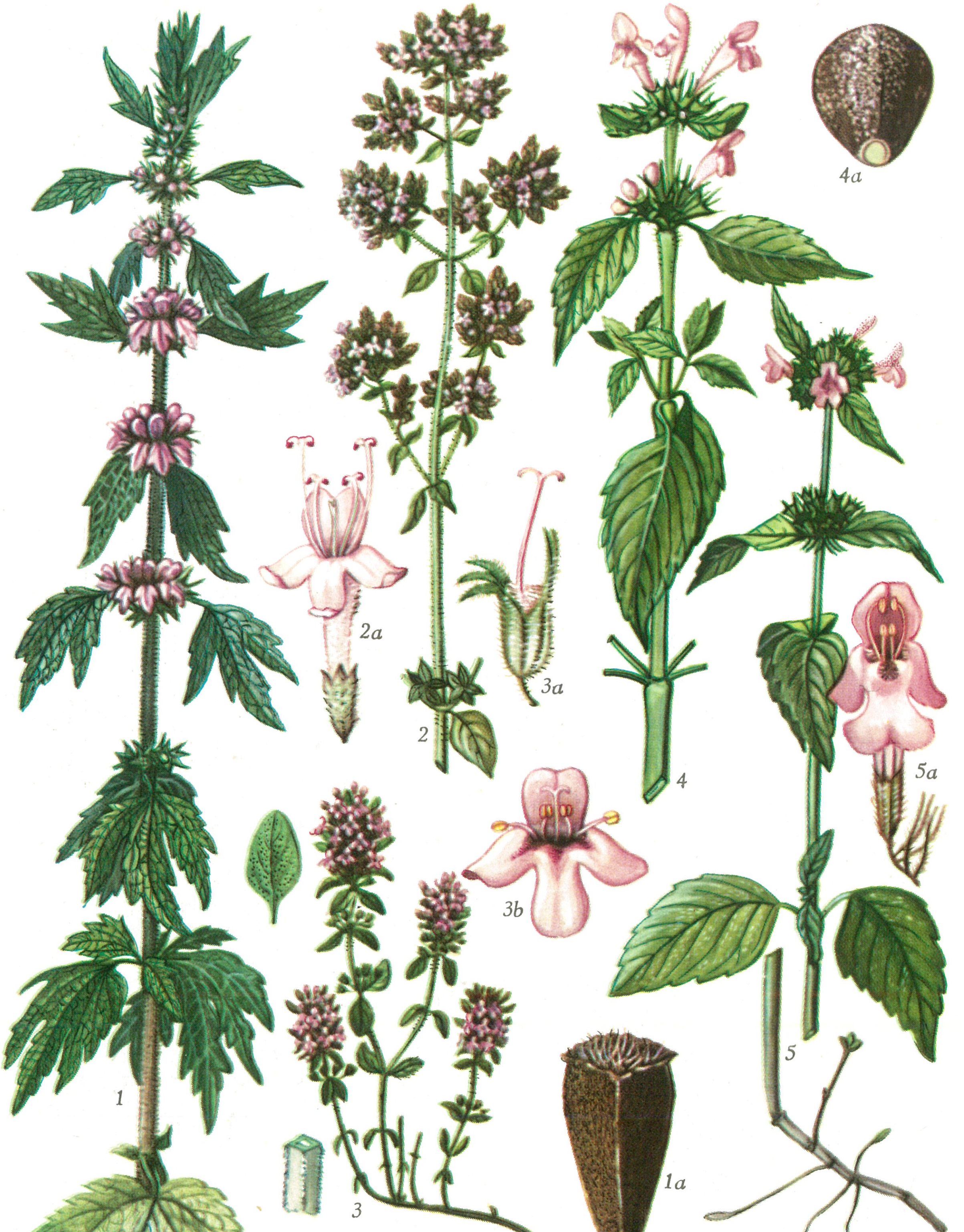

1 (p) — Urzică-moartă *(Lamium maculatum* L.*)*; 1a — floare văzută din faţă; 1b — floare văzută lateral (pg. 113). **2** (rs) — Sugel-puturos *(Lamium purpureum* L.*)* (pg. 236). **3** (p; fu) — Solovîrfiţă *(Phlomis tuberosa* L.*)*; 3a — fruct-nuculă (pg. 112). **4** (pdm) — Dumbravnic *(Melitis melissophyllum* L.*)* (pg. 112).

1 (fu; ac) — Jaleş-de-mlaştină *(Stachys palustris* L.*)*; 1a — floare văzută din faţă (pg. 149). **2** (p) — Balbişă *(S. sylvatica* L.*)*; 2a — 2b — floare văzută din faţă şi lateral; 2 c— nuculă văzută din faţă şi lateral (pg. 113). **3** (p; f) — Creţişor *(Betonica officinalis* L.*)*; 3a — nuculă (pg. 113). **4** (t; r) — Cătuşe *(Ballota nigra* L.*)*; 4a — floare; 4b — nuculă (pg. 237).

PLANŞA 146

1 (r) Talpa-gîştii *(Leonurus cardiaca* L.*)*; 1a — fruct-nuculă (pg. 237) **2** (p; t) — Sovîrv *(Origanum vulgare* L.*)*; 2a — floare (pg. 113). **3** (fm) — Cimbrişor-de-munte *(Thymus pulegioides* L. ssp. *montanus* (W. et K.) Ronn.*)*; 3a — caliciu; 3b — corolă văzută de sus (pg. 149). **4** (pm) — Galeopsis pubescens Bees.; 4a — nuculă (pg. 112). **5** (p; t) — Apărătoare *(Calamintha vulgaris* (L.) Druce*)*; 5a — floare (pg. 113).

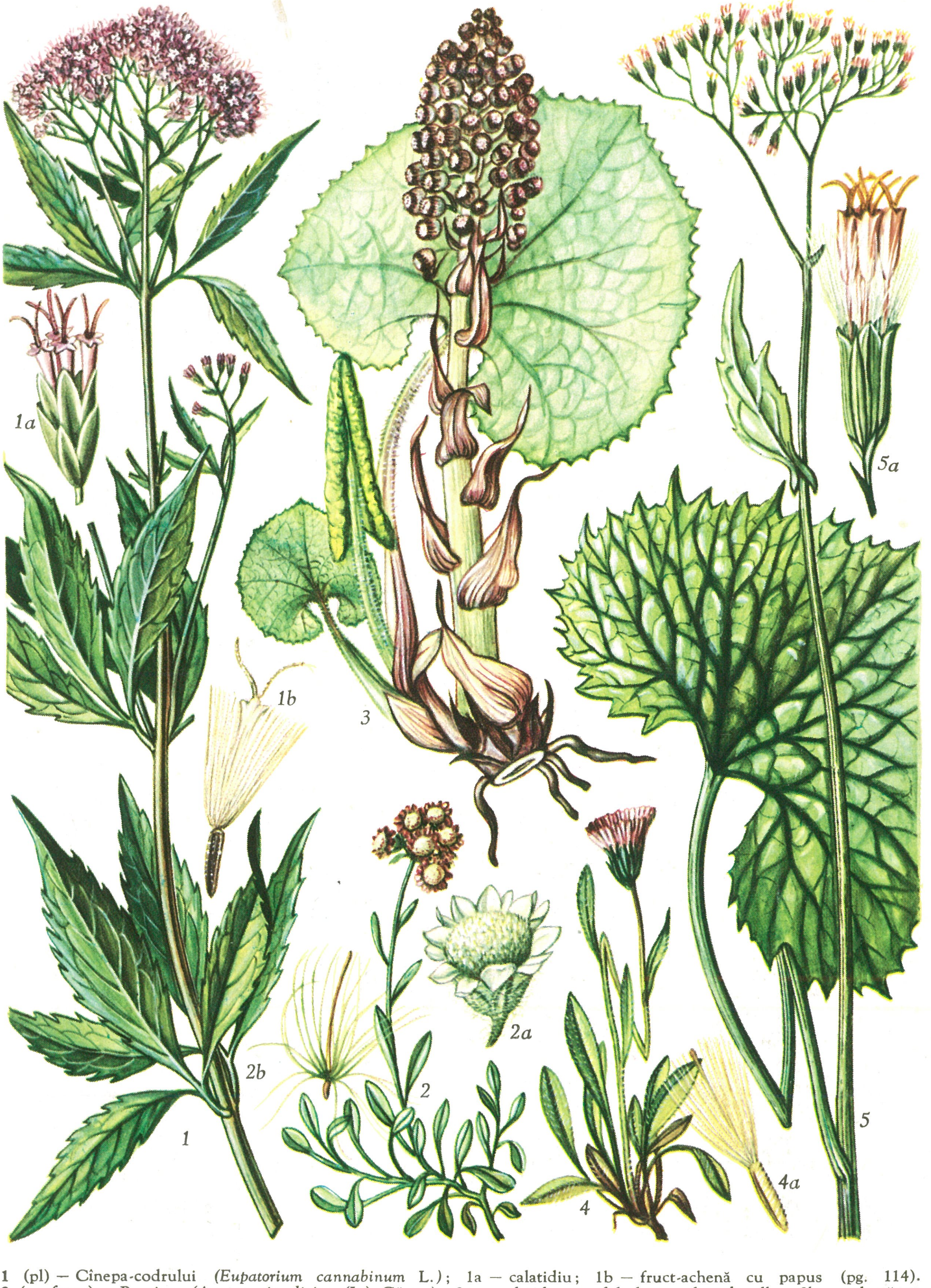

1 (p) — Buberic (*Scrophularia nodosa* L.); 1a — floare văzută din faţă; 1b — floare văzută lateral (pg. 113). 2 (fucd; h) — Iarba-dintelui (*Odontites serotina* (Lam.) Rich.); 2a — floare (pg. 149). 3 (c) — Degeţel-roşu (*Digitalis purpurea* L.) (pg. 244). 4 (pm) — Mătrăgună (*Atropa belladonna* L.); 4a — sămînţă (pg. 113). 5 (ac.) — Canarul-bălţii (*Limosella aquatica* L.); 5a — fruct (pg. 211).

PLANŞA 148

1 (p) — Muma-pădurii (*Lathraea squamaria* L.); 1a — fruct-capsulă (pg. 114). 2 (fu) — Darie (*Pedicularis palustris* L.); 2a — floare; 2b — sămînță (pg. 149). 3 (a) — Vîrtejul pămîntului (*P. verticillata* L.); 3a — floare (pg. 61). 4 (a) — Sînziene-de-munte (*Asperula capitata* W. et K.); 4a — floare (pg. 61). 5 (fus) — Lipitoare (*A. cynanchica* L.). 5a — floare; 5b — dicariopsă (pg. 179). 6 (s) — Iarbă-stelată (*Sherardia arvensis* L.); 6a — floare. (pg. 237). 7 (pl; fu) — Odolean (*Valeriana officinalis* L.); 7a — floare; 7b — floare albă; 7c — nuculă (pg. 149).

1 (pl) — Cînepa-codrului *(Eupatorium cannabinum* L.*)*; 1a — calatidiu; 1b — fruct-achenă cu papus (pg. 114). **2** (a; fusm) — Parpian *(Antennaria dioica* (L.) Gärtn.); 2a — calatidiu cu foliole involucrale albe; 2b — achenă cu papus (pg. 61). **3** (pp) — Captalan *(Petasites officinalis* Moench.*)* (pg. 115). **4** (a) — Bunghişor-de-munte *(Erigeron alpinus* L.*)*; 4a — achenă cu papus (pg. 61). **5** (pm) — Ciucuraşi *(Adenostyles kerneri* Simk.*)*; 5a — calatidiu (pg. 114).

PLANŞA 150

1 (r) — Brustur (*Arcticum lappa* L.); 1a — foliolă involucrală; 1b — fruct-achenă (pg. 237). **2** (fuscd; r) — Scai-măgăresc (*Onopordon acanthium* L.); 2a — achenă (pg. 238). **3** (a; pm) — Rotunjioară (*Homogyne alpina* (L.) Cass.) (pg. 61). **4** (fu) — Gălbinare (*Serratula tinctoria* L.); 4a — foliolă involucrală; 4b — achenă (pg. 150).

1 (fuscd; r) — Ciulin (*Carduus nutans* L.) (pg. 238). 2 (pm) — Spin (C. *personata* (L.) Jacq.) (pg. 115). 3 (rs) — Spin (C. *acanthoides* L.) (pg. 238). 4 (a) — Scăiete (C. *transsilvanicus* Kern.); 4a — foliole involucrale; externă și internă; 4c — achenă cu papus (pg. 62).

1 (fu): — *Cirsium canum* (L.) All. em. M.B. (pg. 150). 2 (f; r) — Scai (*C. lanceolatum* (L.) Scop.); 2a — vîrf de foliolă (pg. 238). 3 (s) — Pălămidă (*C. arvense* L.); 3a — achenă cu papus; 3b — achenă (pg. 238). 4 (pm; fum) — Scai-de-ape (*C. rivulare* (L.) All.) (pg. 115).

1 (a) — Mături (*Centaurea kotschyana* Heuff.); 1a, 1b, 1c — foliole involucrale de jos, mijloc şi de sus de la un calatidiu; 1d — fruct-achenă (pg. 62). 2 (rs) — Ciolobot (*C. spinulosa* L.); 2a, 2b, 2c — foliole de jos, mijloc şi de sus; 2d—floare (pg. 239). 3 (fu)—Mături (*C. nigrescens* Willd.); 3a, 3b, 3c—foliole involucrale de jos, de mijloc şi de sus (pg. 150). 4 (f) — Mături (*C. austriaca* Willd.); 4a, 4b — foliole involucrale din mijloc şi de sus; 4c — achenă (pg. 150).

P L A N Ş A 154

1 (p) — Brebenel (*Corydalis cava* (L.) Schweig. et Koerte ssp. *marschalliana* (Pall.) Hay.); 1a — vîrf de tulpină cu flori albe (pg. 108). **2** (p) — Brebenel (*C. solida* (L.) Sw.); 2a — fruct-capsulă (pg. 108). **3** (fusdm) — Dediţei (*Pulsatilla montana* (Hoppe) Rchb.); 3a — polinuculă (pg. 180). **4** (rs) — Fumariţă (*Fumaria vaillantii* Loisl.); 4a — floare; 4b — fruct-nuculă (pg. 234).

1 (nm) — *Cakile maritima* Scop.; 1a — fruct silicvă; 1b — sămînță (pg. 200). **2** (p) — Lopățea (*Lunaria rediviva* L.); 2a — silicvă; 2b — septa despărțitoare din silicvă, cu semințe (pg. 116). **3** (p) — Colțișor (*Dentaria bulbifera* L.); 3a — tuberul (pg. 116). **4** (p) — Creasta-cocoșului (*D. glandulosa* W. et K.); 4a — silicvă (pg. 116). **5** (fu; ac) — Stupitu-cucului (*Cardamine pratensis* L.); 5a — silicvă; 5b — sămînță (pg. 146).

1 (a; fum) — *Cardaminopsis halleri* (L.) Hay. ssp. *ovirensis* (Wulf.) Thell. (pg. 151). **2** (p) — Pupezele (*Lathyrus vernus* (L.) Bernh.); 2a — floare; 2b — fruct-păstaie; 2c — sămînţă (pg. 116). **3** (fus) — Coşaci (*Astragalus onobrychis* L.); 3a — păstaie (pg. 180). **4** (nm) — *A. virgatus* Pall.; 4a — păstaie (pg. 200).

1 (r) — Orăştică *(Lathyrus niger* (L.) Bernh.*)*; 1a — fructe-păstăi; 1b — sămînţă văzută lateral; 1c — văzută din faţă (pg. 117). **2** (p) — Orăştică *(L. venetus* (Mill.) Wohlf.) (pg. 116). **3** (rs) — Landră *(Vicia striata* M.B.*)*; 3a — păstaie (pg. 234). **4** (s; c) — Măzăriche-de-primăvară *(V. sativa* L.*)*; 4a — păstăi; 4b — sămînţă (pg. 234).

PLANŞA 158

1 (fu; c) — Lucernă *(Medicago sativa* L.*)*; 1a — floare; 1b — fruct-păstaie; 1c — sămînţă (pg. 151). 2. (fu) — Lemn-dulce *(Glycyrrhiza echinata* L.*)*: 2a—floare; 2b — păstăi; 2c — sămînţă (pg. 151). **3** (rs) — Nalbă *(Malva silvestris* L.*)* 3a — stamine grupate într-un mănunchi; 3b — capsulă îmbrăcată în caliciu; 3c — capsulă matură; 3d — fruct parţial (pg. 235). **4** (fus; n; rs) — Pliscul-cocorului *(Erodium cicutarium* (L.) L'Hérit.*)*; 4a — floare; 4b — capsulă desfăcîndu-se în fructe parţiale; 4c — fruct parţial; 4d — sămînţă (pg. 240).

1 (a; fm) — Unghia-păsării (*Viola declinata* W. et K.); 1a — pistil (pg. 63). **2** (p; t) — Tămîioară (*V. odorata* L.); 2a — secțiune longitudinală prin floare; 2b — fruct-capsulă; 2c — sămînță (pg. 117). **3** (a) — Micșunea-de-munte (*V. alpina* L.) (pg. 63). **4** (s) — Colțunii-popii (*V. silvestris* Lam.) (pg. 117). **5** (fus) — Viorea-nemirositoare (*V. hirta* L.) (pg. 181). **6** (a; f) — Degetărele (*Soldanella montana* Willd.); 6a — capsulă (pg. 64). **7** (a) — Degetăruț-pitic (*S. pusilla* Baumg.) (pg. 64).

1 (fus; r) — Jaleş-de-cîmp (*Salvia nemorosa* L.); 1a — floare văzută lateral şi 1b — din faţă; 1c — nuculă; 1d — stamină (pg. 181). **2** (p; t) — Salvie-de-cîmp (*S. pratensis* L.) (pg. 152). **3** (fus) — Izmuşoară-de-cîmp (*Calamintha acinos* (L.) Clairv.); 3a — caliciu (pg. 181). **4** (a) — Cimbru-mare-de-munte (*C. alpina* (L.) Lam.); 4a — floare (pg. 66). **5** (p; t: fu) — Busuioc-de-cîmp (*Prunella vulgaris* L.) (pg. 117). **6** (p; pl; r) — Lăsnicior (*Solanum dulcamara* L.); 6a — bace (pg. 117).

1 (p) — Mierea-ursului (*Pulmonaria montana* Lej. ssp. *molissima* (Kern.) Nym.) (pg. 112). **2** (f) — Coada-mielului (*Verbascum phoeniceum* L.); 2a — stamină; 2b — fruct-capsulă (pg. 152). **3** (f; r) — Limba ciinelui (*Cynoglossum officinale* L.); 3a — fructe-nucule (pg. 236). **4** (fu) — Tătăneasă (*Symphytum officinale* L.); 4a — corolă desfăcută (pg. 148).

1 (fu; ac) — Isma-broaștei *(Mentha aquatica* L.*)* (pg. 212). **2** (pl; r) — Ismă-proastă *(M. longifolia* (L.) Nath.*)*; 2a — floare(pg. 237). **3** (a) — Mușcatu-dracului *(Scabiosa lucida* Vill.*)* (pg. 64). **4** (p; t; f) — Mușcatu-dracului *(Knautia arvensis* (L.) Coult.*)*; 4a — floare (pg. 152). **5** (f; rs) — Varga-ciobanului *(Dipsacus silvester* Huds.*)*; 5a — floare; 5b — fruct-achenă (pg. 118).

1 (p; t; f) — Ciucure (*Campanula glomerata* L.) (pg. 118). 2 (a; p; f) — Clopoţei (*Campanula abietina* Griseb. et Sch.) (pg. 119). 3 (p) — Clopoţei (*C. rapunculoides* L.) (pg. 118). 4 (h) — Steliţă (*Aster panonicus* Jacq.); 4a — achenă cu papus (pg. 191). 5 (fuscd; n; r) — Plevaiţă (*Xeranthemum annuum* L.); 5a — achenă cu papus (pg. 182).

PLANŞA 164

1 (p; t) — Viorele *(Scilla bifolia* L.) (pg. 119). 2 (fus) — Porumbei *(Muscari racemosum* (L.) Lam. et DC.) (pg. 182). 3 (fu) — Ceapa-ciorii *(M. comosum* Mill.) (pg. 153). 4 (a; fum) — Căldăruşă *(Aquilegia vulgaris* L.); 4a — petală pintenată; 4b — polifoliculă (pg. 153). 5 (n; rs) — Nemţişor-de-cîmp *(Delphinium consolida* L.); 5a — sămînţă (pg. 241).

1 (fcd) — Clocoței (*Clematis integrifolia* L.); 1a — fruct-nuculă (pg. 153). **2** (pm) — Curpen-de-munte (*Atragene alpina* L.); 2a — nectarină; 2b — stamină; 2c — nuculă (pg. 120). **3** (pm) — Popilnic-iepuresc (*Hepatica nobilis* Mill.); 3a — nuculă (pg. 120). **4** (pm) — Crucea-voinicului (*H. transsilvanica* Fuss) (pg. 120). **5** (pm) — Omag-veninos (*Aconitum toxicum* Rchb.) (pg. 120). **6** (rs) — Negrușcă (*Nigella arvensis* L.); 6a — nectarină; 6b — stamină (pg. 241).

PLANȘA 166

1 (p; fu) — Greghetin (*Geranium pratense* L.) (pg. 120). 2 (fm) — Ciumărea (*Galega officinalis* L.); 2a — păstaie; 2b — sămînță (pg. 151). 3 (a) — Luntricică-mătăsoasă (*Oxytropis sericea* (L.) Simk.); 3a — carenă; 3b — păstaie (pg. 63). 4 (pm; fum) — Măzăriche (*Vicia sepium* L.); 4a — caliciu (pg. 116). 5 (fu) — Măzăriche (*Vicia cracca* L.); 5a — păstăi; 5b — sămînță (pg. 153).

1 (fus) -- Ineaţă *(Linum austriacum* L.*)*; 1a -- sămînţă (pg. 182). **2** (fus) — In-mare *(L. hirsutum* L.*)*; 2a — fruct-capsulă; 2b — sămînţă (pg. 183). **3** (fum) — Amăreală *(Polygala vulgaris* L.*)*; 3a — sepală (pg. 154). **4** (h) — Sică *(Statice gmelini* Willd.*)*; 4a — floare (pg. 191). **5** (rs) — Scînteuţă *(Anagallis arvensis* L. ssp. *coerulea* Hartm.*)*; 5a — capsulă (pg. 241). **6** (p; t) — Saschiu *(Vinca minor* L.*)* (pg. 121).

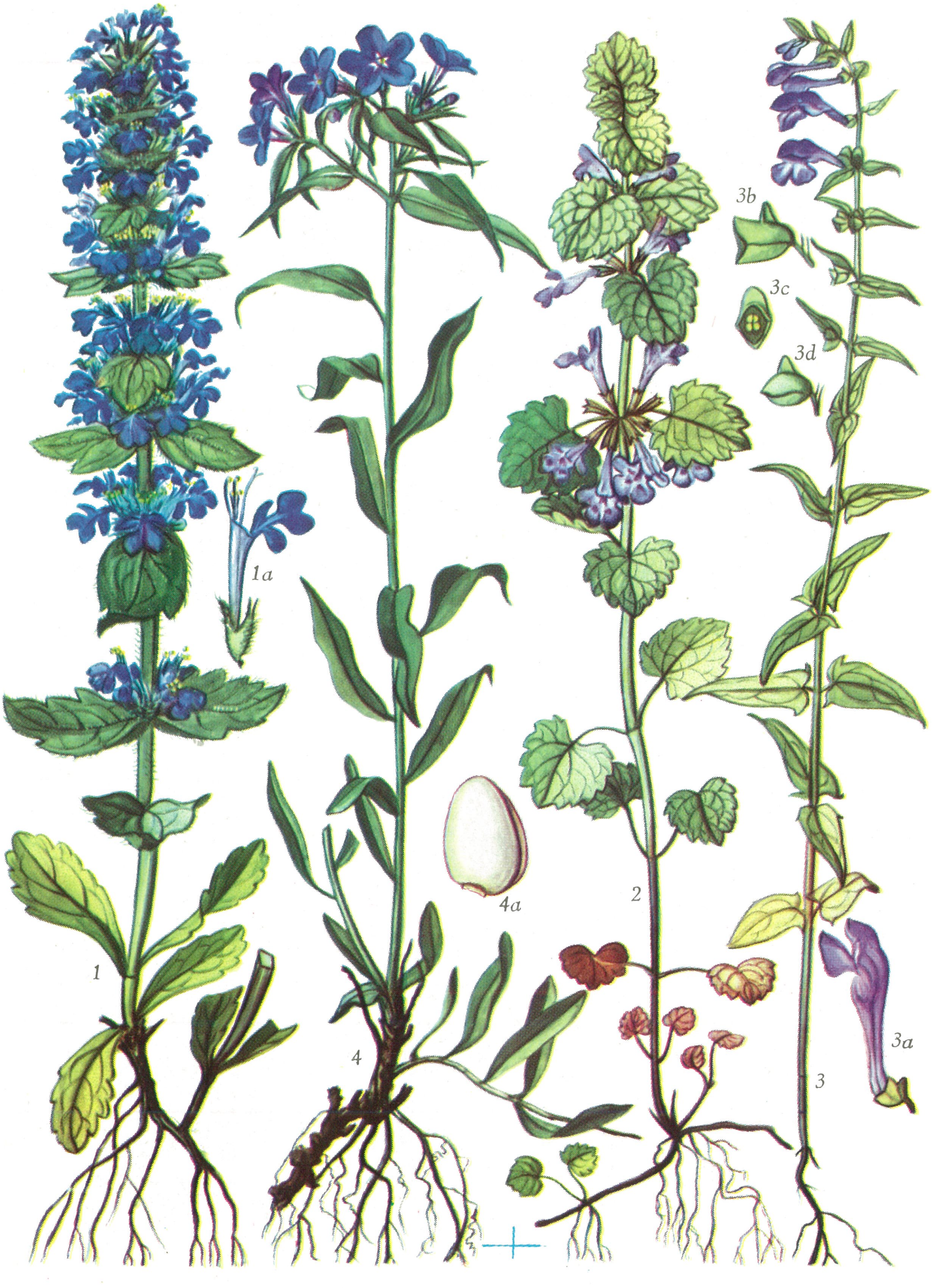

1 (fdm ; t) – Trîmbiţa-ciobanului (*Gentiana ciliata* L.) (pg. 154). **2** (a) – Ghinţură-de-primăvară (*G. verna* L.) (pg. 66). **3** (a ; fm) – Cupe (*G. excisa* Presl.) (pg. 65). **4** (pdm ; fudm) – Lumînărica-pămîntului (*G. asclepiadea* L.) (pg. 120). **5** (a) – Enţură (*G. tenella* Rottb.) (pg. 66). **6** (fum) – Ochincele (*G. utriculosa* L.) ; 6a – sămînţă (pg. 154).

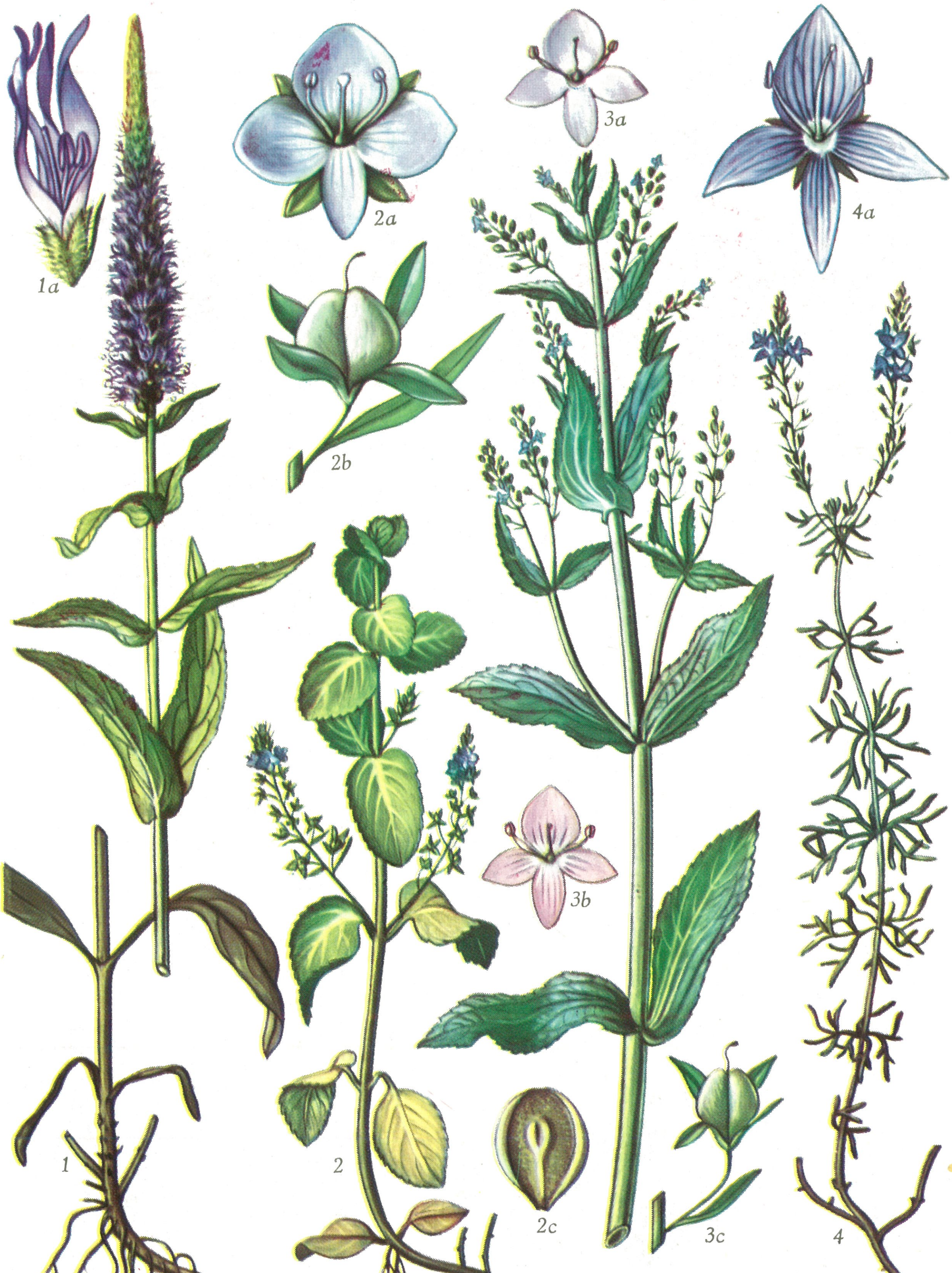

1 (fus; r) — Miruţă *(Anchusa officinalis* L.*)* (pg. 183). **2** (rs) — Iarba-şarpelui *(Echium vulgare* L.*)*; 2a — floare (pg. 241). **3** (rs) — Lipici *(Lappula echinata* Gilib.*)*; 3a — fruct-tetranuculă (pg. 241). **4** (pm; fm) — Nu-mă-uita *(Myosotis silvatica* (Ehrh.) Hoffm.*)*; 4a — caliciu; 4b — corolă văzută de sus (pg. 121). **5** (a) — Ochiul-şarpelui *(Eritrichium nanum* (All.) Schrad*)*; 5a — floare secţionată în lung (pg. 66).

PLANŞA 170

1 (fus) — Suliman *(Ajuga genevensis* L.*)*; 1a — floare (pg. 155). 2 (p; t; fu) — Rotungioară *(Glecoma hederacea* L.*)* (pg. 121). 3 (fucd) — *Scutellaria hastifolia* L.; 3a — floare; 3b, 3c, 3d — caliciu văzut lateral, din faţă şi închis (pg. 155). 4 (pcd) — Mărgeluşe *(Lithospermum purpureo-coeruleum* L.*)*; 4a — fruct-nuculă (pg. 121).

1 (fus; t) — Şopîrliţă (*Veronica orchidea* Cr.); 1a — floare (pg. 184). 2 (ac) — Bobornic (*V. beccabunga* L.); 2a floare; 2b — fruct-capsulă; 2c — sămînţă (pg. 212). 3 (ac) Şopîrliţă-de-apă (*V. anagallis-aquatica* L.); 3a — floare; 3b — floare violacee; 3c — capsulă (pg. 212). 4 (fuscd) — Şopîrliţă (*V. jacquinii* Baumg.); 4a — floare (pg. 184).

1 (p; t; f) — Stejărel (*Veronica chamaedrys* L.); 1a — porţiune de tulpină; 1b — floare; 1c — fruct-capsulă cu caliciu (pg. 122). **2** (t; r) — Doritoare (*V. hederifolia* L.) (pg. 242). **3** (rs) — Şopîrliţă (*V. didyma* Ten.); 3a — floare; 3b — capsulă cu caliciu (pg. 242). **4** (fu) — Şopîrliţă (*V. teucrium* L.); 4a — porţiune de tulpină (pg. 155). **5** (f; rs) — Şopîrliţă (*V. arvensis* L.) (pg. 242). **6** (a) — Şopîrliţă-de-munte (*V. alpina* L.) (pg. 67). **7** (a; fm) — Foaie-grasă (*Pinguicula vulgaris* L.) (pg. 67).

1 (p; f) — Clopoţei (*Campanula persicifolia* L.) (pg. 122). **2** (a) — Clopoţei (C. *napuligera* Schur) (pg. 68). **3** (pm) — Cădelniţă (C. *carpatica* Jacq.); 3a — fruct tînăr cu caliciu (pg. 122). **4** (a) — Clopoţei-pitici-de-stînci (C. *cochleariifolia* Lam.) (pg. 68). **5** (a) — C. *polymorpha* Witasěk (pg. 68).

1 (fum) — Ruin (*Succisa pratensis* Moench.); 1a — floare (pg. 155). 2 (a; fum) — Bănică (*Phyteuma orbiculare* L. var. austriacum Beck ; 2a — floare (pg. 68). 3 (a) — Cărbuni (*P. nanum* Schur) (pg. 68). 4 (fdm) — *Adenophora liliifolia* (L.) Bess; 4a — fruct-capsulă; 4b — sămînță (pg. 155). 5 (a) — Albăstrele-de-munte (*Centaurea triumfetti* All.); 5a — foliolă involucrală (pg. 68).

1 (rs) — Vinețele (*Centaurea cyanus* L.); 1a — foliolă involucrală; 1b — corolă marginală (pg. 242). 2 (fuscd) — Măciuca-ciobanului (*Echinops ruthenicus* (Fisch.) M.B. var *tenuifolius* Fisch.); 2a — calatidiu (pg. 184). 3 (p; t) — Steliță vînătă (*Aster amellus* L.) (pg. 122). 4 (rs) — Cicoare (*Cichorium intybus* L.) (pg. 242).

ȘANAT B. C.
A

EDITURA
DIDACTICĂ
ȘI PEDAGOGICĂ
BUCUREȘTI, 1968

LEI 40